

I

(Retsakter hvis offentliggørelse er obligatorisk)

RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 2223/96

af 25. juni 1996

om det europæiske national- og regionalregnskabssystem i Det Europæiske Fællesskab

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 213,

under henvisning til det af Kommissionen forelagte udkast til forordning,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Monetære Institut⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Til gennemførelse og videreudvikling af Den Økonomiske og Monetære Union kræves der sammenlignelige, ajourførte og pålidelige oplysninger om den økonomiske situation og udvikling i hvert land og/eller hver region;
- (2) Kommissionen skal bidrage til forvaltningen af Den Økonomiske og Monetære Union og navnlig aflægge beretning til Rådet om medlemsstaternes opfyldelse af deres forpligtelser med hensyn til dens virkeliggørelse;
- (3) national- og regionalregnskaber er et væsentligt værktøj til analysering af den økonomiske situation i et land og/eller en region, forudsat at de udarbejdes på grundlag af entydige enhedsprincipper;

(4) Kommissionen skal bruge nationalregnskabsaggregater til Fællesskabets administrative og navnlig budgetmæssige beregninger;

(5) i 1970 blev der udsendt et administrativt dokument med titlen »Det Europæiske Nationalregnskabssystem« (ENS), som dækkede denne forordnings område, og som var udarbejdet af De Europæiske Fællesskabers Statistiske Kontor på dettes eget ansvar. Dette dokument var resultatet af Det Statistiske Kontors og de nationale statistiske kontors fælles anstrengelser gennem en årrække for at udarbejde et nationalregnskabssystem til at imødekomme de krav, som De Europæiske Fællesskabers økonomiske og sociale politik stiller, og var en fællesskabsversion af De Forenede Nationers nationalregnskabssystem, som indtil da var blevet anvendt i De Europæiske Fællesskaber;

(6) med henblik på en ajourføring af den oprindelige tekst udsendte man i 1979 anden udgave af dette dokument (herefter benævnt ENS 2. udgave)⁽⁴⁾;

(7) De Forenede Nationers Statistiske Kommission vedtog i februar 1993 det nye nationalregnskabssystem (SNA) for at sikre, at nationalregnskabstallene for samtlige lande, der er medlemmer af De Forenede Nationer, er sammenlignelige på verdensplan;

(8) der bør for så vidt angår miljøregnskaber tages hensyn til meddelelse af 21. december 1994 fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet: »EU-retningslinjer vedrørende miljøindikatorer og grønne nationalregnskaber«;

⁽¹⁾ EFT nr. C 287 af 30. 10. 1995, s. 114.

⁽²⁾ Udtalelse afgivet den 21. juni 1995 (endnu ikke offentliggjort i Tidende).

⁽³⁾ EFT nr. C 133 af 31. 5. 1995, s. 2.

⁽⁴⁾ Det Europæiske Nationalregnskabssystem (ENS), 2. udgave. De Europæiske Fællesskabers Statistiske Kontor, Luxembourg, 1979.

- (9) Fællesskabet samarbejder til gensidig fordel med tredjelande, specielt med lande inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS);
- (10) for at Den Økonomiske og Monetære Unions behov kan opfyldes, bør der indføres et europæisk nationalregnskabsystem, som skal anvendes ved udarbejdelse af de national- og regionalregnskaber, der er omhandlet i Fællesskabets retsakter;
- (11) tallene i de statistiske regnskaber og tabeller for samtlige medlemsstater, der fremkommer ved anvendelse af det system, som indføres ved denne forordning, skal af Kommissionen stilles til rådighed for brugerne på bestemte tidspunkter, navnlig med sigte på en løbende vurdering af den økonomiske konvergens og for at sikre den snævrere mulige koordinering mellem medlemsstaternes økonomiske politik;
- (12) det system, der indføres ved denne forordning, skal gradvis erstatte alle andre systemer som reference-ramme for de fælles standarder, definitioner, klassifikationer og regnskabsregler, der skal anvendes ved udarbejdelsen af medlemsstaternes regnskaber til brug for Fællesskabet, således at tallene bliver sammenlignelige medlemsstaterne imellem;
- (13) de statistiske resultater skal være tilgængelige for borgerne under overholdelse af åbenhedsprincippet;
- (14) det ved denne forordning indførte system er en modificeret udgave af De Forenede Nationers SNA tilpasset strukturen i medlemsstaternes økonomier og skal overholde SNA's opbygning, således at oplysningerne kan sammenlignes med dem, som de vigtigste samarbejdspartnere på verdensplan udarbejder;
- (15) udarbejdelsestidspunkterne bør opdeles på større statistiske regnskabs- og tabelkategorier, og kun de oplysninger, som Fællesskabet reelt har brug for, skal behandles statistisk og meddeles Kommissionen på bestemte tidspunkter;
- (16) på grund af de omhandlede regnskabs mængde og omfang, deres detaljeringsgrad og geografiske rækkevidde samt statistiske forhold i medlemsstaterne får medlemsstater, for hvilke det er objektivt umuligt at overholde de i denne forordning fastsatte frister, dog undtagelsesvis og midlertidigt yderligere dataindberetningsfrister;
- (17) en afgørelse om fordelingen af indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) skal træffes på et senere tidspunkt;
- (18) ifølge nærhedsprincippet kan udfærdigelsen af fælles statistiske standarder til udarbejdelse af sammenlignelige oplysninger kun gennemføres effektivt på fællesskabsplan, og i de enkelte medlemsstater er det de organer og institutioner, der forestår udarbejdelsen af de officielle statistikker, som har ansvaret for, at standarderne anvendes;
- (19) der bør fastlægges en procedure for tilpasning og ajourføring af bestemmelserne i denne forordning i samarbejde med Udvalget for De Europæiske Fællesskabers Statistiske Program, der er nedsat ved Rådets afgørelse 89/382/EØF, Euratom⁽¹⁾; denne tilpasningsprocedure skal kun omfatte ændringer, som ikke forøger de egne indtægter;
- (20) Udvalget for Det Statistiske Program og Udvalget for Penge-, Kreditmarkeds- og Betalingsbalancestatistik, der er nedsat ved Rådets afgørelse 91/115/EØF⁽²⁾, har afgivet positiv udtalelse om udkastet til denne forordning;
- (21) det hedder i Rådets direktiv 89/130/EØF, Euratom af 13. februar 1989 om harmonisering af fastlæggelsen af bruttonationalindkomsten i markedspriser (BNImp)⁽³⁾, at sammenligneligheden af BNImp sikres ved anvendelse af regnskabsdefinitionerne og -reglerne i det europæiske nationalregnskabsystem, og i henhold til forordning (EØF, Euratom) nr. 1553/89 af 29. maj 1989 om den endelige ordning for ensartet opkrævning af egne indtægter hidrørende fra merværdiafgiften⁽⁴⁾ sker fordelingen af de afgiftspligtige operationer med henblik på fastlæggelsen af den vejede gennemsnitsmomsats i henhold til oplysningerne fra nationalregnskaberne, der er opstillet i overensstemmelse med det europæiske nationalregnskabsystem; for disse retsakter, som i forbindelse med Rådets forordning (EF) nr. 3605/93 af 22. november 1993 om gennemførelse af protokollen om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud⁽⁵⁾, Rådets afgørelse 94/728/EF, Euratom af 31. oktober 1994 om ordningen for De Europæiske Fællesskabers egne indtægter⁽⁶⁾ og Rådets beslutning 94/729/EF af 31. oktober 1994 om budgetdisciplin⁽⁷⁾, bør der

(1) EFT nr. L 181 af 28. 6. 1989, s. 47.

(2) EFT nr. L 59 af 6. 3. 1991, s. 19.

(3) EFT nr. L 49 af 21. 2. 1989, s. 26. Direktivet er ændret ved tiltrædelsesakten af 1994.

(4) EFT nr. L 155 af 7. 6. 1989, s. 9.

(5) EFT nr. L 332 af 31. 12. 1993, s. 7.

(6) EFT nr. L 293 af 12. 11. 1994, s. 9.

(7) EFT nr. L 293 af 12. 11. 1994, s. 14.

fastlægges en overgangsperiode med hensyn til anvendelsen af det system, der indføres ved denne forordning —

Fællesskabers Statistiske Kontor) inden for de for hver tabel fastsatte frister.

De yderligere frister, som visse medlemsstater måtte have fået i henhold til bilag B, udløber senest den 1. januar 2005.

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Mål

1. Formålet med denne forordning er at indføre det europæiske nationalregnskabssystem 1995, i det følgende benævnt »ENS-95«, idet der:

- a) fastlægges en metodologi vedrørende fælles regnskabsstandarder, -definitioner, -nomenklaturer og -regler, som skal gøre det muligt efter de nærmere retningslinjer i artikel 3 på sammenligneligt grundlag at udarbejde statistiske regnskaber og tabeller samt resultater, til brug for Fællesskabet
- b) til brug for Fællesskabet fastlægges et program med en fast tidsplan for indberetning af de statistiske regnskaber og tabeller, der udarbejdes i henhold til ENS-95.

2. Denne forordning gælder, idet hensyn tages til artikel 7 og 8, for alle retsakter udstedt af Fællesskabet, hvori der henvises til ENS eller definitionerne deri.

3. Denne forordning forpligter ingen medlemsstat til at udarbejde regnskaber til eget formål i henhold til ENS-95.

Artikel 2

Metodologi

1. Den i artikel 1, stk. 1, litra a), omhandlede metodologi for ENS-95 fremgår af bilag A.

2. Kommissionen træffer efter proceduren i artikel 4 afgørelse om ændringer af metodologien for ENS-95 med det formål at afklare og forbedre indholdet af systemet, forudsat at de ikke indebærer ændringer af grundbegreberne, at der ikke kræves yderligere ressourcer til deres gennemførelse, og at anvendelsen af dem ikke medfører en forøgelse af de egne indtægter.

3. Senest den 31. december 1997 træffer Rådet i henhold til de relevante bestemmelser i traktaten afgørelse om indførelsen af det i bilag A omhandlede system for fordeling af indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) og vedtager de iværksættelsesforanstaltninger, der måtte være nødvendige.

Artikel 3

Indberetning til Kommissionen

1. Medlemsstaterne fremsender de i bilag B anførte regnskaber og tabeller til Kommissionen (De Europæiske

Efter høring af Udvalget for Det Statistiske Program aflægger Kommissionen senest den 1. juli 2003 rapport til Rådet om anvendelsen af de yderligere frister med henblik på en kontrol af, om de fortsat er berettigede. Rapporten skal i givet fald ledsages af et kommissionsforslag med henblik på indrømmelse af nye, supplerende frister for de medlemsstater, som måtte have behov derfor.

2. Medlemsstaterne indberetter de i bilag B anførte data, herunder data, som de har erklæret fortrolige i henhold til national lovgivning eller praksis vedrørende statistisk fortrolighed, i overensstemmelse med bestemmelserne i Rådets forordning (Euratom, EØF) nr. 1588/90 af 11. juni 1990 om fremsendelse af fortrolige statistiske oplysninger til De Europæiske Fællesskabers Statistiske Kontor⁽¹⁾, som er retningsgivende for den fortrolige behandling af oplysninger.

Kommissionen kan efter proceduren i artikel 4 træffe afgørelse om ændringer — med hensyn til nye tabeller, lande og/eller regioner — i de oplysninger, som medlemsstaterne skal indberette, jf. dog artikel 2, stk. 2.

Artikel 4

Procedure

1. Kommissionen bistås af Udvalget for Det Statistiske Program, i det følgende benævnt »udvalget«.

2. Kommissionens repræsentant forelægger udvalget et udkast til de foranstaltninger, der skal træffes. Udvalget afgiver udtalelse om dette udkast inden for en frist, som formanden kan fastsætte under hensyn til, hvor meget det pågældende spørgsmål haster. Det udtaler sig med det flertal, der er fastsat i traktatens artikel 148, stk. 2, for vedtagelse af de afgørelser, som Rådet skal træffe på forslag af Kommissionen. Ved afstemninger i udvalget tillægges de stemmer, der afgives af repræsentanterne for medlemsstaterne, den vægt, der er fastlagt i nævnte artikel. Formanden deltager ikke i afstemningen.

3. Kommissionen vedtager foranstaltninger, der straks finder anvendelse. Hvis de ikke er i overensstemmelse med den af udvalget afgivne udtalelse, underrettes Rådet dog straks af Kommissionen om disse foranstaltninger. I så fald

⁽¹⁾ EFT nr. L 151 af 15. 6. 1990, s. 1. Forordningen er ændret ved tiltrædelsesakten af 1994.

- a) udsætter Kommissionen gennemførelsen af de foranstaltninger, den har truffet afgørelse om, i tre måneder regnet fra datoen for underretningen
- b) kan Rådet med kvalificeret flertal træffe en anden afgørelse inden for det tidsrum, der er nævnt i litra a).

Artikel 5

Udvalgets opgaver

Udvalget behandler alle de spørgsmål om anvendelsen af denne forordning, som formanden indbringer for udvalget på eget initiativ eller efter anmodning fra en medlemsstat.

Artikel 6

Samarbejde med andre udvalg

1. I alle spørgsmål, der henhører under Udvalget for Penge-, Kreditmarkeds- og Betalingsbalancestatistikskompetence, indhenter Kommissionen dette udvalgs udtalelse, jf. artikel 2 i Rådets afgørelse 91/115/EØF.
2. Kommissionen sender Udvalget for Bruttonationalindkomsten, som er nedsat ved Rådets direktiv 89/130/EØF, Euratom enhver oplysning om gennemførelsen af denne forordning, der er nødvendig, for at udvalget kan udføre sin opgave.

Artikel 7

Dato for iværksættelse og første indberetning af data

1. ENS-95 anvendes første gang for de data, der er udarbejdet i medfør af bilag B, og som skal indberettes i april 1999.
2. Dataene fremsendes til Kommissionen (De Europæiske Fællesskabers Statistiske Kontor) inden for de i bilag B fastsatte frister.
3. I overensstemmelse med stk. 1 og indtil første indberetning i henhold til ENS-95 fremsender medlemsstaterne fortsat de regnskaber og tabeller, der er udarbejdet i henhold til ENS 2. udgave, til Kommissionen (De Europæiske Fællesskabers Statistiske Kontor).

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 25. juni 1996.

Artikel 8

Overgangsbestemmelser

1. Med henblik på budget og egne indtægter og uanset artikel 1, stk. 2, og artikel 7 er det ENS 2. udgave, der er det gældende europæiske nationalregnskabssystem, jf. artikel 1, stk. 1, i Rådets direktiv 89/130/EØF, Euratom og de hertil knyttede retsakter, navnlig Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1552/89 og nr. 1553/89 og Rådets afgørelse 94/728/EF, Euratom og 94/729/EF, så længe afgørelse 94/728/EF, Euratom er i kraft.

2. For så vidt angår medlemsstaternes fremsendelse af oplysninger til Kommissionen som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store offentlige underskud som omhandlet i Rådets forordning (EF) nr. 3605/93, er det ENS 2. udgave, der er det gældende europæiske nationalregnskabssystem indtil fremsendelsen af oplysninger den 1. september 1999.

3. Ved anvendelsen af ENS 2. udgave som omhandlet i stk. 1 og 2 sker der en tilpasning af de i henhold til artikel 7, stk. 1, indsamlede data på grundlag af ENS-95, således at der tages hensyn til de ændringer, der følger af forskellene med hensyn til begreber, definitioner og nomenklaturer mellem ENS 2. udgave og ENS-95.

Gennemførelsen af dette princip fastlægges senest i december 1996 efter proceduren i artikel 6 i Rådets direktiv 89/130/EØF, Euratom.

Artikel 9

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

På Rådets vegne

M. PINTO

Formand

(¹) EFT nr. L 155 af 7. 6. 1989, s. 1. Forordningen er senest ændret ved forordning (EØF, Euratom) nr. 2729/94 (EFT nr. L 293 af 12. 11. 1994, s. 5).

BILAG A

DET EUROPÆISKE NATIONALREGNSKABSSYSTEM
ENS 1995

INDHOLDSFORTEGNELSE

		Side
KAPITEL 1	GENERELLE PRINCIPPER	18
	ANVENDELSE AF ENS	18
	Grundlag for analyser og politikker	18
	ENS-begrebernes otte kendetegn	19
	ENS 1995 og SNA 1993	25
	ENS 1995 og ENS 1970	25
	ENS-SYSTEMET	26
	Statistiske enheder og deres gruppering	26
	Institutionelle enheder og sektorer	27
	Lokale faglige enheder og erhverv	27
	Residente og ikke-residente enheder; den samlede økonomi og udlandet	27
	Strømme og beholdninger	28
	Strømme	28
	Transaktioner	28
	Transaktionernes karakteristika	29
	Transaktioner mellem institutionelle enheder/transaktioner inden for enheden	29
	Monetære transaktioner/ikke-monetære transaktioner	29
	Transaktioner med og uden modydelse	29
	Ændret behandling af transaktionerne	29
	Omkanalisering	29
	Opdeling af transaktioner	30
	Identifikation af den egentlige part i en transaktion	30
	Grænsetilfælde	30
	Andre ændringer i status	30
	Andre mængdemæssige ændringer i aktiver og passiver	30
	Kapitalgevinster og -tab	31
	Beholdninger	31
	Kontosystem og aggregater	31
	Bogføringsregler	31
	Kontosidernes betegnelser	31
	Dobbelt bogholderi/firdobbelt bogholderi	32
	Værdiansættelse	32
	Særlige regler for værdiansættelse af produkter	32
	Værdiansættelse i faste priser	33

	Side
KAPITEL 1	
(fortsat)	
Registreringstidspunktet	33
Konsolidering og nettoficering	33
Konsolidering	33
Nettoficering	34
Konti, saldoposter og aggregater	34
Kontosystemet	34
Konto for varer og tjenester	35
Konti for udlandet	35
Saldoposter	35
Aggregater	35
Input-output tabeller	35
KAPITEL 2	
ENHEDER OG DERES GRUPPERING	37
AFGRÆNSNING AF DEN NATIONALE ØKONOMI	37
DE INSTITUTIONELLE ENHEDER	39
DE INSTITUTIONELLE SEKTORER	40
Ikke-finansielle selskaber (S.11)	42
Delsektoren offentlige ikke-finansielle selskaber (S.11001)	43
Delsektoren private nationalt kontrollerede ikke-finansielle selskaber (S.11002)	44
Delsektoren udenlandsk kontrollerede ikke-finansielle selskaber (S.11003)	44
Finansielle selskaber (S.12)	44
Delsektoren centralbanken (S.121)	46
Delsektoren andre monetære finansielle institutioner (S.122)	47
Delsektoren andre finansielle formidlere, undtagen forsikringselskaber og pensionskasser (S.123)	48
Delsektoren finansielle hjælpeenheder (S.124)	48
Delsektoren forsikringselskaber og pensionskasser (S.125)	49
Offentlig forvaltning og service (S.13)	50
Delsektoren statslig forvaltning og service (S.1311)	50
Delsektoren offentlig forvaltning og service på delstatsniveau (S.1312)	50
Delsektoren kommunal forvaltning og service (S.1313)	50
Delsektoren sociale kasser og fonde (S.1314)	51
Husholdninger (S.14)	51
Delsektoren arbejdsgivere (inkl. selvstændige uden ansatte) (S.141 + S.142)	52
Delsektoren lønmodtagere (S.143)	52
Delsektoren modtagere af formueindkomster (S.1441)	52
Delsektoren pensionsmodtagere (S.1442)	52
Delsektoren modtagere af andre overførselsindkomster (S.1443)	52
Delsektoren andre husholdninger (S.145)	52
Non-profit institutioner rettet mod husholdninger (S.15)	53
Udlandet (S.2)	53
Sektormæssig klassificering af producerende enheder i henhold til juridiske standardtyper	54

	Side
KAPITEL 2 <i>(fortsat)</i>	
LOKALE FAGLIGE ENHEDER OG ERHVERV	56
Den lokale faglige enhed	57
Erhvervet	57
KLASSIFICERING AF ERHVERV	58
HOMOGENE PRODUKTIONSENHEDER OG HOMOGENE BRANCHER	58
Den homogene produktionsenhed	58
Den homogene branche	58
KLASSIFICERING AF HOMOGENE BRANCHER	59
KAPITEL 3	
PRODUKTTRANSAKTIONER	60
PRODUKTIV AKTIVITET OG PRODUKTION	61
Hoved-, bi- og hjælpeaktivitet	62
Produktion (P.1)	62
Produktionens registreringstidspunkt og værdiansættelse	68
FORBRUG I PRODUKTIONEN (P.2)	73
Registreringstidspunkt for og værdiansættelse af forbrug i produktionen	75
KONSUM (P.3, P.4)	75
Udgifter til konsum (P.3)	75
Faktisk konsum (P.4)	76
Registreringstidspunkt for og værdiansættelse af udgifter til konsum	78
Registreringstidspunkt for og værdiansættelse af faktisk konsum	78
BRUTTOINVESTERINGER (P.5)	79
Faste bruttoinvesteringer (P.51)	79
Registreringstidspunkt for og værdiansættelse af faste bruttoinvesteringer	81
Lagerændringer (P.52)	82
Registreringstidspunkt for og værdiansættelse af lagerændringer	83
Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande (P.53)	84
IMPORT OG EKSPORT AF VARER OG TJENESTER (P.6 og P.7)	84
Import og eksport af varer (P.61 og P.71)	85
Import og eksport af tjenester (P.62 og P.72)	87
TRANSAKTIONER MED EKSISTERENDE VARER	89
KAPITEL 4	
FORDELINGSTRANSAKTIONER	91
AFLØNNING AF ANSATTE (D.1)	91
Løn (D.11)	91
Løn i kontanter	91
Lønninger i naturalier	91
Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.12)	93
Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.121)	93
Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.122)	93

	Side
KAPITEL 4 (fortsat)	
PRODUKTIONS- OG IMPORTSKATTER (D.2)	94
Produktskatter (D.21)	95
Merværdiafgift (moms) (D.211)	95
Importskatter og told ekskl. moms (D.212)	95
Produktskatter undtagen moms og importskatter (D.214)	96
Andre produktionsskatter (D.29)	96
Produktions- og importafgifter til Den Europæiske Unions institutioner	97
SUBSIDIER (D.3)	98
Produktsubsidier (D.31)	98
Importsubsidier (D.311)	99
Andre produktsubsidier (D.319)	99
Andre produktionssubsidier (D.39)	99
FORMUEINDKOMST (D.4)	101
Renter (D.41)	101
Renter på indlån, udlån og forfaldne mellemværender	101
Renter på værdipapirer	101
Renter på vekslere og lignende kortfristede instrumenter	101
Renter på obligationer	101
Rente-swaps og terminsaftaler	102
Renter på finansiel leasing	102
Andre renter	102
Registreringstidspunkt	103
Udloddet selskabsudbytte (D.42)	103
Udbytte (D.421)	103
Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber (D.422)	104
Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer (D.43)	105
Formueindkomst henført til forsikringstagere (D.44)	105
Jordrente mv. (D.45)	106
Leje af jord	106
Leje af aktiver i undergrunden	106
LØBENDE INDKOMST- OG FORMUESKATTER MV. (D.5)	106
Indkomstskatter (D.51)	107
Andre løbende skatter (D.59)	107
SOCIALE BIDRAG OG YDELSER (D.6)	108
Bidrag til sociale ordninger (D.61)	110
Faktiske bidrag til sociale ordninger (D.611)	110
Imputerede bidrag til sociale ordninger (D.612)	111
Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier (D.62)	112
Kontante socialsikringsydelser (D.621)	112
Private fondsbaserede sociale ydelser (D.622)	113

	Side
KAPITEL 4 (fortsat)	
Ikke-fondsbase­rede sociale ydelser til lønmodtagere (D.623)	113
Kontante sociale bistandsydelser (D.624)	113
Sociale overførsler i naturalier (D.63)	113
Sociale ydelser i naturalier (D.631)	113
Sociale sikringsydelser, refusioner (D.6311)	114
Andre socialsikringsydelser i naturalier (D.6312)	114
Sociale bistandsydelser i naturalier (D.6313)	114
Overførsler af individuelle ikke-markedsmæssige varer og tjenester (D.632)	114
ANDRE LØBENDE OVERFØRSLER (D.7)	115
Skadesforsikringspræmier, netto (D.71)	115
Skadesforsikringserstatninger (D.72)	116
Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service (D.73)	116
Løbende internationalt samarbejde (D.74)	117
Diverse løbende overførsler (D.75)	118
Løbende overførsler til NPIH'er	118
Løbende overførsler mellem husholdninger	118
Bøder og strafgebyrer	118
Lotteri og spil	119
Erstatninger	119
BNI-baseret fjerde indtægtskilde	119
Andre løbende overførsler	119
KORREKTION FOR ÆNDRINGER I HUSHOLDNINGERNES NETTOFORMUE I PENSIONS- KASSERESERVER (D.8)	120
KAPITALOVERFØRSLER (D.9)	121
Kapitalskatter (D.91)	121
Investerings­tilskud (D.92)	122
Andre kapitaloverførsler (D.99)	123
KAPITEL 5	
FINANSIELLE TRANSAKTIONER	125
KLASSIFICERING AF FINANSIELLE TRANSAKTIONER	127
Monetært guld og særlige træk­nings­rettigheder (SDR) (F.1)	129
Monetært guld (F.11)	129
Særlige træk­nings­rettigheder (SDR) (F.12)	130
Sedler og mønt samt indskud (F.2)	130
Sedler og mønt (F.21)	130
Transferable indskud (F.22)	131
Andre indskud (F.29)	131
Værdipapirer undtagen aktier (F.3)	132
Værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (F.33)	132
Kortfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (F.331)	133
Langfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (F.332)	133
Finansielle derivater (F.34)	134

	Side
KAPITEL 5 (fortsat)	
Lån (F.4)	135
Kortfristede lån (F.41)	135
Langfristede lån (F.42)	135
Aktier og andre ejerandelsbeviser (F.5)	137
Aktier og andre ejerandelsbeviser, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.51)	138
Børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.511), og ikke-børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.512)	138
Andre ejerandelsbeviser (F.513)	139
Andele i investeringsforeninger (F.52)	139
Forsikringstekniske reserver (F.6)	139
Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver (F.61)	140
Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver (F.611)	140
Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver (F.612)	141
Præmie- og erstatningsreserver (F.62)	142
Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (F.7)	142
Handelskreditter og forudbetalinger (F.71)	143
Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger (F.79)	143
Memorandumpost: direkte udenlandske investeringer (F.m)	144
BOGFØRINGSREGLER FOR FINANSIELLE TRANSAKTIONER	144
Værdiansættelse	144
Registreringstidspunkt	147
Opgørelse af finansielle transaktioner på grundlag af ændringer i statuskonti	147
Bilag 5.1: Pengemængdebegreber i statuskonti og finansielle konti	147
KAPITEL 6	
ANDRE STRØMME	149
FORBRUG AF FAST REALKAPITAL (K.1)	149
ANSKAFFELSER MINUS AFHÆNDELSER AF IKKE-FINANSIELLE IKKE-PRODUCEREDE AKTIVER (K.2)	149
ANDRE ÆNDRINGER I STATUS (K.3-K.12)	150
ANDRE MÆNGDEÆNDRINGER (K.3-K.10 og K.12)	150
ØKONOMISK OPSTÅEN AF IKKE-PRODUCEREDE AKTIVER (K.3)	151
ØKONOMISK OPSTÅEN AF PRODUCEREDE AKTIVER (K.4)	151
NATURLIG VÆKST I IKKE-AVLEDE/DYRKEDE BIOLOGISKE RESSOURCER (K.5)	151
ØKONOMISK FORSVINDEN AF IKKE-PRODUCEREDE AKTIVER (K.6)	152
TAB VED KATASTROFER (K.7)	152
IKKE-KOMPENSERET BESLAGLÆGGELSE (K.8)	152
ANDRE MÆNGDEÆNDRINGER I IKKE-FINANSIELLE AKTIVER I.A.N. (K.9)	152
ANDRE MÆNGDEÆNDRINGER I FINANSIELLE AKTIVER OG PASSIVER I.A.N. (K.10)	153

	Side
KAPITEL 6 (fortsat)	
ÆNDRINGER I KLASSIFIKATIONER OG STRUKTUR (K.12)	154
Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur (K.12.1)	154
Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver (K.12.2)	154
NOMINELLE KAPITALGEVINSTER OG -TAB (K.11)	155
Neutrale kapitalgevinster/-tab (K.11.1)	156
Reale kapitalgevinster/-tab (K.11.2)	156
Kapitalgevinster opdelt efter typen af finansielt aktiv	157
Sedler og mønt samt indskud (AF.2)	157
Lån (AF.4) og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7)	157
Værdipapirer undtagen aktier (AF.3)	157
Aktier og andre ejerandelsbeviser (AF.5)	158
Forsikringstekniske reserver (AF.6)	158
Finansielle aktiver udstedt i udenlandsk valuta	158
KAPITEL 7	
STATUSKONTI	159
TYPER AF AKTIVER	160
Ikke-finansielle producerede aktiver (AN.1)	160
Ikke-finansielle ikke-producerede aktiver (AN.2)	160
Finansielle aktiver og passiver (AF.)	161
VÆRDANSÆTTELSE AF POSTERINGER PÅ STATUSKONTOEN	163
Generelle principper for værdiansættelse	163
IKKE-FINANSIELLE AKTIVER (AN.)	164
Producerede aktiver (AN.1)	164
Faste aktiver (AN.11)	164
Materielle faste aktiver (AN.111)	164
Immaterielle faste aktiver (AN.112)	164
Lagerbeholdninger (AN.12)	164
Værdigenstande (AN.13)	165
Ikke-producerede aktiver (AN.2)	165
Naturkapital (AN.21)	165
Jord (AN.211)	165
Aktiver i undergrunden (AN.212)	165
Anden naturkapital (AN.213 og AN.214)	165
Immaterielle ikke-producerede aktiver (AN.22)	165
Finansielle aktiver og passiver (AF.)	166
Monetært guld og SDR (AF.1)	166
Sedler og mønt samt indskud (AF.2)	166
Værdipapirer undtagen aktier (AF.3)	166
Lån (AF.4)	167
Aktier og andre ejerandelsbeviser (AF.5)	167

	Side
KAPITEL 7 (fortsat)	
Forsikringstekniske reserver (AF.6)	167
Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7)	168
Memorandumposter	168
Varige forbrugsgoder (AN.m)	168
Direkte udenlandske investeringer (AF.m)	168
Finansielle statuskonti	169
Bilag 7.1: Definition af de enkelte kategorier af aktiver	170
Bilag 7.2: Oversigt over posteringer fra primostatuskonto til ultimostatuskonto	178
KAPITEL 8	
KONTOSYSTEM OG SALDOPOSTER	181
KONTOSYSTEM	184
Løbende konti	184
Produktionskonto (I)	184
Indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskonti (II)	184
Primærindkomstfordelingskonti (II.1)	186
Indkomstdannelseskonto (II.1.1)	186
Konto for allokering af primær indkomst (II.1.2)	186
Konto for virksomhedsindkomst (II.1.2.1)	186
Konto for allokering af anden primær indkomst (II.1.2.2)	192
Sekundærindkomstfordelingskonto (II.2)	192
Konto for indkomstomfordeling via naturalieydelse (II.3)	200
Indkomstanvendelseskonto (II.4)	200
Konto for anvendelse af disponibel indkomst (II.4.1)	200
Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst (II.4.2)	200
Akkumulationskonti (III)	202
Kapitalkonto (III.1)	202
Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler (III.1.1)	202
Konto for erhvervelser af ikke-finansielle aktiver (III.1.2)	202
Finansiel konto (III.2)	202
Konto for andre ændringer i status (III.3)	202
Konto for andre mængdemæssige ændringer i status (III.3.1)	209
Omvurderingskonto (III.3.2)	209
Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab (III.3.2.1)	209
Konto for reale kapitalgevinster og -tab (III.3.2.2)	209
Statuskonti (IV)	218
Primostatuskonto (IV.1)	218
Ændringer i statuskonto (IV.2)	218
Ultimostatuskonto (IV.3)	218

	Side
KAPITEL 8 (fortsat)	
KONTI FOR UDLANDET (V)	218
Løbende konti	223
Udlandskonto for varer og tjenester (V.I)	223
Udlandskonto for primære indkomster og løbende overførsler (V.II)	223
Udlandskonti for akkumulation (V.III)	223
Kapitalkonto (V.III.1)	223
Finansiell konto (V.III.2)	223
Konto for andre ændringer i status (V.III.3)	223
Statuskonti (V.IV)	223
KONTO FOR VARER OG TJENESTER (0)	232
INTEGRERET ØKONOMISK KONTOSYSTEM	233
AGGREGATER	243
Bruttonationalproduktet i markedspriser (BNP)	243
Den samlede økonomis overskud af produktionen	243
Den samlede økonomis blandede indkomst	243
Den samlede økonomis virksomhedsindkomst	243
Nationalindkomst (i markedspriser)	243
Disponibel nationalindkomst	244
Opsparing	244
Saldo på udlandskontoens løbende poster	244
Den samlede økonomis fordringsrhvervelse, netto	244
Den samlede økonomis nettoformue	244
MATRIXREPRÆSENTATION	244
Matrixrepræsentation af ENS-konti	245
Fordelene ved matrixpræsentation	248
Tilpasning af en reduceret matrix til visse former for analyser	249
KAPITEL 9	
INPUT-OUTPUT TABELLER	264
TILGANGS- OG ANVENDELSESTABELLER	268
TABELLER, SOM FORBINDER TILGANGS- OG ANVENDELSESTABELLERNE MED SEKTOR- KONTIENE	282
SYMMETRISKE INPUT-OUTPUT TABELLER	282
KAPITEL 10	
MÅLING AF PRIS- OG MÆNGDEÆNDRINGER	287
ANVENDELSESOMRÅDE FOR PRIS- OG MÆNGDEINDEKS I NATIONALREGNSKABSSYSTEM MET	288
Det sammenhængende system af pris- og mængdeindeks	288
Pris- og mængdeindeks for andre aggregater	289
GENERELLE PRINCIPPER FOR BEREGNING AF PRIS- OG MÆNGDEINDEKS	290
Definition af priser og mængder for markedsræssige produkter	290
Kvalitets- og prisforskelle	290

	Side
KAPITEL 10 (fortsat)	
Principper for ikke-markedsmæssige tjenester	291
Principper for værditilvækst og BNP	292
PROBLEMER VED ANVENDELSEN AF PRINCIPPERNE	292
Anvendelsen generelt	293
Anvendelse på specifikke strømme	293
Strømme af varer og markedsmæssige tjenester	293
Strømme af ikke-markedsmæssige tjenester	294
Skatter og subsidier på produkter og import	295
Forbrug af fast realkapital	296
Aflønning af ansatte	296
Beholdninger af producerede faste aktiver og lagerbeholdninger	296
Måling af realindkomst for den samlede økonomi	297
VALG AF INDEKSFORMLER OG ÆNDRING AF BASISÅR	298
GEOGRAFISKE PRIS- OG MÆNGDEINDEKS	298
KAPITEL 11	
BEFOLKNING OG FORBRUG AF ARBEJDSKRAFT	300
DEN SAMLEDE BEFOLKNING	300
ERHVERVSAKTIV BEFOLKNING	301
BESKÆFTIGELSE	302
Lønmodtagere	302
Selvstændige	303
Beskæftigelse og hjemsted	303
ARBEJDSLØSHED	304
JOB	305
Job og bopæl	305
SAMLET ANTAL ARBEJDESTIMER	305
FULD TIDSBESKÆFTIGELSE	306
FORBRUG AF ANSATTES ARBEJDSKRAFT OPGJORT I FASTE PRISER	307
KAPITEL 12	
KVARTALSREGNSKABER	308
KAPITEL 13	
REGIONALREGNSKABER	310
DET REGIONALE OMRÅDE	310
ENHEDER OG HJEMSTED	310
METODER TIL REGIONAL OPDELING	311
HOVEDAGGREGATER EFTER ERHVERV	312
KONTI FOR HUSHOLDNINGSEKTOREN	314

	Side
<i>BILAG</i>	
I. INDIREKTE MÅLTE FINANSIELLE FORMIDLINGSTJENESTER (FISIM)	315
Ændringer, der skal foretages i ENS-teksten ved en fordeling af FISIM	315
II. LEASING OG KØB PÅ AFBETALING AF VARIGE GODER	321
Definitioner	321
Leasing	321
Operationel leasing	321
Finansiel leasing	321
Køb på afbetaling	322
Behandling i kontosystemet	322
Operationel leasing	322
Finansiel leasing	322
Køb på afbetaling	323
III. FORSIKRING	325
Indledning	325
Definitioner	325
Sociale forsikringsordninger	325
Offentlige sociale sikringsordninger	325
Private fondsbaserede sociale forsikringsordninger	326
Arbejdsgiveradministrerede ikke-fondsbaserede sociale forsikringsordninger	326
Anden forsikring	326
Anden livsforsikring	326
Anden skadesforsikring	326
Genforsikring	327
Hjælpevirksomhed i forbindelse med forsikring	327
Behandling i kontosystemet	327
Socialforsikring	327
Sociale forsikringsordninger	327
Private fondsbaserede sociale forsikringsordninger	328
Arbejdsgiveradministrerede ikke-fondsbaserede sociale forsikringsordninger	329
Anden forsikring	330
Anden livsforsikring	331
Skadesforsikring	332
Genforsikring	333
Hjælpevirksomhed i forbindelse med forsikring	333
<i>Forsikring — Taleksempel</i>	334
IV. KLASSIFIKATION OG KONTI	339
Klassifikation	339
Klassifikation af institutionelle sektorer (S)	339

	Side
Klassifikation af transaktioner og andre strømme	340
Klassifikation af saldoposter (B)	343
Klassifikation af aktiver (A)	344
Gruppering og kodning af erhverv (A), produkter (P) og investeringer (investeringer i fast realkapital) (Pi)	346
Klassifikation af privat konsum efter formål (COICOP) (et- og tocifret niveau)	354
Klassifikation af det offentlige udgifter efter formål (COFOG)	355
Konti	357

Tabeller

2.1	Sektorer og delsektorer	40
2.2	Producenttyper samt hovedaktiviteter og -funktioner klassificeret efter sektor	42
2.3	Sektormæssig klassificering af producerende enheder efter retlig form	55
3.1	Sondringen mellem markedsproducenter, producenter af produkter til eget brug og andre ikke-markedsproducenter i relation til institutionelle enheder	64
3.2	Institutionelle enheder, lokale faglige enheder og produktion samt sondringen mellem markedsfølsom, til eget brug og anden ikke-markedsfølsom	67
3.3	Sondringen mellem markeds(mæssig), til eget brug og anden ikke-markeds(mæssig) for lokale faglige enheder og deres produktion	68
3.4	Registrering af transport af eksporterede varer	88
3.5	Registrering af transport af importerede varer	89
5.1	Klassificering af finansielle transaktioner	128
8.1	Oversigt over konti, saldoposter og hovedaggregater	182
8.2	Konto I: Produktionskonto	185
8.3	Konto II.1.1: Indkomstdannelseskonto	187
8.4	Konto II.1.2.: Konto for allokering af primær indkomst	189
8.5	Konto II.1.2.1: Virksomhedsindkomst og konto II.1.2.2: Allokering af anden primær indkomst	193
8.6	Konto II.2: Sekundærindkomstfordelingskonto	196
8.7	Konto II.3: Konto II.3: Konto for indkomstfordeling via naturalieydelse	199
8.8	Konto II.4.1: Konto for anvendelse af disponibel indkomst	201
8.9	Konto II.4.2: Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst	203
8.10	Konto III.1.1: Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	204
8.11	Konto III.1.2: Konto for erhvervelser af ikke-finansielle aktiver	205
8.12	Konto III.2: Finansielle konto	207
8.13	Konto III.3.1: Konto for andre mængdeændringer i status	210
8.14	Konto III.3.2: Omvurderingskonto	214
8.15	Konto IV: Statuskonti	219
8.16	Samlede konti for udlandet (konto for transaktioner med udlandet)	224
8.17	Konto 0: Konto for varer og tjenester	232
8.18	Integreret økonomisk kontosystem	234
8.19	Matrixrepræsentation af samtlige konti og saldoposter for den samlede økonomi	250
8.20	Skematisk fremstilling af en samfundsmæssig regnskabsmatrix	257
8.21	Eksempel på en mere detaljeret samfundsmæssig regnskabsmatrix	260
8.22	Eksempel på en detaljeret undermatrix: Nettoværditilvækst (basispriser)	262

	Side
9.1 Forenklet tilgangstabel	264
9.2 Forenklet anvendelsestabel	264
9.3 Forenklet kombineret tilgangs- og anvendelsestabel	265
9.4 Forenklet symmetrisk input-output tabel (produkt/produkt)	266
9.5 Tilgangstabel i basispriser og omregning til køberpriser	269
9.6 Anvendelsestabel i køberpriser	270
9.7 Forenklet tabel over handels- og transportavancer	274
9.8 Forenklet tabel over produktskatter minus produktsubsidier	275
9.9 Anvendelsestabel for import	279
9.10 Anvendelsestabel i basispriser for indenlandsk produktion	280
9.11 Tabel, som forbinder tilgangs- og anvendelsestabellerne med sektorkontiene	282
9.12 Symmetrisk input-output tabel i basispriser (produkt/produkt)	284
9.13 Symmetrisk input-output tabel for indenlandsk produktion (produkt/produkt)	286
A.I.1 Konsekvenser af fordelingen af FISIM på institutionelle sektorer, inkl. ændringer for ikke-markedsmæssige producenter	318
A.I.2 Konsekvenserne af, at FISIM kun henføres til en fiktiv sektor	319
A.III.1 Offentlige socialsikringsordninger	334
A.III.2 Private fondsbaserede socialforsikringsordninger	335
A.III.3 Ikke-fondsbaserede arbejdsgiveradministrerede socialforsikringsordninger	336
A.III.4 Anden livsforsikring	337
A.III.5 Anden skadesforsikring	338
A.IV.1 Konto 0: Konto for varer og tjenester	357
A.IV.2 Samlede konti for den samlede økonomi	357
A.IV.3 Samlede konti for ikke-finansielle selskaber	371
A.IV.4 Samlede konti for finansielle selskaber	380
A.IV.5 Samlede konti for offentlig forvaltning og service	390
A.IV.6 Samlede konti for husholdninger	401
A.IV.7 Samlede konti for non-profit institutioner rettet mod husholdninger	412

KAPITEL 1

GENERELLE PRINCIPPER

1.01. Det Europæiske National- og Regionalregnskabssystem (ENS 1995 eller blot: ENS) er et internationalt sammenligneligt system af konti og tabeller til brug ved en systematisk og detaljeret beskrivelse af en samlet økonomi (dvs. et område, et land, en gruppe af lande), økonomiens komponenter og dens forbindelser med andre samlede økonomier.

ENS 1995 afløser Det Europæiske Nationalregnskabssystem fra 1970 (ENS 1970; anden udgave med mindre ændringer blev udsendt i 1978).

ENS 1995 er i fuld overensstemmelse med de reviderede internationale retningslinjer for opstilling af nationalregnskaber, »The System of National Accounts« (SNA 1993 eller blot: SNA). Disse retningslinjer er blevet udarbejdet inden for rammerne af De Forenede Nationer, IMF, Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, OECD og Verdensbanken. ENS fokuserer imidlertid på forholdene i Den Europæiske Union og dennes behov for data. Ligesom SNA er ENS afstemt efter de begreber og klassifikationer, der bruges i mange andre sociale og økonomiske statistikker. Som eksempel kan nævnes beskæftigelsesstatistik, produktionsstatistik og udenrigshandelsstatistik. ENS kan derfor bruges som referenceramme i den sociale og økonomiske statistik i Den Europæiske Union og dens medlemsstater.

1.02. ENS består af to hovedtyper af tabeller:

- a) sektorregnskaber⁽¹⁾
- b) input-output tabeller⁽²⁾ og konti efter erhverv⁽³⁾.

Sektorregnskaberne beskriver systematisk efter institutionel sektor de forskellige stadier i den økonomiske proces: produktion, indkomstdannelse, indkomstfordeling, indkomstomfordeling, indkomstanvendelse og finansiel og ikke-finansiel akkumulation. Sektorregnskaberne indeholder også statuskonti, som viser beholdningerne af aktiver og passiver og nettoformue ved begyndelsen og slutningen af regnskabsperioden.

Input-output tabellerne og kontiene efter erhverv giver en mere detaljeret beskrivelse af produktionsprocessen (omkostningsstruktur, indkomstdannelse og beskæftigelse) og vare- og tjenestestrømmene (produktion, import, eksport, konsum, forbrug i produktionen og investeringer efter produktgruppe).

ENS indeholder også definitioner af begreberne befolkning og beskæftigelse⁽⁴⁾. Disse begreber er relevante både i forbindelse med sektorregnskaberne og input-output tabellerne.

ENS begrænser sig ikke til årlige nationalregnskaber, men dækker også kvartalsregnskaber⁽⁵⁾ og regionalregnskaber⁽⁶⁾.

ANVENDELSE AF ENS

Grundlag for analyser og politikker

1.03. ENS-systemet kan bruges til analyse og vurdering af:

- a) Strukturen i en samlet økonomi. Som eksempler kan nævnes:
  - 1) værditilvækst og beskæftigelse efter erhverv
  - 2) værditilvækst og beskæftigelse efter geografiske områder

⁽¹⁾ Se kapitel 8, »Kontosystem og saldpoter«.

⁽²⁾ Se kapitel 9, »Input-output tabeller«.

⁽³⁾ Se kapitel 8, »Kontosystem og saldpoter«.

⁽⁴⁾ Se kapitel 11, »Befolkning og arbejdskraftinput«.

⁽⁵⁾ Se kapitel 12, »Kvartalsregnskaber«.

⁽⁶⁾ Se kapitel 13, »Regionalregnskaber«.

- 3) indkomstfordeling efter sektor
  - 4) import og eksport efter produktgruppe
  - 5) udgifter til konsum efter produktgruppe
  - 6) faste investeringer og realkapital efter erhverv
  - 7) sammensætningen af beholdninger og strømme af finansielle aktiver efter typen af aktiv og efter sektor.
- b) Specifikke dele eller aspekter af en samlet økonomi. Som eksempler kan nævnes:
- 1) bank- og finansvirksomhed i den nationale økonomi
  - 2) den rolle offentlig forvaltning og service spiller
  - 3) en bestemt regions økonomi (sammenlignet med den nationale økonomi).
- c) Udviklingen i en samlet økonomi over tid. Som eksempler kan nævnes:
- 1) analyse af BNP-vækstrater
  - 2) analyse af inflationen
  - 3) analyse af sæsonsvingninger i husholdningernes udgifter, på grundlag af kvartalsregnskaber
  - 4) analyse af den skiftende betydning af bestemte finansielle instrumenter over en periode, f.eks. den øgede brug af optioner
  - 5) sammenligning af erhvervsstrukturer i den nationale økonomi over en længere periode, f.eks. 30 år.
- d) En samlet økonomi i forhold til andre samlede økonomier. Som eksempler kan nævnes:
- 1) sammenligning af den rolle, offentlig forvaltning og service spiller i Den Europæiske Unions medlemsstater
  - 2) analyse af den indbyrdes afhængighed mellem økonomierne i Den Europæiske Union
  - 3) analyse af, hvordan eksporten fra Den Europæiske Union er sammensat, og hvor den går hen
  - 4) sammenligning af BNP-vækstrater og disponibel indkomst per capita i Den Europæiske Union, USA og Japan.
- 1.04. For EU og dens medlemsstater spiller ENS-tallene en vigtig rolle i forbindelse med udformningen og forvaltningen af den økonomiske og sociale politik.

Hertil kommer en række meget vigtige og specifikke anvendelser af systemet:

- a) overvågning og styring af den europæiske pengepolitik: konvergenskriterierne for Den Europæiske Monetære Union bygger på tallene i nationalregnskabet (underskud og gæld i offentlig forvaltning og service og BNP)
- b) bevilling af økonomisk hjælp til regioner i EU: udbetalingerne fra EU's strukturfonde bygger delvis på regionale nationalregnskabstal
- c) fastlæggelse af EU's egne indtægter. Disse afhænger i tre henseender af nationalregnskabstallene:
  - 1) EU's samlede indtægter fastsættes som en procentdel af medlemsstaternes bruttonationalindkomst (BNI).
  - 2) EU's tredje indtægtskilde er momsindtægter. Størrelsen af medlemsstaternes bidrag til disse indtægter afhænger i høj grad af nationalregnskabstallene, fordi tallene bruges til at beregne den gennemsnitlige momsprocent.
  - 3) Den relative størrelse af medlemsstaternes bidrag til EU's fjerde indtægtskilde bygger på bruttonationalindkomsten.

ENS-begrebernes otte kendetegn

- 1.05. For at skabe en god balance mellem databehov og datamuligheder har ENS-begreberne otte vigtige kendetegn. De er:
- a) internationalt sammenlignelige
  - b) harmoniseret med andre sociale og økonomiske statistikker
  - c) konsistente

- d) direkte anvendelige
- e) forskellige fra de fleste administrative begreber
- f) veletablerede og fastsat for en lang periode
- g) tager sigte på at beskrive den økonomiske proces i monetære og let observerbare termer
- h) fleksible og anvendelige til mange formål.

1.06. Begreberne er internationalt sammenlignelige:

- a) For EU's medlemsstater er ENS normen for indsendelse af nationalregnskabstal til alle internationale organisationer. Kun i nationale publikationer kan ENS fraviges.
- b) ENS stemmer i alle henseender overens med begreberne i de internationale retningslinjer for opstilling af nationalregnskaber, SNA.

Begrebernes internationale sammenlignelighed har fundamental betydning, når man skal sammenligne statistikker for forskellige lande.

1.07. Begreberne er harmoniseret med andre sociale og økonomiske statistikker:

- a) ENS bruger mange begreber og klassifikationer (f.eks. NACE rev. 1), som også bruges i andre sociale og økonomiske statistikker i EU-medlemsstaterne, f.eks. i industristatistik, udenrigshandelsstatistik og beskæftigelsesstatistik. Der forekommer visse begrebsforskelle, men de er holdt på et minimum. Disse EU-begreber og klassifikationer er endvidere harmoniseret med FN's.
- b) Ligesom SNA er de begreber, der anvendes i ENS harmoniseret med de vigtigste internationale retningslinjer for anden økonomisk statistik, således især IMF's betalingsbalancemanual (BPM), IMF's statistik over offentlige finanser (GFS), OECD's indkomststatistik og ILO's definition af begreberne beskæftigelse, udførte arbejdstimer og lønomkostninger.

Denne harmonisering med andre, sociale og økonomiske statistikker skaber i vid udstrækning sammenhæng mellem statistikkerne og letter sammenligninger. Dermed forbedres nationalregnskabstallene. Desuden kan oplysningerne i de mere specifikke statistikker bedre sammenlignes med de generelle statistikker over den nationale økonomi, dvs. nationalregnskabstal som BNP eller værditilvækst efter erhverv og sektor.

1.08. Identiteterne i regnskabssystemet understreger konsistensen mellem de begreber, der beskriver de forskellige led i den økonomiske proces (produktion, indkomstfordeling, indkomstanvendelse, akkumulation). Konsistensen indebærer, at tal fra forskellige dele af systemet kan sammenlignes med hinanden. Følgende forholdstal kan således beregnes:

- a) produktivitetstal, såsom værditilvækst pr. udført arbejdstime⁽⁷⁾ (dette tal forudsætter konsistens mellem begreberne værditilvækst og udførte arbejdstimer)
- b) disponibel nationalindkomst per capita (dette forholdstal forudsætter konsistens mellem begreberne disponibel nationalindkomst og befolkning)
- c) faste investeringer i procent af realkapitalen (dette forholdstal forudsætter konsistens i definitionen af disse strømme og beholdninger)
- d) underskud og gæld i offentlig forvaltning og service i procent af bruttonationalproduktet (denne beregning forudsætter konsistens mellem begreberne underskud og gæld i offentlig forvaltning og service og bruttonationalproduktet).

Konsistensen gør det ligeledes muligt at opgøre residualer, f.eks. opsparing beregnet som forskellen mellem disponibel indkomst og udgifter til konsum⁽⁷⁾.

1.09. Begreberne i ENS er direkte anvendelige, eftersom de blev valgt med henblik på udarbejdelse af statistiske data. Dette viser sig på flere måder:

- a) Nogle aktiviteter og poster beskrives kun, hvis de har en signifikant størrelse. Dette gælder f.eks. husholdningernes produktion af varer for egen regning. Vævning af stof og fremstilling af lervarer registreres således ikke

⁽⁷⁾ Se kapitel 8, »Kontosystem og saldoposter«.

som produktion, idet en sådan form for produktion betragtes som insignifikant for EU-landene. Et andet eksempel er, at værktøj og redskaber af ringe værdi kun registreres som faste investeringer, hvis køberens udgifter til sådanne varige goder overstiger 500 ECU (i 1995-priser) pr. enhed eller, hvis de indkøbes i større mængder, den samlede mængde, ellers registreres de som forbrug i produktionen.

- b) Ved nogle begreber er klart angivet, hvordan de kan opgøres enten eksakt eller approksimativt. F.eks. skal kapitalforbrug opgøres på grundlag af lineær afskrivning, og til opgørelse af beholdningen af realkapital anbefales det at bruge PIM-metoden. Et andet eksempel er værdiansættelse af produktion for egen regning: Principielt anvendes basispriser, men om nødvendigt kan basisprisen estimeres ved at sammenlægge de forskellige omkostninger ved fremstillingen.
- c) I nogle tilfælde er fastsat forenkende konventioner. F.eks. betragtes alle kollektive tjenester, der ydes af offentlig forvaltning og service, som udgifter til konsum.
- d) Begreberne er harmoniseret med begreberne i de sociale og økonomiske statistikker, der danner grundlag for opstillingen af nationalregnskabet.

1.10. På den anden side er det ikke altid nemt at anvende begreberne umiddelbart, fordi de i nogle henseender afviger fra de begreber, der benyttes i administrative datakilder. Som eksempel kan nævnes virksomhedsregnskaber, data om forskellige skatter (moms, indkomstskat, importskatter osv.), socialsikringsdata og data fra bank- og forsikringstilsyn. Disse data bruges ofte til opstilling af nationalregnskabet. Almindeligvis må de tilpasses for at være i overensstemmelse med begreberne i ENS.

Begreberne i ENS adskiller sig sædvanligvis i visse henseender fra de tilsvarende administrative begreber, da:

- a) administrative begreber er forskellige fra land til land og derfor ikke kan sammenlignes internationalt
- b) administrative begreber ændres med tiden og derfor ikke kan bruges til sammenligninger i tid
- c) begreberne i de forskellige administrative datakilder ikke almindeligvis er indbyrdes konsistente. Sammenknytning og sammenligning af data, som er afgørende for opstilling af nationalregnskabstal, kan kun finde sted, hvis begreberne er konsistente
- d) de administrative begreber som regel ikke er de mest velegnede til økonomiske analyser og vurdering af økonomisk politik.

I visse tilfælde er administrative datakilder dog særdeles egnede til nationalregnskaber og andre statistikker, fordi:

- a) begreber og klassifikationer, som oprindeligt blev udformet til statistiske formål, også kan anvendes til administrative formål, f.eks. opdelingen af offentlige udgifter efter art
- b) administrative datakilder dækker specifikke behov for statistiske oplysninger; dette gælder f.eks. intrastat-systemet til tilvejebringelse af data om samhandelen inden for EU.

1.11. De vigtigste begreber i ENS er veletablerede og fastsat for en lang periode, eftersom:

- a) man har vedtaget at anvende dem som internationale normer i de næste årtier
- b) de fleste grundbegreber i tidens løb stort set er forblevet uændret i de successive internationale retningslinjer for nationalregnskab.

Denne begrebsmæssige kontinuitet reducerer behovet for at omregne tidsserier og indarbejde nye begreber. Endvidere gør den begreberne mindre påvirkelige over for nationalt og internationalt pres. Af disse grunde har nationalregnskabstallene kunnet bruges som objektivt datagrundlag for økonomisk politik og analyse i årtier.

1.12. Begreberne i ENS tager sigte på at beskrive den økonomiske proces i monetære værdier ud fra let observerbare størrelser. Strømme og beholdninger, som ikke umiddelbart kan gøres op i penge, eller som ikke har en modpostering udtrykt i værdi, er normalt ikke omfattet af ENS.

Dette princip håndhæves ikke altid strengt, fordi der skal tages hensyn til kravet om konsistens og til de forskellige databehov. For eksempel skal værdien af tjenester produceret af offentlig forvaltning og service af hensyn til

konsistensen registreres som produktion, fordi aflønning af ansatte og indkøb af alle former for varer og tjenester i sektoren offentlig forvaltning og service umiddelbart kan gøres op i penge. Endvidere er det med henblik på økonomisk analyse og politik formålstjenligt for nationalregnskabet som helhed at beskrive kollektive tjenester produceret af offentlig forvaltning og service.

- 1.13. Med henblik på en yderligere afgrænsning af begreberne i ENS kan det være hensigtsmæssigt at nævne nogle vigtige grænsetilfælde.

Følgende falder inden for produktionsgrænsen i ENS (se punkt 3.07-3.09):

- a) produktion af individuelle og kollektive tjenester i offentlig forvaltning og service
- b) boligjenester, som ejere af egen bolig producerer for egen regning
- c) produktion af varer til eget forbrug, f.eks. landbrugsvarer
- d) byggeri for egen regning inkl. husholdningernes byggeaktiviteter
- e) hus- og hjemmehjælp, som ydes af lønnet personale
- f) fiskeopdræt i fiskedamme
- g) produktion, som er forbudt i henhold til loven, f.eks. prostitution og fremstilling af narkotika
- h) produktion, hvoraf indtægterne ikke i fuldt omfang opgives til skattemyndighederne, f.eks. hemmelig tekstilfabrikation.

Følgende falder uden for produktionsgrænsen:

- a) hus- og hjemmehjælp, der produceres og forbruges inden for samme husholdning, f.eks. rengøring, madlavning, pasning af syge og ældre
- b) frivilligt arbejde, som ikke resulterer i produktion af varer, f.eks. pasning og rengøring uden betaling
- c) naturlig vækst i fiskeforekomsterne i åbent farvand.

Som hovedregel registrerer ENS al produktion inden for produktionskriteriet, dog er der visse specifikke undtagelser:

- a) Produktionen i hjælpeaktiviteter registreres ikke; input i hjælpeaktiviteter — materialer, arbejdskraft, realkapitalforbrug osv. — betragtes som input i den hoved- eller biaktivitet, som de er knyttet til.
- b) Produktion, der anvendes som forbrug i produktionen inden for samme lokale faglige enhed (se punkt 1.29) skal ikke registreres; men produktion til andre lokale faglige enheder inden for samme institutionelle enhed registreres som produktion.

Det følger af regnskabsprincipperne i ENS, at hvis en aktivitet betragtes som produktion og dermed registreres, skal de dertil knyttede indkomster, beskæftigelse, konsum osv. også registreres. Da boligjenester, som ejere af egen bolig producerer for egen regning, registreres som produktion, registreres derfor også den heraf følgende indkomst og udgifter til konsum. Det omvendte er tilfældet, når en aktivitet ikke registreres som produktion: hushjælp, som produceres og forbruges i samme husholdning, skaber ingen indkomst, udgifter til konsum osv., og derfor er der ifølge principperne i ENS ikke tale om beskæftigelse.

I ENS har man også mange specifikke konventioner, f.eks.:

- a) værdiansættelse af produktionen i offentlig forvaltning og service
- b) værdiansættelse af produktion af forsikringstjenester og indirekte målte finansielle formidlingstjenester
- c) registrering af samtlige kollektive tjenester stillet til rådighed af offentlig forvaltning og service som udgifter til konsum (i stedet for forbrug i produktionen)
- d) registrering af forbruget af indirekte målte finansielle formidlingstjenester som forbrug i produktionen inden for en fiktiv sektor eller et fiktivt erhverv.

- 1.14. Begreberne i ENS er anvendelige til mange formål: i en lang række tilfælde vil ENS-begreberne kunne anvendes, selv om det eventuelt vil være nødvendigt at supplere dem (se også punkt 1.18).
- 1.15. ENS-begreberne er meget detaljerede og kan derfor bruges fleksibelt: Nogle begreber er ikke eksplicit nævnt i ENS, men kan nemt udledes. For eksempel kan man udregne værditilvæksten i basispriser. Et andet eksempel er at danne nye sektorer ved at omgruppere delsektorer i ENS.
- 1.16. Flexibiliteten indebærer også, at der kan indføres yderligere kriterier, som ikke strider mod principperne i systemet. Sådanne kriterier kan være antallet af ansatte i en produktionsenhed eller størrelsen af indkomsten i en husholdning. Beskæftigelsen kan underopdeles efter uddannelse, alder og køn.
- 1.17. Denne fleksibilitet kan bruges i en samfundsmæssig regnskabsmatrix (SAM). SAM er en matrixfremstilling, som kæder tilgangs- og anvendelsestabeller sammen med sektorregnskaberne (se også punkt 8.133-8.155). Den giver normalt flere oplysninger om omfanget og sammensætningen af arbejdsløsheden og beskæftigelsen ved at underopdele aflønningen af ansatte i kategorier af beskæftigede. Denne underopdeling gælder både anvendelsen af arbejdskraft fordelt på erhverv, som den fremgår af anvendelsestabellerne, og tilgangen af arbejdskraft fordelt på socio-økonomiske undergrupper, som det ses af kontoen for allokering af primær indkomst for husholdningssektorens delsektorer. Derved gives en systematisk oversigt over tilgang og anvendelse af forskellige kategorier af arbejdskraft.
- 1.18. Til opfyldelse af visse specifikke databehov vil den bedste løsning være at oprette separate satellitkonti. Som eksempel kan nævnes databehov i forbindelse med følgende analyser:
- a) turismens rolle i den nationale økonomi
  - b) omkostninger til sundhedsvæsen og finansiering heraf
  - c) betydningen af forskning og udvikling og humankapital for den nationale økonomi
  - d) husholdningernes indkomster og udgifter på basis af mikroøkonomiske begreber
  - e) vekselvirkningen mellem miljø og økonomi
  - f) husholdningernes produktion
  - g) ændringer i velfærd
  - h) forskellen mellem nationalregnskab og virksomhedsregnskaber og deres indflydelse på børsmarkederne
  - i) skøn over skatteindtægter.
- 1.19. Satellitkonti kan dække disse databehov ved at:
- a) gå i detaljer, hvor det er nødvendigt og udelade overflødige data
  - b) udvide regnskabssystemets dækningsområde ved at tilføje oplysninger, som ikke indeholder værdiangivelser f.eks. om forurening og miljømæssige aktiver
  - c) ændre nogle grundbegreber, f.eks. ved at udvide begrebet investeringer med udgifterne til forskning og udvikling eller udgifterne til uddannelse.
- 1.20. Et vigtigt kendetegn ved satellitregnskaberne er at alle grundbegreberne og klassifikationerne i regnskabssystemets struktur principielt bibeholdes. Kun når det særlige formål med satellitopgørelsen klart kræver en afvigelse, ændres grundbegreberne. I så fald bør satellitregnskabet også indeholde en tabel, der viser sammenhængen mellem henholdsvis satellitregnskabet og grundstrukturens vigtigste aggregater. På denne måde bibeholdes grundstrukturen som referenceramme, samtidig med at mere specielle behov tilgodeses.
- 1.21. I grundstrukturen tages der ikke meget hensyn til strømme og beholdninger, som ikke umiddelbart kan opgøres i pengeværdi (eller som ikke har et modstykke, der kan opgøres i pengeværdi). På grund af sådanne strømme og

beholdningers særlige karakter er det normalt også muligt at analysere dem ud fra statistikker, som ikke er værdirelateret, f.eks.:

- a) Produktion inden for husholdningerne beskrives nemmest ved at opgøre antallet af timer anvendt til de forskellige formål.
- b) Uddannelse kan beskrives ud fra uddannelsens art, antallet af elever, uddannelsens gennemsnitlige varighed mv.
- c) Forurening beskrives bedst ved ændringer i antallet af levende plante- og dyrearter, skovenes tilstand, omfanget af kulilteemissionen, bestrålingen mv.

Satellitkonti gør det umuligt at sammenkæde sådanne statistikker, som ikke indeholder værdiangivelser, med grundstrukturen i nationalregnskabssystemer. Sammenkædningen kan ske ved så vidt muligt at anvende samme systematisering i ikke-værdirelaterede statistikker, som er anvendt i grundstrukturen, f.eks. klassifikation efter husholdningens art eller klassifikation efter erhverv. Derved opbygges en udvidet struktur, som er konsistent. Denne struktur kan således anvendes som grundlag for alle slags analyser og vurderinger af indbyrdes relationer mellem de forskellige variabler i henholdsvis grundstrukturen og den udvidede del.

1.22. Grundstrukturen og dens vigtigste aggregater beskriver ikke ændringer i velfærd. Der kan opstilles udvidede konti, som også indeholder den imputerede værdi af f.eks.:

- a) hus- og hjemmehjælp produceret og forbrugt i samme husholdning
- b) ændringer vedrørende fritiden
- c) fordele og ulemper ved at bo i byen
- d) uligheden i indkomstfordelingen mellem enkeltpersoner.

I de udvidede konti kan man også omklassificere beklagelige nødvendige udgifter (f.eks. til forsvaret) til forbrug i produktionen, dvs. som ikke-bidragende til velfærd. På samme måde kan ødelæggelser ved oversvømmelser og andre naturkatastrofer klassificeres som forbrug i produktionen, dvs. som en forringelse af (den absolutte) velfærd.

På denne måde kan man forsøge at skabe en meget grov og ufuldstændig indikator for velfærdsændringer. Men velfærd har mange dimensioner, og de fleste kan man dårligt gøre op i pengeværdi. Velfærd kan bedre måles ved at bruge separate indikatorer og måleenheder for de enkelte dimensioner. Egnede indikatorer kunne f.eks. være børnedødelighed, gennemsnitlig levetid, analfabetisme blandt voksne eller nationalindkomst per capita. Disse indikatorer kunne indarbejdes i en satellitkonto.

1.23. For at nå frem til en struktur, der er konsistent og international sammenlignelig, anvendes administrative begreber ikke i ENS. Til nationale formål kan det dog være nyttigt at råde over tal baseret på administrative begreber. Hvis man f.eks. skal opstille skøn over skatteindtægterne, er det nødvendigt at råde over statistikker over skattepligtig indkomst. Disse statistikker kan tilvejebringes ved at ændre lidt i nationalregnskabsstatistikkerne. Samme indfaldsvinkel kan anvendes til en række begreber, der bruges i den nationale økonomiske politik, f.eks.:

- a) det inflationsmål, som bruges til at forhøje pensioner, arbejdsløshedsunderstøttelse og aflønning af tjenestemænd
- b) skat, sociale bidrag, offentlig forvaltning og service og kollektiv sektor, som bruges i diskussionen om den offentlige sektors mest hensigtsmæssige størrelse
- c) »strategisk« sektor/erhverv, som bruges i den nationale økonomiske politik eller i EU's økonomiske politik
- d) »erhvervsinvesteringer«, som bruges i den nationale økonomiske politik.

Satellitkonti eller blot supplerende tabeller kan dække sådanne normalt specifikt nationale databehov.

ENS 1995 og SNA 1993

1.24. ENS (ENS 1995) er helt i overensstemmelse med det reviderede nationalregnskabssystem SNA 1993, som indeholder retningslinjer for opstilling af nationalregnskaber for alle verdens lande. Der er dog nogle forskelle mellem ENS 1995 og SNA 1993:

a) Forskelle i præsentationen, f.eks.:

- 1) ENS indeholder særskilte kapitler om produkttransaktioner, fordelingstransaktioner og finansielle transaktioner. I SNA derimod er disse transaktioner beskrevet i syv kapitler ordnet efter konto, f.eks. kapitler om produktionskonto, primærindkomstfordelingskonto, kapitalkonto og konto for udlandet.
- 2) ENS beskriver et begreb ved at definere det og opremse, hvad der falder ind under det, og hvad der falder udenfor. SNA beskriver som regel begreberne mere generelt og bestræber sig på at give en begrundelse for de vedtagne konventioner.
- 3) ENS indeholder også kapitler om regionale regnskaber og kvartalsregnskaber.
- 4) SNA indeholder også et kapitel om satellitkonti.

b) ENS-begreberne er i adskillige tilfælde mere konkrete og præcise end begreberne i SNA, f.eks.:

- 1) SNA er ikke særlig præcis, når man for institutionelle enheder og lokale faglige enheder skal sondre mellem markedsmæssig produktion, produktion til egen endelig anvendelse og anden ikke-markedsmæssig produktion. Heraf følger, at værdiansættelsen af produktionen og fordelingen efter sektorer ikke er tilstrækkelig præcist defineret. I ENS er denne sondring derfor yderligere præciseret, ligesom der i visse tilfælde er tilføjet kriteriet om, at en markedsmæssig producents salg skal dække mindst 50 % af produktionsomkostningerne (se tabel 3.1).
- 2) I ENS er der fastsat tærskelværdier for registrering, f.eks. registrering af værktøj og redskaber af ringe værdi som forbrug i produktionen.
- 3) I ENS gøres den antagelse, at varer, der produceres af husholdningerne, såsom vævning af stof og møbelfremstilling, ikke er signifikante i EU-landene og derfor ikke behøver at blive registreret.
- 4) ENS henviser direkte til konkrete institutionelle ordninger i EU, som f.eks. Intrastat-systemet til registrering af varebevægelser inden for EU og medlemsstaternes bidrag til EU.
- 5) ENS indeholder EU-specifikke klassifikationer, f.eks. CPA til produkter og NACE rev. 1 til erhverv (specifikke, men harmoniseret med FN's tilsvarende klassifikationer).
- 6) ENS indeholder en yderligere opdeling af alle transaktioner med udlandet; de opdeles i transaktioner mellem residerter i EU og transaktioner med residerter uden for EU.

ENS kan være mere konkret end SNA, fordi ENS kun gælder for EU-landene. Til dækning af EU's behov, skal ENS nødvendigvis også være mere konkret.

ENS 1995 og ENS 1970

1.25. ENS 1995 adskiller sig fra ENS 1970 både i omfang og begreber. De fleste af disse forskelle svarer til forskellene mellem SNA 1968 og SNA 1993. Nogle af de vigtigste forskelle i omfang er følgende:

- a) indførelse af statuskonti
- b) indførelse af konto for andre mængdemæssige ændringer i status, dvs. introduktion af begreberne andre mængdemæssige ændringer, nominelle og reale kapitalgevinster
- c) underopdeling af husholdningerne

- d) indførelse af et nyt konsumbegreb: faktisk konsum
- e) indførelse af et nyt prisjusteret indkomstbegreb: real disponibel nationalindkomst
- f) indførelse af begrebet købekraftpariteter.

Nogle af de vigtigste begrebsmæssige forskelle er følgende:

- a) Litterært-kunstnerisk arbejde (forfatter-, komponistvirksomhed) betragtes nu som produktion; betaling for litterært og kunstnerisk arbejde er derfor betaling for tjenester og ikke formueindkomst.
- b) Værdiansættelsen af produktionen af forsikringstjenester er ændret på nogle punkter, f.eks. medtages afkast af investering af de tekniske reserver ved værdiansættelse af produktion i forbindelse med skadesforsikring.
- c) Mere detaljeret opgørelse af handels- og transportavancer.
- d) Introduktion af kædeindeks i forbindelse med fastprisberegninger.
- e) Indførelse af begrebet finansiel leasing (SNA 1968 og ENS 1970 brugte kun begrebet operationel leasing).
- f) Udgifter til efterforskning efter mineraler og til computersoftware registreres nu som investeringer (i stedet for forbrug i produktionen).
- g) Registrering af forbrug af fast realkapital skal også foretages for infrastrukturprojekter (veje, diger osv.) tilhørende offentlig forvaltning og service.
- h) Inddragelse af nye finansielle instrumenter som f.eks. tilbagekøbsaftaler og finansielle derivativer som f.eks. optioner.

Der er også forskelle, som ikke skyldes ændringer i SNA, f.eks.:

- a) indførelse af tilgangs- og anvendelsestabeller (disse indgik allerede i SNA 1968)
- b) indførelse af visse tærskelværdier for registrering og henvisning til konkrete institutionelle ordninger i EU (se punkt 1.24)
- c) opgørelse af produktion i basispriser (ENS 1970, SNA 1968 og SNA 1993 godtager også opgørelser i producentpriser)
- d) indførelse af begreberne erhvervsaktiv befolkning og arbejdsløshed (disse begreber findes ikke i SNA 1968 og 1993).

ENS-SYSTEMET

1.26. Det karakteristiske ved systemet er:

- a) statistiske enheder og deres gruppering
- b) strømme og beholdninger
- c) kontosystemet og aggregaterne
- d) input-output tabellerne.

STATISTISKE ENHEDER OG DERES GRUPPERING⁽⁸⁾

1.27. Et karakteristisk kendetegn ved systemet er brugen af to slags enheder og to forskellige måder at opdele økonomien på til to forskellige analyseformål.

⁽⁸⁾ Se kapitel 2, »Enheder og deres gruppering«.

Med henblik på at beskrive indkomst, udgifter og finansielle strømme og statuskonti inddeler systemet de institutionelle enheder i sektorer efter deres vigtigste funktioner, adfærd og mål.

Til kortlægning af produktionsprocesser og til brug for input-output analyser inddeler systemet lokale faglige enheder i erhverv på grundlag af arten af deres aktiviteter. En aktivitet er karakteriseret ved et input af produkter, en produktionsproces og et output af produkter.

Institutionelle enheder og sektorer

1.28. Institutionelle enheder er økonomiske enheder, som er i stand til at eje varer og aktiver, stifte gæld og udøve økonomiske aktiviteter og på egne vegne indgå transaktioner med andre enheder. I ENS opdeles de institutionelle enheder i fem gensidigt udelukkende institutionelle sektorer bestående af:

- a) ikke-finansielle selskaber
- b) finansielle selskaber
- c) offentlig forvaltning og service
- d) husholdninger
- e) non-profit institutioner rettet mod husholdninger.

De fem sektorer udgør tilsammen den samlede økonomi. Hver sektor er igen opdelt i delsektorer. Systemet rummer et komplet sæt af strøm- og statuskonti for hver sektor og eventuel delsektor samt for den samlede økonomi.

Lokale faglige enheder og erhverv

1.29. De fleste institutionelle enheder udøver som producenter mere end en aktivitet; for at belyse de teknisk-økonomiske sammenhænge er det nødvendigt at opdele dem efter aktivitetens art.

Det er hensigten, at de lokale faglige enheder skal opfylde dette krav som en umiddelbart anvendelig indfaldsvinkel. En lokal faglig enhed omfatter alle dele af en producerende institutionel enhed, som er beliggende et sted eller flere tæt forbundne steder, og som bidrager til udøvelsen af en aktivitet på undergruppeniveau (4 cifre) i NACE rev. 1.

Egentlig skal der registreres en lokal faglig enhed for hver biaktivitet; hvis de nødvendige regnskabsoplysninger til opdeling af disse aktiviteter imidlertid ikke foreligger, kan en lokal faglig enhed omfatte en eller flere biaktiviteter.

Alle lokale faglige enheder, der udøver samme eller lignende aktiviteter, udgør tilsammen et erhverv.

Der er en hierarkisk relation mellem institutionelle enheder og lokale faglige enheder. En institutionel enhed omfatter en eller flere lokale faglige enheder; en lokal faglig enhed tilhører en og kun en institutionel enhed.

Til mere detaljerede analyser af produktionsprocessen anvendes en analytisk produktionsenhed. Denne enhed, som ikke kan observeres (undtagen i de tilfælde, hvor den lokale faglige enhed kun fremstiller et produkt), er en homogen produktionsenhed, der defineres som en enhed, som ikke udøver biaktiviteter. Disse enheder danner homogene brancher.

Residente og ikke-residente enheder; den samlede økonomi og udlandet

1.30. Den samlede økonomi beskrives ud fra de residente enheder. En enhed er resident, når dens økonomiske interesselængdepunkt ligger inden for landets økonomiske område — dvs. når den udøver økonomiske aktiviteter igennem længere tid (et år eller mere) på dette område. De institutionelle sektorer omtalt ovenfor består af residente institutionelle enheder.

Residente enheder deltager i transaktioner med ikke-residente enheder (dvs. med enheder, som er residente i andre økonomiske områder). Disse transaktioner er økonomiens udenlandske transaktioner og samles i konto for udlandet. I kontosystemet spiller udlandet samme rolle som en institutionel sektor, selv om ikke-residente enheder kun medregnes i det omfang, de deltager i transaktioner med residente institutionelle enheder. Efter opdelingen af sektorerne er der derfor oprettet en særlig kategori for udlandet.

Fiktive residente enheder betragtes i systemet som institutionelle enheder og defineres således:

- a) den del af en ikke-resident enhed, som har et økonomisk interessetyngdepunkt inden for landets økonomiske område (det vil i de fleste tilfælde sige, som foretager økonomiske transaktioner i mindst et år, eller som udøver byggeaktiviteter i mindre end et år, hvis produktionen kan betragtes som faste bruttoinvesteringer)
- b) ikke-residente enheder, som ejer jord eller bygninger inden for landets økonomiske område, men kun i det omfang der er tale om transaktioner vedrørende jorden eller bygningerne.

STRØMME OG BEHOLDNINGER

- 1.31. Systemet registrerer to fundamentale typer af data: strømme og beholdninger. Strømme vedrører bevægelser og følger af begivenheder inden for en given periode, mens beholdninger vedrører situationen på et bestemt tidspunkt.

Strømme

- 1.32. Strømme er udtryk for skabelse, omdannelse, udveksling, overdragelse eller udslettelse af økonomiske værdier. De medfører ændring af værdien af en institutionel enheds aktiver og passiver. Der findes to slags økonomiske strømme: transaktioner og andre ændringer i aktiver. Transaktioner forekommer på alle konti og i alle tabeller, der viser strømme, undtagen på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status og på omvurderingskontoen. Andre ændringer i status forekommer kun på disse to konti.

Der findes et utal af enkelttransaktioner og andre strømme. Systemet grupperer dem i et forholdsvis begrænset antal kategorier efter deres art.

Transaktioner

- 1.33. En transaktion er en økonomisk strøm mellem institutionelle enheder efter gensidig aftale, eller en økonomisk strøm inden for en institutionel enhed, som med fordel kan betragtes som en transaktion, ofte fordi enheden handler i to forskellige egenskaber. Det er hensigtsmæssigt at opdele transaktioner i fire hovedgrupper:

- a) Produkttransaktioner, som beskriver oprindelse (indenlandsk produktion eller import) og anvendelse (forbrug i produktionen, konsum, investeringer eller eksport) af produkter⁽⁹⁾.
- b) Fordelingstransaktioner, som beskriver, hvordan værditilvækst, der skabes i produktionen, fordeles på arbejdskraften, kapitalen og sektoren for offentlig forvaltning og service og endvidere omfordelingen af indkomst og formue (indkomstskat, formueskat og andre overførsler)⁽¹⁰⁾.
- c) Finansielle transaktioner, som beskriver nettoændringer i de finansielle aktiver og passiver for hvert finansielt instrument. Sådanne transaktioner finder ofte sted som modstykke til ikke-finansielle transaktioner, men de kan også optræde udelukkende i forbindelse med finansielle instrumenter⁽¹¹⁾.
- d) Transaktioner, som ikke falder ind under de tre ovennævnte grupper:

Forbrug af fast realkapital samt anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle, ikke-producerede aktiver⁽¹²⁾.

⁽⁹⁾ Se kapitel 3, »Produkttransaktioner«.

⁽¹⁰⁾ Se kapitel 4, »Fordelingstransaktioner«.

⁽¹¹⁾ Se kapitel 5, »Finansielle transaktioner«.

⁽¹²⁾ Se kapitel 6, »Andre strømme«.

Transaktionernes karakteristika

Transaktioner mellem institutionelle enheder/transaktioner inden for enheden

- 1.34. De fleste transaktioner indebærer relationer mellem to eller flere institutionelle enheder. Systemet registrerer dog visse handlinger inden for de institutionelle enheder som transaktioner. Formålet med at registrere disse interne transaktioner er at give et mere analytisk brugbart billede af produktion, endelig anvendelse og omkostninger.

Forbrug af fast realkapital er en vigtig intern transaktion, der registreres i systemet som en omkostning. De fleste af de andre transaktioner inden for enheden er produkttransaktioner, som typisk registreres, når den institutionelle enhed — i sin egenskab af både producent og endelig forbruger — forbruger egne produkter. Dette gælder ofte husholdninger og offentlig forvaltning og service.

- 1.35. Al egenproduktion, der indgår som endelig anvendelse inden for samme institutionelle enhed registreres. Egenproduktion til forbrug i produktionen inden for samme institutionelle enhed registreres kun, hvis produktion og forbrug i produktionen finder sted i forskellige lokale faglige enheder inden for samme institutionelle enhed. Produktion produceret og anvendt som forbrug i produktionen inden for samme lokale faglige enhed registreres ikke.

Monetære transaktioner/ikke-monetære transaktioner

- 1.36. De fleste transaktioner, som registreres i systemet, er monetære transaktioner, hvor de pågældende enheder foretager eller modtager betalinger, påtager sig gældsforpligtelser eller modtager aktiver opgjort i valutaenheder.

Transaktioner, som ikke indebærer udveksling af kontantbeløb eller fordringer eller gældsforpligtelser opgjort i pengebeløb, er ikke-monetære transaktioner. Interne transaktioner er sædvanligvis ikke-monetære transaktioner. Ikke-monetære transaktioner mellem to eller flere institutionelle enheder forekommer ved produkttransaktioner (byttehandel), fordelingstransaktioner (betaling i naturalier, overførsel i naturalier osv.) og andre transaktioner (byttehandel med ikke-producerede, ikke-finansielle aktiver).

Systemet registrerer alle transaktioner i pengeværdi. Når værdien af ikke-monetære transaktioner skal registreres, må den derfor opgøres indirekte eller estimeres.

Transaktioner med og uden modydelse

- 1.37. Transaktioner mellem to eller flere enheder kan enten være tosidige eller ensidige transaktioner. I det første tilfælde leveres varer, tjenester eller aktiver med f.eks. penge som modydelse. I det sidste tilfælde er der typisk tale om ydelse af betaling i kontanter eller naturalier fra en institutionel enhed til en anden uden modydelse. De tosidige transaktioner finder sted inden for alle fire kategorier af transaktioner, mens ensidige transaktioner hovedsagelig finder sted inden for fordelingstransaktioner i form af f.eks. skatter, sociale bistandsydelse eller gaver.

Ændret behandling af transaktionerne

- 1.38. Systemets behandling af de fleste transaktioner følger af sig selv, således at forstå at transaktionerne registreres på samme måde, som de opfattes af de involverede institutionelle enheder. Behandlingen af nogle transaktioner ændres imidlertid for at tydeliggøre de underliggende økonomiske relationer. Der kan være tale om tre former for ændringer: omkanalisering, opdeling og identifikation af transaktionens egentlige part.

Omkanalisering

- 1.39. En transaktion, som af de involverede enheder anses for at have fundet sted direkte mellem enhed A og C, kan registreres, som om den var foregået indirekte gennem en tredje enhed B. I så fald registreres transaktionen mellem A og C som to transaktioner: en mellem A og B, og en mellem B og C. Transaktionen er således omkanaliseret.

Et velkendt eksempel herpå er arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger indbetalt direkte til socialforsikringsfondene. Systemet registrerer disse betalinger som to transaktioner: i) arbejdsgiverne betaler arbejdsgiverbidrag til sociale

ordninger til de ansatte, og ii) de ansatte betaler samme bidrag til socialforsikringsfondene. Formålet med denne omkanalisering af arbejdsgiverbidragene til sociale ordninger er at tydeliggøre de økonomiske relationer bag transaktionen. I dette tilfælde går det ud på at vise, at arbejdsgiverbidragene til sociale ordninger er bidrag, der betales til gunst for de ansatte.

En anden form for omkanalisering er de transaktioner, som i systemet registreres som foregået mellem to eller flere institutionelle enheder, selv om der ifølge de involverede parter ikke finder nogen transaktion sted. Et eksempel herpå er behandlingen af formueindkomst, der hidrører fra investering af visse forsikringstekniske reserver, og som tilbageholdes af forsikringsselskaberne. Systemet registrerer denne indkomst som betalt af forsikringsselskabet til forsikringstagerne, som derefter tilbagebetaler det samme beløb til selskabet som ekstrapræmier.

Opdeling af transaktioner

- 1.40. Når en transaktion, som de involverede parter betragter som en enkelt transaktion, registreres som to eller flere transaktioner i forskellige kategorier, er transaktionen opdelt. Opdeling medfører normalt ikke, at yderligere enheder inddrages i transaktionen.

Betaling af skadesforsikringspræmier er et typisk eksempel på opdelt transaktioner. Selv om forsikringstagerne og forsikringsselskaberne betragter disse betalinger som en transaktion, opdeler systemet dem i to helt forskellige transaktioner: betaling som modydelse for skadesforsikringstjenester og nettoskadesforsikringspræmier. Registrering af handelsavancer er et andet vigtigt eksempel på opdeling af transaktioner.

Identifikation af den egentlige part i en transaktion

- 1.41. Når en enhed udfører en transaktion på en anden enheds vegne, registreres transaktionen udelukkende på den egentlige parts konto. Man bør i reglen ikke gå videre end dette princip ved f.eks. at forsøge at fordele skatter og subsidier på de endelige betalere eller modtagere på grundlag af antagelser.

Grænsetilfælde

- 1.42. I definitionen af en transaktion præciseres det, at der skal foreligge en gensidig aftale mellem de pågældende institutionelle enheder. Når en transaktion finder sted efter gensidig aftale, er det underforstået, at de institutionelle enheder er bekendt med og indforstået med den pågældende transaktion. Det betyder dog ikke nødvendigvis, at alle enheder frivilligt deltager i transaktionerne, eftersom nogle transaktioner er påtvunget ved lov. Dette gælder især visse fordelingstransaktioner såsom betaling af skat og bøder. Ikke-kompenseret beslaglæggelse af aktiver regnes dog ikke for en transaktion, selv om den er pålagt ved lov.

Illegale økonomiske aktiviteter regnes kun for transaktioner, hvis alle de involverede enheder deltager frivilligt i aktiviteten. Således er køb og salg af samt byttehandel med narkotika og stjålne effekter transaktioner, mens tyveri ikke er.

Andre ændringer i status

- 1.43. Under andre ændringer i aktiver registreres ændringer, som ikke følger af transaktioner⁽¹³⁾. Det er enten a) andre mængdemæssige ændringer i aktiver og passiver eller b) kapitalgevinster og -tab.

Andre mængdemæssige ændringer i aktiver og passiver

- 1.44. Disse ændringer kan groft inddeles i tre hovedkategorier:

- a) normal opståen og forsvinden af aktiver, som ikke er resultatet af transaktioner
- b) ændringer i aktiver og passiver som følge af ekstraordinære, uforudsete hændelser
- c) ændringer i klassifikationer og struktur.

⁽¹³⁾ Se kapitel 6, »Andre strømme«.

- 1.45. Eksempler på ændringer inden for kategori a) er fund og udtømmelse af aktiver i undergrunden, og naturlig vækst af ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer. Kategori b) omfatter ændringer (som regel tab) af aktiver som følge af naturkatastrofer, krig eller alvorlige kriminelle voldshandlinger⁽¹⁴⁾. Ensidig annullering af gæld og ikke-kompenseret beslaglæggelse af aktiver hører også ind under kategori b). Kategori c) består af ændringer som følge af omklassificering eller omstrukturering af institutionelle enheder eller aktiver og passiver.

Kapitalgevinster og -tab

- 1.46. Kapitalgevinster og -tab skyldes ændringer i værdien af aktiver. De forekommer i forbindelse med alle finansielle og ikke-finansielle aktiver og passiver. Kapitalgevinster og -tab tilfalder henholdsvis påføres ejerne af aktiver eller passiver udelukkende i kraft af, at de ejer disse aktiver eller passiver i en periode, og uden at de undergår nogen form for ændringer.

Kapitalgevinster og -tab opgjort på basis af gældende markedspriser kaldes nominelle kapitalgevinster/-tab. Disse kan opdeles i neutrale kapitalgevinster og -tab, som afspejler ændringerne i det generelle prisniveau, og reale kapitalgevinster og -tab, som afspejler ændringer i de relative priser på aktiverne.

Beholdninger

- 1.47. Ved beholdninger forstås mængden af aktiver og passiver på et givet tidspunkt. Beholdninger opgøres ved begyndelsen og ved slutningen af hver regnskabsperiode og opføres på statuskonti⁽¹⁵⁾.

Der foretages også beholdningsopgørelser over befolkning og arbejdskraft. Disse beholdninger opgøres imidlertid som gennemsnitsværdier igennem regnskabsperioden.

Der foretages beholdningsopgørelser over alle aktiver inden for systemets rammer; dvs. over finansielle aktiver og passiver og ikke-finansielle aktiver, både producerede og ikke-producerede. Dog medtages kun aktiver, som indgår i økonomiske aktiviteter, og som er underlagt ejerrettigheder. Således opgøres ikke aktiver som menneskelig kapital og naturgivne ressourcer, der ikke har nogen ejer.

Inden for systemets grænser er det udtømmende både med hensyn til strømme og beholdninger. Det betyder, at alle ændringer i beholdninger forklares fuldt ud med de registrerede strømme.

KONTOSYSTEM OG AGGREGATER⁽¹⁶⁾

Bogføringsregler

- 1.48. På en konto registreres for bestemte aspekter af de økonomiske aktiviteter tilgang og anvendelse eller ændringer i aktiver og passiver i løbet af regnskabsperioden eller beholdningen af aktiver og passiver ved begyndelsen og ved slutningen af perioden.

Kontosidernes betegnelser

- 1.49. I kontiene for løbende transaktioner anvender systemet betegnelsen »tilgang« for kontoens højre side, der benyttes til registrering af forøgelser af en enheds eller sektors økonomiske værdier. Venstre side af kontoen indeholder de transaktioner, der reducerer en enheds eller sektors økonomiske værdier, og kaldes »anvendelse«.

⁽¹⁴⁾ Følgerne af mindre kriminelle handlinger såsom butikstyveri kan registreres som en del af en lagerændring og derfor som en transaktion.

⁽¹⁵⁾ Se kapitel 7, »Statuskonti«.

⁽¹⁶⁾ Se kapitel 7, »Statuskonti« og kapitel 8, »Kontosystem og saldoposter«.

Akkumulationskontiernes højre side betegnes »ændringer i passiver og nettoformue« og venstre side »ændringer i aktiver«.

Statuskontiene har »passiver og nettoformue« (forskellen mellem aktiver og passiver) på højre side og »aktiver« på venstre. En sammenligning af to på hinanden følgende statuskonti viser ændringerne i passiver og nettoformue og ændringerne i aktiver.

Dobbelt bogholderi/firdobbelt bogholderi

- 1.50. For de enkelte enheder eller sektorer gælder i nationalregnskabet princippet om dobbelt bogholderi. Hver transaktion skal bogføres to gange, en gang som tilgang (eller ændringer i passiver) og en gang som anvendelse (eller ændringer i aktiver). Summen af transaktioner, der registreres som tilgang eller ændringer i passiver, skal være lig summen af transaktioner, der registreres som anvendelse eller ændringer i aktiver, hvorved kontiernes konsistens kan kontrolleres.

Betragter man nationalregnskabet med alle enheder og sektorer gælder i praksis princippet om firdobbelt bogholderi, eftersom de fleste transaktioner berører to institutionelle enheder. Hver transaktion af denne type skal registreres to gange af hver af de to parter. F.eks. registreres en kontant socialydelse fra en offentlig enhed til en husholdning i den offentlige enheds konti som anvendelse under overførsler og som en negativ anskaffelse af aktiver under sedler og mønt samt indskud; på husholdningssektorens konti registreres den som tilgang under overførsler og som anskaffelse af aktiver under sedler og mønt samt indskud.

Transaktioner inden for en enkelt enhed (som f.eks. en enheds forbrug af egen produktion) medfører derimod kun to posteringer, hvis størrelse må beregnes.

Værdiansættelse

- 1.51. Med undtagelse af visse poster vedrørende befolkning og arbejdskraft opgør systemet alle strømme og beholdninger i monetær værdi; der gøres ikke forsøg på at opgøre nytteværdien af strømme og beholdninger. Strømme og beholdninger måles efter deres markedsværdi, dvs. den værdi, strømmene og beholdningerne rent faktisk omsættes til eller kunne omsættes til i kontanter. Markedspriserne er derfor udgangspunkt for værdiansættelse i ENS.
- 1.52. Når der er tale om monetære transaktioner eller aktiver og passiver i kontanter, er de nødvendige værdier umiddelbart tilgængelige. I de fleste andre tilfælde foretages værdiansættelsen fortrinsvis ved sammenligning med markedsprisen for tilsvarende varer og tjenester eller aktiver. Denne metode benyttes f.eks. ved byttemhandel og ved tjenester i forbindelse med ejerboliger. Når markedspriser for tilsvarende produkter ikke er tilgængelige f.eks. ved ikke-markedsmæssige ydelser produceret af offentlig forvaltning og service, bør værdien sættes lig produktionsomkostningerne. Hvis ingen af disse to veje er farbare, kan strømme og beholdninger vurderes til nutidsværdien af det forventede fremtidige afkast. Denne sidste metode er dog behæftet med så stor usikkerhed, at den kun bør benyttes som allersidste udvej.
- 1.53. Beholdninger bør værdiansættes til løbende priser på tidspunktet for opstilling af statuskontoen og ikke til de priser der gælder på produktions- eller anskaffelsestidspunktet for de varer og aktiver, der indgår i statuskontoen. Det er somme tider nødvendigt at værdiansætte beholdninger til nedskrevet aktuel anskaffelsesværdi eller til produktionsomkostningerne.

Særlige regler for værdiansættelse af produkter⁽¹⁷⁾

- 1.54. På grund af transportomkostninger, handelsavancer og produktskatter minus produktsubsidier opfatter producenten og forbrugeren en given vares værdi forskelligt. For at ligge så tæt op af de involverede parter opfattelse som muligt registrerer systemet alle anvendelser i køberpriser, hvilket indbefatter transportomkostninger, handelsavancer og produktskatter minus produktsubsidier, mens produktionen registreres til basispriser, som ikke indeholder disse elementer.

⁽¹⁷⁾ Se kapitel 3, »Produkttransaktioner«.

- 1.55. Import og eksport af varer opgøres til værdien ved landegrænsen. Den samlede import og eksport ansættes til værdien ved eksportørens toldgrænse eller frit ombord (fob). Udenlandske enheders transport- og forsikringstjenester mellem importørens og eksportørens grænse medregnes ikke i varernes værdi, men registreres under tjenesteydelser. Da der ikke altid foreligger oplysninger om fob-priser for alle underopdelinger af produkter, viser de detaljerede tabeller over udenrigshandelen importen opgjort til værdien ved importørens toldgrænse (cif-værdi). Alle transport- og forsikringstjenester til importørens grænse medregnes i de importerede varers værdi. I det omfang disse tjenester ydes af indenlandske enheder, foretages der en generel fob/cif-korrektion i disse tal.

Værdiansættelse i faste priser⁽¹⁸⁾

- 1.56. Værdiansættelse i faste priser består i at opgøre strømme og beholdninger i regnskabsperioden i en tidligere periodes priser. Formålet med at værdiansætte i faste priser er at opdele den pågældende periodes ændringer i værdien af strømme og beholdninger i prisændringer og mængdemæssige ændringer. Strømme og beholdninger i faste priser er volumenopgørelser.

Mange strømme og beholdninger, f. eks. indkomst, har ikke selv nogen pris- og mængdedimension. Disse variabelers købekraft kan dog beregnes ved at deflatere de løbende værdier med et passende prisindeks, prisindekset for f. eks. landets samlede endelige indenlandske anvendelse eksklusive lagerændringer. Deflaterede strømme og beholdninger opgøres i reale værdier. Et eksempel er disponibel realindkomst.

Registreringstidspunktet

- 1.57. Systemet registrerer strømme, efter optjeningstidspunkt; dvs. på det tidspunkt, hvor økonomiske værdier skabes, omdannes eller afvikles, eller når fordringer og gæld opstår, omdannes eller afvikles.

På den måde registreres produktion på produktionstidspunktet, ikke når den betales af en køber, og salget af et aktiv registreres, når ejendomsretten overdrages, ikke når betalingen erlægges. Renter registreres i den regnskabsperiode, hvori de påløber, uanset om de faktisk betales i den periode eller ej. Registrering i overensstemmelse med optjeningstidspunktet gælder alle strømme, både monetære og ikke-monetære, såvel inden for en enhed som mellem enheder.

I nogle tilfælde er det imidlertid nødvendigt at være fleksibel med hensyn til registreringstidspunktet. Dette gælder især skatter og andre strømme i relation til sektoren offentlig forvaltning og service, som ofte registreres på kassebasis på denne sektors konti. Det er undertiden vanskeligt at ændre registreringen af disse strømme på kassebasis til registrering eller optjeningstidspunktet. I disse tilfælde kan det derfor være nødvendigt at anvende tilnærmede værdier.

Alle strømme bør registreres samtidig for alle de involverede institutionelle enheder og på alle de pågældende konti. Dette princip kan synes enkelt, men gennemførelsen af det er ikke. Ikke alle institutionelle enheder bruger de samme bogføringsprincipper, og selv om de gør, kan der være forskelle i selve bogføringen af praktiske grunde som f. eks. forsinkelser i kommunikationen. Derfor sker det, at de involverede parter registrerer en transaktion på forskellige tidspunkter. Disse forskelle fjernes ved korrektioner.

Konsolidering og nettoficering

Konsolidering

- 1.58. Med konsolidering menes eliminering af transaktioner — både under tilgang og anvendelse — mellem enheder, som tilhører samme gruppe, og eliminering af gensidige finansielle aktiver og passiver.

Inden for delsektorer og sektorer konsolideres strømme og beholdninger mellem enhederne principielt ikke.

⁽¹⁸⁾ Se kapitel 10, »Måling af pris- og mængdemæssige ændringer«.

Der kan dog opstilles konsoliderede konti med henblik på supplerende beskrivelser og analyser. For nogle analyser er oplysninger om en (del-)sektors transaktioner med andre sektorer og den tilsvarende finansielle stilling over for de andre sektorer vigtigere end de globale bruttotal.

Endvidere giver konti og tabeller over kreditor/debitor-relationer et detaljeret billede af, hvordan økonomien finansieres, og disse opgørelser anses for meget nyttige for forståelsen af, gennem hvilke kanaler de finansielle overskud løber fra långiver til låntager.

Nettoficering

- 1.59. De enkelte enheder og sektorer kan have samme slags transaktioner både på anvendelsessiden og tilgangssiden (f. eks. både betaler og modtager de renter) og samme slags finansielle instrument både som aktiv og som passiv.

Systemet anbefaler registrering af bruttostørrelserne bortset fra den nettoficering, der følger af klassifikationerne.

Nettoficering ligger således implicit i nogle kategorier af transaktioner, hvoraf det tydeligste eksempel er »lagerændringer«, som understreger den analytisk vigtige betydning af de samlede investeringer frem for de små daglige til- og afgang.

Med få undtagelser viser den finansielle konto og kontoen for andre ændringer i status på samme måde nettostigningen i aktiver og passiver, således at det endelige resultat af disse strømme tydeligt kommer frem ved slutningen af regnskabsperioden.

Konti, saldoposter og aggregater

- 1.60. I de enkelte enheder (institutionelle enheder; lokale faglige enheder) og grupper af enheder (institutionelle sektorer og i forlængelse heraf udlandet; erhverv) registreres på forskellige underkonti transaktioner og andre strømme, som har relation til særlige aspekter af de økonomiske aktiviteter (f. eks. produktion). Sådanne serier af transaktioner balancerer sædvanligvis ikke og dermed heller ikke de pågældende konti. Derfor indsættes en saldopost. Der skal som regel også indsættes en saldopost mellem de samlede aktiver og samlede passiver i en institutionel enhed eller sektor. Saldoposter er i sig selv relevante størrelser til måling af økonomiske resultater. Når de gøres op for økonomien som helhed, danner de betydningsfulde aggregater.

Kontosystemet

- 1.61. ENS er bygget op omkring et system af indbyrdes forbundne konti.

Et komplet sæt af konti for institutionelle enheder og sektorer består af konti for løbende transaktioner, akkumulationskonti og statuskonti.

Kontiene for løbende transaktioner vedrører produktion, indkomstdannelse, indkomstfordeling og -omfordeling samt anvendelse af indkomsten til konsum. Akkumulationskontiene registrerer ændringer i aktiver og passiver og ændringer i nettoformue (dvs. for hver institutionel enhed eller gruppe af enheder forskellen mellem dens aktiver og passiver). Statuskonti viser beholdningen af aktiver samt nettoformue.

- 1.62. Det er ikke muligt at opstille et komplet sæt af konti, herunder også statuskonti, for lokale faglige enheder, eftersom disse enheder ikke selvstændigt kan eje varer og aktiver eller modtage og betale indkomst. Kontosystemet for lokale faglige enheder og erhverv omfatter kun de første konti for løbende transaktioner: produktionskontoen og indkomstdannelseskontoen, hvis saldo er overskud af produktionen.

Konto for varer og tjenester

- 1.63. Kontoen for varer og tjenester viser for økonomien som helhed eller for produktgrupper den samlede tilgang (produktion og import) og anvendelse af varer og tjenester (forbrug i produktionen, konsum, lagerændringer, faste bruttoinvesteringer, anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande, eksport).

Konti for udlandet

- 1.64. Kontiene for udlandet dækker transaktioner mellem residente og ikke-residente institutionelle enheder og eventuelt de tilhørende aktiv- og passivbeholdninger.

Da udlandet i kontosystemet kan sidestilles med en institutionel sektor, er kontiene for udlandet opstillet ud fra udlandets synspunkt. En tilgang for udlandet er en anvendelse for den samlede økonomi og omvendt. Hvis en saldpост er positiv, svarer det til et overskud for udlandet og et underskud for landet og omvendt, hvis saldpостen er negativ.

Saldoposter

- 1.65. En saldpост er en regnskabsteknisk størrelse, der fremkommer ved at trække summen af posterne på den ene side af kontoen fra summen af poster på den anden. Den kan ikke opgøres uden de andre poster; da det er en afledt størrelse, afspejler den de generelle bogføringsregler, der er anvendt ved hver enkelt postering på de to sider af kontoen.

Saldoposter har ikke blot til formål at få kontoen til at balancere. De indeholder væsentlige informationer og er nogle af de vigtigste poster på kontiene, hvilket ses af følgende eksempler på saldposter: værditilvækst, overskud af produktionen, disponibel indkomst, opsparing, fordringserhvervelse, netto, nettoformue.

Aggregater

- 1.66. Aggregater er sammensatte tal, som viser resultaterne af den samlede økonomis aktiviteter set fra forskellige synsvinkler, produktion, værditilvækst, disponibel indkomst, konsum, opsparing, investering mv. Selv om beregningen af aggregater hverken er det eneste formål eller hovedformålet i ENS, anerkendes deres betydning som summariske indikatorer og nøglestørrelser til brug for makroøkonomiske analyser og tidsmæssige og geografiske sammenligninger. Der skelnes mellem to typer aggregater:

- a) aggregater, som har direkte relation til transaktioner i systemet, såsom produktion af varer og tjenester, faktisk konsum, faste bruttoinvesteringer, aflønning af ansatte mv.
- b) aggregater, som er saldposter på kontiene, såsom bruttonationalproduktet i markedspriser (BNP), den samlede økonomis overskud af produktionen, nationalindkomst, disponibel nationalindkomst, opsparing, løbende saldo over for udlandet, den samlede økonomis nettoformue (nationalformuen).

- 1.67. Mange af tallene i nationalregnskabet kan anvendes til yderligere formål, hvis de udregnes per capita. En del aggregater såsom BNP, nationalindkomst og husholdningernes konsum, sættes i relation til befolkningstallet (den residente befolkning). Når man skal opdele kontiene eller dele af husholdningssektorens konti i delsektorer, skal man tillige råde over oplysninger om antallet af husholdninger og antallet af personer i hver delsektor⁽¹⁹⁾.

INPUT-OUTPUT TABELLER⁽²⁰⁾

- 1.68. Input-output systemet består af tilgangs- og anvendelsestabeller fordelt på erhverv, tabeller som forbinder tilgangs- og anvendelsestaberne med sektorregnskaberne og de symmetriske input-output tabeller fordelt på homogene brancher (produkter).

⁽¹⁹⁾ Se kapitel 11, »Befolkning og forbrug af arbejdskraft«.

⁽²⁰⁾ Se kapitel 9, »Input-output tabeller«.

- 1.69. Tilgangs- og anvendelsestabeller er matricer (rækker med produkter, søjler med erhverv), der viser, hvordan erhvervenes produktion er opdelt efter produkternes art, og hvordan den indenlandske og importerede tilgang af varer og tjenester fordeles mellem forbrug i produktionen og konsum, samt eksport. Anvendelsestabellen viser også produktionsomkostningernes struktur og den indkomst, der dannes ved produktionen fordelt på erhverv.

Tilgangs- og anvendelsestabellerne er den generelle ramme for alle tabeller opstillet efter erhverv og/eller efter produkt, dvs. data over forbrug af arbejdskraft, faste bruttoinvesteringer, faste aktiver, detaljerede prisindeks — altså en detaljeret beskrivelse af omkostningsstruktur, indkomstdannelse, beskæftigelse, arbejdskraftens produktivitet, kapitalintensitet.

- 1.70. Man kan sammenkæde tilgangs- og anvendelsestabellerne med sektorkontiene ved at krydsklassificere produktion, forbrug i produktionen, og værditilvækstkomponenterne efter sektor og erhverv.

KAPITEL 2

ENHEDER OG DERES GRUPPERING

- 2.01. Et lands økonomi er resultatet af aktiviteterne i et meget stort antal enheder, som udfører mange forskelligartede transaktioner inden for produktion, finansiering, forsikring, omfordeling og forbrug.
- 2.02. De enheder og grupperinger af enheder, som anvendes i nationalregnskabet, skal defineres under henvisning til den type økonomisk analyse, de er beregnet til, og ikke ud fra de typer af enheder, der normalt anvendes i statistiske undersøgelser. Sidstnævnte enheder (foretagender, holdingselskaber, faglige enheder, lokale enheder, offentlige forvaltningsenheder, non-profit institutioner, husholdninger osv.) er undertiden ikke hensigtsmæssige til brug inden for nationalregnskabet, idet de normalt er baseret på traditionelle kriterier af juridisk, administrativ eller regnskabsmæssig art.

Statistikere skal tage hensyn til definitionerne af de analyseenheder, der anvendes i ENS, med henblik på at sikre, at alle oplysninger, der er nødvendige for at opstille data baseret på de analyseenheder, der anvendes i ENS, efterhånden kommer til at indgå i de undersøgelser, hvor de egentlige data indsamles.

- 2.03. Karakteristisk for systemet er, at der anvendes tre typer enheder svarende til to meget forskellige måder at opdele økonomien på. For at kunne analysere produktionsprocessen er det væsentligt at vælge enheder, der kan belyse sammenhænge af teknisk-økonomisk art; for at kunne analysere strømme, der påvirker indkomst, kapital- og finanstransaktioner samt statuskonti, er det vigtigt at vælge enheder, der gør det muligt at undersøge adfærdsmæssige forhold mellem økonomiske beslutningstagere.

Med udgangspunkt i disse to mål defineres senere i dette kapitel institutionelle enheder, som er velegnede til analyse af økonomisk adfærd, samt lokale faglige enheder og homogene produktionsenheder, som er velegnede til en analyse af teknisk-økonomiske sammenhænge. I praksis dannes de tre typer af enheder ved at kombinere eller underopdele basisenhederne fra statistiske undersøgelser, og undertiden kan de overtages direkte fra de statistiske undersøgelser. Før der gives en nøjagtig definition af de tre typer af enheder, der anvendes i ENS, er det nødvendigt at afgrænse den nationale økonomi.

AFGRÆNSNING AF DEN NATIONALE ØKONOMI

- 2.04. De enheder — det være sig institutionelle enheder, lokale faglige enheder eller homogene produktionsenheder — som udgør et lands økonomi, og hvis transaktioner registreres i ENS, er de enheder, hvis økonomiske interessecentrum er placeret inden for det pågældende lands økonomiske område. Disse enheder, kaldet residente enheder, kan, men skal ikke have det pågældende lands nationalitet, kan, men skal ikke være en juridisk enhed, og kan, men skal ikke være til stede på det pågældende lands økonomiske område på det tidspunkt, hvor transaktionen gennemføres. Efter at have foretaget denne afgrænsning af den nationale økonomi ved hjælp af de residente enheder er det nødvendigt at definere betydningen af begreberne økonomisk område og økonomisk interessecentrum.
- 2.05. Ved det økonomiske område forstås:
- det geografiske område, der administreres af en regering, inden for hvilket personer, varer, tjenester og kapital bevæger sig frit
  - toldfri zoner, herunder toldfri lagre og fabrikker under toldopsyn
  - det nationale luftrum, territorialfarvand og den del af kontinentalsoklen, der ligger i det internationale farvand, som er under landets overhøjhed⁽¹⁾
  - territoriale enklaver (dvs. geografiske områder beliggende i udlandet, og som i henhold til internationale traktater eller aftaler mellem stater anvendes af landets offentlige myndigheder (ambassader, konsulater, militærbaser, videnskabelige baser osv.))

⁽¹⁾ Fiskefartøjer, andre skibe, flydende platforme og luftfartøjer behandles i ENS som alt andet mobilt udstyr, hvad enten de ejes og/eller drives af residente enheder i landet eller ejes af ikke-residente enheder og drives af residente enheder. Transaktioner vedrørende ejendomsret (faste bruttoinvesteringer) og brug (udlejning, forsikring osv.) af denne type udstyr henregnes til økonomien i det land, hvor henholdsvis ejeren og/eller operatøren er resident. Finansiell leasing betragtes som en overdragelse af ejendomsretten.

- e) forekomster af olie, naturgas osv. i internationalt farvand uden for landets kontinentalsokkel, som udnyttes af enheder, der er residente på landets område som defineret i ovenstående underafsnit.
- 2.06. Det økonomiske område omfatter ikke eksterriale enklaver (dvs. dele af landets eget geografiske område, som bruges af andre landes offentlige myndigheder, af Den Europæiske Unions institutioner eller af internationale organisationer i henhold til internationale traktater eller aftaler mellem stater⁽²⁾).
- 2.07. Begrebet økonomisk interessecentrum angiver, at der findes en placering inden for det økonomiske område, på eller ud fra hvilken en enhed udøver og har til hensigt fortsat at udøve økonomiske aktiviteter og transaktioner i betydeligt omfang, enten tidsbegrænset eller over en længere, tidsbegrænset periode (et år eller mere). Det følger heraf, at en enhed, der udfører sådanne transaktioner på flere landes økonomiske områder, betragtes som havende et økonomisk interessecentrum i hvert af disse lande. Ejendomsret til jord og bygninger inden for det økonomiske område betragtes som tilstrækkeligt til, at ejeren har et økonomisk interessecentrum på området.
- 2.08. På grundlag af disse definitioner kan enheder, der anses for residente i et givet land, opdeles i følgende grupper:
- enheder, hvis hovedaktivitet er produktion, finansiering, forsikring eller omfordeling, for så vidt angår alle deres transaktioner, undtagen transaktioner vedrørende ejendomsret til jord og bygninger
  - enheder, hvis hovedaktivitet er forbrug⁽³⁾, for så vidt angår alle deres transaktioner, undtagen transaktioner vedrørende ejendomsret til jord og bygninger
  - alle enheder i deres egenskab af ejere af jord eller bygninger, med undtagelse af ejere af eksterriale enklaver, der udgør en del af andre landes økonomiske område, eller som er stater sui generis (se punkt 2.06).
- 2.09. For enheder, hvis hovedaktivitet er produktion, finansiering, forsikring eller omfordeling, for så vidt angår alle deres transaktioner, undtagen transaktioner vedrørende ejendomsret til jord og bygninger, skelnes der mellem to tilfælde:
- aktiviteter, der udelukkende udøves på landets økonomiske område: enheder, der udøver sådanne aktiviteter, er residente enheder i det pågældende land
  - aktiviteter, der udøves i et år eller derover, i flere landes økonomiske områder: kun den del af enheden, der har et økonomisk interessecentrum på landets økonomiske område, anses for at være en resident enhed. Der kan enten være tale om:
    - en institutionel resident enhed (se punkt 2.12), hvor de aktiviteter, der udøves i mere end et år i udlandet, er udskilt og behandles separat⁽⁴⁾, eller
    - en fiktiv resident enhed (se punkt 2.15), for så vidt angår den aktivitet, der udøves i landet i mere end et år af en enhed, der er resident i et andet land.
- 2.10. For enheder, hvis hovedaktivitet er forbrug, bortset fra i deres egenskab af ejere af jord og bygninger, betragtes husholdninger, der har et økonomisk interessecentrum i landet, som residente enheder, selv om de tager til udlandet i kortere perioder (mindre end et år). Disse omfatter navnlig følgende grupper:
- grænsearbejdere, dvs. personer, som dagligt krydser grænsen for at arbejde i et naboland
  - sæsonarbejdere, dvs. personer, som forlader landet i adskillige måneder, men i mindre end et år, for at arbejde i et andet land inden for sektorer, hvor der findes et midlertidigt behov for ekstra arbejdskraft

⁽²⁾ Områder, der anvendes af Den Europæiske Unions institutioner og internationale organisationer, betragtes således som stater sui generis. Sådanne stater er kendetegnet ved, at de eneste residente enheder er institutionerne selv (se 2.10.e).

⁽³⁾ Forbrug er ikke husholdningernes eneste mulige aktivitet. Husholdninger kan som erhvervsdrivende udøve enhver form for økonomisk aktivitet.

⁽⁴⁾ Kun i tilfælde, hvor denne aktivitet udøves i mindre end et år, skal den ikke adskilles fra den producerende institutionelle enheds aktiviteter. Dette kan også være tilfældet, når den pågældende aktivitet, selv om den udøves i et år eller derover, er af et ubetydeligt omfang og under alle omstændigheder, når den består i at installere udstyr i udlandet. Men en enhed, der er resident i et andet land, og som udfører byggeaktiviteter i det pågældende land i mindre end et år, betragtes som havende sit økonomiske interessecentrum på landets økonomiske område, hvis resultatet af byggeaktiviteten udgør faste bruttoinvesteringer. En sådan enhed skal derfor behandles som en fiktiv resident enhed.

- c) turister, patienter, studerende⁽⁵⁾, embedsmænd på tjenesterejse, forretningsfolk, sælgere, kunstnere, og besætningsmedlemmer, som rejser i udlandet
- d) lokalt ansatte, der arbejder i eksterritoriale enklaver i udlandet
- e) ansatte ved Den Europæiske Unions institutioner samt ved internationale civile eller militære organisationer, som har hovedkvarter i eksterritoriale enklaver
- f) officielle repræsentanter, civile eller militære, for landets regering (herunder disses husholdninger), der er bosat i territoriale enklaver.

2.11. Alle enheder i deres egenskab af ejere af jord og/eller bygninger, som udgør en del af det økonomiske område, betragtes som residente enheder eller fiktive residente enheder (se punkt 2.15) i det land, hvor jorden eller bygningerne er beliggende.

DE INSTITUTIONELLE ENHEDER

2.12. *Definition:* En institutionel enhed er et grundlæggende økonomisk beslutningscenter, der kendetegnes ved ensartet adfærd og fri beslutningsret i udøvelsen af dets hovedfunktion. En resident enhed betragtes som en institutionel enhed, hvis den har fri beslutningsret, hvad angår dens hovedfunktion og enten fører et fuldstændigt regnskab eller det i givet fald ville være muligt og hensigtsmæssigt, både ud fra et økonomisk og juridisk synspunkt, at udarbejde et fuldstændigt regnskab.

For at en enhed kan siges at have fri beslutningsret, hvad angår dens hovedfunktion, skal den:

- a) have ret til at eje varer eller aktiver for egen regning; enheden vil derfor kunne overdrage og få overdraget ejendomsretten til varer eller aktiver i transaktioner med andre institutionelle enheder
- b) være i stand til at træffe økonomiske beslutninger og udøve økonomiske aktiviteter, som den selv har det direkte juridiske ansvar for
- c) være i stand til at stifte gæld på egne vegne, påtage sig andre eller yderligere forpligtelser samt at indgå aftaler.

For at en enhed kan siges at føre et fuldstændigt regnskab, skal den foretage en regnskabsmæssig registrering af alle økonomiske og finansielle transaktioner, som har fundet sted i regnskabsperioden, samt opstille en statuskonto for aktiver og passiver.

2.13. Nedenstående principper er gældende, hvor en enhed ikke klart opfylder begge kriterier for institutionelle enheder:

- a) Husholdninger har altid fri beslutningsret, hvad angår deres hovedfunktion, og må således være institutionelle enheder, selv om de ikke fører et fuldstændigt regnskab.
- b) Enheder, der ikke fører et fuldstændigt regnskab, og hvor det ikke er muligt eller hensigtsmæssigt i givet fald at udarbejde et fuldstændigt regnskab, henregnes under de institutionelle enheder, i hvis regnskaber deres regnskaber indgår som et delregnskab.
- c) Enheder, som, selv om de fører et fuldstændigt regnskab, ikke har fri beslutningsret, hvad angår udøvelsen af deres hovedfunktion, henregnes under de enheder, de er underlagt.
- d) Enheder, der opfylder definitionen på institutionelle enheder, behandles som sådanne, selv om de ikke offentliggør deres regnskaber.
- e) Enheder, der er en del af en gruppe af enheder, som beskæftiger sig med produktion, og som fører et fuldstændigt regnskab, betragtes som en institutionel enhed, selv om de har overdraget dele af deres frie beslutningsret til en central organisation (holdingselskabet) med ansvar for den overordnede ledelse af gruppen; selve holdingselskabet betragtes som en separat institutionel enhed uafhængig af de enheder, den styrer, med mindre b) finder anvendelse.

⁽⁵⁾ Studerende betragtes altid som residerende, uanset varigheden af deres studier i udlandet.

- f) Kvasi-selskaber fører et fuldstændigt regnskab og har ikke nogen uafhængig juridisk status. Deres økonomiske og finansielle adfærd er imidlertid forskellig fra deres ejeres og svarer til den, der kendetegner selskaber. De betragtes derfor som havende fri beslutningsret og som separate, institutionelle enheder.
- 2.14. Holdingselskaber er institutionelle enheder, hvis hovedfunktion består i at kontrollere og lede et antal datterselskaber.
- 2.15. Ved fiktive residente enheder forstås:
- a) de dele af ikke-residente enheder, som har et økonomisk interessecentrum på landets økonomiske område (dvs. som i de fleste tilfælde foretager økonomiske transaktioner i et år eller derover, eller som udfører en byggeaktivitet i mindre end et år, hvis resultatet udgør faste bruttoinvesteringer)
  - b) ikke-residente enheder i deres egenskab af ejere af jord eller bygninger på landets økonomiske område, men kun hvad angår transaktioner vedrørende jord og bygninger.
- Fiktive residente enheder behandles, selv om de kun fører delvise regnskaber og ikke altid har fri beslutningsret, som institutionelle enheder.
- 2.16. Følgende enheder betragtes således som institutionelle enheder:
- a) enheder, som fører et fuldstændigt regnskab og har fri beslutningsret:
    - 1) private og offentlige selskaber
    - 2) kooperativer eller interessentskaber med status af selvstændige juridiske enheder
    - 3) offentlige producenter, der i henhold til særlig lovgivning har status af selvstændige juridiske enheder
    - 4) non-profit-institutioner med status af selvstændige juridiske enheder
    - 5) offentlige forvaltningsenheder
  - b) enheder, der fører et fuldstændigt regnskab, og som betragtes som havende fri beslutningsret: kvasi-selskaber (se punkt 2.13 f)
  - c) enheder, som ikke nødvendigvis fører et fuldstændigt regnskab, men som pr. konvention betragtes som havende fri beslutningsret:
    - 1) husholdninger
    - 2) fiktive residente enheder (se punkt 2.15).

DE INSTITUTIONELLE SEKTORER

- 2.17. Behovet for aggregering indebærer, at det er umuligt at betragte individuelle institutionelle enheder enkeltvis; disse må derfor kombineres i grupper med betegnelsen institutionelle sektorer eller blot sektorer, hvoraf nogle igen opdeles i delsektorer.

Tabel 2.1 — Sektorer og delsektorer

Sektorer og delsektorer		Offentlige	Private nationalt kontrollerede	Udenlandsk kontrollerede
Ikke-finansielle selskaber	S.11	S.11001	S.11002	S.11003
Finansielle selskaber	S.12			
Centralbanken	S.121			
Andre monetære finansielle institutioner	S.122	S.12201	S.12202	S.12203
Andre finansielle formidlere undtagen forsikrings-selskaber og pensionskasser	S.123	S.12301	S.12302	S.12303
Finansielle hjælpeenheder	S.124	S.12401	S.12402	S.12403
Forsikrings-selskaber og pensionskasser	S.125	S.12501	S.12502	S.12503

Sektorer og delsektorer		Offentlige	Private nationalt kontrollerede	Udenlandsk kontrollerede
Offentlig forvaltning og service	S.13			
Statslig forvaltning og service	S.1311			
Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau	S.1312			
Kommunal forvaltning og service	S.1313			
Sociale kasser og fonde	S.1314			
Husholdninger	S.14			
Arbejdsgivere (inkl. selvstændige uden ansatte)	S.141+S.142			
Lønmodtagere	S.143			
Modtagere af formueindkomster	S.1441			
Pensionsmodtagere	S.1442			
Modtagere af andre overførselsindkomster	S.1443			
Andre husholdninger	S.145			
Non-profit institutioner rettet mod husholdninger	S.15			
Udlandet	S.2			
Den Europæiske Union	S.21			
EU-medlemsstaterne	S.211			
EU-institutionerne	S.212			
Tredjelande og internationale organisationer	S.22			

2.18. Hver af sektorerne og delsektorerne omfatter de institutionelle enheder, der har en ensartet økonomisk adfærd.

De institutionelle enheder er grupperet i sektorer efter producenttype og den hovedaktivitet og hovedfunktion, som anses for at være repræsentativ for deres økonomiske adfærd. En sektor er opdelt i delsektorer i henhold til de kriterier, der er relevante for den pågældende sektor; dette gør det muligt at give en mere præcis beskrivelse af enhedernes økonomiske adfærd.

I regnskaberne for sektorer og delsektorer registreres alle de pågældende institutionelle enheders aktiviteter, hvad enten der er tale om hovedaktiviteter eller biaktiviteter.

Hver institutionel enhed kan kun høre ind under én sektor eller delsektor.

2.19. Hvis den institutionelle enheds hovedfunktion er produktion af varer og tjenester, er det, for at kunne henføre enheden til den rigtige sektor, nødvendigt først at bestemme, hvilken producenttype den tilhører.

Der sondres mellem tre producenttyper i ENS:

- private og offentlige markedsproducenter (se punkt 3.24 og tabel 3.1 i kapitel 3)
- private producenter af produkter til eget brug (se punkt 3.25 og tabel 3.1 i kapitel 3)
- private og offentlige andre ikke-markedsproducenter (se punkt 3.26 og tabel 3.1 i kapitel 3).

Institutionelle enheder, som er markedsproducenter, klassificeres i sektorerne ikke-finansielle selskaber (S.11), finansielle selskaber (S.12) eller husholdninger (S.14).

Institutionelle enheder, som er producenter af produkter til eget brug, klassificeres i sektoren husholdninger (S.14) sammen med personlige foretagender, der ejes af husholdninger (se punkt 3.30).

Institutionelle enheder, som er andre ikke-markedsproducenter, klassificeres i sektorerne offentlig forvaltning og service (S.13) eller non-profit institutioner rettet mod husholdninger (S.15).

2.20. I følgende tabel vises de producenttyper samt de hovedaktiviteter og -funktioner, der kendetegner de enkelte sektorer:

Tabel 2.2 — Producenttyper samt hovedaktiviteter og -funktioner klassificeret efter sektor

Sektor	Producenttype	Hovedaktivitet og -funktion
Ikke-finansielle selskaber (S.11) (se punkt 2.21)	Markedsproducent	Produktion af markedsfølsomme varer og ikke-finansielle tjenester
Finansielle selskaber (S.12) (se punkt 2.32)	Markedsproducent	Finansiell formidling inkl. forsikring Finansielle hjælpetjenester
Offentlig forvaltning og service (S.13) (se punkt 2.68)	Offentlig anden ikke-markedsproducent	Produktion og levering af ikke-markedsfølsom produktion til kollektivt og individuelt konsum samt transaktioner, der har til formål af omfordele nationalindkomsten og nationalformuen
Husholdninger (S.14) — i deres egenskab af forbrugere — i deres egenskab af erhvervsdrivende (se punkt 2.75)	Markedsproducent eller privat producent af produkter til eget brug	Forbrug Produktion af markedsfølsom produktion og produktion til eget brug
Non-profit institutioner rettet mod husholdninger (S.15) (se punkt 2.87)	Privat anden ikke-markedsproducent	Produktion og levering af anden ikke-markedsfølsom produktion til individuelt konsum

Udlandet (S.2) er en gruppering af institutionelle enheder (se punkt 2.89), som ikke er kendetegnet ved at have omtrent samme formål og form for adfærd; grupperingen omfatter ikke-residente institutionelle enheder, for så vidt disse foretager transaktioner med residente institutionelle enheder.

IKKE-FINANSIELLE SELSKABER (S.11)

2.21. *Definition:* Sektoren ikke-finansielle selskaber (S.11) består af institutionelle enheder, hvis fordelingstransaktioner og finansielle transaktioner er adskilt fra deres ejeres, og som er markedsproducenter (se punkt 3.31, 3.32 og 3.37), hvis hovedaktivitet er produktion af markedsfølsomme varer og ikke-finansielle tjenester⁽⁶⁾.

2.22. Sektoren ikke-finansielle selskaber omfatter også ikke-finansielle kvasi-selskaber.

2.23. Begrebet »ikke-finansielle selskaber« bruges om alle enheder med status af selvstændige juridiske enheder, som er markedsproducenter, og hvis hovedaktivitet er produktion af varer og ikke-finansielle tjenester.

Der er tale om følgende institutionelle enheder:

- private og offentlige selskaber, som er markedsproducenter, der hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af varer og ikke-finansielle tjenester
- kooperativer og interessentskaber med status af selvstændige juridiske enheder, som er markedsproducenter, der hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af varer og ikke-finansielle tjenester
- offentlige producenter, der i henhold til særlig lovgivning har status af selvstændige juridiske enheder, og som er markedsproducenter, der hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af varer og ikke-finansielle tjenester
- non-profit institutioner eller sammenslutninger rettet mod ikke-finansielle selskaber, der har status af selvstændige juridiske enheder, og som er markedsproducenter, der hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af varer og ikke-finansielle tjenester⁽⁷⁾

⁽⁶⁾ Markedsregulerende organisationer, hvis eneste aktivitet eller hovedaktivitet er at opkøbe, oplagre og sælge landbrugsprodukter og andre fødevarer, klassificeres pr. konvention under S.11 (se punkt 2.69, litra a), fodnote 11).

⁽⁷⁾ Herunder også institutioner, som finansieres gennem frivillige bidrag af skatte- og afgiftslignende art, som opkræves hos producenter af enheder, hvis hovedaktivitet består i at levere tjenesteydelser til gengæld. Disse bidrag betragtes som køb af markedsfølsomme tjenester.

- e) holdingselskaber, der kontrollerer (se punkt 2.26) en gruppe af selskaber, som er markedsproducenter, hvis hovedaktiviteten for gruppen af selskaber som helhed — målt på grundlag af værditilvækst — er produktion af varer og ikke-finansielle tjenester
- f) private og offentlige kvasi-selskaber, som er markedsproducenter, der hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af varer og ikke-finansielle tjenester.

2.24. Begrebet »ikke-finansielle kvasi-selskaber« bruges om alle enheder, der ikke har status af selvstændige juridiske enheder, som er markedsproducenter, der hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af varer og ikke-finansielle tjenester, og som falder ind under definitionen for kvasi-selskaber (se punkt 2.13, litra f)).

Kvasi-selskaber skal føre et fuldstændigt regnskab og drives som selskaber. De facto-forholdet til ejeren svarer til det forhold, et selskab har til sine aktionærer.

Ikke-finansielle kvasi-selskaber, som ejes af husholdninger, offentlige forvaltnings- og serviceenheder eller private non-profit institutioner, grupperes således sammen med ikke-finansielle selskaber i sektoren ikke-finansielle selskaber.

At markedsproducenterne fører et fuldstændigt regnskab, herunder opstiller statuskonti, er ikke tilstrækkeligt til, at de behandles som kvasi-selskaber. Derfor er interessentskaber og offentlige producenter, der ikke falder ind under punkt 2.23, litra a)-c) og f) samt enkeltmandsvirksomheder — selv om de fører et fuldstændigt regnskab — normalt ikke separate institutionelle enheder, eftersom de ikke har fri beslutningsret, idet de ledes af de husholdninger, non-profit institutioner eller statslige myndigheder, der ejer dem.

2.25. Sektoren ikke-finansielle selskaber omfatter ligeledes fiktive residente enheder (se punkt 2.15), som pr. konvention behandles som kvasi-selskaber.

2.26. Kontrol over et selskab defineres som muligheden for at fastlægge selskabets overordnede politik, om nødvendigt ved at udpege passende direktører.

En enkelt institutionel enhed — et andet selskab, eller en husholdning eller en offentlig forvaltnings- eller serviceenhed — har kontrol over et selskab, når den pågældende enhed ejer mere end halvdelen af aktierne med stemmeret eller på anden måde kontrollerer mere end halvdelen af aktionærernes stemmer. En offentlig forvaltnings- eller serviceenhed kan endvidere have kontrollen over et selskab som følge af en særlig lov eller bestemmelse, hvori den pågældende enhed bemyndiges til at fastlægge selskabets politik eller til at udpege direktørerne.

For at have kontrol over mere end halvdelen af aktionærernes stemmer behøver en institutionel enhed ikke selv at eje nogen af aktierne med stemmeret. Selskab C kan være datterselskab til et andet selskab B, hvor et tredje selskab A ejer hovedparten af aktier med stemmeret.

Selskab C betragtes som et datterselskab til selskab B, når: selskab B enten kontrollerer mere end halvdelen af aktionærernes stemmer i selskab C, eller er aktionær i C med ret til at udpege eller afsætte et flertal af direktørerne i C.

2.27. Sektoren ikke-finansielle selskaber er opdelt i tre delsektorer:

- a) offentlige ikke-finansielle selskaber (S.11001)
- b) private nationalt kontrollerede ikke-finansielle selskaber (S.11002)
- c) udenlandsk kontrollerede ikke-finansielle selskaber (S.11003).

Delsektoren offentlige ikke-finansielle selskaber (S.11001)

2.28. *Definition:* Delsektoren offentlige ikke-finansielle selskaber består af alle ikke-finansielle selskaber og kvasi-selskaber, der kontrolleres (se punkt 2.26) af offentlige enheder.

2.29. Offentlige kvasi-selskaber er kvasi-selskaber, der ejes direkte af offentlige forvaltnings- og serviceenheder.

Delsektoren private nationalt kontrollerede ikke-finansielle selskaber (S.11002)

2.30. *Definition:* Delsektoren private nationalt kontrollerede ikke-finansielle selskaber består af alle ikke-finansielle selskaber og kvasi-selskaber, der ikke kontrolleres af offentlige eller ikke-residente institutionelle enheder. Denne delsektor omfatter alle non-profit institutioner, der hører ind under sektoren ikke-finansielle selskaber (se punkt 2.23d)).

Denne delsektor omfatter også selskaber og kvasi-selskaber, der er genstand for direkte udenlandske investeringer (se 4.65), og som ikke hører under delsektoren udenlandsk kontrollerede ikke-finansielle selskaber (S.11003).

Delsektoren udenlandsk kontrollerede ikke-finansielle selskaber (S.11003)

2.31. *Definition:* Delsektoren udenlandsk kontrollerede ikke-finansielle selskaber består af alle ikke-finansielle selskaber og kvasi-selskaber, der kontrolleres (se punkt 2.26) af ikke-residente institutionelle enheder.

Denne delsektor omfatter:

- a) alle datterselskaber af ikke-residente selskaber
- b) alle selskaber, som kontrolleres af en ikke-resident institutionel enhed, der ikke udgør et selskab i sig selv: for eksempel et selskab, der kontrolleres af en udenlandsk regering; den omfatter også selskaber, der kontrolleres af en gruppe af ikke-residente enheder, der handler i fællesskab
- c) alle filialer eller andre afdelinger, som ikke er etableret i selskabsform, af ikke-residente selskaber eller producenter uden selskabsform, som er fiktive residente enheder, der skal behandles som ikke-finansielle kvasi-selskaber (se punkt 2.25).

FINANSIELLE SELSKABER (S.12)

2.32. *Definition:* Sektoren finansielle selskaber (S.12) består af alle selskaber og kvasi-selskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiel formidling (finansielle formidlere) og/eller med finansielle hjælpetjenester (finansielle hjælpeenheder)⁽⁸⁾.

Finansiel formidling er den aktivitet, hvor en institutionel enhed erhverver finansielle aktiver og samtidig indgår forpligtelser (se punkt 2.34) for egen regning (se punkt 2.33) ved at foretage finansielle transaktioner på markedet (se punkt 2.37 og 2.38). Finansielle formidlers aktiver og passiver har forskellige kendetegn, hvilket indebærer, at de finansielle midler transformeres eller får en anden sammensætning hvad angår løbetid, omfang, risiko og lignende under finansformidlingsprocessen.

Finansielle hjælpetjenester er aktiviteter, der, uden selv at være finansiel formidling, er nært forbundet med denne aktivitet (se punkt 2.39).

2.33. Finansiel formidling består i at overføre midler mellem på den ene side en tredjemand med overskud og på den anden side en tredjemand, der mangler midler. En finansiel formidler fungerer ikke blot som befuldægtiget for disse andre institutionelle enheder, men tager selv en risiko ved at erhverve finansielle aktiver og indgå forpligtelser for egen regning.

2.34. Finansiel formidling kan omfatte alle typer af passiver, med undtagelse af kategorien andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7).

De finansielle aktiver, der indgår i finansiel formidling, kan være af alle kategorier, undtagen kategorien forsikringstekniske reserver (AF.6), men inklusive kategorien andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (factoring). Desuden kan finansielle formidlere investere deres midler i ikke-finansielle aktiver, herunder fast ejendom. For at blive betragtet som finansiel formidler skal et selskab imidlertid endvidere indgå forpligtelser på

⁽⁸⁾ Sektor S.12 omfatter pr. konvention også holdingselskaber, som kun kontrollerer og leder en gruppe af datterselskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiel formidling og/eller finansielle hjælpetjenester (se punkt 2.43), samt non-profit institutioner med status af uafhængige juridiske enheder rettet mod finansielle selskaber (se punkt 2.44).

finansmarkederne og omdanne midler. Derfor omfatter denne kategori ikke selskaber, der udøver virksomhed i forbindelse med fast ejendom (NACE underafdeling 70).

- 2.35. Forsikringsselskabers og pensionskassers hovedfunktion består i sammenlægning af risici i puljer. Disse institutioners vigtigste passiver er forsikringstekniske reserver (AF.6). Disse reserver har deres modstykke i investeringer, som foretages af forsikringsselskaberne og pensionskasserne, som derfor fungerer som finansielle formidlere.
- 2.36. Investeringsforeninger indgår navnlig forpligtelser gennem udstedelse af andele i investeringsforeninger (AF.52). De omdanner disse midler ved at erhverve finansielle aktiver og/eller fast ejendom. Derfor klassificeres investeringsforeninger som finansielle formidlere. Som det er tilfældet for andre selskaber, vil enhver ændring i værdien af deres aktiver og passiver, bortset fra deres egne andelsbeviser, blive afspejlet i egenkapitalen (se punkt 7.05). Eftersom egenkapitalen normalt svarer til værdien af investeringsforeningens andele, vil enhver ændring i værdien af foreningens aktiver og passiver blive afspejlet i disse andeles markedsværdi.

Investeringsforeninger, der udelukkende investerer i fast ejendom, betragtes også som finansielle formidlere.

- 2.37. Finansiell formidling er normalt begrænset til finansielle transaktioner på markedet. Med andre ord skal erhvervelse af aktiver og indgåelse af forpligtelser ske over for offentligheden eller med bestemte og forholdsvis store udsnit af denne. Når aktiviteten er begrænset til mindre grupper af personer eller familier, er der normalt ikke tale om finansiell formidling. Finansiell formidling omfatter navnlig ikke institutionelle enheder, der yder finansielle tjenester til en koncern. Disse institutionelle enheder henregnes til en bestemt sektor i henhold til koncernens hovedaktivitet inden for det økonomiske område. I tilfælde, hvor den institutionelle enhed, der yder de pågældende finansielle tjenester, er underlagt et finanstilsyn, klassificeres den pr. konvention i sektoren finansielle selskaber.
- 2.38. Der kan findes undtagelser fra den generelle regel om, at finansiell formidling omfatter finansielle transaktioner på markedet. Eksempler herpå er kommunale låne- og sparebanker med en meget nær tilknytning til den pågældende kommune, eller finansielle leasingselskaber, der er underlagt en moderkoncern i forbindelse med erhvervelse eller investering af midler. Disse enheders udlåns- eller indlånsaktiviteter skal imidlertid være uafhængige af henholdsvis den pågældende kommune eller moderkoncernen, for at enhederne kan klassificeres som finansielle formidlere.
- 2.39. Finansielle hjælpetjenester omfatter hjælpeaktiviteter i forbindelse med gennemførelse af transaktioner i finansielle aktiver eller passiver eller omdannelsen eller sammensætningen af midlerne. Finansielle hjælpeenheder løber ikke selv nogen risiko gennem erhvervelse af aktiver eller indgåelse af forpligtelser. De letter kun den finansielle formidling.
- 2.40. Sektoren finansielle selskaber (S.12) omfatter følgende institutionelle enheder:
- private eller offentlige selskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling og/eller finansielle hjælpetjenester
  - kooperativer og interessentskaber med status af uafhængige juridiske enheder, der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling og/eller finansielle hjælpetjenester
  - offentlige producenter, der i henhold til særlig lovgivning har status af selvstændige juridiske enheder, og som hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling og/eller finansielle hjælpetjenester
  - non-profit institutioner, der har status af selvstændige juridiske enheder, og som hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling og/eller finansielle hjælpetjenester, eller som er rettet mod finansielle selskaber
  - holdingselskaber (se punkt 2.14), hvis hovedaktiviteten for gruppen af datterselskaber som sådan inden for det økonomiske område er finansiell formidling og/eller finansielle hjælpetjenester
  - ikke-registrerede investeringsforeninger med investeringsporteføljer, der ejes af medlemmerne, og som normalt administreres af andre finansielle selskaber. Disse investeringsforeninger er pr. konvention institutionelle enheder, som er adskilt fra det administrerende finansielle selskab
  - finansielle kvasi-selskaber:
    - Enheder, som ikke er etableret i selskabsform, og som hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling, og som er underlagt regulering og tilsyn (i de fleste tilfælde henregnet til delsektoren andre monetære finansielle selskaber eller delsektoren forsikringsselskaber og pensionskasser), betragtes som

havende fri beslutningsret og selvstændig ledelse uafhængigt af deres ejere. Deres økonomiske og finansielle adfærd svarer til finansielle selskabers. De behandles derfor som separate institutionelle enheder. Eksempler herpå er filialer af ikke-residente finansielle selskaber.

- 2) Andre enheder, som ikke er etableret i selskabsform, og som hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling, men som ikke er underlagt regulering og tilsyn, betragtes kun som finansielle kvasi-selskaber, hvis de opfylder kriterierne for kvasi-selskaber (se punkt 2.13, litra f)).
- 3) Enheder, som ikke er etableret i selskabsform, og som hovedsagelig beskæftiger sig med finansielle aktiviteter, betragtes kun som finansielle kvasi-selskaber, hvis de opfylder kriterierne for kvasi-selskaber (se punkt 2.13, litra f)).

2.41. Sektoren finansielle selskaber er opdelt i fem delsektorer:

- a) centralbanken (S.121)
- b) andre monetære finansielle selskaber (S.122)
- c) andre finansielle formidlere undtagen forsikrings-selskaber og pensionskasser (S.123)
- d) finansielle hjælpeenheder (S.124)
- e) forsikrings-selskaber og pensionskasser (S.125).

Delsektoren andre monetære finansielle selskaber betragtes som svarende til delsektoren andre indlånsmodtagende selskaber (other depository corporations) som defineret i 1993 SNA 4.88-4.94. Mens definitionen af delsektoren andre monetære finansielle selskaber (se punkt 2.48) skal dække de finansielle formidlere, hvorigennem virkningerne af centralbankens monetære politik overføres til de andre enheder i økonomien, defineres delsektoren andre indlånsmodtagende selskaber i 1993 SNA med henvisning til pengemængdeaggregater i videste forstand. Taget under et svarer delsektor S.121 og S.122 til de monetære finansielle institutioner til statistiske formål, som defineret af EMI (se punkt 2.49).

2.42. Med undtagelse af delsektor S.121 kan hver enkelt delsektor opdeles i:

- a) offentlige finansielle selskaber
- b) private nationalt kontrollerede finansielle selskaber
- c) udenlandsk kontrollerede finansielle selskaber.

Kriterierne for denne underopdeling er de samme som for ikke-finansielle selskaber (se punkt 2.26-2.31).

2.43. Holdings-selskaber, som udelukkende kontrollerer og leder en gruppe af datterselskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling og/eller finansielle hjælpe-tjenester, henregnes under delsektoren andre finansielle formidlere undtagen forsikrings-selskaber og pensionskasser (S.123)^(*). Holdings-selskaber, som selv er finansielle selskaber, skal imidlertid henregnes under en bestemt delsektor i henhold til den finansielle hovedaktivitet.

2.44. Non-profit institutioner med status af uafhængige juridiske enheder, som er rettet mod finansielle selskaber, men som ikke beskæftiger sig med finansiell formidling, henregnes under delsektoren finansielle hjælpeenheder (S.124).

Delsektoren centralbanken (S.121)

2.45. *Definition:* Delsektoren centralbanken (S.121) består af alle finansielle selskaber og kvasi-selskaber, hvis hovedfunktion består i at udstede penge, opretholde den indenlandske og udenlandske værdi af den nationale valuta samt at opbevare alle landets internationale reserver eller en del heraf.

^(*) Klassificeringen af holdings-selskaber i sektoren finansielle selskaber er en afvigelse fra 1993 SNA punkt 4.100 og har til formål at skabe overensstemmelse med EMI-definitionen af monetære finansielle institutioner til statistiske formål og med de officielle statistikker for forsikrings-selskaber.

2.46. Delsektor S.121 omfatter følgende finansielle formidlere:

- a) den nationale centralbank, også hvor den indgår i Det Europæiske System af Centralbanker
- b) centrale monetære organer hovedsagelig i offentligt regi (f.eks. organer, der forvalter veksling af valuta eller udsteder penge), som fører et fuldstændigt regnskab og har fri beslutningsret i forhold til de statslige forvaltnings- og servicemyndigheder. Disse aktiviteter udøves for det meste enten inden for statslig forvaltning og service eller inden for centralbanken. I disse tilfælde er der ikke tale om nogen selvstændig institutionel enhed.

2.47. Delsektor S.121 omfatter ikke myndigheder og organer (bortset fra centralbanken), som regulerer eller fører tilsyn med finansielle selskaber eller finansmarkederne. Disse henregnes under delsektor S.124 (se punkt 2.58, litra g))⁽¹⁰⁾.

Delsektoren andre monetære finansielle institutioner (S.122)

- 2.48. *Definition:* Delsektoren andre monetære finansielle institutioner (S.122) omfatter alle finansielle selskaber og kvasi-selskaber — med undtagelse af enheder klassificeret under delsektoren centralbanken — der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling, og hvis aktiviteter består i at modtage indlån og/eller indlånslignende indskud fra andre institutionelle enheder end monetære finansielle institutioner, og som for egen regning yder lån og/eller foretager investeringer i værdipapirer.
- 2.49. De monetære finansielle institutioner (MFI'er) omfatter delsektoren centralbanken (S.121) og delsektoren andre monetære finansielle institutioner (S.122) og svarer til de monetære finansielle institutioner til statistiske formål, som defineret af EMI (se punkt 2.41).
- 2.50. MFI'er kan ikke uden videre benævnes »banker«, for de kan eventuelt omfatte nogle finansielle selskaber, som ikke kan kalde sig banker, og nogle, som måske ikke må kalde sig banker i visse lande, mens andre finansielle selskaber, der betegner sig selv som banker, måske slet ikke er MFI'er. Generelt henregnes følgende finansielle formidlere under delsektor S.122:
- a) forretningsbanker, »universal«-banker og andre ikke-specialiserede banker
  - b) sparekasser (herunder sparekasser, som forvalter båndlagte midler, samt låne- og sparekasser)
  - c) postgiroinstitutioner, postbanker, girobanker
  - d) lånekasser, herunder landbrugslånekasser
  - e) andelskasser, andelslånekasser o.l.
  - f) specialiserede banker (f.eks. erhvervsbanker, emissionskonsortier, privatkundebanker).
- 2.51. Følgende finansielle formidlere kan også klassificeres i delsektor S.122, når deres aktivitet består i fra offentligheden at modtage midler, der skal tilbagebetales, enten i form af indlån eller under andre former, såsom løbende udstedelse af obligationer og andre tilsvarende værdipapirer. Ellers skal de klassificeres i delsektor S.123:
- a) selskaber, der formidler lån mod pant i fast ejendom (realkreditinstitutioner som f.eks. kreditforeninger, hypotekbanker o.l.)
  - b) investeringsforeninger, investeringsselskaber og andre former for kollektiv investering, f.eks. foretagender, der beskæftiger sig med kollektive investeringer i omsættelige værdipapirer (UCITS)
  - c) kommunale lånekasser
- 2.52. Delsektor S.122 omfatter ikke:
- a) holdingselskaber, der udelukkende kontrollerer og leder en gruppe af datterselskaber hovedsagelig bestående af andre monetære finansielle institutioner, men som ikke selv tilhører delsektoren andre monetære finansielle institutioner. Sådanne holdingselskaber klassificeres i delsektor S.123 (se punkt 2.43).
  - b) non-profit institutioner med status af uafhængige juridiske enheder, som er rettet mod andre monetære finansielle institutioner, men som ikke foretager finansiell formidling. Disse klassificeres i delsektor S.124 (se punkt 2.44).

⁽¹⁰⁾ Dette er en afvigelse fra 1993 SNA punkt 4.86 og 4.101 for at skabe overensstemmelse med EMI-definitionen af monetære finansielle institutioner til statistiske formål.

Delsektoren andre finansielle formidlere, undtagen forsikringsselskaber og pensionskasser (S.123)

- 2.53. *Definition:* Delsektoren andre finansielle formidlere undtagen forsikringsselskaber og pensionskasser (S.123) omfatter alle finansielle selskaber og kvasi-selskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiel formidling ved at indgå forpligtelser, undtagen i form af penge, indlån og/eller indlånsnignende indskud fra andre institutionelle enheder end monetære finansielle selskaber, eller forsikringstekniske reserver.
- 2.54. Delsektor S.123 omfatter forskellige former for finansielle formidlere, især dem, der hovedsagelig er beskæftiget med langfristet finansiering. I de fleste tilfælde er det den ofte lange løbetid, som adskiller disse fra delsektoren andre monetære finansielle institutioner. Eftersom der ikke er tale om passiver i form af forsikringstekniske reserver, er det muligt af afgrænse denne delsektor i forhold til delsektoren forsikringsselskaber og pensionskasser.
- 2.55. Delsektor S.123 omfatter navnlig følgende finansielle selskaber og kvasi-selskaber, medmindre der er tale om MFI'er:
- selskaber, der beskæftiger sig med finansiel leasing
  - selskaber, der formidler afbetalingskreditter og finansiering til personlige eller erhvervmæssige formål
  - selskaber, der beskæftiger sig med factoring
  - forhandlere af værdipapirer og derivater (for egen regning)
  - specialiserede finansielle selskaber, såsom venture- og udviklingselskaber, eksport/importfinansieringsselskaber
  - kreditformidlende selskaber oprettet med henblik på at eje værdipapirbaserede aktiver
  - finansielle formidlere, der modtager indlån og/eller indlånsnignende indskud udelukkende fra MFI'er
  - holdingselskaber, der udelukkende kontrollerer og leder en gruppe af datterselskaber, der hovedsagelig er beskæftiget med finansiel formidling og/eller finansielle hjælpetjenester, men som ikke selv er finansielle selskaber (se punkt 2.43).
- 2.56. Delsektor S.123 omfatter ikke non-profit institutioner med status af uafhængige juridiske enheder, som er rettet mod andre finansielle formidlere, undtagen forsikringsselskaber og pensionskasser, men som ikke udfører finansiel formidling. Disse klassificeres i delsektor S.124 (se punkt 2.44).

Delsektoren finansielle hjælpeenheder (S.124)

- 2.57. *Definition:* Delsektoren finansielle hjælpeenheder (S.124) består af alle finansielle selskaber og kvasi-selskaber, der hovedsagelig udfører finansielle hjælpetjenester, dvs. aktiviteter, der er nært knyttet til finansiel formidling, men som ikke i sig selv er finansiel formidling (se punkt 2.39).
- 2.58. Delsektor S.124 omfatter navnlig følgende finansielle selskaber og kvasi-selskaber:
- forsikringsmæglere, bjærgnings- og havariadministratorer, forsikrings- og pensionsrådgivere osv.
  - lånemæglere, værdipapirhandlere, investeringsrådgivere osv.
  - selskaber, der forestår udstedelse af værdipapirer
  - selskaber, hvis hovedfunktion består i at kautionere vekslere og lignende instrumenter ved endossement
  - selskaber, der tilvejebringer finansielle derivater og kurssikringsinstrumenter, såsom swaps, optioner og futures (uden selv at udstede disse)

- f) selskaber, der stiller infrastruktur til rådighed for finansmarkederne
- g) centrale myndigheder, der fører tilsyn med finansielle formidlere og finansmarkeder, når der er tale om selvstændige institutionelle enheder
- h) pensionskasse-, investeringsforeningsadministratorer osv.
- i) selskaber, der udfører handel med værdipapirer og forsikringer
- j) non-profit institutioner med status af juridiske enheder, som er rettet mod finansielle selskaber, men som ikke selv er beskæftiget med finansiell formidling eller finansielle hjælpetjenester (se punkt 2.44).

2.59. Delsektor S.124 omfatter ikke holdingselskaber, der udelukkende kontrollerer og leder en gruppe af datterselskaber, som hovedsagelig udfører finansielle hjælpetjenester, men ikke selv er finansielle hjælpeenheder. Disse klassificeres i delsektor S.123 (se punkt 2.43).

Delsektoren forsikringsselskaber og pensionskasser (S.125)

2.60. *Definition:* Delsektoren forsikringsselskaber og pensionskasser (S.125) består af alle finansielle selskaber og kvasi-selskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling som følge af sammenlægning af risici i puljer (se punkt 2.35).

2.61. De indgåede forsikringskontrakter kan være individuelle og/eller gruppekontrakter, hvad enten det offentlige har gjort deltagelse obligatorisk eller ej. Socialsikringskontrakter (se punkt 4.83-4.91) udgør undertiden en betydelig del af de indgåede kontrakter.

2.62. Delsektor S.125 omfatter både interne forsikringsselskaber og genforsikringsselskaber.

2.63. Delsektor S.125 omfatter ikke:

- a) institutionelle enheder, der opfylder de i punkt 2.74 nævnte kriterier. Disse klassificeres i delsektor S.1314
- b) holdingselskaber, der udelukkende kontrollerer og leder en gruppe af datterselskaber hovedsagelig bestående af forsikringsselskaber og pensionskasser, men som ikke selv er forsikringsselskaber eller pensionskasser. Disse klassificeres i delsektor S.123 (se punkt 2.43)
- c) non-profit institutioner med status af uafhængige juridiske enheder, som er rettet mod forsikringsselskaber og pensionskasser, men som ikke beskæftiger sig med finansiell formidling. Disse klassificeres i delsektor S.124 (se punkt 2.44).

2.64. Delsektoren forsikringsselskaber og pensionskasser kan opdeles i:

- a) forsikringsselskaber
- b) (selvstændige) pensionskasser.

Selvstændige pensionskasser er pensionskasser, der har fri beslutningsret og fører et fuldstændigt regnskab. De er således institutionelle enheder. Ikke-selvstændige pensionskasser er ikke institutionelle enheder og betragtes som en del af den institutionelle enhed, der har oprettet dem.

2.65. Risici vedrørende enkeltpersoner eller grupper kan dækkes af både livsforsikringsselskaber og ikke-livsforsikringsselskaber. Nogle forsikringsselskaber begrænser deres aktiviteter til kun at omfatte gruppekontrakter. Disse selskaber har ret til at forsikre hver gruppe.

2.66. Pensionskasser kan beskrives som institutioner, der forsikrer grupperisici vedrørende de forsikredes sociale risici og behov (se punkt 4.84). Typiske grupper af deltagere i sådanne policer er ansatte i en enkelt virksomhed eller en gruppe af virksomheder, ansatte inden for en bestemt branche eller erhverv samt personer med samme profession. De ydelser, der er fastsat i forsikringsaftalen, kan omfatte ydelser, der udbetales til enken/enkemanden og den forsikredes børn efter dennes død (navnlig ved dødsfald i tjenesten), ydelser der udbetales ved udtræden af tjenesten samt ydelser, der udbetales, hvis den forsikrede bliver invalid.

- 2.67. I nogle lande dækkes alle disse former for risici på samme måde af forsikringsselskaber og af pensionskasser. I andre lande skal nogle af disse risikokategorier dækkes af livsforsikringsselskaber. I modsætning til livsforsikringsselskaber er pensionskasser (ved lov) forbeholdt bestemte grupper af lønmodtagere og selvstændige.

OFFENTLIG FORVALTNING OG SERVICE (S.13)

- 2.68. *Definition:* Sektoren offentlig forvaltning og service (S.13) omfatter alle institutionelle enheder, som er andre ikke-markedsproducenter (se punkt 3.26), hvis produktion er bestemt for individuelt og kollektivt konsum og hovedsagelig finansieret af obligatoriske betalinger foretaget af enheder, som henhører under andre sektorer, og/eller alle institutionelle enheder, der hovedsagelig beskæftiger sig med omfordeling af nationalindkomsten og -formuen.

- 2.69. Sektor S.13 omfatter følgende institutionelle enheder:

- a) institutioner beskæftiget med offentlig forvaltning og service (med undtagelse af offentlige producenter, der er oprettet som offentlige selskaber, eller som i henhold til særlig lovgivning har status af uafhængige juridiske enheder, og kvasi-selskaber, når et af disse er klassificeret i den ikke-finansielle eller finansielle sektor), som administrerer og finansierer en række aktiviteter, navnlig levering af ikke-markedsmæssige varer og tjenester, til gavn for almenvellet⁽¹⁾
- b) non-profit institutioner med status af selvstændige juridiske enheder, som er andre ikke-markedsproducenter, og som kontrolleres og hovedsagelig finansieres af den offentlige forvaltning og service
- c) selvstændige pensionskasser, hvis begge krav i punkt 2.74 er opfyldt.

- 2.70. Sektoren offentlig forvaltning og service opdeles i fire delsektorer:

- a) statslig forvaltning og service (S.1311)
- b) offentlig forvaltning og service på delstatsniveau (S.1312)
- c) kommunal forvaltning og service (S.1313)
- d) sociale kasser og fonde (S.1314).

Delsektoren statslig forvaltning og service (S.1311)

- 2.71. *Definition:* Delsektoren statslig forvaltning og service omfatter alle statslige administrative organer og andre centrale organer, hvis kompetenceområde normalt dækker hele det økonomiske område med undtagelse af forvaltning af sociale kasser og fonde.

Delsektor S.1311 omfatter ligeledes non-profit institutioner, som kontrolleres og hovedsagelig finansieres af de centrale myndigheder, og hvis kompetenceområde dækker hele det økonomiske område.

Delsektoren offentlig forvaltning og service på delstatsniveau (S.1312)

- 2.72. *Definition:* Delsektoren offentlig forvaltning og service på delstatsniveau omfatter delstatsregeringer, der fungerer som separate institutionelle enheder, der udøver visse regeringsfunktioner på et niveau under de centrale myndigheder og over de offentlige institutionelle enheder på lokalt plan, med undtagelse af forvaltning af sociale kasser og fonde.

Delsektor S.1312 omfatter ligeledes non-profit institutioner, der kontrolleres og hovedsagelig finansieres af delstatsmyndigheder, og hvis kompetenceområde er begrænset til delstaternes økonomiske område.

Delsektoren kommunal forvaltning og service (S.1313)

- 2.73. *Definition:* Delsektoren kommunal forvaltning og service omfatter de former for offentlig forvaltning, hvis kompetenceområde kun dækker et lokalt udsnit af det økonomiske område, med undtagelse af lokale afdelinger af sociale kasser og fonde.

⁽¹⁾ Pr. konvention klassificeres markedsregulerende organisationer, som enten udelukkende eller hovedsagelig fungerer som fordelere af subsidier, under S.13, delsektoren statslig forvaltning og service. Organisationer, som udelukkende eller hovedsagelig beskæftiger sig med opkøb, oplagring og salg af landbrugsprodukter eller fødevarer, klassificeres imidlertid under S.11 (se punkt 2.21, fodnote 6).

Delsektor S.1313 omfatter ligeledes non-profit institutioner, der kontrolleres og hovedsagelig finansieres af de lokale myndigheder, og hvis kompetenceområde er begrænset til de lokale myndigheders økonomiske område.

Delsektoren sociale kasser og fonde (S.1314)

2.74. *Definition:* Delsektoren sociale kasser og fonde omfatter alle institutionelle enheder på centralt, delstats- og lokalt niveau, hvis hovedaktivitet er at levere sociale ydelser, og som opfylder følgende to kriterier:

- a) Visse grupper af befolkningen er ved lov eller administrative bestemmelser forpligtet til at være medlem af ordningen eller til at indbetale bidrag.
- b) Ansvar for institutionens forvaltning, hvad angår indbetaling og godkendelse af bidrag og ydelser, påhviler den offentlige forvaltning og service, uafhængig af dens rolle som tilsynsførende organ eller arbejdsgiver (se punkt 4.89).

Der er sædvanligvis ingen direkte forbindelse mellem de bidrag, der indbetales af et medlem, og den risiko, som den pågældende er udsat for.

HUSHOLDNINGER (S.14)

2.75. *Definition:* Sektoren husholdninger (S.14) omfatter enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner både i deres egenskab af forbrugere og eventuelt i deres egenskab af erhvervsdrivende, som producerer markeds-mæssige varer og ikke-finansielle og finansielle tjenester (markedsproducenter), i sidstnævnte tilfælde såfremt de dertil svarende aktiviteter ikke udøves af selvstændige enheder med status af kvasi-selskaber. Sektoren omfatter ligeledes enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner i deres egenskab af producenter af varer og ikke-finansielle tjenester udelukkende til eget brug (se punkt 3.20, 3.25 og 3.30).

Husholdninger i deres egenskab af forbrugere kan defineres som mindre grupper af personer, der deler samme bolig, der sammenlægger deres indkomst og formue, helt eller delvist, og som forbruger visse former for varer og tjenester kollektivt, navnlig bolig og fødevarer. Kriterier såsom tilstedeværelsen af familie- og følelsesmæssige bånd kan eventuelt tilføjes.

Disse enheders vigtigste tilgange hidrører fra aflønning af ansatte, formueindkomst, overførsler fra andre sektorer eller indtægter fra salg af markeds-mæssige produkter eller imputerede indtægter som følge af produktion til eget konsum.

2.76. Sektoren husholdninger omfatter:

- a) enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner, hvis hovedfunktion er forbrug
- b) personer, der til stadighed opholder sig på institutioner, og som har begrænset eller ingen handlefrihed eller beslutningsfrihed i økonomiske anliggender (f.eks. medlemmer af religiøse samfund, der bor i klostre, langtidslidende patienter på hospitaler, langtidssindsatte i fængsler, ældre, der har fast bopæl på alderdomshjem). Disse personer behandles som tilhørende en enkelt institutionel enhed, dvs. en enkelt husholdning
- c) enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner, hvis hovedfunktion er forbrug, og som producerer varer og ikke-finansielle tjenester udelukkende til eget brug. Systemet omfatter kun to kategorier af tjenester, som produceres til eget konsum: bolig-tjenester i ejerboliger samt tjenester i hjemmet, som ydes af ansat medhjælp
- d) enkeltmandsvirksomheder og interessentskaber, som ikke er selvstændige juridiske enheder — med undtagelse af enheder, der behandles som kvasi-selskaber — og som er markedsproducenter
- e) non-profit institutioner rettet mod husholdninger, som ikke har status af uafhængige juridiske enheder, samt institutioner med status af juridiske enheder, men som kun har ringe betydning (se punkt 2.88).

2.77. Sektoren husholdninger er opdelt i seks delsektorer:

- a) arbejdsgivere (inkl. selvstændige uden ansatte) (S.141 + S.142)
- b) lønmodtagere (S.143)
- c) modtagere af formueindkomster (S.1441)
- d) pensionsmodtagere (S.1442)

- e) modtagere af andre overførselsindkomster (S.1443)
- f) andre husholdninger (S.145).

2.78. Husholdningerne fordeles på de forskellige delsektorer på grundlag af den største indkomstkategori (arbejdsgiverindtægter, aflønning af ansatte osv.) for husholdningen som helhed. Hvis en husholdning modtager mere end én indkomst fra en bestemt kategori, skal klassifikationen baseres på den samlede husstandsindtægt for hver enkelt kategori.

Delsektoren arbejdsgivere (inkl. selvstændige uden ansatte) (S.141 + S.142)

2.79. *Definition:* Delsektoren arbejdsgivere (inkl. selvstændige uden ansatte) består af den gruppe af husholdninger, hvor de (blandede) indkomster (B.3), som tilflyder ejerne af personlige foretagender tilhørende husholdningen fra deres aktiviteter som producenter af markedsmæssige varer og tjenester med eller uden brug af lønnet personale, udgør den største indtægtskilde for husholdningen som helhed, selv om den ikke altid udgør mere end halvdelen af husholdningens samlede indkomst.

Delsektoren lønmodtagere (S.143)

2.80. *Definition:* Delsektoren lønmodtagere består af den gruppe af husholdninger, hvor indkomsten fra aflønning af ansatte (D1) udgør den største indtægtskilde for husholdningen som helhed.

Delsektoren modtagere af formueindkomster (S.1441)

2.81. *Definition:* Delsektoren modtagere af formueindkomster består af den gruppe af husholdninger, hvor formueindkomst (D.4) udgør den største indtægtskilde for husholdningen som helhed.

Delsektoren pensionsmodtagere (S.1442)

2.82. *Definition:* Delsektoren pensionsmodtagere består af den gruppe af husholdninger, hvor indkomsten fra pensioner udgør den største indtægtskilde for husholdningen som helhed.

Delsektoren modtagere af andre overførselsindkomster (S.1443)

2.83. *Definition:* Delsektoren modtagere af andre overførselsindkomster består af den gruppe af husholdninger, hvor indkomsten fra løbende overførsler udgør den største indtægtskilde for husholdningen som helhed.

Ved andre løbende overførsler forstås alle andre løbende overførsler end formueindkomster, pensioner og indtægter, der tilfalder personer, som bor permanent på institutioner.

Delsektoren andre husholdninger (S.145)

2.84. *Definition:* Delsektoren andre husholdninger består af personer, der bor permanent på institutioner.

Personer, der bor permanent på institutioner, klassificeres separat, fordi kriteriet om den største indtægtskilde ikke muliggør en meningsfuld klassifikation af disse personer i en af ovenstående delsektorer.

2.85. Hvis oplysninger om den vigtigste indtægtskilde for husholdningen som helhed ikke foreligger til brug ved opdelingen i sektorer, benyttes referencepersonens indkomst som det næstbedste kriterium til klassificeringsformål. Referencepersonen i en husholdning er normalt den person, der har den største indkomst. Hvis sidstnævnte oplysning ikke er til rådighed, kan fordelingen på delsektorer foretages på grundlag af indkomsten for den person, der erklærer, at han/hun er referencepersonen.

2.86. Andre kriterier kan imidlertid også være relevante og nødvendige til forskellige former for analyse eller som grundlag for politiske beslutninger, f.eks. en aktivitetsbaseret opdeling af husholdningerne i deres egenskab af erhvervsdrivende: landbrugshusholdninger, ikke-landbrugshusholdninger (industrien, servicefagene).

NON-PROFIT INSTITUTIONER RETTET MOD HUSHOLDNINGER (S.15)

2.87. *Definition:* Sektoren non-profit institutioner rettet mod husholdninger (NPIH'er) (eng.: NPISH — non-profit institutions serving households) (S.15) består af non-profit institutioner, der er selvstændige juridiske enheder, som leverer varer og tjenester til husholdninger, og som er private andre ikke-markedsproducenter (se punkt 3.32). Deres vigtigste tilgange, bortset fra eventuelle salgsindtægter, stammer fra frivillige bidrag i form af penge eller naturalier fra husholdninger i deres egenskab af forbrugere, fra betalinger fra den offentlige forvaltning og service⁽¹²⁾ samt fra formueindkomster.

2.88 Når disse institutioner ikke er af særlig stor betydning, medtages de ikke i denne sektor, og deres transaktioner behandles sammen med husholdningernes (S.14).

NPIH-sektoren omfatter følgende hovedgrupper af NPIH'er, der leverer ikke-markedsmæssige varer og tjenester til husholdningerne:

- a) fagforeninger, faglige foreninger, forbrugersammenslutninger, politiske partier, kirker eller religiøse samfund (herunder også de, der finansieres, men ikke kontrolleres af staten) samt sociale og kulturelle klubber, fritids- og sportsklubber
- b) velgørende organisationer og nødhjælpsorganisationer, der finansieres gennem frivillige overførsler i form af penge eller naturalier fra andre institutionelle enheder.

Sektor S.15 omfatter velgørende organisationer og nødhjælpsorganisationer, der virker til gavn for ikke-residente enheder, men omfatter ikke enheder, hvor medlemskabet giver ret til et bestemt udbud af varer og tjenester.

UDLANDET (S.2)

2.89. *Definition:* Udlandet (S.2) er en gruppering af enheder uden karakteristiske funktioner og tilgange. Sektoren består af ikke-residente enheder⁽¹³⁾, for så vidt disse foretager transaktioner med residente institutionelle enheder eller har andre økonomiske forbindelser med residente enheder. Kontiene for denne sektor giver et overblik over de økonomiske forbindelser, der knytter den nationale økonomi sammen med udlandet.

2.90. Udlandet er ikke en sektor, for hvilken der skal føres et fuldstændigt regnskab, selv om det ofte er hensigtsmæssigt at beskrive udlandet, som om det var en sektor. Sektorer oprettes ved at opdele den samlede økonomi med henblik på at nå frem til mere homogene grupper af residente institutionelle enheder, der svarer til hinanden, for så vidt angår økonomisk adfærd, mål og funktioner. Dette er ikke tilfældet for sektoren udlandet: her registreres transaktioner og andre strømme, som foretages af ikke-finansielle og finansielle selskaber, non-profit institutioner, husholdninger og den offentlige forvaltning og service med ikke-residente institutionelle enheder og andre økonomiske forbindelser mellem residente og ikke-residente enheder, f.eks. residente enheders fordringer på ikke-residente enheder.

2.91. Det skal bemærkes, at der findes følgende undtagelser fra reglen om, at kontiene for udlandet kun omfatter transaktioner, som finder sted mellem residente institutionelle enheder og ikke-residente enheder:

- a) transporttjenester (til eksportlandets grænse), som leveres af residente enheder i forbindelse med importerede varer, registreres på kontiene for udlandet som import til fob-priser, selv om de produceres af residente enheder (se punkt 3.114)
- b) transaktioner i udenlandske aktiver mellem residente enheder, der hører ind under forskellige sektorer, registreres i de detaljerede finansielle konti for udlandet; selv om de ikke påvirker landets finansielle stilling i forhold til udlandet, påvirkes de enkelte sektorer finansielle stilling i forhold til udlandet

⁽¹²⁾ NPI'er, som kontrolleres og hovedsagelig finansieres af det offentlige, klassificeres under sektoren offentlig forvaltning og service (se punkt 2.69, litra b)).

⁽¹³⁾ Herunder EU-institutionerne og internationale organisationer (se også punkt 2.06).

- c) transaktioner i landets passiver mellem ikke-residente enheder, der tilhører forskellige geografiske zoner, registreres i den geografiske opdeling af kontiene for udlandet. Selv om disse transaktioner ikke påvirker landets samlede passiver set i forhold til udlandet, påvirkes passiverne set i forhold til forskellige dele af verden.

2.92. Sektoren udlandet (S.2) opdeles i:

- a) Den Europæiske Union (S.21)
  - 1) EU-medlemsstaterne (S.211)
  - 2) EU-institutionerne (S.212)
- b) tredjelande og internationale organisationer (S.22).

SEKTORMÆSSIG KLASSIFICERING AF PRODUCERENDE ENHEDER I HENHOLD TIL JURIDISKE STANDARDTYPER

2.93. I følgende oversigt og i punkterne 2.94-2.101 gøres der rede for principperne for klassificeringen af producerende enheder i sektorer i henhold til den standardterminologi, der anvendes til beskrivelse af de vigtigste typer institutioner.

2.94. Private og offentlige selskaber, som er markedsproducenter klassificeres på følgende måde:

- a) Hvis deres hovedfunktion er produktion af varer og ikke-finansielle tjenester, klassificeres de i sektor S.11, ikke-finansielle selskaber (se punkt 2.23, litra a)).
- b) Hvis deres hovedfunktion er finansiel formidling og finansielle hjælpetjenester, klassificeres de i sektor S.12, finansielle selskaber (se punkt 2.40, litra a) og 2.40, litra f)).

2.95. Kooperativer og interessentskaber, som har status af juridiske enheder, og som er markedsproducenter, klassificeres på følgende måde:

- a) Hvis deres hovedfunktion er produktion af varer og ikke-finansielle tjenester, klassificeres de i sektor S.11, ikke-finansielle selskaber (se punkt 2.23, litra b)).
- b) Hvis deres hovedfunktion er finansiel formidling og finansielle hjælpetjenester, klassificeres de i sektor S.12, finansielle selskaber (se punkt 2.40, litra b)).

Tabel 2.3 — Sektormæssig klassificering af producerende enheder efter retlig form

Almindelig juridisk betegnelse	Producenttype	Markedsproducenter hovedsagelig beskæftiget med produktion af varer og ikke-finansielle tjenester	Markedsproducenter hovedsagelig beskæftiget med finansiel formidling	Andre ikke-markedsproducenter	
				Offentlige producenter (se punkt 3.28)	Private producenter (se punkt 3.29)
Private og offentlige selskaber		S.11 ikke-finansielle selskaber (se punkt 2.23, litra a)	S.12 finansielle selskaber (se punkt 2.40, litra a og b))		
		S.11 ikke-finansielle selskaber (se punkt 2.23, litra b))	S.12 finansielle selskaber (se punkt 2.40, litra b))		
Kooperativer og interessentskaber med status af juridiske enheder		S.11 ikke-finansielle selskaber (se punkt 2.23, litra c))	S.12 finansielle selskaber (se punkt 2.40, litra c))		
		S.11 ikke-finansielle selskaber (se punkt 2.23, litra f))	S.12 finansielle selskaber (se punkt 2.40, litra g))		
Offentlige producenter, som i henhold til særlig lovgivning har status af juridiske enheder				S.13 offentlig forvaltning og service (se punkt 2.69, litra a))	
				S.13 offentlig forvaltning og service (se punkt 2.69, litra b))	S.15 non-profit institutioner rettet mod husholdninger (*) (se punkt 2.87)
Interessentskaber, der ikke har status af juridiske enheder Enkeltmandsvirksomheder	med samme kendetegn som kvasi-selskaber	S.11 ikke-finansielle selskaber (se punkt 2.23, litra d))	S.12 finansielle selskaber (se punkt 2.40, litra d))		
	øvrige	S.14 husholdninger (se punkt 2.75)	S.14 husholdninger (se punkt 2.75)		
Holdingselskaber, hvor hovedaktiviteten i den af holdingselskaberne kontrollerede gruppe selskaber er produktion af	varer og ikke-finansielle tjenester	S.11 ikke-finansielle selskaber (se punkt 2.23, litra e))	S.12 finansielle selskaber (se punkt 2.40, litra e))		
	finansielle tjenester		S.12 finansielle selskaber (se punkt 2.40, litra e))		

(*) Med undtagelse af non-profit institutioner af ringe betydning (se punkt 2.88).

- 2.96. Offentlige foretagender, der i henhold til særlig lovgivning har status af juridiske enheder, klassificeres på følgende måde:
- a) Hvis deres hovedfunktion er produktion af varer og ikke-finansielle tjenester, klassificeres de i sektor S.11, ikke-finansielle selskaber (se punkt 2.23, litra c)).
  - b) Hvis deres hovedfunktion er finansiel formidling og finansielle hjælpetjenester, klassificeres de i sektor S.12, finansielle selskaber (se punkt 2.40, litra c)).
- 2.97. Offentlige producenter, der ikke har status af juridiske enheder, og som er markedsproducenter, klassificeres på følgende måde:
- a) Hvis der er tale om kvasi-selskaber (se punkt 2.13, litra f):
    - 1) og hvis deres hovedfunktion er produktion af varer og ikke-finansielle tjenester, klassificeres de i sektor S.11, ikke-finansielle selskaber (se punkt 2.23, litra f))
    - 2) og hvis deres hovedfunktion er finansiel formidling og finansielle hjælpetjenester, klassificeres de i sektor S.12, finansielle selskaber (se punkt 2.40, litra g)).
  - b) Hvis der ikke er tale om kvasi-selskaber, klassificeres de i sektor S.13, offentlig forvaltning og service, idet de udgør en integrerende del af de enheder, der kontrollerer dem (se punkt 2.69, litra a)).
- 2.98. Non-profit institutioner (foreninger, fonde, stiftelser) med status af juridiske enheder klassificeres på følgende måde:
- a) Hvis de er markedsproducenter, og deres hovedfunktion er produktion af varer og ikke-finansielle tjenester, klassificeres de i sektor S.11, ikke-finansielle selskaber (se punkt 2.23, litra d)).
  - b) Hvis deres hovedfunktion er finansiel formidling og finansielle hjælpetjenester, klassificeres de i sektor S.12, finansielle selskaber (se punkt 2.40, litra d)).
  - c) Hvis de er ikke-markedsproducenter, klassificeres de:
    - 1) i sektor S.13, offentlig forvaltning og service, hvis de er offentlige producenter, som kontrolleres og hovedsagelig finansieres af den offentlige forvaltning og service (se punkt 2.69, litra b))
    - 2) i sektor S.15, non-profit institutioner rettet mod husholdninger, hvis de er private producenter (se punkt 2.87).
- 2.99. Enkeltmandsvirksomheder og interessentskaber, der ikke har status af juridiske enheder, og som er markedsproducenter, klassificeres på følgende måde:
- a) Hvis der er tale om kvasi-selskaber (se punkt 2.13, litra f):
    - 1) og hvis deres hovedfunktion er produktion af varer og ikke-finansielle tjenester, klassificeres de i sektor S.11, ikke-finansielle selskaber (se punkt 2.23, litra f))
    - 2) og hvis deres hovedfunktion er finansiel formidling og finansielle hjælpetjenester, klassificeres de i sektor S.12, finansielle selskaber (se punkt 2.40, litra g)).
  - b) Hvis der ikke er tale om kvasi-selskaber, klassificeres de i sektor S.14, husholdninger (se punkt 2.75).
- 2.100. Holdingselskaber (dvs. selskaber, der kontrollerer en gruppe af selskaber) klassificeres:
- a) i sektor S.11, ikke-finansielle selskaber, hvis hovedaktiviteten i gruppen af selskaber, som er markedsproducenter, som helhed er produktion af varer og ikke-finansielle tjenester (se punkt 2.23, litra e))
  - b) i sektor S.12, finansielle selskaber, hvis hovedaktiviteten i gruppen af selskaber som helhed er finansiel formidling (se punkt 2.40, litra e)).
- 2.101. I tabel 2.3 vises i skematisk form de forskellige tilfælde, der er nævnt ovenfor.

LOKALE FAGLIGE ENHEDER OG ERHVERV

- 2.102. I virkeligheden udøver de fleste institutionelle enheder, der producerer varer og tjenester, en kombination af aktiviteter på samme tid. Foruden deres hovedaktivitet kan de udøve forskellige biaktiviteter og hjælpeaktiviteter (se punkt 3.10-3.13).

- 2.103. Der er tale om udøvelse af en aktivitet, når tilgange, såsom udstyr, arbejdskraft, produktionsteknikker, informationsnetværk eller produkter, bringes sammen, så der skabes bestemte varer eller tjenester. En aktivitet kendetegnes ved et input af produkter (varer og tjenester), en produktionsproces og et output af produkter.

Aktiviteter kan defineres med henvisning til et bestemt niveau i NACE Rev. 1⁽¹⁴⁾.

- 2.104. Hvis en enhed udøver mere end én aktivitet, rangeres alle aktiviteter, der ikke er hjælpeaktiviteter, i overensstemmelse med bruttoværditilvæksten. Det er således muligt at skelne mellem hovedaktivitet og biaktiviteter på grundlag af bruttoværditilvæksten for de forskellige aktiviteter. Hjælpeaktiviteter udskilles ikke som selvstændige enheder, og de adskilles heller ikke fra hovedaktiviteten eller de biaktiviteter i de enheder, de står til disposition for.
- 2.105. For at kunne analysere de strømme, der optræder i produktionsprocessen og forbruget af varer og tjenester, er det nødvendigt at vælge enheder, som gør det muligt at belyse de teknisk-økonomiske sammenhænge. Dette krav indebærer, at institutionelle enheder som regel skal opdeles i mindre og mere homogene enheder efter arten af produktionen. Det er hensigten, at de lokale faglige enheder skal opfylde dette krav som en foreløbig praktisk løsning.

DEN LOKALE FAGLIGE ENHED

- 2.106. *Definition:* Den lokale faglige enhed er den del af en faglig enhed⁽¹⁵⁾, der svarer til en lokal enhed. Den faglige enhed omfatter alle dele af en institutionel enhed i dens egenskab af producent, der bidrager til udøvelsen af en aktivitet på undergruppeniveau (4 cifre) i henhold til NACE Rev. 1, og som svarer til en eller flere funktionelle underopdelinger af den institutionelle enhed. I forbindelse med institutionelle enheder skal der for hver enkelt lokal faglig enhed mindst kunne angives eller beregnes følgende: værdi af produktionen, forbrug i produktionen, aflønning af ansatte, overskud af produktionen samt faste bruttoinvesteringer.

Den lokale enhed er en institutionel enhed, der producerer varer og tjenester eller en del heraf beliggende på en geografisk identificeret lokalitet.

En lokal faglig enhed kan svare til en institutionel enhed i dennes egenskab af producent eller en del af en sådan; på den anden side kan den aldrig tilhøre to forskellige institutionelle enheder.

- 2.107. Hvis en institutionel enhed, der producerer varer og tjenester, har en hovedaktivitet samt en eller flere biaktiviteter, skal den opdeles i et dertil svarende antal faglige enheder, og biaktiviteterne skal klassificeres i en anden kategori end hovedaktiviteten. På den anden side adskilles hjælpeaktiviteterne ikke fra hovedaktiviteten eller biaktiviteterne. Men faglige enheder, der falder inden for en bestemt kategori i klassificeringssystemet, kan fremstille produkter, der falder uden for den homogene gruppe som et resultat af dermed sammenhængende biaktiviteter, som ikke kan identificeres særskilt ud fra de foreliggende regnskaber. En faglig enhed kan således udøve en eller flere biaktiviteter.

ERHVERVET

- 2.108. *Definition:* Et erhverv består af en gruppe lokale faglige enheder, der udøver samme eller næsten samme form for aktivitet. På det mest detaljerede klassificeringsniveau består et erhverv af alle de lokale faglige enheder, der hører under en enkelt undergruppe (4 cifre) i NACE, og som derfor udøver samme aktivitet som defineret i NACE Rev. 1.

Erhverv omfatter både lokale faglige enheder, der producerer markedsmæssige varer og tjenester, og lokale faglige enheder, der producerer ikke-markedsmæssige varer og tjenester. Et erhverv består pr. definition af en gruppe af lokale faglige enheder, der udøver samme type produktionsaktivitet, uanset om de institutionelle enheder, de tilhører, fremstiller markedsmæssige eller ikke-markedsmæssige produkter.

⁽¹⁴⁾ NACE Rev. 1: Den statistiske nomenklatur for økonomiske aktiviteter i De Europæiske Fællesskaber (Rådets forordning (EØF) nr. 3037/90 af 9. 10. 1990).

⁽¹⁵⁾ Den lokale faglige enhed hedder i SNA og ISIC Rev. 3 »establishment«.

2.109. Erhverv kan klassificeres i tre kategorier:

- a) erhverv, der producerer markedsmæssige varer og tjenester (markedsmæssige erhverv) samt varer og tjenester til eget brug⁽¹⁶⁾
- b) erhverv, der producerer ikke-markedsmæssige varer og tjenester under den offentlige forvaltning og service (ikke-markedsmæssige erhverv tilhørende den offentlige forvaltning og service)
- c) erhverv, der producerer ikke-markedsmæssige varer og tjenester vedrørende non-profit institutioner rettet mod husholdninger (NPIH'ers ikke-markedsmæssige erhverv).

KLASSIFICERING AF ERHVERV

2.110. Til gruppering af lokale faglige enheder i erhverv anvendes NACE Rev. 1.

HOMOGENE PRODUKTIONSENHEDER OG HOMOGENE BRANCHER

2.111. Den lokale faglige enhed opfylder kun tilnærmelsesvis kravene til en analyse af produktionsprocessen (se punkt 2.105 og 2.107). Den enhed, som er mest velegnet til denne type analyse, dvs. input-output analyse, er den homogene produktionsenhed.

DEN HOMOGENE PRODUKTIONSENHED

2.112. *Definition:* Det, der kendetegner en homogen produktionsenhed, er, at den udøver en enkelt aktivitet, som identificeres ud fra sine input, en bestemt produktionsproces og sine output. De produkter, der udgør input og output, kendetegnes ikke blot ved deres beskaffenhed og forarbejdningsgrad, men også ved den anvendte produktionsteknik: de kan identificeres med henvisning til en produktklassifikation (se punkt 2.118).

2.113. Hvis en institutionel enhed, der producerer varer og tjenester, udfører en hovedaktivitet samt en eller flere biaktiviteter, vil den blive opdelt i et dertil svarende antal homogene produktionsenheder. Hjelpeaktiviteterne adskilles ikke fra hovedaktiviteten og biaktiviteterne. Ligesom en lokal faglig enhed kan den homogene produktionsenhed svare til en institutionel enhed eller en del af en sådan, men aldrig høre ind under to forskellige institutionelle enheder.

DEN HOMOGENE BRANCHE

2.114. *Definition:* Den homogene branche består af en gruppe homogene produktionsenheder. Den række aktiviteter, som en homogen branche dækker, beskrives under henvisning til en produktklassifikation. Den homogene branche producerer de varer og tjenester, der specificeres i klassifikationen, og kun dem.

2.115. Homogene brancher er enheder, der er oprettet med henblik på økonomiske analyser. Homogene produktionsenheder kan normalt ikke observeres direkte; data indsamlet fra de enheder, der anvendes i statistiske undersøgelser, skal nyordnes, således at de udgør homogene brancher.

2.116. Homogene brancher kan klassificeres i tre kategorier:

- a) homogene brancher, der producerer markedsmæssige varer og tjenester (markedsmæssige brancher) samt varer og tjenester til eget brug⁽¹⁷⁾
- b) homogene brancher, der producerer ikke-markedsmæssige varer og tjenester under offentlig forvaltning og service: ikke-markedsmæssige brancher tilhørende offentlig forvaltning og service

⁽¹⁶⁾ Tjenester til eget brug omfatter kun bolig-tjenester i ejerboliger og tjenester i hjemmet, som ydes af ansat medhjælp (se punkt 3.21).

⁽¹⁷⁾ Tjenester til eget brug omfatter kun bolig-tjenester i ejerboliger og tjenester i hjemmet, som ydes af ansat medhjælp (se punkt 3.21).

- c) brancher, der producerer ikke-markedsmæssige varer og tjenester vedrørende non-profit institutioner rettet mod husholdninger: non-profit institutioners ikke-markedsmæssige brancher.

2.117. Homogene brancher, der producerer markedsmæssige varer og tjenester samt varer og tjenester til eget brug, består af alle homogene produktionsenheder uanset institutionel sektor, som udelukkende beskæftiger sig med produktion af markedsmæssige varer og tjenester eller varer og tjenester til eget brug. Produktion af markedsmæssige varer og tjenester i sektorerne offentlig forvaltning og service eller non-profit institutioner (herunder til eget brug) behandles som homogene produktionsenheder og klassificeres i den pågældende markedsmæssige branche.

Ikke-markedsmæssige homogene brancher tilhørende offentlig forvaltning og service, der producerer ikke-markedsmæssige varer og tjenester, består af alle homogene produktionsenheder i sektoren offentlig forvaltning og service, der producerer ikke-markedsmæssige varer og tjenester.

Ikke-markedsmæssige homogene brancher under non-profit institutioner rettet mod husholdninger består af alle homogene produktionsenheder i sektoren non-profit institutioner rettet mod husholdninger, som producerer ikke-markedsmæssige varer og tjenester.

KLASSIFICERING AF HOMOGENE BRANCHER

2.118. Klassificeringen af homogene brancher, som anvendes i input-output tabellerne, er baseret på den statistiske aktivitetstilknyttede produktklassifikation (CPA)⁽¹⁸⁾. CPA er en produktklassifikation, som er struktureret i henhold til kriteriet om industriel oprindelse, som findes defineret i NACE Rev. 1.

⁽¹⁸⁾ CPA: Den statistiske aktivitetstilknyttede produktklassifikation (Rådets forordning (EF) nr. 3696/93 af 29. 10. 1993).

KAPITEL 3

PRODUKTTRANSAKTIONER

3.01. *Definition:* Produkter er alle varer og tjenester, der produceres i henhold til produktionsafgrænsningen i punkt 3.07.

3.02. I ENS opereres der med følgende hovedkategorier inden for produkttransaktioner:

Kategori	Kode
Produktion	P 1
Forbrug i produktionen	P 2
Udgifter til konsum	P 3
Faktisk konsum	P 4
Bruttoinvesteringer	P 5
Eksport af varer og tjenester	P 6
Import af varer og tjenester	P 7

3.03 Produkttransaktioner posteres på følgende konti:

- a) på kontoen for varer og tjenester posteres produktion og import som tilgang, de øvrige produkttransaktioner som anvendelse
- b) på produktionskontoen posteres produktion som tilgang, forbrug i produktionen som anvendelse
- c) på kontoen for anvendelse af disponibel indkomst posteres udgifter til konsum som anvendelse
- d) på kontoen for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst posteres faktisk konsum som anvendelse
- e) på kapitalkontoen posteres bruttoinvesteringer som anvendelse (ændringer i aktiverne)
- f) på udlandskontoen for varer og tjenester posteres import af varer og tjenester som tilgang, eksport af varer og tjenester som anvendelse.

3.04. I tilgangstabellen registreres produktion og import som tilgang. I anvendelsestabellen registreres forbrug i produktionen, bruttoinvesteringer, udgifter til konsum og eksport som anvendelse. I den symmetriske input-output tabel registreres produktion, output og import som tilgang og øvrige produkttransaktioner som anvendelse.

3.05. Tilgangen af produkter opgøres i basispriser (se punkt 3.48). Anvendelsen af produkter opgøres i køberpriser (se punkt 3.06). For nogle former for tilgang og anvendelse, f.eks. ved import og eksport af varer, benyttes mere specifikke værdiansættelsesprincipper.

3.06. *Definition:* Køberprisen er den pris, som køberen faktisk betaler for produkterne på købstidspunktet; inkl. alle skatter på produkterne minus subsidier (men ekskl. fradragsberettigede afgifter på produkterne som f.eks. moms); inkl. alle transportomkostninger, der betales separat af køber for levering på ønsket tid og sted; efter fradrag af alle mængde-, sæsonrabatter osv. på standardpriser og -takster; ekskl. renter og gebyrer, der betales i henhold til låne- og kreditordninger; ekskl. ekstraomkostninger som følge af manglende overholdelse af den betalingsfrist, der blev aftalt på købstidspunktet.

Dersom anvendelsestidspunktet ikke er sammenfaldende med købstidspunktet, bør der korrigeres for prisændringer i den mellemliggende periode i overensstemmelse med prisændringerne for lagerbeholdningerne. Sådanne justeringer har særlig stor betydning, hvis priserne for de pågældende produkter ændrer sig drastisk i løbet af regnskabsperioden.

PRODUKTIV AKTIVITET OG PRODUKTION

3.07. *Definition:* Produktiv aktivitet er en aktivitet, der udøves under kontrol og ansvar af en institutionel enhed, som anvender arbejdskraft, kapital, varer og tjenester til at producere varer og tjenester. Aktiviteten omfatter ikke naturlige processer, der finder sted uden menneskets medvirken eller ledelse, som f.eks. vækst i fiskeforekomsterne i internationalt farvand (men fiskeavl er en produktiv aktivitet).

3.08. Den produktive aktivitet omfatter:

- a) produktion af alle individuelle eller kollektive varer eller tjenester, der leveres til andre enheder end dem, der har produceret dem (eller som er bestemt for sådanne enheder)
- b) produktion for egen regning af alle varer, som producenten beholder til eget brug eller anvender til faste bruttoinvesteringer. Produktion for egen regning med henblik på faste bruttoinvesteringer omfatter produktion af faste aktiver såsom byggeri, udvikling af software eller mineralefterforskning med henblik på egne faste bruttoinvesteringer (vedrørende begrebet faste bruttoinvesteringer se punkt 3.100-3.127).

Husholdningers produktion af varer for egen regning vedrører almindeligvis:

- 1) opførelse af boliger for egen regning
- 2) produktion og oplagring af landbrugsprodukter
- 3) forarbejdning af landbrugsprodukter som f.eks. formaling af korn til mel, konservering af frugt ved tørring eller henkogning, produktion af mejeriprodukter som smør og ost samt produktion af øl, vin og spirituosa
- 4) produktion af andre ikke-forædlede produkter ved f.eks. saltudvinding, tørveskæring eller transport af vand
- 5) andre former for videreforarbejdning såsom vævning, keramik- og møbelfremstilling.

En husholdnings produktion af en vare for egen regning registreres, hvis produktionen er signifikant, dvs. dersom produktionen anses for at have kvantitativ betydning i forhold til det samlede udbud af den pågældende vare i et land.

Pr. konvention er kun opførelse af boliger for egen regning og produktion, oplagring og forarbejdning af landbrugsprodukter signifikante, mens alle andre former for produktion i husholdningerne anses for ubetydelige i EU-sammenhæng

- c) boligjenester, som ejere af egen bolig producerer for egen regning
- d) tjenester i hjemmet, som ydes af ansat medhjælp
- e) frivillige aktiviteter, der resulterer i produktion af varer, f.eks. opførelse af en bolig, en kirke eller anden form for bygning, registreres som produktion. Frivillige, uproduktive aktiviteter som f.eks. ulønnet pasning og rengøring medtages ikke.

Alle disse aktiviteter er omfattet, også selv om de foregår ulovligt eller uden registrering hos skattemyndigheder, sociale myndigheder, statistiske og andre offentlige myndigheder.

3.09. Den produktive aktivitet omfatter ikke tjenester i hjemmet, når de produceres og forbruges inden for samme husholdning (undtagen tjenester, der ydes af ansat medhjælp og ejere af egne boliger). Typiske eksempler:

- a) rengøring, indretning og vedligeholdelse af boligen for så vidt som disse aktiviteter også er almindelige for lejere
- b) rengøring, vedligeholdelse og reparation af husholdningens varige forbrugsgoder
- c) tilberedning og servering af måltider
- d) pasning, oplæring og undervisning af børn
- e) pasning af syge, invalide og gamle
- f) transport af husholdningens medlemmer eller deres ejendele.

HOVED-, BI- OG HJÆLPEAKTIVITET

- 3.10. *Definition:* En lokal faglig enheds hovedaktivitet er den aktivitet, der giver større værditilvækst end alle andre aktiviteter i samme enhed. Hovedaktiviteten klassificeres i henhold til NACE rev. 1, først på nomenklaturens højeste niveau og derefter på mere detaljerede niveauer.
- 3.11. *Definition:* En biaktivitet er en aktivitet, der udøves parallelt med hovedaktiviteten i samme lokale faglige enhed. Resultatet af biaktiviteten er et biprodukt.
- 3.12. *Definition:* Resultatet af en hjælpeaktivitet er ikke beregnet for anvendelse uden for foretagendet. En hjælpeaktivitet er en støtteaktivitet inden for foretagendet med det formål at skabe forudsætningerne for de lokale faglige enheders hoved- og biaktiviteter. Hjælpeaktiviteter frembringer typisk produkter, der almindeligvis anvendes som input i næsten alle former for produktive aktiviteter, små som store.

Hjælpeaktiviteter er f.eks. indkøb, salg, markedsføring, bogføring, databehandling, transport, oplagring, vedligeholdelse, rengøring og sikkerhed. Foretagenderne har ofte valget mellem selv at påtage sig hjælpeaktiviteterne eller købe dem på markedet hos specialiserede producenter af disse tjenesteydelser.

Produktion af kapitalgoder for egen regning betragtes ikke som en hjælpeaktivitet.

- 3.13. Hjælpeaktiviteter behandles som integrerede dele af de hoved- og biaktiviteter, de har tilknytning til. Heraf følger:
- at en hjælpeaktivitets produktion ikke vises eksplicit og ikke opgøres separat. Følgelig registreres anvendelsen af denne produktion heller ikke.
  - at materialer, arbejdskraft, fast realkapital osv., der forbruges af hjælpeaktiviteten betragtes som input i den hoved- eller biaktivitet, den indgår i.

PRODUKTION (P.1)

- 3.14. *Definition:* Produktion omfatter de produkter, der frembringes i regnskabsperioden.

Specielle tilfælde, der medtages:

- varer og tjenester, som en lokal faglig enhed leverer til en anden, når de begge hører til samme institutionelle enhed
- varer, som produceres af en lokal faglig enhed, og som stadig befinder sig på dennes lager ved slutningen af den regnskabsperiode, hvor den er produceret, uanset senere anvendelse.

Varer eller tjenester, der produceres og forbruges inden for samme regnskabsperiode og i samme lokale faglige enhed udskilles imidlertid ikke. De registreres derfor ikke som en del af produktionen eller forbrug i produktionen i den pågældende lokale faglige enhed.

- 3.15. Når en institutionel enhed omfatter mere end én lokal faglig enhed, er den institutionelle enheds produktion summen af de til den hørende lokale faglige enheders produktion, samt summen af produktioner, der leveres mellem de lokale faglige enheder.
- 3.16. Der opereres med tre former for produktion i ENS:
- markedsræssig produktion (P.11)
  - produktion til eget brug (P.12)
  - anden ikke-markedsræssig produktion (P.13).

Sondringen anvendes også i forbindelse med lokale faglige enheder og institutionelle enheder:

- markedsproducenter
- producenter af produkter til eget brug
- andre ikke-markedsproducenter.

Sondringen mellem markedsfølsom, til eget brug og anden ikke-markedsfølsom er af fundamental betydning, da den ligger til grund for værdiansættelse af produktionen: markedsfølsom produktion, produktion til eget brug og den samlede produktion, der produceres af markedsproducenter og producenter af produkter til eget brug værdiansættes i basispriser, mens andre ikke-markedsproducenter (lokale faglige enheders) produktion værdiansættes ud fra produktionsomkostningerne. En institutionel enheds samlede produktion værdiansættes ud fra dens lokale faglige enheders samlede produktion og bygger således også på sondringen mellem markedsfølsom produktion, produktion til eget brug og anden ikke-markedsfølsom produktion (se punkt 3.54-3.56). Desuden anvendes sondringen til klassificering af institutionelle enheder efter sektor (se punkt 3.27-3.37).

Sondringen foretages efter top-down princippet, dvs. der foretages først en sondring for de institutionelle enheder, herefter for lokale faglige enheder og endelig for deres produktion. Den nøjagtige sondring på produktniveau (dvs. definitionen af begreberne markedsfølsom produktion, produktion til eget brug og anden ikke-markedsfølsom produktion) forudsætter et nærmere kendskab til karakteristika vedrørende den institutionelle enhed og den lokale faglige enhed, som producerer disse produkter.

Efter de generelle definitioner af de tre former for produktion og de tre former for producenter (se punkt 3.17-3.26) gøres der rede for markedsfølsom, til eget brug og anden ikke-markedsfølsom efter top-down princippet.

- 3.17. *Definition:* Markedsfølsom produktion omfatter de produkter, der afsættes på markedet (se punkt 3.18) eller som er beregnet for afsætning på markedet.
- 3.18. Markedsfølsom produktion omfatter:
- produkter, der afsættes til økonomisk signifikante priser
  - produkter, der indgår i en byttemandel
  - produkter, der anvendes som betaling (herunder aflønning af ansatte i naturalier samt blandet indkomst i naturalier)
  - produkter, der leveres af en lokal faglig enhed til en anden inden for samme institutionelle enhed som forbrug i produktionen eller som endelig anvendelse
  - produkter, som tilføres lagre af færdigvarer eller produkter under fremstilling bestemt for en af ovenstående anvendelser (inkl. naturlig vækst hos dyr og planteafgrøder og ikke færdige bygge- og anlægsarbejder med endnu ukendt køber).
- 3.19. *Definition:* I ENS defineres en økonomisk signifikant pris på et produkt delvis ud fra den institutionelle enhed og den lokale faglige enhed, som har produceret produkterne (se punkt 3.27-3.40). For eksempel gælder pr. konvention, at al produktion, som personlige foretagender ejet af husholdninger sælger til andre institutionelle enheder, sælges til økonomisk signifikante priser, dvs. betragtes som markedsfølsom produktion. For en række andre institutionelle enheders produktion gælder, at produktionen kun sælges til økonomisk signifikante priser, hvis prisen dækker mere end 50 % af produktionsomkostningerne.
- 3.20. *Definition:* Produktion til eget brug omfatter varer eller tjenester, som den samme institutionelle enhed beholder til konsum i den samme institutionelle enhed eller til faste bruttoinvesteringer.
- 3.21. Produkter, der beholdes til eget brug, kan kun produceres i husholdningssektoren. Typiske eksempler er følgende:
- landbrugsprodukter, der beholdes af landmænd
  - boligtjenester, der produceres af ejere af egen bolig
  - tjenester i hjemmet, der produceres af ansat medhjælp.
- 3.22. Produkter, der anvendes til egne faste bruttoinvesteringer, kan produceres af en hvilken som helst sektor. Her er nogle eksempler:
- specialværktøjsmaskiner produceret af maskinfabrikker
  - boliger og tilbygninger, der produceres af husholdningerne

c) byggeaktiviteter for egen regning inkl. fælles projekter, der gennemføres af grupper af husholdninger.

3.23. *Definition:* Anden ikke-markedsmæssig produktion er produktion, der stilles til rådighed for andre enheder, enten gratis eller til priser, som ikke er økonomisk signifikante.

3.24. *Definition:* Markedsproducenter er lokale faglige enheder eller institutionelle enheder, hvis produktion hovedsagelig er markedsmæssig.

Hvis en lokal faglig enhed eller institutionel enhed er markedsproducent, er dens hovedproduktion pr. definition markedsmæssig, da begrebet markedsmæssig produktion defineres, efter at den lokale faglige enhed og den institutionelle enhed, som har produceret produkterne, er blevet klassificeret efter kriterierne markedsmæssig, til eget brug og anden ikke-markedsmæssig.

3.25. Producenter af produkter til eget brug er lokale faglige enheder, eller institutionelle enheder, hvis produktion hovedsagelig er til eget brug inden for samme institutionelle enhed.

3.26. *Definition:* Andre ikke-markedsproducenter er lokale faglige enheder eller institutionelle enheder, hvis produktion hovedsagelig leveres gratis eller til priser, som ikke er økonomisk signifikante.

Institutionelle enheder — sondring mellem markedsmæssig, til eget brug og anden ikke-markedsmæssig

3.27. For de institutionelle enheder som producenter er sondringen mellem markedsmæssig, til eget brug og anden ikke-markedsmæssig skitseret i tabel 3.1 Klassificeringen efter sektorer fremgår også af nedenstående.

Tabel 3.1 — Sondringen mellem markedsproducenter, producenter af produkter til eget brug og andre ikke-markedsproducenter i relation til institutionelle enheder

Institutionel enhed			Klassifikation		
Privat eller offentlig		NPI eller ikke	Omsætningen dækker mere end 50 % af produktionsomkostningerne	Producent	Sektor
1. Private producenter	1.1. Personlige foretagender, der ejes af husholdninger (ekskl. kvasi-selskaber, der ejes af husholdninger)			1.1. = Markeds- eller af produkter til eget brug	Husholdninger
	1.2. Andre private producenter (inkl. kvasi-selskaber, der ejes af husholdninger)	1.2.1. Private NPI'er	1.2.1.1. Ja	1.2.1.1. = Markeds-	Selskaber
			1.2.1.2. Nej	1.2.1.2. = Anden ikke-markeds-	NPIH'er
		1.2.2. Andre private producenter, undtagen NPI'er		1.2.2. = Markeds-	Selskaber
2. Offentlige producenter			2.1. Ja	2.1. = Markeds-	Selskaber
			2.2. Nej	2.2. = Anden ikke-markeds-	Offentlig forvaltning og service

Det fremgår af tabellen, at man for at fastslå, om en institutionel enhed klassificeres som en markedsproducent, producent af produkter til eget brug eller anden ikke-markedsproducent skal foretage flere sondringer.

- 3.28. Den første sondring er mellem private og offentlige producenter. En offentlig producent er en producent, der kontrolleres af det offentlige. Er der tale om NPI'er betragtes producenten som offentlig, når denne kontrolleres og hovedsagelig finansieres af det offentlige. Alle andre producenter er private producenter. Kontrol defineres som beføjelser til at bestemme en institutionel enheds generelle politik eller strategi ved om nødvendigt at udpege bestyrelsesmedlemmer eller ledere. At være i besiddelse af aktiemajoriteten i et selskab er en tilstrækkelig, men ikke nødvendig betingelse for at udøve denne kontrol (se også punkt 2.26).
- 3.29. Som det fremgår af tabel 3.1 figurerer private producenter i alle sektorer undtagen sektoren offentlig forvaltning og service. Derimod findes de offentlige producenter kun i selskabssektoren (ikke-finansielle selskaber og finansielle selskaber) og i sektoren for offentlig forvaltning og service.
- 3.30. En særlig kategori af private producenter er de personlige foretagender, der ejes af husholdninger. Disse er altid markedsproducenter eller producenter af produkter til eget brug. Det sidste er tilfældet, når der er tale om bolig-tjenester i ejerboliger og produktion af varer for egen regning. Alle personlige foretagender, der ejes af husholdninger, tilhører sektoren husholdninger. Eneste undtagelse er kvasi-selskaber, der ejes af husholdninger. Disse er markedsproducenter og tilhører sektorerne ikke-finansielle selskaber og finansielle selskaber.
- 3.31. For andre private producenters vedkommende bør der sondres mellem private non-profit institutioner og andre private producenter.

Definition: En NPI er en juridisk eller social enhed, der er oprettet med henblik på at producere varer og tjenester, men hvis status indebærer, at den ikke må tilvejebringe indkomst, fortjeneste eller anden økonomisk gevinst for de enheder, som har oprettet, kontrollerer eller finansierer den. I praksis vil dens produktive aktiviteter give enten overskud eller underskud, men eventuelle overskud kan ikke overtages af andre institutionelle enheder.

Alle andre private producenter, som ikke er NPI'er, er markedsproducenter. De tilhører sektorerne ikke-finansielle selskaber og finansielle selskaber.

- 3.32. For at fastslå, hvilken type producent og sektor de private NPI'er skal henføres til, anvendes 50 %-kriteriet:
- a) hvis omsætningen dækker mere end 50 % af produktionsomkostningerne, er den institutionelle enhed markedsproducent og klassificeres i sektorerne ikke-finansielle selskaber eller finansielle selskaber
  - b) hvis omsætningen dækker mindre end 50 % af produktionsomkostningerne, er den institutionelle enhed en anden ikke-markedsproducent og klassificeres i sektoren NPIH. Andre ikke-markedsmæssige NPI'er, som kontrolleres og hovedsagelig finansieres af det offentlige, klassificeres i sektoren offentlig forvaltning og service.
- 3.33. I sondringen mellem markeds- og andre ikke-markedsproducenter ud fra 50 %-kriteriet defineres omsætningen og produktionsomkostningerne på følgende måde:
- a) Omsætningen omfatter omsætningen ekskl. produktskatter, men inkl. alle betalinger fra sektoren offentlig forvaltning og service eller Den Europæiske Unions institutioner til alle producenttyper inden for denne aktivitet, dvs. alle betalinger, som har relation til produktionens størrelse eller værdi medregnes, men betalinger til dækning af et generelt underskud medregnes ikke.

Definitionen af omsætningen svarer til definitionen af produktionen i basispriser bortset fra, at:

- 1) produktionen i basispriser defineres, efter at det er fastslået, om produktionen er markedsmæssig eller anden ikke-markedsmæssig: omsætningen anvendes kun ved værdiansættelse af den markedsmæssige produktion. Anden ikke-markedsmæssig produktion værdiansættes ud fra produktionsomkostningerne

2) betalinger fra sektoren offentlig forvaltning og service til dækning af offentlige selskabers og kvasi-selskabers generelle underskud betragtes som andre produktsubsidier som defineret i punkt 4.35, litra c). Som følge heraf omfatter markedsmæssig produktion i basispriser også disse betalinger, som sektoren offentlig forvaltning og service foretager til dækning af et generelt underskud.

b) Produktionsomkostningerne er summen af forbruget i produktionen, aflønning af ansatte, forbruget af fast realkapital og andre produktionskatte. I forbindelse med dette kriterium fratrækkes ikke andre produktions-subsidier. For at sikre at begreberne omsætning og produktionsomkostninger er konsistente, når 50 %-kriteriet anvendes, bør produktionsomkostningerne ikke omfatte udgifter til investeringer for egen regning.

50 %-kriteriet bør anvendes ved at betragte produktionen over en årrække: kun hvis kriteriet er anvendeligt i flere år eller i indeværende år og forventes at være det i nærmeste fremtid, bør det følges konsekvent. Mindre udsving i omsætningen fra det ene år til det andet kræver ikke omklassificering af de institutionelle enheder (og deres lokale faglige enheder og deres produktion).

3.34. Omsætningen kan bestå af flere elementer. F.eks. i forbindelse med hospitalsbehandling kan omsætningen omfatte:

- a) arbejdsgivernes indkøb, der registreres som indkomst i naturalier, udbetalt til de ansatte og som de ansattes udgifter til konsum
- b) private forsikringselskabers indkøb
- c) sociale kasser og fondes og offentlig forvaltning og services indkøb, der klassificeres som sociale ydelser i naturalier
- d) husholdningernes ikke-refunderede køb (udgifter til konsum).

Kun andre produktionssubsidier og gaver (f.eks. fra velgørenhed) betragtes ikke som omsætning.

På samme måde kan et foretagendes salg af transporttjenester betragtes som producenteres forbrug i produktionen, indkomst i naturalier udbetalt af arbejdsgiveren, sociale ydelser i naturalier fra sektoren offentlig forvaltning og service og husholdningernes ikke-refunderede indkøb.

3.35. Private non-profit institutioner rettet mod virksomhederne er et særligt tilfælde. De finansieres normalt af de pågældende virksomheders bidrag eller kontingenter. Kontingenterne betragtes ikke som overførsler, men som betalinger for tjenesteydelser, dvs. som salg. Disse NPI'er er derfor markedsproducenter og tilhører sektorernes ikke-finansielle selskaber og finansielle selskaber.

3.36. Ved anvendelse af 50 %-kriteriet i forbindelse med private eller offentlige NPI'ers omsætning og produktionsomkostninger kan det i visse tilfælde være misvisende at inkludere alle betalinger, som har relation til produktionens omfang, i omsætningen. Dette gælder f.eks. finansieringen af private og offentlige skolars produktion. Betalinger fra den offentlige forvaltning og service kan have relation til antallet af elever, men kan være resultatet af forhandlinger med denne sektor. I dette tilfælde bør disse betalinger ikke betragtes som omsætning, selv om de har en direkte relation til produktionens omfang (antallet af elever). Dette indebærer, at en skole, der hovedsagelig finansieres ved sådanne betalinger, er en ikke-markedsproducent. Når skolen er en offentlig producent, dvs. når den hovedsagelig finansieres og kontrolleres af den offentlige forvaltning og service, tilhører den sektoren for offentlig forvaltning og service. Når skolen er en privat anden ikke-markedsproducent, tilhører den NPIH-sektoren.

3.37. Offentlige producenter kan være markedsproducenter eller andre ikke-markedsproducenter. Hvis man på grundlag af 50 %-kriteriet kan fastslå, at den institutionelle enhed bør betragtes som en markedsproducent, tilhører den én af sektorernes ikke-finansielle selskaber og finansielle selskaber. Man afgør også ved hjælp af 50 %-kriteriet, hvornår en offentlig enhed betragtes som et offentligt ejet kvasi-selskab: kun når 50 %-kriteriet er opfyldt, er der tale om et kvasi-selskab. Hvis den institutionelle enhed er en anden ikke-markedsproducent, tilhører den sektoren for offentlig forvaltning og service. Sondringen mellem NPI'er og andre producenter er derfor uden betydning ved klassificering af offentlige producenter.

Lokale faglige enheder og deres produktion — sondring mellem markedsfølsig, til eget brug og anden ikke-markedsfølsig

3.38. Efter at de institutionelle enheder som producenter er blevet klassificeret efter kriterierne markedsfølsig, til eget brug og anden ikke-markedsfølsig, kan lokale faglige enheder og deres produktion klassificeres efter samme kriterier. Relationerne fremgår af tabel 3.2.

Tabel 3.2 — Institutionelle enheder, lokale faglige enheder og produktion samt sondringen mellem markedsfølsig, til eget brug og anden ikke-markedsfølsig.

Institutionel enhed	Primær lokal faglig enhed	Sekundær lokal faglig enhed	Den primære lokale faglige enheds hovedproduktion	Den primære lokale faglige enheds sekundære produktion	Den sekundære lokale faglige enheds hovedproduktion	Den sekundære lokale faglige enheds sekundære produktion
Markedsproducent	Markedsproducent	Markedsproducent Producent af produkter til eget brug	Markedsfølsig produktion	Markedsfølsig produktion Produktion til eget brug	Markedsfølsig produktion Produktion til eget brug	Markedsfølsig produktion Produktion til eget brug Markedsfølsig produktion
Producent af produkter til eget brug	Producent af produkter til eget brug		Produktion til eget brug	Markedsfølsig produktion		
Anden ikke-markedsproducent	Anden ikke-markedsproducent	Markedsproducent Anden ikke-markedsproducent	Anden ikke-markedsfølsig produktion	Markedsfølsig produktion Produktion til eget brug Anden ikke-markedsfølsig produktion	Markedsfølsig produktion Anden ikke-markedsfølsig produktion	Markedsfølsig produktion Produktion til eget brug Markedsfølsig produktion Produktion til eget brug Anden ikke-markedsfølsig produktion

3.39. For så vidt angår institutionelle enheder, der regnes som markedsproducenter, er den primære lokale faglige enhed naturligvis også markedsproducent. Den sekundære lokale faglige enhed kan være markedsproducent, men også producent af produkter til eget brug. Pr. konvention kan den sekundære lokale faglige enhed imidlertid ikke være en anden ikke-markedsproducent. Dermed er de (sekundære) lokale faglige enheder inden for sektorerne ikke-finansielle selskaber og finansielle selskaber alle markedsproducenter eller producenter af produkter til eget brug.

- 3.40. For så vidt angår institutionelle enheder, som er andre ikke-markedsproducenter, vil den primære lokale faglige enhed også være en anden ikke-markedsproducent. De sekundære lokale faglige enheder kan være markedsproducenter eller andre ikke-markedsproducenter. Dermed kan sektorerne offentlig forvaltning og service og NPIH omfatte nogle (sekundære) lokale faglige enheder, som er markedsproducenter (selv om alle de institutionelle enheder i disse sektorer er andre ikke-markedsproducenter). For at fastslå, om de sekundære faglige enheder er markeds- eller andre ikke-markedsproducenter anvendes 50 %-kriteriet.
- 3.41. Efter at de institutionelle enheder og deres lokale faglige enheder er blevet klassificeret efter kriterierne markeds­mæssig, til eget brug, og anden ikke-markeds­mæssig, kan de lokale faglige enheders produktion klassificeres efter samme kriterier. Relationerne fremgår af tabel 3.3.

Tabel 3.3 — Sondringen mellem markeds(mæssig), til eget brug og anden ikke-markeds(mæssig) for lokale faglige enheder og deres produktion.

	Markedsproducenter	Producenter af produkter til eget brug	Andre ikke-markedsproducenter	I alt
Markeds­mæssig produktion	X	x	x	Markeds­mæssig produktion
Produktion til eget brug	x	X	x	Produktion til eget brug
Anden ikke-markeds­mæssig produktion	0	0	X	Anden ikke-markeds­mæssig produktion
I alt	Produktion i alt — markedsproducenter	Produktion i alt — producenter af produkter til eget brug	Produktion i alt — andre ikke-markeds­producenter	Produktion i alt

X = stor produktion; x = lille produktion; 0 = ingen produktion (pr. konvention).

- 3.42. Pr. konvention kan lokale faglige enheder i egenskab af markedsproducenter og producenter af produkter til eget brug ikke have anden ikke-markeds­mæssig produktion. Deres produktion kan således kun registreres som markeds­mæssig produktion eller produktion til eget brug og værdiansættes i overensstemmelse hermed (se punkt 3.46-3.52).
- 3.43. Lokale faglige enheder i egenskab af andre ikke-markeds­producenter kan som sekundær produktion have markeds­mæssig produktion og produktion til eget brug. Produktion til eget brug består i investeringer for egen regning. For at fastslå om der er tale om markeds­mæssig produktion, anvendes principielt 50 %-kriteriet i forbindelse med de enkelte produkter: Der er tale om markeds­mæssig produktion, når indtægterne herfra dækker mindst 50 % af produktionsomkostningerne. Dette kan f.eks. være tilfældet, når offentlige hospitaler beregner økonomisk signifikante priser for nogle af deres tjenesteydelser. Andre eksempler herpå er offentlige museers salg af reproduktioner og meteorologiske institutters salg af vejrudsigter.
- 3.44. I praksis kan det være vanskeligt at foretage en klar sondring mellem de forskellige produkter, som produceres af henholdsvis de offentlige institutioners og NPIH'ernes lokale faglige enheder. Det gælder i endnu højere grad produktionsomkostningerne for de forskellige produkter. En enkel løsning i denne forbindelse er at behandle alle ikke-markeds­producenters indtægter fra deres sekundære aktivitet(er) som indtægter fra én type markeds­mæssig produktion. Dette gælder f.eks. for et museums indtægter ved salg af plakater og postkort⁽¹⁾.
- 3.45. Andre ikke-markeds­producenter kan også have indtægter fra salg af deres anden ikke-markeds­mæssige produktion til priser, som ikke er økonomisk signifikante, f.eks. museets entreindtægter. Disse indtægter vedrører anden ikke-markeds­mæssig produktion. Hvis begge former for indtægter (entreindtægter og indtægter fra salg af plakater og postkort) er vanskelig at sondre imellem, kan de betragtes enten som indtægter fra markeds­mæssig produktion eller indtægter fra anden ikke-markeds­mæssig produktion. Valget mellem disse to registreringsmuligheder afhænger af den formodede relative betydning af de to former for indtægter (fra entre over for indtægter fra salg af plakater og postkort).

PRODUKTIONENS REGISTRERINGSTIDSPUNKT OG VÆRDIANSÆTTELSE

- 3.46. Produktionen registreres og værdiansættes på det tidspunkt, hvor den frembringes.

⁽¹⁾ Selv om disse indtægter måske ikke er tilstrækkelige til at dække 50 % af alle museumskioskens omkostninger, f.eks. fordi de også omfatter aflønning af ansatte i museumskiosken.

- 3.47. Al produktion værdiansættes i basispriser, men der gælder særlige regler for:
- værdiansættelse af anden ikke-markedsmæssig produktion
  - værdiansættelse af en anden ikke-markedsproducents (lokal faglig enheds) samlede produktion
  - værdiansættelse af en institutionel enheds samlede produktion, og hvor en lokal faglig enhed er en anden ikke-markedsproducent
- (se punkt 3.53-3.56).
- 3.48. *Definition:* Basisprisen er den pris, producenterne kan opnå hos køberne for en vare- eller tjenesteenhed, de har produceret, minus skatter på produktionen eller salget (dvs. produktskatter) heraf, plus subsidier til produktionen eller salget (dvs. produktsubsidier) heraf. Transportudgifter, som producenten fakturerer separat, er ikke inkluderet. Transportudgifter, som producenten opfører på fakturaen, er inkluderet, også selv om de figurerer som en selvstændig post på fakturaen.
- 3.49. Produktion til eget brug (P.12) opgøres i basispriser for tilsvarende produkter på markedet. Derfor kan der forekomme et nettooverskud af produktionen eller blandet indkomst fra en sådan produktion. Dette gælder også i forbindelse med ejerboliger (se punkt 3.54). Det vil dog sædvanligvis være nødvendigt at værdiansætte produktionen ved bygge- og anlægsvirksomhed for egen regning ud fra produktionsomkostningerne.
- 3.50. Lagerforøgelser af produkter under fremstilling værdiansættes i forhold til den skønnede, løbende basispris på det færdige produkt.
- 3.51. Dersom værdien af en produktion, der betragtes som produkter under fremstilling, skal vurderes i forvejen, bør skønnet baseres på de faktisk påløbne omkostninger med tillæg af et skønnet overskud af produktionen eller en skønnet blandet indkomst. Det foreløbige skøn bør senere erstattes af tal, der beregnes ved en fordeling af de færdige produkters faktiske værdi (når den bliver bekendt). Denne værdi er summen af:
- færdige produkter, der er solgt eller er indgået i byttehandel
  - tilgang af færdige produkter til lager minus afgang fra lager
  - færdige produkter til eget brug.
- 3.52. For bygninger og anlæg, som anskaffes inden færdiggørelse, fastsættes værdien skønsmæssigt ud fra de påløbne omkostninger frem til anskaffelsestidspunktet med tillæg af et overskud af produktionen eller blandet indkomst (dette tillæg beregnes ud fra værdien, som skønnes på basis af priser på tilsvarende bygninger og anlæg). Summen af delbetalinger kan tages som udgangspunkt for en omtrentlig værdiansættelse af køberens faste bruttoinvesteringer efter hver etape (under forudsætning af, at køberen ikke er i restance eller betaler forud).
- Hvis bygge- og anlægsarbejder, der udføres for egen regning, ikke færdiggøres inden for en enkelt regnskabsperiode, skønnes værdien af produktionen og de tilsvarende faste bruttoinvesteringer ved at sætte de samlede produktionsomkostninger i den pågældende periode i relation til den anslåede løbende basispris. Hvis det ikke er muligt at anslå basisprisen for det færdige bygge- eller anlægsarbejde, anslås værdien ud fra de samlede produktionsomkostninger. Hvis arbejdet eller en del heraf udføres vederlagsfrit, (f.eks. hvis husholdninger i fællesskab udfører byggearbejder), skal der i skønnet over de samlede produktionsomkostninger indgå et skøn over værdien af dette arbejde beregnet ud fra det pågældende områdes lønninger for tilsvarende arbejde.
- 3.53. En anden ikke-markedsproducents (en lokal faglig enheds) samlede produktion værdiansættes som de samlede produktionsomkostninger, dvs. summen af:
- forbrug i produktionen (P.2)
  - aflønning af ansatte (D.1)
  - forbrug af fast realkapital (K.1)
  - andre produktionsskatter (D.29) minus andre produktionssubsidier (D.39).

Andre produktionssubsidier fratrækkes. I praksis vil andre produktionssubsidier til andre ikke-markedsproducenter imidlertid ofte ikke forekomme, eller der vil kun være tale om meget små beløb (se punkt 4.36).

Pr. konvention er rentebetalinger ikke inkluderet i omkostningerne ved anden ikke-markedsmæssig produktion (selv om de i visse tilfælde kunne betragtes som væsentlige produktionsomkostninger, f.eks. for boligselskabers vedkommende). Omkostningerne ved anden ikke-markedsmæssig produktion omfatter heller ikke en imputeret lejeværdi af egne erhvervsbygninger, der anvendes i anden ikke-markedsmæssig produktion.

- 3.54. En institutionel enheds samlede produktion er summen af tilhørende lokale faglige enheders produktion. Dette gælder også for institutionelle enheder, som er andre ikke-markedsproducenter.
- 3.55. Hvis andre ikke-markedsproducenter (lokale faglige enheder) ikke har nogen sekundær markedsmæssig produktion, værdiansættes anden ikke-markedsmæssig produktion efter produktionsomkostningerne. Hvis andre ikke-markedsproducenter har en sekundær markedsmæssig produktion, værdiansættes anden ikke-markedsmæssig produktion som en residualpost, dvs. som forskellen mellem de samlede produktionsomkostninger, de har i deres egenskab af andre ikke-markedsproducenter, og indtjeningen fra den markedsmæssige produktion.
- 3.56. Principielt værdiansættes andre ikke-markedsproducenters markedsmæssige produktion i basispriser. Imidlertid gælder, at selv om en anden ikke-markedsmæssig lokal faglig enhed kan have salgsindtægter, værdiansættes den samlede produktion, der omfatter både markedsmæssig og anden ikke-markedsmæssig produktion (og evt. også produktion til eget brug) stadig efter produktionsomkostningerne. Den markedsmæssige produktion værdiansættes efter salgsindtægterne fra de markedsmæssige produkter, idet værdien af anden ikke-markedsmæssig produktion beregnes residualt som forskellen mellem på den ene side værdien af den samlede produktion og på den anden side den markedsmæssige produktion og produktionen til eget brug. Salgsindtægterne fra andre ikke-markedsmæssige varer eller tjenester til priser, som ikke er økonomisk signifikante, indgår som en del af værdien af dens anden ikke-markedsmæssige produktion.
- 3.57. For visse typer af produktion gælder med hensyn til registreringstidspunkt og værdiansættelse følgende undtagelser og præciseringer, anført i rækkefølge efter CPA-hovedafdelinger.
- 3.58. A. *Produkter fra landbrug, jagt og skovbrug*
B. *Fisk*

Produktionen af landbrugsprodukter registreres som en kontinuerlig produktion over hele produktionsperioden (og ikke blot når afgrøderne høstes eller dyrene slagtes).

Afgrøder og tømmer på roden samt bestande af fisk eller dyr, der opdrættes med henblik på produktion af fødevarer, registreres under processen som beholdninger af produkter under fremstilling, og når processen er slut, som lagre af færdige produkter.

- 3.59. D. *Færdigvarer;*
E. *Bygge- og anlægsarbejder*

Når der er indgået kontrakt om opførelse af en bygning eller et anlægsarbejde, og arbejdet strækker sig over flere regnskabsperioder, betragtes den produktion, der produceres i de enkelte perioder, som solgt til køberen ved udgangen af perioden, dvs. registrering som faste bruttoinvesteringer hos bygherren og ikke som produkter under fremstilling i bygge- og anlægsvirksomhed. Produktionen betragtes nemlig som solgt til bygherren i etaper, efterhånden som han juridisk set tager den i besiddelse. Når kontrakten indeholder bestemmelse om delbetalinger, kan værdien af produktionen ofte fastsættes tilnærmelsesvis efter værdien af betalinger, der falder ved udgangen af de enkelte perioder. Foreligger der ingen kontrakt, registreres den uafsluttede produktion for de enkelte perioder imidlertid som produkter under fremstilling.

- 3.60. G. *Engros- og detailhandel; reparation af motorkøretøjer, motorcykler og varer til personlig brug eller til husholdninger*

Engros- og detailhandelens produktion opgøres som den avance, der indtjenes på varer, der indkøbes med videresalg for øje.

Definition: En avance er forskellen mellem den faktiske eller imputerede pris, der opnås for en vare, der er indkøbt med henblik på videresalg, og den pris en handlende skulle have betalt for at erstatte varen på det tidspunkt, hvor den sælges eller på anden måde videregives.

Pr. konvention er kapitalgevinster og -tab ikke inkluderet i avancen. I praksis vil det dog ikke altid være muligt at udskille alle kapitalgevinster og -tab i datakilderne.

3.61. H. *Hotel- og restaurationsvirksomhed*

Værdien af hotellers, restauranters og cafeers produktion inkluderer værdien af den mad og de drikkevarer osv., der konsumeres.

3.62. I. *Transport-, oplagringsvirksomhed og kommunikation*

Produktionen af transporttjenester opgøres efter værdien af de beløb, der opkræves for at transportere gods eller personer. Transport til eget brug inden for en lokal faglig enhed betragtes som en hjælpeaktivitet; den hverken identificeres eller registreres separat.

Produktionen af oplagringstjenester opgøres som en tilvækst i værdien af produkter under fremstilling, enten som supplerende produktion i form af »transport over tiden« (f.eks. oplagring af varer for andre lokale faglige enheder) eller som fysisk ændring (f.eks. modning af vin).

Produktionen af rejsebureau-tjenester opgøres som værdien af gebyrer til bureauer (honorarer og provisioner) og ikke bureauernes samlede udgifter for de rejsende. Disse udgifter kan f.eks. også inkludere udgifter til transport med tredjemand.

Produktionen af turoperatørtjenester opgøres ud fra turoperatørens samlede udgifter for de rejsende.

Forskellen mellem rejsebureauers og turoperatørers virksomhed består i, at rejsebureauerne kun optræder som formidlere for de rejsende, mens turoperatørerne skaber et nyt produkt, dvs. der arrangeres en rejse. Priserne for rejsens forskellige bestanddele (f.eks. rejse, hotel og underholdning) er normalt ikke specificeret over for den rejsende.

3.63. J. *Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed (herunder pensionskassers tjenester)*

Produktionen af finansielle formidlingstjenester, for hvilke der ikke direkte opkræves gebyrer, opgøres pr. konvention som den samlede formueindkomst, der modtages af de enheder, som yder tjenesten, minus deres samlede renteudgift, dog ekskl. indkomst fra investering af deres egne midler (idet denne indkomst ikke stammer fra den finansielle formidling) og ekskl. indkomst fra investering af forsikringstekniske reserver, hvor en finansiell formidler som biaktivitet udøver forsikringsvirksomhed. Kapitalgevinster og -tab udelades ved opgørelsen af denne produktion, fordi kapitalgevinster og -tab over alt i ENS ikke opføres på produktionskontoen, men på en separat konto (konto for andre ændringer i status). Dette gælder også professionelle valutahandlers kapitalgevinster på udenlandske valutaer og papirer, (selv om deres gevinster normalt er positive, og af valutahandlerne selv kan betragtes som en del af den almindelige indkomst). Imidlertid skal handelsavancer på udenlandsk valuta og papirer (dvs. almindelige differencer mellem køberprisen for valutahandleren og køberprisen for køberen) medregnes i produktionen, ligesom for engros- og detailhandlere. Analogt kan der også her være dataproblemer, når avancer skal skelnes fra kapitalgevinster. Disse problemer bør løses bedst muligt.

Centralbankernes produktion af finansielle formidlingstjenester skal opgøres på samme måde som for andre finansielle formidlere.

Pengeudlåneres aktivitet regnes ikke for produktion af tjenester, når der kun udlånes egne midler.

Finansielle formidlere kan endvidere levere forskellige finansielle tjenester og forretningstjenester, for hvilke der kræves særskilte gebyrer eller provisioner. Det gælder især sådanne ydelser som valutaveksling, investeringsrådgivning, køb af fast ejendom eller skatterådgivning. Produktion af sådanne tjenester vurderes på grundlag af de forlangte gebyrer eller provisioner.

Produktion fra forsikringstjenester (gebyr) opgøres som:

    samlede, faktisk indtjente præmier

plus samlede tillægspræmier (lig indkomst fra investering af forsikringstekniske reserver)

minus samlede, forfaldne erstatninger

minus bevægelser i de aktuarmæssige reserver og bonusreserver.

Der ses bort fra kapitalgevinster og -tab ved opgørelse af produktion af forsikringstjenester. De betragtes ikke som indkomst af investering af de forsikringstekniske reserver, ej heller som forøgelse i de aktuarmæssige reserver og bonusreserver.

Det bemærkes, at forsikringstekniske reserver kan investeres i forsikringselskabets biaktiviteter, f.eks. udlejning af ejendomme til beboelse eller kontorer. I dette tilfælde er nettooverskuddet af produktionen af disse biaktiviteter indkomst af forsikringstekniske reserver.

Pensionskassers produktion af tjenester opgøres tilsvarende, dvs. som:

    samlede, faktiske pensionsbidrag

plus samlede tillægspræmier (lig indkomst af investering af pensionskassernes tekniske reserver)

minus forfaldne udbetalinger

minus ændringer i de aktuarmæssige reserver.

3.64. K. Fast ejendom, leje samt køb og salg

Produktion af bolig tjenester, der produceres af ejere af egen bolig værdiansættes som den anslåede værdi af den leje, en lejer ville betale for samme bolig, idet der tages hensyn til faktorer som beliggenhed, faciliteter i nabolaget osv. samt selve boligens størrelse og kvalitet. For fritliggende garager, der anvendes af ejeren til eget brug i forbindelse med benyttelse af boligen, foretages der en lignende beregning. Der foretages ingen beregning for garager, der benyttes af deres private ejer for at kunne parkere i nærheden af arbejdspladsen. Lejeværdien af ejerboliger i udlandet som f.eks. ferieboliger registreres ikke som en del af den indenlandske produktion, men som import af tjenester og som primær indkomst fra udlandet. For ejerboliger, der ejes af udlændinge, foretages der tilsvarende registreringer. Ved timestare lejligheder skal en del af servicegebyret registreres på denne måde.

Produktion af ejendomstjenester vedrørende erhvervsbygninger opgøres som værdien af forfalden leje.

Produktion af operationel leasing (udlejning af maskiner og udstyr mv.) opgøres som den leasingafgift, leasingtageren betaler leasinggiveren. Denne form for leasing adskiller sig klart fra finansiel leasing, som er en metode til finansiering af anskaffelsen af faste aktiver, og hvor leasinggiveren yder et lån til leasingtageren. Når der er tale om finansiel leasing, består leasingafgiften (hovedsagelig) i renter og afdrag, og værdien af tjenesterne er meget lav i forhold til de samlede indbetalte leasingafgifter (se bilaget om leasing).

Hvis det er muligt, udskilles en separat lokal faglig enhed for forsknings- og udviklingsaktiviteter (F&U). Er dette ikke muligt, registreres al F&U af signifikant omfang (i forhold til hovedaktiviteten) som den lokale faglige enheds biaktivitet.

Produktionen af F&U-tjenester opgøres på følgende måde:

- a) F&U leveret af specialiserede erhvervmæssige forskningslaboratorier eller -institutter værdiansættes som indtægter fra salg, kontrakter, provisioner, gebyrer osv. på sædvanlig måde.
- b) Produktion af F&U, som anvendes inden for samme foretagende, værdiansættes normalt på basis af de anslåede basispriser, der ville blive betalt for forskningen, dersom den blev udført på kontraktbasis. I praksis må den imidlertid ofte værdiansættes på grundlag af de samlede produktionsomkostninger.
- c) F&U leveret af offentlige enheder, universiteter, ikke-erhvervmæssige forskningsinstitutter osv. er sædvanligvis anden ikke-markedsmæssig produktion og værdiansættes derfor på grundlag af produktionsomkostningerne. Indtægter af salg af F&U-tjenester, ydet af andre ikke-markedsmæssige producenter af F&U registreres som indtægter af sekundær markedsmæssig produktion.

Der bør skelnes mellem udgifter til F&U og udgifter til undervisning og uddannelse. Udgifter til F&U inkluderer ikke omkostninger til udvikling af software som hoved- eller biaktivitet. Dog behandles de i kontosystemet næsten ens; den eneste forskel er, at software betragtes som et produceret immaterielt aktiv og ikke er patenteret.

3.65. L. *Offentlig administration og forsvar, lovpligtig social sikring*

Offentlig administration, forsvarstjenester og lovpligtig social sikring ydes altid som andre ikke-markedsmæssige tjenester og skal værdiansættes derefter.

3.66. M. *Undervisning*

N. *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger*

I forbindelse med undervisning, sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger kan det ofte være påkrævet at drage nøjagtige grænser mellem markedsmæssige og ikke-markedsmæssige producenter og mellem deres markedsmæssige og ikke-markedsmæssige produktion. For eksempel kan offentlige institutioner (eller andre institutioner, som modtager specifikke subsidier) opkræve mindre gebyrer for nogle typer uddannelse og lægebehandling, medens de for andre uddannelser og speciallægebehandlinger kan opkræve kommercielle takster. Et andet typisk eksempel er, at den samme type tjeneste (f.eks. højere uddannelse) leveres både af offentlig forvaltning og service (eller ved offentlig mellemkomst) og af kommercielle institutioner. Der er derfor ofte store forskelle mellem de krævede priser og tjenesternes kvalitet.

Undervisning og sundhedsvæsen samt sociale foranstaltninger omfatter ikke F&U-aktiviteter; sundhedsvæsen omfatter ikke uddannelse i sundhedspleje f.eks. på universitetshospitaler.

3.67. O. *Andre kollektive, sociale og personlige tjenesteydelser*

Produktion af bøger, indspilninger, film, software, bånd, plader osv. er en proces i to etaper og opgøres som sådan:

- 1) Produktion af originalværker — et immaterielt fast aktiv — opgøres målt ud fra den pris, der betales for et tilsvarende originalværk, hvis det sælges, eller ud fra produktionsomkostningerne eller den tilbagediskonterede værdi af den forventede indkomst ved anvendelse heraf i produktionen.
- 2) Ejeren af dette aktiv kan anvende det direkte eller producere kopier i efterfølgende perioder. Hvis ejeren har givet andre producenter licens til at anvende originalen i produktionen, udgør de gebyrer, provisioner, royalties osv., han modtager for licenserne, hans produktion af tjenester. Salg af det immaterielle aktiv er en negativ, fast investering.

3.68. P. *Private husholdninger med ansat medhjælp*

Produktionen af tjenester i hjemmet udført af lønnet personale opgøres pr. konvention som efter personalets aflønning; den inkluderer også al aflønning i naturalier, som f.eks. kost og logi.

FORBRUG I PRODUKTIONEN (P.2)

3.69. *Definition:* Forbrug i produktionen er værdien af varer og tjenester, der forbruges som input i en produktionsproces, bortset fra faste aktiver (forbruget heraf registreres som forbrug af fast realkapital). Disse varer og tjenester kan enten forædles eller forbruges i produktionsprocessen.

3.70. Forbrug i produktionen omfatter følgende grænsetilfælde:

- a) værdien af alle varer og tjenester, der anvendes som input i hjælpeaktiviteter. Typiske eksempler er indkøb, salg, markedsføring, regnskab, databehandling, transport, lager, vedligeholdelse, sikkerhed osv. Der skelnes ikke mellem disse varer og tjenester og dem, der forbruges i en lokal faglig enheds hovedaktivitet (eller biaktivitet)

- b) værdien af varer og tjenester, der modtages fra en anden lokal faglig enhed inden for den samme institutionelle enhed (kun hvis de falder inden for definitionen i punkt 3.69)
- c) udgifter til anvendelse af lejede faste aktiver, f.eks. ved operationel leasing af maskiner eller biler
- d) abonnementer, bidrag eller kontingenter til ikke-udbyttegivende erhvervssammenslutninger
- e) poster, der ikke behandles som bruttoinvesteringer som f.eks.:
  - 1) værktøj, der ikke er særlig kostbart, og som anvendes til relativt simple operationer, f.eks. save, hamre, skruetrækkere og andet håndværktøj; småapparater som lommeregnerne. Alle udgifter til sådanne varige goder på indtil 500 ECU (i 1995-priser) pr. stk. (eller — hvis de købes i større mængder — for den totalt anskaffede mængde) skal pr. konvention registreres i ENS som forbrug i produktionen
  - 2) almindelig, regelmæssig vedligeholdelse og reparation af faste aktiver anvendt i produktionen
  - 3) militære ødelæggelsesvåben og det udstyr, der skal til for at affyre dem (men ikke politiets eller sikkerhedsstyrkernes lette våben eller pansrede køretøjer, der betragtes som bruttoinvesteringer)
  - 4) forsknings- og udviklingstjenester, personaleuddannelse, markedsundersøgelser og lignende aktiviteter, der købes udefra eller leveres af en separat, lokal faglig enhed inden for den samme institutionelle enhed
- f) betalinger for anvendelse af immaterielle ikke-producerede aktiver som patenterede aktiver, varemærker osv. (ekskl. betalinger for køb af sådanne ejendomsrettigheder: de skal nemlig behandles som anskaffelse af et immaterielt ikke-produceret aktiv)
- g) ansattes udgifter, der refunderes af arbejdsgiveren, til anskaffelser, der er nødvendige i produktionen, som f.eks. værktøj eller sikkerhedsbeklædning, som den ansatte i henhold til ansættelseskontrakten selv er forpligtet til at indkøbe
- h) udgifter, som er afholdt af arbejdsgiveren til egen eller de ansattes fordel, og som er nødvendige til afvikling af produktionen. Typiske eksempler er følgende:
  - 1) refusion af ansattes udgifter til rejser, dobbelt husførelse, flytning og repræsentation i forbindelse med jobbet
  - 2) etablering af faciliteter på arbejdspladsenEn mere udtømmende liste findes i afsnittet om aflønning af ansatte (D.1)
- i) forsikringstjenester betalt af lokale faglige enheder i forbindelse med tegning af skadesforsikringer (se også bilag 3 om forsikring): for kun at registrere udgiften til forsikringstjenester som forbrug i produktionen, skal skadesforsikringspræmierne reduceres med f.eks. udbetalte skadeserstatninger og nettoændringer i de aktuariemæssige reserver. Sidstnævnte kan tilskrives lokale faglige enheder i forhold til de indbetalte forsikringspræmier
- j) kun for den samlede økonomi: alle indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) leveret af residente producenter.

3.71. Forbrug i produktionen omfatter ikke:

- a) elementer, der behandles som bruttoinvesteringer såsom:
  - 1) værdigenstande
  - 2) mineralefterforskning
  - 3) større forbedringer, der er betydeligt mere omfattende, end hvad der kræves til blot at holde de faste aktiver i god og funktionsdygtig stand, f.eks. renovering, genopbygning, udvidelse
  - 4) software indkøbt eller udviklet for egen regning
- b) udgifter afholdt af arbejdsgivere til aflønning af ansatte i naturalier (se punkt 4.05)
- c) offentlige enheders kollektive tjenester som anvendes af markeds-mæssige producenter eller producenter af produkter til eget brug (og som af den offentlige forvaltning og service behandles som udgifter til kollektivt konsum)

- d) varer og tjenester produceret og forbrugt i samme regnskabsperiode inden for samme lokale faglige enhed (de registreres heller ikke som produktion)
- e) betalinger for tilladelser fra myndighederne og gebyrer, der skal behandles som produktionsskatter (se punkt 4.79 og 4.80).

REGISTRERINGSTIDSPUNKT FOR OG VÆRDIANSÆTTELSE AF FORBRUG I PRODUKTIONEN

- 3.72. Produkter, der forbruges i produktionen skal registreres og værdiansættes på det tidspunkt, hvor de indgår i produktionsprocessen. De skal værdiansættes til køberpris for tilsvarende varer på samme tidspunkt.
- 3.73. I praksis registrerer producentenheder normalt ikke faktisk anvendelse af varer i produktionen direkte. De registrerer indkøb med henblik på anvendelse som input og ændringer i mængden af sådanne varer på lager. Forbrug i produktionen skal derfor anslås ved at trække lagerændringer fra købet (se punkt 3.120-3.124 for korrekt værdiansættelse af disse bevægelser).

KONSUM (P.3, P.4)

- 3.74. Der anvendes to begreber inden for konsum:

- a) udgifter til konsum (P.3)
- b) faktisk konsum (P.4).

Udgifter til konsum er et begreb, der refererer til en sektors udgifter til forbrugsvarer og -tjenester. Til forskel herfra refererer faktisk konsum til anskaffelse af forbrugsvarer og -tjenester. Forskellen mellem disse to begreber ligger i behandlingen af visse varer og tjenester, der er betalt af offentlig forvaltning og service eller NPIH'er, men leveret til husholdningerne som sociale overførsler i naturalier.

UDGIFTER TIL KONSUM (P.3)

- 3.75. *Definition:* Udgifter til konsum består af udgifter, som residente institutionelle enheder har til varer eller tjenester, der anvendes til direkte dækning af individuelle eller kollektive behov for samfundets medlemmer. Udgifter til konsum kan optræde både på det nationale territorium og i udlandet.
- 3.76. Husholdningers udgifter til konsum omfatter følgende grænsetilfælde:
  - a) bolig-tjenester i ejerboliger
  - b) indkomst i naturalier såsom:
    - 1) varer og tjenester som ansatte modtager som indkomst i naturalier
    - 2) varer og tjenester, der er produceret af personlige foretagender ejet af husholdninger, og som husholdningernes medlemmer beholder til eget brug. Typiske eksempler er madvarer og andre landbrugsprodukter, bolig-tjenester produceret af ejere af egen bolig og tjenester i hjemmet produceret af ansat medhjælp (tjenere, kokke, gartnere, chauffører osv.)
  - c) poster, der ikke behandles som forbrug i produktionen, såsom:
    - 1) materialer til småreparationer i boligen og indretning af en art, der almindeligvis udføres af lejere såvel som ejere
    - 2) materialer til reparationer og vedligeholdelse af varige forbrugsgoder inkl. køretøjer
  - d) poster, der ikke behandles som investering, herunder navnlig varige forbrugsgoder, der fortsætter med at fungere over flere regnskabsperioder; hertil medregnes overdragelse af ejendomsretten til visse varige goder fra et foretagende til en husholdning (se transaktioner med eksisterende varer, punkt 3.148)
  - e) finansielle tjenester, for hvilke der opkræves betaling straks
  - f) forsikringstjenester på grundlag af den implicitte betaling for tjenesterne (se punkt 3.63)

- g) pensionskassers tjenester på grundlag af den implicitte betaling for tjenesterne (se punkt 3.63)
- h) husholdningernes betalinger for licenser, tilladelser osv., som betragtes som køb af tjenester (se punkt 4.79 og 4.80)
- i) køb af produktion til priser, som ikke er økonomisk signifikante, f.eks. entré til museer (se punkt 3.45).

3.77. Husholdningers udgifter til konsum omfatter ikke:

- a) sociale overførsler i naturalier såsom udgifter, som i første omgang afholdes af husholdningerne, men som senere refunderes af socialsikringen, f.eks. udgifter til lægebehandling
- b) poster, der behandles som forbrug i produktionen eller bruttoinvesteringer, såsom:
  - 1) udgifter afholdt i erhvervsøjemed af husholdninger, der ejer personlige foretagender — f.eks. til varige varer som køretøjer, møbler, el-udstyr (faste bruttoinvesteringer), eller forbrugsvarer som brændsel (forbrug i produktionen)
  - 2) udgifter, som ejere af egen bolig afholder til indretning, vedligeholdelse og reparation af boligen, og som ikke normalt udføres af lejere (forbrug i produktionen af bolig tjenester)
  - 3) køb af boliger (faste bruttoinvesteringer)
  - 4) udgifter til værdigenstande (bruttoinvesteringer)
- c) poster, der betragtes som anskaffelse af et ikke-produceret aktiv, herunder navnlig køb af jord
- d) alle husholdningernes betalinger, som skal betragtes som skatter som f.eks. tilladelser til at have køretøjer, både eller fly, jagt- og fisketegn samt skydetilladelser (se punkt 4.79-4.80)
- e) husholdningernes abonnementer og kontingenter til NPIH'er, som f.eks. fagforeninger, faglige foreninger, forbrugersammenslutninger, kirker, selskabelige og kulturelle foreninger, fritidsklubber og idrætsklubber
- f) husholdningernes frivillige bidrag i form af penge eller naturalier til velgørende formål og til hjælpeorganisationer.

3.78. NPIH'ers udgifter til konsum omfatter to forskellige kategorier:

- a) værdien af varer og tjenester produceret af NPIH'er undtagen investeringer produceret for egen regning og eksklusive udgifter afholdt af husholdninger og andre enheder
- b) NPIH'ers udgifter til varer og tjenester produceret af markeds mæssige producenter og uden omdannelse leveret til forbrug i husholdningerne som sociale overførsler i naturalier.

3.79. Offentlig forvaltning og services udgifter til konsum omfatter to kategorier, som kan sidestilles med NPIH'ernes:

- a) værdien af varer og tjenester, som er produceret af offentlig forvaltning og service selv, undtagen investeringer for egen regning og salg
- b) offentlig forvaltning og services køb af varer og tjenester, som produceres af markeds mæssige producenter og uden omdannelse leveres til husholdningerne som sociale overførsler i naturalier. Dette indebærer, at offentlig forvaltning og service blot betaler for varer og tjenester, som sælgerne leverer til husholdningerne.

3.80. Selskaber har ingen udgifter til konsum. Deres køb af samme varer og tjenester, som husholdningerne bruger til konsum, anvendes enten som forbrug i produktionen eller gives til de ansatte som aflønning af ansatte i naturalier, dvs. imputeret udgifter til konsum for husholdningerne. Selv når der, som f.eks. i forbindelse med reklame, er tale om betaling af individuelt konsum, behandles disse udgifter som forbrug i produktionen.

FAKTISK KONSUM (P.4)

3.81. *Definition:* Faktisk konsum består af de varer og tjenester, der erhverves af residente institutionelle enheder til direkte opfyldelse af menneskelige behov, såvel individuelle som kollektive.

3.82. *Definition:* Varer og tjenester til individuelt konsum («individuelle varer og tjenester») erhverves af en husholdning og anvendes til opfyldelse af husholdningens behov og ønsker. Individuelle varer og tjenester karakteriseres således:

- a) Det skal være muligt at observere og registrere en individuel husholdnings eller et husholdningsmedlems anskaffelse af varen eller tjenesten samt tidspunktet for anskaffelsen.
- b) Husholdningen skal være indforstået med ydelsen af den pågældende vare eller tjeneste og tage de nødvendige skridt for at modtage den, f.eks. ved at gå i skole eller tage på hospitalet.
- c) Varen eller tjenesten skal opfylde den betingelse, at når den er erhvervet af en husholdning eller person, eller eventuelt af en lille, begrænset gruppe mennesker, kan den ikke erhverves af andre husholdninger eller personer.

3.83. *Definition:* Tjenester til kollektivt konsum («kollektive tjenester») leveres samtidig til alle medlemmer i fællesskabet eller særlige dele af fællesskabet såsom husholdninger, der bor i et bestemt område. Kollektive tjenester karakteriseres således:

- a) De kan leveres samtidig til hvert medlem i fællesskabet eller i bestemte dele af fællesskabet som f.eks. et bestemt geografisk område.
- b) Anvendelsen af sådanne tjenester er normalt passiv og kræver ikke alle berørte individers udtrykkelige samtykke eller aktive deltagelse.
- c) Ydelse af en kollektiv tjeneste til et individ reducerer ikke den mængde, der er til rådighed for andre i samme fællesskab eller del af fællesskabet. Der er ikke konkurrence om at erhverve tjenesterne.

3.84. Alle udgifter til konsum i en husholdning er individuelle. Alle varer og tjenester, der leveres af NPIH'er, betragtes pr. konvention som individuelle udgifter.

3.85. Grænsen mellem individuelle og kollektive varer og tjenester, der leveres af offentlig forvaltning og service, er fastlagt på basis af formålsskategorierne for offentlig forvaltning og service (COFOG).

Alle offentlige udgifter til konsum inden for hvert af følgende områder behandles pr. konvention som udgifter til individuelt konsum, undtagen udgifter til offentlig administration, fastsættelse af bestemmelser, forskning osv. inden for hver følgende kategori:

- a) 04 Uddannelse
- b) 05 Sundhed
- c) 06 Social sikring og velfærd
- d) 08.01 Sport og fritid
- e) 08.02 Kultur.

Endvidere skal udgifter i følgende underkategorier betragtes som individuelle, når de er af betydeligt omfang:

- a) 07.11 Tilvejebringelse af boliger (delvis)
- b) 07.31 Indsamling af husholdningsaffald (delvis)
- c) 12.12 Drift af det offentlige transportsystem (delvis).

Kollektive udgifter til konsum er den resterende del af offentlig forvaltning og services udgifter til konsum. De omfatter især:

- a) forvaltning og styring af samfundet
- b) sikkerhed og forsvar
- c) opretholdelse af lov og orden, lovgivning og fastsættelse af andre bestemmelser
- d) sundhedsvæsen
- e) miljøbeskyttelse
- f) forskning og udvikling
- g) infrastrukturer og økonomisk udvikling.

3.86. Det indbyrdes forhold mellem de forskellige begreber kan vises i et skema:

	Sektor som afholder udgifter for			Anskaffelser i alt
	Offentlig forvaltning og service	NPIH	Husholdninger	
Individuelt konsum	X (= sociale overførsler i naturalier)	X (= sociale overførsler i naturalier)	X	Husholdningers faktiske individuelle konsum
Kollektivt konsum	X	0	0	Offentlig forvaltning og services faktiske kollektive konsum
I alt	Offentlig forvaltning og services udgifter til konsum	NPIH'ers udgifter til konsum	Husholdningers udgifter til konsum	Faktisk konsum = samlede udgifter til konsum

3.87. NPIH'ers udgifter til konsum er pr. konvention alle individuelle. Derfor er det samlede, faktiske konsum lig med summen af husholdningernes og offentlig forvaltning og services faktiske konsum.

3.88. Sociale overførsler i naturalier til den øvrige verden eksisterer pr. konvention ikke (mens der til denne sektor foretages pengeoverførsler). Følgelig er det samlede, faktiske konsum lig med de samlede udgifter til konsum.

REGISTRERINGSTIDSPUNKT FOR OG VÆRDIANSÆTTELSE AF UDGIFTER TIL KONSUM

3.89. Som beskrevet i kapitel 1 registreres varer og tjenester almindeligvis, når fordringerne stiftes, dvs. når køberen indgår en forpligtelse over for sælgeren. Følgelig skal udgiften til en vare registreres på tidspunktet for ejendomsrettens overgang. Udgiften til en tjeneste registreres, når leveringen af den er tilendebragt.

3.90. Udgift til en vare, der anskaffes ved køb på afbetaling eller lignende kreditaftale (også finansiel leasing) registreres på varens leveringstidspunkt, selv om der ikke på dette stadium er tale om overgang af ejendomsretten i juridisk forstand.

3.91. Forbrug af egne produkter registreres, når produktion til eget forbrug er produceret.

3.92. Husholdningers udgifter til konsum registreres til køberpriser. Det er den pris, som køberen faktisk betaler for produkterne på købstidspunktet. En mere detaljeret definition findes i punkt 3.06.

3.93. Varer og tjenester leveret som aflønning af ansatte i naturalier værdiansættes til basispriser, når de produceres af arbejdsgiveren og til køberpriser, dersom de købes af arbejdsgiveren.

3.94. Varer og tjenester, der beholdes til eget forbrug værdiansættes til basispriser.

3.95. Offentlig forvaltning og services eller NPIH'ers udgifter til konsum af de produkter, de selv har produceret, registreres på produktionstidspunktet, som også er tidspunktet for offentlig forvaltning og services eller NPIH'ers levering af sådanne tjenester. Udgifter til konsum af varer og tjenester, der leveres af markedsmæssige producenter, registreres på leveringstidspunktet.

3.96. Offentlig forvaltning og services eller NPIH'ers udgifter til konsum er lig med summen af deres produktion plus udgifter til produkter, der leveres til husholdninger gennem markedsmæssige producenter (dvs. sociale overførsler i naturalier) minus betaling fra andre enheder minus produktion af kapitalgoder for egen regning.

REGISTRERINGSTIDSPUNKT FOR OG VÆRDIANSÆTTELSE AF FAKTISK KONSUM

3.97. Varer og tjenester erhverves af institutionelle enheder, når disse får ejendomsretten over varerne, eller når leveringen af varer eller tjenester til dem er tilendebragt.

3.98. Anskaffelser — faktisk konsum — værdiansættes til køberpris for de enheder, der afholder udgifterne.

Bortset fra sociale overførsler i naturalier fra sektoren offentlig forvaltning og service eller en NIPH, behandles overførsler i naturalier, som om de var pengeoverførsler. Således registreres værdien af varer og tjenester som udgifter for de institutionelle enheder eller sektorer, der anskaffer dem.

3.99. De to aggregater, udgifter til konsum og faktisk konsum, har samme værdi. Varer og tjenester erhvervet af residente husholdninger gennem sociale overførsler i naturalier værdiansættes til samme priser, som de værdiansættes til i udgiftsaggregaterne.

BRUTTOINVESTERINGER (P.5)

3.100. Bruttoinvesteringer omfatter:

- a) faste bruttoinvesteringer (P.51)
- b) lagerændringer (P.52)
- c) anskaffelser minus afhændelse af værdigenstande (P.53).

3.101. Bruttoinvesteringer omfatter forbrug af fast realkapital. Nettoinvesteringer fås ved at trække forbrug af fast realkapital fra bruttoinvesteringerne.

FASTE BRUTTOINVESTERINGER (P.51)

3.102. *Definition:* Faste bruttoinvesteringer (P.51) er residente producenters anskaffelser minus afhændelser af faste aktiver i en given periode, plus visse tillæg til værdien af ikke-producerede aktiver, tilvejebragt gennem en producents eller institutionelle enheders produktive aktivitet. Faste aktiver er materielle eller immaterielle aktiver, der er resultatet af produktionsprocesser og anvendes flere gange eller permanent i andre produktionsprocesser i over ét år.

3.103. Faste bruttoinvesteringer omfatter både positive og negative værdier:

- a) positive værdier:
  - 1) køb af nye eller eksisterende faste aktiver
  - 2) aktiver, der produceres og beholdes til producentens eget brug (inkl. produktion for egen regning af faste aktiver, der endnu ikke er færdige eller klar til brug)
  - 3) nye eller eksisterende aktiver, der erhverves gennem en byttehandel
  - 4) nye eller eksisterende aktiver modtaget som kapitaloverførsel i naturalier
  - 5) nye eller eksisterende aktiver erhvervet af brugeren ved finansiel leasing
  - 6) større forbedringer på faste aktiver og eksisterende historiske monumenter
  - 7) naturlig vækst hos sådanne naturlige aktiver, der frembringer en løbende produktion
- b) negative værdier (f.eks. afhændelse af faste aktiver, der registreres som negative anskaffelser):
  - 1) salg af eksisterende faste aktiver
  - 2) eksisterende faste aktiver, der afhændes i en byttehandel
  - 3) eksisterende faste aktiver, der afhændes som kapitaloverførsel i naturalier.

3.104. Afhændelse af faste aktiver omfatter ikke:

- a) forbrug af fast realkapital (som inkluderer forventet normal skade som følge af uheld)
- b) ekstraordinære tab, som f.eks. skyldes tørke eller andre naturkatastrofer (registreres som andre mængdemæssige ændringer i status).

3.105. Der skelnes mellem følgende former for faste bruttoinvesteringer:

- a) anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver:
  - 1) boliger
  - 2) andre bygninger og anlæg
  - 3) maskiner og inventar
  - 4) avlede/dyrkede aktiver (træer og husdyr)

- b) anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver:
  - 1) mineralefterforskning
  - 2) computersoftware
  - 3) originalværker inden for underholdning, litteratur og kunst
  - 4) andre immaterielle faste aktiver
- c) større forbedringer af materielle, ikke-producerede aktiver, især i forbindelse med jord (dog er anskaffelse af ikke-producerede aktiver ikke inkluderet)
- d) omkostninger i forbindelse med overførsel af ejendomsretten til ikke-producerede aktiver, som f.eks. jord og patenterede aktiver (dog er anskaffelse af disse aktiver ikke inkluderet).

3.106. Større forbedringer i forbindelse med jord omfatter:

- a) indvinding af jord fra havet ved bygning af diger, bølgebrydere og dæmninger specielt til dette formål
- b) rydning af skov, klippeblokke osv. for at inddrage ny jord i produktionen
- c) dræning af marsk eller overrisling af ørken ved bygning af diger, grøfter og vandingskanaler
- d) forebyggelse af oversvømmelse eller erosion fra hav og floder ved bygning af bølgebrydere, læmoler og stormflods-dæmninger.

Disse aktiviteter kan resultere i opførelse af store anlæg som f.eks. bølgebrydere, stormflods-dæmninger og dæmninger, som dog ikke selv indgår direkte i produktionen af andre varer og tjenester som de fleste andre anlæg. De opføres for at opnå mere eller bedre jord, og det er jorden, der som ikke-produceret aktiv er behov for i produktionen. For eksempel har en dæmning, der bygges for at producere elektricitet, et helt andet formål end en dæmning, der bygges som værn mod havet. Kun opførelse af sidstnævnte dæmning klassificeres som forbedring af jord.

3.107. Faste bruttoinvesteringer omfatter følgende grænsetilfælde:

- a) erhvervelse af husbåde, pramme, husvogne og campingvogne, der anvendes som bolig for husholdninger, samt alle andre tilhørende bygninger og anlæg som f.eks. garager
- b) bygninger, anlæg og udstyr til militært brug af samme slags som det, der anvendes af civile producenter, f.eks. flyvepladser, havneanlæg, veje og hospitaler
- c) lette våben og pansrede køretøjer, der anvendes af ikke-militære enheder
- d) forskydninger i husdyrbesætninger, der indgår i produktionen år efter år, som f.eks. avlsvæg, malkekvæg, uldfår og trækdyr
- e) ændringer i beplantninger og plantager, der dyrkes år efter år, f.eks. frugttræer, vinstokke, gummitræer, palmer osv.
- f) forbedringer af eksisterende faste aktiver, som er betydelig mere omfattende end almindelig vedligeholdelse og reparation
- g) anskaffelse af faste aktiver ved finansiel leasing.

3.108. Faste bruttoinvesteringer omfatter ikke:

- a) transaktioner, som indgår i forbrug i produktionen:
  - 1) køb af håndværktøj til produktionsformål (se punkt 3.70, litra e))
  - 2) almindelig vedligeholdelse og reparation
  - 3) køb af militære våben inkl. støttesystemer
  - 4) køb af faste aktiver med henblik på anvendelse i henhold til en kontrakt om operationel leasing (se også bilaget om leasing og køb på afbetaling af varige goder)
- b) transaktioner, der registreres som lagerændringer:
  - 1) slagtedyrs inklusive fjerkræ
  - 2) træer til produktion af tømmer (produkter under fremstilling)

- c) husholdningers anskaffelser af maskiner og udstyr til konsum (udgifter til konsum)
  - d) kapitalgevinster og -tab på faste aktiver (andre ændringer i status)
  - e) tab på faste aktiver som følge af katastrofer (andre ændringer i status), som f.eks. destruktion af dyrkede aktiver og husdyrbesætninger efter sygdomme (som normalt ikke dækkes af nogen forsikring) eller skader efter oversvømmelser, stormskader eller skovbrande af ekstraordinært omfang (se kapitel 6).
- 3.109. Faste bruttoinvesteringer i form af forbedringer på eksisterende faste aktiver registreres under anskaffelse af nye faste aktiver af samme art.
- 3.110. Immaterielle faste aktiver er typisk ny information, specialviden osv. og omfatter:
- a) mineralefterforskning inkl. omkostninger ved udførte prøveboringer, overflyvninger og lignende undersøgelser, transportomkostninger mv.
  - b) computersoftware og store databaser, der skal anvendes i produktionen i mere end ét år
  - c) originaler til litterære og kunstneriske manuskripter, oversættelser, modeller, film, lydoptagelser osv.
- 3.111. For både faste aktiver og ikke-producerede ikke-finansielle aktiver består omkostninger ved ejerskifte, der påhviler den ny ejer, i følgende:
- a) omkostninger i forbindelse med levering af aktivet (nyt eller eksisterende) på ønsket sted og tid som f.eks. udgifter til transport, opstilling, montage osv.
  - b) honorarer og provisioner til f.eks. landmålere, ingeniører, sagførere, vurderingsmænd osv. samt ejendoms-mægler- og auktionsholdersalær mv.
  - c) afgifter, der skal betales af den nye ejer, når aktivet skifter ejer.

Alle disse omkostninger registreres som faste bruttoinvesteringer hos den nye ejer. Det bemærkes, at skatterne betragtes som skatter på de tjenester, formidlerne har ydet, og ikke som skatter på de købte aktiver.

REGISTRERINGSTIDSPUNKT FOR OG VÆRDIANSÆTTELSE AF FASTE BRUTTOINVESTERINGER

- 3.112. Bruttoinvestering registreres, når ejendomsretten til det faste aktiv overføres til den institutionelle enhed, der har til hensigt at anvende det i produktionen.

Afvigelser fra denne hovedregel er nødvendig i følgende tilfælde:

- a) finansiel leasing (her imputeres et ejerskifte)
- b) faste investeringer for egen regning.

Aktiver, der erhverves ved finansiel leasing, registreres, som om brugeren bliver ejer, når han overtager varerne. Investeringer, der produceres for egen regning, registreres, når de produceres.

- 3.113. Faste bruttoinvesteringer værdiansættes til køberpris inkl. installations- og andre omkostninger ved ejerskifte. Produktion for egen regning værdiansættes til basispriser for tilsvarende faste aktiver (som inkluderer et tillæg for et nettooverskud af produktionen eller blandet indkomst) eller til produktionsomkostningerne (inkl. et tillæg), dersom sådanne basispriser ikke kan oplyses.

- 3.114. Anskaffelse af immaterielle faste aktiver værdiansættes på forskellig måde:

- a) mineralefterforskning: som omkostningerne ved udførelse af prøveboringer samt de omkostninger, der medgår for at gøre det muligt at foretage disse (som overflyvning og andre undersøgelser)
- b) computersoftware: som køberprisen, når softwaren indkøbes på markedet, og til en anslået basispris (eller produktionsomkostningerne, hvis basisprisen ikke kan oplyses), når softwaren udvikles inden for huset
- c) originalværker inden for underholdning, litteratur og kunst: værdiansættes som den pris, der betales af køberen, dersom de sælges, eller hvis de ikke sælges, som basisprisen for tilsvarende originalværker, produktionsomkostningerne eller den anslåede værdi af den forventede indkomst ved anvendelse i produktionen.

3.115. Afhændelse af eksisterende faste aktiver ved salg værdiansættes til (basis)priser efter fradrag af eventuelle omkostninger for sælgeren ved ejerskiftet.

3.116. Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten vedrører både producerede aktiver, herunder faste aktiver og ikke-producerede aktiver som jord.

Disse omkostninger indgår i køberprisen, når det drejer sig om faste aktiver. Drejer det sig om jord og andre ikke-producerede aktiver, skal de adskilles fra selve købet og salget og registreres som en selvstændig kategori ved klassificeringen af bruttoinvesteringer.

LAGERÆNDRINGER (P.52)

3.117. *Definition:* Lagerændringer opgøres som værdien af tilgange til lagrene minus værdien af afgang fra lagrene samt eventuelt svind.

3.118. Der kan opstå tab pga. fysisk forringelse, skader som skyldes uheld eller tyveri i forbindelse med alle slags lagerførte varer:

- a) materialer
- b) produkter under fremstilling
- c) færdigvarer
- d) handelsvarer (f.eks. butikstyveri).

3.119. Lagerbeholdninger omfatter følgende kategorier:

a) materialer:

omfatter alle varer, der opbevares på lager med henblik på, at de senere skal indgå som forbrug i produktionen, herunder også varer på offentlige lagre. Guld, diamanter osv. henregnes til materialer, dersom de er bestemt for industri- eller anden produktion

b) produkter under fremstilling:

omfatter den uafsluttede produktion og registreres i producentens lagerbeholdninger. Produkter under fremstilling kan antage mange forskellige former, som f.eks.

- 1) afgrøder på roden
- 2) træer og husdyr under opvækst
- 3) ikke færdiggjorte bygge- og anlægsarbejder (bortset fra dem, der produceres i henhold til en forlods indgået kontrakt eller for egen regning; de behandles som faste bruttoinvesteringer)
- 4) ikke færdiggjorte andre faste aktiver f.eks. skibe og olieplatforme
- 5) delvis færdiggjorte undersøgelser i forbindelse med juridisk eller anden rådgivning
- 6) delvis færdiggjorte filmproduktioner
- 7) delvis færdiggjorte computerprogrammer.

Produkter under fremstilling registreres for hver produktionsproces, der ikke er afsluttet ved udgangen af perioden. Dette har særlig betydning for kvartalsregnskaber, f.eks. for landbrugsafgrøder, der ikke kan modnes på et kvartal.

Reduktion i produkter under fremstilling finder sted, når produktionsprocessen er tilendebragt. På dette tidspunkt omdannes produkter under fremstilling til færdige produkter.

c) færdigvarer:

der indgår i lagerbeholdningerne består af produktion, som producenten ikke agter at forarbejde yderligere inden levering (også selv om den senere skal indgå i en anden produktionsproces)

d) handelsvarer:

varer, der anskaffes med henblik på videresalg i samme tilstand.

REGISTRERINGSTIDSPUNKT FOR OG VÆRDIANSÆTTELSE AF LAGERÆNDRINGER

- 3.120. Registreringstidspunkt og værdiansættelse af lagerændringer skal være konsistent med de øvrige produkttransaktioner. Det gælder især forbrug i produktionen (f.eks. for materialer), produktion (f.eks. produkter under fremstilling og produktion i forbindelse med oplagring af landbrugsprodukter) og faste bruttoinvesteringer (f.eks. produkter under fremstilling). Konsistens kræves ligeledes for strømme af lønarbejde. Forarbejdes varer f.eks. udenlands og undergår de væsentlige fysiske ændringer, skal de indgå i eksporten og senere i importen (se punkt 3.135). Denne eksport registreres som en nedskrivning af lagerbeholdningerne, og den senere import som en forøgelse af lagerbeholdningerne (medmindre varerne straks anvendes eller sælges).
- 3.121. Lagerændringer værdiansættes på tidspunktet for lagertilgang (tilgang af varer) og lagerafgang (afgang af varer).
- 3.122. De anvendte priser skal være konsistente med priserne i andre strømme, hvilket mere specifikt betyder, at:
- produktionen af færdigvarer, der overføres til producentens lagerbeholdninger, skal værdiansættes, som blev de solgt på det tidspunkt og til løbende basispriser
  - forøgelser i produkter under fremstilling værdiansættes i forhold til den skønnede løbende basispris for det færdige produkt
  - reduktioner i produkter under fremstilling (som lagerafgang, når produktionen er afsluttet) værdiansættes i løbende basispriser for de ikke færdigfremstillede produkter
  - varer, der udtages af lagrene med salg for øje, værdiansættes til basispriser
  - handelsvarer, der tilføres engros- og detailhandlers lagre, værdiansættes til deres faktiske eller skønnede køberpriser
  - handelsvarer, der udtages af lagre til den køberpris, hvortil de kan genanskaffes på det tidspunkt, hvor de udtages af lagrene (ikke på anskaffelsestidspunktet).
- 3.123. Tab som følge af fysisk forringelse, forsikringskade eller tyveri registreres og værdiansættes som følger:
- materialer: registreres som om de faktisk var udtaget af lageret til brug i produktionen (forbrug i produktionen)
  - produkter under fremstilling: registreres som fradrag i forøgelser som hidrører fra produktionen i samme periode
  - færdigvarer og handelsvarer: behandles som om de var udtaget af lageret til løbende priser for ikke-beskadigede varer.
- 3.124. De foregående afsnit beskriver den teoretisk korrekte værdiansættelse af de enkelte lagertil- og -afgange, således at der er konsistens med værdiansættelsen af produktionen, forbrug i produktionen og endelige anvendelser. I praksis vil denne værdiansættelse dog ofte vise sig for vanskelig at anvende, hvorfor approksimationsmetoder må benyttes:
- Når mængdeændringerne i lagrene er nogenlunde regelmæssige, er en praktisk metode, der ligger tæt på det teoretiske værdiansættelsesprincip, at gange ændringen i lagermængden med den pågældende periodes gennemsnitspriser (køberpriser for lagre hos brugere eller engros- og detailhandlere, basispriser for lagre hos producenterne).
  - Når priserne på de pågældende varer ligger nogenlunde fast, kan man ved selv store mængdeændringer i lagrene nøjes med en enkel approksimationsmetode, nemlig mængdeændringen multipliceret med gennemsnitsprisen.
  - Når både mængde og priser svinger meget inden for regnskabsperioden, kræves mere komplicerede beregningsmetoder. For eksempel en kvartalsvis værdiansættelse af lagerbevægelserne eller anvendelse af forhåndsinformationer om fordelingen af svingningerne på regnskabsperioden (svingningerne kan f.eks. være størst i slutningen af kalenderåret, i høsttiden osv.).
  - Når værdierne kun kan oplyses for begyndelsen og slutningen af perioden (f.eks. inden for engros- og detailhandel, hvor lagrene ofte består af mange forskellige produkter), bør også mængdeændringen mellem begyndelsen og afslutningen af perioden skønnes. Dette problem kan løses ved at skønne (antage) omsætningshastigheder pr. produkttype.

Bemærk at prisændringerne til dels kan være et udtryk for en kvalitetsændring, f.eks. udsalgspriser eller priser uden for sæsonen for frugt og grøntsager. Disse ændringer i kvaliteten bør betragtes som mængdeændringer.

ANSKAFSELSE MINUS AFHÆNDELSE AF VÆRDIGENSTANDE (P.53)

3.125. *Definition:* Værdigenstande er ikke-finansielle varer, der ikke primært anvendes til produktion eller konsum. Under normale forhold forringes de ikke (fysisk) med tiden, og de anskaffes og beholdes primært som værdianbringelser.

3.126. Værdigenstande er følgende typer varer:

- a) ædelstene og -metaller som f.eks. diamanter, ikke-monetært guld, platin, sølv osv.
- b) antikviteter og andre kunstgenstande som f.eks. malerier, skulpturer osv.
- c) andre værdigenstande som f.eks. smykker tilvirket af ædelstene og ædle metaller samt samlerobjekter.

Disse typer varer registreres som anskaffelser eller afhændelser af værdigenstande, dersom:

- a) centralbanker og andre kreditformidlere afskaffer eller afhænder ikke-monetært guld, sølv osv.
- b) foretagender, hvis hoved- eller biaktivitet ikke indebærer fremstilling af eller handel med sådanne varer, anskaffer og afhænder sådanne varer; følgelig indgår anskaffelsen eller afhændelsen heraf ikke i disse foretagenders forbrug i produktionen eller faste bruttoinvesteringer
- c) husholdningerne anskaffer og afhænder sådanne varer, og derfor indgår disse anskaffelser ikke i husholdningernes udgifter til konsum.

I ENS registreres pr. konvention også følgende tilfælde som anskaffelse eller afhændelse af værdigenstande:

- a) juvelereres og kunsthandlers anskaffelse eller afhændelse af disse varer (ifølge den generelle definition af værdigenstande skal juvelereres og kunsthandlers anskaffelse eller afhændelse registreres som lagerændringer)
- b) museers anskaffelse eller afhændelse af disse varer (ifølge den generelle definition af værdigenstande skal museers anskaffelse af disse varer registreres som faste bruttoinvesteringer).

Denne konvention forhindrer hyppige omklassificeringer inden for de tre hovedformer for bruttoinvesteringer, dvs. anskaffelse minus afhændelse af værdigenstande, faste bruttoinvesteringer og lagerændringer (f.eks. ved transaktioner med sådanne varer mellem husholdninger og kunsthandlere).

3.127. Produktion af værdigenstande værdiansættes til basispriser (se også punkt 3.67 om produktion af originalværker). Alle andre anskaffelser af værdigenstande værdiansættes til den køberpris, der betales for dem, inkl. eventuelle gebyrer og provisioner til agenter. Inkluderet er endvidere avancer, når der købes fra handlere. Afhændelse af værdigenstande værdiansættes til de priser, der opnås af sælgerne, efter fradrag af eventuelle gebyrer og provisioner til agenter eller andre formidlere. Ser man bort fra produktionen af værdigenstandene, sker der samlet en udligning mellem anskaffelser og afhændelser residente sektorer imellem, og kun agents eller handlers avancer bliver tilbage.

IMPORT OG EKSPORT AF VARER OG TJENESTER (P.6 og P.7)

3.128. *Definition:* Eksport af varer og tjenester omfatter vare- og tjenestetransaktioner (salg, byttehandel, gaver eller bistandsydelse) fra residente til ikke-residente enheder.

3.129. *Definition:* Import af varer og tjenester omfatter vare- og tjenestetransaktioner (salg, byttehandel, gaver eller bistandsydelse) fra ikke-residente til residente enheder.

3.130. Import og eksport af varer og tjenester omfatter ikke:

- a) establishment trade, dvs.:
  - 1) levering af varer og tjenester til ikke-residente enheder fra ikke-residente afdelinger af residente foretagender, f.eks. salg til udlandet fra udenlandske afdelinger af et multinationalt foretagende, der ejes eller kontrolleres af residente enheder
  - 2) levering af varer og tjenester til residente fra residente afdelinger af ikke-residente foretagender, f.eks. salg fra indenlandske afdelinger af et udenlandsk multinationalt foretagende
- b) strømme af primær indkomst til og fra udlandet såsom aflønning af ansatte, renter og indtægter fra direkte investeringer. Indtægter fra direkte investeringer kan indeholde en uidentificerbar andel, der er betaling for forskellige tjenester som f.eks. uddannelse af medarbejdere, virksomhedsledelse og anvendelse af patenter og varemærker
- c) køb og salg af finansielle aktiver eller ikke-producerede aktiver som jord og patenter.

3.131. Vedrørende import og eksport af varer og tjenester skelnes mellem:

- a) levering af varer og tjenester inden for EU
- b) import og eksport fra og til tredjelande.

For nemheds skyld bliver begge tilfælde her omtalt som import og eksport.

IMPORT OG EKSPORT AF VARER (P.61 og P.71)

3.132. Import og eksport af varer finder sted, når ejendomsretten til varer overdrages mellem residente og ikke-residente enheder (uanset om varerne rent fysisk passerer landegrænser).

3.133. Dog gælder i nedenstående fire tilfælde en modifikation af princippet om overdragelse af ejendomsretten ved registreringen af import og eksport af varer:

- a) finansiel leasing: overdragelse af ejendomsretten fra leasinggiver til leasingtager skal imputeres for varer omfattet af finansiel leasing; den registreres, når leasingtageren overtager varerne (se bilaget om leasing og køb på afbetaling af varige goder)
- b) leverancer mellem affilierede selskaber (filialer, datterselskaber eller udenlandske afdelinger): overdragelse af ejendomsretten skal imputeres, når varer leveres mellem affilierede selskaber
- c) væsentlig forarbejdning af varer, der udføres som lønarbejde eller reparation, registreres både i import og eksport, selv om der ikke sker overdragelse af ejendomsretten
- d) mellemhandlers aktiviteter: der registreres ikke import eller eksport, når mellemhandlere køber fra ikke-residente enheder og sælger videre til andre ikke-residente enheder inden for regnskabsperioden. En lignende fremgangsmåde anvendes, når mellemhandleren er en ikke-resident enhed.

3.134. I følgende eksempler sker eksport, uden at varerne på noget tidspunkt passerer en landegrænse:

- a) varer som produceres af residente enheder, der opererer i internationalt farvand, og som sælges direkte til ikke-residente i udlandet (olie, naturgas, fiskeriprodukter, bjærgninger på havet osv.)
- b) transportudstyr eller andet mobilt udstyr, som ikke er fast tilknyttet et bestemt sted, behøver ikke at passere eksportlandets grænse, fordi det er blevet solgt af en resident til en ikke-resident enhed
- c) varer, der efter overdragelse af ejendomsretten bortkommer eller ødelægges, før de når at passere eksportlandets grænse.

Lignende eksempler kan gives for import af varer.

3.135. Import og eksport af varer omfatter transaktioner mellem residente og ikke-residente enheder med:

- a) ikke-monetært guld, dvs. guld som ikke tjener pengepolitiske formål
- b) ikke-monetært sølv, diamanter og andre ædle metaller og ædelstene
- c) pengesedler og mønter ikke i omløb og ikke-udstedte papirer (værdiansat som varer, ikke til pålydende værdi)
- d) elektricitet, gas og vand
- e) husdyr, der drives over landegrænser
- f) postpakker
- g) eksporterede varer fra sektoren offentlig forvaltning og service inkl. varer finansieret gennem støtte og lån
- h) varer, der overgår til eller fra en stødpudelagerorganisation
- i) varer, som et resident foretagende har leveret til sine ikke-residente affilierede selskaber
- j) varer, som et resident foretagende har modtaget fra sine ikke-residente udenlandske affilierede selskaber
- k) smuglergods

- l) andre ikke-registrerede forsendelser f.eks. gaver eller varer under en bestemt minimumsværdi
- m) varer, der forarbejdes i udlandet, når varerne derved undergår væsentlige fysiske ændringer, og lignende varer, der forarbejdes på det nationale territorium på vegne af ikke-residente enheder
- n) investeringsgoder, der repareres i udlandet, når dette medfører væsentlig ombygning eller fremstillingsvirksomhed, og lignende varer, der repareres på det nationale territorium på vegne af ikke-residente enheder.

3.136. Import og eksport af varer omfatter ikke følgende varer, som ikke desto mindre kan passere landegrænser:

- a) varer i transit gennem et land
- b) varer sendt til eller fra et lands egne ambassader, militærbaser eller andre »enklaver« inden for et andet lands nationale grænser
- c) transportmidler og andet mobilt udstyr, som forlader landet midlertidigt, uden overdragelse af ejendomsretten (f.eks. udstyr til opstilling eller bygge- og anlægsvirksomhed i udlandet)
- d) udstyr og andet gods, der sendes udenlands til forarbejdning i mindre omfang, vedligeholdelse, service eller reparation
- e) andre varer, der forlader et land midlertidigt, og som normalt vender tilbage inden for et år i samme stand og uden overdragelse af ejendomsretten (f.eks. varer, der sendes til udlandet til udstilling eller underholdning, varer som indgår i operationel leasing, herunder leasingaftaler for flere år, samt varer, der returneres, fordi forventet salg ikke har fundet sted)
- f) varer i konsignation, som er gået tabt efter grænsepassagen, men før overgangen af ejendomsretten har fundet sted.

3.137. Principielt registreres import og eksport af varer, når overdragelse af ejendomsretten finder sted. I praksis anses overdragelse af ejendomsretten for at ske på det tidspunkt, hvor transaktionens parter registrerer dette i deres bøger eller regnskaber, hvilket ikke nødvendigvis falder sammen med de forskellige stadier af kontraktens indgåelse, såsom:

- a) forpligtelsen indgås (kontraktdato)
- b) varer og tjenester leveres, modtagelse af betalingskrav (leveringsdato)
- c) kravet om betaling indfries (betalingsdato).

3.138. Importerede og eksporterede varer værdiansættes »frit om bord« ved eksportlandets grænse (fob). Denne værdi omfatter:

- a) varernes værdi til basispris
- b) plus transport og distribution frem til det pågældende sted ved grænsen inkl. prisen for (eventuel) omladning til en transportør for den videre befordring (se tabel 3.4, anden søjle i tabellens anden del)
- c) plus eventuelle skatter minus subsidier på eksporterede varer; for leverancer inden for EU omfatter dette moms og andre afgifter på varer, der er betalt i eksportlandet.

I tilgangs- og anvendelsestabellerne og de symmetriske input-output tabeller er det nødvendigt at benytte en anden værdiansættelse for import af varer opdelt på produktgrupper, nemlig cif-prisen ved importlandets grænse.

Definition: Cif-prisen er prisen for en vare leveret til importlandets grænse eller prisen for en tjenesteydelse leveret til en resident før betaling af told eller andre importskatter eller handels- og transportavancer i det pågældende land⁽²⁾.

3.139. Under visse omstændigheder kan det være nødvendigt at erstatte fob-værdien med tilnærmede eller alternative værdier. Det gælder f.eks.:

- a) byttehandel: her værdiansættes varerne til de basispriser, man ville have opnået ved betaling i rede penge

⁽²⁾ Angående priser inkl. handels- og transportavancer henvises til tabel 3.5, tredje søjle i tabellens anden del.

- b) transaktioner mellem affilierede selskaber: her anvendes som hovedregel de faktiske overførselsværdier. Er disse meget forskellige fra markedpriserne, kan de dog erstattes af en skønnet pris, der svarer til markedsprisen, eller i det mindste angives særskilt til analytiske formål
- c) varer overført i forbindelse med finansiel leasing: her ansættes varernes værdi på basis af køberprisen betalt af leasinggiveren (ikke den samlede værdi af lejebetalingerne)
- d) import af varer, der skal værdiansættes på grundlag af toldoplysninger (ved handel med tredjelande) eller Intrastat-oplysninger (ved handel inden for EU). Ingen af disse to kilder anvender fob-værdien, men cif-værdien ved hhv. EU-grænsen eller den nationale grænse. Da fob-værdierne kun anvendes på det mest aggregerede niveau og cif-værdierne på produktgruppeniveau, skal disse ændringer også først foretages på det mest aggregerede niveau, dvs. ved cif/fob-korrektionen
- e) import- og eksport af varer, der skønsmæssigt værdiansættes på basis af undersøgellesdata eller forskellige typer ad hoc-oplysninger. I disse tilfælde kan sædvanligvis kun den samlede værdi af salgene opdelt pr. produkt oplyses. Derfor vil skønnet være baseret på køberpriser og ikke på fob-værdier.

IMPORT OG EKSPORT AF TJENESTER (P.62 og P.72)

3.140. *Definition:* Eksport af tjenester omfatter alle tjenester, der ydes af residente til ikke-residente enheder.

3.141. *Definition:* Import af tjenester omfatter alle tjenester, der ydes af ikke-residente til residente enheder.

3.142. Eksport af tjenester omfatter også følgende grænsetilfælde:

- a) transport af eksporterede varer fra eksportlandets grænse, når transporten varetages af en resident transportør (eksempel 2 og 3 i tabel 3.4)
- b) transport af importerede varer, når en resident transportør varetager transporten
  - 1) frem til eksportlandets grænser, når varerne er opgjort fob for at udligne værdien af transporttjenesterne, som er inkluderet i fob-værdien (eksempel 3 i tabel 3.5)
  - 2) frem til importlandets grænse, når varerne er opgjort cif for at udligne værdien af transporttjenesterne, som er inkluderet i cif-værdien (eksempel 3 og 2 cif i tabel 3.5)
- c) transport af varer, der varetages af residente for ikke-residente enheder, og som ikke indebærer import eller eksport af varerne (f.eks. transport af varer, der ikke forlader landet som eksport, eller transport af varer uden for det nationale territorium)
- d) international eller national transport af passagerer, som varetages af hjemmehørende transportører for ikke-residente enheders regning
- e) mindre forarbejdnings- og reparationsaktiviteter for ikke-residente enheders regning
- f) bygge- og anlægsaktiviteter, når byggeforetagendets kontor i udlandet ikke behandles som kvasi-selskab. Dette gælder for bygge- og anlægsprojekter, der varer under et år, og hvis produktion ikke er en fast bruttoinvestering (se punkt 2.09 og navnlig fodnote 4)
- g) opstilling af udstyr i udlandet, når der er tale om et projekt, der ifølge sagens natur er af begrænset varighed
- h) finansielle tjenester opgjort som provisioner og gebyrer
- i) forsikringstjenester opgjort som værdien af forsikringsydelse
- j) udenlandske turisternes og forretningsfolks udgifter (klassificeres pr. konvention som tjenester; dog kan en global opdeling efter produkt blive nødvendig til brug for tilgangs- og anvendelsestabeller og de symmetriske input-output tabeller)
- k) ikke-residenters udgifter til sundheds- og undervisningstjenester leveret af residente enheder, uanset om disse tjenester ydes på det nationale territorium eller i udlandet
- l) tjenester i forbindelse med feriehuse, der benyttes af ikke-residente ejere (se punkt 3.54)
- m) royalties og licenser som modydelse for tilladelse til at anvende immaterielle, ikke-producerede, ikke-finansielle aktiver og rettigheder, som f.eks. patenter, copyrights, varemærker, industriprocesser, franchises

osv., samt i forbindelse med anvendelse i henhold til licensaftaler af fremstillede originalværker eller prototyper, såsom manuskripter, malerier osv.

3.143. For import af tjenester er de fleste grænsetilfælde et spejlbillede af eksport af tjenester. Derfor anføres kun nogle få forklaringer til import af tjenester.

3.144. Import af transporttjenester omfatter følgende grænsetilfælde:

- a) transport af eksporterede varer frem til eksportlandets grænse, når transporten varetages af en ikke-resident transportør for at udligne værdien af transporttjenesterne, som er inkluderet i fob-værdien af de eksporterede varer (eksempel 4 i tabel 3.4)
- b) transport af importerede varer, når en ikke-resident transportør varetager transporten
  - 1) frem til eksportlandets grænse som en særskilt transporttjeneste, når importerede varer er opgjort fob (eksempel 4 og 5 fob i tabel 3.5)
  - 2) fra importlandets grænse som en særskilt transporttjeneste, når importerede varer er opgjort cif (i dette tilfælde er værdien af transporttjenesten mellem eksportlandets og importlandets grænser allerede inkluderet i varernes cif-værdi; eksempel 4 i tabel 3.5)
- c) transport af varer, der varetages af ikke-residente enheder for residente enheder, og som ikke indebærer import eller eksport af varer (men f.eks. transport af varer i transit eller transport uden for det nationale territorium)
- d) international eller national transport af passagerer, som varetages af ikke-residente transportører for residente enheders regning.

Import af transporttjenester omfatter ikke transport af eksporterede varer, efter at de har passeret eksportlandets grænse, når transporten varetages af en ikke-resident transportør (eksempel 5 og 6 i tabel 3.4). Eksport af varer opgøres fob, og alle sådanne transporttjenester betragtes som transaktioner mellem ikke-residente enheder, dvs. mellem en ikke-resident transportør og en ikke-resident importør. Dette gælder også, når disse transporttjenester betales af eksportøren i henhold til eksport-cif kontrakter.

3.145. Import i betydningen residente enheders direkte køb i udlandet dækker alle køb af varer og tjenester, der foretages af residerter på rejse i udlandet, både private rejser og forretningsrejser. To kategorier bør dog udskilles, da de registreres på anden måde:

- a) forretningsfolks udgifter er forbrug i produktionen
- b) private personers udgifter er husholdningens udgifter til konsum.

3.146. Import og eksport af tjenester registreres på det tidspunkt, hvor de ydes, hvad der sædvanligvis er sammenfaldende med produktionstidspunktet. Importerede tjenester værdiansættes til køberpris, eksporterede tjenester til basispris.

Tabel 3.4 — Registrering af transport af eksporterede varer

Forklaring til tabellen: første del af tabellen viser, at der er seks forskellige muligheder for transport af eksporterede varer afhængig af, om transportøren er resident eller ikke, og afhængig af hvor transporten finder sted: fra et sted inden for det nationale territorium til den nationale grænse, fra den nationale grænse til importlandets grænse eller fra importlandets grænse til et sted i importlandet. I tabellens anden del er det for hver af de seks muligheder angivet, om de registreres som eksport af varer, eksport af tjenester, import af varer eller import af tjenester.

Nationalt territorium	Transit	Importlandets territorium
1. resident transportør ⇒	2. resident transportør ⇒	3. resident transportør ⇒
4. ikke-resident transportør ⇒	5. ikke-resident transportør ⇒	6. ikke-resident transportør ⇒

	Eksport af varer (fob)	Eksport af tjenester	Import af varer (cif/fob)	Import af tjenester
1.	X	—	—	—
2.	—	X	—	—
3.	—	X	—	—
4.	X	—	—	X
5.	—	—	—	—
6.	—	—	—	—

Tablet 3.5 — Registrering af transport af importerede varer

Forklaring til tabellen: første del af tabellen viser, at der er seks forskellige muligheder for transport af importerede varer afhængig af, om transportøren er resident eller ikke, og afhængig af, hvor transporten finder sted: et sted i eksportlandet til eksportlandets grænse, fra eksportlandets grænse til importlandets grænse og fra importlandets grænse til et sted i importlandet. I tabellens anden del er det for hver af seks muligheder angivet, om de registreres som import af varer, import af tjenester, eksport af varer eller eksport af tjenester. I nogle tilfælde (eksempel 2 og 5) afhænger denne registrering af principperne for værdiansættelse af de importerede varer.

Nationalt territorium	Transit	Importlandets territorium
1. resident transportør ⇐	2. resident transportør ⇐	3. resident transportør ⇐
4. ikke-resident transportør ⇐	5. ikke-resident transportør ⇐	6. ikke-resident transportør ⇐

	Værdiansættelse af importerede varer	Import af varer	Import af tjenester	Eksport af varer (fob)	Eksport af tjenester
1.	cif/fob	—	—	—	—
2.	fob	—	—	—	—
	cif	X	—	—	X
3.	cif/fob	X	—	—	X
4.	cif/fob	—	X	—	—
5.	fob	—	X	—	—
	cif	X	—	—	—
6.	cif/fob	X	—	—	—

Bemærk at overgangen fra importerede varer opgjort cif til fob består i:

- tilpasning af cif/fob, dvs. fra 2 cif til 2 fob (reducerer den samlede import og eksport)
- omklassificering af cif/fob, dvs. fra 5 cif til 5 fob (samlet import og eksport forbliver uændret).

TRANSAKTIONER MED EKSISTERENDE VARER

3.147. *Definition:* Eksisterende varer er varer, der allerede har haft en bruger (dog ikke et lager).

3.148. Eksisterende varer omfatter:

- bygninger og anden fast realkapital, der sælges af producentenheder til andre enheder:

- 1) til genbrug i samme tilstand
  - 2) til nedrivning eller skrotning; de derved fremkomne produkter er sædvanligvis råvarer (f.eks. jernskrot), der anvendes til fremstilling af nye varer (f.eks. stål)
- b) værdigenstande, der sælges fra en enhed til en anden
- c) varige forbrugsgoder, der sælges af husholdninger eller militæret til andre enheder:
- 1) til genbrug i samme tilstand
  - 2) til skrotning og omdannelse til genbrugsmaterialer
- d) ikke-varige goder (f.eks. papiraffald, klude, brugt tøj, flasker osv.), der sælges af en hvilken som helst enhed, enten til genbrug eller som råmaterialer til fremstilling af nye varer (genbrugsvarer).
- 3.149. Overdragelse af eksisterende varer registreres som en negativ udgift (anskaffelse) for sælgeren og som en positiv udgift (anskaffelse) for køberen.
- 3.150. Dette har følgende konsekvenser:
- a) Når salget af et eksisterende fast aktiv eller en eksisterende værdigenstand finder sted mellem to residente producenter, udlignes de positive og negative værdier, registreret som faste bruttoinvesteringer, i økonomien som helhed, bortset fra omkostningerne ved ejerskiftet.
  - b) Når et eksisterende, ikke-mobilt fast aktiv (f.eks. en bygning) sælges til en ikke-resident enhed, bliver denne pr. konvention registreret som køber af et finansielt aktiv, dvs. som egenkapitalen i en fiktiv, resident enhed. Denne fiktive residente enhed betragtes derefter som køber af aktivet. Således finder køb og salg af det faste aktiv sted mellem residente enheder.
  - c) Når et eksisterende, mobilt fast aktiv (f.eks. skib eller fly) eksporteres, posteres ingen fast bruttoinvestering andetsteds i økonomien til udligning af sælgerens negative bruttoinvestering.
  - d) Visse varige goder, som f.eks. køretøjer, kan klassificeres som faste aktiver eller som varige forbrugsgoder, alt efter ejer og hvad de bruges til. Hvis ejendomsretten til en sådan vare overdrages fra et foretagende til en husholdning, hvor det skal anvendes til konsum, registreres en negativ bruttoinvestering i foretagendet og en positiv udgift til konsum i husholdningen. I det sjældnere tilfælde, hvor ejendomsretten til en sådan vare overdrages fra en husholdning til et foretagende, registreres i husholdningen en negativ udgift til konsum og i foretagendet en positiv, fast bruttoinvestering.
  - e) Transaktioner i eksisterende værdigenstande registreres af køberen som anskaffelse af en værdigenstand (positiv bruttoinvestering) og af sælgeren som afhændelse af en værdigenstand (negativ bruttoinvestering). I tilfælde af transaktioner med udlandet skal import eller eksport af en vare registreres (se punkt 3.135). En husholdnings salg af en værdigenstand skal ikke registreres som negativ udgift til konsum.
  - f) Når offentlig forvaltning og service sælger eksisterende varigt militært udstyr til udlandet, registreres dette som eksport af varer og endvidere som negativt forbrug i produktionen og negativt konsum i offentlig forvaltning og service.
- 3.151. For salgsomkostninger, der påløber hos den tidligere ejer (omkostninger ved ejerskifte) registreres et tab. En lignende postering foretages for den del af den oprindelige anskaffelsespris, der ikke er nedskrevet som forbrug af fast realkapital.
- 3.152. Transaktioner med eksisterende varer registreres på det tidspunkt, hvor ejendomsretten overdrages. Værdiansættelsen foretages efter de principper, som anvendes for de pågældende typer af produktransaktioner.

KAPITEL 4

FORDELINGSTRANSAKTIONER

4.01. *Definition:* Fordelingstransaktioner er transaktioner til fordeling af værditilvæksten i produktionsleddet på arbejdskraft, kapital og myndigheder samt til omfordeling af indkomst og formue.

Systemet skelner mellem løbende overførsler og kapitaloverførsler, hvoraf sidstnævnte især betragtes som en omfordeling af opsparing eller formue (og i mindre grad af indkomst).

AFLØNNING AF ANSATTE (D.1)

4.02. *Definition:* AFLønning af ansatte (D.1) omfatter de samlede ydelser i kontanter og naturalier, som arbejdsgiverne betaler de ansatte for det arbejde, de har leveret i regnskabsperioden.

Aflønning af ansatte opdeles i:

- a) lønninger (D.11): lønninger i kontanter og lønninger i naturalier
- b) arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.12): faktiske arbejdsgiverbidrag (D.121); imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.122).

LØN (D.11)

Løn i kontanter:

4.03. Løn i kontanter omfatter alle bidrag til sociale ordninger, indkomstskat mv., som påhviler de ansatte, også selv om de faktisk tilbageholdes af arbejdsgiverne for direkte indbetaling til sociale forsikringsordninger, skattemyndigheder mv. på de ansattes vegne:

Løn i kontanter omfatter følgende ydelser:

- a) direkte løn, der udbetales regelmæssigt
- b) tillæg for overtid, nat- og weekendarbejde samt for særlige ulemper eller farligt arbejde
- c) dyrtidstillæg samt sted- og udlandstillæg
- d) bonusordninger baseret på produktivitet eller driftsresultat, jule- og nytårsgratiale ekskl. sociale ydelser til den ansatte (se punkt 4.07, litra c)); »13.-14. månedsløn« (ekstra månedsløn)
- e) godtgørelse for transport til og fra arbejdsplads ekskl. tillæg eller godtgørelser af ansattes udlæg til rejseaktivitet, udstationering, flytning eller repræsentation i forbindelse med udøvelsen af deres funktioner (se punkt 4.07, litra a))
- f) sønehelligdagsbetaling og feriepenge
- g) provisioner, drikkepenge, møde- og bestyrelshonorarer udbetalt til de ansatte
- h) ekstraordinære bonuser eller beløb, der udbetales under en præmieringsordning i forhold til foretagendets driftsresultat
- i) arbejdsgiverbidrag til opsparingsordninger for ansatte
- j) særlig fratrædelsesgodtgørelse til ansatte, når udbetalingen ikke sker i henhold til en kollektiv overenskomst
- k) kontant boligtilskud fra arbejdsgivere til ansatte.

Lønninger i naturalier

4.04. *Definition:* Lønninger i naturalier består af varer, tjenester eller andre ydelser, som leveres gratis eller til nedsat pris af arbejdsgiverne, og som kan anvendes af de ansatte i fritiden og i ubegrænset omfang til opfyldelse af egne og husholdningens behov eller ønsker. Nævnte varer, tjenester eller andre ydelser er

ikke nødvendige i arbejdsgivernes produktionsproces. For de ansatte er lønninger i form af naturalier del af ekstrainkomst, idet de skulle have betalt markedsprisen, hvis de selv havde skullet købe samme varer og tjenester.

4.05. De mest almindelige eksempler er følgende:

- a) forplejning inkl. måltider og drikkevarer indtaget på forretningsrejser (og som skulle have været indtaget alligevel), men ekskl. særlige måltider og drikkevarer, der skyldes ekstraordinære arbejdsbetingelser. Besparelser ved gratis eller subventionerede kantiner eller ved spisebiller henregnes ligeledes til lønninger i naturalier
- b) egne eller købte boligjenester eller logi af en art, som kan bruges af alle i den ansattes husholdning
- c) uniformer og anden form for specialbeklædning, som de ansatte anvender hyppigt både på og uden for arbejdspladsen
- d) anvendelse af køretøjer og andre varige forbrugsgoder, der stilles til rådighed for de ansatte til privat brug
- e) varer og tjenester fra arbejdsgiverens egen produktion som f.eks. gratis rejser for ansatte ved jernbaner og luftfartsselskaber, gratis kul til minearbejdere eller gratis fødevarer til ansatte i landbruget
- f) sports-, fritids- eller feriefaciliteter for ansatte og deres familier
- g) gratis transport til og fra arbejdet (bortset fra transport i arbejdstiden), fri parkering
- h) vuggestuer og børnehaver for ansattes børn
- i) arbejdsgivernes betalinger til bestyrelser og lignende organer
- j) friaktier, der udloddes til de ansatte
- k) vederlag i naturalier kan endvidere omfatte rentebegünstigede eller endog rentefri lån, som arbejdsgiverne yder de ansatte. Værdien heraf beregnes som forskellen mellem det beløb, de ansatte ellers skulle have betalt i rente på realkreditlånet (ved huskøb) eller forbrugerslånet (ved køb af varer og tjenester) og den rente, der reelt betales. En imputeret rente fra den ansatte modposteres på arbejdsgiverens primærindkomstfordelingskonto.

4.06. Varer, tjenester og andre ydelser værdiansættes til basisprisen, når de produceres af arbejdsgiveren, og til købsprisen, når de købes af arbejdsgiveren (dvs. den pris, som han reelt betaler ved købet).

Når de leveres gratis, beregnes den fulde værdi af lønninger i naturalier ud fra basisprisen (eller til arbejdsgiverens køberpris, hvis de er købt af ham) på de pågældende varer, tjenester eller andre ydelser.

Når de leveres til nedsat pris, findes værdien som differencen mellem ovenstående beregning og de beløb, der betales af den ansatte.

4.07. Lønninger omfatter ikke:

- a) arbejdsgivernes udgifter, som kommer både dem selv og de ansatte til gode, når de er nødvendige i arbejdsgivernes produktion:
  - 1) tillæg eller godtgørelse til de ansatte for udgifter i forbindelse med rejser, udstationering, flytning og repræsentation i forbindelse med udøvelse af deres funktioner
  - 2) udgifter til etablering af faciliteter på arbejdspladsen, arbejdshygiejniske lægeundersøgelser, arbejdsbeklædning, der kun eller næsten kun anvendes i arbejdstiden

- 3) indlogeringsfaciliteter på arbejdspladsen af en sådan karakter, at de ikke kan anvendes af de ansattes husholdninger, som f.eks. skurvogne, sovesale, hytter mv.
- 4) særlige måltider eller drikkevarer som følge af ekstraordinære arbejdsbetingelser
- 5) godtgørelse til de ansatte for indkøb af værktøj, udstyr og specialbeklædning, som udelukkende eller hovedsagelig anvendes i deres arbejde eller den del af deres lønninger, som de ansatte selv i henhold til ansættelsesvilkårene skal bidrage med til sådanne indkøb.

Disse udgifter til varer og tjenester, som arbejdsgiverne er forpligtet til at stille til rådighed for de ansatte, således at de kan udføre deres arbejde, behandles af arbejdsgiverne som forbrug i produktionen.

- b) lønninger, som arbejdsgiverne midlertidigt fortsætter med at udbetale til de ansatte i tilfælde af sygdom, barsel, arbejdsskade, invaliditet, afskedigelse mv. Disse beløb behandles som ikke-fondsbaserede sociale ydelser til ansatte (D.623), hvor samme beløb figurerer som imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.122)
- c) andre ikke-fondsbaserede sociale ydelser i form af f.eks. børnetilskud, husstandstillæg, familietillæg, uddannelsstillæg og andre ydelser til forsørgelsesberettigede, samt i form af fri lægehjælp (ud over lægehjælp i relation til arbejdet) til ansatte eller deres familie
- d) alle skatter, som pålægges arbejdsgiveren af den udbetalte lønsum, som f.eks. skat på antallet af ansatte. Sådanne skatter behandles som andre produktionsskatter.

ARBEJDSGIVERBIDRAG TIL SOCIALE ORDNINGER (D.12)

- 4.08. Et beløb svarende til de bidrag til sociale ordninger, der påhviler arbejdsgiverne til sikring af de ansattes ret til sociale ydelser, der henhører under aflønning af ansatte. Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger kan være faktiske eller imputerede.

Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.121)

- 4.09. *Definition:* Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.121) omfatter arbejdsgivernes betalinger til fordel for de ansatte til sikringsinstitutionerne (sociale fonde og kasser og private fondsbaserede sikringsordninger). Disse betalinger dækker lovbestemte, overenskomstmæssige, kontraktmæssige og frivillige bidrag til sikring mod sociale risici og til opfyldelse af sociale behov (se punkt 4.92, litra a)).

Selv om arbejdsgiverne betaler disse bidrag direkte til sikringsinstitutionerne, betragtes de alligevel som en del af aflønningen af ansatte, idet sidstnævnte anses for selv at viderebetale dem til sikringsinstitutionerne.

Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.122)

- 4.10. *Definition:* Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.122) er modstykket til ikke-fondsbaserede sociale ydelser (minus eventuelle lønmodtagerbidrag til sociale ordninger), som betales direkte af arbejdsgiverne til deres ansatte eller tidligere ansatte samt andre ydelsesberettigede⁽¹⁾ uden om forsikringselskaber eller selvstændige pensionskasser og uden at oprette særlige fonde eller separat reserve til formålet.

At visse sociale overførsler betales direkte af arbejdsgiverne og ikke gennem sociale fonde eller kasser eller andre sikringsinstitutioner ændrer intet ved deres karakter af sociale ydelser. Da de samlede udgifter til disse ydelser imidlertid indgår i arbejdsgivernes lønomkostninger, henhører disse ydelser også under aflønning af ansatte.

- 4.11. På sektorkontiene figurerer udgifter til direkte sociale ydelser først som anvendelse på indkomstdannelseskontoen som en del af aflønningen af ansatte, dernæst som anvendelse på sekundærindkomstfordelingskontoen som sociale ydelser. For at få denne konto til at balancere går man ud fra, at de ansattes husholdninger tilbagebetaler

⁽¹⁾ Under imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger hører tillige modværdien af den løn, som arbejdsgiverne midlertidigt fortsætter med at betale i tilfælde af sygdom, barsel, arbejdsskade, invaliditet, afskedigelse osv., forudsat at beløbet kan skilles ud.

arbejdsgivernes imputerede bidrag til sociale ordninger, der (sammen med eventuelle lønmodtagerbidrag til sociale ordninger) finansierer de direkte, sociale ydelser, som de samme arbejdsgivere yder til de ansatte. Dette fiktive kredsløb kan sidestilles med kredsløbet for de faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger, der passerer gennem husholdningernes konti, og som formodes at blive betalt af husholdningerne til sikringsinstitutionerne.

Med hensyn til værdiansættelsen af imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger, hvis størrelse ikke nødvendigvis stemmer overens med størrelsen af de direkte sociale ydelser, henvises til D.612.

4.12. Registreringstidspunkt for aflønning af ansatte:

- a) lønninger (D.11) registreres i den periode, hvor arbejdet udføres. Dog registreres ekstraordinære bonuser og beløb, 13. månedsløn mv., når de forfalder til betaling
- b) faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.121) registreres i den periode, hvor arbejdet udføres
- c) imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.122):
  - 1) Når de er modpostering til obligatoriske, direkte sociale ydelser, registreres de i den periode, hvor arbejdet udføres.
  - 2) Når de er modpostering til frivillige, direkte sociale ydelser, registreres de, når de præsteres.

4.13. Aflønning af ansatte kan omfatte:

- a) residente arbejdsgiveres aflønning af residente ansatte
- b) ikke-residente arbejdsgiveres aflønning af residente ansatte
- c) residente arbejdsgiveres aflønning af ikke-residente ansatte.

Disse forskellige elementer registreres i ENS på følgende måde:

- 1) Residente arbejdsgiveres aflønning af residente og ikke-residente ansatte samles under litra a) og c) og figurerer under anvendelse på indkomstdannelseskontoen for de sektorer og erhverv, hvortil arbejdsgiverne hører.
- 2) Residente og ikke-residente arbejdsgiveres aflønning af residente ansatte samles under litra a) og b) og figurerer som tilgang på husholdningernes konto for allokering af primær indkomst.
- 3) Litra b), ikke-residente arbejdsgiveres aflønning af residente ansatte, figurerer som anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.
- 4) Litra c), residente arbejdsgiveres aflønning af ikke-residente ansatte, figurerer som tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

PRODUKTIONS- OG IMPORTSKATTER (D.2)

4.14. *Definition:* Produktions- og importskatter (D.2) er obligatoriske, ensidige betalinger i kontanter eller naturalier, som opkræves af sektoren offentlig forvaltning og service eller Den Europæiske Unions institutioner på produktion og import af varer og tjenester, beskæftigelse af arbejdskraft samt ejendomsret eller brugsret til jord, bygninger eller andre aktiver, der anvendes i produktionen. Disse skatter skal betales, uanset om der opnås fortjeneste eller ej.

4.15. Produktions- og importskatter opdeles på følgende måder:

- a) produktskatter (D.21)
  - 1) merværdiafgifter (moms) (D.211)
  - 2) importskatter og told ekskl. moms (D.212)
    - told mv. (D.2121)
    - importskatter ekskl. moms og told (D.2122)

- 3) produktskatter undtagen moms og importskatter (D.214)
- b) andre produktionsskatter (D.29).

PRODUKTSKATTER (D.21)

4.16. *Definition:* Produktskatter (D.21) betales pr. enhed af en bestemt vare eller tjeneste, som indgår i en transaktion. Skatterne beregnes som et bestemt pengebeløb pr. mængdeenhed af varen eller tjenesten eller som en bestemt procentdel af varers og tjenesters enhedspris eller værdi. Som hovedprincip gælder, at uanset hvilken institutionel enhed, der skal betale, henhører skatter, der pålægges et produkt, under produktskatterne, medmindre de specifikt henføres til en anden kategori.

Merværdiafgift (moms) (D.211)

4.17. *Definition:* En merværdiafgift (moms) er en afgift på varer eller tjenester, der opkræves successivt af foretagenderne, og som til sidst opkræves samlet hos de endelige købere.

Nærværende afsnit omfatter den merværdiafgift, der opkræves af den offentlige forvaltning og service, og som lægges på nationale og importerede produkter, samt eventuelt andre fradragsberettigede afgifter, der anvendes efter regler, der kan sidestilles med reglerne for moms — herefter for nemheds skyld benævnt moms.

Producenter er kun forpligtet til at betale differencen mellem moms på salg og moms på indkøb til eget forbrug i produktionen eller faste bruttoinvesteringer.

Moms registreres netto i den forstand, at:

- a) produktion af varer og tjenester samt import værdiansættes ekskl. faktureret moms
- b) køb af varer og tjenester registreres inkl. ikke-fradragsberettiget moms. Momsen registreres ikke som afholdt af sælgerne, men af køberne, og kun af købere, der ikke kan fratække momsen. Hovedparten af al moms er derfor registreret i ENS som betalt på endelig anvendelse, navnlig som husholdningernes forbrug. En del af momsen kan dog betales af foretagender, især foretagender, der er fritaget for moms.

I den samlede økonomi er momsen lig med forskellen mellem al faktureret moms og al fradragsberettiget moms.

Importskatter og told ekskl. moms (D.212)

4.18. *Definition:* Importskatter og told ekskl. moms (D.212) er obligatoriske betalinger, der opkræves af den offentlige forvaltning og service eller Den Europæiske Unions institutioner på importerede varer ekskl. moms, inden disse frit kan omsættes på det økonomiske område, samt på tjenesteydelser, der leveres til residente enheder af ikke-residente enheder.

Disse betalinger omfatter:

- a) told mv. (D.2121):

består af told eller andre importskatter, der skal betales i henhold til toldtariffer på særlige typer varer, når de indføres til anvendelse på brugerlandets økonomiske område.

- b) Importskatter ekskl. moms og told mv. (D.2122):

Denne kategori omfatter:

- 1) afgifter på importerede landbrugsprodukter
- 2) monetære udligningsbeløb på import
- 3) forbrugsskatter og særlige afgifter på visse importerede produkter, såfremt samme skatter og afgifter på lignende produkter af indenlandsk oprindelse betales af den producerende branche selv
- 4) almindelige omsætningsafgifter på import af varer og tjenester

- 5) skatter på specifikke tjenester ydet af ikke-residente foretagender til residente enheder inden for det økonomiske område
- 6) udbytter, som offentlige foretagender har opnået ved udøvelse af et monopol på import af en bestemt vare eller tjeneste, og som overføres til staten.

Nettoskatter og -told på import ekskl. moms beregnes ved at trække importsubsidier (D.311) fra importskatter og told ekskl. moms (D.212).

Produktskatter undtagen moms og importskatter (D.214)

4.19. *Definition:* Produktskatter undtagen moms og importskatter (D.214) omfatter skatter, der skal betales i forbindelse med produktion, eksport, salg, overdragelse, leasing eller levering af varer og tjenester, eller i forbindelse med disses anvendelse til eget forbrug eller egne investeringer.

4.20. Denne kategori omfatter især:

- a) forbrugsskatter og andre afgifter bortset fra dem, der hører ind under importafgifter og told
- b) punktafgifter på salg af særlige produkter som f.eks. alkoholiske drikke og tobak, samt stempelafgifter på juridiske dokumenter eller checks
- c) skatter på finans- og kapitaltransaktioner, der betales ved køb eller salg af ikke-finansielle og finansielle aktiver inkl. fremmed valuta. De opkræves ved ejerskifte i forbindelse med jord eller andre aktiver undtagen i kapitaloverførsler (hovedsagelig arv og gaver), hvor de behandles som skatter på formidlernes tjenester
- d) registreringsafgifter for biler
- e) forlystelsesskatter
- f) skatter på lotteri og spil, undtagen skatter på gevinster
- g) skatter på forsikringspræmier
- h) andre skatter på bestemte tjenester som hoteller eller andre overnatningsfaciliteter, boligjenester, restauranter, transport, kommunikation, reklame
- i) generelle skatter på salg (undtagen moms), som omfatter skatter på fabrikanters engros- og detailsalg og omsætningsskatter
- j) fiskale monopulers udbytte, som overføres til staten, dog med undtagelse af monopoler på import af visse varer eller tjenester (inkluderet i D.2122).

Fiskale monopoler er offentlige foretagender, som ifølge loven har fået monopol på produktion eller distribution af en særlig vare eller tjeneste med henblik på at skaffe offentlige midler og ikke for at fremme den økonomiske politik eller socialpolitikken. Når et offentligt foretagende får tildelt monopolrettigheder i henhold til en vedtagen økonomisk politik eller socialpolitik og på grund af varens eller tjenestens egenart eller produktionsteknologi — f.eks. offentlige værker, postvæsen, telekommunikation, jernbaner mv. — betragtes det ikke som et fiskalt monopol. Hovedreglen er, at fiskale monopoler typisk beskæftiger sig med produktion af varer og tjenester, der kan være hårdt beskattet i andre lande. De er ofte begræset til produktion af brændstoffer og bestemte forbrugsvarer (f.eks. alkohol, tobak, tændstikker mv.)

- k) eksportskatter og monetære udligningsbeløb opkrævet på eksport.

4.21. Nettoproduktskatter beregnes ved at trække produktsubsidier (D.31) fra produktskatter (D.21).

ANDRE PRODUKTIONSSKATTER (D.29)

4.22. *Definition:* Andre produktions-skatter (D.29) er alle skatter, som foretagenderne skal betale i forbindelse med deres produktionsaktiviteter, uanset værdien og mængden af de producerede eller solgte varer og tjenester.

Skatterne kan opkræves på jord, faste aktiver eller arbejdskraft i produktionen og på visse aktiviteter eller transaktioner.

4.23. Andre produktionsskatter (D.29) omfatter især:

- a) skatter på jord, bygninger og anlæg (eller brugsretten hertil), som foretagender anvender i produktionen (inkl. ejere af egne boliger)
- b) skatter på brugen af faste aktiver (køretøjer, maskiner og udstyr) til produktion, uanset om de ejes eller lejes
- c) skatter på udbetalt lønsum og antal ansatte
- d) skatter på internationale transaktioner (udenlandsrejser, betalinger til udlandet eller lignende transaktioner med ikke-residente enheder) i produktionssammenhæng
- e) skatter, som foretagender betaler for at opnå erhvervsmæssige tilladelser, dersom disse udstedes automatisk mod betaling af det krævede gebyr. Hvis derimod den offentlige forvaltning og service foretager kontrol af erhvervslokalernes egnethed eller sikkerhed, det anvendte udstyrs pålidelighed eller sikkerhed, det ansatte personales faglige kompetence eller de producerede varers og tjenesters kvalitet eller standarder og stiller disse parametre som betingelse for udstedelse af tilladelsen, betragtes beløbene som udgifter til ydede tjenester, medmindre disse beløb er helt ude af proportioner med omkostningerne ved den offentlige kontrol
- f) miljøafgifter på produktionsaktiviteter opkrævet i forbindelse med udslip eller udledning af skadelige luftarter, væsker eller andre skadelige stoffer. De omfatter ikke betaling for den offentlige forvaltning og services indsamling og bortskaffelse af affald eller skadelige stoffer, idet disse beløb indgår i foretagendernes forbrug i produktionen
- g) for lav momsgodtgørelse som følge af de standardsatser, der ofte anvendes i landbruget.

4.24. Denne kategori omfatter ikke skat på husholdningernes egen anvendelse af køretøjer mv., som registreres under løbende indkomst- og formueskatter mv.

PRODUKTIONS- OG IMPORTAFGIFTER TIL DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER

4.25. Produktions- og importskatter til Den Europæiske Unions institutioner omfatter bl.a.:

- a) skatter, som hjemmehørende producentenheder betaler direkte til Den Europæiske Unions institutioner (EKSF-afgiften på kul- og stålforetagender)
- b) skatter, der opkræves af de nationale myndigheder på vegne af Den Europæiske Unions institutioner, dvs.:
  - 1) fra den fælles landbrugspolitik: afgifter på importerede landbrugsprodukter, monetære udligningsbeløb på eksport og import, sukkerafgifter og afgift på isoglukose, medansvarsafgifter på mælk og korn
  - 2) fra handelen med tredjelande: told opkrævet efter Den Europæiske Unions integrerede toldtarif (Taric)
  - 3) samt indtægter fra den moms, der opkræves i de enkelte medlemsstater.

4.26. Registrering af produktions- og importskatter: produktions- og importskatter registreres, når de skattepligtige aktiviteter, transaktioner eller andre begivenheder finder sted.

4.27. Nogle økonomiske aktiviteter, transaktioner eller begivenheder vil dog, selv om de i henhold til skattelovgivningen medfører skattepligt for de pågældende enheder, til stadighed blive unddraget beskatning, og det ville være urealistisk at tro, at disse forhold skulle skabe finansielle aktiver og passiver i form af fordringer eller gæld. Derfor registreres i ENS udelukkende beløb, der skal betales i henhold til myndighedernes skattepåligning, selvangivelser eller andet, der klart definerer skatteyderens pligt til at betale. ENS imputerer ikke skatter, hvor der ikke ligger en officiel skattepåligning til grund.

Pålignede skatter, som ikke indbetales (f.eks. pga. konkurs), betragtes først som betalt, dernæst er der to muligheder:

- a) afskrivning af uerholdelige fordringer, hvor sektoren offentlig forvaltning og service konstaterer, at dens tilgodehavende ikke længere kan inddrives. Denne afskrivning registreres på den offentlige forvaltning og services og debitorens konto for andre mængdemæssige ændringer i status
- b) eftergivelse af gælden gennem fælles overenskomst mellem den offentlige forvaltning og service. En sådan eftergivelse registreres som kapitaloverførsel fra sektoren offentlig forvaltning og service til debitor på kapitalkontoen samtidig med, at tilgodehavendet slettes på den finansielle konto.

4.28. Værdien af de samlede skatter, som skal registreres, inkluderer eventuelle renter af skatterestancer og eventuelle bøder pålagt af skattemyndighederne, dersom det ikke er muligt at registrere disse beløb separat. De samlede skatter omfatter endvidere eventuelle gebyrer, som pålægges i forbindelse med opkrævning eller inddrivning af skatter, som ikke er betalt. Tilsvarende nedsættes den samlede skatteværdi, hvis den offentlige forvaltning og service har foretaget skattenedsættelser som led i den økonomiske politik, eller hvis for meget indbetalt skal tilbagebetales.

4.29. I ENS optræder produktions- og importskatter (D.2):

- a) som anvendelse på den samlede økonomis indkomstdannelseskonto
- b) som tilgang på sektoren den offentlige forvaltning og services konto for allokering af primær indkomst og på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Produktskatter registreres som tilgang på den samlede økonomis konto for varer og tjenester. Herved kan der opnås balance mellem tilgangen af varer og tjenester — værdiansat ekskl. produktskatter — og anvendelsen, der værdiansættes inkl. disse skatter.

Andre produktionsskatter (D.29) optræder som anvendelse på indkomstdannelseskontoen for de erhverv eller sektorer, der betaler disse skatter.

SUBSIDIER (D.3)

4.30. *Definition:* Subsidier (D.3) er løbende, ensidige overførsler, som det offentlige eller Den Europæiske Unions institutioner betaler til residente⁽²⁾ producenter med henblik på at påvirke produktionsmængden og priserne eller aflønningen af produktionsfaktorerne.

Andre ikke-markedsproducenter kan kun modtage andre produktionssubsidier, hvis disse udbetales i henhold til generelle ordninger, som også er gældende for markeds- og ikke-markedsproducenter. Pr. konvention registreres produktsubsidier ikke for anden ikke-markedsmæssig produktion (P.13).

4.31. Subsidier fra Den Europæiske Unions institutioner omfatter kun de løbende overførsler, der sker direkte til residente produktionsenheder.

4.32. Subsidier kan opdeles på følgende måde:

- a) produktsubsidier (D.31)
  - 1) importsubsidier (D.311)
  - 2) andre produktsubsidier (D.319)
- b) andre produktionssubsidier (D.39).

PRODUKTSUBSIDIER (D.31)

4.33. *Definition:* Produktsubsidier (D.31) er subsidier, der betales pr. enhed af producerede eller importerede varer eller tjenester. Subsidiet kan være et bestemt beløb pr. mængdeenhed af varer eller tjenester, eller det kan beregnes efter værdien som en bestemt procent af enhedsprisen. Subsidiet kan endvidere beregnes som forskellen mellem en indikativpris og den pris, som køberen faktisk betaler på markedet. Et produktsubsidie udbetales normalt, når varen produceres, sælges eller importeres. Pr. konvention kan produktionssubsidier kun tildeles markedsmæssig produktion (P.11) eller produktion til egen endelig anvendelse (P.12).

⁽²⁾ Subsidier fra Den Europæiske Unions institutioner betales til residente enheder overalt i Fællesskabet.

Importsubsidier (D.311)

4.34. *Definition:* Importsubsidier (D.311) er subsidier til varer og tjenester, der udbetales, når varerne passerer grænsen til anvendelse på det økonomiske område, eller når tjenesterne leveres til residente institutionelle enheder. De omfatter tab, som opstår, når offentlige handelsorganisationer i overensstemmelse med den vedtagne politik køber produkter fra ikke-residente og sælger dem til lavere priser til residente enheder.

Andre produktsubsidier (D.319)

4.35. Andre produktsubsidier (D.319) omfatter:

- a) subsidier til produkter, der anvendes inden for Fællesskabet, dvs. subsidier, der betales til residente producenter for deres produktion, når den anvendes eller forbruges inden for det økonomiske område.
- b) tab som opstår, når offentlige handelsorganisationer i overensstemmelse med den vedtagne økonomiske og sociale politik køber produkter fra residente producenter og derefter sælger dem til lavere priser til residente enheder eller ikke-residente enheder
- c) subsidier til offentlige selskaber eller kvasi-selskaber til dækning af vedvarende tab på produktionsaktiviteterne, fordi der beregnes priser, som er lavere end de gennemsnitlige produktionsomkostninger i overensstemmelse med den i hjemlandet eller EU vedtagne økonomiske politik og socialpolitik
- d) direkte eksportsubsidier udbetalt direkte til residente producenter, når varerne forlader det økonomiske område eller tjenesterne leveres til ikke-residente enheder, dog med undtagelse af tilbagebetaling ved toldgrænsen af tidligere betalte produktskatter eller fritagelse for de skatter, der ville forfalde, hvis varerne skulle sælges eller anvendes på det økonomiske område.

ANDRE PRODUKTIONSSUBSIDIER (D.39)

4.36. *Definition:* Andre produktionssubsidier (D.39) består af subsidier undtagen produktsubsidier, som residente produktionsenheder kan få tildelt, når de påbegynder en produktion.

Andre ikke-markedsproducenter kan kun modtage andre produktionssubsidier til deres ikke-markeds-mæssige produktion, hvis disse betalinger fra den offentlige forvaltning og service foretages som led i generelle ordninger, som også gælder for markedsproducenter og ikke-markedsproducenter.

4.37. Denne kategori omfatter bl.a.:

- a) subsidier til lønninger eller arbejdskraft: disse tilskud betales i relation til de samlede lønudgifter eller den samlede arbejdskraft, eller beskæftigelse af særlige kategorier af mennesker som f.eks. fysisk handicappede eller langtidslidende, eller i relation til omkostninger ved uddannelsesordninger, som etableres eller finansieres af foretagenderne
- b) subsidier til forureningsbekæmpelse: disse tilskud er løbende subsidier til hel eller delvis dækning af omkostningerne ved ekstra foranstaltninger for at mindske eller undgå udledning af forurenende stoffer i miljøet
- c) rentestøtte til residente produktionsenheder, også selv om formålet er at fremme investeringer⁽³⁾. Sådanne bevillinger er løbende overførsler som skal reducere producenternes omkostninger. De betragtes som subsidier til de begunstigede producenter, også når renteforskellen rent faktisk betales direkte af den offentlige forvaltning og service til det pågældende kreditinstitut
- d) for høj momsgodtgørelse som følge af de standardsatser, der ofte anvendes i landbruget.

⁽³⁾ Et tilskud, der har til formål både at finansiere nedskrivningen af en gæld og betalingen af renterne, og hvor en fordeling på de to komponenter er umulig, behandles samlet som et investeringstilskud, og når det ikke er muligt at opdele tilskuddet i disse to elementer, registreres hele beløbet som investeringstilskud.

4.38. Nedenstående betragtes ikke som subsidier:

- a) løbende overførsler fra offentlig forvaltning og service til husholdningerne i deres egenskab af forbrugere. Disse overførsler registreres enten som sociale ydelser eller som diverse løbende overførsler (D.75)
- b) løbende overførsler inden for den offentlige forvaltning og service i dens egenskab af producenter af ikke-markedsmæssige varer og tjenester, undtagen andre produktionssubsidier (D.39). De løbende overførsler registreres som løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service (D.73)
- c) investeringstilskud (D.92)
- d) ekstraordinære betalinger til sociale forsikringsfonde, hvis formålet med disse betalinger er at øge fondenes aktuar-mæssige reserver. Disse beløb registreres som andre kapitaloverførsler (D.99)
- e) offentlig forvaltning og services overførsler til ikke-finansielle selskaber og selskabslignende foretagender til dækning af tab akkumuleret over flere regnskabsår, eller ekstraordinære tab af årsager, der ligger uden for foretagendets kontrol. Disse overførsler klassificeres under andre kapitaloverførsler (D.99)
- f) eftergivelse af producentenheders gæld til sektoren offentlig forvaltning og service (f.eks. offentlige lån til et ikke-finansielt foretagende, som har akkumuleret driftstab over flere regnskabsår). Almindeligvis registreres disse transaktioner som andre kapitaloverførsler (D.99) (se punkt 4.165, litra f))
- g) skadeserstatninger fra den offentlige forvaltning og service eller udlandet for skade eller tab på kapitalgoder som følge af krigshandlinger, andre politiske begivenheder eller nationale katastrofer. Disse beløb registreres som andre kapitaloverførsler (D.99)
- h) aktier og andre ejerandele, som den offentlige forvaltning og service har opkøbt i selskaber. Disse beløb registreres som aktier og andre ejerandelsbeviser (AF.5).
- i) betalinger fra den offentlige forvaltning og service, når den har overtaget ansvaret for ekstraordinært høje pensionsudgifter, der påhviler et offentligt foretagende. Disse betalinger registreres under diverse løbende overførsler (D.75)
- j) betalinger fra den offentlige forvaltning og service til markedsproducenter til hel eller delvis betaling af varer og tjenesteydelser, som de pågældende markedsproducenter leverer direkte og individuelt til husholdningerne til dækning af udgifter forbundet med sociale risici eller behov (se punkt 4.84), og som husholdningerne ifølge loven har ret til. Disse betalinger registreres som den offentlige forvaltning og services udgifter til individuelt konsum (P.31) og herefter som sociale ydelser i naturalier (D.631) og husholdningernes faktiske individuelle konsum (P.41).

4.39. Registreringstidspunkt: Subsidier registreres, når den pågældende transaktion eller begivenhed (produktion, salg, import mv.) finder sted.

Særlige tilfælde:

- a) subsidier i form af differencen mellem køberprisen og den salgspris, et offentligt handelsforetagende forlanger, registreres på det tidspunkt, hvor varerne købes af det offentlige, dersom salgsprisen kendes på det tidspunkt
- b) subsidier til dækning af en producents tab registreres på det tidspunkt, hvor det offentlige beslutter at dække tabet.

4.40. I ENS optræder subsidier:

- a) som negativ anvendelse på den samlede økonomis indkomstdannelseskonto
- b) som negativ tilgang på sektoren offentlig forvaltning og services konto for allokering af primær indkomst og på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Produktsubsidier registreres som negativ tilgang på den samlede økonomis konto for varer og tjenester. Derved kan opnås balance mellem tilgang og anvendelse af varer og tjenester.

Andre produktionssubsidier (D.39) behandles som negative anvendelser på indkomstdannelseskontoen for de erhverv eller sektorer, der modtager dem.

Et system med valutadifferentiering har følgende indvirkning på produktions- og importskatter og subsidier (multiple valutakurser anvendes ikke i øjeblikket blandt EU-medlemsstaterne):

- a) implicitte importskatter registreres som importskatter ekskl. moms og told (D.2122)
- b) implicitte eksportskatter registreres som produktskatter undtagen moms og importskatter (D.214)
- c) implicitte subsidier til import registreres som importsubsidier (D.311)
- d) implicitte subsidier til eksport registreres som andre produktsubsidier (D.319).

FORMUEINDKOMST (D.4)

4.41. *Definition:* Formueindkomst (D.4) er den indkomst, som ejeren af et finansielt aktiv eller et materielt, ikke-produceret aktiv modtager for at stille finansielle midler eller et materielt ikke-produceret aktiv til rådighed for en anden institutionel enhed.

I ENS klassificeres formueindkomster på følgende måde:

- a) renter (D.41)
- b) udloddet selskabsudbytte (D.42)
  - 1) udbytte (D.421)
  - 2) udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber (D.422)
- c) reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer (D.43)
- d) formueindkomst henført til forsikringstagere (D.44)
- e) jordrente o.l. (D.45).

RENTER (D.41)

4.42. *Definition:* En rente (D.41) er det beløb, som debitor på betingelser, der fremgår af det finansielle instrument, han og kreditor har indgået, er pligtig at betale kreditor over en bestemt periode, uden at hovedstolen derved nedbringes.

4.43. Når kreditorer låner midler til debitorer, oprettes et af nedenstående finansielle instrumenter.

Denne form for formueindkomst tilfalder ejere af bestemte typer finansielle aktiver:

- a) indskud (AF.2)
- b) værdipapirer undtagen aktier (AF.3)
- c) lån (AF.4)
- d) andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7).

Renter på indlån, udlån og forfaldne mellemværender

4.44. Forfaldne renter af disse finansielle aktiver og passiver bestemmes ved at anvende den relevante rentesats af den til enhver tid resterende hovedstol i regnskabsperioden.

Renter på værdipapirer

Renter på vekslers og lignende kortfristede instrumenter

4.45. Forskellen mellem den pålydende værdi og prisen ved udstedelsen (dvs. diskonteringen), er målet for den rente, der skal betales i vekslens levetid. Stigningen i vekslens værdi, der skyldes påløbne renter, er ikke nogen kapitalgevinst, idet den skyldes en forhøjelse af lånebeløbet og ikke en ændring i aktivets pris. Andre ændringer i værdien af vekslens registreres som kapitalgevinster eller -tab.

Renter på obligationer:

4.46. Obligationer er langfristede værdipapirer, der giver inhænderen ubetinget ret til et fast eller et kontraktmæssigt fastsat variabelt afkast i form af kuponudbetalinger, eller et nærmere angivet, fast beløb udbetalt på en eller flere forud fastsatte datoer, når værdipapiret indløses, eller en kombination af begge systemer.

- a) Kuponløse obligationer. Her finder ingen kuponudbetalinger sted. Renten baseres på differencen mellem indløsningskursen og udstedelseskursen og fordeles over hele obligationens løbetid. Den årlige rente reinvesteres i obligationen af ihændehaveren, således at der på den finansielle konto må foretages modposterings svarende til værdien af de akkumulerede renter, der registreres som ihændehavers erhvervelse af yderligere obligationer og som udsteders eller debtors udstedelse af yderligere obligationer (dvs. en stigning i den oprindelige obligationsmasse).
- b) Andre obligationer, herunder obligationer udstedt til under pari. Her har renten to komponenter:
  - 1) summen af kuponudbetalinger i hver periode
  - 2) summen af påløbne renter i hver periode baseret på differencen mellem indløsningskursen og udstedelseskursen og beregnet på samme måde som for de kuponløse obligationer.
- c) Indekspapirer. Her er beløbene for kuponudbetalinger og/eller restlånebeløb indeksregulerede. En ændring i restlånebeløbet mellem begyndelsen og slutningen af en bestemt regnskabsperiode, der skyldes bevægelser i det pågældende indeks, registreres som påløbne renter i perioden og lægges til de andre af periodens forfaldne renter. Renter, der påløber som følge af indeksreguleringen, reinvesteres reelt i værdipapiret og skal dermed registreres på både ihændehavers og udsteders finansielle konto.

Rente-swaps og terminsaftaler

- 4.47. Swaps er kontraktmæssige ordninger mellem to institutionelle enheder, der indgår aftale om at udveksle strømme af fordringer af samme størrelse i løbet af en bestemt periode. De almindeligste former for swap-aftaler drejer sig om renter og valuta.

Strømmene af renter i henhold til swap-aftaler registreres med fradrag af betalingerne mellem de to parter i aftalen. Eventuelle betalinger til tredjemand (f.eks. specialiserede brokere) for etablering af swaps registreres som køb af tjenester.

Samme princip anvendes for transaktioner i henhold til terminsaftaler.

Renter på finansiell leasing

- 4.48. Finansiell leasing er et alternativ til almindelig låntagning, når det gælder finansiering af køb af maskiner og udstyr. Det er en aftale, der kanaliserer midler fra en långiver til en låntager. Leasinggiveren indkøber udstyret og leasingtageren forpligter sig til at betale leje, således at leasinggiveren får dækket alle eller næsten alle sine omkostninger inkl. renter i kontraktens løbetid.

Leasinggiveren betragtes som långiver i forhold til leasingtageren for et beløb svarende til køberprisen for aktivitet, således at lånet gradvis tilbagebetales i løbet af leasingperioden. Den leje, som leasingtageren betaler i hver periode, betragtes derfor som bestående af to komponenter, nemlig afdrag og renter. Rentesatsen på det imputerede lån bestemmes implicit ud fra forholdet mellem den samlede leje for hele leasingperioden og aktivets køberpris. Rentens andel af lejen bliver gradvis mindre, efterhånden som lånet afdrages. Leasingtagerens oprindelige lån registreres sammen med de efterfølgende afdrag på lånet på leasingtagers og leasinggivers finansielle konto. Rentebetalingerne registreres under renter på deres primærindkomstfordelingskonto.

Andre renter

- 4.49. Følgende behandles også som renter:

- a) overtræksrenter, ekstrarenter på indlån, der henstår længere end aftalt, samt udtrukne præmier fra præmieobligationer

- b) renter, som investeringsforeninger (punkt 2.51, litra b)) modtager som afkast af deres investeringer, og som henføres til aktionærene, også selv om beløbene kapitaliseres. Inkluderet er dog ikke kapitalgevinster og -tab på finansielle instrumenter, der tilhører investeringsselskaber; disse beløb registreres ikke som formueindkomst.

Registreringstidspunkt

- 4.50. Renter registreres ud fra det tidspunkt, hvor forpligtelsen til at betale indtræder, dvs. at renter af det skyldige lånebeløb tilskrives kreditor løbende. Den rente, der påløber i hver regnskabsperiode, registreres, uanset om den rent faktisk udbetales eller lægges til det skyldige lånebeløb. Udbetales den ikke rent faktisk, registreres forhøjelsen af det skyldige beløb endvidere på kreditors finansielle konto som en ekstra erhvervelse af denne form for finansielt aktiv og hos debitor som en lige så stor erhvervelse af passiver.

- 4.51. Renter registreres inden fradrag af nogen form for skatter. Renteindtægter og renteudgifter registreres altid inkl. rentestøtte, også selv om den betales direkte til de finansielle institutioner og ikke til modtageren (se under subsidier).

Da værdien af de finansielle formidlers tjenester ikke fordeles blandt de forskellige kunder, foretages der ikke nogen korrektion for faktiske rentebetalinger til eller fra de finansielle formidlere for at eliminere de marginer, der svarer til de finansielle formidlers implicitte gebyrer. Det er derfor nødvendigt at indføje en korrektionspost på kontoen for allokering af primær indkomst både for finansielle formidlere og et fiktivt erhverv, hvortil de finansielle formidlers produktion pr. konvention henføres som forbrug i produktionen.

- 4.52. I ENS opføres renter under:

- a) tilgang og anvendelse på sektorernes konto for allokering af primær indkomst⁽⁴⁾
- b) tilgang og anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

UDLODDET SELSKABSUDBYTTE (D.42)

Udbytte (D.421)

- 4.53. *Definition:* Udbytte (D.421) er en form for formueindkomst, som aktieejere (AF.5) har ret til, når de stiller kapital til rådighed for selskaber. Udvidelse af selskabskapital kan ske ved at udstede aktier som et alternativ til almindelig låntagning. Til forskel fra lånt kapital skaber aktiekapital ikke nogen gældsforpligtelse af en bestemt størrelse, ej heller giver den aktionærene i et selskab ret til et fast eller forudbestemt afkast.

- 4.54. Udbytte omfatter endvidere:

- a) aktier udstedt til aktionærer som udbyttebetaling for regnskabsåret. Dog er fondsaktier, som er en kapitalisering af egne midler i form af reserver og ikke-udloddet udbytte, og som giver anledning til udstedelse af nye aktier til aktionærene i forhold til deres aktieandele ikke inkluderet
- b) udbytte, som investeringsforeninger (se punkt 2.51, litra b)) modtager af deres investeringer, og som henføres til aktionærene, også selv om beløbene kapitaliseres. Inkluderet er dog ikke kapitalgevinster og -tab på finansielle instrumenter, der tilhører investeringsselskaber. Disse beløb registreres ikke som formueindkomst
- c) indkomst betalt til offentlig forvaltning og service af offentlige foretagender, som anerkendes som uafhængige, juridiske enheder, som ikke formelt er oprettet som egentlige selskaber.

- 4.55. Registreringstidspunkt: Udbytte registreres på det tidspunkt, hvor de forfalder til betaling i henhold til selskabets bestemmelser.

⁽⁴⁾ Den praksis er forskellig fra den mest anvendte bogføringspraksis i erhvervslivet, hvor renteudgifter normalt opføres som faste omkostninger i lighed med andre produktionsomkostninger på driftskontoen.

I ENS opføres udbytte under:

- a) anvendelse på kontoen for allokering af primær indkomst for de sektorer, hvori selskaberne er klassificeret
- b) tilgang på kontoen for allokering af primær indkomst for de sektorer, hvori aktionærerne er klassificeret
- c) anvendelse og tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber (D.422)

4.56. *Definition:* Ejers udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber (D.422) er de beløb, som ejerne rent faktisk trækker ud til egen anvendelse af overskuddet fra de kvasi-selskaber, de ejer.

4.57. Disse beløb skal registreres før fradrag af løbende indkomst- og formueskatter, som anses for altid at skulle betales af ejerne.

4.58. Når et kvasi-selskab har et driftsoverskud, kan ejerne vælge at lade en del af eller hele overskuddet blive i selskabet, især til investeringer. Den indkomst, som bliver stående i kvasi-selskaberne fremstår som disses egenopsparing; kun de beløb, der rent faktisk hæves af ejerne registreres som udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber.

4.59. Når residente foretagenders udenlandske filialer, agenturer mv. har driftsoverskud, registreres tilbageholdt overskud — forudsat at disse filialer og agenturer anses for ikke-residente enheder — som reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer (D.43). Kun indkomst, der rent faktisk overføres til moderselskabet registreres som udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber fra udlandet. Samme princip anvendes for de udenlandsk ejede filialer, agenturer mv., som opererer inden for det økonomiske område og det ikke-residente moderselskab, de er knyttet til.

4.60. Kategorien omfatter endvidere den nettoleje, som residerende modtager som ejere af jord eller bygninger i udlandet, eller som ikke-residerende modtager som ejere af jord og bygninger inden for det økonomiske område. I forbindelse med alle transaktioner med jord og bygninger, som ikke-residerende enheder foretager på et lands økonomiske område, betragtes disse residerende enheder som fiktive residerende enheder, hvor de ikke-residerende enheder står som ejere af kapitalen.

Lejeværdien af ejerboliger i udlandet registreres som import af tjenester og som primær indkomst fra udlandet. Lejeværdien af ejerboliger, som tilhører ikke-residerende registreres som eksport af tjenester som primær indkomst betalt til udlandet.

4.61. Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber omfatter ikke de beløb, som ejerne modtager fra:

- a) salg af eksisterende realkapitalgoder
- b) salg af jord og immaterielle aktiver
- c) udtræk af kapital (f.eks. hel eller delvis afvikling af deres ejerandel i kvasi-selskabet).

Disse beløb registreres som udtræk fra egenkapital på den finansielle konto. Omvendt registreres alle midler, som ejeren eller ejerne af kvasi-selskabet indskyder med henblik på anskaffelse af aktiver eller nedbringelse af passiverne, som forøgelse af egenkapital. Dersom kvasi-selskabet ejes af sektoren offentlig forvaltning og service, og det drives med løbende driftstab som led i den vedtagne økonomiske politik eller socialpolitik, skal alle normale overførsler fra offentlig forvaltning og service til foretagendet til dækning af tabene registreres som subsidier.

4.62. Registreringstidspunkt: Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber registreres på det tidspunkt, hvor ejerne trækker beløbet ud.

4.63. I ENS opføres udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber under:

- a) anvendelse på kontoen for allokering af primær indkomst for de sektorer, hvori kvasi-selskabet er klassificeret

- b) tilgang på ejersektorernes konto for allokering af primær indkomst
- c) anvendelse og tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

REINVESTERET INDTJENING PÅ DIREKTE UDENLANDSKE INVESTERINGER (D.43)

4.64. *Definition:* Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer (D.43) er lig med:

overskud af produktion i det foretagende, som er genstand for udenlandske direkte investeringer

plus eventuelle modtagne formueindkomster eller løbende overførsler

minus eventuelle betalte formueindkomster eller løbende overførsler inkl. faktiske overførsler til udenlandske, direkte investorer og det pågældende foretagendes eventuelle løbende indkomst- og formueskatter mv.

4.65. Et foretagende, som er genstand for udenlandske direkte investeringer er et foretagende oprettet i selskabsform eller et personligt foretagende, i hvilken en ikke-resident investor ejer mindst 10 % af stamaktierne eller af stemmeretten (for selskaber) eller tilsvarende (for personlige foretagender). Sådanne foretagender omfatter datterselskaber (investor ejer mere end 50 %), associerede selskaber (investor ejer under 50 %) og filialer (helt eller delvis ejede personlige foretagender), der ejes direkte eller indirekte af investor. Begrebet »foretagender, som er genstand for udenlandske direkte investeringer« er således bredere end »udenlandsk kontrollerede selskaber«.

4.66. Egentlig fordeling af indkomst fra foretagender, som er genstand for udenlandske direkte investeringer, kan ske i form af udbytte eller udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber.

Desuden registreres tilbageholdt overskud, som om det var udloddet og sendt til udenlandske direkte investorer i forhold til deres ejerandel af kapitalen i foretagendet og derpå reinvesteret af dem.

Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer kan være enten positiv eller negativ.

4.67. Registreringstidspunkt: Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer registreres på indtjeningstidspunktet.

I ENS opføres reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer under:

- a) anvendelse og tilgang på sektorernes konto for primær indkomst
- b) anvendelse og tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

FORMUEINDKOMST HENFØRT TIL FORSIKRINGSTAGERE (D.44)

4.68. *Definition:* Formueindkomst henført til forsikringstagere er de samlede primære indkomster fra investering af forsikringstekniske reserver. Forsikringstekniske reserver investeres af forsikringsselskaberne og pensionskasser i finansielle aktiver eller jord (hvoraf beregnes nettoformueindkomsten, dvs. efter fradrag af rentebetalinger) eller i bygninger (som giver nettooverskud af produktion). Nettoindkomst, som stammer fra investering af forsikringsselskabernes egne midler undtages i et omfang svarende til forholdet mellem egne midler/egne midler + forsikringstekniske reserver.

4.69. Da forsikringstekniske reserver er forsikringstageres aktiver, registreres investeringsafkastet heraf som betalt af forsikringsselskaberne og pensionskasser til forsikringstagerne i form af formueindkomst henført til forsikringstagere.

Da denne indkomst i praksis tilbageholdes af forsikringsselskaberne og pensionskasserne, registreres de som tilbagebetalt til forsikringsselskaberne og pensionskasserne i form af ekstra præmier, som lægges til de betalbare faktiske præmier og bidrag.

Disse ekstra præmier og bidrag til skadesforsikringer og livsforsikringer, der er tegnet under sociale sikringsordninger, registreres sammen med de faktiske præmier og bidrag på de pågældende enheders sekundærindkomstfordelingskonto.

Ekstra præmier til individuelle livsforsikringer, som ikke er tegnet under sociale sikringsordninger, betragtes i lighed med de faktiske præmier heller ikke som løbende overførsler på sekundærindkomstfordelingskontoen. De indgår direkte som et af elementerne i ændringerne i »husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver« der registreres på de pågældende enheders finansielle konto.

4.70. Registreringstidspunkt: Formueindkomst henført til forsikringstagere registreres, når den indtjenes.

4.71. I ENS opføres formueindkomst henført til forsikringstagere under:

- a) tilgang på forsikringstagernes konto for allokering af primær indkomst
- b) anvendelse på forsikringsselskabernes konto for allokering af primær indkomst
- c) tilgang og anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

JORDRENTE MV. (D.45)

Leje af jord

4.72. Den leje, en jordbesidder modtager fra en forpagter, udgør en form for formueindkomst.

Hertil regnes endvidere forfalden leje til ejere af indre vandveje og retten til udnyttelse heraf til rekreative og andre formål inkl. fiskeri.

En jordbesidder kan være forpligtet til at betale skatter eller afholde visse udgifter til vedligeholdelse, blot fordi han ejer jorden. Pr. konvention registreres sådanne skatter og udgifter, som betalt af den person, som har brugsretten til jorden, og som anses for at fratække dem den leje, han betaler til ejeren.

4.73. Leje af jord omfatter ikke leje af bygninger og boliger, der ligger på den. En sådan leje betragtes som betaling for en markedsræssig tjeneste, som ejeren yder lejereren af bygningen eller boligen og optræder som lejerens forbrug i produktionen eller konsum. Er der intet objektivi grundlag for opdeling af betalingen på hhv. leje af jord og leje af bygninger beliggende på den, registreres hele beløbet som leje af jord, når jordens værdi skønnes at overstige bygningernes værdi, ellers som husleje.

Leje af aktiver i undergrunden

4.74. Omfatter leje og koncessionsafgifter, som betales til ejere af forekomster af mineraler eller fossile brændstoffer (kul, olie eller naturgas), når det giver andre institutionelle enheder tilladelse til at efterforske i og udnytte sådanne forekomster i en nærmere angivet periode.

4.75. Registreringstidspunkt:

Lejeindtægterne registreres i den periode, hvor de forfalder til betaling.

4.76. I ENS registreres lejeindtægter under:

- a) tilgang og anvendelse på sektorernes konto for allokering af primær indkomst
- b) tilgang og anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

LØBENDE INDKOMST- OG FORMUESKATTER MV. (D.5)

4.77. *Definition:* Løbende indkomst- og formueskatter mv. (D.5) omfatter alle obligatoriske ensidige betalinger i penge eller naturalier, der regelmæssigt opkræves af den forvaltning og service eller af udlandet af institutionelle enheders indkomst og formue, samt enkelte periodiske afgifter, der hverken pålignes indkomst eller formue.

Løbende ejendoms- og formueskatter mv. opdeles i:

- a) indkomstskatter (D.51)
- b) andre løbende skatter (D.59).

INDKOMSTSKATTER (D.51)

4.78. *Definition:* Indkomstskatter (D.51) omfatter skatter af indkomst, udbytte og kapitalgevinster. De pålignes de faktiske eller skønnede indkomster, som oppebæres af enkeltpersoner, husholdninger, selskaber eller NPI'er. Det omfatter skatter af formue, jord eller fast ejendom, når besiddelsen heraf anvendes som grundlag for vurdering af ejernes indkomst.

Indkomstskatter omfatter:

- a) skatter af personlige indkomster eller husholdningers indkomster (arbejdsindkomst, formuebesiddelse, virksomhedsdrift, pensioner mv.), herunder skatter, som fratrækkes af arbejdsgiverne (kildeskat). Hertil hører også indkomstskat for ejere af personlige foretagender
- b) selskabsskatter mv.
- c) kapitalindvindingsskat
- d) spilleafgift og lignende skatter, der betales af gevinster — ikke at forveksle med skatter af omsætningen ved afholdelse af spil eller lotterispil, der betragtes som produktskatter.

ANDRE LØBENDE SKATTER (D.59)

4.79. Andre løbende skatter (D.59) omfatter:

- a) løbende formueskatter, som betales med regelmæssige mellemrum for ejendomsretten eller brugsretten til jord og bygninger samt løbende skatter på nettoformue og andre aktiver (smykker og andre ydre tegn på rigdom) — undtagen skatterne i D.29 (som foretagenderne betaler af deres produktionsaktiviteter) og skatterne i D.51 (indkomstskatter)
- b) skatter, som opkræves pr. voksen eller pr. husholdning, uanset indkomst eller formue
- c) skatter af udgifter, der betales af personers eller husholdningers udgifter
- d) husholdningernes betaling for tilladelse til at eje eller benytte køretøjer, både eller fly (ikke til erhvervmæssig anvendelse) eller jagt- og fisketegn eller skydetilladelser mv.⁽³⁾
- e) skatter på internationale transaktioner (udenlandsrejser, pengeoverførsler til udlandet, udenlandske investeringer mv.) undtagen skatter, der betales af producenter og told, der betales af husholdningerne.

4.80. Løbende indkomst- og formueskatter o.l. omfatter ikke:

- a) arve- og gaveafgifter, som pålægges modtagernes kapital, og derfor registreres under kapitalskatter (D.91)
- b) engangsafgifter på formue og kapital, som registreres under kapitalskatter (D.91)
- c) skatter på jord, bygninger eller andre aktiver, der ejes eller lejes af foretagender og anvendes i produktionen — opføres under andre produktionsskatter (D.29)
- d) husholdningers betalinger for tilladelser bortset fra tilladelser til brug af køretøjer, både eller fly, jagt- eller fisketegn, skydetilladelser, kørekort, flycertifikater, tv- og radiolicens, våbentilladelser, museumsentré eller

⁽³⁾ Grænsen mellem skatter og køb af tjenester fra det offentlige defineres efter samme kriterier som for foretagender. Hvis tilladelserne gives automatisk mod betaling af et gebyr, registreres betalingen som skatter. Hvis der til udstedelsen af tilladelser er knyttet en form for kontrol (f.eks. vedrørende den pågældende persons kvalifikationer), registreres betalingerne som køb af tjenester fra det offentlige, og ikke som skatter medmindre betalingerne ikke står i rimeligt forhold til omkostningerne ved ydelse af tjenesterne.

gebyrer for biblioteksudlån, renovationsafgifter mv., som i de fleste tilfælde betragtes som køb af tjenester fra den offentlige forvaltning og service⁽⁶⁾.

4.81. Værdien af de samlede skatter, som skal registreres, inkluderer eventuelle renter af skatterestancer og eventuelle bøder pålagt af skattemyndighederne, dersom det ikke er muligt at registrere disse beløb separat. De samlede skatter omfatter endvidere eventuelle gebyrer, som pålægges i forbindelse med opkrævning eller inddrivning af skatter, som ikke er betalt. Tilsvarende nedsættes den samlede skatteværdi, hvis den offentlige forvaltning og service har foretaget skattnedsættelser som led i den økonomiske politik, eller hvis for meget indbetalt skat tilbagebetales.

4.82. Registreringstidspunkt:

Løbende indkomst- og formueskatter registreres, når de skattepligtige aktiviteter, transaktioner eller andre begivenheder finder sted.

Nogle økonomiske aktiviteter, transaktioner eller begivenheder vil dog, selv om de i henhold til skattelovgivningen medfører skattepligt for de pågældende enheder, til stadighed blive unddraget beskatning, og det ville være urealistisk at tro, at disse forhold skulle skabe finansielle aktiver og passiver i form af fordringer eller gæld. Derfor registreres i ENS udelukkende beløb, der skal betales i henhold til myndighedernes skattepålgning, selvangivelser eller andet, der klart definerer skatteyderens pligt til at betale. ENS imputerer ikke skatter, hvor der ikke ligger en officiel skattepålgning til grund.

Påliggende skatter, som ikke indbetales (f.eks. pga. konkurs) betragtes først som betalt, dernæst er der to muligheder:

- a) afskrivning af uerholdelige fordringer, hvor den offentlige forvaltning og service konstaterer, at dets tilgodehavende ikke længere kan inddrives. Denne afskrivning registreres på den offentlige forvaltning og service og debitorens konto for andre mængdemæssige ændringer i status
- b) eftergivelse af gælden gennem fælles overenskomst mellem den offentlige forvaltning og service og debitor. En sådan eftergivelse registreres som kapitaloverførsel fra sektoren offentlig forvaltning og service til debitor på kapitalkontoen samtidig med, at tilgodehavendet slettes på den finansielle konto.

I nogle tilfælde kan pligten til at betale indkomstskat ikke fastslås i den regnskabsperiode, hvor indkomsten oppebæres, men først i en efterfølgende periode. Der må derfor udvises en vis smidighed med hensyn til registreringstidspunktet for sådanne skatter. Kildeskat og forudbetalt indkomstskat registreres i den periode, der betales og en eventuel skattepligt på indkomst kan registreres i den periode, hvor skattepligten fastslås.

I ENS registreres løbende indkomst- og formueskatter mv. under:

- a) anvendelse på sekundærindkomstfordelingskontoen for de sektorer, hvor skatteyderne er klassificeret
- b) tilgang på den offentlige forvaltning og services sekundærindkomstfordelingskonto
- c) anvendelse og tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

SOCIALE BIDRAG OG YDELSER (D.6)

4.83. *Definition:* Sociale ydelser fra kollektivt organiserede ordninger eller uden for sådanne ordninger fra offentlige enheder og NPIH'ers overførsler til husholdninger i kontanter eller i naturalier, som skal dække udgifterne, som er forbundet med en række risici eller behov. Sociale ydelser omfatter også den offentlige forvaltning og services betalinger til producenter, der som led i ordninger til dækning af udgifter forbundet med sociale risici og behov, leverer ydelser til husholdninger individuelt.

4.84. Listen over de risici eller behov, der kan medføre sociale ydelser, er pr. konvention fastsat til følgende:

- a) sygdom
- b) invaliditet

⁽⁶⁾ Grænsen mellem skatter og køb af tjenester fra det offentlige defineres efter samme kriterier som for foretagender. Hvis tilladelserne gives automatisk mod betaling af et gebyr, registreres betalingen som skatter. Hvis der til udstedelsen af tilladelser er knyttet en form for kontrol (f.eks. vedrørende den pågældende persons kvalifikationer), registreres betalingerne som køb af tjenester fra det offentlige, og ikke som skatter medmindre betalingerne ikke står i rimeligt forhold til omkostningerne ved ydelse af tjenesterne.

- c) erhvervsulykke og -sygdom
- d) alderdom
- e) efterlevende
- f) barsel
- g) familie
- h) fremme af beskæftigelsen
- i) arbejdsløshed
- j) bolig⁽⁷⁾
- k) uddannelse
- l) generelle behov.

4.85. Sociale ydelser omfatter:

- a) løbende overførsler og engangsoverførsler fra ordninger, der modtager bidrag, dækker hele eller store dele af samfundet, og er etableret og kontrolleret af den offentlige forvaltning og service (sociale sikringsordninger)
- b) løbende overførsler og engangsoverførsler fra ordninger, som er etableret af foretagender på vegne af de ansatte, tidligere ansatte eller deres forsørgelsesberettigede (private fondsbaserede og ikke-fondsbaserede ordninger). Bidragene kan indbetales af ansatte eller arbejdsgivere, ligesom de kan indbetales af selvstændige
- c) løbende overførsler fra det offentlige og NPIH'er, som ikke er betinget af forudgående indbetaling af bidrag (støtte).

4.86. Sociale ydelser omfatter ikke:

- a) forsikringerstatninger i forbindelse med forsikringer, som udelukkende er tegnet på den forsikredes initiativ uafhængig af arbejdsgiveren eller den offentlige forvaltning og service
- b) forsikringerstatninger i forbindelse med forsikringer, der er tegnet med det ene formål at opnå et fradrag, selv om disse forsikringer er tegnet som led i en kollektiv overenskomst.

4.87. For at en individuel forsikring kan betragtes som en del af en social forsikringsordning, skal de begivenheder eller omstændigheder, som deltagerne har forsikret sig imod, svare til risiciene eller behovene (se punkt 4.84), hvortil kommer, at en eller flere af følgende betingelser skal være opfyldt:

- a) Deltagelse i ordningen er obligatorisk enten i henhold til loven for en nærmere specificeret kategori af arbejdstagere, hvad enten der er tale om lønmodtagere, selvstændige eller ikke-beskæftigede eller i henhold til ansættelsesvilkårene for en lønmodtager eller grupper af lønmodtagere.
- b) Ordningen er kollektiv til fordel for en nærmere angivet gruppe af arbejdstagere, hvad enten det er lønmodtagere, selvstændige eller ikke-beskæftigede, således at deltagelse i ordningen er begrænset til medlemmerne af denne gruppe.
- c) En arbejdsgiver yder et bidrag (faktisk eller imputeret) til ordningen på vegne af en ansat, hvad enten den ansatte også betaler et bidrag.

4.88. Sociale forsikringsordninger er ordninger, hvori arbejdstagerne i henhold til aftale med arbejdsgiverne eller lov og andre forskrifter er forpligtet til eller opfordres til at forsikre sig mod visse begivenheder eller omstændigheder, som kan få alvorlige konsekvenser for dem selv eller de forsørgelsesberettigede.

Sociale forsikringsordninger kan klassificeres på følgende måde:

- a) sociale sikringsordninger, som dækker hele eller store dele af samfundet, som indføres, administreres og styres og finansieres af offentlige enheder
- b) private fondsbaserede ordninger, som omfatter:
  - 1) ordninger, hvor bidragene betales til tredjeparter (forsikringsselskaber eller selvstændige pensionskasser)

⁽⁷⁾ I forbindelse med boligen: de betalinger fra den offentlige forvaltning og service til lejere, der skal lette deres lejeudgifter, med undtagelse af særlige ydelser fra den offentlige forvaltning og service i dets egenskab af arbejdsgiver.

- 2) ordninger, hvor arbejdsgiverne har særlige reserver, som er adskilt fra de andre reserver, men de udgør ikke institutionelle enheder, der er uafhængige af arbejdsgiverne. Sådanne ordninger kaldes ikke-selvstændige pensionskasser. Reserverne betragtes som aktiver, der tilhører modtagerne og ikke arbejdsgiverne.
- c) arbejdsgiveradministrerede ikke-fondsbaseede sociale forsikringsordninger, hvor arbejdsgiverne betaler sociale ydelser til deres ansatte, tidligere ansatte eller disses forsørgelsesberettigede af egne midler, uden at de hensætter særlige reserver til dette formål.
- 4.89. Sociale forsikringsordninger, som offentlige enheder etablerer for deres egne ansatte, klassificeres som private fondsbaseede ordninger eller ikke-fondsbaseede ordninger og således ikke som sociale sikringsordninger.
- 4.90. Sociale bidrag kan opdeles i faktiske bidrag, der betales under de to første kategorier af ordninger nævnt i punkt 4.88 og imputerede bidrag, der betales under de ikke-fondsbaseede ordninger.
- 4.91. Sociale bidrag kan opdeles i lovpligtige og ikke-lovpligtige.

BIDRAG TIL SOCIALE ORDNINGER (D.61)

Faktiske bidrag til sociale ordninger (D.611)

4.92. Faktiske bidrag til sociale ordninger omfatter:

- a) faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.6111). Disse svarer til strøm D.121.

Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger betales af arbejdsgiverne til sociale kasser og fonde, forsikringselskaber, selvstændige eller ikke-selvstændige pensionskasser, der administrerer sociale forsikringsordninger med henblik på at garantere de ansatte sociale ydelser

Da de faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger betales til fordel for de ansatte, registreres værdien heraf som et af elementerne af aflønningen af ansatte sammen med lønninger i kontanter og naturalier. Bidragene til sociale ordninger registreres herefter som betalt af de ansatte som løbende overførsler til sociale kasser og fonde, forsikringselskaber, selvstændige eller ikke-selvstændige pensionskasser

- b) lønmodtagerbidrag til sociale ordninger (D.6112):

Bidrag til sociale ordninger, der betales af lønmodtagerne til sociale sikringsordninger og private fondsbaseede ordninger. Lønmodtagerbidrag til sociale ordninger består af faktiske bidrag og, såfremt der er tale om private fondsbaseede ordninger, plus ekstrabidrag, der betales af formueindkomsten henført til forsikringstagerne, der modtages af de lønmodtagere, som deltager i ordningerne, minus administrationsgebyr. Alle administrationsgebyrer betragtes som gebyrer af lønmodtagernes bidrag og ikke af arbejdsgivernes

- c) selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger (D.6113):

Bidrag til sociale ordninger, der betales til egen fordel af personer, som ikke er ansat, men selvstændige (arbejdsgivere eller selvstændige uden ansatte) eller ikke-beskæftigede. De omfatter også værdien af de ekstrabidrag, der betales af formueindkomsten henført til forsikringstagerne, som modtages af deltagerne i denne ordning, og som de anses for at betale tilbage til forsikringselskaberne ud over de øvrige bidrag.

- 4.93. Betaling af faktiske bidrag til sociale ordninger kan være obligatoriske i henhold til lovbestemmelser eller andre forskrifter, kollektive overenskomster inden for et bestemt erhverv eller i henhold til aftaler mellem arbejdsgiver og ansatte i et bestemt foretagende, eller det kan være fastsat i ansættelsesvilkårene. I visse tilfælde kan bidragene være frivillige.

De frivillige bidrag, der her sigtes til er:

- a) bidrag til sociale ordninger, som personer, der ikke eller ikke længere ved lov er forpligtet til at betale, betaler eller fortsætter med at betale til en social kasse eller fond

- b) de bidrag til sociale ordninger, som betales til forsikringselskaber (eller gensidige selskaber og pensionskasser i samme sektor) under de supplerende forsikringsordninger, som foretagenderne opretter til fordel for deres ansatte, og som de ansatte frivilligt tilslutter sig
- c) bidrag til gensidige selskaber med frivillig tilslutning for ansatte eller selvstændige.
- 4.94. For at kunne sondre mellem obligatoriske og frivillige sociale bidrag, indføres et ekstra niveau i klassifikationen:
- obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.61111)
  - frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.61112)
  - obligatoriske lønmodtagerbidrag til sociale ordninger (D.61121)
  - frivillige lønmodtagerbidrag til sociale ordninger (D.61122)
  - selvstændiges og ikke-beskæftigedes obligatoriske bidrag til sociale ordninger (D.61131)
  - selvstændiges og ikke-beskæftigedes frivillige bidrag til sociale ordninger (D.61132).
- 4.95. Faktiske bidrag til sociale ordninger til sociale kasser og fonde og andre offentlige institutioner registreres brutto under fordelingstransaktioner.
- Derimod registreres sociale bidrag til private fondsbaserede ordninger, der betales til forsikringselskaber og gensidige selskaber og selvstændige pensionskasser i samme sektor, netto, dvs. efter fradrag af den del af bidraget, som svarer til betalingen for den forsikringsydelse, der ydes til husholdningerne (residente og ikke-residente). Pr. konvention er denne del af bidraget nemlig betaling for en markedsmæssig tjeneste, som indgår i husholdningernes konsum eller i eksporten af tjenester, hvis det drejer sig om bidrag betalt af ikke-residente husholdninger.
- Ved ikke-selvstændige private fondsbaserede sociale forsikringsordninger, hvor arbejdsgiverne hensætter egne særskilte reserver, fratrækkes ikke administrationsgebyr fra lønmodtagerbidragene. Da sådanne ordninger ikke udgør institutionelle enheder adskilt fra arbejdsgiverne, sidestilles administrationsomkostningerne med arbejdsgivernes generelle produktionsomkostninger.
- 4.96. Registreringstidspunkt: Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.6111) og lønmodtagerbidrag til sociale ordninger (D.6112) registreres på det tidspunkt, hvor det arbejde, som medfører forpligtelsen til at betale bidragene, udføres. Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger (D.6113) registreres, når forpligtelserne til at betale opstår.
- 4.97. I ENS registreres faktiske bidrag til sociale ordninger:
- a) under anvendelse på husholdningernes sekundærindkomstfordelingskonto
  - b) under anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-residente husholdninger)
  - c) under tilgang på residente sikringsinstitutioners eller arbejdsgiveres sekundærindkomstfordelingskonto
  - d) under tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-residente sikringsinstitutioner).

Imputerede bidrag til sociale ordninger (D.612)

- 4.98. De imputerede bidrag til sociale ordninger (D.612) repræsenterer modydelsen til de sociale ydelser (minus eventuelle lønmodtagerbidrag til sociale ordninger), som arbejdsgiverne betaler direkte (dvs. uden for alle bidragsordninger) til deres ansatte eller tidligere ansatte og andre ydelsesberettigede. De svarer til strøm D.122. Værdien opgøres normalt ud fra aktuariemæssige principper.
- 4.99. Hvis man vil registrere de sociale ydelser, der betales direkte af arbejdsgiveren, under sociale ydelser og udgifterne til disse ydelser (den del, som ikke dækkes af de faktiske lønmodtagerbidrag) under aflønning af ansatte betalt af arbejdsgiveren, er det nødvendigt at indføre imputerede bidrag til sociale ordninger.

Når arbejdsgivere selv foretager de sociale ydelser direkte til deres ansatte, tidligere ansatte eller forsørgelsesberetigede af egne midler uden om forsikringselskaber eller selvstændige pensionskasser og uden at oprette en særlig fond eller en særskilt reserve til formålet, kan modtagerne betragtes som værende beskyttet i forhold til forskellige specifikke behov eller omstændigheder, også selv om der ikke foretages indbetalinger for at dække dem.

Aflønningen af ansatte bør således imputeres svarende til værdien af de samlede bidrag til sociale ordninger, som skulle have været indbetalt for at opnå de facto-rettigheder til disse sociale ydelser. Disse beløb afhænger ikke blot af ydelsestørrelse, men også af den fremtidige udvikling i arbejdsgivernes forpligtelser i forbindelse med sådanne ordninger som følge af faktorer som forventede ændringer i antallet af, aldersfordelingen af og middellevetiden for de ansatte og tidligere ansatte. Grundlaget for imputeringen af bidraget bør således principielt være de samme aktuarmæssige faktorer, som er afgørende for de præmier, som forsikringselskaberne beregner. Hvis det som følge af politiske begivenheder eller ændrede økonomiske forhold sker, at forholdet mellem antallet af nuværende ansatte og antallet af pensionerede ændres væsentligt og bliver unormalt, skal værdien af de imputerede bidrag for nuværende ansatte fastsættes skønmæssigt, og resultatet bliver da forskelligt fra de faktisk udbetalte pensioner. Som beregningsgrundlag hertil kan anvendes en rimelig procentdel af den løn, der udbetales til nuværende ansatte.

I praksis kan det imidlertid være vanskeligt at afgøre, hvor store sådanne imputerede bidrag skal være. Foretagendet kan selv foretage skøn, måske på basis af de bidrag, der betales til lignende fondsbaserede ordninger, og således beregne sine sandsynlige forpligtelser i fremtiden. Ellers kan det eneste praktiske alternativ være at anvende de ikke-fondsbaserede sociale ydelser, som foretagendet betaler i samme regnskabsperiode efter fradrag af faktiske lønmodtagerbidrag som grundlag for skønnet vedrørende den imputerede aflønning, der er nødvendig for at dække de imputerede bidrag. Selv om der er mange indlysende grunde til, at værdien af de nødvendige imputerede bidrag kan afvige fra de ikke-fondsbaserede sociale ydelser, der faktisk betales i samme periode (minus lønmodtagerbidrag til sociale ordninger), vil de faktisk betalte ydelser i denne periode være et tilstrækkeligt beregningsgrundlag for bidragene og den tilhørende imputerede aflønning.

- 4.100. På indkomstdannelseskontoen anses arbejdsgiverne for som en del af lønnen til de ansatte at udbetale et beløb, der benævnes imputerede sociale bidrag. Dette beløb svarer til værdien af de anslåede sociale bidrag, som skulle have været betalt for at få ret til de ikke-fondsbaserede sociale ydelser. På sekundærindkomstfordelingskontoen anses de ansatte for at tilbagebetale det samme beløb til deres arbejdsgivere i form af imputerede bidrag til sociale sikringsordninger (dvs. løbende overførsler), som om de betalte dem til en særskilt socialforsikringsordning.
- 4.101. Registreringstidspunkt: Imputerede sociale bidrag, som repræsenterer modydelsen til obligatoriske direkte sociale ydelser, registreres på det tidspunkt, hvor forpligtelsen til at betale ydelserne opstår.

Imputerede sociale bidrag, som repræsenterer modydelsen til frivillige direkte sociale ydelser, registreres på det tidspunkt, hvor ydelserne stilles til rådighed.

- 4.102. I ENS registreres imputerede sociale bidrag:

- a) under anvendelse på husholdningernes sekundærindkomstfordelingskonto og udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler
- b) under tilgang på sekundærindkomstfordelingskontoen for de sektorer, som arbejdsgiverne tilhører og på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

SOCIALE YDELSER UNDTAGEN SOCIALE OVERFØRSLER I NATURALIER (D.62)

- 4.103. D.62:

Kontante socialsikringsydelser (D.621)

udbetales til husholdningerne af sociale kasser og fonde (ekskl. refusioner, se D.6311). Disse ydelser udbetales som led i sociale sikringsordninger.

Private fondsbaserede sociale ydelser (D.622)

udbetales (i kontanter eller naturalier) til husholdninger af forsikringselskaber eller andre institutionelle enheder, som administrerer private fondsbaserede sociale forsikringsordninger.

Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til lønmodtagere (D.623)

udbetales (i kontanter eller naturalier) til lønmodtagere, forsørgelsesberettigede eller efterlevende af arbejdsgivere, som administrerer ikke-fondsbaserede sociale forsikringsordninger. Typisk omfatter de:

- a) normal eller nedsat løn, der fortsat udbetales i fraværperioder som følge af sygdom, ulykke, moderskab mv.
- b) udbetaling af familie- og uddannelsesgodtgørelser eller andre ydelser til forsørgelsesberettigede
- c) betaling af alders- eller enkepensioner til tidligere ansatte eller deres efterlevende og betaling af fratrædelsesgodtgørelse til arbejdstagere eller deres efterlevende ved afskedigelse, invaliditet, dødsulykker mv. (hvis omfattet af kollektive overenskomster)
- d) almindelig lægehjælp, som ikke ydes i relation til lønmodtagerens arbejde
- e) rekreations- og hvilehjem.

Ikke-fondsbaserede sociale ydelser, som arbejdsgiverne betaler til tidligere ansatte eller andre ydelsesberettigede, registreres inkl. faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger svarende til arbejdsgiverens betalinger til sikringsinstitutionerne til fordel for de pågældende personer.

Kontante sociale bistandsydelser (D.624)

Ydelser, som offentlige enheder eller NPIH'er betaler til husholdningerne til dækning af samme behov som sociale forsikringsydelser, men som ikke sker i henhold til en social forsikringsordning med sociale bidrag og sociale forsikringsydelser. Sådanne ydelser omfatter ikke løbende overførsler, der betales som følge af begivenheder eller omstændigheder, som normalt ikke er omfattet af sociale forsikringsordninger (dvs. overførsler som følge af naturkatastrofer, der registreres under andre løbende overførsler eller andre kapitaloverførsler).

SOCIALE OVERFØRSLER I NATURALIER (D.63)

- 4.104. *Definition:* Sociale overførsler i naturalier (D.63) består af individuelle varer og tjenester, som offentlige enheder eller NPIH'er overfører til de enkelte husholdninger, uanset om disse varer og tjenester er indkøbt på markedet eller produceret som ikke-markedsmæssig produktion hos de offentlige enheder eller NPIH'erne. Overførslerne finansieres eventuelt over skatterne, anden offentlig indkomst eller bidrag til sociale ordninger, eller når der er tale om NPIH'er, via donationer og formueindkomst.

Selv om nogle af de ikke-markedsmæssige tjenester, der produceres af NPIH'er i et vist omfang har karakter af kollektive tjenester, registreres alle ikke-markedsmæssige tjenester, der produceres af NPIH'er for nemheds skyld og pr. konvention som individuelle. Tjenester, der leveres gratis til de enkelte husholdninger eller til priser, som ikke er økonomisk signifikante, betragtes som individuelle tjenester, således at man kan skelne dem fra kollektive tjenester til samfundet eller store dele af det. Individuelle tjenester består hovedsagelig af uddannelses- og sundhedstjenester, selv om andre former for tjenester såsom boligjenester, kulturelle og rekreative tjenester også hyppigt forekommer.

Sociale overførsler i naturalier (D.63) omfatter sociale ydelser i naturalier og overførsler af individuelle ikke-markedsmæssige varer og tjenester.

Sociale ydelser i naturalier (D.631)

- 4.105. Sociale ydelser i naturalier er sociale overførsler i naturalier, som skal lette husholdningernes økonomiske byrde i forbindelse med sociale risici eller behov (se punkt 4.84). De kan opdeles i ydelser, hvor de modtagende husholdninger selv køber varerne og tjenesterne og derefter får dem refunderet, og ydelser, hvor tjenesterne

leveres direkte til modtagerne. I sidstnævnte tilfælde producerer eller indkøber offentlige enheder eller NPIH'er helt eller delvist varer og tjenester, som producenterne leverer direkte til modtagerne.

Sociale sikringsydelser, refusioner (D.6311)

Disse ydelser omfatter sociale kasser og fondes refusion af godkendte udgifter til bestemte varer eller tjenester.

Når en husholdning køber en vare eller en tjeneste, som den senere får helt eller delvis refunderet af en social kasse eller fond, kan husholdningen anses for at handle på den sociale kasses vegne. Faktisk yder husholdningen den sociale kasse en kortfristet kredit, som indfries, når husholdningen modtager refusionen.

Det udgiftsbeløb, som refunderes, registreres som afholdt direkte af den sociale kasse eller fond på det tidspunkt, hvor husholdningen foretager købet, mens den eneste udgift, der registreres for husholdningen, er den eventuelle difference mellem køberprisen og det refunderede beløb. Det refunderede udgiftsbeløb betragtes således ikke som en løbende overførsel i kontanter fra de sociale kasser og fonde til husholdningerne.

Andre socialsikringsydelser i naturalier (D.6312)

Disse ydelser omfatter overførsler i naturalier, undtagen refusioner, som de sociale kasser og fonde betaler til husholdningerne. Hovedparten af disse ydelser består i læge- og tandlægebehandlinger, kirurgiske indgreb, hospitalsophold, briller eller kontaktlinser, behandlingsapparater og -udstyr og lignende varer og tjenester i forbindelse med ordninger vedrørende sociale risici eller behov. Tjenesten ydes direkte til modtagerne (dvs. ikke ved senere refusion) af markeds-mæssige og ikke-markeds-mæssige producenter, og de værdiansættes som sådan. Eventuelle betalinger, som husholdningerne selv foretager, fratrækkes.

Sociale bistandsydelser i naturalier (D.6313)

Disse ydelser omfatter overførsler i naturalier, som offentlige enheder eller NPIH'er yder til husholdningerne, og som svarer til socialsikringsydelser i naturalier, bortset fra at de ikke ydes inden for en social forsikringsordning. Hvis ydelserne ikke er dækket af en social forsikringsordning, er følgende omfattet: sociale boliger, boligydelse, vuggestuer og børnehaver, erhvervsuddannelse, lavere transporttakster (hvis der er et socialt sigte) og lignende varer og tjenester i forbindelse med ordninger vedrørende sociale risici eller behov. Eventuelle betalinger, som husholdningerne selv foretager, fratrækkes.

Overførsler af individuelle ikke-markeds-mæssige varer og tjenester (D.632)

4.106. *Definition:* Overførsler af individuelle ikke-markeds-mæssige varer eller tjenester (D.632) omfatter varer eller tjenester, som offentlige enheders eller NPIH'ers ikke-markeds-mæssige producenter leverer til individuelle husholdninger gratis eller til priser, som ikke er økonomisk signifikante. De svarer til NPIH'ers og offentlig forvaltning og services udgifter til individuelt konsum (se punkt 3.85) minus sociale ydelser i naturalier (D.631) til husholdninger i henhold til sociale sikrings- eller bistandsydelser.

4.107. Registreringstidspunkt for sociale ydelser:

- a) kontante ydelser: når kravene om ydelserne kan godtgøres
- b) naturalieydelser: når tjenesterne leveres, eller når ejendomsretten til varer, der leveres direkte til husholdninger af ikke-markeds-mæssige producenter, overdrages.

4.108. Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier (D.62) registreres:

- a) under anvendelse på de ydende sektorer's sekundærindkomstfordelingskonto
- b) under anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (hvis der er tale om ydelser fra udlandet)
- c) under tilgang på husholdningernes sekundærindkomstfordelingskonto
- d) under tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for overførsler til ikke-residente husholdninger).

Sociale overførsler i naturalier (D.63) registreres:

- a) under anvendelse på de ydende sektorerets konto for indkomstfordeling via naturalieydelse
- b) på husholdningernes konto for indkomstfordeling via naturalieydelse.

Forbruget af de overførte varer og tjenester registreres under anvendelse på kontoen for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst.

Pr. konvention er der ikke sociale overførsler i naturalier til og fra udlandet (de registreres i D.62 sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier).

ANDRE LØBENDE OVERFØRSLER (D.7)

SKADESFORSIKRINGSPRÆMIER, NETTO (D.71)

4.109. *Definition:* Skadesforsikringspræmier, netto (D.71) er præmier, der betales for forsikringer, som institutionelle enheder har tegnet. Forsikringer, som individuelle husholdninger har tegnet, er forsikringer, som de har tegnet på eget initiativ og til egen fordel uafhængig af deres arbejdsgivere eller den offentlige forvaltning og service og uden for enhver form for social forsikringsordning⁽⁸⁾. Skadesforsikringspræmier, netto, omfatter både de faktiske præmier, der skal betales af forsikringstageren for at opnå dækning i regnskabsperioden (indtjente præmier) og de tillægspræmier, der betales af formueindkomsten henført til forsikringstagerne efter fradrag af det pågældende forsikringssselskabs administrationsgebyr.

Skadesforsikringspræmier, netto, er de beløb, som er til rådighed til dækning i tilfælde af forskellige begivenheder eller ulykker, som medfører skade på ting eller personer af naturbetingede eller menneskelige årsager — brand, oversvømmelse, kollisioner, skibsforslis, tyveri, vold, ulykke, sygdom mv. eller i tilfælde af økonomisk tab som følge af begivenheder som sygdom, arbejdsløshed, ulykker mv.

4.110. Registreringstidspunkt: Skadesforsikringspræmier, netto, registreres, når de indtjenes.

Forsikringspræmierne, hvorfra trækkes administrationsgebyrerne, er de dele af de samlede præmier, der indbetales i den løbende periode eller tidligere perioder, som skal dække risikoen i den løbende periode.

Der sondres mellem præmier, der er indtjent i den løbende periode, og præmier, som er forfaldne til betaling i den løbende periode, som skal dække risikoen både i efterfølgende perioder og i den løbende periode.

4.111. I ENS registreres skadesforsikringspræmier:

- a) under anvendelse på residente forsikringstageres sekundærindkomstfordelingskonto
- b) under anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-residente forsikringstager)
- c) under tilgang på residente forsikringssselskabers sekundærindkomstfordelingskonto
- d) under tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-residente forsikringstager).

⁽⁸⁾ Livsforsikringspræmier optræder ikke som sådan i regnskabssystemet. De opdeles i:

- a) præmier, der udgør en form for bidrag til sociale ordninger (de betales til sociale forsikringsordninger)
- b) individuelle livsforsikringspræmier.

De førstnævnte præmier opføres under faktiske bidrag til sociale ordninger, og de sidstnævnte betragtes ikke som fordelingstransaktioner. Begge kategorier af livsforsikringspræmier øger de forsikringstekniske reserver, som optræder på den finansielle konto og på statuskontoen.

SKADESFORSIKRINGERSTATNINGER (D.72)

4.112. *Definition:* Skadesforsikringserstatninger (D.72) er de erstatninger, som skal betales ifølge forsikringskontrakten^(*); dvs. de beløb, som forsikringsselskaberne er forpligtet til at betale til dækning af skader på personer og ting (herunder realkapitalgoder).

4.113. Skadeserstatningerne omfatter ikke betalinger i form af sociale ydelser.

4.114. Administrationsgebyrer på skadesforsikringer beregnes ved at trække forfaldne erstatninger fra summen af indtjente præmier og tillægspræmier. Det følger derfor heraf, at et forsikringsselskabs samlede forfaldne erstatningskrav er lig med de samlede nettoskadesforsikringspræmier, som selskabet modtager i samme regnskabsperiode. Derved understreges skadesforsikringers vigtigste funktion, nemlig at omfordele midler.

Udbetalingen af en skadesforsikringserstatning betragtes som en overførsel til den skadelidte. Sådanne betalinger betragtes altid som løbende overførsler, selv om der kan være tale om store summer ved beskadigelse af et fast aktiv eller ved alvorlig personskade. De beløb, som den skadelidte modtager, er normalt ikke bestemt til et specifikt formål, og varer eller aktiver, som er blevet beskadiget eller ødelagt, skal ikke nødvendigvis repareres eller udskiftes.

Nogle erstatningskrav opstår på grund af skader, som forsikringstagerne forvolder på tredjemand eller dennes ejendom. I så fald registreres erstatningerne som betalt af forsikringsselskabet direkte til den skadelidte tredjepart og ikke indirekte via forsikringstageren.

4.115. Registreringstidspunkt: Skadesforsikringserstatninger registreres på det tidspunkt, hvor forsikringsbegivenheden indtræder.

4.116. I ENS registreres de:

- a) under anvendelse på residente forsikringsselskabers sekundærindkomstfordelingskonto
- b) under anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-residente forsikringsselskaber)
- c) under tilgang på modtagersektorernes sekundærindkomstfordelingskonto
- d) under tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-residente modtagere).

LØBENDE OVERFØRSLER INDEN FOR OFFENTLIG FORVALTNING OG SERVICE (D.73)

4.117. *Definition:* Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service (D.73) omfatter overførsler mellem de forskellige delsektorer inden for offentlig forvaltning og service (statslig forvaltning og service, delstatsmyndigheder, kommunal forvaltning og service, sociale kasser og fonde) med undtagelse af skatter, subsidier, investeringstilskud og andre kapitaloverførsler.

4.118. Løbende overførsler inden for den offentlige forvaltning og service omfatter ikke transaktioner på andre enheders vegne. Disse registreres kun én gang, nemlig som tilgang hos den modtagende enhed, på hvis vegne transaktionen foretages. Denne situation opstår især, når en offentlig enhed (f.eks. statslig forvaltning og service) opkræver skatter og afgifter, hvis samlede provenu eller delprovenu automatisk overføres til en anden offentlig enhed (f.eks. kommunal forvaltning og service). I dette tilfælde registreres den del af skatteproveneret, som er bestemt til den anden offentlige enhed, som skatter og afgifter opkrævet direkte af denne enhed og ikke som en løbende overførsel inden for offentlig forvaltning og service. Denne løsning er især nødvendig, når skatterne har form af tillæg til statsskatten og er bestemt til en anden offentlig enhed. Forsinkes overførslen af skatter fra den ene til den anden offentlige enhed, foretages posteringer under »andre forfaldne ikke-betalte mellemværender« på den finansielle konto.

^(*) Livsforsikringserstatninger optræder ikke som sådan i regnskabssystemet. De opdeles i:

- a) erstatninger, der udgør en form for sociale ydelser
- b) individuelle livsforsikringserstatninger.

Førstnævnte erstatninger opføres under sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier, og sidstnævnte erstatninger betragtes ikke som fordelingstransaktioner. Begge kategorier af livsforsikringserstatninger reducerer de forsikringstekniske reserver, som optræder på den finansielle konto og på statuskontoen.

Derimod omfatter de løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service overførsler af skatteprovenu, som indgår i bloktilskud fra statslig forvaltning og service til andre offentlige enheder. Disse overførsler kan ikke henføres til nogen bestemt skattekategori og sker ikke automatisk, men hovedsagelig via bestemte fonde (regionale fonde og kommunale forvaltningers fonde) og efter fordelingsnøgler fastsat af statslig forvaltning og service.

- 4.119. Registreringstidspunkt: Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service registreres på det tidspunkt, som er fastsat i de gældende bestemmelser.
- 4.120. I ENS opføres de løbende overførsler inden for den offentlige forvaltning og service under anvendelse og tilgang på indkomstfordelingskontoen for de respektive delsektorer⁽¹⁰⁾.

LØBENDE INTERNATIONALT SAMARBEJDE (D.74)

- 4.121. *Definition:* Løbende internationalt samarbejde (D.74) omfatter alle kontante overførsler eller naturalieoverførsler mellem den nationale offentlige forvaltning og service og dennes sektorer eller internationale organisationer⁽¹¹⁾ i udlandet bortset fra investeringstilskud og andre kapitaloverførsler.
- 4.122. D.74 omfatter:
- ikke-skattemæssige bidrag fra den statslige forvaltning og service til Den Europæiske Unions institutioner, undtagen den BNI-baserede fjerde indtægtskilde⁽¹²⁾
  - bidrag fra den offentlige forvaltning og service til internationale organisationer (undtagen skatter, som medlemsstaterne betaler til overnationale organisationer)
  - løbende overførsler, som den offentlige forvaltning og service kan modtage fra de under litra a) og b) nævnte organisationer⁽¹³⁾
  - løbende overførsler staterne imellem enten som kontante betalinger (f.eks. betalinger til finansiering af andre landes eller oversøiske områders budgetunderskud) eller som gavehjælp i form af naturalier (f.eks. fødevarer, militært udstyr, katastrofehjælp efter naturkatastrofer i form af fødevarer, tøj, medicin mv.)
  - de lønninger, som en stat, en af Den Europæiske Unions institutioner eller en international organisation betaler til de funktionærer og det tekniske personale, der stilles til rådighed for udviklingslande.

Løbende internationalt samarbejde omfatter overførsler mellem den nationale offentlige forvaltning og service og de internationale organisationer, som er beliggende i det pågældende land, eftersom internationale organisationer ikke betragtes som residente institutionelle enheder i det land, hvor de er beliggende.

- 4.123. Registreringstidspunkt: Det tidspunkt, som fremgår af gældende bestemmelser (obligatoriske overførsler), eller det tidspunkt hvor overførslerne foretages (frivillige overførsler).
- 4.124. I ENS registreres løbende internationalt samarbejde:
- under anvendelse og tilgang på den offentlige forvaltning og services sekundærindkomstfordelingskonto
  - under anvendelse og tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

⁽¹⁰⁾ Løbende overførsler inden for den offentlige forvaltning og service er interne strømme i denne sektor og optræder ikke på en konsolideret konto for hele sektoren.

⁽¹¹⁾ Internationale organisationer forstås i ENS som organisationer, hvis myndighed hidrører enten direkte fra de nationalstater, der er deres medlemmer, eller indirekte fra dem gennem andre internationale organisationer, hvis medlemmer er nationalstater.

⁽¹²⁾ De afgifter, som Den Europæiske Unions institutioner opkræver af residente produktionsenheder, registreres som produktionsafgifter betalt til udlandet; den BNI-baserede fjerde indtægtskilde, som indførtes ved Rådets afgørelse af 24. juni 1988 om ordningen for Fællesskabets egne indtægter, klassificeres under diverse løbende overførsler (D.75).

⁽¹³⁾ De løbende overførsler, som Den Europæiske Unions institutioner foretager direkte til fordel for residente markeds-mæssige produktionsenheder, registreres som subsidier fra udlandet.

DIVERSE LØBENDE OVERFØRSLER (D.75)

Løbende overførsler til NPIH'er

4.125. Løbende overførsler til NPIH'er omfatter alle frivillige bidrag (undtagen testamentariske gaver), medlemskontingenter og finansiel støtte, som NPIH'er modtager fra husholdninger (inkl. ikke-residente husholdninger) og i mindre omfang fra andre enheder.

4.126. Omfatter:

- a) medlemsgebyrer fra husholdninger til faglige, politiske, sportslige, kulturelle eller religiøse organisationer eller sammenslutninger i NPIH-sektoren
- b) frivillige bidrag (undtagen testamentariske gaver) fra husholdninger, selskaber og udlandet til NPIH'er, inkl. overførsler i naturalier i form af fødevarer, tøj, tæpper, medicin mv. til velgørende formål med henblik på uddeling til residente eller ikke-residente husholdninger
- c) støtte og tilskud fra den offentlige forvaltning og service bortset fra overførsler, der udtrykkelig er bestemt til finansiering af investeringsudgifter, og som opføres under investeringstilskud.

Disse overførsler omfatter ikke medlemskontingent eller -bidrag til markedsdækkende NPI'er, der er rettet mod erhvervslivet, som f.eks. handelskamre og brancheforeninger, der betragtes som betaling af ydede tjenester.

4.127. Registreringstidspunkt: Løbende overførsler til NPIH'er registreres på det tidspunkt, de foretages.

4.128. I ENS registreres løbende overførsler til NPIH'er:

- a) under anvendelse på de bidragydende sektors sekundærindkomstfordelingskonto
- b) under anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler
- c) under tilgang på NPIH-sektorens sekundærindkomstfordelingskonto.

Løbende overførsler mellem husholdninger

4.129. *Definition:* Løbende overførsler mellem husholdninger omfatter alle overførsler i kontanter eller i naturalier, som foretages eller modtages af residente husholdninger til eller fra andre residente eller ikke-residente husholdninger. Det drejer sig især om overførsler fra emigranter eller andre arbejdstagere med fast bopæl i udlandet (eller som arbejder i udlandet i mindst ét år) til familiemedlemmer bosiddende i hjemlandet eller overførsler fra forældre til børn, som har bopæl i en anden by.

4.130. Registreringstidspunkt: Det tidspunkt, hvor overførslen foretages.

4.131. I ENS registreres løbende overførsler mellem husholdninger:

- a) under anvendelse og tilgang på husholdningernes sekundærindkomstfordelingskonto
- b) under anvendelse og tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Bøder og strafgebyrer

4.132. Bøder og strafgebyrer som institutionelle enheder pålægges af domstole eller domstolslignende myndigheder, betragtes som obligatoriske løbende overførsler.

4.133. Omfatter ikke:

- a) morarenter og skattebøder, som normalt ikke kan holdes adskilt fra de pågældende skatter
- b) betaling af gebyrer for tilladelser, idet sådanne betalinger betragtes som skatter eller betalinger for tjenester ydet af offentlige enheder (se D.29 og D.59).

4.134. Registreringstidspunkt: Bøder og strafgebyrer registreres på det tidspunkt, hvor forpligtelserne opstår.

Lotteri og spil

4.135. Beløb, der betales til lotteri eller spil, består af to elementer: et gebyr til den enhed, som foranstalter lotteriet eller spillet og en løbende restoverførsel, som udbetales til vinderne. Gebyret kan være af anseelig størrelse og skal eventuelt dække skatter, der pålægges produktionen af spilletjenesteydelser. I ENS anses overførslerne for at have fundet sted mellem lotteriets eller spillets deltagere, dvs. husholdningerne. Når ikke-residente husholdninger deltager, kan der være betydelige nettooverførsler mellem husholdningssektoren og udlandet. De løbende overførsler registreres på det tidspunkt, de foretages.

Erstatninger4.136. *Definition:* Erstatninger omfatter løbende overførsler, som institutionelle enheder betaler til andre institutionelle enheder for person- eller tingsskade, som de førstnævnte har forvoldt, med undtagelse af betaling af skadesforsikringserstatninger. Betaling af erstatninger kan enten pålægges af en domstol eller foretages pr. kulance uden om en domstol. Erstatninger omfatter beløb, som offentlige enheder eller NPIH'er betaler for person- eller tingsskade som følge af naturkatastrofer, og som ikke henhører under kapitaloverførsler.

4.137. Registreringstidspunkt: Betaling af erstatninger registreres, når de foretages (kulancebetalinger), eller når de skal foretages (obligatoriske betalinger).

BNI-baseret fjerde indtægtskilde

4.138. Den BNI-baserede fjerde indtægtskilde, som blev oprettet ved Rådets afgørelse af 24. juni 1988 om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter, er en løbende overførsel fra den offentlige forvaltning og service i hver medlemsstat til Den Europæiske Unions institutioner.

Det er et restbidrag til disse institutioners budget, som beregnes på basis af de enkelte landes BNI.

Den BNI-baserede fjerde indtægtskilde registreres, når den skal betales.

I ENS opføres den BNI-baserede fjerde indtægtskilde under

- a) anvendelse på den offentlige forvaltning og services sekundærindkomstfordelingskonto
- b) tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Andre løbende overførsler4.139. a) Løbende overførsler fra NPIH'er til den offentlige forvaltning og service bortset fra skatter
b) betalinger fra den offentlige forvaltning og service til offentlige foretagender i sektoren ikke-finansielle foretagender og kvasi-selskaber til dækning af unormalt store pensionsbyrder

- c) rejsestipendier samt belønninger fra den offentlige forvaltning og service eller NPIH'er til residente eller ikke-residente husholdninger
  - d) periodiske sparepræmier fra den offentlige forvaltning og service til husholdningerne som belønning for disses opsparing i den pågældende periode
  - e) husholdningernes tilbagebetaling af udgifter, som de sociale bistandsydere har afholdt for disse
  - f) løbende overførsler fra NPIH'er til udlandet
  - g) sponsorbeløb fra selskaber, hvis disse betalinger ikke kan betragtes som køb af reklame eller andre tjenester (f.eks. overførsler til velgørende formål eller stipendier)
  - h) løbende overførsler fra den offentlige forvaltning og service til husholdningerne i deres egenskab af forbrugere, hvis overførslerne ikke er registreret som sociale ydelser.
- 4.140. Registreringstidspunkt: Disse overførsler registreres, når de foretages, undtagen overførsler fra den offentlige forvaltning og service, som registreres, når de skal foretages.

I ENS registreres diverse løbende overførsler:

- a) under tilgang og anvendelse på alle sektorerens sekundærindkomstfordelingskonto
- b) under tilgang og anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

KORREKTION FOR ÆNDRINGER I HUSHOLDNINGERNES NETTOFORMUE I PENSIONS-KASSERESERVER (D.8)

- 4.141. *Definition:* Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver (D.8) er de korrektioner, der skal foretages, for at det af husholdningernes opsparing fremgår, at der er sket ændringer i de aktuarmæssige reserver, hvori husholdningerne har et nærmere defineret tilgodehavende (dette tilgodehavende optræder igen som et aktiv under F.61). Disse reserver hidrører fra præmier og bidrag, der registreres som bidrag til sociale ordninger.
- 4.142. På de finansielle konti og statuskonti registreres husholdninger som ejere af reserverne i private, både selvstændige og ikke-selvstændige fondsbaserede ordninger, hvorfor det er nødvendigt at foretage en korrektion for at sikre, at overskydende pensionsbidrag i forhold til pensionsydelse (dvs. betalte overførsler i forhold til modtagne overførsler) ikke påvirker husholdningernes opsparing.

Til udligning heraf foretages følgende korrektion:

Den samlede værdi af de faktiske bidrag til private fondsbaserede pensionsordninger.

plus den samlede værdi af de ekstra bidrag, der betales af formueindkomsten henført til forsikringstagerne

minus værdien af de tilhørende administrationsgebyrer i forbindelse hermed

minus den samlede værdi af pensioner, som private fondsbaserede pensionsordninger udbetaler som sociale forsikringsydelse

i husholdningernes disponible indkomst eller korrigerede disponible indkomst på indkomstanvendelseskontoen før opgørelsen af opsparingen.

På denne måde bliver husholdningernes opsparing den samme, som den ville have været, hvis pensionsbidrag eller modtagne pensionsydelse ikke var blevet registreret som løbende overførsler på sekundærindkomstfordelingskontoen. Denne korrektionspost er nødvendig for at afstemme husholdningernes opsparing med ændringen i deres nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver, der er registreret på den finansielle konto. Modsatrettede korrektioner skal naturligvis foretages på forsikrings-selskabernes eller de selvstændige pensionskassers indkomstanvendelseskonto eller på indkomstanvendelseskontoen hos de arbejdsgivere, der administrerer ikke-selvstændige pensionskasser.

- 4.143. Registreringstidspunkt: Korrektionen registreres efter de strømme, som indgår heri.

- 4.144. I ENS registreres korrektionen for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver:
- under anvendelse på indkomstanvendelseskontoen for forsikringssektoren og andre sektorer, som administrerer ikke-selvstændige pensionsfonde
  - under anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-residente institutioner)
  - under tilgang på husholdningernes indkomstanvendelseskonto
  - under tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-residente husholdninger).

KAPITALOVERFØRSLER (D.9)

- 4.145. Kapitaloverførsler adskiller sig fra løbende overførsler derved, at de indebærer anskaffelse eller afhændelse af et eller flere aktiver for mindst én af transaktionens parter. Hvad enten transaktionen foregår i kontanter eller naturalier, vil den resultere i en dertil svarende ændring i de finansielle eller ikke-finansielle aktiver på statuskontoen hos den ene eller begge parter i transaktionen.
- 4.146. En kapitaloverførsel i naturalier indebærer overdragelsen af ejendomsretten til et aktiv (dog ikke lagerbeholdninger og kontanter) eller ved eftergivelse af gæld uden nogen form for modydelse.

En kapitaloverførsel i kontanter består af kontanter, som den ene part har tilvejebragt ved afhændelse af et eller flere aktiver (bortset fra lagerbeholdninger) eller som den anden part forventes at skulle anvende eller nødvendigvis skal anvende til anskaffelse af et eller flere aktiver (bortset fra lagerbeholdninger). Den anden part (modtageren) er ofte forpligtet til at anvende kontanter for at anskaffe et eller flere aktiver som betingelse for, at overførslen kan finde sted.

- 4.147. Kapitaloverførsler omfatter kapitaler (D.91), investeringstilskud (D.92) og andre kapitaloverførsler (D.99).

KAPITALSKATTER (D.91)

- 4.148. *Definition:* Kapitaler (D.91) er skatter, som opkræves med uregelmæssige mellemrum på institutionelle enheders aktiver eller nettoformue eller på aktiver, som overføres mellem institutionelle enheder i forbindelse med arv, gaver eller andre overførsler.
- 4.149. Kapitaler omfatter:
- arve- og gaveafgifter, som pålægges arve- og gavemodtageren — undtagen skatter på salg af aktiver, eftersom disse ikke er overførsler
  - kapitalafgifter: lejlighedsvis og ekstraordinære afgifter på de institutionelle enheders aktiver eller nettoformue⁽¹⁴⁾. Disse omfatter grundværdistigningsafgifter, der pålægges landbrugsjord som følge af tilladelser til at anvende jorden til erhvervs- eller boligformål.
- 4.150. Registreringstidspunkt: Kapitaler registreres, når skattepligten opstår.
- 4.151. I ENS registreres kapitaler:
- under ændringer i passiver og nettoformue (-) på kapitalkontoen for de sektorer, hvor skatteyderne er klassificeret
  - under ændringer i passiver og nettoformue (+) på den offentlige forvaltning og services kapitalkonto
  - under ændringer i passiver og nettoformue på udlandets kapitalkonto.

⁽¹⁴⁾ Kapitalvindingskat opføres imidlertid under indkomst- og formueskatter mv.

INVESTERINGSTILSKUD (D.92)

- 4.152. *Definition:* Investeringstilskud (D.92) består i kapitaloverførsler i kontanter eller naturalier fra den offentlige forvaltning og service eller udlandet⁽¹⁵⁾. De andre residente eller ikke-residente institutionelle enheder til hel eller delvis finansiering af anskaffelser af faste aktiver.
- 4.153. Investeringstilskud kan ydes i kontanter eller naturalier. Investeringstilskud i naturalier omfatter overførsel af transportmateriel, maskiner og andet udstyr fra den offentlige forvaltning og service til andre residente eller ikke-residente enheder samt direkte overdragelse af bygninger eller andre anlæg til residente eller ikke-residente enheder.
- 4.154. Investeringstilskud omfatter ikke overførsel af militært udstyr i form af våben eller udstyr, hvis eneste funktion er at affyre sådanne våben, eftersom de ikke klassificeres som faste aktiver.
- 4.155. Den offentlige forvaltning og services investeringer til fordel for andre sektorer i økonomien skal ligeledes registreres som investeringstilskud, når modtageren kan identificeres og erhverver ejendomsretten over investeringerne. I dette tilfælde registreres investeringerne som ændringer i aktiver på modtagernes kapitalkonto og finansieres med et investeringstilskud, som optræder som ændringer i passiver og nettoformue på samme konto.
- 4.156. D.92 omfatter ikke blot engangsbetalinger til finansiering af investeringer i den samme periode, men også ratebetalinger i forbindelse med investeringstransaktioner i en tidligere periode. Således betragtes den del af den offentlige forvaltning og services årlige betalinger, som er afdragsrater på gæld, som foretagender har påtaget sig med henblik på gennemførelse af investeringsprojekter, og som den offentlige forvaltning og service helt eller delvis påtager sig afdragsbyrden for, ligeledes som investeringstilskud.
- Disse omfatter imidlertid ikke rentestøtte fra den offentlige forvaltning og service, selv når denne støtte har til formål at lette investeringstransaktioner. Den offentlige forvaltning og services overtagelse af en del af rentebyrden udgør nemlig som renter i almindelighed en løbende fordelingstransaktion. Når et tilskud imidlertid på samme tid tilsigter at finansiere amortiseringen af gælden og betalingen af renterne på kapitalen, og når det ikke er muligt at opdele det i disse to elementer, registreres hele tilskuddet som investeringstilskud.
- 4.157. Investeringstilskud til sektoren ikke-finansielle selskaber og kvasi-selskaber omfatter, ud over det tilskud, der ydes til private foretagender, kapitaltilførsler til offentlige foretagender, som er selvstændige juridiske enheder, såfremt den offentlige forvaltning og service, når den indskyder midlerne, ikke betragter det som erhvervelse af en fordring over for det offentlige foretagende.
- 4.158. Investeringstilskud til husholdningerne omfatter ud over tilskud til udstyr og moderniseringstilskud til foretagender, som ikke er selskaber eller kvasi-selskaber, de tilskud, der ydes til husholdningerne til bygning, køb og ombygning af bolig.
- 4.159. Investeringstilskud til den offentlige forvaltning og service omfatter alle den offentlige forvaltning og services overførsler (undtagen rentetilskud) til delsektorerne⁽¹⁶⁾ til finansiering af investeringstransaktioner. Det vigtigste tilfælde er overførsler fra den statslige forvaltning og service til kommunal forvaltning og service med henblik på at finansiere dets faste bruttoinvesteringer. Det bør understreges, at overførsler af generel karakter med flere eller ikke nærmere definerede formål registreres under løbende overførsler inden for den offentlige forvaltning og service, også selv om de til dels anvendes til investeringer.
- 4.160. Investeringstilskud fra den offentlige forvaltning og service og udlandet til non-profit institutioner adskilles ud fra samme kriterium fra løbende overførsler til non-profit institutioner.
- 4.161. Investeringstilskud til udlandet skal ligeledes begrænses til overførsler med det særlige formål at finansiere ikke-residente enheders investeringer. Det drejer sig f.eks. om overførsler til bygning af broer, veje, fabrikker, hospitaler og skoler i udviklingslande eller til opførelse af bygninger til internationale organisationer. Disse tilskud kan omfatte engangsbetalinger såvel som ratebetalinger. Gratis levering af faste kapitalgoder skal ligeledes henregnes til denne kategori.

⁽¹⁵⁾ Investeringstilskud fra udlandet omfatter tilskud betalt direkte af Den Europæiske Unions institutioner (f.eks. kapitaloverførsler fra Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (EUGFL)).

⁽¹⁶⁾ Investeringstilskud inden for den offentlige forvaltning og service er interne strømme i denne sektor. De udignes derfor, når der opstilles en konsolideret konto for sektoren som helhed.

4.162. Registreringstidspunkt: Investeringsstilskud i kontanter registreres, når betalingen skal foretages. Tilskud i naturalier registreres, når ejendomsretten til aktivet overdrages.

4.163. I ENS registreres investeringstilskud:

- a) under ændringer i passiver og nettoformue (-) på den offentlige forvaltning og services kapitalkonto
- b) under ændringer i passiver og nettoformue (+) på modtagersektorernes kapitalkonto
- c) under ændringer i passiver og nettoformue på udlandets kapitalkonto.

ANDRE KAPITALOVERFØRSLER (D.99)

4.164. *Definition:* Andre kapitaloverførsler (D.99) omfatter alle de overførselstransaktioner bortset fra investeringstilskud og kapitalbeskatning, som — skønt de ikke er indkomstfordelingstransaktioner — bevirker en opsparings- eller formueomfordeling mellem de forskellige indenlandske sektorer og delsektorer eller udlandet.

4.165. Andre kapitaloverførsler omfatter følgende transaktioner:

- a) kompensation fra den offentlige forvaltning og service eller udlandet til ejere af kapitalgoder ved disses ødelæggelse eller beskadigelse i tilfælde af krig, andre politiske hændelser eller naturkatastrofer (oversvømmelser mv.)
- b) overførsler fra den offentlige forvaltning og service til ikke-finansielle selskaber og kvasi-selskaber til dækning af tab, akkumuleret over flere regnskabsår, eller ekstraordinære tab af årsager, der ligger uden for foretagendets kontrol
- c) overførsler mellem delsektorer af offentlig forvaltning og service til dækning af ekstraordinære udgifter⁽¹⁷⁾ eller akkumulerede underskud
- d) engangssparepræmier fra den offentlige forvaltning og service til husholdninger som belønning for disses opsparing over en årrække
- e) testamentariske gaver, store gaver og donationer mellem enheder tilhørende forskellige sektorer, herunder testamentariske gaver eller store gaver til NPI'er (f.eks. gaver til universiteter til dækning af udgifterne til bygning af nye kollegier, biblioteker, laboratorier mv.)
- f) modposteringen til eftergivelse af gæld efter aftale mellem institutionelle enheder, der tilhører forskellige sektorer eller delsektorer (f.eks. når den offentlige forvaltning og service eftergiver et andet lands gæld; garantibetalinger som frigør en debitor for en gældsforpligtelse, der har været misligholdt). Sådanne eftergivelser efter fælles aftale registreres som kapitaloverførsel fra kreditor til debitor svarende til den udestående gæld på eftergivelsestidspunktet. Modposteringen til gældsovertagelse betragtes ligeledes som en kapitaloverførsel.

Herfra er dog undtaget:

- 1) de tilfælde, hvor en ejer af et kvasi-selskab annullerer finansielle fordringer på og overtager gæld fra kvasi-selskabet. Transaktionerne betragtes da som transaktioner i aktier og andre ejerandelsbeviser
- 2) de tilfælde, hvor sektoren offentlig forvaltning og service annullerer finansielle fordringer på og overtager gæld fra et offentligt selskab, som forsvinder som en institutionel enhed i regnskabssystemet. Transaktionerne opføres da på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status (se punkt 5.16, 6.29 og 6.30)
- 3) de tilfælde, hvor sektoren offentlig forvaltning og service annullerer finansielle fordringer på og overtager gæld fra et offentligt selskab som led i en igangværende privatisering, som skal afvikles inden for et kortere tidsrum. Transaktionerne betragtes da som transaktioner i aktier og andre ejerandelsbeviser (punkt 5.16).

Afskrivning af gæld er ikke en transaktion mellem institutionelle enheder, hvorfor den hverken figurerer på kapitalkontoen eller den finansielle konto. Hvis kreditor beslutter sig for at afskrive gælden, registreres

⁽¹⁷⁾ Disse overførsler mellem delsektorer af offentlig forvaltning og service er interne strømme i denne sektor. De udlignes, når der er opstillet en konsolideret konto for sektoren som helhed.

transaktionen både på kreditors og debtors konto for andre mængdemæssige ændringer i status (se punkt 6.27, litra d)). Hensættelser til tab på debitorer behandles som interne bogføringsposter i foretagendet og optræder ikke nogetsteds i regnskabssystemet. En debtors ensidige afvisning af en gæld er heller ikke en transaktion og indgår ikke i regnskabssystemet

- g) den del af de realiserede kapitalgevinster (eller -tab), som omfordeles til en anden sektor, for eksempel kapitalgevinster, som forsikringsselskaber omfordeler til husholdningerne. Modposter til overførsler af privatiseringsformuer, som foretages indirekte til sektoren offentlig forvaltning og service (f.eks. gennem et holdingselskab), registreres som finansielle transaktioner i aktier og andre ejerandelsbeviser (F.5) og har derfor ikke direkte indflydelse på den offentlige forvaltning og services nettoakkreditering/-debitering.
- h) større betalinger som erstatning for omfattende tingskade eller alvorlige personskader, der ikke er dækket af en forsikring (undtagen betalingerne fra den offentlige forvaltning og service eller udlandet som beskrevet i litra a)). Betalingerne kan være pålagt af domstolene eller være aftalt uden om retsvæsnat. Det omfatter skadeserstatninger efter store eksplosioner, olieudslip, bivirkninger ved brug af lægemidler mv.
- i) ekstraordinære indbetalinger til socialforsikringsfonde, som foretages af arbejdsgiverne (herunder også den offentlige forvaltning og service) eller af den offentlige forvaltning og service (som led i dens sociale funktioner), såfremt disse betalinger har til formål at forøge disse fondes aktuarmæssige reserver. Den tilhørende korrektion fra socialforsikringsfonde til husholdninger registreres også som andre kapitaloverførsler (D.99) (se bilag om forsikring, afsnit 20).

4.166. Registreringstidspunkt:

- a) andre kapitaloverførsler i kontanter registreres, når betalingen skal foretages
- b) andre kapitaloverførsler i naturalier registreres, når ejendomsretten til aktivet overdrages eller kreditor eftergiver gælden.

4.167. I ENS figurerer andre kapitaloverførsler under ændringer i passiver og nettoformuen på sektorernes og udlandets kapitalkonto.

KAPITEL 5

FINANSIELLE TRANSAKTIONER

- 5.01. *Definition:* Finansielle transaktioner er transaktioner i finansielle aktiver og passiver mellem institutionelle enheder og mellem disse og udlandet.
- 5.02. Ifølge definitionen på en transaktion (se punkt 1.33) er en finansiel transaktion et samspil imellem institutionelle enheder eller imellem en institutionel enhed og udlandet på grundlag af en gensidig aftale, hvorved der sker en samtidig oprettelse eller opløsning af et finansielt aktiv og det modsvarende passiv, eller en overdragelse af ejendomsretten til et finansielt aktiv eller en overtagelse af en gældsforpligtelse.
- 5.03. Finansielle aktiver er økonomiske aktiver, og de omfatter betalingsmidler, finansielle fordringer og økonomiske aktiver, som af natur ligner finansielle fordringer.
- 5.04. Betalingsmidler omfatter monetært guld, særlige trækningsrettigheder, sedler og mønt samt transferable indskud.
- Finansielle fordringer giver deres ejere, kreditorerne, ret til uden modydelse at modtage en betaling eller en række betalinger fra andre institutionelle enheder, debitorerne, der har påtaget sig de modsvarende gældsforpligtelser.
- Eksempler på økonomiske aktiver, som af natur ligner finansielle fordringer, er aktier og andre ejerandelsbeviser og til dels eventualforpligtelser. Den institutionelle enhed, der udsteder et sådant finansielt aktiv, betragtes som havende påtaget sig den modsvarende gældsforpligtelse.
- 5.05. Eventualforpligtelser er kontraktlige aftaler imellem institutionelle enheder og mellem disse og udlandet, hvori der er opstillet en eller flere betingelser, der skal opfyldes, før en finansiel transaktion finder sted, som for eks. garanti for tredjemands betaling, remburser, lånerammer, NIF-kontrakter (tilsagn om køb af nyudstedte gældsbeviser) og mange af de finansielle derivater. I ENS er en eventualforpligtelse kun et finansielt aktiv i de tilfælde, hvor den kontraktlige aftale i sig selv har en markedsværdi, fordi den kan handles eller føres i modregning på markedet. I modsat fald registreres en eventualforpligtelse ikke i systemet⁽¹⁾.
- 5.06. Der skelnes mellem syv kategorier af finansielle aktiver: monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR) (AF.1), sedler og mønt samt indskud (AF.2), værdipapirer undtagen aktier (AF.3), lån (AF.4), aktier og andre ejerandelsbeviser (AF.5), forsikringstekniske reserver (AF.6) og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7).
- 5.07. I systemet har hvert finansielt aktiv et modsvarende passiv, med undtagelse af de under monetært guld og særlige trækningsrettigheder (AF.1) klassificerede finansielle aktiver. Der skelnes mellem seks kategorier af passiver svarende til kategorierne af modsvarende finansielle aktiver.
- 5.08. Klassificeringen af finansielle transaktioner svarer til klassificeringen af finansielle aktiver og passiver. Der skelnes mellem syv kategorier af finansielle transaktioner: transaktioner i monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR) (F.1), transaktioner i sedler og mønt samt indskud (F.2), transaktioner i værdipapirer undtagen aktier (F.3), transaktioner i lån (F.4), transaktioner i aktier og andre ejerandelsbeviser (F.5), transaktioner i forsikringstekniske reserver (F.6) og transaktioner i andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (F.7).
- 5.09. Beholdningen af finansielle aktiver og passiver på et givet tidspunkt (for en sektor eller udlandet) registreres i statuskontoen (se kapitel 7). Finansielle transaktioner fører til ændringer i statuskonti. Imidlertid kan ændringer fra primostatuskonto til ultimostatuskonto også skyldes andre strømme (se kapitel 6). De har ikke baggrund i transaktioner mellem institutionelle enheder eller mellem disse og udlandet på grundlag af en gensidig aftale. De andre strømme opdeles i omvurdering af finansielle aktiver og passiver, og andre ændringer i mængden af finansielle aktiver og passiver, som ikke skyldes finansielle transaktioner. Førstnævnte registreres på omvurderingskontoen og sidstnævnte på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status under kategorierne tab ved katastrofer, ikke-kompenseret beslaglæggelse, andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n., og ændringer i klassifikationer og strukturer.

⁽¹⁾ Forsikringstekniske reserver (AF.6) er ubetinget gæld for forsikringselskaber og pensionskasser. Men de enkelte forsikringstageres og begunstigedes modsvarende finansielle aktiver er som regel eventualforpligtelser.

- 5.10. Finansielle transaktioner mellem institutionelle enheder registreres på de berørte sektorer finansielle konti. Finansielle transaktioner imellem institutionelle enheder og udlandet registreres på de berørte sektorer finansielle konto og på udlandets finansielle konto (se kapitel 8).

Den finansielle konto (for en sektor eller udlandet) viser i venstre side anskaffelser minus afhændelser af finansielle aktiver, medens højre side viser periodens indgåede gældsforpligtelser minus afdrag. Den finansielle kontos saldpост, dvs. nettoændringer i finansielle aktiver/passiver, er lig fordringsherhvervelse, netto (B.9).

- 5.11. En sektors finansielle konto kan være konsolideret eller ikke-konsolideret. En sektors ikke-konsoliderede finansielle konto viser ændringer i finansielle aktiver og passiver forårsaget af alle finansielle transaktioner, hvori de under den pågældende sektor klassificerede institutionelle enheder er involveret. En sektors konsoliderede finansielle konto viser ændringer i finansielle aktiver og passiver forårsaget af finansielle transaktioner mellem de institutionelle enheder, der er klassificeret i den pågældende sektor og andre institutionelle enheder eller udlandet. Sammenlignet med den ikke-konsoliderede finansielle konto bliver de finansielle transaktioner mellem de institutionelle enheder, som er klassificeret i den pågældende sektor, elimineret på den konsoliderede finansielle konto. Udlandets finansielle konto er pr. definition konsolideret.
- 5.12. En finansiell transaktion mellem to institutionelle enheder øger den ene institutionelle enheds fordringsherhvervelse, netto, og reducerer med samme beløb den anden institutionelle enheds fordringsherhvervelse, netto. Finansielle transaktioner imellem institutionelle enheder klassificeret i den samme sektor ændrer ikke sektorens fordringsherhvervelse, netto. En sektors konsoliderede og ikke-konsoliderede finansielle konto viser samme beløb for fordringsherhvervelse, netto. Af samme grund ændrer finansielle transaktioner mellem institutionelle enheder ikke den samlede økonomis fordringsherhvervelse, netto. Den er uændret, men med modsat fortegn af fordringsherhvervelse, netto, på udlandets finansielle konto. Derfor er fordringsherhvervelse, netto, for samtlige institutionelle enheder og udlandet tilsammen lig med nul.
- 5.13. Den finansielle konto opstillet efter flow-of-funds princippet⁽²⁾ (for en sektor eller udlandet) er en udbygning af den finansielle konto, der tillige viser en opdeling af nettoanskaffelser af finansielle aktiver efter debitorsektor og en opdeling af nettogældsstiftelse efter kreditorsektor. Den leverer således oplysninger om debitor/kreditor-relationer, og den er konsistent med den finansielle statuskonto efter debitor/kreditor (se punkt 7.69). Når der er tale om finansielle transaktioner på sekundære markeder, giver den imidlertid ikke oplysning om de institutionelle enheder, til hvilke finansielle aktiver sælges, eller fra hvilke finansielle aktiver købes, dvs. den finansielle konto efter debitor/kreditor giver ikke et udtømmende svar på, hvem der finansierer hvem i en regnskabsperiode.
- 5.14. Den finansielle konto er slutkontoen i kontosystemet, hvori transaktionerne registreres (se kapitel 8). Følgelig har den finansielle konto ikke nogen saldpост, som bliver overført til en anden konto. I systemet er saldpостen på den finansielle konto identisk med saldpостen på kapitalkontoen. I praksis vil der dog almindeligvis blive konstateret en difference imellem dem, fordi de er udregnet på grundlag af forskellige statistiske data.
- 5.15. Finansielle transaktioner har altid en modsvarende transaktion i systemet. Disse modsvarende transaktioner kan være andre finansielle transaktioner eller ikke-finansielle transaktioner.

Samtidig forøgelse eller formindskelse af både finansielle aktiver og passiver, eller udskiftning af et finansielt aktiv med et andet, registreres udelukkende inden for den finansielle konto (for en sektor eller udlandet). I de tilfælde hvor en transaktion og dens modstykke begge er finansielle transaktioner, ændrer de beholdningen af finansielle aktiver og passiver, og de kan ændre den samlede beholdning af både finansielle aktiver og passiver i de berørte institutionelle enheder eller udlandet; men de ændrer ikke fordringsherhvervelse, netto, eller nettoformue.

De finansielle transaktioner kan ligeledes modsvares af produkttransaktioner (se kapitel 3), fordelingstransaktioner (se kapitel 4) eller transaktioner i ikke-finansielle ikke-producerede aktiver (se punkt 6.06). I de tilfælde hvor den modsvarende transaktion til en finansiell transaktion ikke er en finansiell transaktion, vil de pågældende institutionelle enheders eller udlandets fordringsherhvervelse, netto, ændres.

- 5.16. Den modsvarende transaktion til en finansiell transaktion kan være en løbende overførsel eller en kapitaloverførsel (se kapitel 4). I så fald indebærer den finansielle transaktion overdragelse af ejendomsretten til et finansielt aktiv,

⁽²⁾ I SNA 1993 (11.103-11.111) anvendes udtrykket »detailed flow of funds account« (detaljeret pengestrømskonto).

overtagelse af en gældsforpligtelse (gældsovertagelse) eller samtidig opløsning af et finansielt aktiv og det modsvarende passiv (gældsannullering eller gældsfergivelse). Den overførsel, der modsvarer gældsovertagelse og gældsannulering, klassificeres i kategorien kapitaloverførsler (D.9) og registreres på kapitalkontoen.

Hvis en ejer af et kvasi-selskab overtager gældsforpligtelser fra eller annullerer finansielle fordringer på kvasi-selskabet, er den modsvarende transaktion til gældsovertagelsen eller gældsannulleringen en transaktion i aktier og andre ejerandelsbeviser (F.5).

Hvis sektoren offentlig forvaltning og service annullerer eller overtager gæld fra et offentligt selskab, der forsvinder som en institutionel enhed i systemet, registreres der ikke nogen transaktion på kapitalkontoen eller den finansielle konto. I dette tilfælde registreres en strøm på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status (kapitel 6, »Andre strømme«).

Hvis sektoren offentlig forvaltning og service annullerer eller overtager gæld fra et offentligt selskab som led i en privatiseringsproces, som forventes afsluttet inden for et kortere tidsrum, er den modsvarende transaktion en transaktion i aktier og andre ejerandelsbeviser. Privatisering vil sige, at sektoren offentlig forvaltning og service frasiger sig kontrollen over det offentlige selskab (se punkt 2.26) ved at afhænde aktier og andre ejerandelsbeviser. En sådan gældsannulering eller -overtagelse medfører en forøgelse af egenkapitalen (se punkt 7.05), uanset om egenkapitalen er blevet forøget ved udstedelse af aktier og andre ejerandelsbeviser eller ikke.

Kreditorers fuldstændige eller delvise afskrivning af uerholdelige fordringer og en debtors ensidige annullering af en gældspost (gældsfragåelse) klassificeres ikke som finansielle transaktioner, idet de ikke indebærer et samspil institutionelle enheder imellem eller imellem institutionelle enheder og udlandet på grundlag af en gensidig aftale. Kreditorers fuldstændige eller delvise afskrivning af uerholdelige fordringer registreres på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status (se punkt 6.27, litra d)). Gældsfragåelse registreres ikke i systemet.

- 5.17. Den modsvarende transaktion til en finansiell transaktion kan være renter (D.41). Der betales rente til kreditorerne og ydes rente af debitorerne for visse finansielle fordringer klassificeret under kategorierne sedler og mønt samt indskud (AF.2), værdipapirer undtagen aktier (AF.3), lån (AF.4) og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7). I systemet registreres renter ud fra det tidspunkt, hvor forpligtelsen til at betale indtræder, dvs. at renter af det skyldige lånebeløb tilskrives kreditor løbende efter et optjeningsprincip (se punkt 4.50). Den modsvarende transaktion til en rentepost (D.41) er altid en finansiell transaktion, som giver kreditor en yderligere finansiell fordring på debitor. Virkningen af denne finansielle transaktion er, at renten geninvesteres. Den faktiske rentebetaling registreres ikke som rente (D.41), men den udgør en transaktion, der vedrører overdragelsen af ejendomsretten til betalingsmidlet. Den modsvarende transaktion er en finansiell transaktion, der reducerer kreditors finansielle nettofordring på debitor. Hvis påløbne renter ikke betales, når de forfalder, giver dette anledning til renterestancer. Da påløbne renter allerede er registreret i systemet, ændrer renterestancer ikke de samlede finansielle aktiver og passiver, men muligvis klassificeringen af dem (se punkt 5.131).
- 5.18. Den modsvarende transaktion til en finansiell transaktion kan være fordelt men endnu ikke udloddet formueindkomst. Eksempler herpå er renter (D.41) og udbytte (D.421), som investeringsforeninger får af deres investeringer, og som henlægges — men ikke udloddes — til medlemmerne (se punkt 4.49, litra b) og punkt 4.54, litra b), reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer (D.43) og formueindkomst henført til forsikringstagere (D.44) i forbindelse med individuelle livsforsikringspolicer, der ikke er tegnet som led i sociale sikringsordninger. Den modsvarende finansielle transaktion til denne transaktion har til følge, at den (positive eller negative) formueindkomst reinvesteres.

KLASSIFICERING AF FINANSIELLE TRANSAKTIONER

- 5.19. De finansielle transaktioner er klassificeret i kategorier, der er opdelt i underkategorier, hvoraf nogle er yderligere opdelt i underpositioner. Klassificeringen af transaktioner i finansielle aktiver og passiver svarer til klassificeringen af finansielle aktiver og passiver (se punkt 5.06, 5.07 og 5.08). Derfor optræder definitionerne af kategorier, underkategorier og underpositioner samt de supplerende forklaringer kun én gang i ENS — nemlig i dette afsnit af kapitlet »Finansielle transaktioner«. I kapitlet »Statuskonti« optræder definitionerne med tilhørende forklaringer ikke i selve kapitlet, men bilag 7.1 indeholder en oversigt over alle aktiver og passiver, der er defineret i systemet.
- 5.20. Klassificeringen af finansielle transaktioner og af finansielle aktiver og passiver er primært baseret på de finansielle aktivers likviditet og juridiske karakter. Klassifikationen indeholder ikke funktionelt definerede kategorier, med undtagelse af en memorandumpost vedrørende direkte udenlandske investeringer. Definitionerne af kategorier, underkategorier og underpositioner er generelt uafhængige af klassificeringen af de institutionelle enheder. Klassificeringen af finansielle aktiver og passiver kan imidlertid efter behov udspecificeres yderligere ved en krydsklassificering med klassifikationen af institutionelle enheder, f.eks. klassen »blokindsud imellem monetære finansielle selskaber«. Hvilken detaljeringsgrad man vil bruge i klassificeringen af finansielle aktiver og passiver afhænger af, hvilken institutionel sektor man vil undersøge.

Tabel 5.1 — Klassificering af finansielle transaktioner

Klassificering af finansielle transaktioner	Kode		
Monetært guld og særlige trækingsrettigheder (SDR)	F.1		
Monetært guld		F.11	
Særlige trækingsrettigheder (SDR)		F.12	
Sedler og mønt samt indskud	F.2		
Sedler og mønt		F.21	
Transferable indskud		F.22	
Andre indskud		F.29	
Værdipapirer undtagen aktier	F.3		
Værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater		F.33	
Kortfristede			F.331
Langfristede			F.332
Finansielle derivater		F.34	
Lån	F.4		
Kortfristede		F.41	
Langfristede		F.42	
Aktier og andre ejerandelsbeviser	F.5		
Aktier og andre ejerandelsbeviser, ekskl. andele i investeringsforeninger		F.51	
Børsnoterede aktier			F.511
Ikke-børsnoterede aktier			F.512
Andre ejerandelsbeviser			F.513
Andele i investeringsforeninger		F.52	
Forsikringstekniske reserver	F.6		
Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver		F.61	
Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver			F.611
Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver			F.612
Præmie- og erstatningsreserver		F.62	
Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	F.7		
Handelskreditter og forudbetalinger		F.71	
Andre		F.79	
Memorandumpost: Direkte udenlandske investeringer	F.m.		

- 5.21. I forbindelse med undersøgelser af den pengepolitiske transmissionsmekanisme kan det være nødvendigt at identificere forskellige pengemængdebegreber i statuskontiene og også i sektorernes og udlandets finansielle konti. Imidlertid varierer definitionerne af pengemængdebegreberne fra land til land, ligesom de også ændrer sig med tiden. Desuden er de sammensat af komponenter, der i de fleste tilfælde ikke svarer til de i systemet definerede kategorier, underkategorier og underpositioner for finansielle aktiver og passiver. Ydermere afhænger de pengeskabende, pengebesiddende og pengeneutrale sektorer af definitionen af det pengemængdebegreb, der er tale om. Derfor indeholder systemet ikke nogen definition af pengemængdebegrebet. I bilag 5.1 til dette kapitel er der dog beskrevet en metode, der gør det muligt at vise et hvilket som helst pengemængdebegreb i statuskontiene og på de finansielle konti.
- 5.22. Nyskabelser på de finansielle markeder har reduceret nytten af en opdeling i kortfristede/langfristede mellemværender af de finansielle aktiver og passiver. I de tilfælde, hvor en løbetidsanalyse er vigtig, f.eks. for analyse af rentesatser og kapitalafkast, kan en specifikation af forskellige løbetider dog være påkrævet. En løbetidskategorisering anerkendes derfor som et sekundært klassifikationskriterium, når dette er relevant.

Definition: Kortfristede finansielle aktiver (passiver) er finansielle aktiver (passiver), hvis løbetid ved udstedelsen normalt er ét år eller mindre, og i undtagelsestilfælde maksimalt to år⁽³⁾.

Langfristede finansielle aktiver (passiver) er finansielle aktiver (passiver), hvis løbetid ved udstedelsen normalt er mere end ét år, og i særlige tilfælde mere end to år.

- 5.23. Mange af kategorierne, underkategorierne og underpositionerne af finansielle aktiver og passiver kan opdeles efter den valuta, hvori de er udtrykt.

Definition: Finansielle aktiver (passiver) i national valuta er finansielle aktiver (passiver), der er udtrykt i det pågældende lands officielle møntfod.

Finansielle aktiver (passiver) i udenlandsk valuta er finansielle aktiver (passiver), der ikke er udtrykt i det pågældende lands officielle møntfod.

Finansielle aktiver i udenlandsk valuta omfatter finansielle aktiver udtrykt i en valutakurs, f.eks. ecu eller SDR, og finansielle aktiver udtrykt i guld. En sondring mellem national og udenlandsk valuta er særlig nyttig for kategorien sedler og mønt samt indskud (AF.2).

MONETÆRT GULD OG SÆRLIGE TRÆKNINGSRETTIGHEDER (SDR) (F.1)

- 5.24. Kategori F.1 omfatter to underkategorier af finansielle transaktioner:

- a) monetært guld (F.11)
- b) særlige trækingsrettigheder (SDR) (F.12).

- 5.25. De finansielle aktiver, der er klassificeret i kategorien monetært guld og SDR (AF.1), er de eneste finansielle aktiver, for hvilke der ikke eksisterer modsvarende passiver i systemet. Derfor indebærer transaktioner i monetært guld og SDR (F.1) altid overdragelse af ejendomsretten til finansielle aktiver (se punkt 5.02).

Monetært guld (F.11)

- 5.26. *Definition:* Underkategorien monetært guld (F.11) omfatter alle transaktioner i monetært guld (AF.11), dvs. guld, der indgår som en bestanddel af valutareserverne hos de monetære myndigheder eller andre, der er underlagt myndighedernes faktiske kontrol.

- 5.27. Sektoren monetære myndigheder, der er defineret funktionelt, består af delsektoren centralbanken (S.121) og institutioner tilhørende statslig forvaltning og service, som udfører funktioner, der normalt er henlagt til centralbanken. Disse funktioner omfatter udstedelse af penge, forvaltning af valutareserverne og administration af kursstabiliseringsfonde.

Følgelig kan guld normalt kun være et finansielt aktiv for centralbanken eller for statslig forvaltning og service. Under visse omstændigheder kan andre finansielle selskaber imidlertid eje en guldbeholdning, der kun må sælges med de monetære myndigheders udtrykkelige tilladelse. I disse begrænsede tilfælde kan begrebet faktisk kontrol også omfatte andre finansielle selskabers guldbeholdning end centralbankens.

- 5.28. Monetært guld optræder i reglen i form af barrier med en renhed på mindst 995/1000.
- 5.29. Transaktioner i monetært guld består hovedsageligt af køb og salg af monetært guld mellem monetære myndigheder. Køb af monetært guld registreres på de indenlandske monetære myndigheders finansielle konto som en forøgelse af de finansielle aktiver. De modsvarende posteringer er en formindskelse af udlandets finansielle aktiver.
- 5.30. Transaktioner i ikke-monetært guld, dvs. andet guld end monetært guld, behandles som anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande, hvis formålet alene er at skabe en formuereserve, og ellers som konsum eller forbrug i produktionen eller lagerændringer. Transaktioner i ikke-monetært guld omfatter også monetære myndigheders transaktioner i guld, der ikke indgår i valutareserverne.
- 5.31. Hvis de monetære myndigheder føjer ikke-monetært guld til deres beholdninger af monetært guld eller afgiver monetært guld fra deres beholdninger til ikke-monetære formål, anses de for at have monetariseret hhv. demonetariseret guld. Monetarisering og demonetarisering af guld giver ikke anledning til posteringer på de finansielle konti; i stedet registreres ændringerne i statuskontoposterne som posteringer på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status i form af en omklassificering, dvs. en omklassificering af guld som værdigenstande (AN.13) til monetært guld (AF.11) (se punkt 6.32). Demonetarisering af guld registreres på tilsvarende måde.

⁽³⁾ I nogle tilfælde kan værdipapirer, undtagen aktier, udstedt af sektoren offentlig forvaltning og service med en løbetid på op til fem år klassificeres som kortfristede.

5.32. Indskud, værdipapirer og lån benævnt i guld behandles som andre finansielle aktiver end monetært guld og klassificeres på linie med lignende finansielle aktiver i fremmed valuta i den relevante kategori.

Ikke-monetære guldsvars, dvs. aftaler, der indebærer midlertidig ombytning af ikke-monetært guld med indskud, behandles som lombardlån (se punkt 5.81, litra e)).

Særlige trækningsrettigheder (SDR) (F.12)

5.33. *Definition:* Underkategorien særlige trækningsrettigheder (SDR) (F.12) omfatter alle transaktioner i SDR (AF.12), dvs. internationale reserveaktiver oprettet af Den Internationale Valutafond (IMF) og tildelt dennes medlemmer som supplement til de eksisterende reserveaktiver.

5.34. SDR betragtes ikke som passiver for IMF, og de IMF-medlemmer, der får tildelt SDR, har ingen (ubetinget) pligt til at tilbagebetale deres SDR-tildelinger. SDR indehaves udelukkende af officielle organer, som regel centralbanker, og kan overdrages til andre deltagere i IMF's SDR-afdeling og andre af IMF udpegede indehavere (andre centralbanker og visse internationale organisationer). SDR repræsenterer hver indehavers garanterede og ubetingede ret til at modtage andre reserveaktiver, især fremmed valuta.

5.35. Ændringer i en monetær myndigheds beholdning af SDR kan opstå ved transaktioner i SDR, der indebærer SDR-betalinger til eller SDR-overførsler fra IMF, andre deltagere i IMF's SDR-afdeling eller andre indehavere. De registreres på de monetære myndigheders hhv. udlandets finansielle konto. Ændringer i SDR kan også opstå som følge af ændringer i værdien af SDR, der registreres på omvurderingskontoen, eller som følge af tildelinger og annulleringer af SDR, der registreres på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status (se punkt 6.27, litra a)).

SEDLER OG MØNT SAMT INDSKUD (F.2)

5.36. *Definition:* Kategorien sedler og mønt samt indskud (F.2) omfatter alle transaktioner i sedler og mønt samt indskud (AF.2), dvs. sedler og mønter i omløb samt alle typer af indskud i national og udenlandsk valuta.

5.37. Kategori F.2 er opdelt i tre underkategorier af finansielle transaktioner:

- a) sedler og mønt (F.21)
- b) transferable indskud (F.22)
- c) andre indskud (F.29).

Det kan være vanskeligt at sondre imellem transferable og ikke-transferable indskud, og i visse lande vil det ikke være særlig hensigtsmæssigt i forbindelse med analyser (vedrørende sondringen imellem indskud og lån henvises til punkt 5.74, 5.75 og 5.76).

Sedler og mønt (F.21)

5.38. *Definition:* Underkategorien sedler og mønt (F.21) omfatter alle transaktioner i sedler og mønt (AF.21), dvs. sedler og mønt i omløb, som normalt bruges som betalingsmiddel.

5.39. Underkategorien AF.21 omfatter:

- a) sedler og mønt i omløb udstedt af residente monetære myndigheder
- b) sedler og mønt i omløb udstedt af ikke-residente monetære myndigheder og ejet af residente enheder.

5.40. Underkategori AF.21 omfatter ikke:

- a) sedler og mønt, som ikke er i omløb, f.eks. en centralbanks beholdning af egne sedler eller reservebeholdning af sedler
- b) jubilæumsmønter, som normalt ikke anvendes som betalingsmiddel.

5.41. Alle sektorer og udlandet kan være i besiddelse af sedler og mønt. De udstedes af centralbanken, statslig forvaltning og service, udlandet og undtagelsesvis andre monetære finansielle institutioner. Sedler og mønt anses for at være et passiv for den udstedende institutionelle enhed.

Transferable indskud (F.22)

- 5.42. *Definition:* Underkategorien transferable indskud (F.22) omfatter alle transaktioner i transferable indskud (AF.22), dvs. indskud (i national eller udenlandsk valuta), der uden videre kan konverteres til kontanter eller overdrages ved hjælp af check, overførsel, debitering eller lignende uden nogen form for begrænsning eller strafgebyr.
- 5.43. Underkategori AF.22 omfatter transferable indskud hos indenlandske og udenlandske monetære finansielle institutioner. De dækker transferable indskud mellem monetære finansielle institutioner, f.eks. indskud, som monetære finansielle institutioner har i centralbanken for at opfylde kravene om lovpligtige reserver, for så vidt som sådanne indskud forbliver transferable, eller »working balances« (almindelige afregningskonti) og valutaswaps mellem centralbanker og/eller andre monetære finansielle institutioner.
- 5.44. Alle sektorer og udlandet kan have transferable indskud. De udgør passiver især for monetære finansielle institutioner og udlandet, og undertiden for sektoren offentlig forvaltning og service.

Andre indskud (F.29)

- 5.45. *Definition:* Underkategorien andre indskud (F.29) omfatter alle transaktioner i andre indskud (AF.29), dvs. indskud (i national eller udenlandsk valuta), der ikke er transferable. Andre indskud kan ikke på noget tidspunkt bruges til at foretage betalinger, og de kan ikke konverteres til kontanter eller transferable indskud uden en eller anden form for begrænsning eller strafgebyr.
- 5.46. Underkategori AF.29 omfatter:
- tidsindskud. Disse indskud er ikke umiddelbart disponible, idet der er aftalt en fast løbetid eller opsigelsesfrist, før de kan hæves. De omfatter f.eks. indskud i centralbanken som lovpligtige reserver, i det omfang indskyderne ikke kan disponere over dem uden opsigelse eller anden restriktion.
  - indskud på opsigelse, sparebøger, sparebeviser eller indskudsbeviser, der ikke er omsættelige, eller hvis omsættelighed, om end teoretisk mulig, er meget begrænset
  - indskud som led i en opsparingsordning eller -kontrakt. Disse indskud er ofte forbundet med en forpligtelse for indskyderen til at foretage regelmæssige indbetalinger i en given periode, og den indbetalte kapital og de påløbne renter kan først hæves efter en bestemt tidsfrist. Disse indskud kombineres ofte ved opsparingsperiodens udløb med tilbud om lån svarende til den akkumulerede opsparing til anskaffelse eller bygning af bolig
  - indskudsbeviser udstedt af andelskasser, byggesparekasser, låneforeninger o.l., undertiden benævnt »aktier«, som juridisk eller i praksis er indløselige på anfordring eller med relativt kort opsigelsesfrist
  - tilbagebetalingspligtige marginindbetalinger i forbindelse med finansielle derivater, som er passiver for monetære finansielle institutioner (se punkt 5.81, litra c))
  - kortfristede genkøbsaftaler (repo'er), som er passiver for monetære finansielle institutioner (se punkt 5.81, litra d))⁽⁴⁾.
- 5.47. Underkategori AF.29 omfatter ikke omsættelige indskudsbeviser og omsættelige sparebeviser. Disse klassificeres i kategorien værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (AF.33).
- 5.48. Underkategori AF.29 omfatter yderligere:
- officielle ECU, som centralbanken ligger inde med. Disse finansielle aktiver består af ECU udstedt af EMI som modydelse for valutareserver fra medlemslandenes centralbanker med henblik på gennemførelse af EMS-aftalen. Disse ECU kan benyttes af EMI og medlemslandenes centralbanker som betalingsmiddel og til transaktioner mellem dem og EMI. EMI kan give tredjelands monetære myndigheder og internationale monetære institutioner status af »andre indehavere af ECU«⁽⁵⁾

⁽⁴⁾ I SNA 1993 (punkt 11.32, 11.72 og 11.83) klassificeres genkøbsaftaler under lån, medmindre de er knyttet til banklån og hører ind under landets opgørelse af den udvidede pengemængde; i sidstnævnte tilfælde klassificeres genkøbsaftaler under andre indskud.

⁽⁵⁾ Artikel 6, stk. 2 og 3, i »Protokol om statuten for Det Europæiske Monetære Institut«, der er knyttet som bilag til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

- b) centralbankens finansielle fordringer eller gæld i forbindelse med den meget kortfristede finansieringsmekanisme og den kortfristede valutariske støttemekanisme. Disse administreres af EMI⁽⁶⁾
- c) finansielle fordringer på IMF, der indgår i valutareserverne og ikke har form af lån. De består af et IMF-medlems reservetranchestilling, der fremkommer ved indbetaling af en del af et medlems kvote i reserveaktiver og fondens nettoforbrug af medlemmets valuta
gæld til IMF, der ikke har form af lån. Den består af anvendelse af kreditter tildelt af fonden inden for IMF's »General Resources Account«; den viser, hvor stor en del af et medlems indestående i egen valuta hos IMF medlemmet er forpligtet til at tilbagekøbe.

5.49. Alle sektorer og udlandet kan have andre indskud. Disse udgør passiver især for monetære finansielle institutioner og udlandet, men også for andre sektorer, som f.eks. sektoren offentlig forvaltning og service (se punkt 5.74, 5.75 og 5.76).

VÆRDIPAPIRER UNDTAGEN AKTIER (F.3)

- 5.50. *Definition:* Kategorien værdipapirer undtagen aktier (F.3) omfatter alle transaktioner i værdipapirer undtagen aktier (AF.3), dvs. finansielle aktiver, som er ihændeleverpapirer, som normalt er omsættelige og handles på sekundære markeder eller kan føres i modregning på markedet, og som ikke giver indehaveren nogen form for ejendomsrettigheder over for den institutionelle enhed, der har udstedt dem.
- 5.51. Kategori AF.3 dækker finansielle aktiver, der typisk repræsenteres af dokumenter, der er bestemt til at cirkulere, og hvis nominelle værdi fastsættes ved udstedelsen. Den omfatter vekslere, obligationer, indskudsbeviser, virksomheds-certifikater (»commercial papers«), kasseobligationer, omsættelige finansielle derivater og lignende instrumenter, der normalt handles på de finansielle markeder (vedrørende sondringen mellem »værdipapirer undtagen aktier« og »lån« henvises til 5.77-5.80).
- 5.52. Alle sektorer og udlandet kan eje værdipapirer undtagen aktier som finansielle aktiver. De udgør passiver især for finansielle og ikke-finansielle selskaber, statslig forvaltning og service, offentlig forvaltning og service på delstatsniveau og kommunal forvaltning og service samt udlandet.
- 5.53. Kategori F.3 er opdelt i to underkategorier af finansielle transaktioner⁽⁷⁾:
- a) værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (F.33)
  - b) finansielle derivater (F.34).

Værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (F.33)

- 5.54. *Definition:* Underkategorien værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (F.33), omfatter alle transaktioner i værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (AF.33), dvs. værdipapirer (undtagen aktier), der giver indehaveren ubetinget ret til et fast eller kontraktmæssigt fastsat variabelt afkast på grundlag af rentekupon og/eller et nærmere angivet fast beløb på en eller flere forud fastsatte datoer eller begyndende fra en dato, som er fastsat ved udstedelsen.
- 5.55. Underkategori F.33 kan om nødvendigt opdeles i to underpositioner af finansielle transaktioner:
- a) kortfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (F.331)
  - b) langfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (F.332).

⁽⁶⁾ Artikel 6, stk. 1, andet led, i »Protokol om statuten for Det Europæiske Monetære Institut«, der er knyttet som bilag til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

⁽⁷⁾ SNA 1993 (punkt 11.79, 11.80 og 11.81) anbefaler en fakultativ klassificering af transaktioner i værdipapirer undtagen aktier efter løberid, nemlig kortfristede (F.31) og langfristede (F.32). SNA 1993 (punkt 11.82) åbner desuden mulighed for at foretage en underklassificering af transaktioner i værdipapirer undtagen aktier, hvor transaktioner i finansielle derivater vises i en separat post, hvis dette er af betydning ud fra et analytisk eller politisk synspunkt. I ENS har man valgt denne anden mulighed. Det letter også forbindelsen til den i Balance of Payments Manual (1993) definerede underkategori debt securities, som opdeler debt securities i obligationer, notes, pengemarkedspapirer og finansielle derivater. For at undgå forveksling med SNA 1993-koderne bruges koderne F.31 og F.32 ikke i ENS.

Kortfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (F.331)

- 5.56. *Definition:* Underpositionen kortfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (F.331), omfatter alle transaktioner i kortfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (AF.331), dvs. værdipapirer undtagen aktier, som ved udstedelsen har en kort løbetid (se punkt 5.21), undtagen finansielle derivater.
- 5.57. Kortfristede værdipapirer undtagen finansielle derivater udstedes normalt til underkurs.
- 5.58. Underposition AF.331 omfatter:
- skatkammerbeviser og andre kortfristede papirer udstedt af sektoren offentlig forvaltning og service inkl. dem, der købes af andre monetære finansielle selskaber med henblik på opfyldelse af kravene om lovpligtig reserve
  - omsættelige kortfristede papirer udstedt af finansielle og ikke-finansielle selskaber. Der anvendes en række forskellige benævnelser for sådanne papirer bl.a. virksomhedscertifikater («commercial papers»), vekslers, vareveksler, handelsveksler, egenveksler (solaveksler), handelsveksler og indskudsbeviser.
  - kortfristede værdipapirer udstedt i henhold til tilsagn om køb af nyudstedte gældsbeviser (NIF — note issuance facilities)
  - bankaccepter. En bankaccept er et finansielt selskabs accept af tratter, vareveksler eller finansveksler udstedt af ikke-finansielle selskaber, og det indebærer et ubetinget løfte om at betale et bestemt beløb på en bestemt dato. En bankaccept repræsenterer et ubetinget finansielt krav fra indehavers side og en ubetinget forpligtelse for det accepterende finansielle selskab. Det finansielle selskabs modsvarende transaktion er en transaktion i et kortfristet lån, som det finansielle selskab har ydet kunden. Derfor henstilles det, at bankaccepterne behandles som et faktisk passiv for det accepterende finansielle selskab og som et finansielt aktiv for indehaver, selv om der ikke er sket nogen udveksling af penge. Af hensyn til national praksis og i betragtning af disse finansielle instrumenters forskellige indholdsmæssige karakter vil det være nødvendigt at være fleksibel i anvendelsen af denne henstilling.
- 5.59. Underposition AF.331 omfatter ikke værdipapirer, hvis omsættelighed, om end teoretisk mulig, i praksis er meget begrænset, og som derfor er klassificeret i underkategorierne andre indskud (AF.29) eller kortfristede lån (AF.41) (se punkt 5.74, 5.75 og 5.76).

Langfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (F.332)

- 5.60. *Definition:* Underpositionen langfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (F.332), omfatter alle transaktioner i langfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (AF.332), dvs. værdipapirer undtagen aktier, hvis løbetid ved udstedelsen er lang (se punkt 5.22) undtagen finansielle derivater.
- 5.61. Langfristede værdipapirer udstedes som regel med kuponer.
- 5.62. Underposition AF.332 omfatter:
- ihændehaverobligationer
  - efterstående obligationer, ofte benævnt efterstående gæld
  - obligationer med fakultativ udløbsdato, hvoraf den seneste ligger mere end ét år frem i tiden
  - uamortisable eller evigtløbende obligationer
  - gældsbeviser med variabel rente («floating rate notes»)
  - indeksregulerede værdipapirer, hvor den pålydende værdi er knyttet til et prisindeks, et råvareindeks eller et valutakursindeks
  - obligationer udstedt til langt under pari samt nul kuponobligationer
  - eurobonds, dvs. en obligationsudstedelse, der finder sted på mindst to landes markeder samtidig, som lyder på en valuta, der ikke nødvendigvis er et af de to landes, og som normalt foretages af internationale konsortier bestående af finansielle selskaber fra flere lande
  - privat udstedte obligationer, dvs. obligationer, der ved bilateral aftale er begrænset til visse investorer, såfremt de i det mindste er potentielt transferable. Er de ikke det, behandles de som langfristede lån
  - lån, som de facto er blevet omsættelige, dvs. kun hvis de omsættes på et organiseret sekundært marked (se punkt 5.79)

- k) værdipapirer, der stammer fra konvertering af lån. En konvertering indebærer to finansielle transaktioner: afvikling af lånet og udstedelse af nye værdipapirer
- l) obligationer, der kan konverteres til aktier, hvad enten de er aktier i det udstedende selskab eller i et andet selskab, så længe konverteringen endnu ikke har fundet sted. En konvertering indebærer to finansielle transaktioner: afvikling af obligationsgæld i obligationer (fremmedkapital) og aktieudstedelse. Kan den adskilles fra den underliggende obligation, bør konverteringsmuligheden betragtes som et separat finansielt aktiv klassificeret i underkategorien finansielle derivater (AF.34) (se punkt 5.67, litra a) og b))
- m) aktier eller obligationer, der giver et fast afkast, men som ikke giver ret til andel i restformuen i et selskab ved dets opløsning, inkl. præferenceaktier uden ejerandelsrettigheder.
- 5.63. Underposition AF.332 omfatter endvidere finansielle aktiver udstedt som pengemarkedspapirer til afløsning af lån, lån i fast ejendom, kreditkortfordringer, udestående fordringer og andre aktiver. Sommetider udstedes de nye værdipapirer til afløsning af de oprindelige aktiver, som annulleres. Alternativt overføres de oprindelige aktiver til en anden institutionel enhed, og de nye værdipapirer erstatter de oprindelige aktiver på den oprindelige institutionelle enheds statuskonto. I så fald registreres det oprindelige aktiv i statuskontoen for den nye institutionelle enhed.
- 5.64. Underposition F.332 omfatter ikke:
- a) transaktioner i værdipapirer, der indgår i genkøbsforretninger. Genkøbsforretninger klassificeres i underkategorien andre indskud (se punkt 5.46, litra f)) eller i kategorien lån (se punkt 5.81, litra d)) afhængig af, hvilke institutionelle enheder der er involveret. Papirer, som er udlånt eller underlagt genkøbsaftale, ændrer ikke statuskontoen, hvorfor de forbliver klassificeret under AF.332
- b) transaktioner i ikke-omsættelige værdipapirer. De klassificeres i underkategorien langfristede lån (AF.42)
- c) transaktioner i ikke-omsættelige lån, inklusive dem, der er solgt til tredjepart, men for hvilke der ikke findes noget organiseret sekundært marked (se punkt 5.79).

Finansielle derivater (F.34)

- 5.65. *Definition:* Underkategorien finansielle derivater (F.34) omfatter alle transaktioner i finansielle derivater (AF.34), dvs. finansielle aktiver baseret på eller afledt af et andet underliggende instrument. Det underliggende instrument er som regel et andet finansielt aktiv, men kan også være en råvare eller et indeks.
- 5.66. Finansielle derivater kaldes også sekundære instrumenter, og da oprettelsen af dem ofte er begrundet i et ønske om at formindske risikoen, kaldes de også kurssikringsinstrumenter (hedging-instrumenter). Kun de sekundære instrumenter, der har en markedsværdi, fordi de kan handles eller føres i modregning på markedet, er finansielle aktiver i systemet og klassificeres i underkategori AF.34 (se punkt 5.05).
- 5.67. Underkategori AF.34 omfatter:
- a) omsættelige optioner og OTC-optioner (over-the-counter). Optioner er eventualforpligtelser, som giver deres ejere ret, men ikke pligt, til af optionsudstederen (option writer) at købe (hvis der er tale om en call-option) eller til denne at sælge (hvis der er tale om en put-option) finansielle eller ikke-finansielle aktiver (det underliggende instrument) til en forud fastsat pris, striking-prisen (strike price), inden for en given tidsfrist (amerikansk option) eller på en given dato (europæisk option). Køberen af optionen betaler en præmie (optionsprisen) for optionsudstederens pligt til at sælge eller købe en bestemt mængde af det underliggende aktiv eller til på købers anmodning at yde tilsvarende godtgørelse. Pr. konvention behandles en sådan pligt som en gæld for optionsudstederen, fordi optionsprisen repræsenterer den aktuelle omkostning for optionsudstederen til at købe sig fri af den betingede forpligtelse
- b) tegningsretter (warrants) — en form for omsættelige optioner, som giver deres ejere ret til på særlige vilkår og inden for en fastlagt tidsramme at købe et vist antal aktier eller obligationer af udstederen af tegningsretterne (normalt et selskab). Der findes også valutategningsretter, hvis værdi afhænger af den mængde valuta, der skal til for at købe en anden valuta før eller på dagen for tegningsrettens udløb, samt krydsvalutategningsretter knyttet til en tredje valuta. Pr. konvention betragtes udstederen af tegningsretterne som havende påtaget sig en gæld svarende til den aktuelle omkostning for udstederen til at købe sig fri af den betingede forpligtelse
- c) futures (terminskontrakter) — men kun hvis de har en markedsværdi, fordi de kan handles eller føres i modregning. Futures er forpligtelser til at levere eller modtage en bestemt mængde råvarer af standardkvalitet,

fremmed valuta eller et værdipapir til en bestemt pris på en bestemt dato eller inden for en bestemt tidsfrist. Futures kan være baseret på et konkret finansielt eller ikke-finansielt aktiv, men er oftere baseret på et indeks

- d) swaps — men kun hvis de har en markedsværdi, fordi de kan handles eller føres i modregning. Swaps er kontraktlige aftaler mellem to parter, som aftaler på særlige vilkår og inden for en fastlagt tidsramme at bytte betalingsstrømme vedrørende to gældsposter af samme størrelse. De to mest anvendte varianter er renteswaps og valutawaps. Renteswaps er bytte af forskelligt udformede rentebetalinger, f.eks. fast rente imod variabel rente, én variabel rente imod en anden, fast rente i én valuta imod variabel rente i anden osv. (se punkt 4.47). Valutawaps er bytte af bestemte beløb i to forskellige valutaer med deraf følgende betalingsydelser, som både indeholder renter og afdrag over en bestemt periode og på forud fastsatte vilkår
- e) fremtidige rentesikringsaftaler (FRA — forward rate agreements) — men kun hvis de har en markedsværdi, fordi de kan handles eller føres i modregning. FRA'er er kontraktlige aftaler, hvori to parter — for at dække sig ind imod renteændringer — aftaler en bestemt rente, som på en aftalt betalingsdag skal betales af et fiktivt lånebeløb, som aldrig realiseres. Størrelsen af betalingerne afhænger af forskellen mellem den aftalte FRA-rentesats og markedrenten på betalingstidspunktet. Den registreres i systemet som formueindkomst (se punkt 4.47).

5.68. Underkategori AF.34 omfatter ikke:

- a) det underliggende instrument, som det finansielle derivat er baseret på
- b) tilbagebetalingspligtige marginindbetalinger i forbindelse med finansielle derivater. De klassificeres under andre indskud (AF.29) (se punkt 5.46, litra e)) eller lån (AF.4) (se punkt 5.81, litra c)) afhængig af, hvilke institutionelle enheder der er involveret
- c) sekundære instrumenter, som ikke kan omsættes, og som ikke kan føres i modregning på markedet.

LÅN (F.4)

5.69. *Definition:* Kategorien lån (F.4) omfatter alle transaktioner i lån (AF.4), dvs. finansielle aktiver, som oprettes, når en kreditor – enten direkte eller gennem en mægler — låner penge til en debitor på basis af et uomsætteligt dokument eller uden noget tilgrundliggende dokument.

5.70. Lån har sædvanligvis følgende karakteristika:

- a) lånevilkårene er enten fastsat af det finansielle selskab, der yder lånet, eller aftalt mellem låntager og långiver direkte eller via en mægler
- b) initiativet til optagelse af lånet ligger normalt hos låntager
- c) et lån er en ubetinget gæld til kreditor, det skal tilbagebetales ved forfald, og det er rentebærende.

5.71. Kategori F.4 kan, hvis dette måtte være relevant, opdeles i to underkategorier af finansielle transaktioner:

- a) kortfristede lån (F.41)
- b) langfristede lån (F.42).

Kortfristede lån (F.41)

5.72. *Definition:* Underkategorien kortfristede lån (F.41) omfatter alle transaktioner i kortfristede lån (AF.41), dvs. lån, som ved udstedelsen har en kort løbetid (se punkt 5.22), og lån, der skal tilbagebetales på anfordring.

Langfristede lån (F.42)

5.73. *Definition:* Underkategorien langfristede lån (F.42) omfatter alle transaktioner i langfristede lån (AF.42), dvs. lån, som ved udstedelsen har en lang løbetid (se punkt 5.22).

- 5.74. Sondringen mellem transaktioner i lån (F.4) og transaktioner i indskud (F.22, F.29) er ofte baseret på, hvem der tager initiativet til transaktionen. Hvis initiativet ligger hos låntager, klassificeres transaktionen i kategorien lån. Hvis initiativet ligger hos långiver, klassificeres transaktionen i en af underkategorierne for indskud. Afgørelsen af, hvem der tager initiativet, beror dog ofte på et skøn.
- 5.75. Pr. konvention klassificeres kortfristede lån til residente eller ikke-residente monetære finansielle institutioner i en af underkategorierne for indskud (AF.22, AF.29), og kortfristede indskud hos andre residente eller ikke-residente institutionelle enheder end monetære finansielle institutioner klassificeres normalt i underkategorien kortfristede lån (AF.41). Derfor er indskud fortrinsvis passiver hos residente og ikke-residente monetære finansielle institutioner (se punkt 5.44 og 5.49), mens monetære finansielle institutioner normalt ikke har kortfristet lånegæld i systemet.
- 5.76. Til analysebrug kan det være nyttigt at gøre undtagelser fra ovennævnte konvention. Som eksempel kan nævnes opsparingsindskud hos sektoren offentlig forvaltning og service og ikke-monetære guldswaps mellem monetære finansielle institutioner (se punkt 5.81, litra e))^(*).
- 5.77. Sondringen mellem transaktioner i lån (F.4) og transaktioner i værdipapirer undtagen aktier (F.3) kan være baseret på graden af omsættelighed af det finansielle aktiv og følgerne deraf.
- 5.78. Værdipapirudstedelse omfatter et stort antal ens dokumenter med hvert sit afrundede beløb, der tilsammen giver det totale lånebeløb. I modsætning hertil er de fleste lån baseret på ét enkelt dokument, og transaktioner i lån sker mellem én kreditor og én debitor. Når der er tale om syndikerede lån, ydes lånet dog af flere kreditorer i fællesskab.
- 5.79. Der foregår også efterfølgende handel i lån. Men individuelle lån handles kun sjældent. Hvis lånet bliver omsætteligt på et organiseret marked, klassificeres det i kategorien værdipapirer undtagen aktier. Normalt vil der ske en egentlig omlægning af det oprindelige lån (se punkt 5.62, litra j) og k)).
- 5.80. Standardiserede låntyper udbydes som regel af finansielle selskaber og som regel til husholdninger. De finansielle selskaber bestemmer vilkårene, og husholdningerne har valget mellem at acceptere eller ikke acceptere. I modsætning hertil aftales vilkårene for ikke-standardiserede låntyper normalt mellem kreditor og debitor. Dette er et vigtigt kriterium, som gør det lettere at skelne mellem ikke-standardiserede låntyper og værdipapirer undtagen aktier. Når der er tale om offentlig værdipapiremission, fastsættes emissionsvilkårene af låntager, eventuelt i samråd med banken/konsortielederen. Men ved privat værdipapiremission fastsætter kreditor og debitor i fællesskab emissionsvilkårene (se punkt 5.62, litra i)).
- 5.81. Kategori AF.4 omfatter:
- a) saldoen på løbende konti, f.eks. interne mellemregningssaldi mellem ikke-finansielle selskaber og deres ikke-residente datterselskaber, undtagen saldi, hvis modpost er et indskud i et monetært finansielt selskab
  - b) ansattes tilgodehavender som følge af andel i selskabets overskud
  - c) tilbagebetalingspligtige marginindbetalinger i forbindelse med finansielle derivater, som er gæld for andre institutionelle enheder end monetære finansielle institutioner (se punkt 5.46, litra e))
  - d) kortfristede genkøbsforretninger (repo'er), som er gæld for andre institutionelle enheder end monetære finansielle institutioner (se punkt 5.46, litra f)) og langfristede genkøbsforretninger
  - e) lån på basis af ikke-monetære guldswaps. Det drejer sig om forretninger, der består af midlertidig ombytning af ikke-monetært guld med indskud. De ligner lån mod sikkerhedsstillelse, idet køberen af guldet betaler med lån med sikkerhed i guldet i den aftalte periode, hvorefter lånet indfries, når guldet tilbagekøbes til fast pris
  - f) lån, der modsvarer bankaccepter (se punkt 5.58, litra e))

^(*) Valutaswaps mellem en centralbank og en anden monetær finansiell institution, dvs. at en centralbank erhverver fremmed valuta fra en anden monetær finansiell institution mod indskud i centralbanken, samtidig med at parterne forpligter sig til at tilbageføre transaktionen på et senere tidspunkt, klassificeres ikke i kategorien lån. Dette er en afvigelse fra SNA 1993 (punkt 11.33).

- g) finansiel leasing og aftaler om køb på afbetaling⁽⁹⁾
- h) lån til finansiering af handelskreditter
- i) realkreditlån
- j) forbrugslån
- k) revolverende kredit
- l) kontokortskreditter
- m) lån ydet som sikkerhed for opfyldelse af visse forpligtelser.

5.82. Kategori AF.4 omfatter endvidere:

- a) finansielle forordninger og gæld hidrørende fra ydelse af mellemlang finansiel støtte til medlemslandes betalingsbalance. Lånene administreres af EMI⁽¹⁰⁾
- b) finansielle fordringer på IMF i form af lån i henhold til General Arrangements to Borrow eller særlige låneordninger for medlemmer.

Gæld til IMF som følge af lån i henhold til Structural Adjustment Facility, Enhanced Structural Adjustment Facility eller Trust Fund.

5.83. Kategori AF.4 omfatter ikke:

- a) andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7), inklusive handelskreditter og forudbetalinger (AF.71)
- b) finansielle aktiver og passiver hidrørende fra ikke-residenters ejerskab af fast ejendom — såsom bygninger og grunde. De klassificeres i underpositionen andre ejerandelsbeviser (AF.513) (se punkt 5.95, litra f)).

5.84. Lån kan være finansielle aktiver eller passiver for alle sektorer og for udlandet. Men monetære finansielle institutioner har normalt ikke kortfristet lånegæld i systemet.

5.85. Underkategorierne kortfristede lån og langfristede lån er ikke opdelt i underpositioner i systemet. Men til analysebrug kan det være nyttigt at opdele især langfristede lån i forbrugslån⁽¹¹⁾, realkreditlån⁽¹²⁾ og andre lån.

AKTIER OG ANDRE EJERANDELSBEVISER (F.5)

5.86. *Definition:* Kategorien aktier og andre ejerandelsbeviser (F.5) omfatter alle transaktioner i aktier og andre ejerandelsbeviser (AF.5), dvs. finansielle aktiver, som repræsenterer ejendomsret til selskaber eller kvasi-selskaber. Disse finansielle aktiver giver normalt indehaveren ret til en andel i udbyttet i disse selskaber og i disses nettoaktiver i tilfælde af likvidation⁽¹³⁾.

Aktier, som udbydes til salg, men som ikke tegnes ved emissionen, registreres ikke i systemet. Aktier og andre ejerandelsbeviser indløses, når de købes af det emitterende selskab, eller når de ombyttes med et selskabs nettoaktiver i tilfælde af likvidation.

⁽⁹⁾ Se bilag 2 om leasing og køb på afbetaling af varige goder.

⁽¹⁰⁾ Artikel 6, stk. 1, tredje led, i »Protokol om statuten for Det Europæiske Monetære Institut«, der er knyttet som bilag til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

⁽¹¹⁾ Forbrugslån er lån til husholdninger, som i forbindelse med disse transaktioner ikke handler i erhvervsmæssigt øjemed. Realkreditlån til finansiering af byggeri eller ejendoms køb (bl.a. byggelån) er undtaget. Tanken er, at forbrugslån kun vedrører lån til køb af varer og tjenester, som forbruges af de enkelte husholdninger. National praksis kan begrunde en lidt afvigende definition.

⁽¹²⁾ Realkreditlån er langfristede lån med sikkerhed i en bolig, der anvendes af låntageren til eget brug. National praksis kan nødvendiggøre en lidt anden definition.

⁽¹³⁾ Nettoaktiver i tilfælde af likvidation defineres som beholdningen af aktiver i et foretagende med fradrag af alle passiver undtagen passiver i form af ejernes kapitalindsud.

5.87. Kategori F.5 er opdelt i to underkategorier af finansielle transaktioner:

- a) aktier og andre ejerandelsbeviser, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.51)
- b) andele i investeringsforeninger (F.52).

Aktier og andre ejerandelsbeviser, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.51)

5.88. *Definition:* Underkategorien aktier og andre ejerandelsbeviser, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.51), omfatter alle transaktioner i aktier og andre ejerandelsbeviser, ekskl. andele i investeringsforeninger (AF.51), dvs. finansielle aktiver ekskl. andele i investeringsforeninger, som repræsenterer ejendomsret til selskaber eller kvasi-selskaber. Disse finansielle aktiver giver normalt indehaveren ret til en andel i udbyttet i disse selskaber og i disses nettoaktiver i tilfælde af likvidation.

5.89. Underkategori F.51 kan, hvis dette måtte være relevant, opdeles i tre underpositioner af finansielle transaktioner:

- a) børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.511).
- b) ikke-børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.512)
- c) andre ejerandelsbeviser (F.513).

Børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.511), og ikke-børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.512)

5.90. *Definition:* Underpositionen børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.511), omfatter alle transaktioner i børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (AF.511), og underpositionen ikke-børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.512), omfatter alle transaktioner i ikke-børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (AF.512). Aktier repræsenterer ejerinteresse i et selskabs kapital i form af værdipapirer, som principielt er omsættelige. Underposition AF.511 omfatter aktier, hvis pris noteres på en anerkendt fondsbørs eller en anden form for sekundært marked, og underposition AF.512 omfatter aktier, der ikke noteres.

5.91. Underposition AF.511 og AF.512 omfatter:

- a) aktier eller anparter udstedt af aktie- eller anpartsselskaber, dvs. værdipapirer, som giver indehaverne status af medejere og ret til både en del af det samlede udloddede udbytte og til en del af de samlede nettoaktiver i tilfælde af likvidation
- b) udbyttebeviser udstedt af aktie- eller anpartsselskaber, dvs. værdipapirer, hvis nominelle pålydende er blevet tilbagebetalt, men hvis ihændehave bevarer deres status af medejere af selskabet. Disse værdipapirer giver ret til andel i det overskud, der er til fordeling efter aflønning af selskabskapitalen, og til dividende i tilfælde af likvidation, efter at selskabskapitalen er blevet tilgodeset (nettoaktiverne minus selskabskapitalen)
- c) dividendeaktier udstedt af aktie- eller anpartsselskaber, dvs. værdipapirer, der:
  - 1) alt efter land og omstændighederne ved udstedelsen har forskellige betegnelser som f.eks. stifteraktie, overskudsbevis, dividendeaktie, reserveandel osv., og hvis nominelle værdi ikke er medregnet i selskabskapitalen
  - 2) ikke giver ihændehave en medejers rettigheder i egentlig forstand (ret til tilbagebetaling af indskudskapitalen, ret til aflønning af denne kapital, stemmeret på generalforsamlinger osv.)
  - 3) giver ret til en del af det overskud, der er til deling efter aflønning af selskabskapitalen, og en del af likvidationsprovenuet.
- d) præferenceaktier eller aktier, som giver ret til andel i udlodning af restformuen ved opløsning af selskabet. Disse kan være noteret på en anerkendt fondsbørs eller ikke.

5.92. Underposition AF.511 og AF.512 omfatter ikke:

- a) udbudte, men ikke tegnede aktier. De registreres ikke i systemet
- b) obligationer og lån, som kan konverteres til aktier. De opføres i underkategori AF.33, indtil de konverteres (se punkt 5.621)
- c) de andele, der er tegnet af komplementarerne i kommanditselskaber. De klassificeres i underposition AF.513
- d) offentlige kapitalindskud i internationale organisationer, som juridisk set er aktieselskaber. De klassificeres i underposition AF.513 (se punkt 5.95, litra c)).

5.93. Underposition F.511 og F.512 omfatter ikke fondsaktier, som er nye aktier, der udstedes til aktionærene i forhold til deres beholdning. Sådanne emissioner, der hverken ændrer selskabets gæld til aktionærene eller den forholdsmæssige andel i selskabet, som hver aktionær besidder, er ikke en finansiel transaktion og registreres ikke i systemet (se punkt 6.56). Det samme gælder for emission af opdelte aktier.

Andre ejerandelsbeviser (F.513)

5.94. *Definition:* Underpositionen andre ejerandelsbeviser (F.513) omfatter alle transaktioner i andre ejerandelsbeviser (AF.513), dvs. alle former for ejerandelsbeviser undtagen dem, der er klassificeret i underposition AF.511 og AF.512 og i underkategori AF.52.

5.95. Underposition AF.513 omfatter:

- a) alle former for ejerandelsbeviser i selskaber, når der ikke er tale om aktier:
  - 1) komplementarernes andele i kommanditselskaber
  - 2) andele i selskaber med begrænset ansvar bortset fra aktieselskaber og anpartsselskaber
  - 3) kapitalindskud i interessentskaber, som er juridiske enheder
  - 4) kapitalindskud i andelsselskaber, som er juridiske enheder
- b) sektoren offentlig forvaltning og services deltagelse i offentlige foretagender, der ikke udsteder aktier, men som i henhold til særlig lovgivning har status af selvstændige juridiske enheder (se punkt 2.16, litra c))
- c) statens kapitalindskud i internationale organisationer undtagen IMF, også selvom disse organisationer juridisk set er aktieselskaber (f.eks. Den Europæiske Investeringsbank)
- d) EMI's finansielle midler indskudt af de nationale centralbanker⁽¹⁴⁾
- e) kapitalindskud i finansielle og ikke-finansielle kvasi-selskaber (se punkt 2.13, litra f)). Størrelsen af disse indskud er lig med størrelsen af nye indskud (kontanter eller naturalier) minus kapitaludtræk (se punkt 4.61)
- f) ikke-residente enheders finansielle aktiver i fiktive residente enheder (se punkt 2.15) og omvendt.

Andele i investeringsforeninger (F.52)

5.96. *Definition:* Underkategorien andele i investeringsforeninger (F.52) omfatter alle transaktioner i certifikater udstedt af investeringsforeninger (AF.52), dvs. andele udstedt af en særlig type finansielle selskaber, hvis eneste formål er at investere midler, som indsamles på pengemarkedet, kapitalmarkedet eller ejendomsmarkedet.

5.97. Underkategori AF.52 omfatter certifikater udstedt af finansielle selskaber, som, alt efter hvilket land der er tale om, benævnes investeringsforeninger (»unit trusts«), investeringsselskaber (»investment trusts«) og andre kollektive investeringsenheder (UCITS), hvad enten der er tale om institutioner, der har åbent eller lukket for tilgang af nye investeringsbeviser. Disse certifikater kan være børsnoterede eller ikke-børsnoterede. Når de er ikke-børsnoterede, kan de normalt indløses på anfordring til en værdi, der svarer til deres andel af det finansielle selskabs egenkapital. Denne egenkapital omvurderes regelmæssigt på grundlag af markedspriserne for de forskellige bestanddele.

FORSIKRINGSTEKNISKE RESERVER (F.6)⁽¹⁵⁾

5.98. *Definition:* Kategorien forsikringstekniske reserver (F.6) omfatter alle transaktioner i forsikringstekniske reserver (AF.6), dvs. forsikringsselskabers og (selvstændige og ikke-selvstændige) pensionskassers forsikringstekniske hensættelser til dækning af forpligtelser over for forsikringstagere og begunstigede, som fastsat i Rådets direktiv 91/674/EØF af 19. december 1991 om forsikringsselskabers årsregnskaber og konsoliderede regnskaber⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁴⁾ Artikel 16, stk. 2, i »Protokol om statuten for Det Europæiske Monetære Institut«, der er knyttet som bilag til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

⁽¹⁵⁾ Vedrørende beskrivelse af behandling af social sikring og anden form for forsikring i systemet henvises til bilag 3 om forsikring.

⁽¹⁶⁾ EFT nr. L 374 af 31. 12. 1991, s. 7-13.

5.99. Kategori AF.6 dækker:

- a) husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver
- b) husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver
- c) præmiereserver
- d) erstatningsreserver.

5.100. Forsikringstekniske reserver er finansielle aktiver:

- a) for forsikringstagerne — for så vidt angår husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver og præmiereserverne
- b) for de begunstigede — for så vidt angår erstatningsreserverne.

5.101. Forsikringstekniske reserver er passiver for:

- a) livs- og skadesforsikringsselskaber og selvstændige pensionskasser henhørende under delsektoren forsikringsselskaber og pensionskasser (S.125)
- b) ikke-selvstændige pensionskasser henhørende under samme sektor som de institutionelle enheder, der har oprettet dem.

Hensættelser og lignende reserver oprettet af arbejdsgiverne til ansattes pension (ikke-selvstændige pensionskasser) henføres kun til kategori AF.6, hvis de er beregnet efter samme aktuarmæssige principper, som anvendes i forsikringsselskaberne og de selvstændige pensionskasser. I modsat fald er sådanne reserver dækket af de aktier eller andre ejerandelsbeviser, der er udstedt af den institutionelle enhed, der foretager hensættelserne.

5.102. Kategori AF.6 omfatter ikke reserver oprettet af institutionelle enheder, som er klassificeret i delsektoren sociale kasser og fonde (S.1314). I ENS er disse reserver ikke passiver for delsektoren sociale kasser og fonde.

5.103. Kategori F.6 er opdelt i to underkategorier af finansielle transaktioner:

- a) husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver (F.61)
- b) præmie- og erstatningsreserver (F.62).

Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver (F.61)5.104. *Definition:* Underkategorien husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver (F.61) omfatter alle transaktioner i husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver (AF.61), dvs. tekniske hensættelser, som det pågældende selskab eller kvasi-selskab foretager med henblik på — når de fastsatte betingelser er opfyldt — at opfylde erstatningskrav og udbetale ydelser.

5.105. Underkategori F.61 er opdelt i to underpositioner af finansielle transaktioner:

- a) husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver (F.611)
- b) husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver (F.612).

*Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver (F.611)*5.106. *Definition:* Underpositionen husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver (F.611) omfatter alle transaktioner i husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver (AF.611), dvs. tekniske hensættelser til dækning af løbende risici og tekniske hensættelser til dækning af bonusforpligtelser, som forøger slutværdien af bonusopsparing og lignende policer.

5.107. Underposition AF.611 omfatter livsforsikringshensættelser, hensættelser til bonus og præmierabatter og forsikringsmæssige hensættelser vedrørende livsforsikring, når investeringsrisikoen bæres af forsikringstagerne, som defineret i artikel 27, 29 og 31 om forsikringsselskabers årsregnskaber og konsoliderede regnskaber.

5.108. Transaktioner i husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver omfatter tilføjelser minus fradrag, som skal registreres særskilt i forhold til nominelle kapitalgevinster eller -tab på de af forsikringsselskaberne investerede midler (se punkt 6.57):

Tilføjelser omfatter:

- a) faktisk indtjente præmier i den løbende regnskabsperiode
- b) plus ekstra præmieindtægter svarende til investeringsafkastet af reserverne, som tilfalder forsikringstagerhusholdninger
- c) minus administrationsomkostninger ved livsforsikring.

Fradrag omfatter:

- a) skyldige beløb til ejere af annuitetsopsparinger og lignende policer, når de forfalder, og skyldige beløb til de begunstigede ved den (de) forsikredes død
- b) plus skyldige beløb på policer, der opsiges før forfald.

5.109. Livsforsikringsreserver er finansielle aktiver for residente og ikke-residente husholdninger og passiver for residente og ikke-residente forsikringsselskaber.

I tilfælde af kollektive kontrakter, hvor f.eks. et selskab forsikrer sine ansatte, er det de ansatte og ikke arbejdsgiveren, der betragtes som kreditor, idet man går ud fra, at det er de ansatte, der er de egentlige forsikringstagere.

Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver (F.612)

5.110. *Definition:* Underpositionen husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver (F.612) omfatter alle transaktioner i husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver (AF.612), dvs. reserver opbygget i selvstændige og ikke-selvstændige pensionskasser, der er oprettet af arbejdsgiverne eller de ansatte eller en gruppe af selvstændige erhvervsdrivende med henblik på at sikre de ansatte eller de selvstændige pension.

5.111. Transaktioner i husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver omfatter tilføjelser minus fradrag, som skal registreres særskilt i forhold til nominelle kapitalgevinster eller -tab på de af pensionskasserne investerede midler (se punkt 6.57):

Tilføjelser omfatter:

- a) faktiske indbetalinger til pensionskasserne fra ansatte, arbejdsgivere, selvstændige eller andre institutionelle enheder på vegne af enkeltpersoner eller husholdninger med tilgodehavender i kassen erhvervet i løbet af den aktuelle regnskabsperiode
- b) plus den samlede værdi af de ekstra bidrag, der svarer til investeringsafkastet af pensionskassens reserver, som tilfalder de deltagende husholdninger
- c) minus administrationsomkostninger til administration af kassen i den pågældende periode.

Fradrag omfatter:

- a) sociale ydelser svarende til de beløb, der betales som regelmæssige ydelser og andre bidrag til pensionister eller personer, over for hvem disse har forsørgelsespligt

- b) plus sociale ydelser, som består af engangsydelser til personer, når de går på pension.
- 5.112. Transaktioner i husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver omfatter ikke midler, der overføres fra ikke-selvstændige pensionskasser til selvstændige pensionskasser klassificeret i delsektoren forsikringsselskaber og pensionskasser (S.125), som led i en kasses overførsel til en anden. En sådan overførsel skal klassificeres i kategorien ændringer i sektorklassifikation og -struktur (K.12.1) på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status (se punkt 6.30).
- 5.113. Pensionskassereserver er finansielle aktiver for residente og ikke-residente husholdninger, men ikke finansielle aktiver for de institutionelle enheder, der administrerer dem.

Præmie- og erstatningsreserver (F.62)

- 5.114. *Definition:* Underkategorien præmie- og erstatningsreserver (F.62) omfatter alle transaktioner i præmie- og erstatningsreserver (AF.62), dvs. tekniske reserver oprettet af forsikringsselskaber og (selvstændige og ikke-selvstændige) pensionskasser til dækning af:
- a) den del af de opkrævede bruttopræmier, der skal henføres til den efterfølgende regnskabsperiode (præmiereserver)
  - b) det skønnede samlede beløb udbetalt i erstatning ved alle de skader, der er sket inden regnskabsperiodens udløb, hvad enten de er anmeldt eller ej, minus de beløb, der allerede er udbetalt i erstatning ved disse skader (erstatningsreserver).
- 5.115. Præmiereserver opstår, fordi forsikringspræmier normalt forfalder til betaling ved starten af forsikringsperioden, og denne periode er som regel ikke den samme som selve regnskabsperioden. Når regnskabsperioden er afsluttet, og statuskontoen skal opgøres, vil en del af de forsikringspræmier, der er betalt i regnskabsperioden, derfor være bestemt til dækning af risici i den efterfølgende periode. Præmiereserverne udregnes på basis af forholdet mellem risikoen og den tid, der er tilbage til kontraktens udløb.
- På den finansielle konto svarer præmiereserverne, der registreres som transaktioner mellem forsikringstagerne og forsikringsselskabet, til de indtjente præmier — dvs. den del af præmierne, som er forfaldne i den indeværende regnskabsperiode, og som skal dække løbende risici inden for den følgende periode.
- 5.116. Præmiereserverne er finansielle aktiver for forsikringstagerne. Hvis der er tale om livsforsikringer, er forsikringstagerne residente eller ikke-residente husholdninger. Hvis der er tale om skadesforsikring, kan forsikringstageren tilhøre en hvilken som helst sektor i økonomien eller udlandet. Forsikringstagernes præmiebetaling og sociale bidrag kan bruges som kriterium for fordeling af præmiereserverne mellem økonomiens sektorer og udlandet.
- 5.117. Erstatningsreserver er reserver, som forsikringsselskaberne opretter til dækning af beløb, de forventer at skulle udbetale i forbindelse med erstatningssager, som ikke er afsluttet, f.eks. fordi der hersker uenighed. Gyldige erstatningskrav, som er accepteret af forsikringsselskabet, betragtes som forfaldne til betaling, når forsikringsbevisigheden indtræffer — uanset hvor længe det varer, før der er opnået enighed om erstatningen.
- 5.118. Erstatningsreserver er finansielle aktiver for de begunstigede, der kan tilhøre en hvilken som helst sektor i økonomien og udlandet.
- 5.119. Underkategori AF.62 omfatter præmiehensættelser, andre forsikringsmæssige hensættelser, erstatningshensættelser og udjævningshensættelser som defineret i artikel 25, 26, 28 og 30 i Rådets direktiv 91/674/EØF af 19. december 1991 om forsikringsselskabers årsregnskaber og konsoliderede regnskaber.

ANDRE FORFALDNE IKKE-BETALTE MELLEMVÆRENDER (F.7)

- 5.120. *Definition:* Kategorien andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (F.7) omfatter alle transaktioner i andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7), dvs. finansielle fordringer, der opstår som modstykke til en finansiell eller ikke-finansiell transaktion, hvor der er en tidsforskel mellem transaktionen og den modsvarende betaling.

- 5.121. Kategori F.7 omfatter transaktioner i finansielle fordringer, der opstår ved forudbetaling eller udskudt betaling af vare- og tjenestetransaktioner, fordelingstransaktioner eller sekundær handel med finansielle aktiver. De består af modsvarende transaktioner til forfaldne, men endnu ikke betalte beløb. Gæld i forbindelse med akkumuleret indkomst og restancer klassificeres også i denne kategori.
- 5.122. Kategori F.7 omfatter ikke:
- statistiske afvigelser, bortset fra tidsforskelle, mellem vare- og tjenestetransaktioner, fordelingstransaktioner eller finansielle transaktioner og de modsvarende betalinger
  - poster, som ikke foreligger tilstrækkeligt oplyst til at kunne klassificeres. Klassificeringen baseres på de foreliggende oplysninger
  - poster, hvis indhold er absolut ukendt
  - diverseposten i betalingsbalancen, benævnt fejl og udeladelser, netto
  - forudbetaling eller udskudt betaling (inklusive restancer) ved udstedelse af andre finansielle aktiver eller indfrielse af andre former for gæld end dem, der er klassificeret i kategori F.7. De forbliver klassificeret i deres kategori.
- 5.123. Kategori F.7 er opdelt i to underkategorier af finansielle transaktioner:
- handelskreditter og forudbetalinger (F.71)
  - andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger (F.79).

Handelskreditter og forudbetalinger (F.71)

- 5.124. *Definition:* Underkategorien handelskreditter og forudbetalinger (F.71) omfatter alle transaktioner i handelskreditter og forudbetalinger (AF.71), dvs. finansielle fordringer opstået som følge af leverandørers direkte ydelse af kredit til købere for vare- og tjenestetransaktioner og forudbetalinger for produkter under fremstilling eller bestilt produktion i tilknytning til sådanne transaktioner.
- 5.125. Underkategori AF.71 omfatter:
- finansielle fordringer i forbindelse med levering af varer og tjenester, hvor betaling ikke har fundet sted
  - handelskreditter accepteret af factoringselskaber, medmindre de betragtes som lån
  - akkumuleret husleje
  - restancer vedrørende betaling af varer og tjenester, når der ikke er tale om lån.
- 5.126. Underkategori AF.71 omfatter ikke lån til finansiering af handelskreditter. De klassificeres i kategori AF.4 (se punkt 5.81, litra h)).
- 5.127. Handelskreditter og forudbetalinger kan være finansielle aktiver og passiver for alle sektorer og udlandet.

Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger (F.79)

- 5.128. *Definition:* Underkategorien andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger (F.79) omfatter alle transaktioner i andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger (AF.79), dvs. finansielle fordringer, som opstår på grund af tidsforskel mellem fordelingstransaktioner eller finansielle transaktioner på det sekundære marked og de modsvarende betalinger. Den omfatter også finansielle fordringer i forbindelse med akkumuleret indkomst.
- 5.129. Underkategori AF.79 omfatter finansielle fordringer, der opstår ved tidsforskellen mellem akkumulerede transaktioner og betaling af f.eks.:
- skatter
  - sociale bidrag
  - lønninger

- d) jordrente og knaphedsrente på aktiver i undergrunden
  - e) udbytter
  - f) renter
  - g) transaktioner i finansielle aktiver på det sekundære marked.
- 5.130. Den modsvarende finansielle transaktion til påløbne renter på finansielle aktiver (se punkt 5.17) skal helst registreres som geninvesteret i de pågældende aktiver. Men registrering af renter må dog følge landets praksis. Hvis påløbne renter ikke registreres som geninvesteret i de finansielle aktiver, bør de klassificeres i underkategori F.79.
- 5.131. På dagen for forfald af renter registreres der to finansielle transaktioner (se punkt 5.17): for det første en transaktion i det finansielle aktiv, der bruges til betaling (hvis betaling finder sted), eller en forøgelse af renterestancer i underkategori F.79 (hvis betaling ikke finder sted); for det andet en modsvarende finansiell transaktion, der formindsker kreditors finansielle nettofordring på debitor.

MEMORANDUMPOST: DIREKTE UDENLANDSKE INVESTERINGER (F.M)

- 5.132. *Definition:* Direkte udenlandske investeringer (F.m) omfatter alle transaktioner i direkte udenlandske investeringer (AF.m), dvs. investeringer foretaget af en resident institutionel enhed i en økonomi (»direkte investor«) med det formål at erhverve varige kapitalinteresser i en institutionel enhed resident i en anden økonomi end investors (»foretagende, som er genstand for udenlandske direkte investeringer«). Den direkte investors hensigt er at udøve en betydelig grad af indflydelse på ledelsen af det i den anden økonomi residente foretagende. Direkte investeringer omfatter både den oprindelige transaktion mellem den direkte investor og foretagendet, som er genstand for udenlandske direkte investeringer, og alle efterfølgende kapitaltransaktioner mellem dem og mellem affilerede foretagender, både foretagender oprettet i selskabsform og personlige foretagender⁽¹⁷⁾.
- 5.133. Transaktioner i finansielle aktiver og passiver, som udgør en direkte udenlandsk investering, skal registreres under den relevante kategori af finansielle transaktioner, dvs. lån (F.4), aktier og andre ejerandelsbeviser (F.5) og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (F.7). De beløb for direkte udenlandske investeringer, der er registreret inden for hver af disse kategorier, skal imidlertid også registreres separat som en memorandumpost.

BØGFØRINGSREGLER FOR FINANSIELLE TRANSAKTIONER

VÆRDIANSÆTTELSE

- 5.134. Finansielle transaktioner registreres til transaktionsværdien, dvs. den værdi i national valuta, hvortil de pågældende finansielle aktiver og/eller passiver af rent kommercielle grunde oprettes, opløses, overtages eller udveksles mellem institutionelle enheder eller mellem disse og udlandet.
- 5.135. Finansielle transaktioner og deres finansielle eller ikke-finansielle modsvarende transaktioner registreres til samme transaktionsværdi. Der kan være tale om tre muligheder:
- a) Den finansielle transaktion er en transaktion i betalingsmidler i national valuta (se punkt 5.04 og 5.23): Transaktionsværdien er da lig med beløbet for de udvekslede betalingsmidler.
  - b) Den finansielle transaktion er en transaktion i betalingsmidler i udenlandsk valuta (se punkt 5.04 og 5.23), og den modsvarende transaktion er ikke en transaktion i betalingsmidler i national valuta: Transaktionsværdien er da lig med beløbet for de udvekslede betalingsmidler konverteret til national valuta under anvendelse af den markedskurs, der er gældende på det tidspunkt, hvor betalingen finder sted.
  - c) Hverken den finansielle transaktion eller dens modsvarende transaktion er en transaktion i betalingsmidler (se punkt 5.04): Transaktionsværdien er her lig med den løbende markedsværdi af de pågældende finansielle aktiver og/eller passiver.
- 5.136. Transaktionsværdien refererer til en specifik finansiell transaktion og den modsvarende transaktion. Teoretisk skal der skelnes klart mellem transaktionsværdien og en værdi baseret på en pris noteret på markedet, en passende markedspris eller en pris, som udtrykker det generelle prisniveau for en klasse af omtrent samme eller endog identiske finansielle aktiver og/eller passiver. Men hvis den modsvarende transaktion til en finansiell transaktion eksempelvis er en overførsel, og den finansielle transaktion derfor foretages af andre grunde end rent kommercielle grunde, er transaktionsværdien lig med den løbende markedsværdi af de pågældende finansielle aktiver og/eller passiver.

⁽¹⁷⁾ OECD benchmark definition of foreign direct investment, 3rd edition.

5.137. Transaktionsværdien omfatter ikke gebyrer, provisioner, kommissioner eller lignende betalinger for tjenester ydet i forbindelse med transaktionen; disse skal registreres som betalinger for tjenesteydelser. Skatter på finansielle transaktioner medregnes heller ikke, men behandles som skatter på tjenester inden for kategorien produktskatter. Når der i forbindelse med en finansiell transaktion indgås nye gældsforpligtelser, er transaktionsværdien lig med beløbet for den indgåede forpligtelse ekskl. eventuelle forudbetalte renter. Tilsvarende skal transaktionsværdien for både kreditor og debitor, når en forpligtelse opløses, svare til reduktionen af forpligtelsen.

Særlige værdiansættelseskriterier for nogle underkategorier af finansielle transaktioner:

5.138. **Værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (F.33):**

- a) Når værdipapirer markedsføres af udstederne gennem tegningsgaranter eller andre mellemmand og derefter sælges til højere priser til de endelige investorer, skal de finansielle aktiver og passiver registreres til de værdier, der betales af investorerne. Forskellene mellem de af investorerne betalte beløb og de af udstederne modtagne beløb skal behandles som tjenesteydelsesbetalinger fra udstederne til tegningsgaranterne.
- b) Værdipapiremissioner registreres til emissionskursen. Når værdipapirer udstedes til underkurs eller overkurs, er det afkastet til udstederen på salgstidspunktet, og ikke den pålydende værdi, der skal registreres på kontiene som den faktiske emissionskurs. Forskellen mellem emissionskursen og tilbagebetalingsværdien behandles som renter, der påløber i papirets løbetid.
- c) Obligationer med stor underkurs og nul kuponobligationer bør behandles som værdipapirer udstedt til underkurs. Renterne fordeler sig over hele obligationens løbetid og betragtes som værende geninvesteret i sådanne obligationer (se punkt 4.46).
- d) Når langfristede værdipapirer udstedes til en underkurs, som ikke er signifikant, kan forskellen mellem emissionskursen og tilbagebetalingsværdien beregnes på udstedelsesdagen.
- e) Når der er tale om værdipapirer, hvor værdien af hovedstolen er knyttet til et prisindeks, en råvarepris eller et valutakursindeks, registreres papirets emissionspris som hovedstol, og den indekspræmie, der betales løbende og/eller ved udløb, betragtes som rente, der er påløbet over papirets løbetid, og modposteringen registreres som geninvestering i værdipapirer undtagen aktier på den finansielle konto.
- f) Investering i papirer i omløb på det sekundære marked registreres til børskursen eller markedsværdien.
- g) Værdipapirer, som har nået udløbstidspunktet, registreres til tilbagebetalingsværdien, som indbefatter indfrielsesoverkurs, men ikke udtrækningsgevinster og opsparingspræmier, der skal registreres som renter.
- h) Konvertering af obligationer til aktier skal behandles som salg af obligationer og køb af aktier (se punkt 5.62, litra l)). Transaktionsværdien skal udledes af markedsværdien af de obligationer, der afhændes, hvilket muligvis indebærer en kapitalgevinst eller et kapitaltab på aktierne, som så skal registreres på omvurderingskontoen (se punkt 6.54).

5.139. **Finansielle derivater (F.34)**

- a) Ved sekundær handel i optioner og tilbagekøb af optioner forud for forfaldstidspunktet finder der finansielle transaktioner sted. Hvis en option løber indtil forfaldstidspunktet, kan den udnyttes eller ikke udnyttes. Udnyttes optionen, kan der finde en betaling sted fra optionssælgerens side til optionskøberen svarende til forskellen mellem den aktuelle markedspris på det underliggende aktiv og striking-prisen, eller der kan være tale om anskaffelse eller salg af det underliggende finansielle eller ikke-finansielle aktiv, registreret til den aktuelle markedspris, og en modsvarende betaling mellem optionskøberen og optionssælgeren svarende til striking-prisen. Forskellen mellem den aktuelle markedspris på det underliggende aktiv og striking-prisen er i begge tilfælde lig med optionens realisationsværdi, dvs. optionsprisen på forfaldstidspunktet. Udnyttes optionen ikke, finder der ikke nogen transaktion sted. Optionssælgeren får imidlertid en kapitalgevinst, og optionskøberen lider et kapitaltab, som skal registreres på omvurderingskontoen.
- b) Andre finansielle derivater end optioner er typisk baseret på kontrakter, hvori to parter aftaler at udveksle nærmere angivne aktiver, enten fysiske aktiver eller finansielle aktiver, på et bestemt tidspunkt eller på bestemte tidspunkter i fremtiden. De transaktioner, der skal registreres i forbindelse med sådanne finansielle derivater, omfatter eventuel handel med kontrakterne samt nettoværdien af de foretagne afregninger. Der kan

også være behov for at registrere transaktioner i tilknytning til oprettelsen af derivatkontrakter. Ofte indgår de to parter dog en derivatkontrakt uden nogen form for betaling fra den ene part til den anden; i så tilfælde er værdien af den transaktion, der opretter kontrakten, lig med nul, og det er derfor ikke nødvendigt at foretage en postering på den finansielle konto.

- c) Samtlige betalinger, som foretages til eller modtages af mæglere eller andre mellemhandlere for formidling af optioner, futures, swaps og andre derivatkontrakter, behandles som betalinger for tjenesteydelser på de relevante konti. Rentebetalingsstrømme i tilknytning til swapaftaler registreres som formueindkomst, og indfrielse af hovedstol registreres som transaktioner med det pågældende underliggende finansielle instrument på den finansielle konto. Parterne i en swap anses ikke for at yde hinanden tjenesteydelser, men enhver betaling til tredjepart for at formidle swappen skal betragtes som betaling for en tjenesteydelse (se punkt 4.47). Teoretisk set kan den præmie, der betales til sælgeren af en option, betragtes som indbefattende serviceomkostninger, men i praksis er det som regel umuligt at udskille serviceelementet. Derfor skal hele købesummen registreres som anskaffelse af et finansielt aktiv for køberen og som indgåelse af en gældsforpligtelse for sælgeren.
- d) Når swap-aftaler indebærer hovedstolsudveksling, f.eks. i forbindelse med valuta-swaps, registreres den oprindelige hovedstolsudveksling som en transaktion i det underliggende finansielle instrument og ikke som en transaktion i finansielle derivater (F.34). Implicit oprettes der således et finansielt derivat med en initial markedsværdi på nul. Herefter vil derivatets værdi bestå af mindst følgende komponenter:
  - 1) den løbende markedsværdi af forskellen mellem den forventede fremtidige markedsværdi af de hovedstole, der skal genudveksles, og de hovedstole, der er anført i kontrakten, og
  - 2) den løbende markedsværdi af de fremtidige strømme af eventuelle rentebetalinger og andre pengestrømme, som er specificeret i kontrakten.

Ændringer i et derivats værdi over en periode registreres på omvurderingskontoen.

Efterfølgende genudveksling af hovedstole vil være omfattet af swap-aftalens bestemmelser og kan indebære, at finansielle aktiver udveksles til en pris, som afviger fra markedsprisen på sådanne aktiver. Den modsvarende betaling mellem kontraktens parter vil være den, som er specificeret i kontrakten. Forskellen mellem markedspriser og kontraktpriser er da lig med aktivets/passivets realiseringsværdi på forfaldstidspunktet og registreres som en transaktion i finansielle derivater (F.34). Den endelige derivattransaktion og eventuelle rentebetalingsstrømme skal være lig den/det samlede kursgevinst/-tab i swap-aftalens løbetid. Denne registrering er analog med de posteringer, der foretages i forbindelse med optioner, hvor man benytter sig af retten til at få leveret det underliggende aktiv (se litra a) ovenfor).

5.140. Aktier og andre ejerandelsbeviser, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.51)

- a) Nye aktier registreres til emissionskurs, hvilket normalt svarer til pålydende værdi plus emissionstillæg.
- b) Transaktioner i aktier i omløb registreres til transaktionsværdien. Hvis denne ikke kendes, kan den estimeres på basis af den noterede børskurs eller markedskurs, når der er tale om børsnoterede aktier, eller den bogførte værdi, når der er tale om ikke-børsnoterede aktier.
- c) Udbytteaktier værdiansættes ud fra det udbytte, emittenten har foreslået.
- d) Udstedelse af fondsaktier registreres ikke i systemet (se punkt 5.93). Hvis udstedelse af fondsaktier imidlertid indebærer ændringer i den samlede markedsværdi af et selskabs aktiver, skal ændringerne registreres på omvurderingskontoen (se punkt 6.56).
- e) Transaktionsværdien af andre ejerandelsbeviser (F.513) er lig med de midler, der overføres til selskaber eller kvasi-selskaber af disses ejere. I nogle tilfælde kan overførslen af midler have form af overtagelse af selskabets eller kvasi-selskabets gæld.

5.141. Andele i investeringsforeninger (F.52)

- a) Transaktioner i andele i investeringsforeninger (certifikater) inkluderer værdien af nettoindskud i foreningerne.
- b) Den formueindkomst, som investeringsforeninger modtager, minus en del af administrationsomkostningerne, og som tilfalder ejerne, også selv om den ikke udloddes, har en modpostering på den finansielle konto under andele i investeringsforeninger. Resultatet er, at formueindkomsten geninvesteres.

REGISTRERINGSTIDSPUNKT

- 5.142. Finansielle transaktioner og disses modsvarende transaktioner skal registreres på samme tidspunkt.
- 5.143. Hvis den modsvarende transaktion til en finansiell transaktion er en ikke-finansiell transaktion, registreres begge på det tidspunkt, hvor den ikke-finansielle transaktion finder sted. Hvis der f.eks. ved salg af varer og tjenester ydes en handelskredit, skal denne finansielle transaktion registreres, når posteringerne foretages på den relevante ikke-finansielle konto.
- 5.144. Hvis den modsvarende transaktion til en finansiell transaktion også er en finansiell transaktion, er der tre muligheder:
- Begge finansielle transaktioner er transaktioner i betalingsmidler (se punkt 5.04): De registreres da på det tidspunkt, hvor den første betaling foretages.
  - Kun en af de to finansielle transaktioner er en transaktion i betalingsmidler (se punkt 5.04): De registreres da på det tidspunkt, hvor betalingen foretages.
  - Ingen af de to finansielle transaktioner er en transaktion i betalingsmidler (se punkt 5.04): De registreres da på det tidspunkt, hvor den første finansielle transaktion finder sted.

OPGØRELSE AF FINANSIELLE TRANSAKTIONER PÅ GRUNDLAG AF ÆNDRINGER I STATUSKONTI

- 5.145. Foreligger der ikke basisstatistiske oplysninger om finansielle transaktioner, kan disse opgøres på basis af ændringen i de finansielle statuskonti, dvs. ændringer i beholdningen af finansielle aktiver og passiver fra primostatuskonto til ultimostatuskonto. Forskellen mellem beløbet for de finansielle transaktioner og ændringerne i de finansielle statuskonti består af posteringer på omvurderingskontoen og kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status.

*Bilag 5.1***Pengemængdebegreber i statuskonti og finansielle konti**

- 5.146. I dette bilag beskrives en metode til at vise pengemængdebegreber i statuskontiene og de finansielle konti.
- 5.147. Definitionen af de anvendte pengemængdebegreber varierer fra land til land og ændrer sig i tidens løb. Desuden er definitionerne ikke nødvendigvis baseret på den klassificering af finansielle aktiver og sektorer, som bruges i systemet. Derfor indeholder systemet ikke nogen definition af pengemængdebegreber.
- 5.148. Der opstår en række problemer, når man integrerer pengemængdebegreber i statuskontiene og de finansielle konti. For det første kan pengemængdebegreber være sammensat af elementer, som ikke svarer til opdelingen af finansielle aktiver og passiver i klasser, dvs. kategorier, underkategorier og underpositioner, således som de fremgår af systemet. F.eks. kan et pengemængdebegreb inkludere en undergruppe af kategorien sedler og mønt samt indskud (AF.2), som kan være defineret ud fra en henvisning til løbetiden eller til de institutionelle enheder, der ejer eller udsteder sedler, mønt og indskud. For det andet kan pengemængdebegreberne forudsætte pengeskabende, pengebesiddende og pengeneutrale sektorer, som ikke lader sig sammensætte af de sektorer og delsektorer, der er defineret i systemet. For det tredje kan de datakilder, der bruges til beregning af pengemængdebegreberne, i praksis være forskellige fra de datakilder, der bruges til opstilling af statuskonti og finansielle konti for sektorerne og udlandet.
- 5.149. For at kunne identificere et pengemængdebegreb MX i statuskontiene eller på de finansielle konti, kan det være nødvendigt at underopdele en vilkårlig gruppe »i« af finansielle aktiver og passiver i systemet i to undergrupper:
- MX_i: undergruppe af finansielle aktiver (passiver) klassificeret i gruppe »i« og inkluderet i pengemængdebegrebet MX
  - MX_{-i}: undergruppe af finansielle aktiver (passiver) klassificeret i gruppe »i«, men ikke inkluderet i pengemængdebegrebet MX.

I praksis er det sådan, at nogle af grupperne af finansielle aktiver (passiver) ikke indgår i pengemængdebegreberne, f.eks. monetært guld og særlige trækingsrettigheder (SDR) (AF.1) eller forsikringstekniske reserver (AF.6). MX₁ og MX₆ ville derfor være nul, hvilket vil sige, at det ikke er nødvendigt at opsplitte AF.1 i MX₁ og MX₋₁ eller AF.6 i MX₆ og MX₋₆.

- 5.150. Pengemængdebegrebet MX er lig med summen af undergrupperne af finansielle aktiver MX_i i de pengebesiddende sektorer, og MX er lig med summen af alle undergrupper af passiver MX_i i de pengeskabende sektorer.
- 5.151. En af de største fordele ved denne metode er dens fleksibilitet. Hvis definitionen af et pengemængdebegreb ændres, er det kun opdelingen af nogle grupper af finansielle aktiver og passiver i MX_i og MX_{-i} , der skal tilpasses.

Pengemængdebegreber i statuskonti og finansielle konti

Pengebesiddende sektors finansielle aktiver			Pengeskabende sektors passiver	
I alt	Fordeling på sektorer		Fordeling på sektorer	I alt
		AF.1		
		AF.2		
		heraf MX_2		
		MX_{-2}		
		AF.3		
		AF.33		
		heraf MX_{33}		
		MX_{-33}		
		AF.34		
		heraf MX_{34}		
		MX_{-34}		
		AF.4		
		AF.41		
		heraf MX_{41}		
		MX_{-41}		
		AF.42		
		heraf MX_{42}		
		MX_{-42}		
		AF.5		
		AF.51		
		heraf MX_{51}		
		MX_{-51}		
		AF.52		
		heraf MX_{52}		
		MX_{-52}		
		AF.6		
		AF.7		
		AF.71		
		heraf MX_{71}		
		MX_{-71}		
		AF.79		
		Finansielle aktiver og passiver i alt, heraf MX		

KAPITEL 6

ANDRE STRØMME

- 6.01. Andre strømme omfatter forbrug af fast realkapital (K.1), anskaffelser og afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver (K.2) og andre ændringer i status (K.3—K.12).

Andre ændringer i status omfatter forskellige former for ændringer i aktiver, passiver og nettoformue, som ikke er resultatet af transaktioner, der registreres på kapitalkontoen og den finansielle konto. De omfatter andre mængdeændringer (K.3—K.10 og K.12) samt kapitalgevinster og -tab (K.11).

FORBRUG AF FAST REALKAPITAL (K.1)

- 6.02. *Definition:* Forbruget af fast realkapital (K.1) repræsenterer den værdiforringelse, som de faste aktiver undergår i løbet af den pågældende periode som følge af normalt slid og forudselig forældelse, herunder en henlæggelse til dækning af tab af faste aktiver som følge af skadestilfælde, der kan dækkes gennem forsikring.
- 6.03. Forbruget af fast realkapital skal beregnes for alle faste aktiver (undtagen dyr), herunder både materielle faste aktiver og immaterielle faste aktiver, såsom omkostninger til efterforskning af mineraler og software, væsentlige forbedringer af ikke-producerede aktiver og omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten i forbindelse med ikke-producerede aktiver.
- 6.04. Forbruget af fast realkapital (som skal holdes adskilt fra skattemæssige afskrivninger eller afskrivninger i virksomhedsregnskaber) skal værdiansættes på grundlag af værdien af beholdningen af faste aktiver og den sandsynlige gennemsnitlige økonomiske levetid for de forskellige kategorier af disse goder. Til værdiansættelse af beholdningen af faste aktiver anbefales det at anvende perpetual inventory-metoden (en metode, der er baseret på kumulerede investeringer), hvis der ikke foreligger direkte oplysninger om værdien af beholdningen af faste aktiver. Beholdningen af faste aktiver skal værdiansættes i de køberpriser, der er gældende i den pågældende periode.

Tab af faste aktiver som følge af skadestilfælde, der kan dækkes gennem forsikring, tages i betragtning ved beregningen af den gennemsnitlige levetid for de pågældende goder. For økonomien som helhed kan den faktiske normale indtræden af skadestilfælde inden for en given regnskabsperiode forventes at være lig med eller omtrent lig med gennemsnittet. Men når der er tale om individuelle enheder og grupper af enheder, kan hyppigheden af de faktiske normale skadestilfælde variere fra de gennemsnitlige. I dette tilfælde, hvor der er tale om sektorer, registreres eventuelle forskelle som andre mængdeændringer i faste aktiver.

Forbruget af fast realkapital beregnes efter den lineære afskrivningsmetode, dvs. at den værdi, der skal afskrives, fordeles ligeligt over hele godets levetid.

Afhængig af hvilket mønster forringelsen af effektiviteten af et fast aktiv følger, kan det dog blive nødvendigt at foretage beregningen af forbrug af fast realkapital efter den geometriske afskrivningsmetode.

- 6.05. I nationalregnskabssystemet registreres forbruget af fast realkapital under hver enkelt saldpост, som angives brutto og netto. At registrere »brutto« vil sige, at man ikke fratrækker forbruget af fast realkapital, hvorimod at registrere »netto« vil sige, at man fratrækker forbruget af fast realkapital.

ANSKAFFELSER MINUS AFHÆNDELSER AF IKKE-FINANSIELLE IKKE-PRODUCEREDE AKTIVER (K.2)

- 6.06. *Definition:* Ikke-finansielle ikke-producerede aktiver⁽¹⁾ omfatter jord og anden naturkapital, som kan anvendes til produktion af varer og tjenester, samt immaterielle ikke-producerede aktiver.
- 6.07. Ved jord forstås selve jorden, inklusive jordoverfladen og tilhørende overfladevand⁽¹⁾. Det tilhørende overfladevand omfatter alle indenlandske vandarealer — søer, floder osv. — som der kan udøves ejendomsret over.

⁽¹⁾ Vedrørende definitionen af aktiver henvises til kapitel 7, bilag 7.1.

6.08. Følgende betragtes ikke som jord:

- a) bygninger eller andre anlæg på jorden eller gennem den — veje, tunneler osv.
- b) vinmarker, frugtplantager eller andre plantager med træer og alle andre former for kulturafrøder, osv.
- c) aktiver i undergrunden
- d) ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer
- e) vandressourcer under jorden.

Litra a) og b) er producerede faste aktiver, mens litra c), d) og e) falder ind under naturkapital.

6.09. Anskaffelser og afhændelser af jord værdiansættes i de løbende markedspriser, der er gældende på anskaffelses- eller afhændelsestidspunktet. Transaktioner med jord registreres til samme værdi i købers og i sælgers regnskaber. I denne værdi indgår ikke omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til jorden; disse omkostninger behandles som faste bruttoinvesteringer.

6.10. Anskaffelser og afhændelser af anden naturkapital omfatter aktiver i undergrunden, ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer og vandressourcer. Underjordiske ressourcer omfatter kul, olie og naturgas, metalliske mineralforekomster og ikke-metalliske mineralforekomster⁽²⁾.

6.11. Anskaffelser og afhændelser af anden naturkapital værdiansættes i de løbende markedspriser, der er gældende på anskaffelses- eller afhændelsestidspunktet. Anskaffelser og afhændelser omfatter ikke omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten. Sidstnævnte behandles som faste bruttoinvesteringer.

6.12. Immaterielle ikke-finansielle ikke-producerede aktiver omfatter patenterede størrelser, lejekontrakter eller andre omsættelige kontrakter, købt goodwill og andre immaterielle ikke-producerede aktiver. Lejekontrakterne vedrører jord, aktiver i undergrunden samt boliger og erhvervsjendomme⁽¹⁾. Af andre eksempler kan nævnes omsættelige kontrakter indgået med sportsudøvere og forfattere. Værdien af anskaffelser og afhændelser af lejekontrakter eller andre omsættelige kontrakter består af betalinger foretaget til de oprindelige eller de efterfølgende lejere eller leasingtagere, når lejekontrakterne eller koncessionerne sælges eller overdrages til andre institutionelle enheder. Værdien af anskaffelser og afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver omfatter ikke omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten. Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten er en bestanddel af faste bruttoinvesteringer.

6.13. Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver registreres på sektorernes, den samlede økonomis og udlandets kapitalkonto.

ANDRE ÆNDRINGER I STATUS (K.3—K.12)

6.14. *Definition:* Ved andre ændringer i status forstås strømme, som ikke er resultatet af transaktioner registreret på kapitalkontoen og den finansielle konto. Der skelnes mellem to slags andre ændringer. Den første består i ændringer i mængden af aktiver. Den anden består i ændringer i værdien af aktiver, passiver og nettoformue som følge af ændringer i prisniveauet og -strukturen, der fører til kapitalgevinster eller -tab.

ANDRE MÆNGDEÆNDRINGER (K.3—K.10 OG K.12)

6.15. Ved andre mængdeændringer forstås strømme med forskellige funktioner. En vigtig funktion er at give visse aktiver mulighed for at komme ind i og forlade systemet under normale hændelsesforløb, f. eks. i naturen optrædende aktivers tilgang og afgang. Dette er vigtigt i forbindelse med registrering af opdagelse, udtømmelse og nedbrydning af naturforekomster. En anden funktion består i at registrere virkningen af usædvanlige uventede hændelser, som påvirker de økonomiske fordele, der er forbundet med aktiver.

⁽²⁾ Vedrørende definitionen af aktiver henvises til kapitel 7, bilag 7.1.

6.16. Andre mængdeændringer kan opdeles i kategorier:

- a) økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver (K.3)
- b) økonomisk opståen af producerede aktiver (K.4)
- c) naturlig vækst i ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer (K.5)
- d) økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver (K.6)
- e) tab ved katastrofer (K.7)
- f) ikke-kompenseret beslaglæggelse (K.8)
- g) andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i. a. n. (K.9)
- h) andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i. a. n. (K.10)
- i) ændringer i klassifikationer og struktur (K.12).

ØKONOMISK OPSTÅEN AF IKKE-PRODUCEREDE AKTIVER (K.3)

6.17. Ved økonomisk opståen af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver (K.3) forstås en forøgelse af mængden af denne form for aktiver, som ikke er resultatet af en produktion.

Omfatter:

- a) bruttoforøgelse af mængden af udnyttelige ressourcer i undergrunden: kendte forekomster af kul, olie, naturgas, metalliske mineraler eller ikke-metalliske mineraler, hvis udnyttelse er rentabel. Omfattet er også forøgelsen af reserver, hvis udnyttelse er rentabel som følge af teknologiske fremskridt eller relative prisændringer
- b) overførsler af andre naturgivne aktiver til økonomisk aktivitet: i naturen forekommende enheder, som ændrer status, således at de bliver til økonomiske aktiver, hvorved forstås værdier, som institutionelle enheder udøver ejendomsret over, og som ejerne kan drage økonomiske fordele af (f. eks. udnyttelse af urskove, omdannelse af øde, uopdyrket jord til jord, som kan udnyttes økonomisk, arealindvinding)
- c) kvalitative ændringer i ikke-producerede aktiver på grund af ændringer i den økonomiske anvendelse. Ændringer i kvalitet behandles som mængdeændringer. De kvalitative ændringer, der registreres her, optræder som modpostering til ændringer i økonomisk anvendelse, der vises som ændringer i klassifikation (se punkt 6.32) — f. eks. fra opdyrket jord til jord, hvorpå der ligger bygninger
- d) opståen af immaterielle ikke-producerede aktiver. Immaterielle ikke-finansielle ikke-producerede aktiver opstår, når størrelser patenteres, eller når der indgås omsættelige kontrakter. Også når virksomheder sælges til priser, der ligger over deres nettoformue (se punkt 7.05), er forskellen mellem køberpris og nettoformue aktivet »købt goodwill«. Goodwill, som ikke er tilvejebragt gennem salg/køb, betragtes ikke som et økonomisk aktiv.

ØKONOMISK OPSTÅEN AF PRODUCEREDE AKTIVER (K.4)

6.18. Økonomisk opståen af producerede aktiver (K.4) foreligger ved varer, der ikke allerede er registreret på statuskontiene. Det er erkendelsen af en signifikant eller særlig værdi, der betragtes som en økonomisk opståen, der skal registreres under andre mængdeændringer.

Økonomisk opståen af producerede aktiver omfatter:

- a) værdigenstande, såsom ædelstene og andre kunstgenstande, når den høje værdi eller den kunstneriske betydning af en genstand, der ikke allerede er registreret på statuskontiene, første gang erkendes
- b) historiske monumenter, når den særlige, arkæologiske, historiske eller kulturelle betydning af et monument, der ikke allerede er registreret på statuskontiene, første gang erkendes.

NATURLIG VÆKST I IKKE-AVLEDE/DYRKEDE BIOLOGISKE RESSOURCER (K.5)

6.19. Naturlig vækst i ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer (K.5) er ikke underlagt en institutionel enheds direkte kontrol, ansvar og forvaltning og er således ikke produktion. Tilvæksten i disse økonomiske aktiver, såsom den

eksisterende bestand af træer i naturen eller fiskebestanden i flodmundinger, skal derfor betragtes som en økonomisk opståen.

- 6.20. Naturlig vækst skal registreres som en tilgang (K.5); udnyttelsen af disse ressourcer skal registreres som en økonomisk forsvinden (K.61). I praksis kan naturlig vækst kun registreres netto, fordi de fysiske målinger, som formodentlig vil være det eneste grundlag for at kunne registrere den, faktisk er nettomålinger.

ØKONOMISK FORSVINDEN AF IKKE-PRODUCEREDE AKTIVER (K.6)

- 6.21. Økonomisk forsvinden af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver (K.6) omfatter:

- a) udtømmelse af naturkapital (K.61), som dækker reduktion af forekomsten af aktiver i undergrunden og udtømmelse af ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer, som hører til aktiverne (se punkt 6.19)
- b) anden økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver (K.62):
  - 1) andre reduktioner i mængden af udnyttelige ressourcer i undergrunden (omvurdering af udnytteligheden som følge af den tekniske udvikling eller udviklingen i relative priser)
  - 2) kvalitativ ændring i ikke-producerede aktiver som følge af ændringer i den økonomiske anvendelse
  - 3) forringelse af ikke-producerede aktiver som følge af økonomisk aktivitet. Hertil regnes forringelse af jord, vandressourcer og i princippet også af anden naturkapital
  - 4) afskrivning af købt goodwill, ophævelse af omsættelige kontrakter og udløb af patentbeskyttelse.

TAB VED KATASTROFER (K.7)

- 6.22. Tab ved katastrofer (K.7) registreret som andre mængdemæssige ændringer i status er resultatet af store erkendelige enkelthændelser, som kan ødelægge aktiver inden for samtlige økonomiske (ikke-finansielle eller finansielle) kategorier.
- 6.23. Til sådanne hændelser regnes større jordskælv, vulkanudbrud, flodbølger, usædvanligt voldsomme orkaner, tørke og andre naturkatastrofer; krigshandlinger, oprør og andre politiske hændelser; teknologiske ulykker såsom større giftudslip eller emission af radioaktive partikler i luften.

Herunder hører især:

- a) forringelse af kvaliteten af jord som følge af usædvanligt kraftige oversvømmelser eller stormskader
- b) ødelæggelse af avlede/dyrkede aktiver som følge af tørke eller udbrud af sygdomme
- c) ødelæggelse af bygninger, udstyr eller værdigenstande i forbindelse med skovbrande eller jordskælv
- d) utilsigtet ødelæggelse af sedler og mønt eller ihænde-haverpapirer som følge af naturkatastrofer eller politiske hændelser.

IKKE-KOMPENSERET BESLAGLÆGGELSE (K.8)

- 6.24. Ikke-kompenseret beslaglæggelse (K.8) optræder, når offentlige myndigheder eller andre institutionelle enheder af årsager, som ikke har noget at gøre med betaling af skatter, bøder eller lignende afgifter, overtager aktiver tilhørende andre institutionelle enheder, herunder ikke-residente enheder, uden at disse opnår fuld dækning. Den ikke-kompenserede andel af sådanne ensidige beslaglæggelser er ikke en kapitaloverførsel, der registreres på kapitalkontoen.

ANDRE MÆNGDEÆNDRINGER I IKKE-FINANSIELLE AKTIVER I. A. N. (K.9)

- 6.25. Under andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver (K.9) registreres virkningerne af uforudselige hændelser på de økonomiske fordele, der er forbundet med aktiver.

Hertil hører:

- a) uforudselig forældelse. Forbrug af fast realkapital omfatter ikke uforudselig forældelse af faste aktiver, og det beløb, der opføres for den normalt forventede forældelse af disse, kan være for lavt i forhold til den faktiske forældelse. Der skal derfor foretages posteringer for nedgang i værdien af de faste aktiver som følge af indførelsen af forbedret teknologi
- b) forskelle mellem henlæggelser inkluderet i forbruget af fast realkapital til dækning af normale skadestilfælde og faktiske tab. Forbruget af fast realkapital dækker ikke uforudsete skadestilfælde, og det beløb, der opføres til dækning af de normalt forventelige skadestilfælde, kan være mindre end (eller overstige) de faktisk opståede skader. Der skal derfor foretages justeringer for uforudset nedgang (eller stigning) i værdien af de faste aktiver, som skyldes sådanne begivenheder
- c) forringelse af faste aktiver, som der ikke er taget hensyn til i forbruget af fast realkapital: nedgang i værdien af faste aktiver, f. eks. på grund af de uforudsete virkninger af syreholdig luft og sur regn på bygningsfacader eller køretøjers karrosserier
- d) opgivelse af produktionsanlæg før færdiggørelse eller før de tages i brug økonomisk
- e) ekstraordinære tab i lagerbeholdninger (f. eks. på grund af brandskade, røveri, insektangreb i kornlagre)
- f) statistiske afvigelser vedrørende ikke-finansielle aktiver mellem primostatuskontoen og (den tilsvarende) ultimostatuskonto.

ANDRE MÆNGDEÆNDRINGER I FINANSIELLE AKTIVER OG PASSIVER I. A. N. (K.10)

6.26. Ændringer i finansielle aktiver og passiver, som ikke skyldes finansielle transaktioner registreret på den finansielle konto, som ikke kan tilskrives kapitalgevinster og -tab registreret på omvurderingskontoen, som ikke er ændringer i klassifikationer og struktur, og som ikke skyldes tab ved katastrofer og ikke-kompenseret beslaglæggelse, skal registreres her.

6.27. Kategori K.10 omfatter:

- a) tildelinger og inddragelser af (SDR) (AF.12) (se punkt 5.33, 5.34 og 5.35): for SDR eksisterer der end ikke et fiktivt passiv. Derfor behandles den mekanisme, gennem hvilken SDR skabes (omtales som tildelinger af SDR) og ophæves (inddragelser af SDR), ikke som en mekanisme, der giver anledning til transaktioner, men derimod som posteringer på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status. Tildelinger af SDR forøger de monetære myndigheders finansielle aktiver, inddragelser af SDR formindsker deres finansielle aktiver
- b) andre mængdeændringer i relation til ydelsesbaserede pensionsordninger: ydelsesbaserede pensionsordninger er pensionsordninger, hvori størrelsen af pensionsydelse til de deltagende ansatte er garanteret. Ydelserne beregnes efter en bestemt formel baseret på deltagernes anciennitet og løn og afhænger ikke helt af aktiverne i pensionskassen. For ydelsesbaserede pensionsordningers vedkommende viser en postering på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status den aktuarmæssigt fastsatte gæld, som er resultatet af ændringer i ydelsestrukturen, som skal holdes adskilt fra ændringer i pensionsmodtagergruppens alders- og anciennitetsmæssige sammensætning. Eksempler på ændringer i ydelsestrukturen er ændringer i formelen, nedsættelse af pensionsalderen eller finansiering af en årlig forhøjelse (som regel defineret som en fast årlig procentsats) af de fremtidige pensioner eller i alle pensioner under udbetaling
- c) ekstraordinære tab af sedler og mønt eller ihændehaverpapirer som følge af f. eks. brandskade eller tyveri
- d) kreditorens fuldstændige eller delvise afskrivning af uerholdelige fordringer: kreditorens ensidige erkendelse af, at et finansielt aktiv ikke længere kan beholdes som følge af fallit eller andre faktorer, og kreditorens heraf følgende fjernelse af det finansielle aktiv fra sin statuskonto skal registreres her, hvilket også gælder fjernelsen af debitors modsvarende gæld. Men hvis den institutionelle debitor kontrolles af kreditor, registreres kreditorens fuldstændige eller delvise afskrivning af de uerholdelige fordringer, som ikke skyldes debitors fallit, på akkumulationskontiene
- e) statistiske afvigelser vedrørende finansielle aktiver og passiver mellem ultimostatuskontoen og den tilsvarende primostatuskonto.

6.28. Kategori K.10 omfatter ikke:

- a) annullering af gæld ved gensidig aftale mellem debitor og kreditor (gældsannullering eller gældseftergivelse): den behandles som en transaktion mellem kreditor og debitor, (se punkt 4.165, litra f) og 5.16) og ikke som andre mængdemæssige ændringer

- b) gældsfragåelse: kreditors ensidige annullering af en gæld registreres ikke i ENS.

ÆNDRINGER I KLASSIFIKATIONER OG STRUKTUR (K.12).

- 6.29. Ændringer i klassifikation og struktur (K.12) omfatter ændringer i de institutionelle enheders sektormæssige klassifikation og struktur (K.12.1) og ændringer i klassifikation af aktiver og passiver (K.12.2).

ÆNDRINGER I SEKTORMÆSSIG KLASSIFIKATION OG STRUKTUR (K.12.1)

- 6.30. Omklassifikation af en institutionel enhed fra en sektor til en anden betyder, at hele dens statuskonto overføres, f. eks. bliver en institutionel enhed, der er klassificeret i sektoren husholdninger, til et kvasi-selskab, som så igen skal omklassificeres til sektoren selskaber.

Ændringer i strukturen af institutionelle enheder omfatter opståen og forsvinden af visse finansielle aktiver og passiver, som skyldes omstrukturering af selskaber. Når et selskab forsvinder som uafhængig juridisk enhed, fordi det overtages af et eller flere selskaber, forsvinder alle aktiver/passiver, herunder aktier og andre ejerandelsbeviser, der eksisterede mellem det overtagne selskab og dem, der overtog det, fra systemet. Køb af aktier og andre ejerandelsbeviser i et selskab som en del af en fusion skal registreres som en finansiell transaktion mellem det købende selskab og den tidligere ejer. Udskiftning af eksisterende aktier med aktier i det overtagne eller nye selskab skal registreres som indløsninger af aktier ledsaget af udstedelse af nye aktier. Finansielle aktiver/passiver, som eksisterede mellem det overtagne selskab og tredjemand, forbliver uændrede og overgår til det overtagende selskab (selskaber).

På tilsvarende måde, når et selskab juridisk spaltes i to eller flere institutionelle enheder, registreres nye finansielle aktiver og passiver (opståen af finansielle aktiver) i denne kategori (K.12.1).

ÆNDRINGER I KLASSIFIKATION AF AKTIVER OG PASSIVER (K.12.2)

- 6.31. Kategori K.12.2 omfatter monetarisering/demonetarisering af guld (K.12.21) og ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver, undtagen monetarisering/demonetarisering af guld (K.12.22).
- 6.32. Monetarisering/demonetarisering af guld (K.12.21) registreres på de monetære myndigheders konto for andre mængdemæssige ændringer i status (se punkt 5.27).

Monetarisering af guld optræder, når de monetære myndigheder omklassificerer guld fra beholdning af værdigenstande til de monetære myndigheders reserveaktiver. Kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status registrerer så en nedgang i deres beholdning af værdigenstande og en stigning i deres beholdning af monetært guld.

Køb af monetært guld direkte fra andre monetære myndigheder klassificeres som transaktioner i monetært guld (F.11). Alle andre former for køb, herunder køb fra finansielle formidlere eller via et organiseret guldmarked, skal registreres som køb af værdigenstande med efterfølgende ændring i klassifikation.

Demonetarisering af guld optræder, når de monetære myndigheder overfører guld fra reserveaktiver til værdigenstande. De monetære myndigheders beholdning af monetært guld bliver så mindre, og beholdningen af værdigenstande stiger. Salg af monetært guld direkte til andre monetære myndigheder klassificeres som en finansiell transaktion med monetært guld (F.11). Alle andre former for salg, herunder salg til finansielle formidlere eller via et organiseret guldmarked, skal registreres som salg af værdigenstande med forudgående ændring i klassifikation.

- 6.33. Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver, bortset fra monetarisering/demonetarisering af guld (K.12.22): eksempelvis kan nævnes ændringer i anvendelsen af jorden eller ombygninger af boliger til erhvervsmæssig brug eller omvendt. Når der er tale om jord, skal begge posteringer — en negativ postering for den gamle kategori, en positiv for den nye kategori — foretages med samme værdi i kategori K.12.22. Ændringen i jordværdi, der er resultatet af denne ændring i anvendelse, registreres under økonomisk opståen (se punkt 6.17, litra c)) eller forsvinden af ikke-producerede aktiver (se punkt 6.21, litra b)) og betragtes som en mængdeændring.

K.12.22 omfatter ikke konvertering af obligationer til aktier. En sådan konvertering registreres som to finansielle transaktioner (se punkt 5.62, litra l)).

- 6.34. Posterings af andre mængdeændringer (K.3—K.10 og K.12) registreres på sektorernes, den samlede økonomis og udlandets konti for andre mængdemæssige ændringer i status.

NOMINELLE KAPITALGEVINSTER OG -TAB (K.11)

- 6.35. Nominelle kapitalgevinster⁽³⁾ er den kategori af andre ændringer i værdien af aktiver, passiver og derfor nettoformue, som afspejler ændringerne i niveauet for og strukturen af deres priser. Nominelle kapitalgevinster underopdeles i neutrale kapitalgevinster og reale kapitalgevinster.

- 6.36. *Definition:* Ved den nominelle kapitalgevinst (K.11) på en given mængde af et aktiv forstås ændringen i værdi for ejeren af dette aktiv som resultat af en ændring i dets pris. Ved den nominelle kapitalgevinst på et passiv forstås ændringen i værdien af dette passiv som resultat af en ændring i dets pris, men med modsat fortegn.

- 6.37. En positiv kapitalgevinst skyldes en stigning i værdien af et givet aktiv eller et fald i værdien af et givet passiv. En negativ kapitalgevinst — dvs. et kapitaltab — skyldes et fald i værdien af et givet aktiv eller en stigning i værdien af et givet passiv.

- 6.38. De nominelle kapitalgevinster, der registreres på omvurderingskontoen, er dem, der påløber aktiver eller passiver, uanset om de er blevet realiseret eller ej. En kapitalgevinst siges at være realiseret, når det pågældende aktiv sælges, indløses, anvendes eller på anden måde afhændes, eller når gælden tilbagebetales. En ikke-realiseret gevinst er derfor en gevinst, der påløber et aktiv, som stadig ejes, eller et passiv, som stadig er udestående ved slutningen af regnskabsperioden. Ved en realiseret gevinst forstås som regel den gevinst, der er realiseret over hele den periode, i hvilken aktivet ejes eller passivet er udestående, uanset om denne periode falder sammen med regnskabsperioden eller ej. Da kapitalgevinster imidlertid registreres efter optjeningstidspunkt i ENS, forekommer sondringen mellem realiserede og ikke-realiserede gevinster, som kan være nyttig i visse sammenhænge, ikke i klassifikationerne og kontiene.

- 6.39. Kapitalgevinster omfatter gevinster på alle former for aktiver: ikke-finansielle producerede og ikke-producerede aktiver samt finansielle aktiver. Omfattet er således også kapitalgevinster på lagerbeholdninger af alle typer varer, som producenterne ligger inde med, herunder produkter under fremstilling.

- 6.40. Der kan påløbe nominelle kapitalgevinster på aktiver, der ejes i en hvilken som helst periode inden for regnskabsperioden, og ikke kun på aktiver, der optræder på primostatuskontoen og/eller ultimostatuskontoen. Den nominelle kapitalgevinst, der tilfalder ejeren af et bestemt aktiv, eller en given mængde af en speciel type aktiv, mellem to tidspunkter, defineres som:

den løbende værdi af dette aktiv på det senere tidspunkt

minus

den løbende værdi af dette aktiv på det tidligere tidspunkt

idet det antages, at aktivet selv ikke ændrer sig i mellemtiden, hverken kvalitativt eller kvantitativt. Den nominelle kapitalgevinst (G), som påløber en given mængde q af et eller andet aktiv mellem tidspunkterne o og t, kan udtrykkes som følger:

$$G = (p_t - p_o) \times q$$

hvor p_o og p_t er priserne på aktivet på hhv. tidspunkt o og tidspunkt t. For finansielle aktiver og passiver med faste løbende værdier, for hvilke både p_o og p_t pr. definition er lig med 1, er den nominelle kapitalgevinst altid nul.

- 6.41. Med henblik på at beregne den nominelle kapitalgevinst skal anskaffelser og afhændelser af aktiver værdiansættes på samme måde som på kapitalkontoen og den finansielle konto, og beholdningen af aktiver skal værdiansættes på samme måde som i statuskontiene. Er der tale om faste aktiver, er værdien af en anskaffelse det beløb, som køber

⁽³⁾ Begrebet »kapitalgevinster« omfatter både kapitalgevinster og -tab således at forstå, at sådanne kapitalgevinster både kan være positive og negative. På samme måde kan begrebet »aktiv« anvendes til at betegne både aktiver og passiver.

betaler til producent, eller sælger, plus de tilhørende omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten, som køber pådrager sig. Værdien af en afhændelse af et eksisterende fast aktiv er det beløb, som sælger modtager fra køber, minus de omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten, som sælger pådrager sig.

Fire forskellige situationer kan give anledning til nominelle kapitalgevinster:

- 1) Et aktiv, som ejes i hele regnskabsperioden: den nominelle kapitalgevinst, der påløber i løbet af regnskabsperioden, er lig med ultimostatus(konto)værdien minus primostatus(konto)værdien. Disse værdier er de anslåede værdier af aktiverne, hvis de skulle anskaffes på de tidspunkter, hvor statuskontiene udarbejdes. Den nominelle kapitalgevinst er ikke-realiseret.
- 2) Et aktiv, som ejes ved begyndelsen af perioden, og som sælges i løbet af perioden: den nominelle kapitalgevinst, der påløber, er lig med den faktiske eller anslåede afhændelsværdi minus primostatuskontoværdien. Den nominelle kapitalgevinst er realiseret.
- 3) Et aktiv, som er anskaffet i løbet af perioden, og som stadig ejes ved slutningen af perioden: den nominelle kapitalgevinst, der påløber, er lig med ultimostatuskontoværdien minus den faktiske, eller anslåede, anskaffelsværdi af aktivet. Den nominelle kapitalgevinst er ikke-realiseret.
- 4) Et aktiv, som anskaffes og afhændes i løbet af regnskabsperioden: den nominelle kapitalgevinst, der påløber, er lig med den faktiske, eller anslåede, afhændelsværdi minus den faktiske, eller anslåede, anskaffelsværdi. Den nominelle kapitalgevinst er realiseret.

6.42. De nominelle kapitalgevinster er dem, der påløber aktiver og passiver, hvad enten de realiseres eller ej. De registreres på sektorernes, den samlede økonomis og udlandets omvurderingskonto.

NEUTRALE KAPITALGEVINSTER/-TAB (K.11.1)

6.43. *Definition:* Ved neutral kapitalgevinst (K.11.1) på et aktiv forstås værdien af den kapitalgevinst, som ville påløbe, hvis prisen på aktivet ændredes i løbet af tiden i samme forhold som det generelle prisniveau.

Neutrale kapitalgevinster identificeres for at gøre det lettere at aflede reale kapitalgevinster, som omfordeler real købekraft mellem sektorerne.

6.44. Kaldes det generelle prisindeks for r , kan den neutrale kapitalgevinst (NG) på en given mængde q af et aktiv mellem tidspunkterne o og t udtrykkes som følger:

$$NG = p_o \times q (r_t/r_o - 1)$$

hvor p_o er den løbende værdi af aktivet på tidspunkt o og r_t/r_o er faktoren for ændringen i det generelle prisindeks mellem tidspunkterne o og t . Størrelsen r_t/r_o anvendes på alle aktiver og passiver.

6.45. Der findes ikke noget ideelt generelt prisindeks til beregning af neutrale kapitalgevinster. Pr. konvention er det generelle prisindeks, der skal anvendes til beregning af neutrale kapitalgevinster, prisindekset for endelig indenlandsk anvendelse ekskl. lagerændringer.

6.46. Neutrale kapitalgevinster registreres på kontoen for neutrale kapitalgevinster/-tab, som er en underkonto under sektorernes, den samlede økonomis og udlandets omvurderingskonto.

REALE KAPITALGEVINSTER/-TAB (K.11.2)

6.47. *Definition:* Ved real kapitalgevinst (K.11.2) på et aktiv forstås forskellen mellem den nominelle og den neutrale kapitalgevinst på dette aktiv.

Real kapitalgevinst (RG) på en given mængde q af et aktiv mellem tidspunkterne o og t kan udtrykkes således:

$$RG = G - NG$$

eller

$$RG = (p_t/p_o - r_t/r_o)p_o \times q$$

Værdierne af de reale kapitalgevinster på aktiver afhænger således af udviklingen i deres priser over den pågældende periode i forhold til den gennemsnitlige udvikling i andre priser målt med det generelle prisindeks.

- 6.48. Reale kapitalgevinster registreres på kontoen for reale kapitalgevinster/-tab, som er en underkonto under sektorenes, den samlede økonomis og udlandets omvurderingskonto.

KAPITALGEVINSTER OPDELT EFTER TYPEN AF FINANSIELT AKTIV

Sedler og mønt samt indskud (AF.2)

- 6.49. De løbende værdier af sedler og mønt samt indskud i national valuta forbliver konstante i tidens løb. »Prisen« på et sådant aktiv er altid lig med 1, mens mængden bestemmes ved antallet af enheder af den valuta, de er udstedt i. De nominelle kapitalgevinster på sådanne aktiver er altid lig 0. Derfor forklares forskellen mellem værdierne af begyndelses- og slutbeholdningen af sådanne aktiver, med undtagelse af andre mængdemæssige ændringer i status, alene ved værdierne af transaktionerne i aktiverne. Dette er et af de tilfælde, hvor det normalt er muligt at trække sidstnævnte fra tallene på statuskontiene.
- 6.50. Til at beregne neutrale og reale kapitalgevinster på aktiver med fast løbende værdi er det dog nødvendigt at råde over data vedrørende tidspunkterne for og værdierne af transaktionerne samt primostatuskonto- og ultimostatuskontoværdierne. Hvis f.eks. et lån optages og tilbagebetales inden for regnskabsperioden, mens det generelle prisniveau stiger, er den neutrale gevinst på lånet positiv og den reale gevinst negativ set fra kreditors synspunkt, og beløbet afhænger af lånets løbetid og af inflationsraten. Det er umuligt at registrere sådanne reale tab uden oplysninger om værdien af de lån, der er optaget og tilbagebetalt i løbet af regnskabsperioden, og de tidspunkter, på hvilke de er optaget og tilbagebetalt. Generelt kan man gå ud fra, at hvis den samlede absolutte værdi af de positive og negative transaktioner er stor i forhold til primostatuskonto- og ultimostatuskontoværdierne, så vil de omtrentlige overslag over de neutrale og reale kapitalgevinster på finansielle aktiver og passiver med faste løbende værdier afledt af statuskontodataene alene ikke være særlig tilfredsstillende. Selv bruttoregistrering af værdierne af de finansielle transaktioner — dvs. særskilt registrering af optagne og tilbagebetalte lån i stedet for den samlede værdi af lån minus tilbagebetalinger — vil ikke altid være tilstrækkelig uden oplysninger om den tidsmæssige afvikling af lånene.

Lån (AF.4) og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7)

- 6.51. For lån og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender, som ikke handles, gælder det samme som for sedler og mønt samt indskud. Men hvis et eksisterende lån eller en eksisterende handelskredit sælges til en anden institutionel enhed, skal forskellen mellem indfrielseskursen og transaktionsprisen registreres på sælgerens og køberens omvurderingskonto på transaktionstidspunktet.

Værdipapirer undtagen aktier (AF.3)

- 6.52. Udstedes obligationer under pari, herunder obligationer noteret til kurs langt under pari samt nulrenteobligationer, er det forskellen mellem deres emissionskurs og deres pålydende værdi eller indfrielseskurs, når de forfalder, der bestemmer de renter, som emittenten skal betale i obligationens løbetid. Disse renter registreres som formueindkomst, som obligationsudstederen skal betale, og som obligationsindehaveren modtager i tilgift til eventuelle kuponrenter, som udstederen faktisk har betalt med bestemte tidsintervaller i obligationens løbetid. De påløbne renter registreres på den finansielle konto som værende samtidig reinvesteret i obligationen af obligationsindehaveren⁽⁴⁾. De registreres derfor på den finansielle konto som anskaffelse af et aktiv, som lægges til det bestående aktiv (se punkt 5.17). Således afspejler den gradvise forøgelse af markedskursen på en obligation, som skyldes akkumuleringen af påløbne reinvesterede renter, en vækst i den udestående hovedstol — dvs. i størrelsen af aktivet. Det er i det væsentlige en mængdeforøgelse og ikke en prisforøgelse. Det skaber ikke nogen kapitalgevinst for obligationsindehaveren eller noget kapitaltab for obligationsudstederen. Situationen kan sammenlignes med situationen for en vare, f. eks. vin, der modner under lagringen. Enhver forøgelse af prisen på vinen, som skyldes en forbedring af dens kvalitet, afspejler en forøgelse af mængden og ikke prisen. Obligationer ændrer kvalitet med tiden, efterhånden som de nærmer sig forfaldstidspunktet, og det er vigtigt at erkende, at en forøgelse af deres værdi som følge af akkumuleringen af påløbne renter ikke er prisændringer og ikke skaber kapitalgevinster.
- 6.53. Kurserne på fast forrentede obligationer ændrer sig imidlertid også, når markedrenten ændrer sig, og de ændrer sig i omvendt forhold til renten. Virkningen af en given renteændring på kursen på en enkelt obligation er desto mindre, jo tættere obligationen er på forfaldsdatoen. Ændringer i obligationskurserne, som skyldes ændringer i markedrenten, udgør prisændringer og ikke mængdeændringer. De skaber derfor nominelle kapitalgevinster eller

⁽⁴⁾ I ENS anbefales denne fremgangsmåde, men der tillades dog også registrering af disse renter under andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7), hvis dette måtte være nødvendigt af hensyn til national sædvane (se punkt 5.130).

-tab både for obligationsudstederne og obligationsindehaverne. En rentestigning skaber en nominel kapitalgevinst for obligationsudstederen og et tilsvarende nominelt kapitaltab for obligationsindehaveren og omvendt, hvis der er tale om rentefald.

Nominelle kapitalgevinster eller -tab kan påløbe kortfristede værdipapirer på samme måde som for obligationer. Da kortfristede værdipapirer har langt kortere løbetid, er de kapitalgevinster, der opstår ved rentændringer, generelt meget mindre end ved obligationer med samme pålydende værdi.

- 6.54. Konvertering af obligationer til aktier registreres som to finansielle transaktioner (se punkt 5.62, litra l)). Konverteringen vil som regel ske til en pris under aktiernes markedskurs, og de heraf følgende kapitalgevinster registreres som en prisændring under aktier og andre ejerandelsbeviser på omvurderingskontoen (se punkt 5.135).
- 6.55. Værdien af finansielle derivater (AF.34) kan ændre sig som følge af ændringer i værdien af det tilgrundliggende instrument, ændringer i det tilgrundliggende instruments volatilitet, eller efterhånden som kontraktopfyldelses- eller forfaldstidspunktet nærmer sig. Alle sådanne ændringer i værdi skal betragtes som prisændringer og skal registreres under K.11.

Aktier og andre ejerandelsbeviser (AF.5)

- 6.56. Friaktier (se punkt 5.93) forøger antallet af aktier og den nominelle værdi af aktiemassen, men ændrer teoretisk set ikke markedsværdien af den samlede mængde aktier. Pr. konvention figurerer de derfor ikke nogen steder i regnskabet. Disse aktieudstedelser skal imidlertid forbedre aktiernes likviditet på markedet, og da aktiernes samlede markedsværdi herved kan stige, skal sådanne eventuelle ændringer registreres som en omvurderingseffekt.

Forsikringstekniske reserver (AF.6)

- 6.57. Ændringer i husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver (AF.61), som opstår mellem begyndelsen og slutningen af regnskabsperioden, og som skyldes nominelle kapitalgevinster eller -tab i forbindelse med forsikringsselskabers og pensionskassers investerede reserver, registreres på omvurderingskontoen, og det samme gælder for ændringer i præmie- og erstatningsreserver (AF.62) i forbindelse med kapitalgevinster eller -tab.

FINANSIELLE AKTIVER UDSTEDT I UDENLANDSK VALUTA

- 6.58. Værdien af finansielle aktiver i udenlandsk valuta måles ved deres løbende markedsværdi i udenlandsk valuta konverteret til den nationale valuta efter den gældende vekselkurs. Der kan således forekomme nominelle kapitalgevinster, både når prisen på aktivet i lokal valuta ændrer sig, og når vekselkursen ændrer sig. Den samlede værdi af de nominelle kapitalgevinster, der optjenes i løbet af regnskabsperioden, kan beregnes på den sædvanlige måde ved at trække værdien af transaktionerne fra forskellen mellem værdien på primostatuskontoen og værdien på ultimostatuskontoen. I dette øjemed skal transaktioner i de finansielle aktiver i udenlandsk valuta konverteres til national valuta, og her anvendes de vekselkurser, der er gældende på det tidspunkt, hvor transaktionen sker, mens primostatuskonto- og ultimostatuskontoværdierne skal konverteres ved hjælp af de vekselkurser, der er gældende på de tidspunkter, statuskontiene refererer til. Dette betyder, at den samlede værdi af transaktionerne — anskaffelser minus afhændelser — udtrykt i den udenlandske valuta faktisk konverteres ved hjælp af en vægget gennemsnitsvekselkurs, hvori vægtene er givet ved værdierne af de på de forskellige tidspunkter udførte transaktioner.

KAPITEL 7

STATUSKONTI

- 7.01. *Definition:* En statuskonto er en opgørelse, udarbejdet på et bestemt tidspunkt, over værdien af ejede aktiver og indgåede forpligtelser (passiver). Saldoposten kaldes nettoformue (B.90).

Beholdningen af aktiver og passiver, der er registreret på statuskontoen, er værdiansat til de på datoen for afslutning af statuskontoen (statusdagen) gældende markedspriser.

- 7.02. Der udarbejdes en statuskonto for sektorer, den samlede økonomi og udlandet.

For sektorernes vedkommende viser statuskontoen værdien af samtlige aktiver — producerede, ikke-producerede og finansielle — og passiver samt den pågældende sektors nettoformue.

For den samlede økonomis vedkommende giver statuskontoen som saldopost det, der ofte betegnes som nationalformuen, nemlig summen af ikke-finansielle aktiver og finansielle aktiver, netto, over for udlandet.

Statuskontoen for udlandet, som kaldes konto for aktiver og passiver over for udlandet, består udelukkende af finansielle aktiver og passiver.

- 7.03. Selskaber har ud over værdien af udstedte aktier og andre ejerandelsbeviser en nettoformue. For kvasi-selskaber er nettoformuen lig med nul, fordi værdien af egenkapitalen antages at svare til aktiver minus passiver. Derfor er nettoformuen for residente foretagender, hvori udlandet har foretaget en direkte investering, som er filialer af udenlandske selskaber, og som følgelig behandles som kvasi-selskaber, lig med nul.

- 7.04. Forskellen mellem finansielle aktiver i alt og passiver i alt kaldes finansielle aktiver, netto (se punkt 7.67).

- 7.05. For sektoren ikke-finansielle selskaber og sektoren finansielle selskabers vedkommende giver beregningen af egenkapitalen en i analytisk øjemed betydningsfuld indikator.

Egenkapitalen er lig med summen af nettoformue (B.90) og udstedte aktier og andre ejerandelsbeviser (AF.5).

- 7.06. Statuskontoen afslutter kontosystemet, idet den viser det endelige resultat af posteringerne på produktionskontoen, indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskontiene samt akkumuleringskontiene (se kapitel 8: Kontosystem og saldoposter).

- 7.07. En statuskonto er en opgørelse over værdien af aktiver og passiver på et bestemt tidspunkt. Den skal udarbejdes ved begyndelsen af regnskabsperioden (dvs. ved slutningen af den foregående periode) og ved dennes slutning.

- 7.08. Ved hjælp af en grundlæggende regnskabsmæssig bogholderiligning knyttes primostatuskontoen sammen med ultimostatuskontoen:

værdien af beholdningen af en specifik type aktiver på primostatuskontoen

plus transaktioner: den samlede værdi af de erhvervede aktiver minus den samlede værdi af de afviklede aktiver ved transaktioner, der finder sted i regnskabsperioden: transaktioner i ikke-finansielle aktiver registreres på kapitalkontoen, og transaktioner i finansielle aktiver på den finansielle konto

minus forbrug af fast realkapital

plus andre mængdeændringer: værdien af andre positive og negative ændringer i mængden af aktiver (f.eks. som et resultat af opdagelsen af et aktiv i undergrunden eller ødelæggelsen af et aktiv på grund af krig eller naturkatastrofer). Disse ændringer registreres på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status

plus prisændringer (omvurderinger): værdien af de positive og negative nominelle kapitalgevinster i løbet af perioden, der skyldes en ændring i prisen for aktivet: disse ændringer registreres på omvurderingskontoen er lig med værdien af beholdningen af aktiver på ultimostatuskontoen.

Den regnskabsmæssige forbindelse mellem primostatuskontoen og ultimostatuskontoen via transaktioner og andre ændringer i status (andre mængdeændringer og kapitalgevinster) er fremstillet skematisk i bilag 7.2.

TYPER AF AKTIVER

- 7.09. De aktiver, der registreres på statuskontoen, er økonomiske aktiver.
- 7.10. *Definition:* Økonomiske aktiver er størrelser, der fungerer som værdiopbevaringsmiddel, hvortil ejendomsretten håndhæves af institutionelle enheder, individuelt eller kollektivt, og som sikrer et økonomisk udbytte for indehaverne, enten ved at de besidder dem, eller ved at de benytter dem i en given periode.
- 7.11. Det økonomiske udbytte består af primære indkomster (overskud af produktionen ved egen anvendelse af aktiverne, og formueindkomst ved at lade andre anvende dem), der er indtjent ved anvendelsen af aktivet, og af den værdi, herunder eventuelle kapitalgevinster/tab, der kan realiseres ved at afhænde eller afvikle aktivet.
- 7.12. En oversigt over klassificeringen af de økonomiske aktiver gives i tabel 7.1. En mere detaljeret definition af hver enkelt kategori af aktiver gives i bilag 1 til dette kapitel.

Følgende medregnes ikke under aktiver:

- a) humankapital
  - b) naturkapital, der ikke er økonomiske aktiver (f. eks. luft og flodvand).
  - c) eventualforpligtelser, som ikke er finansielle aktiver (se punkt 7.22).
- 7.13. Der skelnes mellem tre kategorier af aktiver:
- a) ikke-finansielle producerede aktiver
  - b) ikke-finansielle ikke-producerede aktiver
  - c) finansielle aktiver.

IKKE-FINANSIELLE PRODUCEREDE AKTIVER (AN.1)

- 7.14. *Definition:* Producerede aktiver (AN.1) er ikke-finansielle aktiver, der er opstået som et resultat af produktionsprocesser.
- 7.15. Klassifikationen af producerede aktiver er udformet således, at der skelnes mellem aktiverne ud fra deres rolle i produktionen. De består af: faste aktiver⁽¹⁾, der anvendes gentagne gange eller løbende i produktionen i mere end et år; lagerbeholdninger, der anvendes i produktionen som forbrug i produktionen, sælges eller på anden måde afhændes; og værdigenstande. Sidstnævnte anvendes ikke primært til produktion eller konsum, men anskaffes og ejes i stedet for primært som værdiopbevaringsmiddel.

IKKE-FINANSIELLE IKKE-PRODUCEREDE AKTIVER (AN.2)

- 7.16. *Definition:* Ikke-producerede aktiver (AN.2) er økonomiske aktiver, der er opstået på anden måde end som resultat af produktionsprocesser. De består af de nedenfor beskrevne materielle aktiver og immaterielle aktiver.

⁽¹⁾ To typer af varige goder anvendt af producenter medregnes ikke i de faste bruttoinvesteringer: små værktøjer og visse former for militært udstyr. Derfor findes der ikke nogen modsvarende aktiver. Desuden betragtes transportmidler og andre maskiner og udstyr anskaffet af husholdninger som konsum og ikke som faste aktiver. De er medregnet i statuskontoens memorandumpost »varige forbrugsgoder« (se punkt 7.63).

- 7.17. De ikke-finansielle ikke-producerede aktiver er klassificeret efter, hvordan de opstår. Nogle af disse aktiver optræder i naturen, mens andre, der kan siges at være samfundsskabte størrelser, er blevet til ved juridiske eller regnskabsmæssige foranstaltninger.
- 7.18. Alle materielle ikke-producerede aktiver er naturkapital. Hvilken naturkapital der medregnes, afgøres i overensstemmelse med den generelle definition af et økonomisk aktiv af, om aktiverne er underkastet effektiv ejendomsret og er i stand til at sikre ejerne et økonomisk udbytte under hensyntagen til eksisterende teknologi og viden, de økonomiske muligheder, de forhåndenværende ressourcer og de eksisterende relative priser. I øvrigt medregnes ikke naturkapital, hvortil der ikke er etableret, eller ikke kan etableres, ejendomsret, som f. eks. det åbne hav eller den frie luft.
- 7.19. Immaterielle ikke-producerede aktiver omfatter patenterede størrelser, omsættelige kontrakter, købt goodwill osv. Størrelser, der ikke er godtgjort ved juridiske eller regnskabsmæssige foranstaltninger, som f. eks. udstedelse af et patent eller overdragelse af en økonomisk fordel til tredjemand, medregnes ikke.

FINANSIELLE AKTIVER OG PASSIVER (AF.)

- 7.20. *Definition:* Finansielle aktiver (AF.) er økonomiske aktiver, og de omfatter betalingsmidler, finansielle fordringer og økonomiske aktiver, som af natur ligner finansielle fordringer.
- 7.21. Betalingsmidler omfatter monetært guld, særlig trækningsrettigheder, sedler og mønt samt transferable indskud.
- Finansielle fordringer giver deres ejere, kreditorerne, ret til at modtage betaling, eller en række betalinger, uden nogen form for modydelse, fra andre institutionelle enheder, debitorerne, som har påtaget sig den modsvarende gældsforpligtelse.
- Eksempler på økonomiske aktiver, som af natur ligner finansielle fordringer, er aktier og andre ejerandelsbeviser og til dels eventualforpligtelser. Den institutionelle enhed, der udsteder et sådant finansielt aktiv, betragtes som havende påtaget sig den modsvarende gældsforpligtelse.
- 7.22. Eventualforpligtelser er kontraktlige aftaler imellem institutionelle enheder og mellem disse og udlandet, hvori der er opstillet en eller flere betingelser, der skal opfyldes, før en finansiell transaktion finder sted, som f.eks. garanti for tredjemands betaling, remburs, lånerammer, NIF-kontrakter (tilsagn om køb af nyudstedte gældsbeviser) og mange af de finansielle derivater. I ENS er en eventualforpligtelse kun et finansielt aktiv i de tilfælde, hvor den kontraktlige aftale i sig selv har en markedsværdi, fordi den kan handles eller føres i modregning på markedet. I modsat fald registreres en eventualforpligtelse ikke i systemet⁽²⁾.
- 7.23. I systemet har hvert finansielt aktiv et modsvarende passiv, med undtagelse af de under kategorien monetært guld og særlige trækningsrettigheder (AF.1) klassificerede finansielle aktiver.
- 7.24. Klassificeringen af finansielle aktiver og passiver svarer til klassificeringen af finansielle transaktioner. Derfor optræder definitionerne af kategorier, underkategorier og underpositioner af finansielle aktiver og passiver samt de supplerende forklaringer kun én gang i ENS, nemlig i kapitlet »Finansielle transaktioner«. I kapitlet »Statuskonti« optræder definitionerne med tilhørende forklaringer ikke i selve kapitlet, men bilag 1 indeholder en oversigt over alle de aktiver og passiver, der er defineret i systemet.

⁽²⁾ Forsikringstekniske reserver (AF.6) er ubetinget gæld for forsikringsselskaber og pensionskasser. Men de enkelte forsikringstagere og begunstigede modsvarende finansielle aktiver er som regel eventualforpligtelser.

Tabel 7.1. — Klassifikation af aktiver

AN	IKKE-FINANSIELLE AKTIVER (AN.1 + AN.2)
AN.1	Producerede aktiver
AN.11	Faste aktiver ⁽¹⁾
AN.111	Materielle faste aktiver
AN.1111	Boliger
AN.1112	Andre former bygninger og anlæg
AN.11121	Erhvervsbygninger
AN.11122	Andre anlæg
AN.1113	Maskiner og udstyr
AN.11131	Transportmidler
AN.11132	Andre maskiner og udstyr
AN.1114	Avlede/dyrkede aktiver
AN.11141	Stambesætninger af avlsdyr, malkedyr, trækdyr osv.
AN.11142	Vingårde, frugtplantager og andre tæplantager, som giver tilbagevendende produkter
AN.112	Immaterielle faste aktiver
AN.1121	Mineralefterforskning
AN.1122	Edb-software
AN.1123	Originalværker inden for underholdning, litteratur og kunst
AN.1129	Andre immaterielle faste aktiver
AN.12	Lagerbeholdninger
AN.121	Materialer
AN.122	Produkter under fremstilling
AN.1221	Produkter under fremstilling (avlede/dyrkede aktiver)
AN.1222	Andre produkter under fremstilling
AN.123	Færdigvarer
AN.124	Handelsvarer
AN.13	Værdigenstande
AN.131	Ædelmetaller og -stene
AN.132	Antikviteter og andre kunstgenstande
AN.139	Andre værdigenstande
AN.2	Ikke-producerede aktiver
AN.21	Naturkapital
AN.211	Jord
AN.2111	Jord under bygninger og anlæg
AN.2112	Jord under opdyrkning
AN.2113	Rekreative arealer og tilhørende overfladevand
AN.2119	Andet jord og tilhørende overfladevand
AN.212	Aktiver i undergrunden
AN.2121	Kul-, olie- og naturgasforekomster
AN.2122	Metalliske mineralforekomster
AN.2123	Ikke-metalliske mineralforekomster
AN.213	Ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer
AN.214	Vandressourcer
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver
AN.221	Patenterede størrelser
AN.222	Lejekontrakter og andre omsættelige kontrakter
AN.223	Købt goodwill
AN.229	Andre immaterielle ikke-producerede aktiver
AF	FINANSIELLE AKTIVER ⁽²⁾ (AF.1 + AF.2 + AF.3 + AF.4 + AF.5 + AF.6 + AF.7)
AF.1	Monetært guld og særlige trækingsrettigheder (SDR)
AF.11	Monetært guld
AF.12	Særlige trækingsrettigheder (SDR)

AF.2	Sedler og mønt samt indskud
AF.21	Sedler og mønt
AF.22	Transferable indskud
AF.29	Andre indskud
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier
AF.33	Værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater
AF.331	Kortfristede værdipapirer
AF.332	Langfristede værdipapirer
AF.34	Finansielle derivater
AF.4	Lån
AF.41	Kortfristede lån
AF.42	Langfristede lån
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser
AF.51	Aktier og andre ejerandelsbeviser, ekskl. andele i investeringsforeninger
AF.511	Børsnoterede aktier
AF.512	Ikke-børsnoterede aktier
AF.513	Andre ejerandelsbeviser
AF.52	Andele i investeringsforeninger
AF.6	Forsikringstekniske reserver
AF.61	Husholdningers nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver
AF.611	Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver
AF.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver
AF.62	Præmie- og erstatningsreserver
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender
AF.71	Handelskreditter og forudbetalinger
AF.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger

(¹) Memorandumpost: AN.m varige forbrugsgoder.

(²) Memorandumpost AF.m: direkte udenlandske investeringer.

VÆRDIANSÆTTELSE AF POSTERINGER PÅ STATUSKONTOEN

GENERELLE PRINCIPPER FOR VÆRDIANSÆTTELSE

7.25. Den enkelte post på statuskontoen skal værdiansættes, som om den var blevet erhvervet på statusdagen, herunder alle tilknyttede omkostninger ved overdragelse af ejendomsret, hvis det drejer sig om ikke-finansielle aktiver. Dette indebærer, at aktiver og passiver skal værdiansættes ud fra de løbende markedspriser på statusdagen.

Dette betyder, at aktiver skal værdiansættes på basis af

- a) køberpriser, hvis de er købt
- b) basispriser, hvis de er produceret for egen regning, og på grundlag af basispriserne for lignende varer eller på grundlag af summen af omkostningerne, hvis der ikke findes en basispris.

7.26. Ideelt set skulle disse priser kunne observeres på markedet. Er dette ikke tilfældet — hvilket kan forekomme, hvis der hverken er foretaget køb eller salg af de pågældende produkter i den senere tid — må man forsøge at beregne, hvad priserne på aktiverne ville være, hvis de blev anskaffet på markedet på statusdagen.

7.27. Som alternativ til anvendelse af de priser, der observeres på markedet, eller som beregnes på basis af observerede priser eller påløbne omkostninger, kan man ved værdiansættelsen af statusposterne approksimere de løbende priser:

- a) ved at revurdere og akkumulere anskaffelser minus afhændelser, eller
- b) ved hjælp af nutidsværdien, dvs. den tilbagediskonterede værdi, af det fremtidige afkast.

7.28. Som regel foreligger der en markedspris for næsten alle finansielle aktiver, for eksisterende ejendomme (bygninger og andre anlæg plus tilhørende jord), eksisterende transportmidler, afgrøder og husdyrbestande samt for nyproducerede faste aktiver og lagerbeholdninger.

- 7.29. For nogle aktivers vedkommende afskrives revaluerede oprindelige anskaffelsespriser over aktivets forventede levetid. Værdien af et sådant aktiv på et givet tidspunkt i dets levetid findes ved at fratække den akkumulerede værdi af disse afskrivninger fra den løbende anskaffelsespris. De fleste faste aktiver kan registreres i statuskontiene i løbende køberpriser med nedskrivning for det akkumulerede forbrug af fast realkapital (nedskrevet genanskaffelsespris)⁽³⁾.
- 7.30. Hvis det drejer sig om aktiver, hvor udbyttet enten fremkommer senere (f.eks. skove) eller spreder sig over en længere periode (f.eks. aktiver i undergrunden), skal der anvendes en diskonteringsats til at udregne nutidsværdien af det forventede fremtidige udbytte.
- Snarere end at være baseret på en generel rentesats skal diskonteringsatsen udledes af oplysninger baseret på transaktioner inden for den pågældende bestemte type af aktiver — skove, miner og stenbrud.
- 7.31. Værdien af aktiver og passiver lydende på fremmed valuta bør omregnes til den lokale valuta til den markedskurs, der er gældende på statusdagen. Denne kurs bør ligge midt imellem købs- og salgskontantkurserne ved valutatransaktioner.
- 7.32. I forbindelse med visse undersøgelser kan en værdiansættelse i andre løbende værdier end markedspriser være nyttig, og disse værdier kan i så fald vises som memorandumposter på statuskontoen. Eksempler på en sådan alternativ værdiansættelse er bl.a. den nominelle værdi, når der er tale om langfristede obligationer, og den omvurderede indbetalte kapital eller en tilsvarende værdi, når der er tale om ejerandelsbeviser i selskaber med aktie- eller andelskapital.

IKKE-FINANSIELLE AKTIVER (AN.)

PRODUCEREDE AKTIVER (AN.1)

Faste aktiver (AN.11)

Materielle faste aktiver (AN.111)

- 7.33. Materielle faste aktiver skal om muligt registreres i markedspriser (eller basispriser ved produktion af nye aktiver for egen regning). Hvis det ikke er muligt, registreres de i løbende køberpriser nedskrevet med det akkumulerede forbrug af fast realkapital. Købers omkostninger ved overdragelse af ejendomsret i forbindelse med disse passende nedskrevne aktiver er medregnet i den værdi, der registreres på statuskontoen.

Immaterielle faste aktiver (AN.112)

- 7.34. Mineralefterforskning skal enten værdiansættes på grundlag af de akkumulerede beløb betalt for bortliciteret arbejde til andre institutionelle enheder eller på grundlag af de omkostninger, der er forbundet med efterforskning for egen regning. Den del af omkostningerne ved en afsluttet efterforskning, som endnu ikke er helt afskrevet, skal omvurderes til de priser og omkostninger, der er gældende for den løbende periode.
- 7.35. Edb-software skal værdiansættes på grundlag af den køberpris, der er betalt på markedet, på grundlag af beregnede basispriser, når den er produceret internt, eller på grundlag af produktionsomkostninger, når der ikke foreligger sådanne priser. Software, som er anskaffet i tidligere år, og som endnu ikke er fuldt ud afskrevet, skal omvurderes til løbende priser eller omkostninger (der kan være mindre end den oprindelige pris eller omkostning).
- 7.36. Originalværker inden for underholdning, litteratur og kunst og andre immaterielle faste aktiver skal værdiansættes til anskaffelsesprisen, når disse immaterielle aktiver faktisk handles på markedet. Det kan være nødvendigt ved immaterielle aktiver, der er produceret for egen regning, at værdiansætte disse på grundlag af produktionsomkostningerne, passende omvurderet til den løbende periodes gældende priser og nedskrevet. Ellers kan det være nødvendigt at anvende estimater over nutidsværdien af de fremtidige indtægter, som ejerne af sådanne aktiver forventes at få.

Lagerbeholdninger (AN.12)

- 7.37. Lagerbeholdninger skal værdiansættes i de priser, der er gældende på statusdagen, og ikke i de priser, som produkterne blev værdiansat til, da de kom på lager.

⁽³⁾ Summen af nedskrevne værdier for alle faste aktiver, der stadig er i brug, betegnes nettokapitalapparatet. Bruttokapitalapparatet omfatter værdierne af det akkumulerede realkapitalforbrug.

7.38. Lagerbeholdninger af materialer værdiansættes til køberpriser, og lagerbeholdningen af færdigvarer og produkter under fremstilling værdiansættes i basispriser. Lagerbeholdninger af varer til videresalg uden videre forarbejdning gennem grossister og detailhandlere værdiansættes i de priser, der er gældende på statusdagen, eksklusiv de transportomkostninger, som grossisten eller detailhandleren har måttet betale. For lagerbeholdninger af produkter under fremstilling kan værdien på ultimostatuskontoen beregnes ved at anvende den brøkdel af de samlede produktionsomkostninger, som er afholdt indtil slutningen af perioden, på basisprisen for en lignende færdigvare på statusdagen. Hvis basisprisen for færdigvarerne ikke er tilgængelig, kan den i stedet beregnes ved hjælp af værdien af produktionsomkostningerne med et tillæg for det forventede nettooverskud af produktionen eller den blandede indkomst (anslået netto).

Dyrkning af afgrøder, der kun anvendes én gang (undtagen træ), og avl af slagtekvæg kan værdiansættes på basis af priserne for sådanne produkter på markedet. Træer på roden værdiansættes ved at tilbagediskontere de fremtidige indtægter ved salg af træet til løbende priser efter fratækning af udgifterne til træets modning, fældning etc.

Værdigenstande (AN.13)

7.39. Værdigenstande (kunstværker, antikviteter, smykker, ædelmetaller og -stene, ikke-monetært guld (se punkt 5.30) og andre metaller) skal værdiansættes i løbende priser. I den udstrækning der findes organiserede markeder for disse aktiver, skal de værdiansættes til den faktiske eller beregnede pris, som de ville kunne opnå, hvis de blev købt på markedet på statusdagen, inklusive alle honorarer eller provisioner til mellemmand. Ellers skal de værdiansættes til anskaffelsespriser omvurderet til det aktuelle prisniveau.

IKKE-PRODUCEREDE AKTIVER (AN.2)

Naturkapital (AN.21)

Jord (AN.211)

7.40. På kapitalkontoen registreres udgifter til forbedring af jord og omkostningerne ved overdragelse af ejendomsretten til jord som faste bruttoinvesteringer adskilt fra selve jorden.

Hvis jordens værdi ikke kan adskilles fra værdien af bygninger og andre anlæg opført på den, skal aktiverne klassificeres samlet ud fra den del af aktivet, der ser ud til at repræsentere den største værdi.

På statuskontoen værdiansættes jorden til den aktuelle markedspris.

Denne pris svarer ikke nødvendigvis til summen af alle de elementer, der indgik i omkostningerne ved jorderhvervelsen på erhvervelsestidspunktet. Navnlig er det ikke sikkert, at den aktuelle markedspris omfatter omkostningerne ved overdragelse af ejendomsretten eller udgifter til jordforbedring, som ikke allerede er helt afskrevet. Det kan derfor være nødvendigt helt eller delvist at opføre disse beløb på omvurderingskontoen.

Aktiver i undergrunden (AN.212)

7.41. Kendte mineralforekomster på jordens overflade eller i undergrunden, hvis udnyttelse er rentabel i kraft af den eksisterende teknologi og de relative priser, værdiansættes efter nutidsværdien af det forventede nettoudbytte ved den kommercielle udnyttelse af disse aktiver.

Anden naturkapital (AN.213 og AN.214)

7.42. Da der sandsynligvis ikke vil foreligge observerede priser for disse aktiver, skal de værdiansættes efter nutidsværdien af det fremtidige forventede udbytte.

Immaterielle ikke-producerede aktiver (AN.22)

7.43. Immaterielle ikke-producerede aktiver (patenterede størrelser, lejekontrakter og andre omsættelige kontrakter og købt goodwill) skal værdiansættes i de løbende priser, der er gældende, når de faktisk handles på markedet. Ellers

skal der udarbejdes overslag over nutidsværdien af det forventede fremtidige udbytte for ejerne af sådanne aktiver.

FINANSIELLE AKTIVER OG PASSIVER (AF.)

7.44. Finansielle aktiver og passiver skal principielt værdiansættes i løbende priser. De skal tildeles den samme værdi, uanset om de optræder som aktiver eller som passiver. Priserne skal være eksklusive serviceomkostninger, gebyrer, provisioner og lignende betalinger, da disse registreres som tjenester leveret i forbindelse med gennemførelsen af transaktionerne.

Montetært guld og SDR (AF.1)

7.45. Monetært guld skal værdiansættes til den pris, der er fastsat på de organiserede guldmarkeder.

Værdien af SDR fastsættes dagligt af IMF. Kurserne over for de lokale valutaer kan fås på valutamarkedene.

Sedler og mønt samt indskud (AF.2)

7.46. Sedler og mønt (AF.21) værdiansættes til den nominelle eller pålydende værdi.

Når der er tale om indskud (AF.22, AF.29), er de værdier, der skal registreres på statuskontoen, de hovedstole, som debitorerne kontraktmæssigt er forpligtet til at tilbagebetale kreditorerne i henhold til indskuddene, hvis indskuddene blev realiseret på den dato, hvor statuskontoen udarbejdes. Disse værdier kan også omfatte påløbne renter (se punkt 5.130).

Værdipapirer undtagen aktier (AF.3)

7.47. Værdiansættelsen skal være forenelig med behandlingen af påløbne renter og klassificeringen efter specifikke aktiver (se punkt 5.128, 5.130 og 5.138). Hvis påløbne renter på den finansielle konto er registreret som reinvesterede i de tilsvarende værdipapirer, bør »Værdipapirer, undtagen aktier ekskl. finansielle derivater (AF.33)« på statuskontoen værdiansættes i løbende markedspriser, således at værdien af de påløbne renter er medregnet heri. Den samlede løbende markedsværdi af disse værdipapirer kan opdeles i to særskilte mængdekomponenter, hvoraf den ene er hovedstolen og den anden de påløbne renter. Den samlede mængde omfatter således også de påløbne renter (dvs. antallet af enheder af værdipapirer i omløb plus den supplerende mængde svarende til de påløbne renter, se punkt 6.52), og prisen for hver af disse mængdeenheder omfatter ikke påløbne renter.

Hvis værdien af påløbne renter er opført på den finansielle konto under F.79 »Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender« frem for F.33 »Værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater«, bør værdien af de påløbne renter også opføres under AF.79 på statuskontoen.

7.48. Kortfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (AF.331) skal værdiansættes til den gældende markedskurs.

Hvis der ikke foreligger nogen gældende markedskurs:

- a) kortfristede værdipapirer udstedt til pari skal værdiansættes til den pålydende værdi plus påløbne renter, der ikke er forfaldet til betaling eller ikke er betalt
- b) diskonterede værdipapirer skal værdiansættes til emissionskursen plus påløbne renter.

Anvendelsen af disse tilnærmede værdier skal begrænses til værdipapirer, hvis oprindelige løbetid ikke overstiger tre måneder.

7.49. Langfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (AF.332) skal altid værdiansættes til den gældende markedskurs, uanset om der er tale om obligationer, af hvilke der jævnlige svares renter, eller værdipapirer udstedt til langt under pari eller nulrenteobligationer (ikke-rentebærende værdipapirer), hvor der kun svares en lille eller slet ingen rente.

7.50. Finansielle derivater (AF.34) skal medregnes på statuskontoen til den gældende markedskurs. Foreligger der ikke nogen børsnoteret markedskurs (f.eks. OTC-optioner), skal et finansielt derivat værdiansættes enten til det beløb, der kræves for at tilbagekøbe eller modregne kontrakten, eller til beløbet for den betalte præmie.

Pr. konvention anses udstederen af et finansielt derivat for at have påtaget sig en modsvarende gældsforpligtelse.

Lån (AF.4)

- 7.51. De værdier, der skal registreres både i kreditorernes og i debitorernes statuskonti, er de hovedstole, som debitorerne kontraktligt er forpligtet til at tilbagebetale til kreditorerne, også selv om lånet er ledsaget af en »rabat« eller »præmie«.

Aktier og andre ejerandelsbeviser (AF.5)

- 7.52. Aktier og andre ejerandelsbeviser skal værdiansættes til dagskursen. Der anvendes samme dagskurs for såvel aktiv- som passivside, selv om aktier og andre ejerandelsbeviser juridisk set ikke udgør et udstederpassiv, men en ejendomsret over selskabets realisationsværdi, hvis størrelse ikke kendes på forhånd.
- 7.53. Børsnoterede aktier (AF.511) skal værdiansættes til en repræsentativ middeltkurs observeret på børsen eller andre organiserede finansielle markeder.
- 7.54. Værdien af ikke-børsnoterede aktier (AF.512), som ikke handles regelmæssigt på de organiserede markeder, beregnes på basis af kursen på børsnoterede aktier. Ved denne beregning skal der dog tages hensyn til forskellene mellem de to typer aktier, navnlig deres likviditet, og der skal også tages hensyn til de i selskabets levetid akkumulerede reserver samt til, hvilken branche selskabet tilhører.
- 7.55. Hvilken beregningsmetode der anvendes afhænger i høj grad af, hvilke statistiske basisoplysninger der er til rådighed. Der kan ved beregningen f.eks. inddrages data om fusionsaktiviteter, hvori der indgår ikke-børsnoterede aktier. Og i tilfælde hvor ikke-børsnoterede selskabers reserver generelt, og i forhold til deres aktiekapital, afviger fra børsnoterede selskabers reserver, vil det være hensigtsmæssigt at beregne dagskursen for ikke-børsnoterede aktier ved hjælp af tal, som inkluderer reserverne, som f.eks. nettoformuen, der fremgår af selskabets balance, eller egenkapitalen værdiansat efter ENS-reglerne.

$$\text{Dagskurs for ikke-børsnoterede aktier} = \text{dagskurs for børsnoterede aktier} \times \frac{\text{egenkapital (ikke-børsnoterede selskaber)}}{\text{egenkapital (børsnoterede selskaber)}}$$

Forholdet mellem dagskursen og egenkapitalen kan variere alt efter branche. Det anbefales derfor at beregne dagskursen for ikke-børsnoterede aktier branche for branche. Der kan også være andre forskelle mellem børsnoterede og ikke-børsnoterede selskaber, der har indflydelse på beregningsmetoden.

- 7.56. Andre ejerandelsbeviser (AF.513) er meget ofte et passiv for specifikke institutionelle enheder (kvasi-selskaber, selskaber ejet af staten, internationale organisationer, fiktive enheder osv.). Generelt skal de værdiansættes efter særlige metoder, f.eks. på grundlag af egenkapitalen eller den nominelle værdi. Egenkapitalmetoden skal især anvendes systematisk, når der er tale om kvasi-selskaber, da disses nettoformue pr. konvention er lig med nul.
- 7.57. Andele i investeringsforeninger (AF.52) skal værdiansættes til den gældende børskurs, hvis de er børsnoterede, og til indfrielseskursen, hvis de indfries af investeringsforeningen selv.

Forsikringstekniske reserver (AF.6)

- 7.58. Hvad angår husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver (AF.611), er det muligt at beregne værdien af forsikringstagernes aktuarmæssigt fastsatte erstatningskrav på udbetaling af en kapital eller rente. Denne værdi er livsforsikringsselskabernes forpligtelse i forbindelse med erstatningsreserver til dækning af løbende risici og reserver til dækning af bonusforpligtelser, der øger værdien ved udløbet af livsforsikringer med bonusforpligtelser eller lignende forsikringer. Ved forsikringer med bonustilskrivning omfatter reserverne kapitalgevinster.

- 7.59. Hvad angår husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver (AF.612), afhænger arten af pensionskassernes forpligtelse — og husholdningernes finansielle aktiv — af pensionsordningens art.

Pensionsordninger med veldefinerede pensionsforpligtelser er ordninger, hvor størrelsen af pensionsydelsen, som er lovet de deltagende ansatte, er garanteret. Passivstørrelsen i en pensionsordning med veldefinerede pensionsforpligtelser svarer til nutidsværdien af de lovede ydelser. Da ordningen kan være midlertidigt overfinansieret eller underfinansieret, kan en pensionsordning med veldefinerede pensionsforpligtelser have en positiv eller negativ nettoformue.

Ved pensionsordninger, som er baseret på de indbetalte beløb, er ydelserne direkte afhængige af pensionskassens aktiver. Passivstørrelsen i en sådan pensionsordning er den gældende markedskurs på pensionskassens aktiver. Pensionskassens nettoformue er altid nul.

- 7.60. Værdien af præmiereserverne, som er en del af AF.62, udregnes på basis af forholdet mellem risikoen og den tid, der er tilbage til kontraktens udløb. Værdien af erstatningsreserverne, som også er en del af AF.62, er nutidsværdien af de beløb, der forventes udbetalt til afvikling af erstatningskrav, herunder omtvistede erstatningskrav.

Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7)

- 7.61. Handelskreditter og forudbetalinger (AF.71) eller andre forfaldne ikke-betalte poster (AF.79) skal for både kreditors og debitors vedkommende værdiansættes til det beløb, som debitor kontraktmæssigt er forpligtet til at betale kreditor, når forpligtelsen er bragt til ophør.

MEMORANDUMPOSTER

- 7.62. For at kunne angive poster af mere speciel analytisk interesse for specifikke sektorer skal der medtages to memorandumposter i statuskontiene:
- a) varige forbrugsgoder (AN.m)
  - b) direkte udenlandske investeringer (AF.m).

Varige forbrugsgoder (AN.m)

- 7.63. Varige forbrugsgoder er varige goder, som gentagne gange anvendes af husholdninger til konsum i løbet af mere end et år. De er kun medtaget i statuskontiene som memorandumposter. At medtage dem som en komponent på statuskontiene ville være hensigtsmæssigt, hvis systemet postulerede, at varige goder var kapital, der gradvist opbrugtes i produktionsprocesser, hvis resulterende produktion bestod i tjenester. Men varige forbrugsgoder behandles ikke på denne måde.
- 7.64. Husholdningers beholdning af varige forbrugsgoder — transportmidler og andre maskiner og udstyr — skal værdiansættes i løbende priser, såvel inklusive som eksklusive det kumulerede forbrug af fast realkapital. De tal, der angives som memorandumposter på statuskontoen, skal være eksklusive dette akkumulerede forbrug af fast realkapital.
- 7.65. Varige goder ejet af indehavere af foretagender, der ikke er etableret i selskabsform, kan dels anvendes af virksomheden til produktion og dels af medlemmerne af husholdningen til konsum. De angivne værdier på statuskontoen for foretagendet skal afspejle den andel af anvendelsen, der kan tilskrives foretagendet.

Direkte udenlandske investeringer (AF.m)

- 7.66. Direkte investeringer består af finansielle aktiver, ikke fysisk kapital, fordi det foretagende, hvori udlandet har foretaget en direkte investering, er et selskab eller kvasi-selskab, som er resident i et andet land. Finansielle aktiver og passiver, der udgør direkte investeringer, skal efter arten af de finansielle aktiver registreres under kategorierne

aktier og andre ejerandelsbeviser, lån samt andre forfaldne ikke-betalte mellemværender. Beløbene for de direkte investeringer inden for hver enkelt af disse kategorier af aktiver skal registreres særskilt som en memorandum-post.

FINANSIELLE STATUSKONTI

- 7.67. Den finansielle statuskonto (for en sektor eller udlandet) viser til venstre finansielle aktiver og til højre passiver. Saldoposten på den finansielle statuskonto er finansielle aktiver, netto (BF.90).
- 7.68. Den finansielle statuskonto for en sektor kan være konsolideret eller ikke-konsolideret. Den ikke-konsoliderede finansielle statuskonto viser de finansielle aktiver og passiver for de institutionelle enheder, der er klassificeret i sektoren. Sammenligner man med den ikke-konsoliderede finansielle statuskonto, er de finansielle aktiver og passiver bortfaldet på den konsoliderede finansielle statuskonto, hvis modstykke er passiver hhv. aktiver for institutionelle enheder klassificeret i samme sektor. Kontoen for aktiver og passiver over for udlandet, dvs. den finansielle statuskonto for udlandet (se kapitel 8), er pr. definition konsolideret.
- 7.69. Den finansielle statuskonto efter debitor/kreditor (for en sektor eller for udlandet) er en udbygning af den finansielle statuskonto. Den indeholder tillige en opdeling af finansielle aktiver efter debitorsektor og af passiver efter kreditorsektor. Den giver således oplysninger om debitor/kreditor-relationer, og den er i overensstemmelse med den finansielle konto efter debitor/kreditor (se punkt 5.13).
-

Bilag 7.1

Definition af de enkelte kategorier af aktiver

Klassifikation af aktiver	Definitioner
IKKE-FINANSIELLE AKTIVER (AN)	Størrelser, som institutionelle enheder udøver ejendomsret over, individuelt eller kollektivt, og som er udbyttegivende for ejerne ved besiddelse eller anvendelse over en vis periode. Omfatter materielle aktiver, både producerede og ikke-producerede, og de fleste immaterielle aktiver, for hvilke der ikke er registreret tilsvarende passiver.
Producerede aktiver (AN.1)	Ikke-finansielle aktiver opstået ved produktionsprocesser. Producerede aktiver omfatter faste aktiver, lagerbeholdninger og værdigenstande, som defineret nedenfor.
Faste aktiver (AN.11)	Producerede aktiver, der anvendes gentagne gange eller kontinuerligt i produktionsprocesser over en periode på mere end et år. Omfatter materielle og immaterielle faste aktiver, som defineret nedenfor.
Materielle faste aktiver (AN.111)	Faste aktiver, der består af boliger, andre bygninger og anlæg, maskiner og udstyr samt avlede/dyrkede aktiver, som defineret nedenfor.
Boliger (AN.1111)	Bygninger, der udelukkende eller primært anvendes til beboelse, herunder tilknyttede anlæg, såsom garager og alt fast inventar, der sædvanligvis er installeret i beboelsesbygninger. Omfatter også husbåde, pramme, beboelses- og campingvogne, der anvendes som primær bopæl for hustande, samt historiske mindesmærker, der primært anvendes som boliger. Omkostninger i forbindelse med rydning og klargøring af byggearealer henregnes ligeledes til denne kategori. Eksempler herpå er bygninger til beboelse, såsom en- og tofamiliehuse samt andre beboelsesbygninger til permanent beboelse. Ikke-fuldførte boliger henhører herunder, for så vidt den endelige bruger anses for at have erhvervet ejendomsretten, enten fordi opførelsen er foretaget for dennes regning, eller fordi der foreligger dokumentation for ejendomsretten i form af en salgs- eller købskontrakt. Omfatter boliger erhvervet til militært personel, fordi de ligesom boliger erhvervet af civile enheder anvendes til produktion af bolig tjenester.
Andre bygninger og anlæg (AN.1112)	Bygninger, der anvendes til andre formål end beboelse, og andre anlæg, som defineret nedenfor. Ikke-fuldførte bygninger og anlæg henhører herunder, for så vidt den endelige bruger anses for at være i besiddelse af de relevante ejendomsrettigheder, enten fordi bygningerne er bestemt til eget brug, eller fordi der foreligger dokumentation for ejendomsretten i form af en salgs- eller købskontrakt. Omfatter bygninger og anlæg erhvervet til militære formål, for så vidt de kan sammenlignes med civile bygninger erhvervet med henblik på bogligtjenester, og såfremt de udnyttes på samme vis.
Erhvervsbygninger (AN.11121)	Andre bygninger end boliger, herunder fast inventar, faciliteter og udstyr, der indgår som integrerende dele af bygningerne, samt omkostninger i forbindelse med rydning og klargøring af byggepladser. Omfatter også historiske mindesmærker, der primært anvendes til erhvervsformål. Eksempler herpå er lager- og industribygninger, erhvervsbygninger, bygninger til forlystelser, hoteller, restauranter, bygninger til undervisningsbrug, til sundhedsvæsenet osv.
Andre anlæg (AN.11122)	Andre anlæg end bygninger, herunder omkostninger i forbindelse med vejanlæg, kloakering samt rydning og klargøring af byggeplad-

Klassifikation af aktiver	Definitioner
Maskiner og udstyr (AN.1113)	<p>ser i forbindelse med andre konstruktioner end beboelses- og ikke-beboelsesbygninger. Omfatter også historiske mindesmærker, der ikke kan identificeres som boliger eller som erhvervsbyggeri, samt skakter, tunneler og andre anlæg i forbindelse med underjordiske minedriftsanlæg. (Større jordforbedringsanlæg, såsom dæmninger og diger til kontrol af oversvømmelser, indgår i værdien af jord.)</p> <p>Eksempler herpå er veje og gader, jernbaner, start- og landingsbaner; broer, veje på pæledæk, tunneler og undergrundsbaner; vandveje, havne, dæmninger og andre vandbygningsanlæg; fjernrørledninger, kommunikations- og elledninger; rørledninger og kabler inden for bydistrikter samt tilknyttede anlæg; bygværker til minedrift og fremstillingsvirksomhed; samt anlæg til sport og fritidsaktiviteter.</p> <p>Transportmidler samt andre maskiner og udstyr, som defineret nedenfor, der ikke er erhvervet af husholdningerne med henblik på konsum. Omfatter ikke forholdsvis billigt værktøj, der erhverves med regelmæssige mellemrum, såsom håndværktøj. Til denne kategori medregnes heller ikke maskiner og udstyr, der er integrerede dele af bygninger henhørende under boliger og erhvervsbyggeri.</p> <p>Omfatter ikke delvis færdige maskiner og udstyr, medmindre de er bestemt til eget brug, idet den endelige bruger først anses for at have erhvervet ejendomsretten til et aktiv, når dette er leveret. Maskiner og udstyr erhvervet til militære formål henregnes til denne kategori, for så vidt de kan sammenlignes med varer erhvervet af civile enheder med henblik på produktion, og såfremt de af militæret anvendes på samme vis.</p> <p>Maskiner og udstyr erhvervet af husholdningerne til konsum betragtes ikke som aktiver. De er i stedet omfattet af memorandumposten »varige forbrugsgoder« på statuskontoen for husholdninger. Husbåde, pramme, samt beboelses- og campingvogne, der anvendes som hovedopholdssted for husstande, henhører under boliger.</p>
Transportmidler (AN.11131)	<p>Udstyr til befordring af mennesker og genstande. Eksempler herpå er produkter (undtagen dele heraf), der er nævnt i CPA⁽¹⁾, afdeling DM (transportmidler), såsom motorkøretøjer, påhængsvogne og sættevogne; skibe; jernbane- og sporvognslokomotiver samt rullende materiel; luft- og rumfartøjer; motorcykler, cykler osv.</p>
Andre maskiner og udstyr (AN.11132)	<p>Maskiner og udstyr ikke andetsteds nævnt. Eksempler herpå er produkter (undtagen dele heraf) samt installations-, reparations- og vedligeholdelsestjenester henhørende under CPA-gruppe 29.1 (materiel til produktion og udnyttelse af mekanisk energi, undtagen motorer til flyvemaskiner, biler, motorcykler og knallerter), 29.2 (andre maskiner til generelle formål), 29.3 (landbrugs- og skovbrugsmaskiner), 29.4 (værktøjsmaskiner) og 29.5 (andre maskiner til særlige formål), samt CPA-underafdeling 30 (kontormaskiner og edb-udstyr), 31 (elektriske maskiner og apparater i.a.n.), 32 (telemateriel) og 33 (medicinske instrumenter, præcisionsinstrumenter og optiske instrumenter samt ure). Andre eksempler er produkter (undtagen dele heraf) henhørende under CPA-kategori 23.30.2 (ikke-bestrålede brændselementer til atomreaktorer) og CPA-gruppe 36.1 (møbler), 36.3 (musikinstrumenter), 36.4 (sportsudstyr) og 28.3 (dampgeneratorer undtagen centralvarmekedler).</p>
Avlede/dyrkede aktiver (AN.1114)	<p>Stambesætninger af avlsdyr, malkedyr, trækdyr osv.; samt vingårde, frugtplantager og andre træplantager, som giver tilbagevendende produkter, og som er under direkte kontrol, ansvar og forvaltning af institutionelle enheder, som defineret nedenfor.</p> <p>Ikke færdigudviklede avlede/dyrkede aktiver henregnes ikke til denne kategori, medmindre de produceres til eget brug.</p>

Klassifikation af aktiver	Definitioner
Stambesætninger af avlsdyr, mal-kedyr, trækdyr osv. (AN.11141)	Husdyr, der avles af hensyn til de produkter, de yder år efter år. Omfatter avlsdyr (herunder fisk, og fjerkræ), malkekvæg, trækdyr og får eller andre dyr, der udnyttes til uldproduktion, samt dyr, der anvendes i forbindelse med transport, væddeløb eller underholdning.
Vingårde, frugtplantager og andre træplantager, som giver tilbagevendende produkter (AN.11142)	Træer (herunder vinstokke og buske), der dyrkes af hensyn til de produkter, de yder år efter år, herunder træer, der dyrkes med henblik på frugt og nødder, frugtsaft og harpiks samt bark- og bladprodukter.
Immaterielle faste aktiver (AN.112)	Faste aktiver, der omfatter mineralefterforskning, edb-software originalværker inden for underholdning, litteratur og kunst, og andre immaterielle faste aktiver, som defineret nedenfor, hvis påtænkte anvendelse strækker sig over mere end et år.
Mineralefterforskning (AN.1121)	Værdien af omkostninger i forbindelse med efterforskning af olie og naturgas samt ikke-olieholdige mineralforekomster. Til disse omkostninger henregnes udgifter til ansøgning om tilladelse til efterforskning og køb af koncessioner, forundersøgelser samt prøveboringer og borer. Omfatter også udgifter til luftfotografering og andre former for undersøgelser, transportomkostninger osv. i forbindelse med forberedelsen af prøveboringerne.
Edb-software (AN.1122)	Edb-software, programbeskrivelser og støttemateriale til både system- og applikationsprogrammer. Omfatter erhvervet software og software udviklet for egen regning, hvis der er betydelige omkostninger forbundet hermed. Større udgifter til anskaffelse, udvikling eller udvidelse af edb-databaser, hvis påtænkte anvendelse strækker sig over mere end et år, henhører ligeledes herunder, uanset om databaserne markedsføres eller ej.
Originalværker inden for underholdning, litteratur og kunst (AN.1123)	Originaludgaver af film, lydoptagelser, manuskripter, bånd, modeller osv., der indeholder eller udgør opførelser af skuespil, radio- og fjernsynsprogrammer, musikalske forestillinger, sportsbegivenheder, litterære og kunstneriske produktioner osv. Omfatter værker produceret for egen regning. I visse tilfælde, såsom filmpoptagelser, kan der være tale om flere originaludgaver.
Andre immaterielle faste aktiver (AN.1129)	Ny information, specialiseret viden osv. ikke andetsteds nævnt, hvis anvendelse til produktion er forbeholdt enheder, der har erhvervet ejendomsretten hertil, eller enheder, der er i besiddelse af en licens udstedt af førstnævnte enheder.
Lagerbeholdninger (AN.12)	Producerede aktiver, der omfatter varer og tjenesteydelser opstået i den løbende periode eller i en periode, der ligger forud for denne, og som opbevares med henblik på salg, anvendelse i produktion eller anden senere udnyttelse. Omfatter materialer, produkter under fremstilling samt handelsvarer som defineret nedenfor. Til denne kategori henregnes alle offentligt forvaltede lagerbeholdninger, herunder, men ikke udelukkende, lagre af strategiske materialer, korn og andre varer af særlig betydning for nationen.
Materialer (AN.121)	Varer, der ikke er bestemt til videresalg, men som ejeren har til hensigt at anvende i produktionsprocessen i forbindelse med egen produktion.
Produkter under fremstilling (AN.122)	Delvis færdige varer og tjenesteydelser, der ikke sædvanligvis videregives til andre enheder uden yderligere forarbejdning, eller ikke-færdigudviklede varer og tjenesteydelser, hvis forarbejdning fortsættes af samme producent i en senere periode. Omfatter ikke delvis fuldførte bygværker, hvor den endelige bruger anses for at have erhvervet ejendomsretten, enten fordi de er bestemt til eget brug, eller fordi der foreligger dokumentation for ejendomsretten i form af en salgs- eller købskontrakt. Omfatter produkter under fremstilling i form af avlede/dyrkede aktiver, eller andre produkter under fremstilling, som defineret nedenfor.
Produkter under fremstilling (avlede/dyrkede aktiver) (AN.1221)	Husdyr, der avles i kommercielt øjemed med henblik på slagtning, såsom fjerkræ og fisk; træer og anden vegetation, der kun kan udnyttes én gang ved destruktions, samt avlede og dyrkede aktiver, som giver tilbagevendende produkter.
Andre produkter under fremstilling (AN.1222)	Andre varer end avlede/dyrkede aktiver samt tjenesteydelser, der er delvis behandlet, fremstillet eller samlet af producenten, men som ikke sædvanligvis sælges, sendes eller overdrages til andre enheder uden yderligere forarbejdning.

Klassifikation af aktiver	Definitioner
Færdigvarer (AN.123)	Varer, der er klar til salg eller forsendelse ved producenten.
Handelsvarer (AN.124)	Varer erhvervet af virksomheder, såsom engros- og detailhandlere, med henblik på videresalg uden yderligere forarbejdning (dvs. uden anden behandling end den, der er nødvendig, for at varen kan præsenteres for kunden på en tiltrækkende måde).
Værdigenstande (AN.13)	Producerede aktiver, der ikke primært anvendes til produktion eller konsum, hvis realværdi kan forventes at stige eller i det mindste ikke at falde, som under normale forhold ikke forringes i tidens løb, og som primært erhverves og besiddes som værdiopbevaringsmiddel. Værdigenstande omfatter ædelmetaller og -stene, antikviteter og andre kunstgenstande samt andre værdigenstande, som defineret nedenfor.
Ædelmetaller og -stene (AN.131)	Ædelmetaller og -stene, der ikke ejes og bruges af virksomheder i produktionsprocessen i forbindelse med egen produktion.
Antikviteter og andre kunstgenstande (AN.132)	Malerier, skulpturer osv., der betragtes som kunstværker og antikviteter.
Andre værdigenstande (AN.139)	Værdigenstande ikke andetsteds nævnt, såsom samlinger og smykker af betydelig værdi bestående af ædelstene og ædelmetaller.
Ikke-producerede aktiver (AN.2)	Ikke-finansielle aktiver opstået på anden måde end ved produktionsprocesser. Denne kategori omfatter materielle og immaterielle aktiver, som defineret nedenfor. Hertil medregnes omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til de pågældende aktiver og større forbedringsarbejder foretaget på disse aktiver.
Naturkapital (AN.21)	Ikke-producerede aktiver, der forekommer i naturen, og til hvilke der kan erhverves og overdrages ejendomsret. Omfatter ikke miljømæssige aktiver, til hvilke der ikke er erhvervet, eller ikke kan erhverves ejendomsret, såsom det åbne hav og luften. Materielle ikke-producerede aktiver omfatter jord, aktiver i undergrunden, ikke-aflede/ dyrkede biologiske ressourcer samt vandressourcer, som defineret nedenfor.
Jord (AN.211)	Jord, herunder dækjord og tilknyttet overfladevand, i forbindelse med hvilken der er etableret ejendomsrettigheder. Omfatter også større forbedringsarbejder, der er uadskilleligt forbundne med jorden. Omfatter ikke bygninger og andre anlæg, der er opført på jorden, eller som går gennem den; afgrøder; træer og dyr; underjordiske aktiver; ikke-dyrkede eller ikke-aflede biologiske ressourcer og vandressourcer under jorden. Omfatter jord, hvorpå der er opført bygninger og anlæg, jord under dyrkning, jord til rekreative aktiviteter og hertil tilknyttet overfladevand samt andre jorder og hertil tilknyttede områder af overfladevand, som defineret nedenfor.
Jord under bygninger og anlæg (AN.2111)	Jord, hvorpå der er opført boliger, erhvervsbygninger og andre anlæg, eller hvori der er nedlagt fundamenter til sådanne bygninger, herunder gårdspladser og haver, der betragtes som integrerende dele af landbrugs- og ikke-landbrugsejendomme, samt tilkørselsveje til landbrugsbedrifter.
Jord under opdyrkning (AN.2112)	Jord, der anvendes til land- og gartneribrug med henblik på salg eller eget forbrug af afgrøder. Herunder henhører i princippet beplantede jorder, såsom plantager, frugthaver og vingårde.
Rekreative arealer og tilhørende overfladevand (AN.2113)	Jorder, der anvendes til private rekreative områder, parker og forlystelser, samt offentlige parker og rekreative områder med tilhørende overfladevand.
Andet jord og tilhørende overfladevand (AN.2119)	Jord ikke andetsteds nævnt, herunder private haver og jorder, der ikke dyrkes med henblik på salg eller eget forbrug af afgrøder, kommunalt ejede græsgange, andre til boliger tilknyttede jorder end gårdspladser og haver, der betragtes som integrerende dele af landbrugs- og ikke-landbrugsejendomme, samt tilhørende overfladevand.

Klassifikation af aktiver	Definitioner
Aktiver i undergrunden (AN.212)	Kendte mineralforekomster på eller under jordoverfladen, der som følge af den teknologiske udvikling og de relative priser kan udnyttes rentabelt. Ejendomsretten til aktiver i undergrunden kan sædvanligvis adskilles fra ejendomsretten til jorden. Aktiver i undergrunden omfatter kul-, olie- og naturgasforekomster, forekomster af metalliske og ikke-metalliske mineraler, som defineret nedenfor.
Kul-, olie- og naturgasforekomster (AN.2121)	Forekomster af antracitkul, bituminøst kul og brunkul; olie- og naturgasforekomster samt de områder, hvor forekomsterne findes.
Metalliske mineralforekomster (AN.2122)	Forekomster af jern- og ikke-jernholdigt malm samt malm indeholdende ædelmetaller.
Ikke-metalliske mineralforekomster (AN.2123)	Stenbrud samt ler- og sandgrave; mineralforekomster, der kan udnyttes i kemisk sammenhæng eller til gødning; saltaflejringer; forekomster af kvarts, gipssten, naturlige ædelsten, asfalt og bitumen, tørv og andre ikke-metalliske mineraler end kul og olie.
Ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer (AN.213)	Dyr og planter, som giver både éngangsprodukter og tilbagevendende produkter, i forbindelse med hvilke der er erhvervet ejendomsret, men hvis vækst og/eller regeneration ikke er under institutionelle enheders direkte kontrol, ansvar og forvaltning. Eksempler herpå er vilde skove og fiskepladser inde i landet. Kun ressourcer, der kan udnyttes på det pågældende tidspunkt, eller som inden for en kort frist kan forventes at kunne udnyttes, bør henregnes til denne kategori.
Vandressourcer (AN.214)	Vandførende lag og andre grundvandsressourcer, for så vidt deres knaphed fører til håndhævelse af ejendoms- og/eller brugsret, en markedsværdi og en vis økonomisk kontrol.
Immaterielle ikke-producerede aktiver (AN.22)	Ikke-producerede samfundsskabte værdier, der er blevet til ved juridiske eller regnskabsmæssige foranstaltninger, såsom udstedelse af et patent eller overdragelse af en økonomisk gevinst til en tredjepart. Nogle af disse aktiver giver deres ejere ret til at udøve visse aktiviteter og til at udelukke andre institutionelle enheder herfra, medmindre ejeren giver tilladelse hertil. Immaterielle ikke-producerede enheder omfatter patenterede størrelser, lejekontrakter og andre omsættelige kontrakter, købt goodwill og andre immaterielle ikke-producerede aktiver.
Patenterede størrelser (AN.221)	Opfindelser, der er teknisk innoverende og som sådanne kan opnå patentbeskyttelse i medfør af en lov eller en retlig bestemmelse. Eksempler herpå er stoffer, processer, mekanismer, elektriske og elektroniske kredsløb og anordninger, farmaceutiske præparater samt nye, kunstigt fremstillede levende organismer.
Lejekontrakter og andre omsættelige kontrakter (AN.222)	Lejekontrakter og kontrakter, hvor lejeren har ret til at overdrage kontrakten til tredjemand uafhængigt af leverandøren. Eksempler herpå er forpagtning af jord, bygninger og andre anlæg; koncessioner eller enerettigheder til udnyttelse af mineralforekomster eller fiskepladser; omsættelige kontrakter indgået med atleter og forfattere; samt optioner på køb af endnu ikke producerede materielle aktiver. Lejekontrakter angående leje af maskiner henhører ikke under ikke-finansielle immaterielle aktiver.
Købt goodwill (AN.223)	Forskellen mellem en virksomheds købsværdi, når den betragtes som en »going concern«, og værdien af dens samlede aktiver minus værdien af dens samlede passiver, hvor hver af disse poster er identificeret og værdiansat særskilt. Til værdien af goodwill medregnes derfor alt, der er af langvarig nytteværdi for virksomheden, og som ikke er blevet identificeret særskilt som et aktiv, samt værdien af den omstændighed, at aktiverne udgør en helhed og udnyttes som sådan og ikke blot er en tilfældig samling af separate aktiver.

Klassifikation af aktiver	Definitioner
Andre immaterielle ikke-producerede aktiver (AN.229)	Immaterielle ikke-producerede aktiver ikke andetsteds nævnt.
FINANSIELLE AKTIVER OG PASSIVER (AF)	<p>Finansielle aktiver er økonomiske aktiver, og de omfatter betalingsmidler, finansielle fordringer og økonomiske aktiver, som af natur ligner finansielle fordringer.</p> <p>Betalingsmidler omfatter monetært guld, særlige trækingsrettigheder, sedler og mønt samt transferable indskud.</p> <p>Finansielle fordringer giver deres ejere, kreditorerne, ret til uden modydelse at modtage en betaling eller en række betalinger fra andre institutionelle enheder, debitorerne, der har påtaget sig de modsvarende gældsforpligtelser.</p> <p>Eksempler på økonomiske aktiver, som af natur ligner finansielle fordringer, er finansielle derivater og aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser.</p>
Monetært guld og særlige trækingsrettigheder (SDR) (AF.1)	De finansielle aktiver, der er klassificeret i denne kategori, er de eneste finansielle aktiver, for hvilke der ikke eksisterer modsvarende passiver i systemet.
Monetært guld (AF.11)	Guld, der indgår som en bestanddel af valutareserverne hos de monetære myndigheder eller andre, der er underlagt myndighedernes faktiske kontrol.
Særlige trækingsrettigheder (SDR) (AF.12)	Internationale reserveaktiver oprettet af Den Internationale Valutafond (IMF) og tildelt dennes medlemmer som supplement til de eksisterende reserveaktiver.
Sedler og mønt samt indskud (AF.2)	Sedler og mønter i omløb samt alle typer af indskud i national og udenlandsk valuta.
Sedler og mønt (AF.21)	Sedler og mønter i omløb, som normalt bruges som betalingsmiddel.
Transferable indskud (AF.22)	Indskud (i national eller udenlandsk valuta), der uden videre kan konverteres til kontanter eller overdrages ved hjælp af check, overførsel, debitering eller lignende uden nogen form for begrænsning eller strafgebyr.
Andre indskud (AF.29)	Indskud (i national eller udenlandsk valuta), der ikke er transferable. Andre indskud kan ikke på noget tidspunkt bruges til at foretage betalinger, og de kan ikke konverteres til kontanter eller transferable indskud uden en eller anden form for begrænsning eller strafgebyr.
Værdipapirer undtagen aktier (AF.3)	Finansielle aktiver, som er ihændehavepapirer, som normalt er omsættelige og handles på sekundære markeder eller kan føres i modregning på markedet, og som ikke giver indehaveren nogen form for ejendomsrettigheder i den institutionelle enhed, der har udstedt dem.
Værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (AF.33)	Værdipapirer undtagen aktier, der giver indehaveren ubetinget ret til et fast eller kontraktmæssigt fastsat variabelt afkast i form af kuponbetalinger (renter) og/eller et nærmere angivet fast beløb på en eller flere forud fastsatte datoer eller begyndende fra en dato, som er fastsat ved udstedelsen.
Kortfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (AF.331)	Værdipapirer undtagen aktier, hvis løbetid ved udstedelsen normalt er ét år eller derunder, undtagelsesvis maksimalt to år, undtagen finansielle derivater.
Langfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (AF.332)	Værdipapirer undtagen aktier, hvis løbetid ved udstedelsen normalt er mere end ét år, undtagelsesvis mere end to år, undtagen finansielle derivater.
Finansielle derivater (AF.34)	Finansielle aktiver baseret på eller afledt af et andet underliggende instrument. Det underliggende instrument er som regel et andet finansielt aktiv, men kan også være en råvare eller et indeks.

Klassifikation af aktiver	Definitioner
Lån (AF.4)	Finansielle aktiver, som oprettes, når en kreditor — enten direkte eller gennem en mægler — låner penge til en debitor på basis af et uomsætteligt dokument eller uden noget tilgrundliggende dokument.
Kortfristede lån (AF.41)	Lån, hvis løbetid ved udstedelsen normalt er et år eller derunder, undtagelsesvis højst to år, og lån, som skal tilbagebetales på anfordring.
Langfristede lån (AF.42)	Lån, hvis løbetid ved udstedelsen normalt er mere end et år, undtagelsesvis mere end to år.
Aktier og andre ejerandelsbeviser (AF.5)	Finansielle aktiver, som repræsenterer ejendomsret til selskaber eller kvasi-selskaber. Disse finansielle aktiver giver normalt indehaveren ret til en andel i udbyttet i disse selskaber og i disses egenkapital i tilfælde af likvidation.
Aktier og andre ejerandelsbeviser, eksklusive andele i investeringsforeninger (AF.51)	Finansielle aktiver ekskl. andele i investeringsforeninger, som repræsenterer ejendomsret til selskaber eller kvasi-selskaber. Disse finansielle aktiver giver normalt indehaveren ret til en andel i udbyttet i disse selskaber og i disses egenkapital i tilfælde af likvidation.
Børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (AF.511)	Aktier repræsenterer ejerinteresse i et selskabs kapital i form af værdipapirer, som principielt er omsættelige.
Ikke-børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (AF.512)	Børsnoterede aktier omfatter aktier, hvis pris noteres på en anerkendt fondsbørs eller en anden form for sekundært marked. Ikke-børsnoterede aktier omfatter aktier, som ikke er noteret på en fondsbørs.
Andre ejerandelsbeviser (AF.513)	Alle former for andelsbeviser, undtagen dem, der er omfattet af underposition AF.511 og AF.512 samt underkategori AF.52.
Andele i investeringsforeninger (AF.52)	Andele udstedt af en særlig type finansielle selskaber, hvis eneste formål er at investere de indkomne midler på pengemarkedet, kapitalmarkedet eller ejendomsmarkedet.
Forsikringstekniske reserver (AF.6)	Forsikringsselskabers og (selvstændige og ikke-selvstændige) pensionskassers forsikringstekniske hensættelser til dækning af forpligtelser over for forsikringstagere og begunstigede, som fastsat i Rådets direktiv 91/674/EØF af 19. december 1991 om forsikringsselskabers årsregnskaber og konsoliderede regnskaber.
Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver (AF.61)	Tekniske hensættelser, som det pågældende selskab eller kvasiselskab foretager med henblik på — når de fastsatte betingelser er opfyldt — at opfylde erstatningskrav og udbetale ydelser.
Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver (AF.611)	Tekniske hensættelser til dækning af løbende risici og tekniske hensættelser til dækning af bonusforpligtelser, som forøger slutværdien af livsforsikringer med bonus og lignende policer.
Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver (AF.612)	Tekniske reserver opbygget i selvstændige og ikke-selvstændige pensionskasser, der er oprettet af arbejdsgiverne eller de ansatte eller en gruppe af selvstændige erhvervsdrivende med henblik på at sikre de ansatte eller de selvstændige pension.
Præmie- og erstatningsreserver (AF.62)	Tekniske reserver oprettet af forsikringsselskaber og (selvstændige og ikke-selvstændige) pensionskasser til dækning af: — den del af de opkrævede bruttopræmier, der skal henføres til den efterfølgende regnskabsperiode (præmiereserver)

Klassifikation af aktiver	Definitioner
Andre forfaldne ikke-betalte medlemværender (AF.7)	<p>— det skønnede samlede beløb udbetalt i erstatning ved alle de skader, der er sket inden regnskabsperiodens udløb, hvad enten de er anmeldt eller ej, minus de beløb, der allerede er udbetalt i erstatning ved disse skader (erstatningsreserver).</p> <p>Finansielle fordringer, der opstår som modstykke til en finansiell eller ikke-finansiell transaktion, hvor der er en tidsforskel mellem transaktionen og den modsvarende betaling.</p>
Handelskreditter og forudbetalinger (AF.71)	Finansielle fordringer opstået som følge af leverandørers direkte ydelse af kredit til købere for vare- og tjenestetransaktioner og forudbetalinger for produkter under fremstilling eller bestilt produktion i tilknytning til sådanne transaktioner.
Andre forfaldne ikke-betalte medlemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger (AF.79)	Finansielle fordringer, som opstår på grund af tidsforskel mellem fordelingstransaktioner eller finansielle transaktioner på det sekundære marked og de modsvarende betalinger. Den omfatter også finansielle fordringer i forbindelse med akkumuleret indkomst.
Memorandumposter	Der er mulighed for i en række memorandumposter at anføre aktiver, som ikke har nogen særsomt rubrik i systemets hovedstruktur, og hvis analytiske interesse er af mere speciel karakter.
Varige forbrugsgoder (AN.m)	Varige goder erhvervet af husholdningerne til konsum (dvs. varer, der ikke anvendes af husholdningerne som værdiopbevaringsmiddel, og som heller ikke bruges til produktionsformål af husholdningernes foretagender, der ikke er etableret i selskabsform.
Direkte udenlandske investeringer (AF.m)	Direkte udenlandske investeringer omfatter investeringer foretaget af en resident institutionel enhed i en økonomi (»direkte investor«) med det formål at erhverve varige kapitalinteresser i en institutionel enhed resident i en anden økonomi end investors (»foretagende, som er genstand for udenlandske direkte investeringer«). Den direkte investors hensigt er at udøve en betydelig grad af indflydelse på ledelsen af det i den anden økonomi residente foretagende.

(¹) Den statistiske aktivitetstilknyttede produktklassifikation (CPA), 1993.

Bilag 7.2

Oversigt over posteringer fra primostatuskonto til ultimostatuskonto

Klassifikation af aktiver, passiver og nettoformue	IV.1 Primostatuskonto	III.1 og III.2 Transaktioner	III.3.1 Andre mængdeændringer	III.3.2 Kapitalgevinster		IV.3 Ultimostatuskonto
				III.3.2.1 Neutrale kapitalgevinster/-tab	III.3.2.2 Reale kapitalgevinster/-tab	
Ikke-finansielle aktiver	AN.	P.5, K.1, K.2	K.3, K.4, K.5, K.6, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.
Producerede aktiver	AN.1	P.5, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1
Faste aktiver ⁽¹⁾	AN.11	P.51, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.11
Materielle faste aktiver	AN.111	P.511, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.111
Boliger	AN.1111	P.511, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1111
Andre bygninger og anlæg	AN.1112	P.511, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1112
Maskiner og udstyr	AN.1113	P.511, K.1	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1113
Avlede/dyrkede aktiver	AN.1114	P.511, K.1	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1114
Immaterielle faste aktiver	AN.112	P.512, K.1	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.112
Lagerbeholdninger	AN.12	P.52	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.12
Værdigenstande	AN.13	P.53	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.13
Ikke-producerede aktiver	AN.2	K.2, P.513, K.1	K.3, K.5, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.2
Naturkapital	AN.21	K.21, P.513, K.1	K.3, K.5, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.21
Jord	AN.211	K.21, P.513, K.1	K.3, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.211

Klassifikation af aktiver, passiver og nettoformue	IV.1 Primostatus-konto	III.1 og III.2 Transaktioner	III.3.1 Andre mængdeændringer	III.3.2 Kapitalgevinster		IV.3 Ultimostatus-konto
				III.3.2.1 Neutrale kapitalgevinster/-tab	III.3.2.2 Reale kapitalgevinster/-tab	
Aktiver i undergrunden	AN.212	K.21, P.513	K.3, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.212
Ikke-avlede/dyrke biologiske ressourcer	AN.213	K.21, P.513	K.3, K.5, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.213
Vandressourcer	AN.214	K.21, P.513	K.3, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.214
Immaterielle ikke-producerede aktiver	AN.22	K.22, P.513	K.3, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.22
Finansielle aktiver/passiver ⁽¹⁾	AF.	F.	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.21, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.
Monetært guld og særlige trækingsrettigheder (SDR) (kun aktiver)	AF.1	F.1	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.21, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.1
Sedler og mønt samt indskud	AF.2	F.2	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.2
Værdipapirer undtagen aktier	AF.3	F.3	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.3
Lån	AF.4	F.4	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.4
Aktier og andre ejerandelsbeviser	AF.5	F.5	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.5
Forsikringstekniske reserver	AF.6	F.6	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.6
Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	AF.7	F.7	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.7
Nettoformue	B.90	B.10.1	B.10.2	B.10.31	B.10.32	B.90

(1) Memorandumpost: AN.m Varige forbrugsgoder.

(2) Memorandumpost: AF.m Direkte udenlandske investeringer.

AN. . . . , AF. . . . er henvisninger til »Klassifikation af aktiver«.

Saldoposter

- B.10.1 Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler
- B.10.2 Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status
- B.10.31 Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab
- B.10.32 Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab
- B.90 Nettoformue

Transaktioner i finansielle instrumenter

- F. Transaktioner i finansielle aktiver og passiver
- F.1 Monetært guld og særlige trækingsrettigheder (SDR)
- F.2 Sedler og mønt samt indskud
- F.3 Værdipapirer undtagen aktier
- F.4 Lån
- F.5 Aktier og andre ejerandelsbeviser
- F.6 Forsikringstekniske reserver
- F.7 Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender

Vare- og tjenestetransaktioner

- P.5 Bruttoinvesteringer
- P.51 Faste bruttoinvesteringer
- P.511 Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver
- P.512 Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver
- P.513 Forøgelse af værdien af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver
- P.52 Lagerændringer
- P.53 Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande

Andre akkumulationsposter

- K.1 Forbrug af fast realkapital
- K.2 Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver
- K.21 Anskaffelser minus afhændelser af jord og anden naturkapital
- K.22 Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver
- K.3 Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver
- K.4 Økonomisk opståen af producerede aktiver
- K.5 Naturlig vækst i ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer
- K.61 Udtømmelse af naturressourcer
- K.62 Anden økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver
- K.7 Tab ved katastrofer
- K.8 Ikke-kompenseret beslaglæggelse
- K.9 Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.
- K.10 Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.
- K.11 Nominelle kapitalgevinster/-tab
- K.11.1 Neutrale kapitalgevinster/-tab
- K.11.2 Reale kapitalgevinster/-tab
- K.12 Ændringer i klassifikationer og struktur
- K.12.1 Ændringer i sektorklassifikation og struktur
- K.12.21 Monetarisering/demonetarisering af guld
- K.12.22 Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld

KAPITEL 8

KONTOSYSTEM OG SALDOPOSTER

- 8.01. I ENS registreres strømme og beholdninger i et ordnet sæt af konti, der beskriver det økonomiske kredsløb fra indkomstdannelsen, over indkomstens fordeling og omfordeling til dens akkumulering i form af aktiver.
- 8.02. Hver enkelt konto viser transaktioner, som udligner hinanden, enten på grund af de anvendte definitioner eller fordi en økonomisk signifikant saldo overføres til den følgende konto.
- 8.03. Den strukturerede registrering af transaktioner efter en logisk analyse af det økonomiske liv leverer de nødvendige aggregater til undersøgelse af et erhverv, en institutionel sektor eller delsektor, eller den samlede økonomi. Kontiene er opdelt på en sådan måde, at man skulle få de økonomisk set mest relevante oplysninger.
- 8.04. Der er tre kategorier af konti:
- løbende konti
  - akkumulationskonti
  - statuskonti.
- Deløbende konti vedrører dannelse, fordeling og omfordeling af indkomst og dens anvendelse i form af konsum. Endelig danner de grundlaget for beregningen af opsparingen, der er en afgørende faktor i forbindelse med akkumulationen.
- Akkumulationskontiene viser de forskellige bestanddele af ændringerne i de forskellige enheders aktiver og passiver og gør det muligt at registrere ændringer i nettoformuen (forskellen mellem aktiver og passiver).
- Statuskontiene viser de forskellige enheders samlede aktiver og passiver ved regnskabsperiodens begyndelse og slutning samt deres nettoformue. Strømmene for hver aktiv- og passivpost, der er opført i akkumulationskontiene, går igen i kontoen for ændringer i statuskonto.
- 8.05. Kontosystemet gælder, helt eller delvis, for institutionelle enheder, institutionelle sektorer og delsektorer, erhverv og den samlede økonomi.
- 8.06. Saldoposterne opstilles både brutto og netto: brutto, hvis de beregnes inden fradrag af forbrug af fast realkapital, og netto, hvis de beregnes efter dette fradrag. Det er mest interessant at udtrykke indkomstsaldoposter i netttotal.
- 8.07. Kontiene præsenteres på forskellig måde:
- i form af et kontosystem af integrerede økonomiske konti, som i en enkelt tabel viser kontiene for alle de institutionelle sektorer, den samlede økonomi og udlandet
  - i form af et kontosystem, som giver mere detaljerede oplysninger. Tabellerne, som viser opstillingen af hver konto, findes i dette kapitel under overskriften »Kontosystem«
  - i form af matricer, hvori hver konto er angivet både i en række og en søjle.
- 8.08. Oversigt over konti, saldoposter og hovedaggregater:

Tabel 8.1 — Oversigt over konti, saldoposter og hovedaggregater

Konti	Samtlige konti for institutionelle sektorer			Saldoposter		Vigtigste aggregater
	I. Produktionskonto II. Indkomstfordelingskonto	I. Produktionskonto II.1. Primærindkomstfordelingskonto	II.1.1. Indkomstdannelseskonto II.1.2. Primærindkomstfordelingskonto	II.1.2.1. Virksomhedsindkomstkonto II.1.2.2. Konto for tildeling af anden primærindkomst	B.1 Værditilvækst B.2 Overskud af produktion B.3 Blandet indkomst B.4 Virksomhedsindkomst B.5 Primærindkomst B.6 Disponibel indkomst B.7 Korrigeret disponibel indkomst B.8 Opsparing	
Løbende konti	I. Produktionskonto II. Indkomstfordelingskonto	I. Produktionskonto II.1. Primærindkomstfordelingskonto	II.1.1. Indkomstdannelseskonto II.1.2. Primærindkomstfordelingskonto	II.1.2.1. Virksomhedsindkomstkonto II.1.2.2. Konto for tildeling af anden primærindkomst	B.1 Værditilvækst B.2 Overskud af produktion B.3 Blandet indkomst B.4 Virksomhedsindkomst B.5 Primærindkomst B.6 Disponibel indkomst B.7 Korrigeret disponibel indkomst B.8 Opsparing	Nationalprodukt (BNP/NDP) Nationalindkomst (BNI/NNI) Disponibel nationalindkomst Nationens opsparing
Akkumulationskonti	III. Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst	III.1. Kapitalkonto III.2. Finansieringskonto III.3. Konto for andre ændringer i aktiver	III.1.1. Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler III.1.2. Konto for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver III.3.1. Konto for andre mængdeændringer i aktiver III.3.2. Omvurderingskonto	III.3.2.1. Konto for neutrale kapitalgevinst og -tab III.3.2.2. Konto for reale kapitalgevinst og -tab	B.10.1 Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler B.9 Fordringshvervelse, netto B.9 Fordringshvervelse, netto B.10.2 Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver B.10.3 Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinst/-tab B.10.31 Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinst/-tab B.10.32 Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinst/-tab	

Konti		Samtlige konti for institutionelle sektorer		Saldoposter	Vigtigste aggregater
Balancer	IV. Balancer	IV.1. Åbningsbalance IV.2. Ændringer i balancer IV.3. Afslutningsbalance		B.90 Nettoformue B.10 Ændringer i nettoformue B.90 Nettoformue	Nationalformue Ændringer i nationalformue Nationalformue
0. Konto for varer og tjenester	Transaktionskonti				Nationens udgifter
	0. Konto for varer og tjenester				
	Konto for udlandet (konto for transaktioner med udlandet)				
Løbende konti	V. Konto for udlandet	V.I. Udlandskonto for varer og tjenester V.II. Udlandskonto for primærindkomster og løbende overførsler V.III. Akkumulationskonti	V.III.1. Kapitalkonto	B.11 Vare- og tjenestebalancen B.12 Løbende saldo over for udlandet B.10.1 Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler B.9 Fordringshervervelse, netto B.9 Fordringshervervelse, netto B.10.2 Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver B.10.3 Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab B.90 Nettoformue B.10 Ændringer i nettoformue B.90 Nettoformue	Vare- og tjenestebalancen Løbende saldo over for udlandet Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler Fordringshervervelse, netto Fordringshervervelse, netto Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab Nettoformue Ændringer i nettoformue Nettoformue
Akkumulationskonti			V.III.1.1. Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler V.III.1.2. Konto for anskaffelse af ikke-finansielle aktiver V.III.3.1. Konto for andre mængdeændringer i aktiver V.III.3.2. Omvurderingskonto		
Balancer	V.IV. Udlandskonto for aktiver og passiver	V.IV. Udlandskonto for aktiver og passiver	V.IV.1. Åbningsbalance V.IV.2. Ændringer i balancer V.IV.3. Afslutningsbalance		Finansiel nettostilling over for udlandet Finansiel nettostilling over for udlandet

KONTOSYSTEM

8.09. Kontosystemet består af tre hovedkategorier af konti:

- a) løbende konti
  - 1) produktionskonto (I)
  - 2) indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskonti (II)
- b) akkumulationskonti (III)
- c) statuskonti (IV).

LØBENDE KONTI**Produktionskonto (I)⁽¹⁾**

- 8.10. Produktionskontoen (I) viser de transaktioner, der vedrører den egentlige produktionsproces. Den opgøres for institutionelle sektorer og for erhverv. Den har på tilgangssiden produktionen og på anvendelsessiden forbrug i produktionen.
- 8.11. Produktionskontoen kan bruges til at nå frem til en af de vigtigste saldposter i systemet, værditilvæksten — dvs. den værdi, der skabes af en hvilken som helst enhed, der udfører en produktionsaktivitet — samt et meget vigtigt aggregat, nemlig bruttonationalproduktet. Værditilvæksten er økonomisk signifikant for både de institutionelle sektorer og erhvervene.
- 8.12. Som det er tilfældet med saldposterne på følgende konti, kan værditilvæksten (kontoens saldposter) beregnes før eller efter fradrag af forbrug af fast realkapital, dvs. brutto eller netto. Da produktion værdiansættes i basispriser og forbrug i produktionen i køberpriser, omfatter værditilvæksten ikke produktskatter minus produktsubsidier.
- 8.13. For den samlede økonomis vedkommende omfatter produktionskontoen på tilgangssiden, ud over produktion af varer og tjenester, produktskatter minus produktsubsidier. Den giver således som saldpост bruttonationalproduktet (i markedspriser).
- 8.14. Eftersom de indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) ikke opdeles på brugersektorer, behandles hele værdien af produktionen af FISIM som forbrug i produktionen for en fiktiv sektor med nul produktion og negativ værditilvækst af samme omfang som forbruget i produktionen, dog med modsat fortegn. På denne måde reduceres alle sektorer og erhvervs værditilvækst tilsammen med dette beløb. Af hensyn til kontienes overskuelighed kan man undlade at indsætte en ekstra kolonne for den fiktive sektor, og i stedet opføre det tilsvarende tal i kolonnen for den samlede økonomi.

Indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskonti (II)

- 8.15. Fordeling og anvendelse af indkomst analyseres i fire faser: primær fordeling, sekundær fordeling, omfordeling via naturalieydelse og anvendelse af indkomst.

Den første fase vedrører dannelsen af indkomst som et direkte resultat af produktionsprocessen og dens fordeling på produktionsfaktorerne (arbejdskraft, kapital) og det offentlige (via produktions- og importskatter og subsidier). Den gør det muligt at fastslå overskuddet af produktionen (eller blandet indkomst, når der er tale om husholdninger) og den primære indkomst.

Anden fase vedrører omfordeling af indkomst via overførsler undtagen sociale overførsler i naturalier, hvilket giver den disponible indkomst.

Tredje fase beskriver omfordeling af indkomst via sociale overførsler i naturalier, hvilket giver den korrigerede disponible indkomst.

Fjerde fase beskriver, hvordan indkomsten forbruges og opspares, hvilket giver opsparingen.

⁽¹⁾ Se kapitel 3 »Fordelingstransaktioner«.

Tabel 8.2 — Konto I: Produktionskonto

Tilgang		Anvendelse											I alt						
		Tilsvarende posteringer på		S.1 Den samlede økonomi	S.15 Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	S.14 Husholdninger	S.13 Det offentlige	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikke-finansielle selskaber	Transaktioner og saldoposter	S.11 Ikke-finansielle selskaber	S.12 Finansielle selskaber		S.13 Det offentlige	S.14 Husholdninger	S.15 Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	Tilsvarende posteringer på		I alt
		Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet														Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	
3 595	3 595								P.1	Produktion								3 595	
3 048	3 048								P.11	Markedsført produktion								3 048	
171	171								P.12	Produktion til eget brug								171	
376	376								P.13	Anden ikke-markedsført produktion								376	
1 904									P.2	Forbrug i produktionen								1 904	
133	133								D.21-D.31	Produktskatter Produktsubsidier								133	
1 824									B.1g/B.1 * g	Bruttoværditilvækst/bruttonationalprodukt								1 824	
222									K.1	Forbrug af fast realkapital								222	
1 602									B.1n/B.1 * n	Nettoværditilvækst/nettonationalprodukt								1 602	

P.11 Finansielle selskaber: 102, herunder 48 for FISIM (P.1.19).

P.2 Den samlede økonomi: 1 904 svarende til summen af institutionelle sektorer (1 856) og til FISIM (48).

B.1g Den samlede økonomi: 1 824 svarende til summen af institutionelle sektorer (1 739) plus produktskatter minus produktsubsidier (133) minus FISIM.

*Primærindkomstfordelingskonti (II.1)***Indkomstdannelseskonto (II.1.1)**

Opbygningen af indkomstdannelseskontoen efter institutionelle sektorer er vist i tabel 8.3:

- 8.16. Indkomstdannelseskontoen vises også for erhverv i søjlerne i tilgangs- og anvendelsestabellerne.
- 8.17. Indkomstdannelseskontoen viser de sektorer, delsektorer og erhverv, som er kilden til, snarere end bestemmelsesstedet for, primær indkomst.
- 8.18. Den viser, i hvilket omfang værditilvæksten kan dække aflønning af ansatte og andre produktionsskatter minus -subsidier. Den registrerer overskuddet af produktionen, som er overskuddet (eller underskuddet) på produktionsaktiviteter, før der er taget højde for renter, jordrente mv. eller udgifter, som produktionsenheden skal:
- betale på finansielle aktiver eller på naturkapital, som den har lånt eller lejet
  - modtage for finansielle aktiver eller på naturkapital, som den ejer.
- Overskuddet af produktionen svarer til den indkomst, som enhederne indtjener ved brug af egne produktionsanlæg. Det er den sidste saldpост, som kan beregnes for både erhvervene og de institutionelle sektorer og delsektorer.
- 8.19. Når der er tale om personlige foretagender i husholdningssektoren, indeholder saldpостen på indkomstdannelseskontoen implicit et element, der svarer til vederlag for arbejde, som udføres af ejeren eller medlemmer af dennes familie, et vederlag, som ikke kan skelnes fra hans overskud som virksomhedsejer. Dette kaldes »blandet indkomst«.
- 8.20. Når der er tale om boligjenester, som ejere af egen bolig producerer for egen regning, er saldpостen på indkomstdannelseskontoen et overskud af produktionen.

Konto for allokering af primær indkomst (II.1.2)

- 8.21. Til forskel fra indkomstdannelseskontoen vedrører kontoen for allokering af primær indkomst, de residente enheder og institutionelle sektorer i deres egenskab af modtagere snarere end producenter af primær indkomst.
- 8.22. Primær indkomst er den indkomst, som residente enheder modtager i kraft af deres direkte deltagelse i produktionsprocessen, og den indkomst, som ejeren af et finansielt aktiv eller naturkapital modtager til gengæld for at stille kapital eller naturkapital til rådighed for en anden institutionel enhed.
- 8.23. Kontoen for allokering af primær indkomst (II.1.2) kan kun beregnes for de institutionelle sektorer og delsektorer, fordi det, når der er tale om erhverv, er umuligt at opdele visse strømme i tilknytning til finansiering (langfristede udlån og indlån) og aktiver.
- 8.24. Da indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) ikke er opdelt på brugersektorer, er de viste renteposter de faktisk betalte og modtagne renter. Der foretages en korrektion af tilgangen i kolonnen finansielle selskaber (med negativt fortegn) og i kolonnen fiktiv sektor (med positivt fortegn). Af hensyn til kontienes overskuelighed kan man undlade at indsætte en ekstra kolonne for den fiktive sektor, og i stedet opføre det tilsvarende tal i kolonnen for den samlede økonomi.
- 8.25. Kontoen for allokering af primær indkomst opdeles i en konto for virksomhedsindkomst (II.1.2.1) og en konto for allokering af anden primær indkomst (II.1.2.2).

Konto for virksomhedsindkomst (II.1.2.1)

- 8.26. Formålet med kontoen for virksomhedsindkomst er at få fastsat en saldpост, der svarer til begrebet løbende udbytte før fordeling og indkomstskat, som det normalt bruges i virksomhedsregnskaber.

Tabel 8.3 — Konto II.1.1: Indkomstdannelseskonto

Tilgang

Anvendelse

I alt	Tilsvarende posteringer på		S.1 Den samlede økonomi	S.15 Non-profit institutioner	S.14 Husholdninger	S.13 Der offentlige	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikke-finansielle selskaber	Transaktioner og saldoposter	Anvendelse		I alt					
	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet								S.1	S.15 Non-profit institutioner	S.14 Husholdninger	S.13 Der offentlige	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikke-finansielle selskaber	Tilsvarende posteringer på	
																Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester
									B.1g/B.1* g Bruttoværditilvækst/ bruttonationalprodukt	872	73	188	575	31	1 824	1 824	
									B.1n/B.1* n Nettoværditilvækst/ nettonationalprodukt	735	63	158	533	28	1 602	1 602	
762			762	23	39	140	15	545	D.1 Aflønning af ansatte								
569			569	12	39	87	10	421	D.11 Løn								
193			193	11	0	53	5	124	D.12 Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger								
174			174	10	0	48	4	112	D.121 Faktiske arbejds-giverbidrag til sociale ordninger								
19			19	1	0	5	1	12	D.122 Imputerede arbejds-giverbidrag til sociale ordninger								
235			235	0	3	2	3	86	D.2 Produktions- og importskatter							0	
141			141						D.21 Produktskatter							0	
121			121						D.211 Moms							0	
17			17						D.212 Importskatter og told ekskl. moms							0	

Tilgang

Anvendelse

I alt	Tilsvarende posteringer på		S.1 Den samlede økonomi	S.15 Non-profit institutioner	S.14 Husholdninger	S.13 Det offentlige	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikke-finansielle selskaber	S.11 Transaktioner og saldogposter	S.11 Ikke-finansielle selskaber	S.12 Finansielle selskaber	S.13 Det offentlige	S.14 Husholdninger	S.15 Non-profit institutioner	S.1 Den samlede økonomi	Tilsvarende posteringer på		I alt
	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet														Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	
	0					17			D.2121	Told m.v.					17	0	0	17
	0					0			D.2122	Importskatter ekskl. moms og told					0	0	0	0
						3			D.214	Produktskatter undtagen moms og importskatter					3	0	0	3
	0					94			D.29	Andre produktions-skatter					94	0	0	94
	0					-44			D.3	Subsidier					-44	0	0	-44
	0					-8			D.31	Produktsubsidier					-8	0	0	-8
	0					0			D.311	Importsubsidier					0	0	0	0
	0					-8			D.319	Andre produktsubsidi-er					-8	0	0	-8
	0					-36			D.39	Andre produktions-subsidier					-36	0	0	-36
446	66	380	7	44	46	39	66	145	D.4	Formueindkomst	78	160	30	134	5	407	39	446
222	16	206	7	17	39	77	66	66	D.41	Renter	25	125	12	33	5	200	22	222
0	0	0							P.119	Markedsmæssig produktion		-48			0	0	0	0
120	36	84	0	0	0	36	48	48	D.42	Udloddet selskabsudbytte	3	25	18	57	0	103	17	120
60	0	60				36	24	24	D.421	Udbytte	3	25	5	13	0	46	14	60
60	36	24				0	24	24	D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber		13	44	0	57	3	3	60

Anvendelse

Tilgang

I alt	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15 Non-profit institutioner	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15 Non-profit institutioner	Tilsvarende posteringer på		S.1	I alt
	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet												Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester		
14	14	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14
25			25														25
65			65	0	27	7	0	31									65
1 855			1 855	6	1 390	221	29	209									1 855
1 633			1 633	3	1 348	191	19	72									1 633

FISIM-korrektionen for den samlede økonomi (0) er lig med summen af sektoren finansielle selskaber (-48) og den fiktive sektor (+48).

8.27. Når der er tale om offentlig forvaltning og service og non-profit institutioner rettet mod husholdninger, vedrører denne konto kun disses markedsmæssige aktiviteter.

8.28. Virksomhedsindkomst svarer til overskud af produktionen eller blandet indkomst (på tilgangssiden):

plus formueindkomst modtaget i forbindelse med finansielle og andre aktiver, som tilhører virksomheden (på tilgangssiden)

minus renter af gæld, som skal betales af virksomheden, og leje af jorden og anden naturkapital, som er lejet af virksomheden (på anvendelsessiden).

Formueindkomst, som skal betales, i form af udbytte eller reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer fratrækkes ikke virksomhedsindkomst.

Konto for allokering af anden primær indkomst (II.1.2.2)

8.29. Formålet med kontoen for allokering af anden primær indkomst er at vende tilbage fra begrebet virksomhedsindkomst til begrebet primær indkomst. Derfor indeholder den de elementer af primær indkomst, som ikke er med i kontoen for virksomhedsindkomst:

a) for selskabers vedkommende: udloddet udbytte og reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer (på anvendelsessiden)

b) for husholdningers vedkommende:

1) formueindkomst, som skal betales, ekskl. jordrente mv. og renter, som skal betales i forbindelse med virksomhedens aktiviteter (på anvendelsessiden)

2) aflønning af ansatte (på tilgangssiden)

3) modtaget formueindkomst, undtagen formueindkomst modtaget i forbindelse med virksomhedens aktiviteter (på tilgangssiden)

c) for det offentlige vedkommende:

1) formueindkomst, som skal betales, undtagen formueindkomst, som skal betales i forbindelse med markedsaktiviteter (på anvendelsessiden)

2) produktions- og importskatter minus subsidier (på tilgangssiden) modtaget formueindkomst, undtagen formueindkomst modtaget i forbindelse med markedsaktiviteter (på tilgangssiden).

Sekundærindkomstfordelingskonto (II.2)

8.30. Sekundærindkomstfordelingskontoen viser, hvorledes en institutionel sektors primærindkomstsaldo allokeres ved omfordeling: løbende indkomst- og formueskatter mv., sociale bidrag og ydelser (ekskl. sociale overførsler i naturalier) og andre løbende overførsler.

8.31. Kontoens saldopost er den disponible indkomst, som afspejler løbende transaktioner og eksplicit ekskluderer kapitaloverførsler, reale kapitalgevinster og -tab samt følgerne af begivenheder såsom naturkatastrofer.

8.32. Bidrag til sociale ordninger registreres⁽²⁾ på anvendelsessiden af husholdningernes sekundærindkomstfordelingskonto og på tilgangssiden af sekundærindkomstfordelingskontoen for de institutionelle sektorer, som er ansvarlige for administrationen af sociale forsikringsordninger. Når de betales af arbejdsgiverne for de ansatte, inkluderes de først i aflønning af ansatte på anvendelsessiden i arbejdsgiverens indkomstdannelseskonto, eftersom de udgør en del af lønomkostningerne; de registreres endvidere som aflønning af ansatte på tilgangssiden af husholdningernes konto for allokering af primær indkomst, eftersom de svarer til ydelser til husholdninger.

⁽²⁾ De bidrag til sociale ordninger, der opføres på anvendelsessiden af husholdningernes sekundærindkomstfordelingskonto, er eksklusive servicegebyr til pensionskasser og andre forsikringsselskaber, hvis tilgange helt eller delvis udgøres af faktiske bidrag til sociale ordninger.

Tilgang

Anvendelse

Konti	I alt	Tilsvarende posteringer på		S.1 Den samlede økonomi	S.15 Non-profitinstitutioner mod husholdningerne	S.14 Husholdninger	S.13 Det offentlige	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikke-finansielle selskaber	Transaktioner og saldoposter	Tilsvarende posteringer på		I alt	Konti
		Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet								S.1 Den samlede økonomi	S.15 Non-profitinstitutioner mod husholdningerne		
II.1.2.2. Konto for til- deling af anden primær- ind- komst	901	0	0	901	6	532	41	65	257	Virksomhedsind- komst, brutto	B.4g	0	0	II.1.2.2. Konto for til- deling af anden primær- ind- komst
	679	0	0	679	3	490	11	55	120	Virksomhedsind- komst, netto	B.4n	0	0	
	768	6	6	766		766				Aflønning af ansatte	D.1			
	575			573		573				Løn	D.11			
	193			193		193				Arbejdsgiverbidrag til sociale ord- ninger	D.12			
	174			174		174				Faktiske arbejds- giverbidrag til so- ciale ordninger	D.121			
	19			19		19				Imputerede ar- bejdsgiverbidrag til sociale ordninger	D.122			
	235			235			235			Produktions- og importskatter	D.2	0	0	
	141			141			141			Produktskatter	D.21	0	0	
	121			121			121			Moms	D.211	0	0	
	17			17			17			Importskatter og told ekskl. moms	D.212	0	0	
	17			17			17			Told m.v.	D.2121	0	0	
	0			0			0			Importskatter ekskl. moms og told	D.2122	0	0	
	3			3			3			Produktskatter undtagen moms og importskatter	D.214	0	0	
	94			94			94			Andre produk- tionsskatter	D.29	0	0	
	-44			-44			-44			Subsidier	D.3	0	0	
	-8			-8			-8			Produktsubsidier	D.31	0	0	

Tilgang	Anvendelse										
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15 Non-profit institu- tioner	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	S.11	S.11
	Konto for varer og tjene- ster	Konto for ud- landet									
I alt	Konto for varer og tjene- ster	Konto for ud- landet	Den samlede økonomi	rettet mod hushold- ningerne	Hus- hold- ninger	Det of- fentlige	Finan- sielle sel- skaber	Ikke fi- nansielle selskaber	Ikke fi- nansielle selskaber	Ikke fi- nansielle selskaber	I alt
19	19	1	1	1	5	12	D.623	Ikke-fondsbase- rede sociale ydelser til lønmottagere	19	19	19
52	52	52	D.624	Kontante sociale bi- standsytelser	52	D.7	Andre løbende over- førsler	11	11	11	52
278	9	269	2	71	139	46	D.7	Andre løbende over- førsler	11	11	278
45	2	43	43	31	4	8	D.71	Skadesforsikrings- præmier, netto	8	8	45
45	45	45	D.72	Skadesforsikrings- statninger	45	D.73	Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og ser- vice	96	96	96	45
96	96	96	D.73	Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og ser- vice	96	D.74	Løbende internatio- nalt samarbejde	31	31	31	96
32	1	31	D.74	Løbende internatio- nalt samarbejde	31	D.75	Diverse løbende overførsler	3	3	3	32
56	2	54	2	40	8	1	D.75	Diverse løbende overførsler	3	3	56
1 826	1 826	40	1 187	382	32	185	B.6g	Disponibel ind- komst, brutto	185	185	1 826
1 604	1 604	37	1 145	352	22	48	B.6n	Disponibel ind- komst, netto	48	48	1 604

Konto for indkomstfordeling via naturalieydelser (II.3)

- 8.33. Kontoen for indkomstfordeling via naturalieydelser giver et bredere billede af husholdningernes indkomst ved at inkludere de strømme, der svarer til anvendelsen af individuelle varer og tjenester, som disse husholdninger modtager vederlagsfrit, dvs. sociale ydelser i naturalier og overførsler af individuelle ikke-markedsmæssige varer og tjenester, idet disse to kategorier af strømme grupperes sammen under begrebet sociale overførsler i naturalier. Dette letter sammenligninger over en periode, når der er forskelle eller ændringer i de økonomiske og sociale betingelser, og supplerer analyserne af offentlig forvaltning og services rolle i omfordelingen af indkomst.
- 8.34. Sociale overførsler i naturalier registreres på tilgangssiden af kontoen for omfordeling via naturalieydelser, når der er tale om husholdninger, og på anvendelsessiden, når der er tale om offentlig forvaltning og service og non-profit institutioner rettet mod husholdninger.
- 8.35. Saldoposten på kontoen for omfordeling via naturalieydelser er den korrigerede disponible indkomst.

Indkomstanvendelseskonto (II.4)

- 8.36. For de institutionelle sektorer med konsum viser indkomstanvendelseskontoen, hvorledes den disponible indkomst (eller den korrigerede disponible indkomst) opdeles mellem udgifter til konsum (eller faktisk konsum) og opsparing.
- 8.37. I systemet er det kun offentlig forvaltning og service, NPISH'er og husholdninger, der har konsum. Endvidere inkluderer indkomstanvendelseskontoen, for husholdninger og pensionskasser, en korrektionspost (D.8 Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser), som vedrører den måde, transaktioner mellem husholdninger og pensionskasser registreres på⁽³⁾.

Konto for anvendelse af disponibel indkomst (II.4.1)

- 8.38. Kontoen for anvendelse af disponibel indkomst omfatter begrebet udgifter til konsum finansieret af de forskellige berørte sektorer: husholdninger, offentlig forvaltning og service og non-profit institutioner rettet mod husholdninger.
- 8.39. Saldoposten på kontoen for anvendelse af disponibel indkomst er opsparing.

Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst (II.4.2)

- 8.40. Kontoen for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst inkluderer begrebet faktisk konsum, der svarer til værdien af de varer og tjenester, som faktisk er til rådighed for husholdningerne til konsum, selv om anskaffelsen heraf finansieres af offentlig forvaltning og service eller non-profit institutioner rettet mod husholdninger.

Som følge heraf svarer det faktiske konsum i offentlig forvaltning og service kun til det kollektive konsum. Eftersom non-profit institutioners udgifter til konsum betragtes som værende fuldstændig individuelt, er deres faktiske konsum lig med nul.

- 8.41. For den samlede økonomis vedkommende er udgifter til konsum og faktisk konsum lig hinanden; det er kun fordelingen over de forskellige institutionelle sektorer, der varierer. Det samme gælder for disponibel indkomst og korrigeret disponibel indkomst.
- 8.42. Opsparing er saldoposten i begge versioner af indkomstanvendelseskontoen. Dens værdi er ens for alle sektorer, uanset om den er opnået ved at trække udgifter til konsum fra disponibel indkomst eller ved at trække faktisk konsum fra korrigeret disponibel indkomst.

⁽³⁾ Se kapitel 3 »Fordelingstransaktioner«.

Tabel 8.8 — Konto II.4.1: Konto for anvendelse af disponibel indkomst

Anvendelse																
Tilgang	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15 Non-profit institu- tioner	S.14	S.13	S.12	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15 Non- profit institu- tioner	S.1	Tilsvarende posteringer på		I alt
	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet												Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	
			Den samlede økonomi	Husholdninger	Husholdninger	Det offentlige	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	rettet mod husholdningerne	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	
	Transaktioner og saldposter															
	B.6g Disponibel indkomst, brutto															
			185	32	382	1 187	40	1 826								1 826
	B.6n Disponibel indkomst, netto															
			48	22	352	1 145	37	1 604								1 604
1 371			1 371	13	996	362							1 371			1 371
1 215			1 215	13	996	206							1 215			1 215
156			156			156							156			156
11	0	11	0	11	0	0	11	0						11	0	11
455			455	27	202	20	21	185								
233			233	24	160	-10	11	48								
-41			-41													
	D.8 Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver															
	B.8g Opsparing, brutto															
	B.8n Opsparing, netto															
	B.12 Saldo på udlandskontoens løbende poster															

- 8.43. Opsparing er det (positive eller negative) beløb, der er resultatet af løbende transaktioner, som etablerer forbindelsen til akkumulationen. Hvis opsparingen er positiv, bruges ikke-anvendt indkomst til anskaffelse af aktiver eller nedbringelse af passiver. Hvis opsparingen er negativ, afvikles visse aktiver eller visse passiver forøges.

AKKUMULATIONSKONTI (III)⁽⁴⁾

- 8.44. Akkumulationskonti er strømkonti. Her registreres de forskellige årsager til ændringer i enhedernes aktiver og passiver og ændringer i deres nettoformue.
- 8.45. Ændringer i aktiver registreres i venstre side af kontiene (plus eller minus), ændringer i passiver og nettoformue i højre side (plus eller minus).

Kapitalkonto (III.1)

- 8.46. Kapitalkontoen registrerer residente enheders anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle aktiver og måler ændringer i nettoformuen forårsaget af opsparing (slutsaldoposten på de løbende konti) og kapitaloverførsler.
- 8.47. Kapitalkontoen gør det muligt at fastslå, i hvor stort omfang anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle aktiver er finansieret af opsparing og ved kapitaloverførsler. Den viser en positiv fordringserhvervelse, netto, der svarer til det nettobeløb, som en enhed eller en sektor har til rådighed til direkte eller indirekte finansiering af andre enheder eller sektorer, eller en negativ fordringserhvervelse, netto, der svarer til det beløb, som en enhed eller sektor er nødt til at låne fra andre enheder eller sektorer.

Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler (III.1.1)

- 8.48. Denne konto gør det muligt at fastslå ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler, som svarer til nettoopsparing plus modtagne kapitaloverførsler minus betalte kapitaloverførsler.

Konto for erhvervelser af ikke-finansielle aktiver (III.1.2)

- 8.49. Denne konto registrerer erhvervelser minus afhændelser af ikke-finansielle aktiver med henblik på at vende tilbage fra begrebet ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler til begrebet fordringserhvervelse, netto.

Finansiell konto (III.2)

- 8.50. Den finansielle konto registrerer, efter typen af finansielt instrument, ændringerne i de finansielle aktiver og passiver, som udgør fordringserhvervelse, netto.
- 8.51. Den klassifikation af aktiver og passiver, der bruges i den finansielle konto, er identisk med den, der bruges i statuskontiene.

Konto for andre ændringer i status (III.3)

- 8.52. Kontoen for andre ændringer i status registrerer ændringer i enheders aktiver og passiver, undtagen dem, der sker i forbindelse med opsparing og frivillige formueoverførsler, eftersom sidstnævnte bliver registreret på kapitalkontoen og den finansielle konto. Den er delt i to: kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status (III.3.1) og omvurderingskontoen (III.3.2).

⁽⁴⁾ Se kapitlerne »Finansielle transaktioner« og »Andre strømme«.

Tabel 8.10 — Konto III.1.1: Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver												Ændringer i passiver og nettoformue								
I alt	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15 Non-profit institutioner	S.14	S.13	S.12	S.11	Transaktioner og saldoposter	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15 Non-profit institutioner	S.1	Tilsvarende posteringer på		I alt		
	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet														Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester			
			Den samlede økonomi	rettet mod husholdningerne	Husholdninger	Det offentlige	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber											233	
									B.8n										233	
									B.12										-41	
									D.9										66	
									D.91										2	
									D.92										27	
									D.99										37	
									D.9										-66	
									D.91										-2	
									D.92										-27	
									D.99										-37	
192	-38	230		21	178	-38	4	65	B.10.1										-37	
									B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler									-37	
									B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler		65	4	-38	178	21	230	-38		192

Konto for andre mængdemæssige ændringer i status (III.3.1)

8.53. De bevægelser, som registreres i kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status, påvirker nettoformuen på de pågældende enheders, sektorer og delsektorer statuskonti. Denne ændring, der kaldes ændring i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status, er kontoens saldpóst.

Omvurderingskonto (III.3.2)

8.54. Omvurderingskontoen registrerer ændringer i værdien af aktiver og passiver forårsaget af prisændringer.

For at givet aktiv eller passiv måles denne ændring som:

For et givet aktiv eller passiv måles denne ændring som:

- a) enten forskellen mellem dets værdi ved slutningen af regnskabsperioden og dets værdi ved begyndelsen af regnskabsperioden eller på den dato, hvor det første gang blev opført på statuskontoen
- b) eller forskellen mellem dets værdi på den dato, hvor det blev skrevet ud af statuskontoen, og dets værdi ved begyndelsen af regnskabsperioden eller på den dato, hvor det første gang blev opført på statuskontoen.

Denne forskel kaldes »nominel kapitalgevinst (eller -tab)«.

En nominel kapitalgevinst svarer til en positiv omvurdering af et aktiv eller en negativ omvurdering af et (finansiet) passiv.

Et nominelt kapitaltab svarer til en negativ omvurdering af et aktiv eller en positiv omvurdering af et (finansiel) passiv.

8.55. De strømme, der registreres på omvurderingskontoen, ændrer nettoformuen på de pågældende enheders statuskonto. Denne ændring, der kaldes »ændring i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab«, er kontoens saldpóst. Den opføres på »ændringer i passiver og nettoformue«-siden.

8.56. Omvurderingskontoen opdeles i to underkonti: konto for neutrale kapitalgevinster og -tab (III.3.2.1) og konto for reale kapitalgevinster og -tab (III.3.2.2).

Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab (III.3.2.1)

8.57. Kontoen for neutrale kapitalgevinster og -tab registrerer ændringer i værdien af aktiver og passiver i forhold til ændringer i det generelle prisniveau. Sådanne ændringer svarer til den omvurdering, som er nødvendig for at opretholde aktivers og passivers generelle købekraft. Det generelle prisindeks, der skal anvendes til denne beregning, er prisindekset for endelig indenlandsk anvendelse ekskl. lagerændringer.

Konto for reale kapitalgevinster og -tab (III.3.2.2)

8.58. Reale kapitalgevinster og -tab måler forskellen mellem nominelle kapitalgevinster og -tab og neutrale kapitalgevinster og -tab.

8.59. Hvis de nominelle kapitalgevinster minus de nominelle kapitaltab på et givet aktiv overstiger de neutrale kapitalgevinster minus de neutrale kapitaltab, er der tale om en real kapitalgevinst på aktivet for den enhed, som ejer det. Denne gevinst afspejler det faktum, at den faktiske pris på aktivet gennemsnitligt er steget hurtigere end det generelle prisniveau. Omvendt fremkalder et fald i den relative pris på aktivet et reelt kapitaltab for den enhed, som ejer det.

Tilsvarende fremkalder en stigning i den relative pris på et passiv et reelt kapitaltab på passiver, mens et fald i den relative pris på et passiv skaber en real kapitalgevinst på passiver.

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue											
		Tilsvarende posteringer på	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	Tilsvarende posteringer på		I alt		
I alt	Konto for varer og tjenester	Den samlede økonomi	Non-profit institutioner	Husholdninger	Det offentlige	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger		Den samlede økonomi	Konto for varer og tjenester
	17		17	3	14			Transaktioner og saldpoper	heraf: AN.21	Naturkapital			
								AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver				
5		5	2	2	2	2	AF	Finansielle aktiver/passiver					-2
							K.7	Tab ved katastrofer					
							K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse					
3		3	2	1			K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.					
2		2	-2	2	2	2	K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur					-1
							K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur					
2		2		2			K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver					
2		2		2			K.12.21	Monetarisering/demonetarisering af guld					
							K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld					
7		7		7			heraf: AF.1	Monetært guld og trækingsrettigheder (SDR)					
							AF.2	Sedler og mønt samt indskud					

Ændringer i aktiver										Ændringer i passiver og nettoformue										
I alt	Tilsvarende posterings på		S.1	S.15 Non-profit institutioner	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15 Non-profit institutioner	S.1	Tilsvarende posterings på		I alt			
	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet													Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet				
									Transaktioner og saldoposter											
									AF.3 Værdipapirer undtagen aktier	3	-3									
-4			-4						AF.4 Lån									-4		
									AF.5 Aktier og andre ejerandelsbeviser	-2										
2			2						AF.6 Forsikrings tekniske reserver					2				2		
									AF.7 Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender											
									B.10.2 Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status											
																17	-4	2	2	17

Ændringer i aktiver										Ændringer i passiver og nettoformue										
Konti	I alt	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15 Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		I alt	Konti	
		Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester													Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester			
										Andre strømme og saldposter										
	28	3	25	1	4	4	19	2	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	2	19	2	2	25	3	28	28		
	29	1	28		2	24	1	1	AF.4	Lån	1	24	1	1	28	1	29	29		
	28	2	26	8	8	13	4	1	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	4	13	4	1	28	2	28	28		
	8	1	7	6	6	1	1	1	AF.6	Forsikringstekniske reserver	1	1	1	7	1	8	8			
	7	3	5	1	1	3	3	3	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	3	3	3	5	3	7	7			
									B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab										
III.3.2.2. Konto for reale kapitalgevinster og -tab	81	81	2	24	12	1	43		K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab									III.3.2.2. Konto for reale kapitalgevinster og -tab	
	5	5	1	1	3	3	3	3	AN	Ikke-finansielle aktiver	3	3	3	3	5	5	6	208		
	3	3	3	3	3	3	3	3	AN.1	Producerede aktiver	3	3	3	3	3	3	3	8		
	2	2	2	2	2	2	2	2	AN.11	Faste aktiver	2	2	2	2	2	2	2	2		
	77	77	2	22	12	1	40	40	AN.12	Lagerbeholdninger	40	1	40	40	77	2	87	208		
	76	76	2	22	12	1	40	40	AN.13	Værdigenstande	40	1	40	40	76	2	87	208		
	1	1	1	1	1	1	1	1	AN.2	Ikke-producerede aktiver	1	1	1	1	1	1	1	8		
									AN.21	Naturkapital								1		
									AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver								1		

Ændringer i aktiver

Ændringer i passiver og nettoformue

Konti	Tilsvarende posteringer på			S.1 Den samlede økonomi	S.15 Non-profit institutioner rettet mod husholdninger	S.14 Husholdninger	S.13 Det offentlige	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikke-finansielle selskaber	Andre strømme og saldpoper	Ændringer i passiver og nettoformue									
	Konto for varer og tjenester		Konto for udlandet								S.1 Den samlede økonomi	S.15 Non-profit institutioner rettet mod husholdninger	S.14 Husholdninger	S.13 Det offentlige	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikke-finansielle selskaber	I alt	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	S.1																	
	-57	-5	-52	-2	-20	-6	-13	-10		Finansielle aktiver/ passiver	AF	-18	-17	-7	-6	-2	-50	-3	-54	
	-3		-3							Monetært guld og trækningsretigheder (SDR)	AF.1									
	-32	-2	-30	-2	-17	-3	-8			Sedler og mønt samt indskud	AF.2	-1	-26	-2	-1	-1	-29	-2	-32	
	17	1	15	2	2	-2	11	1		Værdipapirer undtagen aktier	AF.3	1	13	3			16	1	17	
	-29	-1	-28			-2	-24	-1		Lån	AF.4	-18		-7	-3	-1	-29		-29	
	6			5	2		3	1		Aktier og andre ejer- andelsbeviser	AF.5	3	3				6		6	
	-8	-1	-7	-6	-1		-1	-1		Forsikrings tekniske reserver	AF.6		-7			-7	-1		-8	
	-7	-3	-5	-1	-1		-3	-3		Andre forfaldne ikke-betalte mellem- værender	AF.7	-3		-2	-1	-6	-1		-7	
										<i>Ændringer i netto- formue forårsaget af reale kapitalgevin- ster/-tab</i>	B.10.32	51	5	12	9	2	80	-1	78	

STATUSKONTI (IV)⁽⁵⁾

- 8.60. Formålet med statuskontiene er at give et billede af enhedernes aktiver og passiver og nettoformue ved begyndelsen og slutningen af regnskabsperioden og af ændringer statuskontiene imellem. Rækkefølgen er som følger:
- primostatuskonto (IV.1)
  - ændringer i statuskonto (IV.2)
  - ultimostatuskonto (IV.3).

Primostatuskonto (IV.1)

- 8.61. Primostatuskontoen registrerer værdien af aktiver og passiver, som enheder ejer ved begyndelsen af regnskabsperioden.

Disse poster er opdelt i kategorier på grundlag af klassifikationen af aktiver og passiver.

De værdiansættes i de ved begyndelsen af regnskabsperioden gældende priser.

Forskellen mellem aktiver og passiver — kontoens saldopost — er nettoformuen ved regnskabsperiodens begyndelse.

Ændringer i statuskonto (IV.2)

- 8.62. Kontoen for ændringer i statuskonto registrerer ændringer i værdien af aktiver og passiver i løbet af regnskabsperioden og aggregerer de beløb, der er registreret på de forskellige akkumulationskonti, dvs. ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler, ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status og ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab.

Ultimostatuskonto (IV.3)

- 8.63. Ultimostatuskontoen registrerer værdien af aktiver og passiver, som enheder ejer ved slutningen af regnskabsperioden. Disse poster er opdelt i kategorier på grundlag af samme klassifikation, som bruges i primostatuskontoen, og værdiansættes i de ved slutningen af regnskabsperioden gældende priser.

Forskellen mellem aktiver og passiver er nettoformuen ved slutningen af regnskabsperioden.

- 8.64. Værdien af et aktiv eller et passiv på ultimostatuskontoen er lig med summen af dets værdi på primostatuskontoen og det beløb, som er opført for den pågældende post på kontoen for ændringer i statuskonto.

KONTI FOR UDLANDET (V)

- 8.65. Kontiene for udlandet registrerer transaktioner mellem residente og ikke-residente enheder. Udlandet udgør ikke en institutionel sektor som sådan, men i systemets struktur spiller det en lignende rolle.

- 8.66. Kontosystemet for udlandet følger samme generelle mønster som kontiene for den institutionelle sektor, dvs.:

- løbende konti
- akkumulationskonti
- statuskonti.

- 8.67. Disse konti opstilles fra udlandets synspunkt. Det, som er tilgang for udlandet, er således anvendelse for den samlede økonomi, og omvendt. Tilsvarende er et finansielt aktiv, som ejes af udlandet, et passiv for den samlede økonomi, og omvendt (bortset fra monetært guld og særlige trækingsrettigheder).

⁽⁵⁾ Se kapitlet »Statuskonti«.

Aktiver	Passiver og nettoformue											
	Konti	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15 Non-profit institutioner rettet mod husholdninger	S.14	S.13	S.12	S.11	Transaktioner, andre strømme, beholdninger og saldoposter	I alt	Konti
		Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet									
	361	134	227	3	55	19	150		150	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	361
										B.90	<i>Nettoformue</i>	10 692
IV.2. Ændringer i balance											Ændringer i aktiver/passiver i alt	
482			482	25	110	56	1	290		AN	Ikke-finansielle aktiver	
289			289	21	61	25	-1	182		AN.1	Producerede aktiver	
239			239	21	47	20	1	150		AN.11	Faste aktiver	
34			34	4	4	1	29	29		AN.12	Lagerbeholdninger	
16			16	10	10	4	-2	3		AN.13	Værdigenstande	
193			193	4	49	30	2	108		AN.2	Ikke-producerede aktiver	
191			191	4	48	30	1	108		AN.21	Naturkapital	
2			2	1	1					AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	
787		57	730	33	199	123	294	81		AF	Finansielle aktiver/passiver	767
19		1	18			1	17			AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	IV.2. Ændringer i balance
130		11	119	12	68	7	15	17		AF.2	Sedler og mønt samt indskud	130
187		9	178	13	35	29	80	21		AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	187
											Den samlede økonomi	276
											Den samlede økonomi	276
											Konto for varer og tjenester	59
											Konto for udlandet	276
											Tilsvarende posteringer på	361

Aktiver

Passiver og nettoformue

Konti	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15 Non-profit institutioner rettet mod hushold- min- gerne	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	Tilsvarende posteringer på		I alt	Konti				
	I alt	Konto for va- rer og tjenester												Konto for ud- landet	S.1			Den samlede øko- nomi	Konto for ud- landet	Konto for va- rer og tjenester	
																					I alt
									Transaktioner, andre strømme, beholdninger og saldoposter												
	250	10	240	5	45	5	163	27	AF.4	Lån	AF.4	Lån	68	68	93	28	24	213	37	250	
	80	5	75	1	13	34	19	9	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	42	42	30		4	77	3	80	
	38		38	38					AF.6	Forsikrings tekniske reserver	AF.6	Forsikrings tekniske reserver	38	38	38			38		38	
	82	21	61	8	40	6	7	7	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellem- værender	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellem- værender	37	37	10	5	52	30		82	
									B.10	Ændringer i netto- formue	B.10	Ændringer i netto- formue	216	216	10	2	276	31	535	-34	501
									B.10.1	Ændringer i netto- formue forårsaget af opsparring og ka- pitaloverførsler	B.10.1	Ændringer i netto- formue forårsaget af opsparring og ka- pitaloverførsler	65	65	4	-38	178	21	230	-38	192
									B.10.2	Ændringer i netto- formue forårsaget af andre mængde- mæssige ændringer i status	B.10.2	Ændringer i netto- formue forårsaget af andre mængde- mæssige ændringer i status	17	17	-4	2	2	17		17	
									B.10.3	Ændringer i netto- formue forårsaget af nominelle kapi- talgevinster/-tab	B.10.3	Ændringer i netto- formue forårsaget af nominelle kapi- talgevinster/-tab	134	134	10	38	96	10	288	4	292
									B.10.31	Ændringer i netto- formue forårsaget af neutrale kapital- gevinster/-tab	B.10.31	Ændringer i netto- formue forårsaget af neutrale kapital- gevinster/-tab	82	82	5	26	87	8	208	6	214
									B.10.32	Ændringer i netto- formue forårsaget af reale kapitalge- vinster/-tab	B.10.32	Ændringer i netto- formue forårsaget af reale kapitalge- vinster/-tab	51	51	5	12	9	2	80	-1	78

LØBENDE KONTI

Udlandskonto for varer og tjenester (V.1)

8.68. Import af varer og tjenester opføres på kontoens tilgangsside og eksport af varer og tjenester på anvendelsessiden. Forskellen mellem tilgang og anvendelse er kontoens saldobest, som kaldes »udlandskontoens vare- og tjenestebalance«. Hvis den er positiv, er der overskud for udlandet og underskud for den samlede økonomi, og omvendt, hvis den er negativ.

8.69. For at være konsekvent ved måling af residente enheders produktion værdiansættes import til en ækvivalent til basisprisen, dvs. ekskl. importskatter, men inkl. importsubsidier.

Import af varer, der er opført på udlandskontoen for varer og tjenester, værdiansættes fob, dvs. ved eksportlandets grænse. Eksport af varer værdiansættes også fob.

Når transport- og forsikringstjenester, som er inkluderet i fob-værdien af importerede varer (dvs. mellem fabrikken og det eksporterende lands grænse), leveres af residente enheder, skal de medregnes i værdien af den vareimporterede økonomis eksport af tjenester. Når transport- og forsikringstjenester, som er inkluderet i fob-værdien af eksporterede varer, omvendt leveres af ikke-residente enheder, skal de medregnes i værdien af den vareeksporterende økonomis import af tjenester.

Udlandskonto for primære indkomster og løbende overførsler (V.II)

8.70. Formålet med udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler er at få opgjort saldoen på udlandskontoens løbende poster, som i systemets struktur svarer til de institutionelle sektorer opsparring. Denne konto er en komprimeret version af kontosystemet for en institutionel sektor, som strækker sig fra kontoen for allokering af primær indkomst til indkomstanvendelseskontoen.

8.71. På tilgangssiden viser udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler udlandskontoens vare- og tjenestebalance. Den registrerer også på tilgangs- eller anvendelsessiden alle fordelingstransaktioner, som kan berøre udlandet, bortset fra kapitaloverførsler.

UDLANDSKONTI FOR AKKUMULATION (V.III)

Kapitalkonto (V.III.1)

8.72. Kapitalkontoen for udlandet registrerer ikke-residente enheders anskaffelser minus afhændelser af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver og måler ændringer i nettoformue forårsaget af opsparring og kapitaloverførsler.

8.73. Saldoposten på kapitalkontoen er udlandets fordringerhvervelse, netto. Den er lig med, dog med modsat fortegn, summen af de residente institutionelle sektorer fordringerhvervelse, netto.

Finansielt konto (V.III.2)

8.74. Opstillingen i udlandets finansielle konto er identisk med de institutionelle sektorer finansielle konto.

Konto for andre ændringer i status (V.III.3)

8.75. Ligesom det er tilfældet med de institutionelle sektorer, bestemmes ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status og ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab efter hinanden, idet kapitalgevinsterne og -tabene selv opdeles i neutrale og reale kapitalgevinster og -tab.

8.76. At der ikke optræder producerede aktiver på udlandets akkumulationskonti og statuskonti skyldes, at man har vedtaget, at der oprettes en fiktiv institutionel enhed, idet udlandet anses for at have anskaffet et finansielt aktiv — og omvendt for aktiver, som i andre økonomier indehaves af residente enheder.

STATUSKONTI (V.IV)

8.77. Udlandets statuskonti indeholder finansielle aktiver og passiver. På aktivsiden registreres de samlede anskaffelser minus afhændelser af monetært guld og SDR mellem ikke-residente og residente enheder.

Tabel 8.16 — Samlede konti for udlandet (konto for transaktioner med udlandet)

V.I. Udlandskonto for varer og tjenester

Tilgang		Anvendelse		
P.6	Eksport af varer og tjenester	536	P.7 Import af varer og tjenester	497
P.61	Eksport af varer	462	P.71 Import af varer	392
P.62	Eksport af tjenester	74	P.72 Import af tjenester	105
B.11	Udlandskontoens vare- og tjenestebalance	-39		

V.II. Udlandskonto for primære indkomster og løbende overførsler

Tilgang		Anvendelse		
D.1	Aflønning af ansatte	6	B.11 Udlandskontoens vare- og tjenestebalance	-39
D.11	Løn	6		
			D.1 Aflønning af ansatte	2
D.2	Produktions- og importskatter	0	D.11 Løn	2
D.21	Produktskatter	0	D.12 Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0
D.211	Moms	0	D.121 Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0
D.212	Importskatter og told ekskl. moms	0	D.122 Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0
D.2121	Told m.v.	0		
D.2122	Importskatter ekskl. moms og told	0	D.2 Produktions- og importskatter	0
			D.21 Produktskatter	0
D.214	Produktskatter undtagen moms og importskatter		D.211 Moms	0
D.29	Andre produktionsskatter	0	D.212 Importskatter og told ekskl. moms	0
			D.2121 Told m.v.	0
D.3	Subsidier	0	D.2122 Importskatter ekskl. moms og told	0
D.31	Produktsubsidier	0		
D.311	Importsubsidier	0	D.214 Produktskatter undtagen moms og importskatter	0
			D.29 Andre produktionsskatter	0
D.319	Andre produktsubsidier	0		
D.39	Andre produktionssubsidier	0	D.3 Subsidier	0
			D.31 Produktsubsidier	0
D.4	Formueindkomst	66	D.311 Importsubsidier	0
D.41	Renter	16		
D.42	Udloddet selskabsudbytte	36	D.319 Andre produktsubsidier	0

Tilgang			Anvendelse		
D.421	Udbytte	0	D.39	Andre produktionssubsidier	0
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	36			
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	14	D.4	Formueindkomst	39
			D.41	Renter	22
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter m.v.	1	D.42	Udloddet selskabsudbytte	17
D.51	Indkomstskatter	1	D.421	Udbytte	14
D.59	Andre løbende skatter	0	D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	3
			D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0
D.61	Bidrag til sociale ordninger	0	D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	0
D.611	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0			
D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0	D.5	Løbende indkomst- og formueskatter m.v.	0
D.61111	Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0	D.51	Indkomstskatter	0
D.61112	Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0	D.59	Andre løbende skatter	0
D.6112	Lønmodtagerbidrag til sociale ordninger	0			
D.61121	Obligatoriske lønmodtagerbidrag til sociale ordninger	0	D.61	Bidrag til sociale ordninger	0
D.61122	Frivillige lønmodtagerbidrag til sociale ordninger	0	D.611	Faktisk bidrag til sociale ordninger	0
D.612	Imputerede bidrag til sociale ordninger	0	D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0
			D.61111	Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0
D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier	0	D.61112	Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0
D.622	Private fondsbaserede sociale ydelser	0	D.6112	Lønmodtagerbidrag til sociale ordninger	0
D.623	Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til lønmodtagere	0	D.61121	Obligatoriske lønmodtagerbidrag til sociale ordninger	0
D.7	Andre løbende overførsler	9	D.61122	Frivillige lønmodtagerbidrag til sociale ordninger	0
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	2	D.612	Imputerede bidrag til sociale ordninger	0
D.74	Løbende internationalt samarbejde	1	D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier	0
D.75	Diverse løbende overførsler	2	D.621	Kontante socialsikringsydelse	0
			D.622	Private fondsbaserede sociale ydelser	0
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver	0	D.624	Kontante sociale bistandsydelse	0
			D.7	Andre løbende overførsler	39

Tilgang		Anvendelse	
		D.72	Skadesforsikringserstatninger 3
		D.74	Løbende internationalt samarbejde 31
		D.75	Diverse løbende overførsler 1
		D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver 0
B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster -41		

V.III. Akkumulationskonti

V.III.1. Kapitalkonto

V.III.1.1. Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Tilgang		Anvendelse	
B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler -38	B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster -41
		D.9	Kapitaloverførsler 4
		D.91	Kapitalskatter 0
		D.92	Investeringsstilskud 4
		D.99	Andre kapitaloverførsler 0
		D.9	Kapitaloverførsler -1
		D.91	Kapitalskatter 0
		D.92	Investeringsstilskud 0
		D.99	Andre kapitaloverførsler -1

V.III.1.2. Konto for erhvervelser af ikke-finansielle aktiver

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
K.2	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver 0	B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler -38
K.21	Anskaffelser minus afhændelser af jord og anden naturkapital 0		
K.22	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver 0		
B.9	Fordringserhvervelse, netto -38		

V.III.2. *Finansiell konto*

Ændringer i aktiver

Ændringer i passiver og nettoformue

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue			
F	Nettoændringer i finansielle aktiver/passiver	50	F	Nettoændringer i finansielle aktiver/passiver	88
F.1	Monetært guld og særlige trækingsrettigheder (SDR)	1			
F.2	Sedler og mønt samt indskud	11	F.2	Sedler og mønt samt indskud	-2
F.21	Sedler og mønt	3	F.21	Sedler og mønt	2
F.22	Transferable indskud	2	F.22	Transferable indskud	-1
F.29	Andre indskud	6	F.29	Andre indskud	-3
F.3	Værdipapirer undtagen aktier	5	F.3	Værdipapirer undtagen aktier	20
F.4	Lån	10	F.4	Lån	37
F.41	Kortfristede lån	3	F.41	Kortfristede lån	10
F.42	Langfristede lån	7	F.42	Langfristede lån	27
F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	2	F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	3
F.6	Forsikringstekniske reserver	0	F.6	Forsikringstekniske reserver	0
F.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskasserereserver	0	F.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskasserereserver	0
F.611	Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver	0	F.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskasserereserver	0
F.62	Præmie- og erstatningsreserver	0	F.7	Andre forfaldne ikke-betalte medlemværender	30
F.7	Andre forfaldne ikke-betalte medlemværender	21	F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	18
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	18	F.79	Andre forfaldne ikke-betalte medlemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	12
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte medlemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	3	B.9	Fordringserhvervelse, netto	-38

V.III.3. *Konti for andre ændringer i status*

V.III.3.1. Konto for andre mængdemæssige ændringer i status

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN	Ikke-finansielle aktiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0	K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0	K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0	K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0	K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0	K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	0
heraf:			K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
AN.21	Naturkapital	0	K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0	heraf:		0
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
K.7	Tab ved katastrofer	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0	AF.4	Lån	0
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	0	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0	AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen	0			
heraf:					
AF.1	Monetært guld og trækingsrettigheder (SDR)	0			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0			
			B.10.2	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status	0

V.III.3.2. Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab		K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab	
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	3

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN.21	Naturkapital	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	2
			AF.4	Lån	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	7	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	3	AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte medlemværender	0	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte medlemværender	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0			
AF.4	Lån	0			
AF.1	Monetært guld og trækingsrettigheder (SDR)	0			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	4			
			B.10.3	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab</i>	4

V.III.3.2.1. Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab		K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab	
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	6
AN.21	Naturkapital	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	2
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	2
			AF.4	Lån	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	11	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0
AF.1	Monetært guld og trækingsrettigheder (SDR)	0	AF.6	Forsikringstekniske reserver	1
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	2	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte medlemværender	1
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	3			
AF.4	Lån	1			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	2			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	1			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte medlemværender	3			
			B.10.31	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab</i>	6

V.III.3.2.2. Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab		K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab	
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	-3
AN.21	Naturkapital	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	-2
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1
			AF.4	Lån	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	-5	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	0	AF.6	Forsikringstekniske reserver	-1
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	-2	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte medlemværender	-1
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1			
AF.4	Lån	-1			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	-1			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte medlemværender	-3			
			B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab	-1

V.IV. Konto for aktiver og passiver over for udlandet

B.IV.1. Primostatuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikke-finansielle aktiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	297
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	116
AN.21	Naturkapital	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	77
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0	AF.4	Lån	17
			AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	3
AF	Finansielle aktiver/passiver	573	AF.6	Forsikringstekniske reserver	25
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	0	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte medlemværender	59
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	105			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	125			

Aktiver			Passiver og nettoformue	
AF.4	Lån	70		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	113		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	26		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte medlemværender	134		
			B.90	Nettoformue 276

V.IV.2. Ændringer i statuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue		
Ændringer i aktiver i alt			Ændringer i passiver i alt		
AN	Ikke-finansielle aktiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	91
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	-2
AN.21	Naturkapital	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	22
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0	AF.4	Lån	37
			AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	3
AF	Finansielle aktiver/passiver	57	AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.1	Monetært guld og trækingsrettigheder (SDR)	1	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte medlemværender	30
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	11			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	9			
AF.4	Lån	10			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	5			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte medlemværender	21			
			B.10	Ændringer i nettoformue	-34
			B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing af kapitaloverførsler	-38
			B.10.2	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status	0
			B.10.3	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/tab	4
			B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/tab	6
			B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/tab	-1

V.IV.3. *Ultimostatuskonto*

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikke-finansielle aktiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	388
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	114
AN.21	Naturkapital	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	99
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0	AF.4	Lån	54
			AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	6
AF	Finansielle aktiver/passiver	630	AF.6	Forsikringstekniske reserver	25
AF.1	Monetært guld og trækingsrettigheder (SDR)	0	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte medlemværender	89
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	116			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	134			
AF.4	Lån	80			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	118			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	26			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte medlemværender	155			
			B.90	<i>Nettoformue</i>	242

KONTO FOR VARER OG TJENESTER (0)

- 8.78. Formålet med kontoen for varer og tjenester er for hver enkelt produktgruppe og for den samlede økonomi at vise, hvordan de til rådighed stående produkter anvendes.
- 8.79. Den viser derfor for hver enkelt produktgruppe og for den samlede økonomi tilgangen (produktion og import) og anvendelsen af varer og tjenester (forbrug i produktionen, konsum, faste bruttoinvesteringer, lagerændringer, anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande, eksport).
- 8.80. I betragtning af den måde, hvorpå produktion værdiansættes i basispriser og anvendelser i køberpriser, skal produktskatter minus produktsubsidier inkluderes i tilgangsafsnittet.
- 8.81. Anvendelser registreres i højre side af kontoen for varer og tjenester, tilgang i venstre side, dvs. i den modsatte side af den, der anvendes på de institutionelle sektors løbende konti, eftersom produktstrømmene er modposteringerne til pengestrømmene.
- 8.82. Kontoen for varer og tjenester blancerer pr. definition og har derfor ingen saldposter.

Tabel 8.17 — Konto 0: Konto for varer og tjenester

Tilgang		Anvendelse	
P.1	Produktion	3 595	P.2 Forbrug i produktionen 1 094
P.11	Markedsmæssig produktion	3 048	
P.12	Produktion til eget brug	171	P.3/ P.4 Udgifter til konsum Faktisk konsum 1 371
P.13	Anden ikke-markedsmæssig produktion	376	P.31/ P.41 Udgifter til individuelt konsum Faktisk individuelt konsum 1 215

Tilgang		Anvendelse		
D.21	Produktskatter	141	P.32/ P.42 Udgifter til kollektivt konsum Faktisk kollektivt konsum	156
D.31	Produktsubsidier	-8		
			P.51 Faste bruttoinvesteringer	376
P.7	Import af varer og tjenester	497	P.511 Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver	303
P.71	Import af varer	392	P.5111 Anskaffelser af nye materielle faste aktiver	305
P.72	Import af tjenester	105	P.5112 Anskaffelser af eksisterende materielle faste aktiver	11
			P.5113 Afhændelser af eksisterende materielle faste aktiver	-13
			P.512 Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver	51
			P.5121 Anskaffelser af nye immaterielle faste aktiver	53
			P.5122 Anskaffelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	6
			P.5123 Afhændelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	-8
			P.513 Forøgelse af værdien af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	22
			P.5131 Væsentlige forbedringer af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	5
			P.5132 Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	17
			P.52 Lagerændringer	28
			P.53 Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	10
			P.6 Eksport af varer og tjenester	536
			P.61 Eksport af varer	462
			P.62 Eksport af tjenester	74

INTEGRERET ØKONOMISK KONTOSYSTEM

8.83. Det integrerede økonomiske kontosystem giver et nøjagtigt overblik over en økonomis konti: løbende konti, akkumulationskonti og statuskonti.

I én og samme tabel samles alle de institutionelle sektorer, den samlede økonomis og udlandets konti, og alle strømme og alle aktiver og passiver udlignes. Desuden kan aggregaterne aflæses direkte.

8.84. I tabellen med det integrerede økonomiske kontosystem opføres anvendelser, aktiver og ændringer i aktiver på venstre side, mens tilgang, ændringer i passiver og nettoformue opføres på højre side.

8.85. For at gøre tabellen læselig og samtidig give et billede af hele den økonomiske proces, anvender man de højst mulige aggregeringsniveauer, idet det samtidig sikres, at de er forenelige med systemets struktur.

8.86. Kolonnerne i tabellen repræsenterer de institutionelle sektorer, nemlig: ikke-finansielle selskaber, finansielle selskaber, offentlig forvaltning og service, non-profit institutioner rettet mod husholdninger og husholdninger. Der er også en kolonne for den samlede økonomi, en kolonne for udlandet og en kolonne, hvor anvendelse og tilgang af varer og tjenester afstemmes.

8.87. Rækkerne i tabellen repræsenterer de forskellige kategorier af transaktioner, aktiver og passiver, saldposter og visse aggregater.

Tabel 8.18 — Integreret økonomisk kontosystem (fortsat)

LØBENDE KONTI		Anvendelse										Konti								
Tilgang	Konti	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	S.1	S.15 Non-profit institutioner	S.14	S.13	S.12	S.11	S.12	S.13		S.14	S.15 Non-profit institutioner	S.1	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt	Konti	
				Den samlede økonomi	Non-profit institutioner	Husholdninger	Det offentlige	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner	Den samlede økonomi						
	442		442	442		442						442		442				442		
	217		217	217	5	60	16	45	139				5	217				217		
	432		432	432		432						432		432				432		
	446		446	446	7	44	46	138	145					407	39			446		
II.1.2. Primærindkomstil-delingskonto	1 855		1 855	1 855	6	1 390	221	29	209				6	1 855				1 855	II.2. Sekundærindkomstfordelingskonto	
	1 633		1 633	1 633	3	1 348	191	19	72				3	1 633				1 633		
	213		213	213	0	178	0	10	24					213	0			231		
	322		322	322		322								322	0			322		
	332		332	332	1	0	289	29	13					332	0			322		
	278		278	278	2	71	139	46	11					239	39			278		

Kode

Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldoer

B.3g Blandt indkomst, brutto

B.2n Overskud af produktion, netto

B.3n Blandt indkomst, netto

D.4 Formueindkomst

B.5g Primærindkomst, brutto/Nationalindkomst, brutto

B.5n/B.5*n Primærindkomst, netto/Nationalindkomst, netto

D.5 Løbende indkomst og formueskatter mv.

D.61 Bidrag til sociale ordninger

D.62 Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier

D.7 Andre løbende overførsler

Tabel 8.18 — Integreret økonomisk kontosystem (fortsat)

LØBENDE KONTI
Tilgang

Konti	I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Anvendelse										Konti						
				S.1	S.15 Non-profit institutioner	S.14	S.13	S.12	S.11	Kode	S.11	S.12	S.13		S.14	S.15 Non-profit institutioner	S.1	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
II.3. Naturalieindkomstfordelingskonto	1 826			1 826	40	1 187	382	32	185	B.6g	Disponibel indkomst, brutto	185	32	382	40	1 826			1 826	II.3. Naturalieindkomstfordelingskonto
	1 604			1 604	37	1 145	352	22	48	B.6n	Disponibel indkomst, netto	48	22	352	37	1 604			1 604	II.3. Naturalieindkomstfordelingskonto
	219			219	13	206				D.63	Sociale overførsler i naturalier					219			219	II.3. Naturalieindkomstfordelingskonto
II.4. Indkomstanvendelseskonto	1 826			1 826	27	1 406	176	32	185	B.7g	Korrigeret disponibel indkomst, brutto	185	32	176	27	1 826			1 826	II.4. Indkomstanvendelseskonto
	1 604			1 604	24	1 364	146	22	48	B.7n	Korrigeret disponibel indkomst, netto	48	22	146	24	1 604			1 604	II.4. Indkomstanvendelseskonto
										B.6g	Disponibel indkomst, brutto	185	32	382	40	1 826			1 826	II.4. Indkomstanvendelseskonto
	1 371			1 371		1 215	156			P.4	Faktisk konsum							1 371	1 371	II.4. Indkomstanvendelseskonto
	1 371			1 371	13	996	362			P.3	Udgifter til konsum							1 371	1 371	II.4. Indkomstanvendelseskonto
	11			11	0	0	0	11	0	D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser			11	11	0		11	11	II.4. Indkomstanvendelseskonto

Table 8.18 — Integreret økonomisk kontosystem (fortsat)

AKKUMULATIONSKONTI
Ændringer i aktiver

Konti	Ændringer i passiver og nettoformue											I alt	Konti					
	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	S.1	S.15 Non-profit institutioner	S.14	S.13	S.12	S.11	Kode	S.11	S.12			S.13	S.14	S.15 Non-profit institutioner	S.1	Konto for udlandet
	28	28	0	2	0	0	0	26	P.52	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner	Den samlede økonomi		28	28
	10	10	0	5	3	0	2	2	P.53	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner	Den samlede økonomi		10	10
	0	0	0	1	4	2	0	-7	K.2	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner	Den samlede økonomi		0	0
	0	-38	38	4	148	-50	5	-69	B.9	Lagerændringer	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner	Den samlede økonomi		-69	0
										Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldoposter	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner	Den samlede økonomi			
										Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner	Den samlede økonomi			
										Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner	Den samlede økonomi			
										<i>Fordringsberøvelse, netto</i>	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner	Den samlede økonomi			
III.2. Finansringskonto	691	50	641	32	181	120	237	71	F	Nettoændringer i finansielle aktiver/passiver	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner	Den samlede økonomi		0	III.2. Finansringskonto
	0	1	-1			0	-1		F.1	Nettoændringer i finansielle aktiver/passiver	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner	Den samlede økonomi			
	130	11	119	12	68	7	15	17	F.2	Monetært guld og særlige trækingsretigheder (SDR)	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner	Den samlede økonomi		0	
	143	5	138	12	29	26	53	18	F.3	Sedler og mønt samt indskud	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner	Den samlede økonomi		0	
	254	10	244	0	5	45	167	27	F.4	Værdipapirer undtagen aktier	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner	Den samlede økonomi		6	
	46	2	44	0	3	36	3	2	F.5	Lån	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner	Den samlede økonomi		71	
										Aktier og andre ejerandelsbeviser	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner	Den samlede økonomi		26	

Tabel 8.18 — Integreret økonomisk kontosystem (fortsat)

AKKUMULATIONSKONTI																				
Ændringer i aktiver																				
Konti	I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	S.1	S.15 Non-profit institutioner med rettet mod husholdningerne	S.14	S.13	S.12	Ændringer i passiver og nettoformue					I alt	Konti					
									S.11	S.12	S.13	S.14	S.15 Non-profit institutioner med rettet mod husholdningerne			S.1	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester		
				Den samlede økonomi	Ikke-finansielle selskaber	Husholdninger	Det offentlige	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldoposter	Kode	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15 Non-profit institutioner med rettet mod husholdningerne	S.1	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	
	36	0	0	36	0	36	0	0	0	Forsikringstekniske reserver	F.6	0	0	0	36	0	0	0	0	36
	82	21	61	8	40	6	0	0	7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	F.7	0	0	0	0	5	0	30	0	82
III.3.1. Konto for andre mængdeændringer i aktiver	15	4	15	0	2	1	-2	14	14	Andre mængdeændringer i alt	K.3-10 og K.12	14	-2	1	2	0	-2	0	0	-2
	24	3	24	0	0	0	0	24	24	Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver	K.3	24	0	0	0	0	0	0	0	0
	3	3	3	0	0	3	0	0	0	Økonomisk opståen af producerede aktiver	K.4	0	0	3	0	0	0	0	0	0
	4	4	4	0	0	4	0	0	0	Naturlig vækst i ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer	K.5	0	0	4	0	0	0	0	0	0
	-9	-9	-9	0	0	-2	0	-7	-7	Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	K.6	-7	0	-2	0	0	0	0	0	0
	-11	0	-11	0	0	-6	0	-5	-5	Tab ved katastrofer	K.7	-5	0	-6	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	8	-3	-5	-5	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	K.8	-5	-3	8	0	0	0	0	0	0
	1	1	1	0	0	0	0	1	1	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	K.9	1	0	0	0	0	0	0	0	0
	3	0	3	0	2	0	1	0	0	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	K.10	0	1	0	2	0	-2	0	0	-2

Tabel 8.18 — Integreret økonomisk kontosystem (fortsat)

BALANCER

Aktiver

Konti	I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Passiver og nettoformue							Kode	Konti
				S.1	S.15 Non-profit institutioner rettet mod husholdninger	S.14 Husholdninger	S.13 Det offentlige	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikke-finansielle selskaber	S.11 Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldoposter		
IV.1. Åbningsbalance	9 922	0	9 922	324	2 822	1 591	144	5 041	AN	Ikke-finansielle aktiver	IV.1. Åbningsbalance	
	6 047		6 047	243	1 698	1 001	104	3 001	AN.1	Producerede aktiver		
	3 875	0	3 875	81	1 124	590	40	2 040	AN.2	Ikke-producerede aktiver		
	7 365	573	6 792	172	1 819	396	3 508	897	AF	Finansielle aktiver/passiver	1 817 3 384 687 289 121 6 298 297 6 595	
									B.90	Nettoformue	4 121 268 1 300 4 352 375 10 416 276 10 692	
IV.2. Ændringer i balance	482	0	482	25	110	56	1	290	AN	Samlede ændringer i aktiver	IV.2. Ændringer i balance	
	289		289	21	61	25	-1	182	AN.1	Ikke-finansielle aktiver		
	193	0	193	4	49	30	2	108	AN.2	Producerede aktiver		
	787	57	730	33	199	123	294	81	AF	Ikke-producerede aktiver	155 285 176 33 28 677 91 767	
									B.10	Finansielle aktiver/passiver	216 10 2 276 31 535 -34 501	
									B.10.1	Ændringer i nettoformue	65 4 -38 178 21 230 -38 192	
									B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler		

Tabel 8.18 — Integreret økonomisk kontosystem (fortsat)

Passiver og nettoformue												
Konti	I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	S.1	S.15 Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	S.14	S.13	S.12	S.11	Kode	Konti	
												Den samlede økonomi
				17	-4	2	2	0	17	0	17	
										B.10.2		
										<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status</i>		
				134	10	38	96	10	288	4	292	
										B.10.3		
										<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/tab</i>		
IV.3.	10 404	0	10 404	349	2 932	1 647	145	5 331	AN	Ikke-finansielle aktiver		IV.3.
Afslutningsbalance	6 336		6 336	264	1 759	1 026	103	3 183	AN.1	Producerede aktiver		Afslutningsbalance
	4 068	0	4 068	85	1 173	620	42	2 148	AN.2	Ikke-producerede aktiver		
	8 152	630	7 522	205	2 018	519	3 802	978	AF	Finansielle aktiver/passiver	7 362	
									B.90	Nettoformue	11 193	

AGGREGATER

8.88. Aggregaterne er sammenfattende indikatorer af resultatet af aktiviteten i den samlede økonomi og samtidig vigtige referencestørrelser i forbindelse med makroøkonomiske analyser og sammenligninger over bestemte perioder og mellem bestemte områder.

BRUTTONATIONALPRODUKTET I MARKEDSPRISER (BNP)

8.89. Bruttonationalproduktet i markedspriser er det endelige resultat af residente produktionsenheders produktionsaktivitet.

Det kan defineres på tre måder:

- a) BNP er summen af de forskellige institutionelle sektorer eller de forskellige erhvervs bruttoværditilvækst plus produktskatter minus produktsubsidier (som ikke er opdelt på sektorer og industrier). Det er også saldoen på den samlede økonomis produktionskonto.
- b) BNP er summen af residente institutionelle enheders endelige anvendelse af varer og tjenester (faktisk konsum og bruttoinvesteringer) plus eksport og minus import af varer og tjenester.
- c) BNP er summen af anvendelser på den samlede økonomis indkomstdannelseskonto (aflønning af ansatte, produktions- og importskatter minus subsidier, bruttooverskud af produktionen og blandet indkomst i den samlede økonomi).

8.90. Ved at trække forbruget af fast realkapital fra BNP fås nettonationalproduktet i markedspriser (NNP).

DEN SAMLEDE ØKONOMIS OVERSKUD AF PRODUKTIONEN

8.91. Den samlede økonomis brutto- (eller netto-) overskud af produktionen er lig med summen af de forskellige erhvervs eller de forskellige institutionelle sektorer brutto- (eller netto-) overskud af produktionen.

DEN SAMLEDE ØKONOMIS BLANDEDE INDKOMST

8.92. Den samlede økonomis blandede indkomst, brutto eller netto, er lig med husholdningssektorens blandede indkomst, brutto eller netto.

DEN SAMLEDE ØKONOMIS VIRKSOMHEDSINDKOMST

8.93. Den samlede økonomis brutto- (eller netto-) virksomhedsindkomst er lig med summen af de forskellige sektorer brutto- (eller netto-) virksomhedsindkomst.

NATIONALINDKOMST (I MARKEDSPRISER)

8.94. Brutto- (eller netto-) nationalindkomsten (i markedspriser) er lig med den samlede primære indkomst, som modtages af residente institutionelle enheder: aflønning af ansatte, produktions- og importskatter minus subsidier, formueindkomst (modtaget minus betalt), (brutto- eller netto-) overskud af produktionen og blandet indkomst, brutto eller netto.

Bruttonationalindkomsten (i markedspriser) er lig med BNP minus primær indkomst, som skal betales af residente enheder til ikke-residente enheder, plus primær indkomst, der modtages af residente enheder fra udlandet.

Den engelske betegnelse gross national income (at market prices) (bruttonationalindkomsten (i markedspriser)) er begrebsmæssigt identisk med gross national product (GNP) (at market prices) (bruttonationalindkomsten (BNI) (i markedspriser)), som hidtil har været anvendt i nationalregnskaber (på dansk er betegnelsen uændret).

Imidlertid blev BNI udregnet på en anden måde i ENS 1979⁽⁶⁾.

Nationalindkomsten er ikke et produktionsbegreb, men et indkomstbegreb, som er mere signifikant, hvis det angives netto, efter fradrag af realkapitalforbrug.

DISPONIBEL NATIONALINDKOMST

- 8.95. Disponibel brutto (eller netto-) nationalindkomst er summen af de institutionelle sektorerers disponible brutto- (eller netto-) indkomst. Den disponible brutto- (eller netto-) nationalindkomst er lig med brutto- (eller netto-) nationalindkomsten (i markedspriser) minus løbende overførsler (løbende indkomst- og formueskatter mv., bidrag til sociale ordninger, sociale ydelser og andre løbende overførsler), som betales til ikke-residente enheder, plus løbende overførsler, som modtages af residente enheder fra udlandet.

OPSPARING

- 8.96. Dette aggregat måler den andel af den disponible nationalindkomst, som ikke anvendes til udgifter til konsum. Brutto- (eller netto-) opsparing er summen af de forskellige institutionelle sektorerers brutto- (eller netto-) opsparing.

SALDO PÅ UDLANDSKONTOENS LØBENDE POSTER

- 8.97. Saldoposten på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler repræsenterer den samlede økonomis overskud (hvis saldoposten er negativ) eller underskud (hvis saldoposten er positiv) på dens løbende transaktioner (handel med varer og tjenester, primær indkomst, løbende overførsler) med udlandet.

DEN SAMLEDE ØKONOMIS FORDRINGSERHVERVELSE, NETTO

- 8.98. Den samlede økonomis fordringserhvervelse, netto, er summen af de institutionelle sektorerers fordringserhvervelse, netto. Den repræsenterer de nettoressourcer, som den samlede økonomi stiller til rådighed for udlandet (hvis den er positiv) eller modtager fra udlandet (hvis den er negativ).

Den samlede økonomis fordringserhvervelse, netto, er lig med, dog med modsat fortegn, udlandets fordringserhvervelse, netto.

DEN SAMLEDE ØKONOMIS NETTOFORMUE

- 8.99. Den samlede økonomis nettoformue er summen af de institutionelle sektorerers nettoformue. Den repræsenterer værdien af den samlede økonomis ikke-finansielle aktiver minus saldoen mellem udlandets finansielle aktiver og passiver.

MATRIXREPRÆSENTATION

- 8.100. I de foregående afsnit af nærværende kapitel beskrives systemet af (T)-konti. Begreberne og definitionerne i ENS tillader også andre repræsentationsformer, som giver flere oplysninger og muliggør forskellige analyser.

- 8.101. En input-output tabel er en meget anvendt matrix til detaljeret og systematiseret beskrivelse af vare- og tjenestestrømme og sammensætningen af produktionsomkostningerne. En sådan matrix giver flere informationer end T-kontiene for varer og tjenester, produktion og indkomstdannelse; f.eks. vises udgifterne til konsum for hver produktgruppe eller oprindelseserhverv, og forbrug i produktionen opdeles både efter produktgruppe eller

⁽⁶⁾ I ENS 1979 beregnedes BNI ved til bruttonationalproduktet (i markedspriser) at lægge aflønning af ansatte og formueindkomster fra udlandet og fratække de tilsvarende strømme betalt til udlandet.

oprindelseserhverv og efter produktgruppe eller destinationserhverv. Detaljerede sammenhænge mellem disse konti er videreudviklet i ENS's tilgangs- og anvendelsestabeller ved opdeling af produktgruppernes produktion i erhverv.

- 8.102. I det følgende anskueliggøres det for det første, at det er muligt at opstille et komplet sæt af konti og saldoposter i matrixform. I denne tabel vises samtlige transaktioner for den samlede økonomi og udlandet. Endvidere inkluderes en aggregeret konto for varer og tjenester.
- 8.103. Dernæst diskuteres det, hvad en regnskabsmatrix kan bruges til generelt. Et vigtigt aspekt er de mange muligheder for at udvide og reducere en sådan matrix alt efter behov og omstændigheder. Endelig vises det, hvordan dette omsættes i praksis. Især vil det blive belyst, hvordan tilgangs- og anvendelsestaberne knyttes sammen med sektorregnskaberne ved at indsætte konti vedrørende arbejdskraft, således at der kan opstilles en samfundsmæssig regnskabsmatrix (SAM). En SAM muliggør bl.a. mere integrerede analyser af økonomiske og sociale spørgsmål, herunder arbejdsløsheden.

MATRIXREPRÆSENTATION AF ENS-KONTI

- 8.104. Tabel 8.19 viser hele systemet af konti og saldoposter i matrixform. For at gøre dette er primærindkomstfordelingskontoen, indkomstanvendelsekontoen og kontoen for andre ændringer i status ikke underopdelt. Desuden er der mulighed for at kombinere kontoen for indkomstfordeling via naturalieydelse med sekundærindkomstfordelingskontoen. Endelig er der indsat en konto til registrering af nettoformue.
- 8.105. Tallene i tabellerne i dette afsnit svarer nøjagtigt til taleksemplet i den foregående del af nærværende kapitel. I alle matrixerne er de felter, der indeholder saldoposter, fremhævet.
- 8.106. I en matrix kan hver transaktion vises med en enkelt postering og transaktionens art fremgår af dens placering. Hver konto fremstilles ved hjælp af en række og en søjle, og pr. konvention repræsenterer rækkerne tilgang og søjlerne anvendelse. Nettonationalproduktet (1 602) betales således af producenterne, og betalingen modtages på primærindkomstfordelingskontoen. Tabel 8.19 viser dette i felt (3,2), dvs. i 3. række, 2. søjle. Da denne tabel udskiller transaktioner med udlandet på en separat konto, indeholder diagonalfelterne, altså felterne (3,3), (4,4), (5,5), (6,6), (7,7) og (8,8) kun transaktioner mellem residente institutionelle enheder.
- 8.107. Rækkernes og søjlernes totaler har ikke benævnelser. Deres funktion i matrixsystemet er hovedsagelig at sikre, at alle konti rent faktisk balancerer, således at forstå, at al tilgang (rækketotaler) er lig med al afgang (søjletotaler). Relevante saldoposter, der forbinder successive konti, kan kun udledes, hvis denne betingelse er opfyldt.
- 8.108. Række 1 viser anvendelsen af varer og tjenester i køberpriser: forbrug i produktionen (1 904) i søjle 2, konsum (1 371) i søjle 5, bruttoinvesteringer (414) i søjle 7 og eksport (536) i søjle 14.
- 8.109. Summen af elementerne i række 1 svarer til anvendelsen af varer og tjenester i køberpriser i alt (4 225). Søjle 1 viser tilgangen af varer og tjenester (naturligvis også 4 225 i alt). Produktion (i basispriser) plus produktskatter minus produktsubsidier (3 728) vises i det felt, der skærer række 2. Importen (497) kommer fra udlandskontoen for varer og tjenester (række 14).
- 8.110. Række 2 viser produktion (i basispriser) plus produktskatter minus produktsubsidier. På grund af denne opgørelsesmetode indeholder summen af række 2 (3 728) og summen af søjle 2 produktskatter minus produktsubsidier. Dette indebærer, at disse skatter er indbefattet i saldoposten i konto 2, nettonationalproduktet (NNP), se felt (3,2). De fleste saldoposter kan opgøres brutto og netto. I denne matrix er alle saldoposter opgjort netto. Forbrug af fast realkapital (222) er anbragt direkte på kapitalunderkontoen for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver (række 7, søjle 2).

- 8.111. Række 3 viser hele den primære indkomst, som den samlede økonomi har modtaget: nettonationalindkomst i felt (3,2), formueindkomst fra andre residente sektorer (341) på diagonalen og primær indkomst fra udlandet (72) i felt (3,15). Da denne matrix ikke underopdeler primærindkomstfordelingskontoen, er der ikke foretaget nogen opdeling af værditilvæksten, der betales af producenterne, i kategorier af værditilvækst ligesom på indkomstdannelseskontoen.
- 8.112. Bortset fra posten på diagonalen indeholder søjle 3 primær indkomst betalt til udlandet (41) i felt (15,3) og saldogposten, nettonationalindkomst (1 633), som forbinder denne konto med den næste.
- 8.113. Matricen åbner mulighed for at kombinere kontoen for indkomstfordeling via naturalieydelse med sekundærindkomstfordelingskontoen. Hvis kontoen for indkomstfordeling via naturalieydelse ikke tages med, viser diagonalen løbende overførsler — undtagen sociale overførsler i naturalier — mellem residente sektorer (1 096). Overførslerne består af løbende indkomst- og formueskatter o.l., sociale bidrag og ydelser, bortset fra sociale overførsler i naturalier og andre løbende overførsler. Inkluderes kontoen for indkomstfordeling via naturalieydelse, viser diagonalen i konto 4 de sociale overførsler i naturalier; sammenlagt med de andre løbende overførsler giver dette 1 315. I begge tilfælde begynder række 4 med nettonationalindkomsten, og overførsler fra udlandet (10) figurerer i felt (4,15). Søjle 4 viser — ud over diagonalposten — løbende overførsler til udlandet (39) i felt (15,4), og saldogposten, (korrigeret) disponibel nettoindkomst (1 604), opføres på kontoen for anvendelse af (korrigeret) disponibel indkomst.
- 8.114. Inkluderes kontoen for indkomstfordeling via naturalieydelse, er konto 5 kontoen for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst. Ellers er den konto for anvendelse af disponibel indkomst. For totalerne er dette kun et spørgsmål om terminologi, fordi disponibel indkomst i alt er lig med korrigeret disponibel indkomst i alt og konsumudgifter i alt er lig med faktisk konsum i alt. Bortset fra disponibel indkomst indeholder rækken for denne konto korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i residente pensionskassereserver (11) på diagonalen og korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i ikke-residente pensionskassereserver (0) i søjle 15. Søjlen indeholder ud over konsum (1 317) og diagonalposten korrektion for ændringer i ikke-residente husholdningers nettoformue i residente pensionskassereserver (0), (se felt 15,5) og saldogposten, nettoopsparing (233), som er anbragt ud for kapitalkontoens første underkonto (konto 6).
- 8.115. Kapitalkontoen er opdelt i to underkonti. I rækken for kontoen for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler er nettoopsparingen forøget med overførsler fra residente sektorer (61), se felt (6,6) og fra udlandet (1), se felt (6,16).
- I søjlen for denne konto ses kapitaloverførsler til residente sektorer og til udlandet (4), se felt (16,6). Dette giver en saldogpost, ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler (230), som overføres til kontoen for ændringer i statuskonto (konto 11).
- 8.116. I rækken for kontoen for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver vises forbruget af fast realkapital (felt 7,2), anskaffelser minus afhændelser af ikke-producerede, ikke-finansielle aktiver for residente enheder (0), se felt (7,7), og for ikke-residente enheder (0), se felt (7,17) samt ændringer i aktiver forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler (833), se felt (7,12). Dette giver det totale beløb, der er til rådighed for residerende til anskaffelser af aktiver. Disse anskaffelser vises i to trin: først anskaffelser af ikke-finansielle aktiver i søjlen for denne konto, dernæst anskaffelser af finansielle aktiver (inkl. udenlandske finansielle aktiver) i søjlen for næste konto. Søjlen for denne konto, konto 7, indeholder således bruttoinvesteringer (felt 1,7), diagonalposten (7,7) omtalt ovenfor, ændringer i passiver forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler (603), se felt (12,7) og saldogposten, den samlede økonomis fordringsherhvervelse, netto, (38), som overføres til næste konto, den finansielle konto.
- 8.117. Konto 8, den finansielle konto, begynder med den samlede økonomis fordringsherhvervelse; netto, (felt 8,7), hvortil lægges finansielle transaktioner mellem residente sektorer (553) på diagonalen og nettoændringer i passiver over for udlandet (50), se felt (8,18). Søjlen indeholder diagonalposten og nettoændringer i finansielle aktiver over for udlandet (88) i felt (18,8). Nettoændringerne i passiver over for udlandet plus den samlede økonomis fordringsherhvervelse er naturligt nok lig med nettoerhvervelser af udenlandske finansielle aktiver, således at række- og søjletotalerne også balancerer i denne konto.

- 8.118. Kontoen for andre ændringer i status, konto 9, viser i rækken ændringer i aktiver forårsaget af andre ændringer (379), se felt (9,12), og i søjlen ændringer i passiver forårsaget af andre ændringer (74), se felt (12,9), og saldposten, ændringer i nettoformue forårsaget af andre ændringer (305), se felt (11,9).
- 8.119. De sidste fire konti for den samlede økonomi vedrører statuskonti og ændringer deri. Først viser rækken for primostatuskontoen primobeholdningen af aktiver (16 714), se felt (10,12) og søjlen primobeholdningen af passiver (6 298), se felt (12,10), og primonettoformuen (10 416), se felt (13,10). Dernæst viser kontoen for ændringer i statuskonto de to komponenter i disse ændringer i rækken, se felt (11,6) og (11,9), og de samlede ændringer i nettoformuen (535) i søjlen, se felt (13,11). Endvidere viser ultimostatuskontoen i rækken primobeholdningen af passiver (felt 12,10), de to komponenter i ændringerne i passiver (felt 12,7 og 12,9) og ultimonettoformuen (10 951), se felt (12,13). Summen af disse elementer er nødvendigvis lig med ultimobeholdningen af aktiver (felt 10,12) plus begge komponenter i ændringerne i aktiver, se felt (7,12) og (9,12). Endelig viser den ekstra konto for nettoformue primonettoformuen (felt 13,10), samlede ændringer i nettoformue (felt 13,11) i rækken og ultimonettoformuen i søjlen (felt 12,13).
- 8.120. Der er oprettet de samme konti for udlandet som for den samlede økonomi, dog i en mere aggregeret form. For det første viser udlandskontoen for varer og tjenester i rækken den samlede økonomis import (felt 14,1) og i søjlen eksport (felt 1,14) samt saldposten (felt 15,14) udlandskontoens vare- og tjenestebalance (-39). Det bemærkes, at alle saldposter i udlandskontiene er set fra udlandets synspunkt. For at få de relevante aggregater for den samlede økonomi skal tallene derfor ses med modsat fortegn.
- 8.121. For det andet viser udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler saldposten fra forrige konto, ligeledes primære indkomster, løbende overførsler, samt korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver til og fra udlandet. Disse størrelser er allerede omtalt ovenfor. Derved fremkommer saldoen på udlandskontoens løbende poster (-41) i felt (16,15).
- 8.122. For det tredje er kapitalkontoen for udlandet også opdelt i to underkonti: en for saldoen på udlandskontoens løbende poster, kapitaloverførsler til og fra udlandet og saldposten, ændringer i den finansielle nettostilling over for udlandet forårsaget af saldoen på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler (-38), se felt (21,16); en anden for ændringer i aktiver forårsaget af saldoen på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler (50), se felt (17,22), udenlandske enheders anskaffelser minus afhændelser af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver, se felt (7,17), ændringer i passiver forårsaget af saldoen på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler (88), se felt (22,17), og saldposten udlandets fordringserhvervelse, netto (-38), overført til næste konto.
- 8.123. For det fjerde viser den finansielle konto nettoændringer i finansielle aktiver over for udlandet (felt 18,8) og udlandets fordringserhvervelse, netto (felt 18,17) i rækken og nettoændringer i passiver over for udlandet (felt 8,18) i søjlen. For det femte viser kontoen for andre ændringer i status i rækken sådanne ændringer i aktiver (7), se felt (19,22) og i søjlen sådanne ændringer i passiver (3), se felt (22,19) og saldposten, ændringer i den finansielle nettostilling over for udlandet forårsaget af andre ændringer (4), se felt (21,19).
- 8.124. Endelig er statuskontiene for udlandet analoge med den samlede økonomis statuskonti. Følgende elementer er endnu ikke nævnt: primobeholdning af aktiver over for udlandet (573), se felt (20,22), primobeholdning af passiver over for udlandet (297), se felt (22,20), finansiell nettostilling over for udlandet, primo, set i forhold til den samlede økonomi (276), se felt (23,30), samlede ændringer i den finansielle nettostilling over for udlandet (-34), se felt (23,21) og den finansielle nettostilling over for udlandet, ultimo, set i forhold til den samlede økonomi (242), se felt (22,23).
- 8.125. Næste skridt kan bestå i at opsplitte den reducerede matrix for at vise hele kontosystemet med detaljerede oplysninger om transaktionernes parter og transaktionskategorier. Mulighederne i matrixrepræsentationer ud-

nyttes imidlertid bedst, når ikke alle konti er opdelt på samme måde, men når man for hver konto udvælger den mest relevante opdeling. Dette aspekt uddybes i næste afsnit.

FORDELENE VED MATRIXREPRÆSENTATION

- 8.126. Hver post i en aggregeret matrix som tabel 8.19 kan betragtes som sluttotale på en undermatrix, hvor kategorier af parter i de forskellige transaktioner er opført. En stor fordel ved matrixrepræsentation af konti er, at man kan udvælge forskellige typer og grupper af transaktionsparter inden for hver konto, uden at dette går ud over sammenhængen og helheden i regnskabssystemet. Man kan altså anvende en fleksibel opdeling af transaktionsparter og sektorer ved inden for hver konto at vælge den enhed eller opdeling af enheder, som er mest relevant til belystning af de økonomiske strømme, man vil analysere.
- 8.127. I princippet kan hver konto opdeles på to vidt forskellige måder: ved at den samlede økonomi opdeles i grupper af enheder eller ved at kategorier af transaktioner på en konto fordeles på underkonti. F.eks. kan den samlede økonomi i de fem første konti opdeles på følgende måde:
- Kontoen for varer og tjenester opdeles i produkter, der samles i produktgrupper.
  - Produktionskontoen opdeles i lokale faglige enheder, der samles i erhverv.
  - Primær- og sekundærindkomstfordelingskontiene og indkomstanvendelseskontoen opdeles i institutionelle enheder, der samles i institutionelle (del)sektorer.
- 8.128. Disse underopdelinger har to vigtige konsekvenser. For det første vil det for alle transaktionskategorier, der samles i et felt i disse konti fremgå, hvilken gruppe af betalende enheder, der indgår i hvilken transaktion med hvilken gruppe af modtagende enheder. For det andet viser en detaljeret krydsklassificering alle sammenhænge mellem forskellige økonomiske strømme. I eksemplet fra punkt 8.127 kan man f.eks. se indkomstkredsløbet på mesoøkonomisk niveau på følgende måde:
- Undermatrix (3,2) viser hvilke institutionelle delsektorer, der modtager nettoværditilvækst fra hvilke erhverv.
  - Undermatrixerne (4,3) og (5,4) viser hvilke institutionelle delsektorer, der modtager primær indkomst og disponibel indkomst fra hvilken institutionel delsektor (man kan naturligvis bruge forskellige underopdelinger i indkomstfordelingskontiene og indkomstanvendelseskontoen, hvorved disse undermatrixer ikke længere ligger diagonalt).
  - Undermatrix (1,5) viser hvilken produktgruppe, der forbruges af hvilke institutionelle delsektorer.
  - Undermatrix (2,1) viser hvilket erhverv, der fremstiller hvilke produktgrupper.
- 8.129. Når man skal bygge sådanne matrixer op, er det praktisk at begynde med at udforme en kontostruktur, som passer til formålet. Dernæst vælger man de bedst egnede enheder og opdelinger af enheder til hver konto. I praksis vil det blive en interaktionsproces. F.eks. kan der være tale om en transaktionskategori, hvor man kun kender de samlede betalinger til og fra de pågældende parter (række- og søjletotalerne i undermatrixen) og ikke, hvem der betalte til hvem (undermatrixens indre struktur). Dette problem kan løses ved at indsætte en ikke-opdelt proforkonto.
- 8.130. Generelt har en matrixrepræsentation følgende fordele:
- En detaljeret matrixrepræsentation er egnet til matematisk behandling med matrixalgebra; dette kan også være en hjælp, når kontiene skal afstemmes.
  - En detaljeret matrix viser indbyrdes forbundne transaktioner opdelt efter betalende og modtagende enheder. Den er derfor et egnet instrument til at vise de indbyrdes relationer mellem økonomiske strømme på et

mesoøkonomisk niveau. Dette indbefatter strømme mellem to forskellige typer enheder (f.eks. udgifter, som delsektorer under husholdningssektoren hat til forskellige kategorier af varer og tjenester).

- c) Til konti, der opdeler transaktioner efter betalende og modtagende enheder, er matrixformen mere præcis end andre fremstillingsformer. En enheds betaling og en anden enheds modtagelse af betalingen i forbindelse med hver transaktion registreres ved en enkelt postering.

8.131. En aggregeret matrix for den samlede økonomi kan anvendes som referencetabel for efterfølgende mere detaljerede tabeller. Når læseren konfronteres med en detaljeret fremstilling af en del af systemet (tilgangs- og anvendelsestabeller, sektorregnskaber mv.) skulle det af et kodesystem klart fremgå, hvilke forbindelser der er mellem den detaljerede undermatrix og den aggregerede. Matrixformen er især velegnet, når det hverken er muligt eller ønskeligt at opdele alle konti i systemet med samme detaljeringsgrad.

8.132. Matrixformen er et velegnet redskab til at undersøge regnskabssystemets fleksibilitet. F.eks. kan man arbejde videre med spørgsmålet om sammenhængen mellem de sociale og økonomiske aspekter af regnskabssystemet og nå frem til en samfundsmæssig regnskabsmatrix. Den samfundsmæssige regnskabsmatrix beskrives i næste afsnit af nærværende kapitel.

TILPASNING AF EN REDUCERET MATRIX TIL VISSE FORMER FOR ANALYSER

8.133. Tilgangs- og anvendelsestabellerne benytter en underopdeling af rækker og søjler, som er bedst egnet til at belyse de økonomiske processer, der skal analyseres, nemlig produktion og anvendelse af produkter. Sådanne matrixer viser ikke relationerne mellem værditilvækst og endelig anvendelse. Ved at udvide tilgangs- og anvendelsestabellerne eller input-output tabellerne til at omfatte hele indkomstkredsløbet på mesoøkonomisk plan får man en vigtig side af den samfundsmæssige regnskabsmatrix (SAM) frem.

8.134. En SAM defineres her som: Fremstilling af ENS-konti i en matrix, der beskriver sammenhængen mellem tilgangs- og anvendelsestabellen og sektorkontiene. En SAM er typisk fokuseret på menneskets rolle i økonomien, hvilket blandt andet ses af den yderligere opdeling af husholdningssektoren og opsplittningen af arbejdsmarkedet (dvs. der skelnes mellem forskellige kategorier af beskæftigede).

8.135. Omfanget og sammensætningen af beskæftigelsen og arbejdsløsheden er et stort samfundsmæssigt problem. En SAM giver sædvanligvis flere oplysninger om disse forhold, fordi den underopdeler aflønningen af ansatte i kategorier af beskæftigede. Denne underopdeling gælder både anvendelsen af arbejdskraft efter erhverv, som det fremgår af tilgangs- og anvendelsestabellerne, og tilgangen af arbejdskraft fordelt på socioøkonomiske grupper — som det fremgår af husholdningernes konto for allokering af primær indkomst. Det indebærer, at matricen ikke blot viser tilgang og anvendelse af forskellige produktgrupper men også tilgang og anvendelse af forskellige former for arbejdskraft.

8.136. Klassificeringen af beskæftigede kan ske på grundlag af en kombination af personlige oplysninger og oplysninger om (hoved)beskæftigelse, såsom køn, uddannelse, alder og bopæl på den ene side og stilling, ansættelsesforhold (fuldtid/deltid, fast/midlertidig) og den region og delsektor, som beskæftigelsen henhører under. Endvidere bør der tages hensyn til, at lønforskellene er mindre inden for en gruppe end mellem grupperne. Opdeling af beskæftigelsen efter erhverv er mindre relevant, eftersom dette allerede fremgår af SAM'en via krydsklassificeringen af værditilvæksten.

8.137. Både residerende beskæftiget i ikke-residerende foretagender og ikke-residerende beskæftiget i residerende foretagender og personer med midlertidig beskæftigelse i udlandet bør betragtes særskilt. På den måde kan beskæftigelsen estimeres ved opgørelse af det samlede antal enheder af (nationale) beskæftigede. Hertil hører naturligvis også de selvstændige, for hvis arbejdskraft der ud fra den resterende blandede nettoindkomst i SAM kan udtrages en imputeret aflønning.

8.138. Sammenholder man 1) alle beskæftigedes lønindkomster som vist i SAM, 2) en opdeling af disse indkomster i udførte arbejdstimer og gennemsnitlig timeløn og 3) det potentielle udbud af arbejdskraft fordelt på person-

Tabel 8.19 — Matrixrepræsentation af samtlige konti

Konto	0. Varer og tjenester	I.-IV. SAMLET ØKONOMI											
		I. Produktion	II.1 Primær indkomst- fordeling	II.2/3 Sekundær indkomst- (om)fordeling (naturalier)	II.4 Anvendelse af (korrigeret) disponibel indkomst	III.1.1 Opsparing og kapital- overførsler	III.1.2 Anskaffelser af ikke- finansielle aktiver	III.2 Finansiel konto	III.3 Andre ændringer i status	IV.1 Primostatus- konto	IV.2 Ændringer i statuskonti		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
0. Varer og tjenester	1 Handels- og transport- avancer 0	Forbrug i produktionen 1 904				Konsum 1 371		Bruttoinveste- ringer 414					
I. Produktion	2 Produktion og produkt- skat- ter minus pro- duktsubsidier 3 728												
II.1 Primær indkomst- fordeling	3	Nettonational- produkt 1 602	Formueind- komst 341										
II.2/3 Sekundær indkomst- (om)fordeling (naturalier)	4		Nationalind- komst (netto) 1 633	Løbende overførsler (1 315) 1 096									
II.4 Anvendelse af (korrigeret) dis- ponibel indkomst	5			(Korrigeret) disponibel indkomst, netto 1 604	Korrektion for ændringer i husholdning- enes nettofor- mue i pensions- kassereserver 11								
III.1.1 Opsparing og kapital- overførsler	6				Opsparing, netto 233	Kapitalover- førsler 61							
III.1.2 Anskaf- felses af ikke- finansielle aktiver	7	Forbrug af fast realkapital 222					Anskaffelser minus afhæn- dels af ikke- producerede, ikke-finansielle aktiver 0						
III.2 Finansiel konto	8						Den samlede økonomis for- dringserhver- velse, netto 38	Nettoændrin- ger i finansielle aktiver (= netto- ændringer i finansielle passiver) 553					
III.3 Andre ændringer i status	9												
IV.1 Primo- statuskonto	10												
IV.2 Ændringer i statuskonti	11					Ændringer i net- toformue forår- saget af opspa- ring og kapital- overførsler 230		Ændringer i nettoformue forårsaget af andre ændringer 305					
IV.3 Ultimo- statuskonto	12						Ændringer i passiver forår- saget af opspa- ring og kapital- overførsler 603	Ændringer i passiver forår- saget af andre ændringer 74	Primobehold- ning af passiver 6 298				
Nettoformue	13								Primonetto- formue 10 416	Ændringer i nettoformue, i alt 535			

Tabel 8.19 — Matrixrepræsentation af samtlige konti

Konto	0. Varer og tjenester	I-IV. SAMLET ØKONOMI													
		I. Produktion	II.1 Primær indkomst- fordeling	II.2/3 Sekundær indkomst- (om)fordeling (naturalier)	II.4 Anvendelse af (korrigeret) disponibel indkomst	III.1.1 Opsparing og kapital- overførsler	III.1.2 Anskaffelser af ikke- finansielle aktiver	III.2 Finansiel konto	III.3 Andre ændringer i status	IV.1 Primostatus- konto	IV.2 Ændringer i statuskonti				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
V.1 Udlands- konto for varer og tjenester	14	Import af va- rer og tjenester 497													
V.2 Udlands- konto for primære indkomster og løbende overførs- ler	15		Primær indkomst til udlandet	Løbende overførsler til udlandet	Korrektion for ændringer i husholdninger- nes nettofor- mue i pensions- kasser til udlandet										
			41	39	0										
V.3.1.1 Opspa- ring og kapital- overførsler	16					Kapitalover- førsler til udlandet									
						4									
V.3.1.2 An- skaffelse af ikke- finansielle aktiver	17														
V.3.2 Finansiel konto	18							Nettoændringer i finansielle aktiver over for udlandet 88							
V.3.3 Andre ændringer i status	19														
V.4.1 Primo- statuskonto	20														
V.4.2 Ændringer i statuskonto	21														
V.4.3 Ultimo- statuskonto	22														
Nettoformue	23														
I alt		4 225	3 728	2 015	2 739	1 615	295	1 055	641	379	16 714	535			

og saldoposter for den samlede økonomi (fortsat)

IV.3. Ultimostatus- konto	Nettoformue	V. UDLANDET										I alt
		V.1 Udlands- konto for varer og tjenester	V.2 Udlands- konto for primære indkomster og løbende overførsler	V.3.1.1 Opsparing og kapital- overførsler	V.3.1.2 Anskaffelse af ikke- finansielle aktiver	V.3.2 Finansiel konto	V.3.3 Andre ændringer i status	V.4.1 Primostatus- konto	V.4.2 Ændringer i statuskonto	V.4.3 Ultimostatus- konto	Nettoformue	
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
												497
		Udlandskontoens vare- og tjenestebalance										41
		-39										
			Saldo på udlandskontoens løbende poster									-37
			-41									
										Ændringer i aktiver over for udlandet forårsaget af saldoen på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler	50	50
										50		
					Udlandets fordringshvervelse, netto							50
					-38							
										Ændringer i aktiver over for udlandet forårsaget af andre ændringer	7	7
										7		
										Primobeholdning af aktiver over for udlandet	573	573
										573		
				Ændringer i den finansielle nettostilling over for udlandet forårsaget af saldoen på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler			Ændringer i den finansielle nettostilling over for udlandet forårsaget af andre ændringer					-34
				-38			4					
					Ændringer i passiver over for udlandet forårsaget af saldoen på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler		Ændringer i passiver over for udlandet forårsaget af andre ændringer	Primobeholdning af passiver over for udlandet			Finansiel nettostilling over for udlandet, ultimo	630
					88		3	297			242	
								Finansiel nettostilling over for udlandet, primo	Ændringer i finansiell nettostilling over for udlandet, i alt			242
								276	-34			
17 926	10 951	497	41	-37	50	50	7	573	-34	630	242	

- kategorier og husholdningsgrupper (angivet i fuldtidsækvivalenter), får man et detaljeret billede af arbejdsløsheds sammensætning og en aggregeret indikator (arbejdsløshed i fuldtidsækvivalenter), som både begrebsmæssigt og numerisk er konsistent med andre makroøkonomiske indikatorer. Disse kan også udledes af SAM. Sammenligner man endvidere antallet af beskæftigede (undtagen ikke-residenter) med den potentielle arbejdsstyrke, som den fremgår af disse data, er det muligt at estimere arbejdsløsheden, som den normalt defineres.
- 8.139. På dette stadium vil det måske være hensigtsmæssigt at opstille en SAM. Tabel 8.20 er et eksempel på en sådan SAM, som omfatter alle transaktioner i ENS (dvs. alle strømme undtagen »andre ændringer i status«). Det nye heri er, at der tillægges indkomstdannelseskontoen en ny betydning for bedre at sammenkæde detaljerede arbejdsmarkedsanalyser og nationalregnskaber. Den aggregerede SAM, der vises her, er en oversigtstabel, hvortil der kan knyttes mere detaljerede tabeller. Forslag til underopdelinger inden for hver konto er angivet i parentes ved række- og søjleoverskrifterne.
- 8.140. Kontiene i denne matrix er de samme som i tabel 8.19. En omdannelse af denne matrix til den aggregerede SAM forudsætter:
- at følgende konti udelades: kontoen for andre ændringer i status, primostatuskontoen, kontoen for ændringer i statuskonto, ultimostatuskontoen og kontoen for nettoformue både for den samlede økonomi og udlandet, samt udlandskontoen for finansielle transaktioner
  - at primærindkomstfordelingskontoen og kapitalkontoens anden underkonto opdeles og
  - at både kapitalkontoens underkonti (undtagen faste bruttoinvesteringer) sammensmeltes, samt at udlandskontoen for varer og tjenester og udenlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler sammensmeltes.
- 8.141. De to første rækker og søjler i tabel 8.20 indeholder en aggregeret version af tilgangs- og anvendelsestabellen, der her eksplicit er sammenkædet med de andre konti i ENS. Det bemærkes, at rækkerne og søjlerne i tilgangstabellen (felt II,I) er byttet om.
- 8.142. Den tredje konto registrerer indkomstdannelsen og spiller en vigtig rolle. Den er opdelt efter følgende primærinputkategorier: 1) aflønning af forskellige kategorier af ansatte, 2) andre produktionsskatter minus produktionssubsidier, 3) overskud af produktionen, netto, og 4) blandet nettoindkomst.
- 8.143. Denne konto omfatter transaktioner mellem to forskellige typer enheder. Der er især tale om aflønning af ansatte, der registreres som en transaktion (arbejde som modydelse for løn) mellem en institutionel enhed (arbejdsgiver) og en person (ansat). I denne SAM betragtes beskæftigede som særskilte enheder, som modtager aflønning af ansatte på indkomstdannelseskontoen og fordeler denne indkomst til deres husholdning på kontoen for allokering af primær indkomst. Disse enheder opdeles herefter i kategorier af beskæftigede. Ved hjælp af denne fremstilling er det muligt at sammenkæde arbejdsmarkedsanalyser og nationalregnskaber.
- 8.144. Den (resterende) blandede indkomst og overskuddet af produktionen forbliver hos den producerende enhed, men underopdelingen af de producerende enheder behøver ikke at være den samme som i produktionskontoen. En underopdeling efter institutionel delsektor er således især relevant for overskud af produktionen og den blandede indkomst. Dette medfører, at der i SAM foretages en krydsklassificering af værditilvækstens elementer efter erhverv og institutionel delsektor.
- 8.145. Da saldoposten i felt (III,II) er lig med den samlede indenlandske værditilvækst, omfatter primærinputkategorierne alle beskæftigede i residente foretagender. I søjle III overføres aflønning af ikke-residente ansatte i residente foretagender til udlandet. Man opnår kun en relevant national saldopost i konto III, hvis aflønning af residente ansatte i ikke-residente foretagender tilføjes. Det er gjort i række III, og til dette formål kan der oprettes en

separat kategori, residerende ansat i ikke-residerende foretagender. En yderligere fordel ved at indsætte denne kategori består i, at det bliver lettere at opgøre beskæftigelsen, sådan som den normalt defineres.

- 8.146. Resultatet heraf er, at indkomstdannelseskontoen afsluttes med en ny saldpøst (1 473), der indføjes mellem den samlede nettoværditilvækst og nettonationalindkomsten. Denne saldpøst, der benævnes samlet nettoindkomstdannelse i basispriser, er et udtryk for den samlede indkomst, som residerende institutionelle enheder har skabt ved at deltage i produktionsprocessen.
- 8.147. Kontoen for allokering af primær indkomst i en detaljeret SAM viser husholdningernes arbejdsindkomst skabt af et eller flere beskæftigede medlemmer af husholdningen. Man vil bl.a. heraf kunne se, i hvilket omfang hver husholdningsgruppe afhænger af flere (arbejds-)indkomster. Bortset herfra er transaktionskategorierne i indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskontoene de samme som i den foregående tabel.
- 8.148. I denne SAM er kapitalkontoen og den finansielle konto flettet sammen, idet den finansielle konto ikke er opdelt efter institutionel sektor men efter kategorier af finansielle aktiver. Følgelig vil en opsplitning af denne SAM efter institutionel delsektor vise både anskaffelser minus afhændelser af forskellige former for finansielle aktiver, se felt (IX, VII) og forøgelse minus formindskelse af forskellige passiver, se felt (VII, IX). Disse to transaktionskategorier er slået sammen i forbindelse med udlandet. Derved kan indsættes saldpøsten fordringerhvervelse, netto, i tabel 8.20 dog med modsat fortegn, når man skal betragte den fra den nationale økonomis synsvinkel (felt IX, XI).
- 8.149. En stor del af mængdeændringerne i nettoformuen skyldes sandsynligvis forøgelse af faste aktiver. Hvis man ønsker at fokusere på økonomiens dynamik, er det vigtigt at kunne se, i hvilke erhverv, produktionskapaciteten er blevet udvidet. Dette er formålet med kontoen for faste bruttoinvesteringer (konto VIII), som er indsat i denne SAM. En mere detaljeret tabel ville da vise:

- a) hvem investerer hvor i rækkerne for denne konto — felt VIII, VII og
- b) hvor investeres i hvad i søjlerne — felt I, VIII.

I dette eksempel henviser »hvem« til en institutionel delsektor, »hvor« til et erhverv og »hvad« til en produktgruppe. Via denne konto for faste bruttoinvesteringer viser SAM relationerne på mesoøkonomisk niveau mellem de faste bruttoinvesteringer efter institutionel sektor, som det fremgår af kapitalkontoen, og faste bruttoinvesteringer efter produktgruppe, som det fremgår af tilgangs- og anvendelsestabellerne.

- 8.150. Tabel 8.21 viser, hvilke data, der kan udledes af en mere detaljeret SAM. Den er især lagt an på at vise:
- a) indkomstkredsløbet og bl.a. en opdeling af arbejdsindkomsterne efter enkelte kategorier af beskæftigede; derved er det muligt at foretage en mere detaljeret analyse af relationerne mellem erhvervenes værditilvækst og kategorier af husholdningers primære indkomster
  - b) de indbyrdes relationer mellem indkomstfordelingen og produktionsstrukturen; dette hænger bl.a. sammen med husholdningsgruppernes forskellige efterspørgselsmønstre
  - c) allokeringen af opsparingen på delsektorer, herunder også en opdeling af de faste bruttoinvesteringer efter investerende erhverv; derved kan man foretage mere detaljerede analyser af relationerne mellem de enkelte delsektorer faste bruttoinvesteringer og de faste bruttoinvesteringer efter produktgruppe.

Af hensyn til overskueligheden er antallet af grupper inden for hver konto begrænset til et minimum. Det er klart, at i en fuldt udbygget SAM ville hver enkelt konto være opdelt i flere kategorier.

- 8.151. Da en SAM indeholder oplysninger om både indkomst- og udgiftsstrømme og tilgangs- og anvendelsestabeller på et mesoøkonomisk niveau, kan den anvendes som grundlag for opstilling af en lang række konti. En SAM er især velegnet, hvis man ønsker at forene detaljerede data om f.eks. produktion og international handel med basisdata

fra f.eks. en arbejdsstyrkeundersøgelse, en forbrugsundersøgelse og en investeringsundersøgelse inden for erhvervene. Dertil kommer, at konti, der lægges ind i en samfundsmæssig regnskabsmatrix kan afstemmes ved hjælp af matrixalgebra.

- 8.152. Når man samler mange basisdata, er det muligt at observere og analysere mange aspekter og de indbyrdes sammenhænge. Især sammenhængen mellem på den ene side beskæftigelsen og indkomstfordelingen og på den anden side makroøkonomiske målsætninger som NNP-vækstrater, ligevægt på betalingsbalancen, prisstabilitet mv. falder inden for en SAM's muligheder. Ydermere tilvejebringer SAM et grundlag og konsistente (basisårs-) data for modeller (ligevægtsmodeller), som har relation til den samlede økonomi med detaljeret opdeling af aktører, dvs. efter erhverv, kategorier af arbejdskraft og husholdninger.
- 8.153. Tabel 8.22 giver en oversigt over nogle af oplysningerne i en fuldt udbygget SAM. I denne tabel betragtes den samlede nettoværditilvækst (se felt (3,2) i den aggregerede tabel 8.20) gennem et forstørrelsesglas. For at gøre det lettere at sammenligne med tilgangs- og anvendelsestabellen er erhvervene kun opdelt i NACE-hovedafdelinger. Mænds og kvinders indkomster er opdelt i stillingskategorier og de beskæftigedes bopæl. Nettooverskuddet af produktionen vises i den (del-)sektor af foretagender, hvorunder den lokale faglige enhed hører, og den blandede nettoindkomst angives efter hjemstedet for foretagender, der henhører under husholdningssektoren. I det foreliggende eksempel omfatter den blandede indkomst stadig en imputeret aflønning for de selvstændiges arbejdskraft. Tallene i denne tabel svarer nødvendigvis til totalerne i tabel 8.20 og 8.21. F.eks. er nettoværditilvæksten angivet i nederste højre hjørne.
- 8.154. Af en sådan tabel kan bl.a. aflæses følgende oplysninger:
- a) andelen af kvinders arbejdsindkomst opdelt efter erhverv og region
  - b) koncentrationen af kvinders arbejdsindkomster på bestemte beskæftigelseskategorier opdelt efter erhverv og region
  - c) en opdeling af arbejdsindkomster efter stilling, erhverv og region for begge køn
  - d) regional opdeling af blandet indkomst efter erhverv
  - e) offentlige foretagenders og udenlandsk kontrollerede selskabers andel af overskuddet af produktionen inden for hvert erhverv.
- 8.155. De detaljerede oplysninger om aflønning af ansatte i denne tabel stammer fra beskæftigelsesstatistikken. Medtages disse statistiske data i nationalregnskabssammenhæng, vil det forbedre relevansen og pålideligheden af både beskæftigelsesstatistikken og nationalregnskabet.

Arbejdsindkomsterne, der optræder i denne tabel, kan opdeles i en mængde- og en priskomponent opdelt efter beskæftigelsesart og erhverv: beskæftigelse i fuldtidsækvivalenter og lønsatser (vægtede og baseret på fuldtidsækvivalenter). Herudover indeholder en fuldt udbygget SAM også en tabel, der viser fordelingen af disse arbejdsindkomster og den tilsvarende beskæftigelse på husholdningsgrupper. På samme måde kan man vise fordelingen af de selvstændiges imputerede arbejdsindkomster.

En dataserie, som indeholder et skøn over selvstændiges imputerede arbejdsindkomster og en opdeling af alle arbejdsindkomster i en mængde- og priskomponent, giver detaljerede beskæftigelsesdata, som er meget relevante til alle analyser, og som har direkte relation til alle vigtige makroøkonomiske aggregater, herunder beskæftigelsen (dvs. det samlede antal beskæftigede personenheder) og beskæftigelsen i fuldtidsækvivalenter (dvs. det samlede arbejdskraftinput i mængde).

Tabel 8.20 — Skematisk fremstilling af en samfundsmæssig regnskabsmatrix

KONTO	0. Varer og tjenester (produkter)	SAMLET ØKONOMI							UDLANDET		I ALT
		I.1.1. Indkomstinputkategorier	II.1. Allokering af primær indkomst (institutionelle sektorer)	II.2. Sekundær indkomstfordeling (institutionelle sektorer)	II.4. Anvendelse af disponibel indkomst (institutionelle sektorer)	Kapital (institutionelle sektorer)	Faste bruttoinvesteringer (erhverv)	III.2. Finansielt konto (finansielle aktiver)	Løbende	Kapital	
	I = 1	III = 3a	IV = 3b	V = 4	VI = 5	VII = 6/7a	VIII = 7b	IX = 8	X = 14/15	XI = 16/17	
0. Varer og tjenester (produkter)	I = 1 Handels- og transport-avancer 0	II = 2 Forbrug i produktionen 1 904			Konsum 1 371	Lagerændringer (!) 38	Faste bruttoinvesteringer 376		Eksport af varer og tjenester 536		4 225
I. Produktion (erhverv)	II = 2 Produktion 3 595										3 595
II.1.1. Indkomstinputkategorier	III = 3a	NETTO-VÆRDI-TILVÆKST (BASISPRISER) 1 469	Formueindkomst 341						Aflønning af ansatte fra udlandet 6		1 475
II.1.2. Allokering af primær indkomst (institutionelle sektorer)	IV = 3b	INDKOMST-DAN-NELSE, NETTO (BASISPRISER) 1 473	Formueindkomst 341						Formueindkomst og produktionsafgift minus produktions-subsidier fra udlandet 66		2 013
	133										

S A M L E T Ø K O N O M I

KONTO	SAMLET ØKONOMI							UDLANDET		I ALT		
	0. Varer og tjenester (produkter)	I. Produktion (erhverv)	II.1.1. Indkomstændring (primær inputkategorier)	II.1. Allokering af primær indkomst (institutionelle sektorer)	II.2. Sekundær indkomstfordeling (institutionelle sektorer)	II.4. Anvendelse af disponibel indkomst (institutionelle sektorer)	Kapital (institutionelle sektorer)	Faste bruttoinvesteringer (erhverv)	III.2. Finansielt konto (finansielle aktiver)		Løbende	Kapital
	I = 1	II = 2	III = 3a	IV = 3b	V = 4	VI = 5	VII = 6/7a	VIII = 7b	IX = 8	X = 14/15	XI = 16/17	
II.2. Sekundær indkomstfordeling (institutionelle sektorer)	V = 4			NATIONAL INDKOMST, NETTO	Løbende overførsler					Løbende overførsler fra udlandet		
II.4. Anvendelse af disponibel indkomst (institutionelle sektorer)	VI = 5		1 633		1 096					10	2 739	
Kapital (institutionelle sektorer)	VII = 6/7a				1 604	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver	11			Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver fra udlandet	0	1 615
Faste bruttoinvesteringer (erhverv)	VIII = 7b	Forbrug af fast realkapital	222			OPSPARING, NETTO	233			Kapitaloverførsler fra udlandet (?)	1	898
III.2. Finansielt konto (finansielle aktiver)	IX = 8									Nettoændringer i passiver	603	376
										Nettoændringer i faste nettoinvesteringer	61	
										Nettoændringer i finansielle aktiver	641	
										UDLANDETS FORDRINGSERHVERVELSE, NETTO	-38	603

S A M L E T Ø K O N O M I

KONTO	SAMLET ØKONOMI							UDLANDET		I ALT	
	0. Varer og tjenester (produkter)	I. Produktion (erhverv)	II.1.1. Indkomstindtægter (primær inputkategorier)	II.1. Allokering af primær indkomst (institutionelle sektorer)	II.2. Sekundær indkomstfordeling (institutionelle sektorer)	II.4. Anvendelse af disponibel indkomst (institutionelle sektorer)	Kapital (institutionelle sektorer)	Faste bruttoinvesteringer (erhverv)	III.2. Finansielle konto (finansielle aktiver)		Løbende
	I=1	II=2	III=3a	IV=3b	V=4	VI=5	VII=6/7a	VIII=7b	IX=8	X=14/15	XI=16/17
Løbende	X=14/15										
Kapital	XI=16/17										
	I alt	4 225	3 595	1 475	2 013	2 739	1 615	898	603	577	1
		497	2	39	39	0		4			577
										SALDO PÅ UDLANDS-KONTOENS LØBENDE POSTER	-41
											-37

(¹) Inkl. anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande.

(²) Inkl. anskaffelser minus afhændelser af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver.

U D L A N D E T

Tabel 8.21 — Eksempel på en mere

KONTO				0. Varer og tjenester			I. Produktion		II.1.1 Indkomstdannelse									
							(produkter)			(erhverv)			(primær inputkategorier)					
				la	lb	lc	IIa	IIb	IIc	IIIa	IIIb	IIIc	IIId	IIIe	IIIf	IIIg		
0. Varer og tjenester (produkter)	Landbrugs-, skovbrugs- og fiskeriprodukter (0)			Ia			3	71	14									
	Malme og mineraler, elektricitet, fremstillede produkter og bygninger og anlæg (1-5)			Ib			36	969	246									
	Tjenesteydelser (6-9)			Ic	2	76	-78	7	209	349								
I. Produktion (erhverv)	Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri (A-B)			IIa	87	2	-											
	Råstofudvinding, fremstillingsvirksomhed, el-forsyning og bygge- og anlægsvirksomhed (C-F)			IIb	-	2 112	11											
	Tjenesteydelser (G-P))			IIc	-	39	1 344											
II.1.1 Indkomstdannelse (primær inputkategorier)	Aflønning af ansatte	Indenlandske	Residenter, mænd	IIIa				8	311	153								
			Residenter, kvinder	IIIb				1	95	192								
			Ikke-residenter	IIIc					-	1	1							
			Residenter i udlandet	IIId														
			Andre produktionsskatter minus produktionssubsidier	IIIe				-2	49	11								
			Overskud af produktionen, netto	IIIf				11	64	142								
			Blandet indkomst, netto	IIIg				14	262	156								
II.1.2 Allokering af primær indkomst (institutionelle sektorer)	Husholdninger, lønmodtagere			IVa							452	278	-	6	-	-	16	
	Husholdninger, andre			IVb							20	10	-	-	-	60	416	
	Selskaber og NPIH'er			IVc							-	-	-	-	-	141	-	
	Offentlig forvaltning og service			IVd	2	111	20					-	-	-	-	58	16	-
II.2 Sekundær indkomstfordeling (institutionelle sektorer)	Husholdninger, lønmodtagere			Va														
	Husholdninger, andre			Vb														
	Selskaber og NPIH'er			Vc														
	Offentlig forvaltning og service			Vd														
II.4 Anvendelse af disponibel indkomst (institutionelle sektorer)	Husholdninger, lønmodtagere			VIa														
	Husholdninger, andre			VIb														
	Selskaber og NPIH'er			VIc														
	Offentlig forvaltning og service			VId														
Kapital (institutionelle sektorer)	Husholdninger, lønmodtagere			VIIa														
	Husholdninger, andre			VIIb														
	Selskaber og NPIH'er			VIIc														
	Offentlig forvaltning og service			VIIId														
Faste bruttoinvesteringer (erhverv)	Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri (A-B)			VIIIa				11										
	Råstofudvinding, fremstillingsvirksomhed, el-forsyning og bygge- og anlægsvirksomhed (C-F)			VIIIb					92									
	Tjenesteydelser (G-P)			VIIIc						119								
III.2. Finansielt konto (finansielle aktiver)	Sedler, mønt og bankindsud			IXa														
	Lån			IXb														
	Andre finansielle aktiver			IXc														
Udland	Løbende			X	37	345	115							2				
	Kapital			XI														
I alt					128	2 685	1 412	89	2 123	1 383	472	288	2	6	58	217	432	

detaljeret samfundsmæssig regnskabsmatrix

SAMLET ØKONOMI													UDLANDET		I alt									
II.1 Allokering af primær indkomst (institutionelle sektorer)				II.2 Sekundær indkomstfordeling (institutionelle sektorer)				II.4 Anvendelse af disponibel indkomst (institutionelle sektorer)				Kapital (institutionelle sektorer)				Faste bruttoinvesteringer (erhverv)			III.2 Finansiell konto (finansielle aktiver)			Løbende	Kapital	
IVa	IVb	IVc	IVd	Va	Vb	Vc	Vd	VIa	VIb	VIc	VI d	VIIa	VIIb	VIIc	VII d	VIIIa	VIIIb	VIIIc	IXa	IXb	IXc	X	XI	
								16	12	-	2	-	1	-	-	2	-	-				7		128
								339	269	-	3	2	4	28	3	9	109	233				435		2 685
								208	152	13	357	-	-	-	-	-	23	-				94		1 412
																								89
																								2 123
																								1 383
																								472
																								288
																								2
																						6		6
																								58
																								217
																								432
-	-	15	11																			-		778
-	-	52	24																			32		614
3	28	174	11																			27		384
-	-	23	-																			7		237
771				-	-	56	197															-		1 024
577				-	-	23	92															-		692
	94			58	59	16	12															4		243
	191			320	134	37	92															6		780
				646				-	-	2	-											-		648
				499				-	-	9	-											-		508
				107				-	-	-	-											-		107
				352				-	-	-	-											-		352
								85				-	-	-	-				-	-	1			86
									75			-	-	16	7				-	28	4			130
										83		-	4	4	25				130	95	175			516
											-10	1	4	-	-				2	94	74		1	166
												-	-	-	-									11
												-	4	36	-									132
												1	14	92	7									233
												56	12	44	7								13	132
												-	5	194	45								-27	217
												26	82	102	68								-24	254
4	9	26	-	-	-	4	35	-	-	-	-													577
												-	-	-	4							-41		-37
778	614	384	237	1 024	692	243	780	648	508	107	352	86	130	516	166	11	132	233	132	217	254	577	-37	

Tabel 8.22 — Eksempel på en detaljeret

					ERHVERV					
					Land- brug, jagt og skovbrug	Fiskeri	Råstof- udvinding	Frem- stillings- virksom- hed	Elektricitets-, gas- og vand- forsyning	
					Ila1	Ila2	Ilb1	Ilb2	Ilb3	
(Tabel 8.20, felt 3,2)										
Aflønning af ansatte	I N D	Residenter, mænd	Landarbejdere	Land	IIIa1	6,2	0,5	0,0	0,0	0,0
				By	IIIa2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
		Arbejdere	Land	IIIa3	0,2	0,0	3,2	21,1	0,6	
			By	IIIa4	0,0	0,0	1,8	105,3	9,8	
		Handels- og kontorfunktionærer	Land	IIIa5	0,2	0,0	0,5	5,9	0,0	
			By	IIIa6	0,0	0,1	1,5	35,6	2,1	
		Liberale erhverv ledende funktionærer mv.	Land	IIIa7	0,1	0,0	1,7	17,7	0,2	
			By	IIIa8	0,0	0,0	2,5	47,7	2,7	
	L A N D	Residenter, kvinder	Landarbejdere	Land	IIIb1	1,0	0,1	0,0	0,0	0,0
				By	IIIb2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		Arbejdere	Land	IIIb3	0,0	0,0	0,0	5,7	0,0	
			By	IIIb4	0,0	0,0	0,0	13,6	0,0	
		Handels- og kontorfunktionærer	Land	IIIb5	0,0	0,0	0,4	5,6	0,1	
			By	IIIb6	0,0	0,0	1,2	49,6	2,9	
		Liberale erhverv ledende funktionærer mv.	Land	IIIb7	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0	
			By	IIIb8	0,0	0,0	0,1	7,3	0,1	
	Ikke-residente			IIIc	0,1	0,1	0,1	0,9	0,0	
	Residenter i udenlandske foretagender			IIId						
Andre prod. skatter minus subsidier					IIIe	-2,0	0,0	-2,0	41,1	4,9
Overskud af produktionen	Husholdninger (ejerboliger)			IIIff1						
	NPISH'er og offentlige ikke-registrerede foretagender			IIIff2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	Selskaber	Offentlige		IIIff3	0,1	0,0	2,7	8,0	9,0	
		Nationale private		IIIff4	10,7	0,2	0,4	13,0	0,1	
	Ikke henført til sektorer (FISIM)		Udenlandske	IIIff5	0	0,0	1,4	6,0	0,0	
Blandet indkomst, netto	Land			IIIgg1	12,3	1,4	0,0	65,4	0,0	
	By			IIIgg2	0,2	0,2	0,0	161,6	0,0	
Subtotaler:										
Aflønning af ansatte (betalt af residente prod.)						8,0	1,0	13,0	317,3	18,5
– Residenter, mænd					IIIa	6,9	0,8	11,1	233,3	15,4
– Residenter, kvinder					IIIb	1,0	0,1	1,7	83,1	3,0
– Ikke-residente					IIIc	0,1	0,1	0,1	0,9	0,0
Blandet indkomst og overskud af produktionen						23,2	1,8	4,5	254,0	9,1
– Overskud af produktionen, netto					IIIff	10,8	0,2	4,5	27,0	9,1
– Blandet indkomst, netto					IIIgg	12,4	1,6	0,0	227,0	0,0
Nettoværditilvækst i alt					III	29,2	2,8	15,5	612,4	32,5

undermatrix: nettoværditilvækst (basispriser)

(efter NACE-hovedafd.)											I alt
Bygge- og anlægsvirksomhed	Engroshandel og detailhandel; reparation af motor-køretøjer og varer til husholdningsbrug	Hotel- og restaurationsvirksomhed	Transport, oplagring, kommunikation	Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	Fast ejendom, udlejning og forretnings-service	Offentlig administration og forsvar, lovpligtig socialforsikr.	Undervisning	Sundheds-væsen og sociale foranstaltninger	Andre koll., sociale og pers. tjenesteydelser	Indirekte målte finansielle formidlingstjenester	II
IIb4	IIc1	IIc2	IIc3	IIc4	IIc5	IIc6	IIc7	IIc8	IIc9	IIc10	II
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0		6,8
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0		0,5
12,4	1,9	0,1	2,8	0,6	0,1	0,2	0,8	0,2	1,8		46,0
27,4	4,0	0,4	7,9	1,5	0,4	0,9	1,0	0,8	4,7		165,9
0,9	3,0	0,2	0,5	3,7	0,6	1,5	0,6	0,0	2,4		20,0
3,7	6,6	0,5	1,8	6,9	3,0	5,8	0,6	0,4	7,3		75,9
2,6	0,7	0,2	0,3	1,8	1,3	2,7	14,0	1,0	1,8		46,1
4,4	1,3	0,4	1,0	5,6	5,9	10,6	20,1	4,1	4,7		111,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		1,1
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,4	0,2	0,8		7,5
0,1	0,2	0,2	0,1	0,3	0,2	0,3	0,4	0,8	2,6		18,8
1,3	6,2	0,6	0,4	1,6	0,8	1,8	4,3	0,6	24,2		47,8
4,6	14,3	2,5	1,0	8,8	4,7	9,0	4,9	2,0	36,6		142,1
0,1	0,2	0,0	0,0	1,0	0,3	0,9	9,3	2,4	5,5		21,0
0,3	0,3	0,1	0,0	3,6	1,1	4,8	10,6	9,8	11,2		49,3
0,2	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0		2,0
5,0	0,0	0,0	-6,0	8,3	3,7	1,0	0,0	0,0	4,0		58,0
					60,0						60,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	21,0		21,0
1,1	-12,1	0,1	3,6	1,5	1,0		0,0	6,2	10,1	-5,0	26,3
21,9	6,0	2,7	7,1	14,8	49,0		0,0	1,3	11,5	-35,0	103,7
0,4	0,5	0,3	1,8	2,2	1,5		0,0	0,0	0,0	-8,0	6,1
9,4	10,7	0,5	0,5	3,0	32,9	0,0	0,0	3,4	2,1		141,6
25,6	20,4	4,3	2,5	2,0	61,1	0,0	0,0	7,6	4,9		290,4
58,0	39,0	5,3	15,9	35,5	18,4	39,1	67,0	22,3	103,6		761,8
51,4	17,5	1,8	14,3	20,1	11,3	21,9	37,1	6,5	22,7		472,2
6,4	21,3	3,5	1,5	15,4	7,1	16,9	29,9	15,8	80,9		287,6
0,2	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0		2,0
58,4	25,5	8,0	15,5	23,5	205,5	0,0	0,0	18,5	49,6	-48,0	649,1
23,4	-5,6	3,1	12,5	18,5	111,5	0,0	0,0	7,5	42,6	-48,0	217,1
35,0	31,1	4,9	3,0	5,0	94,0	0,0	0,0	11,0	7,0		432,0
121,4	64,5	13,3	25,4	67,3	227,6	40,1	67,0	40,8	157,2	-48,0	1 468,9

KAPITEL 9

INPUT-OUTPUT TABELLER

9.01. Input-output systemet består af tre typer tabeller:

- a) tilgangs- og anvendelsestabeller
- b) tabeller der forbinder tilgangs- og anvendelsestabellerne med sektorkonti
- c) symmetriske input-output tabeller.

9.02. Tilgangs- og anvendelsestabeller er matricer opdelt efter erhverv og produkter, som giver en meget detaljeret beskrivelse af de indenlandske produktionsaktiviteter og den nationale økonomis produkttransaktioner. Disse tabeller viser:

- a) strukturen i produktionsomkostningerne og den indkomst, der dannes gennem produktionsaktiviteterne
- b) strømmene af varer og tjenesteydelser, der produceres inden for den nationale økonomi
- c) strømmene af varer og tjenester til og fra udlandet.

9.03. En tilgangstabel viser tilgangen af varer og tjenester opdelt efter produkter og efter leverende erhverv, idet der sondres mellem indenlandsk produktion og import. Et forenklet eksempel på en tilgangstabel findes i tabel 9.1.

Tabel 9.1 — Forenklet tilgangstabel

Tilgang		Erhverv	Udlandet	I alt
		(1)	(2)	(3)
Produkter	(1)	Produktion efter produkt og erhverv	Import efter produkt	Tilgang i alt efter produkt
I alt	(2)	Produktion i alt efter erhverv	Import i alt	Tilgang i alt

9.04. En anvendelsestabel viser anvendelsen af varer og tjenester opdelt efter produkter og anvendelsesart, dvs. som forbrug i produktionen (efter erhverv), konsum, bruttoinvesteringer eller eksport. Endvidere viser tabellen elementerne i bruttoværditilvæksten, dvs. aflønning af ansatte, andre produktionskatter minus subsidier, blandet nettoindkomst, nettooverskud af produktionen og realkapitalforbrug. Et forenklet eksempel på en anvendelsestabel vises i tabel 9.2.

Tabel 9.2 — Forenklet anvendelsestabel

Anvendelse		Erhverv	Udlandet	Konsum	Bruttoinvesteringer	I alt
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Produkter	(1)	Forbrug i produktionen efter produkt og erhverv	Eksport	Konsumudgifter	Bruttoinvesteringer	Anvendelse i alt efter produkt
Komponenter i værditilvæksten	(2)	Værditilvækst efter komponent og erhverv				
I alt	(3)	Input i alt efter erhverv				

9.05. Mellem tilgangs- og anvendelsestabellerne er der to identitetsrelationer (forudsat tilgang og anvendelse værdiansættes konsistent, se tabel 9.5 og 9.6):

- (a) Identitet efter erhverv: Output efter industri = Input efter industri. I den forenkledte tilgangs- og anvendelsestabel viser dette, at rækkevektoren i felt (2,1) i tabel 9.1 svarer til rækkevektoren i felt (3,1) i tabel 9.2.

For hvert erhverv gælder altså:

$$\text{Produktion} = \text{Forbrug i produktionen} + \text{Værditilvækst.}$$

- (b) Identitet efter produkt: Tilgang i alt efter produkt = Anvendelse i alt efter produkt.

I de forenkledte tabeller svarer søjlevektoren i felt (1,3) i tabel 9.1 til søjlevektoren i felt (1,5) i tabel 9.2.

For hvert produkt gælder altså:

$$\text{Produktion} + \text{Import} = \text{Forbrug i produktionen} + \text{Eksport} + \text{Udgifter til konsum} + \text{Bruttoinvesteringer.}$$

Disse identiteter efter erhverv og produkter kan anvendes til at kontrollere og forbedre konsistensen og fuldstændigheden af skøn (se punkt 9.11).

9.06. Tilgangs- og anvendelsestabeller er det centrale element i alle tabeller opdelt efter erhverv, f.eks. vedrørende beskæftigelse, faste bruttoinvesteringer og kapitalapparat.

9.07. Tilgangs- og anvendelsestabellerne indeholder alle strømme på følgende konti:

- (a) konto for varer og tjenester
- (b) produktionskonto
- (c) indkomstdannelseskonto.

9.08. En tilgangs- og anvendelsestabel kan også kombineres og opstilles i én tabel. Dette kan gøres ved at tilføje to rækker og en søjle i anvendelsestabellen til output og import (se tabel 9.3). Bemærk, at rækker og søjler fra tilgangstabellen, der er vist i 9.03, er transponeret her.

Tabel 9.3 — Forenklet kombineret tilgangs- og anvendelsestabel

		Produkter	Erhverv	Udlandet	Konsum	Bruttoinvesteringer	I alt
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Produkter	(1)	—	Forbrug i produktionen	Eksport	Konsumudgifter	Bruttoinvesteringer	Anvendelse i alt efter produkt
Erhverv	(2)	Output	—	—	—	—	Output i alt efter erhverv
Komponenter i værditilvæksten	(3)	—	Værditilvækst				
Udlandet	(4)	Import	—				
I alt	(5)	Tilgang i alt efter produkt	Input i alt efter erhverv				

9.09. En symmetrisk input-output tabel er en produkt/produkt-matrix eller erhverv/erhverv-matrix, som meget detaljeret beskriver de indenlandske produktionsprocesser og den nationale økonomis produkttransaktioner. En symmetrisk input-output tabel samler både tilgang og anvendelse i en enkelt tabel. Der er imidlertid en afgørende forskel mellem en input-output tabel og en kombineret tilgangs- og anvendelsestabel: i tilgangs- og anvendelsestabellen sættes produkter i relation til erhverv, medens den symmetriske input-output tabel sætter produkter i relation til produkter eller erhverv til erhverv. Således anvendes i en symmetrisk input-output tabel enten en produkt- eller en erhvervsklassifikation til både rækker og søjler (se tabel 9.4).

Tabel 9.4 — Forenklet symmetrisk input-output tabel (produkt/produkt)

		Produkter	Udlandet	Konsumudgifter	Bruttoinvesteringer	I alt
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Produkter	(1)	Forbrug i produktionen	Eksport	Konsumudgifter	Bruttoinvesteringer	Anvendelse i alt efter produkt
Komponenter i værditilvæksten	(2)	Værditilvækst	—	—	—	—
Udlandet	(3)	Import	—	—	—	—
I alt	(4)	Tilgang i alt efter produkt	—	—	—	Tilgang i alt = anvendelse i alt

9.10. Størstedelen af de statistiske oplysninger fra produktionsenheder er oplysninger om, hvilken type produkter de har produceret/solgt og, almindeligvis i mindre detaljeret form, hvilken type produkter, de har købt/anvendt. Formatet af tilgangs- og anvendelsestabellerne er afpasset efter denne type statistiske oplysninger (dvs. erhverv/produkt). Derimod råder man ofte ikke over oplysninger af typen produkt/produkt eller erhverv/erhverv, som kræves i den symmetriske input-output tabel. Eksempelvis giver undersøgelser om erhverv normalt oplysninger om den type produkter, der anvendes og fremstilles. Inputdata om produkter og komponenter i værditilvæksten for hvert fremstillet produkt kan dog normalt ikke indsamles (ideelt set bør et foretagendes administrative afdeling kunne foretage en fordeling af omkostningerne på de forskellige typer output og samtidig opdele sammensætningen af forbrug i produktionen efter produkt). I praksis er oplysninger, der er systematiseret i form af tilgangs- og anvendelsestabeller, derfor et praktisk udgangspunkt for opbygning af de mere analytiske data i de symmetriske input-output tabeller. Erhverv/produktionsoplysninger i tilgangs- og anvendelsestabellerne kan konverteres til produkt/produkt eller erhverv/erhvervsoplysninger ved at tilføje yderligere statistiske data om inputstrukturerne eller ved at antage, at inputstrukturerne efter produkt eller efter erhverv er konstante (se punkt 9.54-9.60).

9.11. Tilgangs- og anvendelsestabellerne tjener både statistiske og analytiske formål. Vigtige statistiske formål er:

- a) påvisning af huller og manglende konsistens i grundlæggende datakilder
- b) vægtning og beregning af indekstal samt pris- og mængdeopgørelser
- c) opgørelse ved hjælp af residualer (beregning af en variabel ved først at beregne alle andre variabler i identiteten), f.eks. ved fremstilling eller konsum af specifikke produkter
- d) kontrol og forbedring af konsistens, plausibilitet og fuldstændighed af tallene i tilgangs- og anvendelsestabellerne og de afledte tal (f.eks. på produktionskontiene). Til det formål bør afstemningen ikke begrænses til tilgangs- og anvendelsestabellerne i løbende priser:
  - 1) ved opstilling af tilgangs- og anvendelsestabeller i løbende og faste priser for to år eller derover kan skøn over ændringer i mængde, værdi og priser afstemmes samtidig; sammenlignet med integrering af tilgangs- og anvendelsestabeller for et enkelt år ad gangen er dette en væsentlig forbedring af effektiviteten i integreringssystemet
  - 2) ved hjælp af de tabeller, der viser forbindelsen til sektorkontiene, kan der foretages en direkte sammenligning med oplysninger fra disse konti, f.eks. oplysninger om indkomstfordeling, opsparing og fordringerhvervelse, netto (beregnet som resultat af finansielle transaktioner). Dette garanterer i det mindste, at der efter afstemningen opnås konsistens mellem tilgangs- og anvendelsestabellerne og sektorkontiene

- 3) afledning af symmetriske input-output tabeller af tilgangs- og anvendelsestabeller kan afsløre inkonsistens og svagheder i tilgangs- og anvendelsestaberne. I den henseende er der således også feedback fra symmetriske input-output tabellerne til tilgangs- og anvendelsestaberne
- e) beregning af tal for perioder, for hvilke der findes mindre pålidelige oplysninger, f.eks. beregning af årlige tal baseret på detaljerede tilgangs- og anvendelsesværdier for et referenceår eller beregning af kvartalstal ud fra årsbaserede tilgangs- og anvendelsestabeller.
- 9.12. Tilgangs- og anvendelsestabellerne og input- og output tabeller giver et detaljeret billede af sammensætningen af tilgangen og anvendelsen af varer, tjenester og arbejdskraft og de tilhørende primære indkomster. Disse tabeller og de forholdstal, som kan beregnes på grundlag heraf, f.eks. produktivitetstal, er ofte genstand for økonomisk analyse.
- 9.13. Tilgangs- og anvendelsestabellerne samt symmetriske input-output tabeller kan også anvendes som hjælpemiddel i økonomiske analyser. Hver tabeltype har sine fordele. Til beregning af direkte og indirekte virkninger skal tilgangs- og anvendelsestabellerne suppleres med specifikke antagelser eller yderligere statistiske data. Til beregning af kumulative virkninger er disse antagelser og yderligere databehov særlig påkrævet. Beregningen af kumulative virkninger ved hjælp af tilgangs- og anvendelsestabeller kræver i virkeligheden, at der opstilles en symmetrisk input-output tabel. Derfor er symmetriske input-output tabeller at foretrække i dette tilfælde. Til beregning af direkte og afledte virkninger er tilgangs- og anvendelsestabeller suppleret med et vist antal antagelser (eller supplerende statistiske data) i almindelighed at foretrække, fordi:
- a) beregningen i mindre grad er baseret på antagelser
- b) tilgangs- og anvendelsestabellen indeholder flere detaljerede oplysninger end den symmetriske input-output tabel
- c) oplysningerne i tilgangs- og anvendelsestabellen bedre kan sættes i relation til andre typer statistiske data.
- Disse aspekter er også relevante, når tilgangs- og anvendelsestabellerne integreres i en makroøkonomisk model: den samlede model, der fremkommer herved, kan bedre sidestilles med egentlige statistiske data, og kan give en lang række detaljerede oplysninger, ligesom den forholdsvis let kan sættes i relation til andre statistiske data (f.eks. om arbejdsmarked eller miljø).
- 9.14. Tilgangs- og anvendelsestabeller og symmetriske input-output tabeller kan anvendes til beregning af:
- a) virkninger af ændringer i priser eller beskatning på værdien af tilgang eller anvendelse
- b) virkninger af mængdeændringer på værdien af tilgang eller anvendelse
- c) virkninger af ændringer i tilgangspriser på anvendelsespriser
- d) virkninger af ændringer i anvendelsesmængde på tilgangsmængde
- e) virkninger af ændringer i tilgangsmængde på anvendelsesmængde.

Beregningerne kan vise indirekte såvel som direkte virkninger. F.eks. vil en væsentlig stigning i energipriser ikke blot påvirke de erhverv, som har et stort energiforbrug, men også de erhverv, som bruger produktion fra virksomheder med stort energiforbrug. Ved hjælp af visse antagelser kan der opstilles skøn over omfanget af sådanne indirekte virkninger ud fra tilgangs- og anvendelsestabellerne samt de symmetriske input-output tabeller. Eksempler på almindelige antagelser er:

- a) en konstant værdimæssig input-struktur
- b) en konstant sammensætning af det enkelte erhvervs produktion fordelt på produkter
- c) en konstant sammensætning af værdien af husholdningernes udgifter til konsum for hvert produkt.

Disse antagelser er temmelig uflexible, eftersom de indebærer, at de relative priser ikke ændrer sig, at produktionsprocessen teknisk set forbliver uændret, og at der ikke forekommer substitution mellem de forskellige

kategorier af husholdningernes udgifter til konsum. Disse generelle antagelser kan imidlertid ændres ved først at tage højde for ændringer i de relative priser, f.eks. i henhold til Leontief-prismodellen. Dette kan herefter udvides med økonometriske eller andre skøn over de relative prisers eller andre variabelers indvirkning på de tekniske koefficienter eller husholdningernes udgifter til konsum.

Beregningerne behøver ikke være begrænset til tilgang og anvendelse af varer og tjenester. De vil også kunne anvendes på tilgang og anvendelse af arbejdskraft og værditilvækstens komponenter.

- 9.15. Tilgangs- og anvendelsestabellerne og den symmetriske input-output tabel kan integreres i makroøkonomiske modeller, således at sidstnævnte tabel får et detaljeret mesoøkonomisk grundlag. Tilgangs- og anvendelsestabeller og den symmetriske tabel er især egnede til følgende analyser:
- a) analyser af produktion, omkostningsstrukturer og produktivitet
  - b) prisanalyser
  - c) beskæftigelsesanalyser
  - d) analyser af strukturen i investeringer, konsum, eksport osv.
  - e) analyser af forholdet mellem den indenlandske produktion og miljøet (f.eks. anvendelse af specifikke produkter som brændstof, papir og glas)
  - f) analyser af energiimport
  - g) analyser af virkningen af nye teknologier
  - h) sensitivitetsanalyse af virkningerne af ændringer i skattesatser og -bestemmelser.

TILGANGS- OG ANVENDELSESTABELLER

- 9.16. Tabel 9.5 og 9.6 viser tilgangs- og anvendelsestabellerne mere detaljeret.
- 9.17. Til klassificering af erhverv og produkter anvendes henholdsvis NACE rev. 1 og CPA. Disse klassifikationer er fuldt ud afstemt efter hinanden. På hvert aggregationsniveau indeholder CPA de vigtigste produkter i erhvervene opdelt efter NACE rev. 1.
- 9.18. I tilgangs- og anvendelsestabellerne er produktklassifikationen mindst lige så detaljeret som erhvervsklassifikationen, f.eks. det trecifrede niveau i CPA og det tocifrede niveau i NACE rev. 1.
- 9.19. Sondringen mellem markedsfølsom produktion, produktion til eget brug og anden ikke-markedsfølsom produktion anvendes kun for den samlede produktion opdelt efter erhverv og ikke for hver produktgruppe.
- 9.20. Sondringen mellem markedsfølsomme producenter og producenter af produkter til eget brug på den ene side og andre ikke-markedsfølsomme producenter på den anden side bør kun foretages ved opdelingen efter erhverv, når begge typer producenter findes inden for et erhverv. Normalt vil denne sondring derfor kun blive anvendt til underopdeling af et meget begrænset antal erhverv, f.eks. sundhedsvæsen og undervisning (se punkt 3.66).
- 9.21. Import og eksport underopdeles i:
- a) leverancer inden for EU
  - b) import fra og eksport til andre lande.

Tabel 9.5 — Tilgangstabel i basispriser og omregning til køberpriser

	1	2	3	4	...	n	Σ(1)	Import cif	Tilgang i basispriser i alt	Handels- og transportavancer	Produktskatter minus produktsubsidier	Tilgang i køberpriser i alt
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
Erhverv (NACE)												
1 2 3 4 ...												
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
Produktion i basispriser efter produkter og erhverv	(1)											
Produktion efter erhverv i alt	(2)									0		
I alt opdelt på: Markedsmæssig produktion Til eget brug Anden ikke-markedsmæssig produktion	(3)							0 0		0 0		

Tabel 9.6 — Anvendelsestabel i køberpriser

	1	2	3	...	n	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
	Erhverv (NACE)	...				Σ(1)	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	Σ(3)	Σ(1)+Σ(3)		
1 2 3 ...	(1)					(2)	(3)	(4)	(5)		
1	Forbrug i produktionen i køberpriser efter produkter og erhverv					(1)	Endelig anvendelse i køberpriser/fob: Konsumudgifter: a) husholdningers b) NPIH'ers c) offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste bruttoinvesteringer og værdigenstande e) lagerændringer f) eksport (fob)				
2	Forbrug i produktionen efter erhverv					(2)					
3											
.											
.											
.											
m											
Produker (CPA)											
(Korrektionsposter)											
Σ(1)											Anvendelse i alt
Aflønning af ansatte											
Andre produktionskatte, netto											
Forbrug af fast realkapital											
Overskud af produktionen, netto											
Σ(3)											
Σ(1)+Σ(3)											
Supplerende oplysninger:											
Faste bruttoinvesteringer											
Beholdning af faste aktiver											
Forbrug af arbejdskraft											

- 9.22. I tilgangstabellen værdiansættes strømmene af varer og tjenester i basispriser. I anvendelsestabellen værdiansættes strømmene af varer og tjenester i køberpriser. For at opnå overensstemmelse mellem tilgang og anvendelse viser tabel 9.5 endvidere omregningen af tilgang i basispriser til tilgang i køberpriser. Eftersom tilgang skulle være lig med anvendelse, viser tabellen også omregningen af anvendelse i køberpriser til anvendelse i basispriser. Som følge heraf kan der udledes to identiteter af denne omregning:
- a) tilgang i køberpriser = anvendelse i køberpriser
  - b) tilgang i basispriser = anvendelse i basispriser.
- 9.23. Værditilvæksten opgøres i basispriser og defineres som differencen mellem produktionen i basispriser og forbrug i produktionen i køberpriser.
- 9.24. Værditilvæksten opgøres ikke i faktorpriser i ENS. Døg kan denne størrelse afledes af værditilvæksten i basispriser ved at fratække andre produktionsskatter minus produktionssubsidier.
- 9.25. BNP værdiansættes i markedspriser. Dette aggregat kan afledes af tilgangs- og anvendelsestabellerne på tre forskellige måder:
- a) produktionen i basispriser opdelt efter erhverv minus forbrug i produktionen opdelt efter erhverv plus produktskatter, netto, (produktionsmetoden); forbrug i produktionen opdelt efter erhverv omfatter også anvendelse af indirekte målte finansielle formidlingstjenester, som er registreret i et fiktivt erhverv (se punkt 9.33)
  - b) værditilvækstens elementer i basispriser opdelt efter erhverv minus indirekte målte finansielle formidlingstjenester (registreret i et fiktivt erhverv, se punkt 9.33) plus produktskatter, netto, (indkomstmetoden)
  - c) summen af kategorierne i endelig anvendelse minus import: eksport — import + udgifter til konsum + bruttoinvesteringer (alle aggregater i køberpriser) (udgiftsmetoden).
- 9.26. Anvendelsestabellen 9.6 indeholder også en række supplerende oplysninger: faste bruttoinvesteringer, beholdning af faste aktiver og forbrug af arbejdskraft efter erhverv. Disse oplysninger er afgørende for produktivetsanalyser og kan endvidere anvendes til andre analysetyper (f.eks. beskæftigelsesanalyser).
- 9.27. I ENS værdiansættes beholdningen af faste aktiver til markedspriser på det tidspunkt, hvor statuskontoen opstilles. For faste aktiver, der er købt i tidligere år, indebærer dette, at realkapitalforbruget i de tidligere år trækkes fra de løbende markedspriser for nye aktiver af samme type og kvalitet. Denne nettoopgørelse af realkapitalen kan anvendes til beregning af kapitalintensiteten. Til produktivetsanalyser anvendes oftere en mere specifik bruttoopgørelsesmetode. Efter denne metode værdiansættes alle faste aktiver til de løbende markedspriser for nye aktiver af samme type og kvalitet. Kapitalforbruget i tidligere år fratrækkes ikke. Bruttoopgørelse af realkapitalen er ikke den metode, som anvendes i ENS, men den kan let beregnes ved hjælp af en metode baseret på kumulerede investeringer (Perpetual Inventory Method). I betragtning af relevansen af sådanne bruttotal anbefales det som supplerende oplysninger at anføre både brutto- og nettotallene vedrørende realkapitalen.
- 9.28. Til produktivetsanalyser anvendes fortrinsvis variabelen antallet af udførte arbejdstimer. Vil man drage konklusioner om antallet af beskæftigede, er det imidlertid også vigtigt at inddrage antallet af job. Begge variabler kan underpødes f.eks. i lønmodtagere og selvstændige.
- 9.29. For bedre at kunne udarbejde og forstå tilgangs- og anvendelsestabellerne er det vigtigt at opsummere nogle af de regnskabsprincipper, der er fastsat i ENS:
- a) Produktion af hjælpeaktiviteter registreres ikke separat. Alle input, som forbruges i en hjælpeaktivitet, betragtes som input i den hoved- eller biaktivitet, hvortil den er knyttet. Hjælpeaktiviteter kan f.eks. være markedsføring, regnskabsføring, oplagring og rengøring (se punkt 3.12 og 3.13).

- b) Varer eller tjenesteydelser, der produceres og forbruges inden for samme regnskabsperiode og inden for samme lokale faglige enhed, opføres ikke separat. De registreres derfor ikke som en del af den pågældende lokale faglige enheds produktion eller forbrug i produktionen. Dette gælder f.eks. for:
  - 1) frø og planter til såning og udplantning
  - 2) stenkul, der forbruges af kulminer til produktion af briketter
  - 3) elektrisk energi, der forbruges af kraftværker.
- c) Fremstilling, vedligeholdelse, service eller reparation i mindre omfang for en anden lokal faglig enhed registreres netto dvs. ekskl. værdien af de anvendte varer. Hvis varerne er genstand for væsentlige fysiske ændringer, registreres transaktionen derimod brutto, dvs. som køb og salg af de pågældende varer.
- d) Varige goder kan lejes eller leases (operationel leasing). I sådanne tilfælde opgøres de som faste investeringer og realkapital inden for det erhverv, som ejeren henhører under. Inden for brugerens erhverv opføres lejen som forbrug i produktionen.
- e) Personer, der arbejder via vikarbureauer, registreres som beskæftiget inden for disse bureauers erhverv og ikke i de erhverv, hvor de rent faktisk arbejder. Som følge heraf opføres betalingerne til disse personer i sidstnævnte erhverv som forbrug i produktionen (og ikke som aflønning af ansatte). Arbejdskraft stillet til rådighed for andre mod betaling behandles på samme måde.
- f) Beskæftigelse og aflønning af ansatte er i ENS brede begreber:
  - 1) Beskæftigelse omfatter ligeledes arbejdspladser, der er oprettet af sociale grunde f.eks. for handicappede, langtidsarbejdsløse og arbejdssøgende unge. Følgelig betragtes de pågældende personer som lønmodtagere, der modtager aflønning som ansatte (ikke sociale overførsler), selv om deres produktivitet kan være (meget) lavere end andre ansattes.
  - 2) Beskæftigelse omfatter også visse tilfælde, hvor de pågældende personer slet ikke forventes at arbejde, f.eks. personer som efter afskedigelse i en periode modtager betalinger fra den tidligere arbejdsgiver. Denne konvention forvansker imidlertid ikke tallene vedrørende forbrug af arbejdskraft i form af udførte arbejdstimer, eftersom der reelt ikke udføres arbejdstimer.

9.30. I tilgangs- og anvendelsestabellerne indføres to korrektionsposter for at bringe overensstemmelse mellem værdiansættelsen af importen i tilgangs- og anvendelsestabellerne og i sektorkontiene (se også tabel 9.5 og 9.6).

I tilgangstabellen værdiansættes import af varer i cif-priser. Derved ansættes importomkostningerne for højt, når transport- og forsikringstjenesterne, som er indregnet i cif-værdien, ydes af residenter (f.eks. transport for egen regning eller udført af specialiserede residenter transportforetagender). For at skabe balance mellem importen og eksporten bør tjenesten således forhøjes med et beløb, der svarer til den for højt ansatte import. På sektorkontiene værdiansættes importen af varer i fob-priser. Dette medfører også, at importen ansættes for højt ligesom på grundlag af cif-priserne. Dog overvurderes importen i dette tilfælde i mindre grad, hvilket indebærer, at den imputerede forøgelse af importen også er mindre. Anvendelsen af forskellige værdiansættelsesprincipper medfører således, at den samlede import er den samme beregnet netto, men at både den samlede import og den samlede eksport er større med værdiansættelsen i cif-priser. Der kan skabes overensstemmelse mellem tilgangs- og anvendelsestabellerne ved at indføre korrektionsposter for både importen og eksporten. Korrektionsposterne skal svare til værdien af transport- og forsikringstjenesterne, som ydes af residenter, og som er indregnet i cif-værdien, men ikke i fob-værdien, dvs. med hensyn til transport og forsikring fra det eksporterende lands grænse til det importerende lands grænse. Når først disse korrektionsposter er indarbejdet i tilgangs- og anvendelsestabellerne, nødvendiggør de ikke nogen særlig behandling i input-output-beregningerne.

9.31. Overførsel af eksisterende varer registreres i tilgangstabellen som en negativ udgift for sælgeren og en positiv udgift for køber. For den pågældende varegruppe betyder overførsel af en eksisterende vare en omklassificering af anvendelser. Det er kun transaktionens omkostninger, som ikke skal omklassificeres. De registreres som anvendelse af forretningsservice. Til beskrivelses- og analyseformål for visse produktgrupper vil det være hensigtsmæssigt at kende det relative omfang af overførsler af eksisterende varer, f.eks. antallet af brugte biler eller omfanget af genbrugspapir.

9.32. Udarbejdelse af opgørelser over residenters køb i udlandet og ikke-residenters køb på det nationale territorium er et særligt område inden for udarbejdelsen af statistisk materiale. Disse tal anvendes til at korrigere opgørelser over importen, eksporten og — ud fra den del af købene i udlandet der forbruges — over udgifterne til konsum. For at skabe balance mellem tilgangen og anvendelsen for hvert produkt bør alle disse køb opdeles efter de pågældende produktgrupper. For de produktgrupper, hvor disse former for køb er af væsentlig betydning, kan de opføres som en underkategori, f.eks. bolig- og hoteludgifter.

- 9.33. I alle tilgangs- og anvendelsestabeller udvides NACE rev. 1-nomenklaturen med et fiktivt erhverv til anvendelse af indirekte målte finansielle formidlingstjenester. I tilgangstabellen er der slet ikke registreret transaktioner vedrørende dette erhverv. I anvendelsestabellen registreres den samlede anvendelse af indirekte målte finansielle formidlingstjenester som dette fiktive erhvervs forbrug i produktionen. Da det fiktive erhverv ikke har andre transaktioner, er dets nettooverskud af produktionen negativt svarende til værdien af dets forbrug i produktionen. Alle andre elementer i dets værditilvækst er nul. Følgelig er dets samlede bruttoværditilvækst lig med dets (negative) nettooverskud af produktionen.
- 9.34. Omregningen af tilgangs- og anvendelsestabeller i basispriser til køberpriser kræver:
- at handelsavancer omposteres
  - at transportavancer omposteres
  - at produktskatter tillægges (undtagen fradragsberettiget moms)
  - at produktsubsidier fratrækkes.
- Beregning af denne overgang er et vigtigt led i afstemningen. Separate tabeller kan mere detaljeret illustrere denne overgang (se tabel 9.7 og 9.8). Disse tabeller kan også anvendes til vigtige analyser, f.eks. prisanalyser og konsekvensanalyser af ændringer i beskattningen af produkter.
- 9.35. Når tilgangs- og anvendelsestabeller skal udarbejdes og de to sider skal balancere, har man altid valget mellem to diametralt modsatte metoder til korrektion af statistiske data:
- Tilgangen af hvert produkt i basispriser kan korrigeres til køberpriser, således at det er muligt at foretage en afstemning efter anvendelsen i køberpriser.
  - Alle anvendelser i køberpriser kan korrigeres til basispriser, således at det er muligt at foretage en afstemning efter tilgangen i basispriser.
- 9.36. I praksis kan begge afstemningsmetoder anvendes til opstilling af en tilgangs- og anvendelsestabel. Begge muligheder vedrører eller kræver samme former for korrektion. dvs. i forbindelse med produktskatter minus subsidier og handels- og transportavancer opdelt efter produkter. I virkeligheden er det første alternativ ikke muligt uden det andet, eftersom det almindeligvis ikke er muligt at opstille søjlerne vedrørende produktskatter, produktsubsidier og handels- og transportavancer opdelt efter produkter i tilgangstabellen, medmindre man er bekendt med fordelingen af de enkelte produkter efter anvendelse, der fremgår af anvendelsestabellen i køberpriser (tabel 9.6).
- 9.37. For at skabe balance mellem tilgang og anvendelse skal følgende tabeller udarbejdes:
- tilgangs- og anvendelsestabellerne 9.5 og 9.6 med den endelige afstemning af totalerne på tilgangs- og anvendelsestabilen efter produkter i køberpriser og basispriser
  - tabellerne over handels- og transportavancer og produktskatter minus subsidier (tabel 9.7 og 9.8).
- 9.38. Omregningen fra tilgangs- og anvendelsestabeller i basispriser til køberpriser (se punkt 9.34) kræver, at handelsavancerne omposteres. Værdiansættelsen i basispriser indebærer, at handelsavancerne registreres som leverance af produktet handelstjenesteydelse, mens værdiansættelsen i køberpriser indebærer, at handelsavancerne henføres til de produkter, de vedrører. Noget tilsvarende gælder for transportavancer.
- 9.39. De samlede handelsavancer efter produkt er lig med de samlede handelsavancer efter handelserhverv plus andre erhvervs sekundære handelsavancer. En tilsvarende ligning gælder for transportavancer.

Tabel 9.7 — Forenklet tabel over handels- og transportavancer

	1 2 3 ...	Erhverv (NACE) ... m	$\Sigma(1)$	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	$\Sigma(3)$	$\Sigma(1)+\Sigma(3)$
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
Produkter (CPA)	(1)	Handels- og transportavancer på forbrug i produktionen efter produkt og erhverv	Handels- og transportavancer på endelig anvendelse: Konsumudgifter: a) husholdningers b) NPIH'ers c) offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste bruttoinvesteringer og værdigenstande e) lagerændringer f) eksport			
$\Sigma(1)$	(2)	Handels- og transportavancer på forbrug i produktionen efter erhverv	Handels- og transportavancer på endelig anvendelse efter art			Handels- og transportavancer i alt

Tabel 9.8 — Forenklet tabel over produktskatter minus produktsubsidier

	1	2	3	...	n	$\Sigma(1)$	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	$\Sigma(3)$	$\Sigma(1) + \Sigma(3)$
	(1)					(2)	(3)	(4)	(5)
Produkter (CPA)	1	2	3	.	.	(1)	Produktskatter minus produktsubsidier på endelig anvendelse: Konsumudgifter: a) husholdningens b) NPIH'ers c) offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste bruttoinvesteringer og værdi- genstande e) lagerændringer f) eksport		
	(1)					Produktskatter minus produktsubsidier på forbrug i produktionen efter produk- ter og erhverv			
						(2)	Produktskatter minus produktsubsidier på forbrug i produktionen efter erhverv		
$\Sigma(1)$						(2)	Produktskatter minus produktsubsidier på endelig anvendelse efter art		Produktskatter minus produktsubsidier i alt

9.40. Transportavancer består af transportomkostninger, som køberne betaler separat, og som er inkluderet i anvendelsen af produkter i køberpriser, men ikke i basisprisen for fabrikantens produktion eller i grossisterens eller detailhandlernes handelsavancer. Transportavancer omfatter specielt:

- a) transport af varer fra fremstillingsstedet til det sted, hvor levering til køberen finder sted, såfremt fabrikanten betaler tredjemand for transporten og beløbet faktureres køberen særskilt
- b) transport af varer, som foranstalles af fabrikanten, grossisten eller detailhandleren på en sådan måde, at køberen skal betale separat for transporten selv om fabrikanten, grossisten eller detailhandleren selv varetager transporten.

Alle andre omkostninger ved transport af varer registreres ikke som transportavancer, eksempelvis

- a) hvis fabrikanten transporterer varerne selv, vil disse transportomkostninger blive inkluderet i basispriserne for fabrikantens produktion; denne transport betragtes som en hjælpeaktivitet, og de specifikke omkostninger i forbindelse hermed vil ikke kunne identificeres som transportomkostninger
- b) hvis fabrikanten lader varerne transportere uden at fakturere transporten separat, vil transportomkostningerne blive inkluderet i basispriserne for fabrikantens produktion; transportomkostninger vil da kunne identificeres som sådanne og blive registreret som en del af fabrikantens forbrug i produktionen
- c) hvis grossister og detailhandlere varetager transporten fra det sted, hvor de har fået varerne leveret og til et andet sted, hvor de leveres til en anden køber, vil disse omkostninger blive inkluderet i handelsavancen, hvis transportomkostningerne ikke faktureres separat. Ligesom for fabrikanterne kan disse omkostninger betragtes som hjælpeaktivitet for grossisterne og detailhandlerne eller som køb af en tjeneste, som er forbrug i produktionen, og som således indgår i handelsavancerne, men ikke transportavancerne
- d) hvis en husholdning køber varer til konsum og lader tredjemand foretage transporten, registreres disse transportomkostninger som konsumudgifter til transporttjenesteydelser (og inkluderes ikke i en handels- eller transportavance).

9.41. Tabel 9.7 er en noget forenklet matrix over handels- og transportavancer:

- a) Der foretages ikke nogen eksplicit sondring mellem handels- og transportavancer. Begge former for avancer vil kunne vises for hver enkelt produktgruppe. En anden løsning består i at opstille to separate tabeller: én til handelsavancer og én til transportavancer.
- b) Ved handelsavancer bør der skelnes mellem engroshandel og detailhandel for at tage højde for prisforskellene. Ved udarbejdelse af tabellerne bør man være opmærksom på, at grossister også kan sælge direkte til husholdningerne (f.eks. møbler), og at detailhandlere også kan sælge til bestemte erhverv (f.eks. til cafeer og restauranter).
- c) Ved beregning og analysering af handelsavancer på varer til husholdningernes konsum kan der også sondres mellem de vigtigste distributionskanaler for at tage højde for forskellene i deres priser. Sondringen mellem engroshandel og detailhandel er i virkeligheden ikke tilstrækkelig detaljeret. F.eks. kan husholdningerne købe varer og tjenester i supermarkedet, hos købmanden, hos blomsterhandleren, i stormagasinet, i udlandet, eller de kan erhverve dem som indkomst i naturalier. Ydermere kan handel som biaktivitet for visse produkter være af stor betydning, det gælder f.eks. cigaretter, som også sælges på cafeer, restauranter og tankstationer. Sådanne mere detaljerede sondringer er naturligvis kun mulige, hvis de tilgængelige datakilder giver tilstrækkelige oplysninger til, at der i det mindste kan foretages grove skøn over betydningen af de enkelte distributionskanaler.
- d) Ved beregning af transportavancer vil det være hensigtsmæssigt at foretage en opdeling efter transportart (f.eks. jernbane, lufttransport, søtransport, transport ad indre vandveje eller vejgodstransport).

9.42. Produktions- og importskatter omfatter:

- a) produktskatter (D.21):
  - 1) merværdiafgifter (moms) (D.211)
  - 2) importskatter og told ekskl. moms (D.212)
  - 3) produktskatter undtagen moms og importskatter (D.214)
- b) andre produktionsskatter (D.29).

Der opstilles tilsvarende kategorier for produktions- og importsubsidier. Subsidier betragtes som negative produktions- og importskatter.

Definitionen af alle disse kategorier findes i 4.14-4.39.

- 9.43. Tilgang i basispriser inkluderer andre produktionsskatter, netto (dvs. minus andre produktionssubsidier). Ved omregningen fra basispriser til køberpriser (eller omvendt se punkt 9.34) lægges de forskellige produktskatter til og produktsubsidierne trækkes fra (eller omvendt).
- 9.44. Moms kan være fradragsberettiget, ikke-fradragsberettiget eller skal slet ikke anvendes:
- Fradragsberettiget moms lægges almindeligvis på størstedelen af forbruget i produktionen, størstedelen af de faste bruttoinvesteringer og en del af lagerændringerne.
  - Ikke-fradragsberettiget moms lægges på konsum, en del af de faste bruttoinvesteringer, en del af lagerændringerne og en del af forbruget i produktionen.
  - Moms pålægges almindeligvis ikke:
    - eksport (i det mindste til lande uden for EU)
    - varer og tjenester, som pålægges momssatsen 0 uanset anvendelse
    - producenter, som er fritaget for momsregistrering (små foretagender, religiøse foreninger mv.).
- 9.45. Moms registreres netto i ENS. Tilgang værdiansættes således altid i basispriser, dvs. uden faktureret moms. Forbrug i produktionen og endelig anvendelse registreres i køberpriser, dvs. uden fradragsberettiget moms.
- 9.46. Tabel 9.8 over produktskatter minus subsidier er forenklet:
- Der sondres ikke mellem de forskellige former for produktskatter, og subsidier anføres ikke separat.
  - Skattesatser og subsidier kan variere efter de enkelte distributionskanaler. Der bør derfor skelnes mellem de forskellige distributionskanaler, når der foreligger relevante og tilstrækkelige oplysninger.
- 9.47. Produktskatter og subsidier er beløb, som kun betales i henhold til skattepåligningen, angivelser mv. eller de beløb, som rent faktisk betales (se punkt 4.27). Der udarbejdes almindeligvis skøn over produktskatter og subsidier efter produkt ved at anvende de officielle skattesatser (subsidiesatser) i forbindelse med de forskellige strømme. Herefter bør der foretages en analyse af afvigelserne i forhold til den pålignede skat eller de faktisk betalte beløb.
- Nogle af disse afvigelser viser, at det oprindelige skøn over produktskatter ikke er i overensstemmelse med ENS-definitionerne:
    - I tilfælde af skattefritagelse sættes det oprindelige skøn over produktskatter derfor lavere.
    - I tilfælde af unddragelse ved betaling af produktskatter (f.eks. betaling af skatter er obligatorisk, men der er ikke nogen skattepåligning) sættes skønnet over produktskatterne derfor lavere.
    - I tilfælde af bøder sættes skønnet over produktskatterne højere.
- Ændringer i skønnene over produktskatter har ligeledes indvirkning på de variabler, som beregnes ved at tillægge eller fratrække de skønnede produktskatter. F.eks. kan produktionen af en bestemt produktgruppe opgjort i basispriser beregnes ved at trække bl.a. produktskatter fra den skønnede anvendelse i køberpriser. Et skøn over produktionen opgjort i basispriser kan imidlertid også kombineres med bl.a. skøn over produktskatter, således at man når frem til et skøn over anvendelsen opgjort i køberpriser.
- Forskellige andre afvigelser tages der ikke højde for i tilgangs- og anvendelsestabellen:
    - tidsmæssige afvigelser, når f.eks. betalinger vedrører skattepåligninger for flere år
    - foretagender, som har standset betalingerne (konkurs): dette registreres som andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver, dvs. ikke i tilgangs- og anvendelsestabellen.
  - I nogle tilfælde kan afvigelserne også være et udtryk for, at det oprindelige skøn vedrørende produktskatter og subsidier er behæftet med alvorlige fejl, f.eks. fordi produktionen af et bestemt produkt er underestimeret. I et sådant tilfælde kan ændringer i skøn over strømme af varer og tjenester også være berettiget.
- Ved omregningen fra anvendelse efter produkt i køberpriser til basispriser kan ændringen af det oprindelige skøn over produktskatter og subsidier anføres særskilt. Imidlertid vil det være nødvendigt at foretage en opdeling af denne ændring efter produkt, selv om dette kun kan ske på grundlag af et simpelt matematisk princip (f.eks. proportional fordeling).

- 9.48. Anvendelsestabellen 9.6 viser ikke, i hvilket omfang de anvendte varer og tjenester er indenlandsk produceret eller importeret. Denne oplysning er nødvendig i alle analyser, hvor relationen mellem tilgangen og anvendelsen af varer og tjenester inden for den nationale økonomi har betydning. Et eksempel herpå er analysen af den indvirkning, som bevægelser i eksporten eller de endelige konsumudgifter har på importen, den indenlandske produktion og dertil knyttede variabler f.eks. beskæftigelsen. I virkeligheden gælder det de fleste analyser, der er nævnt i punkt 9.14 og 9.15. Input-output systemet indeholder derfor også en anvendelsestabel for importerede produkter og en tabel for indenlandsk producerede varer og tjenester (se tabel 9.9 og 9.10).
- 9.49. Anvendelsestabellen over importerede produkter udarbejdes på grundlag af alle foreliggende oplysninger om anvendelsen af importen, f.eks. for nogle produkters vedkommende vil man være bekendt med de vigtigste importforetagender, og for visse producenter vil der foreligge oplysninger om importens størrelse. Almindeligvis er direkte statistiske data om anvendelsen af importen imidlertid meget begrænset. Disse oplysninger skal derfor almindeligvis suppleres med antagelser for de enkelte produktgrupper.
- 9.50. Anvendelsestabellen for indenlandsk producerede varer og tjenester kan herefter opstilles ved at trække anvendelsestabellen over importerede produkter fra den generelle anvendelsestabel.

Tabel 9.9 — Anvendelsestabel for import

	1 2 3 ...	Erhverv (NACE) ... n	$\Sigma(1)$	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	$\Sigma(3)$	$\Sigma(1)+\Sigma(3)$
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Produkter (CPA)	(1)	Forbrug i produktionen af import cif/ køberpriser efter produkter og erhverv		Endelig anvendelse af import cif: Konsumudgifter: a) husholdningers b) NPIH'ers c) offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste bruttoinvesteringer og værdi- genstande e) lagerændringer f) eksport		
$\Sigma(1)$	(2)	Forbrug i produktionen af import efter erhverv i alt		Endelig anvendelse af import efter art i alt		Import i alt

9.51. Til mere specifikke formål kan ovennævnte tilgangs- og anvendelsestabeller ændres ved at indføre alternative og supplerende klassifikationer. Eksempler herpå er:

- a) mere detaljerede produkt- og erhvervsklassifikationer, som er baseret på nationale klassifikationer, eller som skal dække mere specifikke behov, f.eks. til analyse af forskningens og udviklingens rolle i den nationale økonomi
- b) en mere detaljeret geografisk opdeling af importen og eksporten, f.eks. samhandelen inden for EU underopdelt efter land og handelen med tredjelande underopdelt efter økonomiske regioner og visse lande som USA og Japan
- c) klassifikation af importen i:
  - 1) import af produkter, som også produceres inden for landets grænser (»konkurrerende import«)
  - 2) import af produkter, som ikke produceres inden for landets grænser (»komplementær import«).

Begge former for import kan forventes af have forskellige relationer til og betydning for den nationale økonomi. Konkurrerende import kan være genstand for analyser (og økonomisk politik), eftersom den kan være en erstatning for indenlandsk produktion. Denne import vil derfor kunne opføres som en separat kategori af (potentiel) endelig anvendelse i anvendelsestabellerne. Hvad angår komplementær import, vil analyserne især dreje sig om den indvirkning, som bevægelser i priser eller mængde (f.eks. i tilfælde af en oliekrise) har på den nationale økonomi

- d) klassifikation af aflønningen af ansatte efter kriterier som f.eks. uddannelsesniveau, deltid/heltid, alder og køn. Denne klassificering vil også kunne anvendes på de supplerende oplysninger om beskæftigelsen. Således kan tilgangs- og anvendelsestabellerne også anvendes til alle former for analyser af arbejdsmarkedet
- e) opdeling af aflønningen af ansatte i:
  - 1) løn heraf:
    - lønmodtagerbidrag til sociale ordninger⁽¹⁾
  - 2) arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger.

Denne underopdeling muliggør analyse af den betydning, bidragene til sociale ordninger har for lønomkostningerne, og disse omkostningers indflydelse på bruttooverskuddet af produktionen

- f) klassificering af konsum efter formål (husholdninger: COICOP og offentlig forvaltning og service: COFOG). Den funktionelle klassificering af disse udgifter gør det muligt at vurdere hver funktions indvirkning på den øvrige del af økonomien. F.eks. er det således muligt at vurdere omfanget af de offentlige og private udgifter til sundhedspleje, transport og uddannelse. Et andet eksempel er analyse af den betydning, som offentlig forvaltning og services forsvarsudgifter har for visse indenlandske erhverv, især fremstilling af fly, lastbiler og våben
- g) omklassificering af faste bruttoinvesteringer og fast realkapital, som udlejes af ejeren, f.eks. i forbindelse med operationel leasing: de faste aktiver kan registreres, som om de ejes af brugeren (i modsætning til hvad der er normal praksis i ENS). Formålet med denne omklassificering er at gøre omkostningsstrukturen i de erhverv, som lejer faste aktiver, sammenlignelige med omkostningsstrukturen i erhverv, som ejer tilsvarende faste aktiver. For at sikre en konsistent registrering kræver denne omklassificering også ændringer i leasingtagerens forbrug i produktionen og leasinggiverens produktion af et omfang, som svarer til den leje, der betales for det faste aktiv
- h) omklassificering af beskæftigelse og aflønning af ansatte stillet til rådighed for andre mod betaling og personer, der arbejder via vikarbureauer. Formålet med denne omklassificering er at gøre erhververnes omkostningsstrukturer mere sammenlignelige ved at registrere personer som ansatte i de erhverv, »hvor de rent faktisk arbejder«. Denne omklassificering kræver også en ændring af de pågældende erhvervs forbrug i produktionen samt af deres produktion.

⁽¹⁾ Her kan et globalt skøn være nødvendigt, når en lønmodtagers bidrag til sociale ordninger ikke kun afhænger af lønninger, men også af f.eks. lønmodtagerens øvrige indkomster, alder og civilstand.

TABELLER, SOM FORBINDER TILGANGS- OG ANVENDELSESTABELLERNE MED SEKTORKONTIENE

9.52. Oplysningerne i tilgangs- og anvendelsestabellerne bør være relateret til sektorkontiene, således at tilgangs- og anvendelsestabellen er konsistent med sektorkontiene. Til dette formål opstilles en tabel med variable, som er krydsklassificeret efter erhverv og sektor (se tabel 9.11).

Tabel 9.11 — Tabel, som forbinder tilgangs- og anvendelsestabellerne med sektorkontiene

	Erhverv (NACE)		Σ (1)
	1 2 3 ...	... n	
	(1)		(2)
I. Ikke-finansielle selskaber			
Produktion i alt			
Markedsmæssig produktion			
Produktion til eget brug			
Anden ikke-markedsmæssig produktion			
Forbrug i produktionen			
Bruttoværditilvækst			
Aflønning af ansatte			
Andre produktionsskatter, netto			
Forbrug af fast realkapital			
Overskud af produktionen, netto	(1)		
Faste bruttoinvesteringer			
II. Finansielle selskaber			
Produktion i alt			
...			
Faste bruttoinvesteringer			
III. Offentlig forvaltning og service			
IV. Husholdninger			
V. NPIH			
Sektorer i alt			
Produktion	(2)		
...			
Faste bruttoinvesteringer			

SYMMETRISKE INPUT-OUTPUT TABELLER

9.53. I ENS er input-output tabellen produkt/produkt den vigtigste symmetriske input-output tabel. Den beskrives i det følgende.

9.54. Input-output tabellen produkt/produkt (se tabel 9.4 og 9.12) kan opstilles ved at konvertere tilgangs- og anvendelsestabellerne i basispriser. Dette indebærer, at formatet skal ændres, dvs. fra to assymetriske tabeller til én symmetrisk tabel (se også punkt 9.09). Konverteringen kan opdeles i tre etaper:

- a) omfordeling af biprodukter i tilgangstabellen efter de erhverv, hvor de er hovedprodukter

- b) omdannelse af søjlerne i anvendelsestabellen fra input i erhverv til input i homogene brancher (uden aggregering af rækkerne)
  - c) om nødvendigt aggregering af de detaljerede produkter (rækker) i den nye anvendelsestabel til de homogene brancher, der er anført i søjlerne.
- 9.55. Etape a) består i at foretage overførsler af biprodukter i tilgangstabellen. Da biprodukter opføres som »ikke-diagonale« posteringer på tilgangstabellen, er denne form for overførsel relativt ukompliceret. Biprodukterne betragtes som tilgang inden for de erhverv, hvor de er hovedprodukter, og afgang inden for de erhverv, hvor de bliver produceret.
- 9.56. Etape b) er mere kompliceret, da basisoplysningerne om input vedrører erhvervene og ikke hvert enkelt produkt, som produceres af de enkelte erhverv. Konverteringen i dette tilfælde består i at overføre input, der er knyttet til den sekundære produktion fra det erhverv, hvor biprodukterne er produceret, til det erhverv, hvor de indgår i hovedproduktionen (eller hvorunder de typisk henhører). Denne overførsel kan foretages på to måder:
- 1) på basis af supplerende statistiske og tekniske oplysninger
  - 2) på basis af antagelser.
- 9.57. Supplerende statistiske og tekniske oplysninger bør anvendes i størst mulig udstrækning. F.eks. vil det være muligt at få specifikke oplysninger om de input, som er nødvendige for at producere bestemte produkter. Imidlertid er den form for oplysninger almindeligvis ufuldstændige. I sidste instans vil det normalt blive nødvendigt at anvende simple antagelser for at foretage overførslerne.

Table 9.12 — Symmetrisk input-output tabel i basispriser (produkt/produkt)

	1 2 3 ...	...	n	Σ (1)	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	Σ (3)	Σ (1)+Σ (3)
	Produkter (CPA)			(2)	(3)	(4)	(5)
Produkter (CPA)	(1)	Forbrug i produktionen i basispriser (produkt/produkt)			Endelig anvendelse i basispriser: Konsumudgifter: a) husholdningers b) NPH'ers c) offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste bruttoinvesteringer og værdigenstande e) lagerændringer f) eksport		
Σ (1)	(2)	Forbrug i produktionen i basispriser efter produkter i alt			Endelig anvendelse i basispriser efter art		Anvendelse i alt i basispriser
Produktskatter Produktsubsidier (-)	(3)	Produktskatter, netto, efter produkter			Produktskatter, netto, efter den endelige anvendelses art		Produktskatter, netto, i alt
Σ (1)+(3)	(4)	Forbrug i produktionen i køberpriser efter produkter i alt			Endelig anvendelse i køberpriser efter art i alt		Anvendelse i køberpriser i alt
Aflønning af ansatte Andre produktionsskatter, netto Forbrug af fast realkapital Overskud af produktionen, netto	(5)	Komponenter i værditilvæksten efter produkter					
Σ (5)	(6)	Værditilvækst efter produkter					
Σ (1)+(3)+Σ (5)	(7)	Produktion i basispriser efter produkter					
Import	(8)	Import cif efter produkter					
(7)+(8)	(9)	Tilgang i basispriser efter produkter					
Faste investeringer Fast kapital Forbrug af arbejdskraft	(10)						

9.58. De antagelser, der anvendes for at overføre output og tilhørende input, er baseret på to forskellige teknologiantagelser:

- a) erhvervsspecifik teknologi, som bygger på den antagelse, at alle produkter, der produceres af lokale faglige enheder inden for et erhverv, produceres med samme input-struktur
- b) produktspecifik teknologi, der bygger på den antagelse, at alle produkter i en produktgruppe har samme input-struktur, uanset hvilket erhverv der producerer dem.

Det er vanskeligt at afgøre, hvilken antagelse, det er mest hensigtsmæssigt at gå ud fra i hvert enkelt tilfælde. Det afhænger således af strukturen i de enkelte landes erhverv, f.eks. specialiseringsgraden og homogeniteten i de nationale teknologier, der anvendes til fremstilling af produkter inden for samme produktgruppe. F.eks. kan støvler fremstilles af læder eller plast. At gå ud fra den antagelse, at samme produktteknologi kan anvendes til alle støvler (eller hvis der er tale om et højere aggregeringsniveau, f.eks. fodtøj), kan således være problematisk. Det kan derfor være en bedre løsning at gå ud fra antagelsen om erhvervsspecifik teknologi.

Det har ofte givet uacceptable resultater, hvis man tager udgangspunkt i den produktspecifikke teknologi, da de heraf afledte input-output koefficienter ofte har været usandsynlige eller endog umulige (f.eks. negative koefficienter). Usandsynlige koefficienter kan skyldes opgørelsesfejl og uensartethed (product-mix) inden for et erhverv, hvor det overførte produkt indgår som hovedprodukt. Dette problem kan løses ved at foretage korrektioner på basis af supplerende oplysninger eller ved i størst mulig udstrækning at udnytte ekspertviden. En anden løsning er naturligvis at anvende antagelsen om den industrispecifikke teknologi. I praksis er den bedste fremgangsmåde til udarbejdelse af symmetriske input-output tabeller at anvende blandede teknologiantagelser kombineret med supplerende oplysninger.

9.59. Antagelsernes betydning afhænger af omfanget af den sekundære produktion, som igen afhænger af, både hvordan produktionen er organiseret i økonomien, og af produkternes opdeling. Jo mere detaljeret opdelingen er, jo større sekundær produktion kan forventes.

9.60. Etape e) består i aggregering af produkterne i den nye anvendelsestabel til de erhverv, hvor de produceres i henhold til etape a), og dette fører til en symmetrisk input-output tabel af typen produkt/produkt. Medens der tages udgangspunkt i data baseret på lokale faglige enheder, afpasses de ændrede data efter dataene vedrørende »homogene produktionsenheder«.

9.61. Klassifikationerne i den symmetriske input-output tabel er identiske med klassifikationerne i tilgangs- og anvendelsestabellerne, eftersom den symmetriske input-output tabel er en omdannelse af tilgangs- og anvendelsestabellerne (med undtagelse af klassifikationen efter erhverv/homogen branche).

9.62. Den symmetriske input-output tabel 9.12 ledsages af mindst to tabeller:

- a) en matrix over anvendelsen af importen; denne tabels format svarer til formatet på importtabellen, der ledsager tilgangs- og anvendelsestabellerne (se tabel 9.10) blot anvendes her produkt/produkt-klassifikationen
- b) en symmetrisk input-output tabel for den indenlandske produktion (tabel 9.13).

Sidstnævnte tabel anvendes til beregning af de kumulerede koefficienter, dvs. den inverterede Leontief-matrix. I tabel 9.13 er den inverterede Leontief-matrix den inverse værdi af forskellen mellem identitetsmatrix I og matricen for tekniske koefficienter afledt fra matricen $((1),(1))$. Den inverterede Leontief-matrix kunne også have været beregnet for den indenlandske produktion og den konkurrerende import (se punkt 9.51). Man skulle da gå ud fra den antagelse, at den konkurrerende import er produceret på samme måde som de indenlandske produkter, som de konkurrerer med.

Tabel 9.13 — Symmetrisk input-output tabel for indenlandsk produktion (produkt/produkt)

		1 2 3 ...	... n	Σ (1)	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	Produkter (CPA)	Forbrug i produktionen af indenlandsk produktion i basispriser (produkt/produkt)			Endelig anvendelse af indenlandsk produktion i basispriser: Konsumudgifter: a) husholdningers b) NPIH'ers c) offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste bruttoinvesteringer og værdigenstande e) lagerændringer f) eksport		
2							
3							
.							
m							
Σ (1)					Endelig anvendelse af indenlandsk produktion i basispriser		Indenlandsk produktion i alt
Anvendelse af import					Endelig anvendelse af import i basispriser		Import i alt
Produktskatter, netto					Nettoskatter på produkter til forbrug i produktionen efter produkter		Produktskatter, netto, i alt
Σ (1) + (3) + (4)					Nettoskatter på produkter til endelig anvendelse		Anvendelse i alt
Aflønning af ansatte Andre produktions-skatter, netto Forbrug af fast realkapital Overskud af produktionen, netto					Komponenter i værditilvæksten efter produkter		
Σ (6)					Værditilvækst efter produkter		
Σ (1) + (3) + (4) + Σ (5)					Produktion i basispriser efter produkter		
Faste investeringer Fast kapital Forbrug af arbejdskraft							

KAPITEL 10

MÅLING AF PRIS- OG MÆNGDEÆNDRINGER

- 10.01. I nationalregnskabssystemet udtrykkes samtlige strømme og beholdninger i monetære enheder. Den monetære enhed er den eneste fælles enhed, hvormed man kan værdiansætte de meget forskelligartede transaktioner, som optræder i nationalregnskabet, og beregne de relevante saldogposter.

Problemet ved at anvende den monetære enhed som måleenhed er, at denne enhed hverken er stabil over tid eller en international standard. Et af de vigtigste formål med økonomisk analyse er at måle den økonomiske vækst i mængde mellem forskellige perioder. Det er derfor i forbindelse med ændringer i værdien af visse økonomiske aggregater nødvendigt at skelne mellem ændringer, der udelukkende skyldes prisændringer, og øvrige ændringer, som kaldes »mængdeændringer«.

Økonomisk analyse omfatter endvidere geografiske sammenligninger, dvs. mellem forskellige nationale økonomier. Der fokuseres på internationale mængdesammenligninger på produktions- og indkomstniveau, men også prisniveauet er interessant. Det er derfor nødvendigt at opdele forskellene i værdien af økonomiske aggregater mellem landepar eller landegrupper i komponenter, som afspejler forskellene i mængde og forskellene i pris.

- 10.02. Når der er tale om tidsmæssige sammenligninger af strømme og beholdninger, er det vigtigt, at der lægges lige stor vægt på en præcis måling af prisændringer og af mængdeændringer. På kort sigt er iagttagelsen af prisudviklingen af lige så stor interesse som målingen af den udbudte og efterspurgte mængde. På længere sigt kan man ikke ved analysen af den økonomiske vækst se bort fra ændringer i de relative priser på de forskellige typer varer og tjenester.

Hovedformålet er ikke bare at tilvejebringe omfattende mål for pris- og mængdeændringer for hovedaggregaterne i nationalregnskabssystemet, men at samle et sæt af indbyrdes afhængige mål, som gør det muligt at gennemføre systematiske og detaljerede analyser af inflationen, den økonomiske vækst og de økonomiske svingninger.

- 10.03. Det gælder generelt for geografiske sammenligninger, at der skal foretages præcise målinger for både mængde- og priskomponenterne i de økonomiske aggregater. Da spredningen mellem Laspeyres' og Paasches formler ofte er betydelig i geografiske sammenligninger, er Fischers indeksformel den eneste, der kan accepteres til dette formål.

- 10.04. Nationalregnskabet udmærker sig ved at tilvejebringe en passende ramme for opstillingen af et system af mængde- og prisindeks og sikre konsistensen i de statistiske data.

Fordelene ved at anvende nationalregnskabet kan opsummeres som følger:

- a) På det begrebsmæssige plan betyder anvendelsen af et regnskabssystem, som dækker hele det økonomiske system, at man nødvendigvis må specificere priser og fysiske enheder på en sammenhængende måde for de forskellige produkter og for det økonomiske systems forskellige strømme. I et sådant system er det f.eks. absolut nødvendigt, at pris- og mængdebegreberne for samme produktgruppe defineres på en ensartet måde på såvel tilgangs- som anvendelsessiden.
- b) På det statistiske plan medfører anvendelsen af nationalregnskabssystemet, at en række betingelser skal være opfyldt i både faste og løbende priser, og anvendelsen af systemet kræver normalt nogle justeringer, således at der sikres konsistens mellem pris- og mængdeoplysningerne.
- c) Udarbejdelsen af et integreret system af pris- og mængdeindeks som led i et nationalregnskabssystem giver desuden nationalregnskabsstatistikkerne en ekstra kontrolmulighed. Hvis man forudsætter, at der er udarbejdet et afstemt system af tilgangs- og anvendelsestabeller i løbende priser, kan man ved at opstille sådanne afstemte tabeller i faste priser automatisk aflede et system af implicitte prisindeks. En undersøgelse af rimeligheden i disse afledte indeks kan medføre revision og korrektion af tallene i faste priser og i visse tilfælde endog af værdierne i løbende priser.
- d) Endelig giver anvendelsen af nationalregnskabet som ramme mulighed for at beregne pris- og mængdeændringer for visse saldogposter på kontiene, da disse pr. definition er afledt af andre elementer på kontiene.

- 10.05. Trods fordelene ved et integreret system baseret på balancen mellem tilgang og anvendelse for vare- og tjenestetransaktionerne totalt eller efter erhverv, må det erkendes, at de således opnåede pris- og mængdeindeks ikke imødekommer alle behov eller besvarer alle spørgsmål vedrørende udviklingen i priser og mængder. De regnskabsmæssige krav og de valg, man træffer med hensyn til pris- og mængdeindeksformler, kan, hvor uundværlige de end måtte være ved opstillingen af et integreret system, undertiden vise sig at være til gene. Der er også behov for oplysninger for kortere perioder som f.eks. en måned eller et kvartal. I så fald vil det måske vise sig nyttigt at anvende andre former for pris- og mængdeindeks.

ANVENDELSESOMRÅDE FOR PRIS- OG MÆNGDEINDEKS I NATIONALREGNSKABSSYSTEMET

- 10.06. Blandt de strømme, der optræder i nationalregnskabet i løbende priser, findes der nogle — hovedsagelig vedrørende produkter — hvor man kan skelne mellem en prisændring og en mængdeændring parallelt med det, der gøres på det mikroøkonomiske plan. For mange andre strømme i systemet er det betydeligt vanskeligere at foretage en sådan skelnen.

I det første tilfælde er der tale om strømme, som spænder over en gruppe elementære vare- og tjenestetransaktioner, hvor værdien af hver enkelt transaktion er lig med produktet af en række fysiske enheder og disses respektive pris pr. enhed. Man skal blot vide, hvilke enkelttransaktioner der indgår i den pågældende strøm, for at kunne opgøre gennemsnitsændringen i pris og mængde.

I det andet tilfælde — som vedrører en række transaktioner inden for distribution og finansiel formidling samt saldposter som f.eks. værditilvækst — er det vanskeligt eller endog umuligt direkte at opdele værdierne i løbende priser i pris- og mængdekomponenter, og særlige løsninger må derfor anvendes.

Der er desuden behov for at måle den reale købekraft for en række aggregater, som f.eks. aflønning af ansatte, husholdningernes disponible indkomst eller nationalindkomsten. Det kan f.eks. ske ved at deflatere dem med prisindekset for de varer og tjenester, der kan købes for dem.

- 10.07. Det skal understreges, at formål og fremgangsmåde ved opgørelse af den reale købekraft er fundamentalt forskellige fra de tilfælde, hvor man skal deflatere varer, tjenesteydelser og saldposter. Hertil kan man opstille et integreret system af pris- og mængdeindeks, som er nyttige bl.a. til måling af økonomisk vækst. Når strømme af sidstnævnte type skal opgøres i reale værdier, anvendes prisindeks for andre strømme end dem, der er på tale, og det benyttede prisindeks kan variere alt efter formålet med beregningen. Der er altså kun tale om en konvention, som ikke kan anvendes generelt inden for et integreret system af pris- og mængdeindeks.

DET SAMMENHÆNGENDE SYSTEM AF PRIS- OG MÆNGDEINDEKS

- 10.08. En systematisk opdeling af ændringerne i værdierne i løbende priser i deres bestanddele »prisændringer« og »mængdeændringer« er begrænset til strømme, der repræsenterer transaktioner registreret på kontiene for varer og tjenester (0) og på produktionskontiene (I). Opdelingen foretages både for data vedrørende de enkelte erhverv og for data vedrørende den samlede økonomi. Strømme, der repræsenterer saldposter, f.eks. værditilvækst, kan ikke direkte opdeles i pris- og mængdekomponenter. Dette kan kun gøres indirekte ved hjælp af de relevante strømme af transaktioner.

Når man anvender nationalregnskabssystemet, skal der ved beregningen af dataene tages hensyn til følgende to betingelser:

- a) Saldoen på kontoen for varer og tjenester skal for en hvilken som helst periode på to år opgøres i både faste og løbende priser
- b) I den samlede økonomi skal hver strøm være lig med summen af de tilsvarende strømme for de forskellige erhverv.

En tredje betingelse, som ikke følger af anvendelsen af nationalregnskabssystemet, men som er resultatet af et bevidst valg, er, at enhver ændring i værdien af transaktioner enten skal opfattes som en prisændring eller som en mængdeændring, eller en kombination af disse.

Er disse tre betingelser opfyldt, betyder værdiansættelsen af kontiene for varer og tjenester og produktionskontiene i faste priser, at der kan udledes et integreret pris- og mængdeindekssystem.

10.09. Til opbygningen af et sådant integreret indekssystem kræves følgende poster:

Transaktioner i produkter		
Produktion	P.1	
Markedsmæssig produktion		P.11
Produktion til eget brug		P.12
Anden ikke-markedsmæssig produktion		P.13
Forbrug i produktionen	P.2	
Udgifter til konsum	P.3	
Udgifter til individuelt konsum		P.31
Udgifter til kollektivt konsum		P.32
Faktisk konsum	P.4	
Faktisk individuelt konsum		P.41
Faktisk kollektivt konsum		P.42
Bruttoinvesteringer	P.5	
Faste bruttoinvesteringer		P.51
Lagerændringer		P.52
Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande		P.53
Eksport af varer og tjenester	P.6	
Eksport af varer		P.61
Eksport af tjenester		P.62
Import af varer og tjenester	P.7	
Import af varer		P.71
Import af tjenester		P.72
Skatter og subsidier på produkter		
Produktskatter undtagen moms		D.212 og D.214
Produktsubsidier		D.31
Moms		D.211
Forbrug af fast realkapital	K.1	
Saldoposter		
Værditilvækst	B.1	
Bruttonationalprodukt	B.1* ^g	

PRIS- OG MÆNGDEINDEKS FOR ANDRE AGGREGATER

10.10. Foruden ovennævnte pris- og mængdemål kan nedenstående aggregater opdeles i egne pris- og mængdekomponenter. Der kan være forskellige formål med denne opdeling.

Lagerbeholdninger	AN.12
Beholdning af producerede faste aktiver	AN.11
Aflønning af ansatte	D.1

Lagerbeholdninger ved henholdsvis begyndelsen og slutningen af hver periode må eventuelt opgøres i faste priser, for at man skal kunne beregne mængdeændringen i lagerbeholdningerne i løbet af perioden.

Beholdningen af producerede faste aktiver skal opgøres i faste priser, for at man kan beregne kapitalkoefficienterne og have et grundlag for beregning af realkapitalforbruget i faste priser.

Aflønning af ansatte skal beregnes i faste priser, for at man kan måle produktiviteten, og i nogle tilfælde også, når produktion er blevet opgjort ved at anvende data i faste priser på input.

10.11. Aflønning af ansatte er en bestanddel af indkomsten. Med henblik på at måle købekraften kan aflønning af ansatte værdiansættes i reale værdier ved at deflatere med et indeks, der afspejler priserne på de produkter, de ansatte køber. Også andre bestanddele af indkomsten, som f.eks. husholdningernes disponible indkomst og nationalindkomsten, kan måles i reale værdier på samme generelle måde.

GENERELLE PRINCIPPER FOR BEREGNING AF PRIS- OG MÆNGDEINDEKS

DEFINITION AF PRISER OG MÆNGDER FOR MARKEDSMÆSSIGE PRODUKTER

- 10.12. Etableringen af et integreret pris- og mængdeindekssystem hviler på den antagelse, at for den enkelte homogene vare eller tjeneste er værdien (v) lig med prisen pr. kvantumsenhed (p) ganget med antallet af kvantumsenheder (q), dvs:

$$v = p \times q$$

- 10.13. *Definition:* Prisen defineres som værdien af en enhed af et produkt, hvor kvantumsenhederne er fuldstændig homogene, ikke blot i fysisk forstand, men også med hensyn til en række andre karakteristika beskrevet i afsnit 10.16. For at være additive i økonomisk forstand skal kvantumsenhederne være identiske og have samme pris pr. enhed. For hvert aggregat af vare- og tjenestetransaktioner vist i kontiene skal pris- og kvantumsmål konstrueres således, at

$$\text{værdiindeks} = \text{prisindeks} \times \text{mængdeindeks}.$$

Det betyder, at enhver ændring af værdien af en bestemt strøm enten skal henføres til en prisændring eller en mængdeændring eller en kombination af disse to.

- 10.14. Når der er tale om varetransaktioner er det i mange tilfælde let at definere den fysiske enhed, som er genstand for transaktionen, og dermed prisen pr. enhed. I en række tilfælde, f.eks. når der er tale om enkeltfremstillede kapitalgoder, er det vanskeligere, og der må findes specielle løsninger.

Når der er tale om levering af tjenester, er det ofte vanskeligere at pege på de karakteristika, der kendetegner de fysiske enheder, og der kan være uenighed om, hvilke kriterier der skal lægges til grund. Dette kan gælde store erhverv som finansiel formidling, engros- og detailhandel, tjenester leveret til virksomheder, uddannelse, forskning og udvikling, sundhed og fritid. På grund af servicefagernes stadig større betydning er det vigtigt at finde frem til fælles løsninger for så vidt angår valget af fysiske enheder, også selv om disse løsninger kun er konventioner.

KVALITETS- OG PRISFORSKELLE

- 10.15. Blandt de fysiske og andre karakteristika, der skal tages i betragtning, når man definerer produkterne, spiller elementet »kvalitet« en vigtig rolle, samtidig med at det giver anledning til vanskelige statistiske problemer.

For mange varer og tjenester, som er beregnet til særlige formål, findes der nemlig mange forskellige kvalitetsvarianter med hver deres pris.

- 10.16. Kvalitetsforskelle ses af følgende faktorer:

- a) fysiske karakteristika
- b) levering på forskellige lokaliteter
- c) levering på forskellige tider af døgnet eller af året
- d) forskelle i salgsbetingelser eller i de forhold eller de omstændigheder, under hvilke varerne eller tjenesterne leveres.

Hvor de fysiske karakteristika er givne, medfører forskelle i de øvrige faktorer, at de fysiske enheder ikke er identiske i økonomisk forstand, og at værdien varierer fra enhed til enhed. Disse forskelle i enhedsværdier betragtes som forskelle i mængde og ikke som forskelle i pris.

I virkeligheden dækker betalingen for en vare ikke blot varens pris, men også prisen på de tjenester, der er knyttet til vareleverancen. Det betyder faktisk, at identiske varer, der sælges til forskellige priser og på forskellige vilkår, bør betragtes som forskellige produkter. Denne konklusion erkendes udtrykkeligt i tilgangs- og anvendelsestabellerne, hvor værdien af handels- og transportavancer — som er de vigtigste tjenester i forbindelse med levering af varer — registreres særskilt.

- 10.17. Det, at der inden for et bestemt marked og i løbet af en og samme periode forekommer flere enhedsværdier, kan med undtagelse af de tilfælde, der er beskrevet i afsnit 10.19, betragtes som bevis for, at der også er tale om forskellige kvaliteter. Derfor skal forskellige modeller af biler og endog forskellige versioner af samme model betragtes som forskellige produkter, ligesom der må skelnes mellem togrejser på første og anden klasse.

Til beregning af mål for pris og mængde, er det nødvendigt at anvende en så detaljeret produktnomenklatur som muligt, således at hvert identificeret produkt har størst mulig grad af ensartethed, uanset i hvor detaljeret form de endelige resultater skal offentliggøres.

- 10.18. Kvalitetsdimensionen skal også tages i betragtning ved registrering af tidsmæssige ændringer. En kvalitetsændring, som f.eks. skyldes en ændring i et produkts fysiske karakteristika, skal betragtes som en mængdeændring og ikke som en prisændring. Også virkningerne af aggregering skal tages i betragtning. Ændringer i sammensætningen af en strøm, der f.eks. medfører en højere gennemsnitskvalitet, skal registreres som en mængdeforøgelse og ikke som en prisstigning. Heraf følger, at hvad angår produktion vil skift mellem markeder med forskellige priser — f.eks. indenlandske kontra udenlandske, eller industrielle anvendelser kontra markeder for konsumvarer — blive behandlet som mængdeændringer og ikke som prisændringer. Det følger også heraf, at en prisændring for en given strøm kun kan ske som følge af prisændringer for individuelle transaktioner.
- 10.19. *Definition:* Det, at der kan konstateres forskelle i enhedsværdier, skal ikke betragtes som ensbetydende med, at der er forskel i kvaliteten, når følgende omstændigheder gør sig gældende: manglende information, prisdiskriminering og dermed begrænset valgfrihed samt tilstedeværelsen af parallelle markeder. I disse tilfælde betragtes forskelle i enhedsværdier som forskelle i pris.
- 10.20. Manglende information betyder, at køberen måske ikke kender eksisterende prisforskelle og derfor kommer til at købe til højere priser. Dette — eller det modsatte — kan endvidere ske, når individuelle købere og sælgere forhandler eller tinger om en pris. Dog må forskellen mellem gennemsnitsprisen for en vare, der købes på et marked eller i en basar, hvor der ofte tinges om prisen, og prisen for den samme vare solgt i en anden type detailforretning, f.eks. et stormagasin, normalt behandles som en kvalitetsforskel på grund af de forskellige salgsbetingelser.
- 10.21. Prisdiskriminering betyder, at en sælger har mulighed for at kræve forskellige priser af forskellige kategorier af købere for identiske varer og tjenester, der sælges under nøjagtig samme vilkår. I sådanne tilfælde er der ingen eller kun begrænset valgfrihed for en køber, der hører til en særlig kategori. Ifølge det vedtagne princip er der tale om prisdiskriminering, når der opkræves forskellig pris for identiske enheder, der sælges under nøjagtig samme vilkår på et klart afgrænset marked. Prisvariationer som følge af sådan diskriminering er ikke mængdeforskelle.
- Mulighed for videresalg af varer på et bestemt marked betyder, at prisdiskriminering for sådanne produkter i de fleste tilfælde kan forventes at være ubetydelig. Eventuelle prisforskelle på varer kan normalt fortolkes som begrundet i manglende information eller eksistensen af parallelle markeder.
- I serviceerhvervene, f.eks. inden for transport, kan producenterne tilbyde lavere priser til grupper af enkeltpersoner med typisk lavere indkomster, som f.eks. pensionister eller studerende. Hvis disse personer frit kan vælge, hvornår de ønsker at lade sig transportere, betragtes det som en prisdiskriminering. Hvis de derimod får lov til at betale de lavere priser på betingelse af, at de kun benytter transportmidlerne på visse tider af dagen, f.eks. uden for myldretiden, tilbydes de en transport af lavere kvalitet.
- 10.22. Der kan være flere forklaringer på eksistensen af parallelle markeder. Enten er udbuddet til den lave pris for lille til, at køberne kan få dækket deres behov og derfor må gå på et sekundært, parallelt marked, hvor priserne er højere. Eller der kan forekomme et parallelt marked, hvor sælgeren har mulighed for at undgå bestemte afgifter og derfor kan sælge billigere. Også i disse tilfælde er ændringen en prisforskel og ikke en mængdeforskel.
- 10.23. En ændring i strukturen af en strøm, som påvirker dens samlede værdi, kan forekomme, når identiske produkter som følge af manglende information, prisdiskriminering og eksistensen af parallelle markeder sælges til forskellige priser.
- Hvis man forestiller sig, at et bestemt kvantum af en særlig vare eller tjeneste sælges til en lavere pris til en særlig kategori af købere uden nogen som helst forskel i arten af den tilbudte vare eller tjeneste, stedet, tidspunktet eller salgsbetingelserne eller andre faktorer, vil en efterfølgende formindskelse af den andel, der sælges til den laveste pris, hæve den gennemsnitspris, som køberne af varen eller tjenesten betaler. Dette skal registreres som en prisforøgelse og ikke som en mængdeforøgelse.

PRINCIPPER FOR IKKE-MARKEDSMÆSSIGE TJENESTER

- 10.24. Ved udarbejdelsen af et fuldstændigt pris- og mængdeindekssystem, som dækker den samlede tilgang og anvendelse af varer og tjenester, støder man på en særlig vanskelighed, når det gælder måling af produktionen af ikke-markedsmæssige tjenester. Disse tjenester adskiller sig fra markedsmæssige tjenester derved, at de ikke sælges til en markedspris, og at deres værdi i løbende priser pr. konvention opgøres som summen af de påløbne omkostninger. Disse omkostninger er forbrug i produktionen, aflønning af ansatte, andre skatter minus subsidier på produktionen og forbrug af fast realkapital.
- 10.25. Da der ikke findes nogen pris pr. enhed fra den almindelige omsætning, kan man betragte »omkostningen pr. enhed« ved en ikke-markedsmæssig tjeneste som en tilnærmet værdi for ændringen i prisen. Hvis ikke-markedsmæssige tjenester forbruges individuelt, er det i princippet muligt at beregne mængder, som er homogene, og som afspejler anvendelsen af disse tjenester, og anvende omkostningerne pr. enhed for et basisår til at udlede

data i faste priser. Ved denne form for produktionsmåling vil det være muligt at analysere ændringer i produktivitet for individuelle ikke-markedsmæssige tjenester. For kollektive tjenester er det normalt ikke muligt at fastsætte omkostningerne pr. enhed og de mængder, der afspejler anvendelsen af dem. Forsøges det at registrere ændringer i produktivitet for kollektive tjenester ved hjælp af indirekte metoder, bør brugerne gøres opmærksom herpå.

- 10.26. I nationalregnskabet er det yderst vigtigt at følge det princip, at produktion og forbrug af ikke-markedsmæssige tjenester ligesom produktion og forbrug af varer og markedsmæssige tjenester skal defineres som de faktiske strømme af disse varer og tjenester og ikke som de endelige resultater af deres anvendelse. Da disse resultater også afhænger af mange andre faktorer, er det ikke muligt at måle f.eks. mængden af undervisningstjenester ud fra højnelsen af uddannelsesniveaet eller mængden af sundhedstjenester ud fra forbedringen af befolkningens sundhedstilstand.

PRINCIPPER FOR VÆRDITILVÆKST OG BNP

- 10.27. Værditilvækst, saldposten på produktionskontoen, er den eneste saldo, der indgår i det integrerede pris- og mængdeindekssystem. Det er dog på sin plads at understrege denne posts helt specielle karakter og den særlige betydning af de dertil knyttede mængde- og prisindeks.

Til forskel fra de forskellige vare- og tjenestestrømme kan værditilvæksten ikke henføres til en bestemt kategori af transaktioner. Derfor kan den ikke direkte opløses i en priskomponent og en mængdekomponent.

- 10.28. *Definition:* Værditilvækst i faste priser defineres som forskellen mellem produktion i faste priser og forbrug i produktionen i faste priser.

$$VA = \Sigma P(0)Q(1) - \Sigma p(0)q(1)$$

hvor P og Q er priser og mængder for produktion, og p og q er priser og mængder for forbrug i produktionen. Den teoretisk korrekte metode til beregning af værditilvæksten i faste priser er dobbelt deflatering, dvs. at man deflaterer de to strømme på produktionskontoen (produktion og forbrug i produktionen) separat og derefter beregner balancen mellem disse to nyværdiansatte strømme.

- 10.29. I nogle tilfælde, hvor de statistiske data er ufuldstændige eller ikke tilstrækkeligt pålidelige, kan det være nødvendigt at anvende en enkelt indikator. Findes der gode data om værditilvæksten i løbende priser, er et af alternativerne til dobbelt deflatering at deflatere den pågældende værditilvækst direkte med et prisindeks for produktionen. Det forudsættes derved, at priserne for forbrug i produktionen ændrer sig i samme takt som for produktionen. En anden mulig fremgangsmåde er at ekstrapolere værditilvæksten i basisåret med et mængdeindeks for produktionen. Dette mængdeindeks kan enten være beregnet direkte fra mængdedata eller ved at deflatere den pågældende værdi af produktionen med et passende prisindeks. Ved denne metode gås der faktisk ud fra, at mængdeændringerne er de samme for produktionen og for forbrug i produktionen.

For visse serviceerhverv for markeds- og ikke-markedsmæssige tjenester, som f.eks. finansiering, tjenester leveret til virksomheder, uddannelse eller forsvar, kan det være umuligt at opnå tilfredsstillende skøn over pris- og mængdeændringer for produktionen. I sådanne tilfælde kan bevægelser i værditilvæksten i faste priser beregnes ved hjælp af ændringer i aflønning af ansatte efter faste lønsatser og forbrug af fast realkapital i faste priser. Ved kompileringen af dataene kan det være nødvendigt at anvende sådanne midler, også selv om der egentlig ikke er nogen grund til at antage, at arbejdsproduktiviteten forbliver uændret på kort eller lang sigt.

- 10.30. Mængde- og prisindeks for værditilvæksten er væsensforskellige fra de tilsvarende indeks for vare- og tjenestestrømme.

Det samme gælder for pris- og mængdeindeks for aggregerede saldposter som f.eks. bruttonationalproduktet. Sidstnævnte er lig med summen af samtlige værditilvækster minus FISIM — dvs. lig med de sammenlagte saldposter — plus skatter minus subsidier på produkter, og kan fra en anden synsvinkel betragtes som værende saldposten mellem endelig anvendelse i alt og import.

PROBLEMER VED ANVENDELSEN AF PRINCIPPERNE

- 10.31. For at kunne anvende pris- og mængdeprincipperne på de forskellige strømme i systemet er det nødvendigt at løse en række af de problemer, der opstår i denne forbindelse.

ANVENDELSEN GENERELT

- 10.32. Behovet for at bestemme, hvilke af de i de foregående afsnit beskrevne faktorer, der forklarer prisforskellene, opstår, hver gang man analyserer tidsrækker af værdidata og skal adskille prisændringer fra mængdeændringer. Selv om detaljeringsgraden er høj, giver rækker af kvantitative data ofte kun grove mål for mængdeændringer, idet de ikke i tilstrækkelig grad afspejler de ændringer, der kan være sket i blandingen af forskellige kvaliteter. Det betyder f.eks., at der ved et konstant antal af fysiske enheder, der registreres for en bestemt strøm, kan være tale om en undervurdering af mængdeændringen, hvis der er sket en ændring i sammensætningen til fordel for enheder af højere kvalitet. Denne forskydning medfører en ændring i gennemsnitskvaliteten og skal registreres som en forhøjelse af mængdeindekset. Almindeligvis er den bedste metode til at beregne mængdeændringer i vare- og tjenestestrømme at deflatere værdidata med prisindeks. Eftersom alle ændringer i gennemsnitskvaliteten afspejles korrekt i værdirækkerne, får man et korrekt mængdeindeks ved at dividere med et repræsentativt prisindeks, som er korrigeret for kvalitetsændringerne.
- 10.33. Deflatering med prisindeks er måske ikke altid den bedste fremgangsmåde i praksis, og andre metoder må tages i anvendelse. Værdirækker kan f.eks. være udarbejdet ved at gange pris- og mængdedata, og der kan så udledes faste prisdata ved at bruge priser fra basisåret. Det kan også forekomme, at nogle værdirækker er af ringe kvalitet, eller der kan være vanskeligheder forbundet med at udlede pålidelige prisindeks. Der kan så foretages beregninger på basis af kvantumsindikatorer. I sådanne tilfælde bør man sørge for, at mængderne refererer til produkter, der er så homogene som muligt. Hvis ingen af de ovenfor beskrevne metoder kan anvendes, kan det blive nødvendigt at basere data for produktion i faste priser på skønnet input i faste priser.
- 10.34. For ikke-markedsmæssige tjenester eksisterer muligheden for at deflatere værdier ved hjælp af prisindeks ikke, og der må anvendes andre løsninger. Disse beskrives nedenfor i afsnit 10.41-10.46.

ANVENDELSE PÅ SPECIFIKKE STRØMME

Strømme af varer og markedsmæssige tjenester

- 10.35. Af alle strømmene i økonomien er det ændringerne i værdien af strømme af varer og markedsmæssige tjenester, der lettest lader sig opdele i pris- og mængdeændringer. Her skal der skelnes klart mellem:
- a) strømme, som repræsenterer faktiske transaktioner på markedet til en bestemt pris
  - b) strømme, der repræsenterer produktion til eget brug (f.eks. landmænds forbrug af egne produkter og boligjenester i egen bolig)
  - c) strømme, hvis værdi er defineret som en forskel mellem vare- og tjenestetransaktioner (f.eks. handelsavancer)
  - d) strømme, hvis værdi er defineret som en forskel mellem fordelingstransaktioner og/eller finansielle transaktioner (f.eks. indirekte målte finansielle formidlingstjenester og forsikringstjenester).
- 10.36. Strømme af kategori a) er langt de fleste og de mest almindelige. Ændringer i disse strømmes værdi kan naturligt opsplittes i mængdeændringer og prisændringer. Den almindelige metode med at deflatere den løbende værdi af disse strømme med prisindeks kan anvendes i alle de tilfælde, hvor varer og tjenester kan udtrykkes i enheder, der for størstedelens vedkommende er homogene fra år til år.
- 10.37. Strømme af kategori b), som er fiktive transaktioner, er kendetegnet ved ikke at have nogen egentlig pris. Dette er tilfældet med varer som landbrugsprodukter til eget brug og fast realkapital produceret for egen regning. For tjenesters vedkommende er den vigtigste type boligjenester i egen bolig. Værdierne af disse imputerede strømme fås ved at anvende priserne på lignende produkter, der sælges, og deflatoren skal derfor være den samme. Eftersom det sædvanligvis er nødvendigt at værdiansætte produktion i forbindelse med byggeri for egen regning ved hjælp af produktionsomkostninger frem for priser, må deflatoren afpasses herefter.
- 10.38. De vigtigste strømme i kategori c) er dem, hvis værdi i løbende priser fås som forskellen mellem værdierne af varestrømme. Det gælder for handelsavancer, hvis værdi i løbende priser beregnes som forskellen mellem den faktiske eller imputerede salgspris for en vare, der var købt af engros- eller detailhandelen med videresalg for øje, og den pris, der skulle have været betalt af distributøren for at erstatte varen på det tidspunkt, hvor den blev solgt eller på anden vis afhændet. Efter en af metoderne kan opgørelsen af handelsavancerne i faste priser derfor også foretages som en difference mellem to tal, idet man fra værdien i faste priser af varer, som er videresolgt af engros- eller detailhandelen, trækker værdien i faste priser af varer, som er købt med henblik på videresalg. Som alternativ kan man foretage værdiansættelser i faste priser ved at fremskrive handelsavancerne i basisåret med udviklingen i enten salgsmængden eller købsmængden. Ved denne alternative metode skal der for at opnå nøjagtige resultater tages hensyn til, at handelsavancerne varierer alt efter produkter og anvendelser. Dette problem erkendes eksplicit i tilgangs- og anvendelsestabellerne.

- 10.39. Kategori c) omfatter endvidere produktion af rejsebureau tjenester, der opgøres som værdien af bureauernes vederlag (gebyrer og kommissioner). Disse tjenester kan også måles som forskellen mellem to strømme: køberens fulde betaling og producentens udgifter til transport og indlogering. Mængdemålet kan måles som forskellen mellem disse strømme beregnet i faste priser. Alternativt kan gebyr eller kommission defineres som prisen pr. enhed for den type transport eller indlogering, der anvendes, og mængdeindikatoren for gebyret vil derved bevæge sig i samme retning som disse strømme.
- 10.40. Strømmene i kategori d) omfatter finansielle formidlingstjenester, men også betaling for forsikringsselskabers og pensionsfondes tjenester er medtaget. Finansielle formidlingstjenester leveres af banker og andre kreditinstitutter og omfatter udlån af penge til erhvervslivet eller husholdningerne, tilbud om sikre og fordelagtige opsparingsmuligheder, opbevaring af penge og værdigenstande, køb og salg af fremmed valuta, clearing af checks, levering af almindelig økonomisk information, handel med aktier, obligationer og andre værdipapirer samt investeringsrådgivning. I nogle tilfælde kan disse tjenester nemt defineres og betales særskilt, f.eks. når der er tale om leje af bankbokse, eller når der opkræves gebyrer i forbindelse med udstedelse af aktier og obligationer samt kreditgivning. I dette tilfælde kan transaktionernes løbende værdi beregnes, og det samme gælder de priser og mængder, der er nødvendige for at kunne måle priser og mængder. En opdeling af indirekte målte finansielle formidlingstjenester og af forsikringstjenester i pris- og mængdekomponenter kan dog normalt kun foretages på vilkårligt grundlag og skal hvile på konventioner.

Strømme af ikke-markedsmæssige tjenester

- 10.41. Ikke-markedsmæssige tjenester produceret af offentlig forvaltning og service og non-profit institutioner rettet mod husholdningerne (NPIH) dækker en lang række tjenester, der både er nødvendige og nyttige for samfundet. De kan opdeles i to hovedkategorier:

- a) tjenester, der ydes til enkeltpersoner, dvs. tjenester, hvor forbrugerne eller modtagerne kan identificeres individuelt. Forbrug af disse tjenester kræver, at initiativet skal komme fra den enkelte
- b) tjenester, der ydes kollektivt, dvs. tjenester, som forbruges kollektivt af hele befolkningen.

- 10.42. Tjenester, der ydes til enkeltpersoner, kan ydes på individuelt grundlag (f.eks. sundhedspleje) eller på gruppebasis (f.eks. undervisning). Ifølge deres natur kan disse tjenester ydes enten som markedsmæssige tjenester eller som ikke-markedsmæssige tjenester. Ofte vil den enkelte kunne skaffe sig sådanne tjenester enten ved at henvende sig til en virksomhed på det frie marked (og betale for tjenesten) eller ved at gå til en ikke-markedsmæssig enhed inden for den offentlige forvaltning og service eller NPIH (og modtage tjenesten gratis eller næsten gratis).

I forbindelse med markedsenheder bør man anvende metoden med at deflatere værdier i løbende priser med prisindeks, da variationer i sammensætningen af produkter med forskellige priser så kan vises korrekt, således at mængderne påvirkes frem for priserne. For ikke-markedsmæssige tjenester, der ydes til enkeltpersoner, kan opgørelsen af produktionen baseres på mængdeindikatorer. I forbindelse med undervisning kan disse indikatorer være det antal timer, som elever tilbringer i klasseværelset eller modtager individuel undervisning, og for ikke-markedsmæssige sundhedstjenester skal indikatorerne afspejle hospitalbehandling eller besøg hos læger eller sygeplejersker. I begge tilfælde er der en kvalitetsdimension indeholdt i mængden af ressourcer, der anvendes på eleven eller patienten. Der bør anvendes så detaljerede data som muligt, således at hver indikator, for hvilken der foretages beregninger, er så homogen som muligt med hensyn til omkostningerne. Kun da vises ændringer i produktblandingen korrekt som mængdeændringer.

Når der er tale om tjenester til enkeltpersoner, skal man i princippet måle mængdeændringen i produktionen og forbruget af disse på grundlag af den anvendelse, der gøres af disse tjenester. Man undgår således i ensartede tilfælde at skulle anvende forskellige kriterier, alt efter om tjenesterne har karakter af markedsmæssige eller ikke-markedsmæssige tjenester. Ændringen i kvalitet skal naturligvis medregnes i mængdeændringen, men det gælder såvel for markedsmæssige tjenester som for ikke-markedsmæssige tjenester til enkeltpersoner.

- 10.43. De tjenester, der ydes kollektivt, produceres af den offentlige forvaltning og service til gavn for hele samfundet. De dækker et bredt spektrum af aktiviteter, såsom generelle offentlige tjenester, forsvar, udenrigstjenesten, domstolene og politiet, samt i forbindelse med by- og miljøplanlægningen, den økonomiske planlægning osv. Da det drejer sig om tjenester, der forbruges kollektivt, indirekte og til stadighed, kan man ikke måle den producerede mængde af disse tjenester ved at registrere omfanget af den brug, der gøres af dem.

- 10.44. Det er undertiden ikke muligt i praksis at få pålidelige mængdeindikatorer for ikke-markedsmæssige tjenester, der ydes til enkeltpersoner, og det kan i så fald være nødvendigt at foretage mængdemålinger efter samme metoder som ved tjenester, der ydes kollektivt. Det er derfor nødvendigt at lægge en beregning i faste priser af de forskellige omkostningselementer i denne produktion til grund, dvs.:

- a) forbrug i produktionen
- b) aflønning af ansatte

- c) andre produktionsskatter minus andre produktionssubsidier
- d) forbrug af fast realkapital.

Anvendelsen af input-mål som erstatning for produktion betyder, at det ikke er muligt at foretage en produktivitetsanalyse.

- 10.45. Beregningen af forbrug i produktionen i faste priser rejser ingen særlige teoretiske problemer, da den vedrører varer og markedsmæssige tjenester. Den kan enten opgøres ved at deflatere værdierne i løbende priser med et prisindeks for forbrug i produktionen eller på grundlag af mængder nyværdiansat i basisårets priser.
- 10.46. Beregning i faste priser af aflønning af ansatte og forbrug af fast realkapital inden for ikke-markedsmæssige tjenester foretages efter de generelle metoder, der er beskrevet i afsnit 10.53 og 10.54 nedenfor. Andre produktionsskatter er ofte af en type, der kan relateres til en mængdeindikator, f.eks. beskæftigelsesmængde eller antal anvendte køretøjer.

Skatter og subsidier på produkter og import

- 10.47. Selv om det integrerede pris- og mængdeindekssystem egentlig er begrænset til vare- og tjenestetransaktioner, udelukker det dog ikke muligheden af at beregne mål for pris- og mængdeændringer for visse andre transaktioner. Denne mulighed foreligger blandt andet i forbindelse med skatter og subsidier, som er direkte knyttet til mængden eller værdien af de varer og tjenester, som er genstand for transaktionerne. Af tilgangs- og anvendelsestabellerne fremgår værdierne af disse klart. Ved at anvende de nedenfor beskrevne regler er det muligt at nå frem til pris- og mængdemål for de kategorier af skatter og subsidier, der er registreret på kontiene for varer og tjenester, nemlig:
- a) produktskatter undtagen moms (D.212 og D.214)
  - b) produktsubsidier (D.31)
  - c) moms (D.211).
- 10.48. I det enkleste tilfælde er der tale om skatter, som udgør et fast beløb pr. kvantumsenhed af det produkt, der er genstand for transaktionen. Provenuet fra en sådan skat er afhængig af:
- a) kvantiteten af de produkter, der har været genstand for transaktionerne
  - b) det beløb, der opkræves pr. enhed, hvilket svarer til skattesatsen.
- Opdeling af værdiændringen i dens to bestanddele giver næppe anledning til vanskeligheder. Mængdeændringen tilvejebringes gennem ændringen i mængden af de beskattede varer, prisændringen svarer til ændringen i det beløb, der opkræves pr. enhed, dvs. ændringen i skattesatsen.
- 10.49. Et hyppigere forekommende tilfælde er det tilfælde, hvor skatten udgør en vis procentdel af værdien af transaktionen. Provenuet fra en sådan skat er i så fald afhængig af:
- a) kvantiteten af de produkter, som har været genstand for transaktionen
  - b) prisen på de produkter, som har været genstand for transaktionen
  - c) skattesatsen (i procent).
- Skattebeløbet pr. mængdeenhed findes altså ved at gange skattesatsen med produktets pris. Ændringen i provenuet fra en sådan skat kan også opsplittes i en mængdeændring, som svarer til udviklingen i mængden af de beskattede produkter, og en prisændring, som svarer til udviklingen i skattebeløbet pr. mængdeenhed ($b \times c$).
- 10.50. Værdien af produktskatter ekskl. moms (D.212 og D.214) måles i mængde ved at anvende basisårets skattebeløb pr. enhed på de producerede eller importerede produktmængder eller ved at anvende basisårets skattesatser på værdien af produktionen eller importen omregnet til basisårets priser. Man skal være opmærksom på, at skattebeløbene kan variere mellem de forskellige anvendelser. Dette er der taget hensyn til i tilgangs- og anvendelsestabellerne.
- 10.51. På samme måde måles værdien af produktsubsidier (D.31) i mængde ved at anvende basisårets subsidiebeløb pr. enhed på de producerede eller importerede produktmængder eller ved at anvende basisårets subsidiesatser på værdien af produktionen eller importen omregnet til basisårets priser, idet der samtidig tages hensyn til, at der er forskellige subsidiebeløb for de forskellige anvendelser.

- 10.52. Produktmoms (D.211) beregnes — både i den samlede økonomi og i de forskellige erhverv og for andre brugere — på nettobasis og vedrører kun ikke-fradragsberettiget moms. Denne defineres som forskellen mellem den moms, der faktureres på produkterne, og den moms, som brugerne af disse produkter kan trække fra. Alternativt er det også muligt at definere produktmoms som summen af alle ikke-fradragsberettigede beløb, som skal betales af brugerne.

Ikke-fradragsberettiget moms i faste priser kan beregnes ved at anvende de i basisåret gældende momssatser på de i basisårets priser udtrykte strømme. Eventuelle ændringer i momssatsen for det løbende år vil følgelig give sig udtryk i prisindekset og ikke i mængdeindekset for den ikke-fradragsberettigede moms.

Den andel, som den fradragsberettigede moms udgør af den fakturerede moms, og dermed af den ikke-fradragsberettigede moms, kan variere:

- a) enten som følge af en ændring i fradragsmulighederne på grund af en ændring af skattelovene og skattereglerne med øjeblikkelig virkning eller med en vis tidsforskydning
- b) eller som følge af ændringer i anvendelsessammensætningen af produkterne (f.eks. en forøgelse af den del af anvendelserne, der nyder godt af fradragsmuligheden).

En ændring i værdien af den fradragsberettigede moms, som skyldes ændringer i fradragsmulighederne, vil efter den beskrevne metode blive behandlet som en ændring i skattebeløbet pr. enhed, hvilket også gælder for en ændring af momssatsen for den fakturerede moms.

På den anden side må en ændring i værdien af den fradragsberettigede moms, som skyldes en ændring i anvendelsessammensætningen, give sig udtryk i en ændring i mængden af indgående moms. Denne ændring afspejler sig således i mængdeindekset for produktmomsen.

Forbrug af fast realkapital

- 10.53. Det er ikke særlig vanskeligt at opstille mængdemål for forbrug af fast realkapital, hvis man har tilstrækkelige oplysninger om sammensætningen af beholdningen af faste aktiver (kapitalapparatet). De fleste lande anvender i forbindelse med beregningen af forbrug af fast realkapital i løbende priser en metode, der er baseret på kumulerede investeringer (PIM-metoden), hvilket nødvendiggør beregningen af kapitalapparatet i faste priser. For at kunne gå fra værdiansættelsen i den oprindelige anskaffelsespris til en værdiansættelse i genanskaffelsespriser, må man først omregne værdien af kapitalgoder, som er erhvervet i løbet af forskellige perioder, til en ensartet værdi, dvs. til værdien i basisårets priser. De pris- og mængdeindeks, som anvendes til dette formål, vil også kunne anvendes til at beregne værdien i faste priser og prisindekset for forbrug af fast realkapital.

Når metoden med kumulerede investeringer ikke anvendes, kan man få frem til ændringen i forbrug af fast realkapital i faste priser ved at deflatere værdien i løbende priser fordelt efter produkter med prisindeks for investeringer i disse produkter. I så tilfælde skal der tages højde for kapitalapparatets alderssammensætning.

Aflønning af ansatte

- 10.54. For at kunne måle mængden af input fra arbejdskraften kan man som kvantumsenhed for aflønning af ansatte anvende en times arbejde for en given type job og et givet kvalifikationsniveau. Ligesom for varer og tjenester må man skelne mellem forskellige kvaliteter og beregne mængdeforholdstal for den enkelte type arbejde. Prisen for hver type er den aflønning, der betales pr. time, som naturligvis kan variere efter typen af arbejde. Et mængdemål for udført arbejde kan beregnes som et vægtet gennemsnit af mængdeforholdstallene for forskellige typer arbejde, vægtet med værdierne af aflønning af ansatte i året forud eller i et fastsat basisår. Alternativt kan der beregnes et lønindeks for arbejde ved at beregne et vægtet gennemsnit af de forholdsmæssige ændringer i timelønssatserne for forskellige typer arbejde, igen ved at anvende aflønning af ansatte som vægte. Beregnes mængdeindeks af Laspeyres-typen indirekte ved at deflatere ændringer i aflønning af ansatte i løbende priser med et indeks for gennemsnitlig ændring i timelønnen, skal sidstnævnte være et indeks af Paasche-typen.
- 10.55. For at kunne måle den reale købekraft for aflønning af ansatte kan denne strøm deflateres med et indeks, der afspejler anvendelsen af denne indtjening. Det prisindeks, der normalt vælges til dette formål, er den implicite deflator for udgifter til individuelt konsum eller forbrugerprisindekset.

Beholdninger af producerede faste aktiver og lagerbeholdninger

- 10.56. Det er nødvendigt at have data i faste priser både for beholdninger af producerede faste aktiver og lagerbeholdninger. For de producerede faste aktivers vedkommende er sådanne data, som er nødvendige for at kunne beregne kapitalkoefficienterne, tilgængelige, hvis man anvender PIM-metoden. I andre tilfælde kan oplysninger om værdien af beholdningerne af aktiver indhentes fra producenterne, og der kan foretages en deflatering med de prisindeks, der bruges til faste bruttoinvesteringer, idet der tages hensyn til beholdningernes aldersstruktur.

Lagerændringer måles ved værdien af lagertilgang minus summen af værdien af lagerafgang og værdien af eventuelle løbende tab af varer, der ligger på lager i en given periode. Opgørelser i faste priser fås ved at deflatere disse komponenter. Når der er tale om forholdsvis regelmæssige ændringer i mængden af og priserne på lagerbeholdningerne, kan lagerændringerne også beregnes ved at gange mængdeændringen i lagerbeholdningerne med gennemsnitspriser for det løbende år eller basisåret. Et andet alternativ, som også kan bruges som krydscheck, er at beregne lagerændringerne som differencen mellem lagerbeholdninger opgjort ved henholdsvis slutningen og begyndelsen af perioden. Til dette formål skal værdien af lagerbeholdningerne minus nyværdiansættelse i henhold til producenteres regnskaber nyværdiansættes og udtrykkes i enten det løbende års eller basisårets gennemsnitspriser. Refererer de til det løbende år, repræsenterer værdien mængdeændringerne i lagerbeholdningerne i løbende priser. Refererer de til et basisår, svarer værdien til mængdeændringerne i lagerbeholdningerne i basisårets priser.

Måling af realindkomst for den samlede økonomi

- 10.57. Det er ikke muligt at opdele indkomststrømme i en pris- og en mængdekomponent, og derfor kan mål for pris og mængde ikke defineres på samme måde som for de før omtalte strømmes og beholdningers vedkommende. Indkomststrømme kan kun måles i reale værdier, hvis man vælger en særlig kurv af varer og tjenester, som indkomsten sædvanligvis bruges til, og anvender prisindekset for denne kurv som deflator for løbende indkomster. Valget er altid vilkårligt i den forstand, at indkomst sjældent bruges specielt på indkøb i den pågældende periode. Noget af den spares eventuelt op til indkøb i senere perioder, eller indkøb i den pågældende periode kan være delvis finansieret fra tidligere opsparing.
- 10.58. Bruttonationalproduktet i faste priser måler den samlede produktion (minus forbrug i produktionen) i mængde for hele økonomien. Residenters samlede realindkomst påvirkes ikke blot af denne produktionsmængde, men også af bytteforholdet mellem eksport og import fra udlandet. Forbedres bytteforholdet, skal der mindre eksport til for at betale for en given importmængde, således at varer og tjenester ved et givet niveau af indenlandsk produktion kan omfordeles fra eksport til forbrug eller investeringer.
- 10.59. Det reale bytteforholdskorrigerede bruttonationalprodukt kan udledes ved at lægge den såkaldte bytteforholdsgævinst til mængdetallene for bruttonationalproduktet. Bytteforholdsgævinsten eller eventuelt bytteforholdstabet defineres som:

$$T = \frac{X - M}{P} - \left[\frac{X}{P_x} - \frac{M}{P_m} \right]$$

dvs. balancen i løbende priser af eksport minus import deflateret med et prisindeks P , minus forskellen mellem den deflaterede værdi af eksport og den deflaterede værdi af importen. Valget af en passende deflator P til de løbende vare- og tjenestebalancer bør overlades til de statistiske myndigheder i det enkelte land, idet der tages hensyn til det pågældende lands særlige forhold. Hvis der er usikkerhed med hensyn til valg af deflator, vil et gennemsnit af import- og eksportprisindeksene sandsynligvis udgøre en passende deflator.

- 10.60. Forskellige realindkomststaggerater identificeres og defineres som vist i nedenstående tabel:

Bruttonationalproduktet i faste priser

plus bytteforholdsgævinst eller -tab fra ændringer i bytteforholdet

lig med det reale bytteforholdskorrigerede bruttonationalprodukt

plus reale primærindkomster fra udlandet

minus reale primærindkomster til udlandet

lig med den reale bruttonationalindkomst

plus reale løbende overførsler fra udlandet

minus reale løbende overførsler til udlandet

lig med real disponibel bruttonationalindkomst

minus forbrug af fast realkapital i faste priser

lig med real disponibel nettonationalindkomst

For at kunne udtrykke de forskellige nationalindkomstaggater i reale værdier anbefales det at deflatere primære indkomster og overførsler fra og til udlandet med et indeks for indenlandsk endelig anvendelse, brutto. Real disponibel nationalindkomst skal udtrykkes netto ved at trække forbrug af fast realkapital i faste priser fra dens bruttoværdi.

VALG AF INDEKSFORMLER OG ÆNDRING AF BASISÅR

- 10.61. Ved udarbejdelse af et integreret pris- og mængdeindekssystem, må man træffe et bevidst valg af, hvilke indekstyper man vil anvende.
- 10.62. Det foretrukne mål til måling af år-til-år ændringer i mængde er et Fisher-mængdeindeks, der defineres som det geometriske gennemsnit af Laspeyres- og Paasche-indeksene. Ændringer i mængde over længere perioder fås ved sammenkædning, dvs. ved at kumulere år-til-år mængdebevægelserne.
- 10.63. Det foretrukne mål til måling af år-til-år ændringer i priser er et Fisher-prisindeks. Prisændringer over lange perioder fås ved at sammenkæde år-til-år prisbevægelserne.
- 10.64. Kædeindeks, som bruger Laspeyres-mængdeindeks til at måle ændringer i mængde og Paasche-prisindeks til at måle år-til-år prisbevægelser, giver acceptable alternativer til Fisher-indeks.
- 10.65. Selv om det foretrukne mål til måling af mængde og pris er et kædeindeks, må det erkendes, at den manglende additive konsistens kan være en alvorlig ulempe for mange typer analyser.

Et aggregat defineres som summen af dets komponenter. Additivitet kræver, at denne identitet bevares, når værdierne af både et aggregat og dets komponenter i en eller anden referenceperiode ekstrapoleres over tid med anvendelse af et sæt mængdeindekstal.

- 10.66. Det anbefales derfor, at der ud over kædeindeksene for hovedaggregater kompileres disaggregerede data i faste priser — dvs. direkte værdiansættelse af løbende mængder i basisårets priser.

Opgørelsen af regnskabsdataene i faste priser skal foretages på det fineste mulige detaljeringniveau, såfremt dataene skal være konsistente inden for rammerne af et integreret pris- og mængdemålingssystem. Tilgangs- og anvendelsestabellerne danner den centrale begrebsmæssige og statistiske ramme for alle målene i faste priser. Yderligere data findes i supplerende tabeller.

Serier i faste priser skal dog med tiden ombaseres. ENS har vedtaget det princip at ændre basisåret hvert femte år fra og med 1995. Når basisåret ændres, er det kutyme at knytte dataene på den gamle basis sammen med dataene på den nye basis i stedet for at føre ombaseringen endnu længere tilbage. Når basisåret opdateres, går additiviteten tabt som følge af sammenkædningen.

- 10.67. Når basisårværdier ekstrapoleres med kædemængdeindeks, er det nødvendigt at forklare brugerne, hvorfor der ikke er nogen additivitet i tabellerne.

De ikke-additive data i »faste priser« offentliggøres uden nogen form for justering. Denne metode er gennemskuelig og anskueliggør problemets omfang over for brugerne.

Dette udelukker dog ikke muligheden af, at der kan være forhold, under hvilke de ansvarlige for udarbejdelsen af dataene måske vil foretrække at fjerne afvigelse for at forbedre den samlede konsistens af dataene.

GEOGRAFISKE PRIS- OG MÆNGDEINDEKS

- 10.68. Ved sammenligning af priser og mængder mellem landene skal problemet med de forskellige nationale valutaer løses. Da valutakurserne ikke er stabile nok til dette formål, og da de heller ikke korrekt afspejler forskelle i købekraft, er det nødvendigt at bruge en metodologi, som svarer til den, der bruges til tidsmæssige sammenligninger inden for et enkelt land. Det er derfor nødvendigt at udarbejde pris- og mængdeindeks mellem par af lande, som anvender samme slags indeksformler, som når de måler ændringer mellem tidsperioder. Hvilket som helst af de to lande A og B kan bruges til at give vægtene, og — set fra land A's synsvinkel — kan et Laspeyres-indeks med vægte fra land A beregnes ligesom et Paasche-indeks, hvor der bruges vægte fra land B.
- 10.69. Hvis de to landes økonomier er meget forskellige, kan spredningen mellem disse to indeks være ret stor, og resultaterne bliver da for afhængige af, hvilket af de to man vælger. Til binære sammenligninger kræver ENS derfor et gennemsnit af de to i form af et Fisher-indeks.

- 10.70. Direkte mængdemæssige sammenligninger mellem økonomiske situationer, der kun har lidt til fælles, er i sigens natur vanskelige, og det bedste alternativ er derfor metoden med deflatering af værdier i løbende priser med prisindeks. Det gælder i endnu højere grad ved internationale end ved tidsmæssige sammenligninger. Gennem en omhyggelig specifikation og identifikation af produkterne kan der beregnes prisforhold på basis af oplysninger indsamlet i forbindelse med prisundersøgelser i de enkelte lande. Da priserne angives i de nationale valutaer, må man ved fortolkning af priskoefficienterne indføre begrebet købekraftsparitet (KKP). For et givet produkt defineres KKP mellem valutaen for land A og valutaen for land B som det antal enheder af land B's valuta, der er nødvendig i land B for at købe det samme kvantum af produktet, som man med en enhed af land A's valuta vil kunne købe i land A. KKP for produktgrupper og højere aggregeringsniveauer og til BNP fås ved at vægte KKP for produkter med deres andel i udgifterne. Et prisindeks mellem de to lande fås ved at dele KKP-indekset med den aktuelle vekselkurs mellem de to pågældende valutaer.
- 10.71. For ikke-markedsmæssige tjenesters vedkommende støder man ved internationale sammenligninger på samme problem som ved tidsmæssige sammenligninger. Det betyder, at produktion måles som summen af input. Den metode, man for tiden anvender i geografiske sammenligninger, består i at beregne KKP ud fra priskoefficienter for vigtige komponenter i disse input. Ved denne metode, som indebærer mængdesammenligninger af input, tages der ikke hensyn til forskelle i produktivitet i forbindelse med ikke-markedsmæssige tjenester mellem de sammenlignede lande. Derfor er det vigtigt, at der udvikles metoder, som i stedet fører til sammenligninger af mængden af produktion af ikke-markedsmæssige tjenester. Dette skulle principielt være muligt i forbindelse med individuelle ikke-markedsmæssige tjenester på samme generelle måde som ved tidsmæssige sammenligninger.
- 10.72. I ENS erkendes behovet for internationale pris- og mængdesammenligninger mellem lande. Det vigtigste mål er mængdesammenligninger af BNP og dets anvendelser, og her skal betingelsen vedrørende transitivitet opfyldes. Ved transitivitet forstås, at det direkte indeks for land C baseret på land A er lig med det indirekte indeks, der fås ved at gange det direkte indeks for land B baseret på land A med det direkte indeks for land C baseret på land B.
- 10.73. I ENS er fremgangsmåden ved beregning af et sæt af multilaterale mængdemål og KKP'er den, at man starter med binære sammenligninger mellem samtlige mulige landepar blandt de pågældende lande. De til dette formål anvendte Fisher-indeks er ikke transitive, men man kan af disse udlede et sæt transitive indeks, der ligner de oprindelige Fisher-indeks så meget som muligt ved til dette formål at anvende det traditionelle kriterium med de mindste kvadrater. Ved at minimere afvigelserne mellem de oprindelige Fisher-indeks og de ønskede transitive indeks når man frem til den såkaldte EKS-formel.
- 10.74. EKS-indekset anvender alle de indirekte indeks, der kæder land i sammen med land k samt det direkte indeks mellem dem. Mellem land i og land k er det således det geometriske gennemsnit af det direkte indeks mellem i og k og samtlige mulige indirekte indeks, der forbinder de to lande. Det direkte indeks får dobbelt så stor vægt som hvert indirekte indeks. Transitivitet opnås ved at man i EKS-indekset for et givet landepar tager ethvert andet land med.

KAPITEL 11

BEFOLKNING OG FORBRUG AF ARBEJDSKRAFT

- 11.01. Visse sammenligninger mellem lande, mellem erhverv eller mellem sektorer inden for samme økonomi giver først mening, når hovedaggregaterne i nationalregnskabet (f.eks. bruttonationalprodukt, husholdningernes konsum, et erhvervs værditilvækst og aflønning af ansatte) sættes i forhold til befolkningstallet og forbruget af arbejdskraft. Det er derfor nødvendigt at have definitioner af den samlede befolkning, beskæftigelse, job, samlet antal arbejdstimer, fuldtidsbeskæftigelse og forbruget af ansattes arbejdskraft opgjort i faste priser, som er nært knyttet til de begreber, der anvendes i nationalregnskabet.
- 11.02. Disse betegnelser er i systemet defineret på grundlag af begreberne økonomisk område og interessecentrum.
- 11.03. Forbrug af arbejdskraft skal klassificeres på grundlag af samme statistiske enheder, som anvendes ved analysen af produktionen, nemlig den lokale faglige enhed og den institutionelle enhed.
- 11.04. Hovedaggregaterne, som befolkning og forbruget af arbejdskraft skal relateres til, er årlige totaler. Derfor bør der anvendes årlige gennemsnitsværdier for befolkning og forbrug af arbejdskraft.

Hvis der gennemføres flere undersøgelser i årets løb, vælges gennemsnittet af de resultater, der opnås på de forskellige referencetidspunkter.

Foretages der kun én årlig undersøgelse, må det sikres, at den anvendte periode er fuldt repræsentativ; ved vurdering af data for året som helhed bør de seneste oplysninger om variationer i årets løb anvendes. Vil man f.eks. anslå den gennemsnitlige beskæftigelse, skal der på en eller anden måde korrigeres for, at nogle personer ikke arbejder hele året (f.eks. løsarbejdere og/eller sæsonarbejdere).

DEN SAMLEDE BEFOLKNING

- 11.05. *Definition:* På en given dag omfatter et lands samlede befolkning alle personer, såvel statsborgere som udlændinge, der har fast bopæl inden for landets økonomiske område, også selv om disse personer er midlertidigt fraværende. Til visse formål vil et årligt gennemsnit af befolkningstallet udgøre et hensigtsmæssigt grundlag for estimering af nationalregnskabsvariablerne eller som regningsenhed ved sammenligninger.
- 11.06. Den samlede befolkning defineres i nationalregnskabet i henhold til hjemstedsbegrebet (se kapitlet »Enheder og deres gruppering«).

En person, der opholder sig eller har til hensigt at opholde sig inden for landets økonomiske område i et år eller derover, betragtes som havende fast bopæl i landet.

En person, som har fast bopæl i landet, men som opholder sig i eller har til hensigt at opholde sig i udlandet under et år, betragtes som midlertidigt fraværende.

Alle personer, som tilhører samme husholdning⁽¹⁾, er residente i det land, hvor husholdningen har sit økonomiske interessecentrum, dvs. det land, hvor husholdningen har én eller flere boliger, som medlemmerne af husholdningen betragter og anvender som deres hovedbopæl. Et medlem af en resident husholdning er fortsat resident, selv om denne person hyppigt foretager rejser uden for det økonomiske område, eftersom det økonomiske interessecentrum forbliver i det land, hvor husholdningen er resident.

- 11.07. Et lands samlede befolkning omfatter:
- a) statsborgere bosat i landet
  - b) civile statsborgere, der befinder sig i udlandet i en periode på under et år (grænse- og sæsonarbejdere, turister, patienter osv.)

⁽¹⁾ Begrebet husholdning er defineret i kapitlet »Enheder og deres gruppering«.

- c) civile udlændinge bosat i landet i et år eller derover (herunder ansatte⁽²⁾) ved De Europæiske Fællesskabers institutioner og civile internationale organisationer inden for landets geografiske område)
- d) udenlandske militærpersoner⁽²⁾, som arbejder for internationale militære organisationer inden for landets geografiske område
- e) udenlandsk teknisk personale⁽²⁾, som er udstationeret i en længere periode i landet, og som anses for at være beskæftiget af deres værtsregering på vegne af den regering eller internationale organisation, som faktisk finansierer deres arbejde.

Pr. konvention omfatter den samlede befolkning, uanset varigheden af udlandsopholdet, ligeledes:

- a) statsborgere, der studerer i udlandet
- b) medlemmer⁽²⁾ af de nationale væbnede styrker stationeret i udlandet
- c) statsborgere⁽²⁾ ansat ved nationale videnskabelige baser beliggende uden for landets geografiske område
- d) statsborgere⁽²⁾ udstationeret ved nationale repræsentationer i udlandet
- e) statsborgere⁽²⁾, som er besætningsmedlemmer på fiskerfartøjer, andre skibe, luftfartøjer og flydende platforme, der helt eller delvis opererer uden for det geografiske område.

11.08. I overensstemmelse hermed medregnes følgende ikke i den samlede befolkning:

- a) civile udlændinge, der befinder sig inden for landets geografiske område i en periode, der ikke overstiger ét år (grænse- og sæsonarbejdere, turister, patienter osv.)
- b) civile statsborgere, der opholder sig i udlandet i et år eller derover
- c) militære statsborgere, der arbejder for internationale organisationer beliggende i udlandet
- d) statsborgere, der arbejder som teknisk personale med langvarig udstationering i udlandet, og som anses for at være ansat af værtsregeringen på vegne af den regering eller internationale organisation, som faktisk finansierer deres arbejde

og pr. konvention heller ikke:

- a) udenlandske statsborgere, der studerer i landet
- b) medlemmer af et fremmed lands væbnede styrker udstationeret i landet
- c) udenlandske statsborgere ansat ved udenlandske videnskabelige baser beliggende inden for landets geografiske område
- d) fremmede statsborgere udstationeret ved fremmede repræsentationer inden for landets geografiske område.

11.09. Den ovenfor definerede befolkning adskiller sig fra den tilstedeværende befolkning (de facto-befolkningen), som omfatter de personer, der på en given dag befinder sig inden for det geografiske område.

ERHVERVSAKTIV BEFOLKNING

11.10. *Definition:* Den erhvervsaktive befolkning omfatter alle personer af begge køn og over en vis alder, som leverer arbejdskraft til produktive aktiviteter (som ligger inden for systemets produktionsgrænse) inden for en bestemt referenceperiode.

Den erhvervsaktive befolkning omfatter alle personer, som opfylder alle kriterier for at henhøre under kategorien beskæftigede (lønmodtagere og selvstændige) eller arbejdsløse.

⁽²⁾ Inklusive ledsagende medlemmer af deres husstand.

»Lønmodtagere« og »selvstændige« er defineret under overskriften »Beskæftigelse«.

»Arbejdsløse« er defineret under overskriften »Arbejdsløshed«.

BESKÆFTIGELSE

11.11. *Definition:* Beskæftigede omfatter alle personer — både lønmodtagere og selvstændige — der udøver en eller anden form for produktiv virksomhed, som ligger inden for systemets produktionsgrænse.

LØNMODTAGERE⁽³⁾

11.12. *Definition:* Lønmodtagere defineres som personer, der ifølge en aftale arbejder for en anden resident institutionel enhed og modtager løn (registreres som D1 Aflønning af ansatte).

Der er tale om et arbejdsgiver/lønmodtagerforhold, når der mellem en virksomhed og en person foreligger en formel eller uformel aftale, som normalt indgås frivilligt af begge parter, ifølge hvilken personen arbejder for virksomheden mod betaling i form af penge eller naturalier.

Lønmodtagere klassificeres her, medmindre de samtidig har selvstændig virksomhed som hovedaktivitet; i så tilfælde klassificeres de under selvstændige.

11.13. Lønmodtagere omfatter:

- a) personer (arbejdere, over- og underordnede funktionærer, husassistenter og personer, som udfører en lønnet produktionsaktivitet som led i beskæftigelsesprogrammer), som er knyttet til en arbejdsgiver ved en ansættelseskontrakt
- b) tjenestemænd og andre offentligt ansatte under tjenestemandslignende aftaler
- c) militærpersoner, soldater på kontrakt og værnepligtige (inkl. værnepligtige i civil beskæftigelse)
- d) præster, hvis de aflønnes direkte af sektoren offentlig forvaltning og service eller af en non-profit institution
- e) ejere af selskaber og kvasi-selskaber, hvis der arbejder i disse foretagender
- f) studerende, som har en formel forpligtelse, ifølge hvilken de bidrager med egen arbejdskraft til et foretagendes produktion til gengæld for betaling og (eller) en uddannelse
- g) hjemmearbejdere⁽⁴⁾, hvis de foreligger en eksplicit aftale om, at den hjemmearbejdende medarbejder modtager betaling for det udførte arbejde, dvs. den mængde arbejde, hvormed der er bidraget til en produktionsproces
- h) handicappede lønmodtagere, forudsat at der er et formelt eller uformelt arbejdsgiver/lønmodtagerforhold
- i) personer ansat af vikarbureauer, der skal medregnes i det pågældende bureaus erhverv, og ikke i det erhverv, som den virksomhed, de rent faktisk arbejder for, tilhører. I forbindelse med input-output analyser kan det dog overvejes at foretage en omklassificering af sådanne personer og af alle tilhørende omkostninger (se punkt 9.51).

11.14. Personer, der midlertidigt ikke er i arbejde, betragtes også som lønmodtagere, forudsat at de har formel tilknytning til en arbejdsplads. Denne formelle tilknytning skal være baseret på et eller flere af følgende kriterier:

- a) fortsat udbetaling af løn

⁽³⁾ »Lønmodtagere« svarer til ILO's definition på »lønnet beskæftigelse«.

⁽⁴⁾ En hjemmearbejder er en person, som indvilliger i at arbejde for et bestemt foretagende eller at levere en bestemt mængde varer eller tjenesteydelser til et bestemt foretagende efter forudgående aftale eller kontrakt med samme foretagende, men hvis arbejdsplads ikke er inden for foretagendet.

- b) sikkerhed for tilbagevenden til arbejdspladsen ved afslutning af ledighedsperioden, eller en aftale om datoen for tilbagevenden
- c) fraværet fra jobbet må ikke overstige den periode, i hvilken arbejdstageren i påkommende tilfælde kan modtage sociale ydelser uden forpligtelse til at acceptere andre job.

Dette dækker personer, som midlertidigt ikke er i arbejde på grund af sygdom eller skade, helligdag eller ferie, strejke eller lockout, uddannelsesorlov, barsels- eller forældreorlov, reduktion i økonomisk aktivitet, midlertidige forstyrrelser i arbejdsprocessen eller indstilling af arbejdet på grund af f.eks. dårligt vejr, mekanisk eller elektrisk sammenbrud, mangel på råmaterialer eller brændstof, eller andet midlertidigt fravær med eller uden orlov.

SELVSTÆNDIGE

- 11.15. *Definition:* Selvstændige er personer, som er eneejere eller medejere af de personlige foretagender, hvor de arbejder, undtagen de personlige foretagender, der klassificeres som kvasi-selskaber. Selvstændige klassificeres her, medmindre de også har lønnet beskæftigelse, som udgør deres hovedaktivitet; i så fald klassificeres de under lønmodtagere.

Uanset årsag kan selvstændige være midlertidigt fraværende fra arbejdspladsen i referenceperioden. Betalingen for selvstændigt erhverv er blandet indkomst.

- 11.16. Selvstændige omfatter også følgende kategorier:

- a) ulønnede medhjælpende familiemedlemmer, herunder dem som arbejder i personlige foretagender, der helt eller delvis beskæftiger sig med markedsrettet produktion
- b) hjemmearbejdere, hvis indkomst afhænger af værdien af resultaterne af en eller anden produktionsproces, for hvilken de pågældende er ansvarlige, uanset arbejdsindsatsens omfang
- c) personer i arbejdsstyrken, som beskæftiger sig med produktion udelukkende til personligt konsum eller egen kapitaldannelse, enten individuelt eller kollektivt.

Ulønnede frivillige arbejdstagere indgår i kategorien selvstændige, såfremt deres frivillige aktiviteter resulterer i produktion af varer som f.eks. opførelse af en bolig, en kirke eller anden form for bygning. Men hvis deres frivillige aktiviteter resulterer i produktion af tjenester som f.eks. ulønnet pasning og rengøring, indgår de ikke under beskæftigelse, eftersom disse frivillige tjenester ikke indgår under produktion (se punkt 3.08).

Da der ikke forbruges arbejdskraft i forbindelse med boligjenester i ejerboliger, betragtes ejere af egen bolig ikke som selvstændige.

BESKÆFTIGELSE OG HJEMSTED

- 11.17. Resultatet af produktionsenhedernes virksomhed kan kun sammenlignes med antallet af beskæftigede, hvis sidstnævnte omfatter både residente og ikke-residente ansatte hos residente produktionsenheder.

Beskæftigede omfatter derfor følgende kategorier:

- a) ikke-residente grænsearbejdere, dvs. personer, som krydser grænsen hver dag for at arbejde i det økonomiske område
- b) ikke-residente sæsonarbejdere, dvs. personer, som flytter ind i det økonomiske område for en periode, der ikke overstiger ét år, for at arbejde i de erhverv, hvor der i perioder er brug for ekstra arbejdskraft
- c) medlemmer af de nationale væbnede styrker udstationeret i udlandet
- d) statsborgere ansat ved nationale videnskabelige baser beliggende uden for landets geografiske område
- e) statsborgere udstationeret ved nationale repræsentationer i udlandet

- f) besætningsmedlemmer på fiskerfartøjer, andre skibe, luftfartøjer og flydende platforme, der drives af residente enheder
- g) lokalt ansatte i den offentlige forvaltning og service med sæde uden for det økonomiske område.

11.18. Derimod medregnes ikke:

- a) residente grænse- og sæsonarbejdere, dvs. personer, som arbejder inden for et andet nationalt økonomisk område
- b) statsborgere, der er besætningsmedlemmer på fiskerfartøjer, andre skibe, luftfartøjer og flydende platforme, der drives af ikke-residente enheder
- c) lokalt ansatte i udenlandske offentlige forvaltninger, der har sæde inden for landets geografiske område
- d) personalet i De Europæiske Fællesskabers institutioner og civile internationale organisationer inden for landets geografiske område (herunder lokalt ansatte, som er direkte rekrutteret)
- e) militærpersoner, der arbejder for internationale militære organisationer inden for landets geografiske område
- f) statsborgere, der arbejder på udenlandske videnskabelige baser inden for det økonomiske område.

11.19. For at muliggøre overgangen til de begreber, der sædvanligvis anvendes i beskæftigelsesstatistikkerne (det indenlandske beskæftigelsesbegreb), vises i ENS følgende poster separat:

- a) værnepligtige (er ikke medregnet i beskæftigelsesstatistikkerne, men er medregnet i ENS under tjenester produceret af offentlig forvaltning og service)
- b) residerter, der arbejder for ikke-residente produktionsenheder (er medregnet i beskæftigelsesstatistikkerne, men er ikke medregnet i det samlede antal beskæftigede ifølge ENS)
- c) ikke-residerter, der arbejder hos residente produktionsenheder (er ikke medregnet i beskæftigelsesstatistikkerne, men er medregnet i det samlede antal beskæftigede ifølge ENS)
- d) erhvervsaktive residerter, som permanent opholder sig på institution
- e) erhvervsaktive residerter under den aldersgrænse, som anvendes i arbejdsstyrkestatistikker.

ARBEJDSLØSHED

11.20. *Definition:* I overensstemmelse med de definitioner, der er opstillet af ILO (tiende internationale konference for arbejdsmarkedsstatistikere), omfatter »arbejdsløse« de personer over en vis alder, som i referenceperioden:

- a) »var uden arbejde«, dvs. personer som ikke var i lønnet beskæftigelse som lønmodtager eller selvstændig
- b) »løbende var til rådighed for arbejdsmarkedet«, dvs. personer som var til rådighed for lønnet beskæftigelse som lønmodtagere eller selvstændige i referenceperioden, og
- c) »søgte arbejde«, dvs. personer som i en bestemt periode for nylig har truffet særlige foranstaltninger med henblik på at søge lønnet beskæftigelse som lønmodtager eller selvstændig.

De særlige foranstaltninger kan omfatte registrering på et offentligt eller privat arbejdsanvisningskontor, søgen arbejde hos arbejdsgivere, forespørgsler om beskæftigelse på arbejdspladser, landbrugsbedrifter, fabrikker, markedspladser eller andre forsamlingspladser, indrykning af og reflektering på avisannoncer, henvendelser til familie, venner eller bekendte, søgen efter jord, bygninger, maskiner eller udstyr med henblik på at etablere egen virksomhed, søgen efter finansieringsmuligheder, ansøgning om tilladelser eller licenser osv.

11.21. *Definition:* Arbejdsløshedsprocenten angiver de arbejdsløses andel af den erhvervsaktive befolkning.

Arbejdsløshedsprocenten beregnes som regel særskilt for kvinder og mænd og for forskellige aldersgrupper og krydsklassificeres yderligere med andre befolkningsmæssige variabler som f.eks. ægteskabelig stilling, uddannelse eller nationalitet.

JOB

11.22. *Definition:* Et job er en eksplicit eller implicit aftale⁽⁵⁾ mellem en person og en resident institutionel enhed om udførelse af arbejde⁽⁶⁾ mod betaling⁽⁷⁾ for en nærmere fastsat periode eller på ubestemt tid.

Denne definition omfatter både lønmodtagerjob og selvstændiges job, dvs. lønmodtagerjob, hvis personen tilhører en anden institutionel enhed end arbejdsgiveren, og selvstændig virksomhed, hvis personen tilhører samme institutionelle enhed som arbejdsgiveren.

11.23. Begrebet job afviger fra begrebet beskæftigelse som defineret ovenfor:

- a) det omfatter andet, tredje, osv. job, som én og samme person har. Disse anden, tredje, osv. job, som en person har, kan enten følge lige efter hinanden indenfor referenceperioden (som regel en uge) eller løbe parallelt, f.eks. når en person har et aftenarbejde ved siden af dagarbejdet.
- b) På den anden side omfatter det ikke personer, som midlertidigt ikke er på arbejde, men som har »formel tilknytning til deres job«, f.eks. i form af »sikkerhed for at kunne vende tilbage til sit job... eller en aftale om hvornår man kan vende tilbage til sit job«. En sådan aftale mellem en arbejdsgiver og en person, som er arbejdsløs på grund af tekniske årsager eller fraværende på grund af uddannelse, medregnes ikke som et job i systemet.

JOB OG BOPÆL

11.24. Et job inden for landets økonomiske område defineres som en eksplicit eller implicit aftale mellem en person (som kan være resident i et andet økonomisk område) og en institutionel enhed, der er resident i landet.

Ved måling af forbruget af arbejdskraft i den økonomiske aktivitet er det kun den institutionelle produktionsens hjemsted, der er relevant, fordi kun residenter producerer bidrag til bruttonationalproduktet.

11.25. Desuden gælder følgende:

- a) Job er omfattet af jobtællingen inden for det økonomiske område, når de beskæftigede hos en resident producent arbejder midlertidigt i et andet økonomisk område, og når aktivitetens art og varighed ikke berettiger til, at den behandles som en selvstændig resident enhed i dette andet område.
- b) Job er ikke omfattet af jobtællingen i det økonomiske område, når de udføres for ikke-residente institutionelle enheder, dvs. for enheder med interessecentrum i et andet land, som ikke har til hensigt at udøve aktivitet på det indenlandske område i et år eller mere.
- c) Job besat af personale fra internationale organisationer og job besat af lokalt rekrutteret personale, som er ansat på udenlandske ambassader, er ikke medtaget i optællingen, eftersom arbejdsgiverenhederne ikke er residenter.

SAMLET ANTAL ARBEJDSTIMER

11.26. *Definition:* Det samlede antal arbejdstimer svarer til det antal timer, der rent faktisk er udført af en lønmodtager eller en selvstændig i løbet af regnskabsperioden for at opnå en vis produktion inden for produktionsgrænsen.

⁽⁵⁾ Den eksplicite eller implicite aftale vedrører forbrug af arbejdskraft, og ikke produktion i form af en vare eller en tjenesteydelse.

⁽⁶⁾ Arbejde er enhver aktivitet, som bidrager til produktionen af varer eller tjenesteydelser inden for produktionsgrænsen. Hvorvidt arbejdet og arbejdstagernes alder er i overensstemmelse med loven er i princippet irrelevant.

⁽⁷⁾ Betaling skal her fortolkes i bred betydning, dvs. også omfattende selvstændiges blandede indkomst.

På grund af den brede definition af lønmodtagere, som dækker personer, der midlertidigt ikke er i arbejde, men som har en formel tilknytning til arbejdsmarkedet, samt deltidsbeskæftigede, anbefaler ENS, at man bruger det samlede antal arbejdstimer, og ikke antallet af ansatte som målestok for beregningen af produktiviteten.

Det samlede antal arbejdstimer er den foretrukne målestok for forbruget af arbejdskraft i systemet.

11.27. I overensstemmelse med de normer, der er opstillet af ILO (tiende internationale konference for arbejdsmarkedsstatistikere), omfatter det samlede antal faktisk udførte arbejdstimer:

- a) de timer, der rent faktisk udføres i den normale arbejdstid
- b) de timer, der udføres ud over den normale arbejdstid, og sædvanligvis til en højere timelønssats end den normale (overtid)
- c) den tid, der på arbejdspladsen bruges til ting som forberedelse af arbejdspladsen, reparations- og vedligeholdelsesarbejde, forberedelse og rengøring af værktøj samt udarbejdelse af kvitteringer, fakturaer, arbejdsedler og beretninger
- d) den tid, der tilbringes på arbejdspladsen i døde perioder, f.eks. som følge af lejlighedsvis mangel på arbejde, maskinstop eller ulykker, eller den tid, der tilbringes på arbejdspladsen, i løbet af hvilken der ikke udføres arbejde, men som der ydes betaling for i henhold til en ansættelseskontrakt med garanti
- e) den tid, der svarer til korte hvilepauser på arbejdspladsen, herunder arbejdsstandsninger til indtagelse af forfriskninger.

11.28. Derimod omfatter de faktisk udførte arbejdstimer ikke:

- a) betalte, men ikke udførte timer, såsom betalt årlig ferie, betalte feriedage, betalt sygeorlov
- b) spisepauser
- c) den tid, der medgår til transport mellem hjem og arbejde, selv når der ydes betaling herfor (bygningsarbejdere). Dog medregnes den tid, der medgår til sådan transport, når denne foregår i arbejdstiden.

11.29. Det samlede antal arbejdstimer er det antal timer, hvor der rent faktisk er udført arbejde i løbet af referenceperioden af lønmodtagere og selvstændige inden for det økonomiske område:

- a) inklusive arbejde, som udføres uden for det økonomiske område for residente institutionelle arbejdsgiverenheder, som ikke har noget økonomisk interessecentrum dér
- b) eksklusive arbejde, som udføres for udenlandske institutionelle arbejdsgiverenheder som ikke har noget økonomisk interessecentrum inden for det økonomiske område.

11.30. I forbindelse med mange erhvervsundersøgelser registreres betalte timer, og ikke udførte arbejdstimer.

I disse tilfælde skal antallet af arbejdstimer anslås for hver jobgruppe ved hjælp af alle de oplysninger, der er tilgængelige om betalt orlov osv.

11.31. Til brug for konjunkturførløbanalyser kan det være nyttigt at justere det samlede antal arbejdstimer ved at operere med et fast antal arbejdsdage om året.

FULD TIDSBESKÆFTIGELSE

11.32. *Definition:* Fuldtidsbeskæftigede, som svarer til antallet af fuldtidsjob, defineres som det samlede antal arbejdstimer divideret med det gennemsnitlige årlige antal arbejdstimer i fuldtidsjob inden for det økonomiske område.

11.33. Denne definition beskriver ikke nødvendigvis, hvorledes begrebet beregnes: eftersom arbejdstiden i et fuldtidsjob har ændret sig gennem tiderne og varierer mellem erhverv, må der anvendes metoder, der for hver jobgruppe tilvejebringer den gennemsnitlige andel af job, der ikke er fuldtidsjob, samt den gennemsnitlige arbejdstid for disse. Først skal der for hver jobgruppe foretages en skønsmæssig ansættelse af en normal arbejdsuge. Hvis det er muligt, kan en jobgruppe inden for et bestemt erhverv defineres på grundlag af køn og (eller) arbejdets art.

Kollektive lønftaler udgør, for lønmodtagerjob, de bedste kriterier for fastsættelse af disse tal. Antallet af fuldtidsbeskæftigede opgøres særskilt i hver jobgruppe, hvorefter de tælles sammen.

- 11.34. Selv om det samlede antal arbejdstimer er den bedste målestok for forbruget af arbejdskraft, har fuldtidsbeskæftigelsen den fordel, at den er lettere at beregne, og det er derfor lettere at foretage internationale sammenligninger med lande, som kun kan anslå fuldtidsbeskæftigelsen skønsmæssigt.

FORBRUG AF ANSATTES ARBEJDSKRAFT OPGJORT I FASTE PRISER

- 11.35. *Definition:* Forbruget af ansattes arbejdskraft opgjort i faste priser måler det aktuelle forbrug af arbejdskraft, vurderet efter de lønniveauer, som er fremherskende for lønmodtagerjob gennem en udvalgt grundperiode.
- 11.36. Aflønning af ansatte i løbende priser divideret med forbruget af arbejdskraft i faste priser giver et implicit lønindeks, som er sammenligneligt med det implicite prisindeks for endelig anvendelse.
- 11.37. Formålet med begrebet forbrug af ansattes arbejdskraft opgjort i faste priser er at udtrykke ændringerne i sammensætningen af arbejdsstyrken, f.eks. fra lavtlønnede til højtlønnede arbejdstagere. Hvis denne analyse skal være effektiv, bør den gennemføres for hvert enkelt erhverv.
-

KAPITEL 12

KVARTALSREGNSKABER

- 12.01. Kvartalsregnskaberne er en integrerende del af nationalregnskabssystemet og er bl.a. af stor betydning ved analysen af det løbende år og ved beregningen af foreløbige estimater for det foregående år. Kvartalsregnskaberne udgør et sammenhængende sæt af transaktioner, konti og saldoposter, som dækker både det finansielle og det ikke-finansielle område, og som registreres kvartalsvis. Der anvendes samme principper, definitioner og struktur som i de årlige regnskaber med visse modifikationer, som hænger sammen med den periode, der dækkes.
- 12.02. Kvartalsregnskaberne er især vigtige, fordi de er det eneste sammenhængende sæt af hurtigt disponible indikatorer, som giver et samlet billede af såvel finansielle som ikke-finansielle økonomiske aktiviteter på kort sigt.
- 12.03. Den periode, kvartalsregnskaberne vedrører, og behovet for hurtigst muligt at råde over pålidelige oplysninger giver kvartalsregnskaberne visse typiske karakteristiske træk, bl.a. statistiske metoder til udarbejdelse af kontiene, sæsonsvingninger og behandlingen af disse, konsistens mellem kvartalsregnskaberne og de årlige regnskaber samt en række regnskabsmæssige karakteristika i relation til referenceperioden. Disse typiske karakteristika vil blive udførligt behandlet i en håndbog om kvartalsregnskaber, som Eurostat påtænker at offentliggøre, inden nærværende metodologi tages i anvendelse.
- 12.04. De statistiske metoder, der anvendes til at udarbejde kvartalsregnskaberne, kan afvige betydeligt fra dem, der anvendes i forbindelse med de årlige regnskaber. De kan opdeles i to hovedkategorier: direkte metoder og indirekte metoder. De direkte metoder er baseret på, at der kvartalsvist er datakilder til rådighed svarende til dem, der anvendes til at udarbejde de årlige regnskaber, med passende forenklinger. Derimod er de indirekte metoder baseret på en tidsmæssige disaggregering af dataene fra de årlige regnskaber efter matematiske eller statistiske metoder, hvor der anvendes referenceindikatorer, som gør det muligt at foretage ekstrapolation for det løbende år. Når man skal vælge mellem de forskellige indirekte metoder, skal man især sørge for, at prognosefejlene for det løbende år reduceres til et minimum for at sikre, at de foreløbige årlige estimater så vidt muligt svarer til de endelige tal. Valget mellem disse fremgangsmåder afhænger bl.a. af, hvilke informationer der foreligger på kvartalsbasis.
- 12.05. Serierne i kvartalsregnskaberne udviser ofte meget kortfristede variationer betinget af vejr, kutyme, lovgivningen osv., der som regel betegnes som sæsonsvingninger. Selv om sæsonsvingninger er en integrerende del af kvartalsdataene, er de ofte skyld i, at det er umuligt at foretage en korrekt identifikation og analyse af konjunkturudviklingen. Det er derfor nødvendigt at udarbejde såvel rå som sæsonkorrigerede regnskaber. I den forbindelse skal man sikre, at de sæsonkorrigerede tal overholder regnskabsidentiteterne. Et problem med nær tilknytning til sæsonkorrigeret er problemet med korrigeret for antal arbejdsdage, som skal behandles nærmere i Eurostats håndbog.
- 12.06. Da der i forbindelse med kvartalsregnskaberne anvendes samme regnskabsmæssige ramme som ved de årlige regnskaber, skal de være tidsmæssigt konsistente med disse. Dette betyder, når der er tale om strømvariabler, at summen af kvartalsdataene er lig med de årlige tal for det pågældende år. For de foregående års vedkommende er der i princippet ikke noget til hinder for, at denne betingelse kan opfyldes. For det løbende års vedkommende er der imidlertid et problem med hensyn til den tidsmæssige prioritet mellem kvartalsdata og årsdata, idet kvartalsdataene som regel foreligger tidligere end årsdataene. Dette problem kan eventuelt løses ved, at man vedtager, at de foreløbige estimater for de årlige tal fås ved aggregering af kvartalstallene. Så snart der foreligger nye årlige oplysninger, som resulterer i en revision af de foreløbige tal, skal kvartalsdataene ændres tilsvarende. Da kvartalsregnskaberne og de årlige regnskaber er baseret på samme system, er de årlige regnskaber et biprodukt af kvartalsregnskaberne, og der kræves derfor ikke særskilte årlige beregninger for at kunne udarbejde de årlige regnskaber.
- 12.07. Der skal sikres tidsmæssig konsistens for rådataene og — i overensstemmelse med metoden for sæsonkorrigeret — for kvartalsdataene.

-
- 12.08. De fleste transaktioner og saldposter er som regel nogenlunde ligeligt fordelt på alle kvartaler. Nogle transaktioner er dog koncentreret på et eller to kvartaler af året. Dette gælder for indkomstskatter, udbytte, renter osv. Behandlingen af disse tilfælde afhænger først og fremmest af, hvordan de pågældende tal beregnes.
- 12.09. Teoretisk set er der ikke noget til hinder for, at kvartalsregnskaberne udarbejdes efter samme skema som de årlige regnskaber. I praksis er det dog tilrådeligt at forenkle og reducere dette skema for at få pålidelige kvartalstal så hurtigt som muligt (jf. program for tabeller og data, der skal leveres inden for rammerne af ENS-95).
-

KAPITEL 13

REGIONALREGNSKABER

- 13.01. Regionalregnskaberne er en regional opdeling af regnskaberne for den samlede økonomi. I regionalregnskaberne anvendes samme begreber som i regnskaberne for den samlede økonomi, medmindre andet er angivet.
- 13.02. En forudsætning for at kunne opstille et komplet sæt af konti på regionalt plan er, at hver enkelt region behandles som en særskilt økonomisk enhed. En regions transaktioner med andre regioner bliver således en slags udlandstransaktioner. Ved en regions transaktioner med andre regioner skal der skelnes mellem regionens transaktioner med andre regioner i det pågældende land og dens transaktioner med udlandet, dvs. det egentlige udland.
- 13.03. Begrebsmæssige vanskeligheder (se punkt 13.10-13.14) er en del af forklaringen på, at regionalregnskaberne er begrænset til kun at omfatte registrering af produktionsaktiviteter fordelt efter erhverv og regnskaber for visse institutionelle sektorer, som f.eks. husholdninger.

DET REGIONALE OMRÅDE

- 13.04. Et lands regionale økonomi er en del af dets samlede økonomi. Den samlede økonomi defineres ved hjælp af institutionelle enheder. Den omfatter alle institutionelle enheder, der har et økonomisk interesselængdepunkt inden for landets økonomiske område (se punkt 2.04). Et lands økonomiske område svarer i det væsentlige til dets geografiske område, men der er ikke tale om et nøjagtigt sammenfald mellem disse to områder (se punkt 2.05). Et lands økonomiske område kan opdeles i regionale områder og et ekstraregionalt område.
- 13.05. Et regionalt område består af:
- a) en region, som er en del af landets geografiske område
  - b) eventuelle toldfri områder, herunder toldfri lagre og fabrikker under toldopsyn, beliggende inden for regionen.
- 13.06. Det ekstraregionale område omfatter de dele af et lands økonomiske område, der ikke direkte siges at høre til en bestemt region. Det omfatter:
- a) det nationale luftrum, territorialfarvande og den del af kontinentalsoklen, der ligger i det internationale farvand, som er under landets overhøjhed
  - b) territoriale enklaver — dvs. geografiske områder beliggende i udlandet, og som i henhold til internationale traktater eller aftaler mellem stater anvendes af landets offentlige myndigheder (ambassader, konsulater, militærbaser, videnskabelige baser osv.)
  - c) forekomster af olie, naturgas osv. i internationale farvande uden for landets kontinentalsokkel, der udnyttes af hjemmehørende enheder i området.
- 13.07. Nomenklaturen for statistiske regionale enheder (NUTS) indeholder en ensartet opdeling af Den Europæiske Unions økonomiske område. NUTS er den klassifikation af områder, der anvendes til opstilling af regionalregnskaber.

ENHEDER OG HJEMSTED

- 13.08. Der skelnes mellem to typer enheder: for det første den lokale faglige enhed, som anvendes til at analysere de strømme, der indgår i produktionsprocessen og i anvendelsen af varer og tjenester, og for det andet den institutionelle enhed, som anvendes til at analysere strømme vedrørende indkomst, kapital, finansielle transaktioner, andre strømme og statuskonti.
- 13.09. Den lokale faglige enhed er den del af en faglig enhed, der svarer til en lokal enhed. Den lokale enhed er en institutionel enhed eller dele heraf, der producerer varer og tjenester, og hvis geografiske beliggenhed kan identificeres (se punkt 2.106). I princippet er det derfor muligt entydigt at bestemme en lokal faglig enheds regionale hjemsted.

Hvad angår transaktionerne i forbindelse med produktionsaktiviteterne, er det nødvendigt at få registreret strømme mellem lokale faglige enheder, som tilhører samme institutionelle enhed, men som er beliggende i forskellige regioner. I ENS anbefales det at registrere leverancer mellem lokale faglige enheder som produktion, og dette er specielt vigtigt i regionalregnskaberne.

- 13.10. I regionalregnskaberne skelnes der mellem to typer institutionelle enheder. For de første er der enkeltregionsenhederne, hvis økonomiske interessecentrum ligger i en bestemt region, og som udøver størsteparten af deres aktiviteter i denne region. Til enkeltregionsenheder regnes husholdninger, selskaber, hvis lokale faglige enheder ligger i samme region, lokale myndigheder og delstatsmyndigheder, en del af de sociale kasser og fonde samt mange non-profit institutioner rettet mod husholdninger. For det andet er der flerregionsenhederne, hvis økonomiske interessecentrum er fordelt på flere regioner. Dette gælder for mange selskaber og en række non-profit institutioner. I større udstrækning gælder det også for institutionelle enheder, hvis aktiviteter er landsdækkende, som f.eks. den centrale forvaltning og service og nogle få selskaber, som regel med en monopolstilling eller en monopollignende stilling, såsom statsbanerne eller de offentlige elektricitetsværker.
- 13.11. Alle transaktioner foretaget af enkeltregionsenheder henregnes til den region, hvori enhederne har deres økonomiske interessecentrum. For husholdninger er det økonomiske interessecentrum den region, hvor de bor, og ikke den region, hvor de arbejder. Andre enkeltregionsenheder har deres økonomiske interessecentrum i den region, hvori de er beliggende.
- 13.12. Teoretisk set kan en del af flerregionsenhedernes transaktioner strengt taget ikke fordeles på regioner. Dette gælder for de fleste fordelingstransaktioner og finansielle transaktioner. Følgelig er det ikke muligt at give en entydig definition af flerregionsenheders saldoposter på regionalt plan.
- 13.13. Man kunne forestille sig alle flerregionsenheders transaktioner fordelt på regionerne efter en eller anden form for tommelfingerregel. En sådan fremgangsmåde bør dog ikke betragtes som en praktisk tilnærmelse til principperne. Den ville nemlig indebære en begrebsmæssig tilpasning af ENS, eftersom de årsager, der forhindrer, at man indfører et komplet kontosystem for lokale faglige enheder/erhverv i den centrale struktur, i princippet også udelukker, at man foretager en fuldstændig fordeling af alle institutionelle enheder og deres regnskaber på regionerne; og det ville betyde, at der i princippet blev opstillet et komplet sæt konti for lokale faglige enheder.
- 13.14. I betragtning af ovenstående er regionalregnskabssystemet begrænset til følgende elementer:
- a) regionale erhvervs-specifikke aggregater for produktionsaktiviteter:
    - 1) bruttoværditilvækst
    - 2) aflønning af ansatte
    - 3) beskæftigelse
    - 4) lønmodtagere
    - 5) faste bruttoinvesteringer
  - b) bruttonationalprodukt efter region (BNPR)
  - c) regionale konti for husholdningssektoren.

METODER TIL REGIONAL OPDELING

- 13.15. Regionalregnskaberne er baseret på transaktioner foretaget af enheder, som er hjemmehørende i et regionalt område. Generelt kan den regionale opdeling foretages ved hjælp af bottom-up metoden, top-down metoden eller en blanding af disse to metoder. Metoderne kan beskrives som følger:

a) *Bottom-up metoden:*

Ved bottom-up opgørelsesmetoden lægges oplysninger om enheder, der er hjemmehørende i regionen, sammen nedefra og oppefter, således at man når frem til aggregatets regionale værdi. Summen af de regionale værdier skal være lig med den tilsvarende nationale værdi.

b) *Top-down metoden:*

Ved top-down metoden fordeles en national værdi på de enkelte regioner — uden at man dog forsøger at udskille de enkelte hjemmehørende enheders resultater — ved anvendelse af en fordelingsnøgle, som så nøjagtigt som muligt afspejler det element, der skal opgøres. Denne metode kaldes top-down metoden, fordi aggregatet henregnes til en region og ikke til en enkelt enhed. Begrebet hjemmehørende enhed er dog nødvendigt for at sikre, at den anvendte fordelingsnøgle har en korrekt regional dækning.

c) *Blandede metoder:*

Bottom-up metoden anvendes sjældent i sin oprindelige form; derfor kommer det ofte på tale at anvende blandede metoder. For eksempel kan man komme ud for, at man med bottom-up metoden kun kan fordele en variabel eller et aggregat af variabler på NUTS-1 niveau. En yderligere regional opdeling på NUTS-2 eller NUTS-3 niveau kræver anvendelse af top-down metoden.

- 13.16. I princippet er fordelingen ved bottom-up metoden, at den på regionalt plan direkte anvender de relevante kilder. En af fordelene ved top-down metoder er, at de sikrer den talmæssige sammenhæng mellem nationalregnskabet og regionalregnskaberne. En af svaghederne er, at estimaterne ikke beregnes direkte på grundlag af faktiske data, men ved hjælp af en fordelingsnøgle, der formodes at korreilere med det element, der skal opgøres.
- 13.17. De regionale værdier, der begrebsmæssigt svarer direkte til de nationale værdier, skal så vidt som muligt beregnes ved hjælp af bottom-up metoden. Med top-down metoden opnår man ikke et tilstrækkeligt solidt og pålideligt oplysningsgrundlag til at bedømme nøjagtigheden af de anslåede værdier, hvorimod der ved bottom-up metoden gøres opmærksom på eventuelle afvigelser fra de nationale totaler.

HOVEDAGGREGATER EFTER ERHVERV

- 13.18. På regionalt niveau består et erhverv af en gruppe lokale faglige enheder, der udøver samme aktivitet eller beslægtede aktiviteter (se punkt 2.108). Den lokale faglige enhed er den enhed, som oplysningerne vedrørende produktionsaktiviteter (produktion, forbrug i produktionen osv.) er baseret på.
- 13.19. Generelt skal hovedaggregater for produktionsaktiviteter henregnes til den region, hvor enheden, som foretager de relevante transaktioner, er resident. Den lokale faglige enheds hjemsted et et afgørende kriterium for, om disse hovedaggregater henregnes til en bestemt region.
- 13.20. Ligesom i regnskaberne for den samlede økonomi er det princippet om ejendomsret, der almindeligvis ligger til grund for fordelingen af faste bruttoinvesteringer på regionerne (se punkt 2.05, fodnote 1). Faste aktiver, som ejes af en flerregionsenhed, henregnes til den lokale faglige enhed, der anvender dem. Ligesom i nationalregnskabet registreres faste aktiver erhvervet ved operationel leasing i ejerens region, medens faste aktiver erhvervet ved finansiel leasing registreres i brugerens region.
- 13.21. I praksis kan det forekomme, at der kun foreligger oplysninger på et »enhedsniveau«, der omfatter flere lokale faglige enheder beskæftiget inden for forskellige aktiviteter og/eller i forskellige regioner. I så fald må man anvende de forhåndenværende indikatorer (f.eks. aflønning af ansatte eller beskæftigelse efter region) til at foretage den regionale opdeling af tallene efter erhverv.
- 13.22. Når man skal afgrænse en lokal faglig enhed, kan der være tale om tre forskellige situationer:
- a) En produktionsaktivitet med et væsentligt⁽¹⁾ forbrug af arbejdskraft og med en fast beliggenhed volder ingen problemer. I visse tilfælde er der imidlertid behov for yderligere forklaringer (se punkt 13.24-13.27).
  - b) En produktionsaktivitet uden et væsentligt forbrug af arbejdskraft, men med en fast beliggenhed, betragtes ikke som en særskilt lokal faglig enhed, og produktionen skal henregnes til den lokale enhed, der er ansvarlig for denne produktion.

⁽¹⁾ Ved et væsentligt forbrug af arbejdskraft forstås i denne sammenhæng mindst ækvivalenten af én persons halvdagsarbejde i et år.

- c) Når der er tale om en produktionsaktivitet uden en fast beliggenhed, skal begrebet hjemsted på nationalt plan anvendes.

- 13.23. Hjelpeaktiviteter udskilles ikke som særskilte enheder og adskilles ikke fra hoved- eller biaktiviteterne i de enheder, for hvem de udføres (se punkt 2.101). Derfor skal hjelpeaktiviteter registreres sammen med de øvrige aktiviteter i de lokale faglige enheder, for hvem de udføres.

Hjelpeaktiviteter kan udøves på forskellige steder beliggende i en anden region end den, hvori de lokale faglige enheder, for hvem de udføres, er beliggende. Hvis ovenstående regel om det geografiske tilhørsforhold for hjelpeaktiviteter anvendes i snævrere forstand, vil det føre til en undervurdering af hovedaggregaterne i regioner, hvor hjelpeaktiviteterne er koncentreret. Derfor må hjelpeaktiviteterne ifølge princippet om hjemsted henregnes til den region, hvor de udføres; de henhører dog under samme erhverv som de lokale faglige enheder, for hvem de udføres.

- 13.24. For følgende erhvervs vedkommende kræver metoderne for regional opdeling yderligere forklaringer:

- a) bygge- og anlægsvirksomhed
- b) transport, oplagringsvirksomhed og kommunikation
- c) bank- og finansieringsvirksomhed.

- 13.25. Hvad angår bygge- og anlægsvirksomhed skal byggepladser behandles som uafhængige lokale faglige enheder, når deres aktivitet er af væsentligt omfang (se punkt 2.09, fodnote 4). Da visse former for materiel og udstyr, f.eks. rambukke og kraner, til stadighed flyttes mellem lokale enheder tilhørende samme faglige enhed, og da der ikke foreligger oplysninger på »byggeplads«-niveau, anbefales det at henregne faste bruttoinvesteringer i relation til dette udstyr til den faglige enheds hovedsæde.

- 13.26. For transporterhvervenes vedkommende, herunder transport via rørledninger, er det af væsentlig betydning at få defineret de lokale faglige enheder, som produktionen og investeringerne skal henregnes til. Hvad angår landtransportvirksomhed (undtagen jernbanetransport), skal produktionen og investeringerne henregnes til depoter eller lignende lokale faglige enheder, hvor udstyret har base. Hvad angår transport ad søvejen, skal produktionen og det mobile udstyr henregnes til enhedens hjemsted. Rørledningsnet skal henregnes til den lokale faglige enhed, der udnytter det.

I forbindelse med jernbane- og lufttransportvirksomhed bør man anvende top-down metoder, hvor de nationale hovedaggregater opdeles på regionerne efter relevante indikatorer. Aflønning af ansatte skal henregnes til den region, hvor de ansatte arbejder. Bruttooverskuddet af produktionen skal henregnes til regionerne efter indikatorer for jernbane- eller lufruternes aktivitet.

I forbindelse med kommunikationsvirksomhed udøver telefonbokse, telefonapparater, telekommunikationslinjer osv. kun en støttefunktion. De udgør derfor ikke særskilte enheder og skal henregnes til den lokale faglige enhed, der har ansvaret for forvaltningen af dem. Investeringer i infrastruktur skal ligeledes henregnes til disse lokale enheder.

- 13.27. Den værditilvækst, der skabes i forbindelse med bank- og finansieringsvirksomhed, skal henregnes efter »indkomst«-princippet. Aflønning af ansatte skal henregnes til de lokale faglige enheder, hvor de ansatte arbejder. Penge- og finansieringsinstitutternes bruttooverskud af produktion skal fordeles på de lokale faglige enheder i forhold til den samlede sum af værdien af ind- og udlån, og forsikringssekskabers bruttooverskud af produktion i forhold til de modtagne præmier. Faste bruttoinvesteringer omfatter hovedsagelig bygninger, og de skal derfor henregnes til den region, hvori de er beliggende.

- 13.28. Produktion skal værdiansættes i basispriser (se punkt 3.47). Produkter, der anvendes som forbrug i produktionen, skal værdiansættes i køberpriser på det tidspunkt, hvor de tilføres produktionsprocessen (se punkt 3.72). Som følge heraf værdiansættes bruttoværditilvæksten efter erhverv i basispriser.

Faste bruttoinvesteringer værdiansættes i køberpriser inklusive installationsomkostninger og andre omkostninger ved overdragelse af ejendomsret. Når de er produceret for egen regning, værdiansættes faste bruttoinvesteringer i de basispriser, der er gældende for lignende faste aktiver, eller i produktionsomkostninger, hvis sådanne priser ikke foreligger (se punkt 3.113).

- 13.29. Det regionale modstykke til BNP er BNPR (bruttonationalprodukt efter region). BNPR værdiansættes i markedspriser ved at lægge de regionaliserede afgifter minus produkt- og importsubsidier til BNPR i basispriser. Summen af BNPR i markedspriser efter region, inklusive BNPR for det ikke-regionale område, svarer til BNPR i markedspriser.

KONTI FOR HUSHOLDNINGSSEKTOREN

- 13.30. Bruttonationalproduktet efter region er resultatet af de produktionsaktiviteter, der udøves af de lokale faglige enheder, der er residente i en region. Ved fordelingen og omfordelingen af indkomst fås andre relevante saldposter, nemlig primær indkomst og disponibel indkomst. I regionalregnskaberne opgøres disse indkomstbegreber af de under punkt 13.10-13.14 anførte grunde kun for husholdninger.
- 13.31. De regionale konti for husholdningssektoren er en regional udgave af de tilsvarende regnskaber på nationalt plan. Af praktiske årsager er de begrænset til kun at omfatte følgende konti:
- a) kontoen for allokering af primær indkomst
  - b) sekundærindkomstfordelingskontoen.

Det generelle formål med disse konti er at beregne primær indkomst og disponibel indkomst for husholdninger, der er residente i en region.

- 13.32. De regionale konti for husholdningssektoren er baseret på de husholdninger, der er residente i et regionalt økonomisk område. Vedrørende definitionen af husholdninger som institutionelle enheder og definitionen af den institutionelle sektor husholdninger henvises til punkt 2.13, 2.16, 2.75 og 2.76. Det antal personer, der er medlemmer af husholdninger residente i regionen, svarer til regionens samlede residente befolkning.
- 13.33. Generelt kan de regler, der bruges til at bestemme husholdningernes hjemsted på nationalt plan, også anvendes på regionalt plan. Der gøres dog en undtagelse i forbindelse med studerendes og langtidspatienters hjemsted, når værtsregionen er beliggende i samme land. I regionalregnskaberne behandles de som residente i værtsregionen, hvis de opholder sig der i mere end et år.
- 13.34. I forbindelse med husholdningernes regionalregnskaber er der i henseende til hjemhørsforhold to særlige situationer, der kræver en nærmere forklaring:
- a) *Hvis en husholdning ejer et personligt foretagende (der ikke betragtes som et kvasi-selskab på nationalt plan) i en anden region,*
betragtes det personlige foretagende som værende en resident (fiktiv) enhed i værtsregionen. Som følge heraf er blandet indkomst fremkommet ved sammenfatning af hovedaggregater efter erhverv en del af værtsregionens blandede indkomst. Den blandede indkomst, der er registreret på husholdningernes konto for allokering af primær indkomst efter region, skal imidlertid være lig med den samlede blandede indkomst modtaget af husholdninger residente i en region, uanset hvilken region denne indkomst er indtjent i.
  - b) *Hvis en husholdning ejer jord og/eller en sekundær bolig i en anden region,*
betragtes jorden og/eller den sekundære bolig også som værende fiktive enheder residente i værtsregionen. Jordrente og husleje, der betales af lejerne af jorden og/eller boligen, henregnes følgelig til den fiktive enhed. Hvis den sekundære bolig anvendes af ejeren til eget forbrug, skal lejeværdien registreres som interregional eksport fra den region, hvor boligen er beliggende, til den region, hvor ejeren er resident. Sidstnævnte region importerer således denne tjeneste og bruger den til husholdningernes udgifter til konsum. Som det også er tilfældet med blandet indkomst, vil det overskud af produktion, der skabes ved denne produktionsproces, være forskellig fra det overskud af produktion, der fremgår af husholdningernes konto for allokering af primær indkomst; i den samlede økonomi er disse to størrelser lige store.

BILAG I

INDIREKTE MÅLTE FINANSIELLE FORMIDLINGSTJENESTER (FISIM)

ÆNDRINGER, DER SKAL FORETAGES I ENS-TEKSTEN VED EN FORDELING AF FISIM

Kapitel 1

1.13.,
litra d)

Efter »I ENS har man også mange specifikke konventioner, f.eks.:« udgår:

»registrering af forbruget af indirekte målte finansielle formidlingstjenester som forbrug i produktionen inden for en fiktiv sektor eller et fiktivt erhverv.«

Ændres til:

»fordeling af forbruget af indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) på brugersektorer/brugererhverv.«

1.25.

Tilføjes efter »nogle af de vigtigste begrebsmæssige forskelle er følgende:«

»i) forbruget af indirekte målte finansielle formidlingstjenester fordeles nu på brugersektorer/brugererhverv og henføres ikke til en fiktiv sektor (fiktivt erhverv). Følgelig registreres de ikke længere udelukkende som forbrug i produktionen, men kan også være konsum og eksport. Dette indebærer, at import af FISIM også kan forekomme.«

Kapitel 3

3.70.,
litra j)

Udgår:

»kun for den samlede økonomi: alle indirekte målte finansielle formidlingstjenester leveret af residente producenter«

Ændres til:

»residente producenters forbrug af indirekte målte finansielle formidlingstjenester«

3.76.,
litra e)

Tilføjes efter »finansielle tjenester, for hvilke der opkræves betaling straks:«

»og den del af de indirekte målte finansielle formidlingstjenester, som af husholdningerne anvendes som konsum«

3.142.,
litra h)

Tilføjes efter »finansielle tjenester opgjort som provisioner og gebyrer:«

»h) den del af de indirekte målte finansielle formidlingstjenester, som anvendes af ikke-residenter«

Kapitel 4

4.51.

Udgår:

»Da værdien af de finansielle formidlers tjenester ikke fordeles blandt de forskellige kunder, foretages der ikke nogen korrektion af faktiske rentebetalinger til eller fra de finansielle formidlere for at eliminere de marginer, der svarer til de finansielle formidlers implicitte gebyrer. Det er derfor nødvendigt at indføre en korrektionspost på kontoen for allokering af primær indkomst både for finansielle formidlere og et fiktivt erhverv, hvortil de finansielle formidlers produktion pr. konvention henføres som forbrug i produktionen.«

Ændres til:

»Da værdien af de finansielle formidlers tjenester fordeles blandt de forskellige kunder, skal de faktiske rentebetalinger til eller fra de finansielle formidlere korrigeres for at eliminere de marginer, der svarer til de finansielle formidlers implicitte gebyrer. De renter, som låntagerne betaler til de finansielle formidlere reduceres med den estimerede værdi af de gebyrer, der skal betales, mens indskydernes renteindtægter tilsvarende for højes. Værdien af disse gebyrer betragtes som betaling for tjenester, der ydes af de finansielle formidlere til deres kunder og ikke som rentebetalinger.«

Kapitel 8

8.09.

Tilføjes:

Tabel A.I.1 og A.I.2, der viser, hvilken indvirkning fordelingen af FISIM har på tallene i taleksemplet i kapitel 8 »Kontosystem og saldposter«.

8.14.

Udgår

»Eftersom de indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) ikke opdeles på brugersektorer, behandles hele værdien af produktionen af FISIM som forbrug i produktionen for en fiktiv sektor med nul produktion og negativ værditilvækst af samme omfang som forbruget i produktionen, dog med modsat fortegn. På denne måde reduceres alle sektorer og erhvervs værditilvækst tilsammen med dette beløb. Af hensyn til kontienes overskuelighed kan man undlade at indsætte en ekstra kolonne for den fiktive sektor, og i stedet opføre det tilsvarende tal i kolonnen for den samlede økonomi.«

Ændres til:

»Eftersom de indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) opdeles på brugersektorer, omposteres en del af rentebetalingerne som betalinger for tjenesteydelser. Denne omklassificering har indvirkning på værdien af produktionen og forbruget i produktionen (samt på værdien af importen/eksporten og konsumet).«

8.24.

Udgår:

»Da de indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) ikke er opdelt på brugersektorer, er de viste renteposter de faktisk betalte og modtagne renter. Der foretages en korrektion af tilgangen i kolonnen finansielle selskaber (med negativt fortegn) og i kolonnen fiktiv sektor (med positivt fortegn). Af hensyn til kontiernes overskuelighed kan man undlade at indsætte en ekstra kolonne for den fiktive sektor, og i stedet opføre det tilsvarende tal i kolonnen for den samlede økonomi.«

Ændres til:

»Da de indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) opdeles på brugersektorer svarer posten »renter« på kontoen for allokering af primær indkomst til betalte og modtagne renter, efter at FISIM er blevet trukket fra de af låntagerne betalte faktiske renter og lagt til de af långiverne modtagne faktiske rentebetalinger.«

Kapitel 99.25.,
litra a)*Udgår:*

»forbrug i produktionen opdelt efter-erhverv omfatter også anvendelse af indirekte målte finansielle formidlingstjenester, som er registreret i et fiktivt erhverv (se punkt 9.33.)«

9.25.,
litra b)*Udgår:*

»minus indirekte målte finansielle formidlingstjenester (registreret i et fiktivt erhverv, se punkt 9.33.)«

9.33.

Udgår:

»I alle tilgangs- og anvendelsestabeller udvides NACE rev. 1-nomenklaturen med et fiktivt erhverv til anvendelse af indirekte målte finansielle formidlingstjenester. I tilgangstabellen er der slet ikke registreret transaktioner vedrørende dette erhverv. I anvendelsestabellen registreres den samlede anvendelse af indirekte målte finansielle formidlingstjenester som dette fiktive erhvervs forbrug i produktionen. Da det fiktive erhverv ikke har andre transaktioner, er dets nettooverskud af produktionen negativt svarende til værdien af dets forbrug i produktionen. Alle andre elementer i dets værditilvækst er nul. Følgelig er dets samlede bruttoværditilvækst lig med dets (negative) nettooverskud af produktionen.«

Tabel A.1.1 — Konsekvenser af fordelingen af FISIM på institutionelle sektorer, inklusive ændringer for ikke-markedsmæssige producenter

Anvendelse	Tilgang											Konto						
	I alt	S.2	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	S.12	S.13		S.14	S.15	S.1	S.2	Varer og tjenester (tilgang)	I alt
I. Produktionskonto/konto for udlandet	2																2	I. Produktionskonto/konto for udlandet
	4	4															4	
	27		27	3	0	6	0	18									27	
	30	-2	30				48	-18									30	
II.1.1. Indkomstdannelseskonto	30		30				48	-18									30	II.1.1. Indkomstdannelseskonto
II.1.2. Konto for allokering af primær indkomst	230	13	217	6	14	35	106	56									230	II.1.2. Konto for allokering af primær indkomst
	22		22	1	35	-21	48	-41									22	
II.2. Sekundærdædelingskonto	22		22	1	35	-21	48	-41									22	II.2. Sekundærdædelingskonto

Tabel A.1.2 — Konsekvenserne af, at FISIM kun henføres til en fiktiv sektor (fortsat)

Anvendelse

Tilgang

Konto	I alt	Varer og tjenester (tilgang)	S.2 Udlændet	S.1 Samlet økonomi	S.15 NPISH	S.14 Husholdninger	S.13 Det offentlige	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikke-finansielle selskaber	Fiktiv sektor	Transaktioner og saldogposter										Konto						
											Fiktiv sektor	S.11 Ikke-finansielle selskaber	S.12 Finansielle selskaber	S.13 Det offentlige	S.14 Husholdninger	S.15 NPISH	S.1 Samlet økonomi	S.2 Udlændet	Varer og tjenester (tilgang)	S.2 Udlændet		S.1 Samlet økonomi	S.15 NPISH	S.14 Husholdninger	S.13 Det offentlige	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikke-finansielle selskaber
II.1.2. Konto for allokering af primær indkomst	222		16	206	7	17	39	77	66		D.41 Renter														222	II.1.2. Konto for allokering af primær indkomst	
										48	P.119 Korrektionspost for FISIM																
				-6	-2	16	-27	48	-41		B.5 Primær indkomst																
II.2. Sekundærdæring-komstfor-delings-konto				-6	-2	16	-27	48	-41		B.6 Disponibel indkomst																II.2. Sekundærdæring-komstfor-delings-konto
II.4. Indkomstanvendelses-konto			6	-6	-2	16	-27	48	-41		B.8n Opsparing, netto/saldo over for udlandet																II.4. Indkomstanvendelses-konto

BILAG II

LEASING OG KØB PÅ AFBETALING AF VARIGE GODER

DEFINITIONER

1. I stedet for at købe varige goder kan institutionelle enheder erhverve sig brugsret til dem på følgende måder: operationel leasing, finansiel leasing og køb på afbetaling. I alle tre tilfælde opnår den institutionelle enhed brugsretten til et varigt gode, selv om godet i juridisk forstand forbliver en anden enheds ejendom.

Leasing

2. Når en institutionel enhed A ejer et varigt gode og overfører brugsretten til dette gode til en anden enhed B, kaldes A »leasinggiver« og B »leasingtager«. Betalinger fra B til A til gengæld for overdragelse af brugsretten, kaldes »leasingydelse«. Leasinggiveren kan være identisk med, eller datterselskab af producenten eller forhandleren af det varige gode, men leasingtageren kan også være en helt selvstændig enhed uden nogen tilknytning til producenten eller forhandleren. Alle typer fremstillede produkter, fra bygninger og andre anlæg til varige forbrugsgoder, kan være genstand for leasing, og enhver type institutionel enhed kan ved leasing erhverve sig brugsret til varige goder. De to typer leasing, operationel leasing og finansiel leasing, behandles helt forskelligt i systemet.

Operationel leasing

3. Leasingtageren erhverver brugsretten til et varigt gode for en bestemt periode, som kan være lang eller kort og ikke nødvendigvis fastsat på forhånd. Når leasingperioden udløber, forventer leasinggiveren at få sit gode tilbage i mere eller mindre samme stand, som da han lejede det ud, bortset fra normal slitage. Leasinggiveren vil derefter sandsynligvis udleje godet til en ny leasingtager eller bruge det på anden måde. Således dækker leasingperioden ikke hele, og heller ikke hovedparten af godets økonomiske levetid.

Enheder, som driver operationel leasing, sidder inde med ekspertviden om de typer varige goder, som de udlejer. De har lagre af disse goder for at kunne leje dem ud straks eller med kort varsel. Sædvanligvis har de flere forskellige modeller at vælge imellem. For at holde deres varige goder i god stand, skal leasinggiverne sørge for vedligeholdelse og reparation af de goder, der anvendes til udlejning. Leasinggiverne påtager sig også normalt ansvaret for reparation og vedligeholdelse af godet såvel som udskiftning i tilfælde af driftsforstyrrelser i udlejningsperioden.

Operationel leasing dækker ikke situationer, hvor ejeren af udstyret også leverer personale til betjening af udstyret, eller leje af ikke-producerede aktiver, da disse aktiviteter er klassificeret andetsteds (se punkt 7).

Finansiel leasing

4. Leasingtageren erhverver brugsretten til et varigt gode mod betaling af leasingydelser over en længere, forudfastsat periode. Hvis alle ejendomsrettens risici og fordele, de facto om ikke de jure, er overført fra leasinggiver til leasingtager, er der tale om finansiel leasing. Ved finansiel leasing dækker leasingperioden hele, eller det meste af det varige godes økonomiske levetid. Ved leasingperiodens udløb har leasingtageren ofte mulighed for at købe godet til en symbolsk pris. Leasinggiveren skal ikke nødvendigvis være i besiddelse af nogen ekspertise vedrørende det pågældende gode. Der gives ikke leasingtageren tilbud om reparation, vedligeholdelse eller udskiftning. Normalt udvælges godet af leasingtageren, som får det leveret direkte fra producenten eller forhandleren. Leasinggiverens rolle er således udelukkende finansiel.

I ENS registreres den økonomiske realitet bag finansiel leasing på følgende måde: Leasinggiveren yder leasingtageren et lån, som gør leasingtageren i stand til at købe et varigt gode, som leasingtageren bliver

den faktiske ejer af. I ENS registreres det varige gode således, som om det ejes af leasingtageren fra leasingperiodens begyndelse. Leasingydelser, som faktisk betales af leasingtageren til leasinggiveren opdeles i afdrag og renter af det imputerede lån.

Køb på afbetaling

5. Et varigt gode sælges til en køber mod senere betaling af afdrag. Køberen tager omgående godet i besiddelse, skønt det i juridisk forstand forbliver sælgerens eller den finansierende enheds ejendom som sikkerhed/garanti, indtil alle aftalte afdrag er indbetalt. Afbetalingskøb er normalt begrænset til varige forbrugsgoder, og de fleste købere er husholdninger. Enheder, somfinansierer afbetalingskøb, er typisk selvstændige institutionelle enheder, som har et nært samarbejde med forhandlere af varige goder.

BEHANDLING I KONTOSYSTEMET

Operationel leasing

6. Et varigt gode, som en leasinggiver køber med henblik på leasing, udgør en del af leasinggivers faste bruttoinvesteringer (P.51) og opføres i hele dets økonomiske levetid som et materielt fast aktiv (AN.111) på leasinggiverens statuskonto. Efterfølgende forbrug af fast realkapital (K.1) i forbindelse med det varige gode opføres i leasinggiverens regnskaber.

Leasingydelser modtaget af leasinggiver registreres på dennes produktionskonto som produktion (P.1) af leasingtjenester. Hvis leasingtageren er producent, udgør leasingydelserne en del af hans forbrug i produktionen (P.2). Hvis leasingtageren er en husholdning, der optræder som endelig forbruger, udgør leasingydelserne en del af dennes udgifter til konsum (P.3).

7. I NACE rev. 1 klassificeres operationel leasing af fast ejendom i undergruppe 70.20 »Udlejning af egen fast ejendom«. Operationel leasing af andre varige goder klassificeres i hovedgruppe 71 »Udlejning af maskiner og udstyr uden betjeningspersonale samt varer til personlig brug eller husholdningsbrug«. Operationel leasing omfatter ikke udlejning af maskiner eller udstyr med betjeningspersonale, der klassificeres efter de tjenester, der ydes med dette udstyr og personale. Udlejning af en lastbil med fører klassificeres f.eks. i undergruppe 60.24 »Vejgodstransport«. Institutionelt klassificeres selskaber, der beskæftiger sig med operationel leasing, i sektor S.11 »Ikke-finansielle selskaber«, men de kan også forekomme i sektor, S.14 »Husholdninger«.

Hvis leasinggiveren er resident, mens leasingtageren er ikke-resident, opføres leasingydelser som eksport af tjenester (P.62). Eftersom det leasede gode bliver stående på den residente enheds (leasinggiverens) statuskonto, forekommer godet ikke på nogen af udlandets konti. Hvis leasinggiveren er ikke-resident, mens leasingtageren er resident, registreres leasingydelserne som import af tjenester (P.72). I dette tilfælde anses godet ikke for at komme ind på det økonomiske område (men kun tjenesteydelserne i tilknytning hertil). Således forekommer det leasede gode hverken på udlandets konti eller på nogen anden konto.

Finansiell leasing

8. Hvis leasingtageren er producent, opføres det varige gode som faste bruttoinvesteringer (P.51) hos leasingtageren ved leasingperiodens begyndelse. I hele leasingperioden (medmindre leasingtageren ikke overholder sine betalingsforpligtelser) opføres godet som et materielt fast aktiv (AN.111) på leasingtagerens statuskonto. Efterfølgende forbrug af fast realkapital (K.1) opføres på leasingtagerens konti. Ved leasingperiodens udløb enten (a) køber leasingtageren godet til dets restværdi, og i så tilfælde forbliver det på dennes statuskonto, eller (b) godet returneres til leasinggiveren, hvorefter den opføres som negativ fast bruttoinvestering hos leasingtageren og således udgår af dennes statuskonto. I dette tilfælde overføres godet til leasinggiverens eller tredjemands statuskonto, hvis leasinggiveren har solgt det videre.
9. Hvis leasingtageren er en husholdning, der optræder som forbruger, behandles det varige gode, som om det er købt af leasingtageren til konsum ved leasingperiodens begyndelse. Dette betyder, at køberprisen på det leasede gode udgør en del af leasingtagerens udgifter til konsum (P.3) fra leasingperiodens begyndelse, og at godet kun opføres som varigt forbrugsgode i statuskontoens memorandumpost.

Et lån (F.4) imputeres fra leasinggiver til leasingtager. Dette låns hovedstol er køberprisen på det leasede gode plus (eventuelle) overdragelsesomkostninger. Det resterende imputerede lån (AF.4) opføres på leasinggiverens og leasingtagerens statuskonto som henholdsvis finansielt aktiv og passiv. Leasingydelse betragtes som sammensat af to elementer, nemlig afdrag på hovedstol (F.4) og renter (D.41), hvor det sidste afdrag falder sammen med afslutningen på leasingperioden.

10. Rentesatsen på det imputerede lån er implicit fastsat således, at de akkumulerede afdrag i løbet af leasingperioden er nøjagtig lig med hovedstolen. Når leasingydelsen forbliver konstant i hele perioden, vil den del af ydelsen, der er renter, med tiden mindskes, mens afdragene øges tilsvarende, ligesom for et annuitetslån. Når hovedstol, leasingydelse og leasingperiode kendes for den enkelte kontrakt, kan rentesats, renteindbetalinger og afdrag let beregnes ved hjælp af standardformler. Når detaljerede data om den enkelte leasingkontrakt ikke foreligger, hvilket ofte er tilfældet i praksis, må disse beregninger foretages på grundlag af rimelige skøn. I mange lande bogfører erhvervslivet finansiell leasing nogenlunde som beskrevet her, hvilket letter behandlingen af data.
11. Finansielle leasinggiveres produktive aktivitet er finansiell formidling. Leasinggivere kræver normalt ikke særskilt gebyr for deres formidlingsvirksomhed. Deres produktion er derfor hovedsagelig eller udelukkende indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) beregnet på samme måde som anden finansiell formidling: formueindkomst minus renteudgifter, dog ikke formueindkomster fra investering af egenkapital⁽¹⁾. Visse leasinggivere indgår forpligtelser over for andre selvstændige enheder, og renteudgifterne kan da observeres, hvorefter FISIM uden videre kan beregnes. Andre leasinggivere indgår kun forpligtelser over for deres moderselskaber, og renteudgifterne kan da være vanskelige at observere. I sidstnævnte tilfælde kan det være nødvendigt at ansætte de påløbne renter skønsmæssigt ved hjælp af en passende rentesats.

Finansielle leasingselskaber klassificeres i den institutionelle delsektor S.123 Andre finansielle formidlere undtagen forsikringselskaber og pensionskasser. Aktiviteten henhører under undergruppe 65.21 »Finansiell leasing i NACE rev. 1«.

12. Behandlingen af finansiell leasing i ENS indebærer, at det leasede gode ikke forekommer på nogen af leasinggiverens konti. Hvorvidt leasinggiveren er resident eller ikke-resident, er således ikke af betydning for registrering af selve godet. Hvis producenten eller forhandleren er resident og leasingtageren ikke-resident, betragtes det leasede gode som eksporteret (P.61), når leasingtageren tager det i besiddelse, dvs. ved leasingperiodens begyndelse. Hvis producenten eller forhandleren er ikke-resident og leasingtageren resident, betragtes godet som importeret (P.71) ved leasingperiodens begyndelse.

Hvis leasinggiveren er resident og leasingtageren ikke er det, imputeres et lån (F.4/AF.4) fra en resident enhed (leasinggiver) til en ikke-resident enhed (leasingtager). Hvis leasinggiveren er ikke-resident og leasingtageren resident, imputeres et lån fra en ikke-resident enhed (leasinggiver) til en resident enhed (leasingtager). Som det er tilfældet med leasingtransaktioner mellem resider, opdeles leasingydelse i renter (D.41) og afdrag på hovedstol (F.4).

Køb på afbetaling

13. Det varige gode registreres som købt den dag, køberen tager det i besiddelse, til den pris, man skulle have betalt ved kontantkøb. Køberen ydes et imputeret lån (F.4/AF.4) af tilsvarende værdi. I ENS opdeles betalingerne fra køber til den enhed, som finansierer afbetalingskøbet i afdrag på hovedstolen (F.4) og renteindbetalinger (D.41) efter samme metode som ved finansiell leasing.

Den produktive aktivitet, som udøves af finansierende enheder, er finansiell formidling. Da de normalt ikke opkræver særskilt gebyr for deres formidlingsvirksomhed, er deres samlede produktion derfor indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM), beregnet som formueindkomster minus renteudgifter, dog ikke formueindkomster fra investering af egenkapital. Som det er tilfældet med finansiell leasing, kan det være vanskeligt at observere renteudgifterne, hvorfor de anslås skønsmæssigt.

⁽¹⁾ Angående yderligere oplysninger, se kapitel 3, punkt 3.63.

14. I NACE rev. 1 klassificeres enheder, som finansierer afbetalingskøb i undergruppe 65.22 »Realkreditinstitutter, finansieringsfonde mv.« Selskaber, som finansierer afbetalingskøb, klassificeres i den institutionelle delsektor S.123 »Andre finansielle formidlere undtagen forsikringselskaber og pensionskasser«, men man kan også støde på enheder, som finansierer afbetalingskøb i sektor S.14 »Husholdninger«.

Hvis køberen er ikke-resident, mens den finansierende enhed er resident, behandles godet som eksporteret (P.61), når køberen tager det i besiddelse. I dette tilfælde yder den finansierende enhed en ikke-resident enhed (køber) et lån (F.4/AF.4). Hvis køber er en resident enhed, og den finansierende enhed ikke er det, registreres godet som importeret (P.71) ved levering til køber, der samtidig optager et lån (F.4/AF.4) hos den ikke-residente finansierende enhed. Afdrag på hovedstolen (F.4) og rentindbetalinger (D.41) behandles på samme måde som ved finansiell leasing, når ikke-residente enheder er involveret.

BILAG III

FORSIKRING

INLEDNING

1. Forsikring kan inddeles i to hovedtyper: sociale forsikringsordninger og anden forsikring.

Sociale forsikringsordninger kan igen underinddeles i

- a) offentlige sociale sikringsordninger
- b) private fondsbaserede sociale forsikringsordninger
- c) ikke-fondsbaserede arbejdsgiveradministrerede sociale forsikringsordninger.

Anden forsikring kan underinddeles i

- a) anden livsforsikring
- b) anden skadesforsikring.

Genforsikring og hjælpevirksomhed i forbindelse med forsikring behandles særskilt bilag. Disse områder vedrører især anden forsikring, men kan også være relevant for sociale forsikringsordninger.

DEFINITIONER

Sociale forsikringsordninger

2. Sociale forsikringsordninger er ordninger, hvor lønmodtagere eller andre enkeltpersoner eller arbejdsgivere på vegne af deres ansatte betaler bidrag for at sikre de ansatte eller andre bidragsydere, forsørgelsesberettigede eller deres efterladte ret til ydelser fra sociale sikringsordninger. Sociale forsikringsordninger dækker sociale risici eller behov⁽¹⁾. I modsætning til sociale bistandsydelser er ydelser fra sociale sikringsordninger betinget af deltagelse i en ordning.
3. Sociale forsikringsordninger er ofte kollektive, således at de, der deltager i ordningen, ikke behøver at tegne individuelle forsikringspolicer i eget navn. I nogle sociale forsikringsordninger kan det dog være muligt eller endog obligatorisk, at deltagerne tegner forsikringer i eget navn. Individuelle forsikringer behandles som en del af en social forsikringsordning, hvis de dækker sociale risici eller behov, og hvis mindst én af følgende tre betingelser er opfyldt:
  - a) Deltagelse i ordningen er obligatorisk, enten i medfør af loven eller i henhold til ansættelsesvilkårene.
  - b) Ordningen administreres på vegne af en gruppe og er begrænset til medlemmer af gruppen.
  - c) En arbejdsgiver betaler bidrag til ordningen på vegne af en ansat.

Offentlige sociale sikringsordninger

4. Disse ordninger indføres, kontrolleres og finansieres af offentlige enheder og dækker hele befolkningen eller store dele af den. Offentlige sociale sikringsordninger kan være fondsbaserede eller ikke-fondsbaserede. Hvis der kan udskilles en særlig kapital, tilhører denne sektoren offentlig forvaltning og service og ikke de begunstigede. Sociale sikringsordninger får hovedsagelig deres indtægter fra bidrag, der betales af enkeltpersoner og af arbejdsgivere på vegne af de ansatte, men overføres fra andre offentlige enheder kan også indgå. Deltagelse i sociale sikringsordninger er almindeligvis, men ikke altid, obligatorisk. De ydelser, der betales til enkeltpersoner, er ikke nødvendigvis afhængige af de tidligere betalte bidrag.

Det skal bemærkes, at sociale forsikringsordninger, som offentlige enheder etablerer for deres egne ansatte, ikke klassificeres som sociale sikringsordninger, men som private fondsbaserede eller ikke-fondsbaserede sociale forsikringsordninger.

⁽¹⁾ En definition af sociale risici eller behov findes i kapitel 4, punkt 4.83-4.86.

Private fondsbaserede sociale forsikringsordninger

- Disse ordninger omfatter to kategorier. Den første består af ordninger, hvor bidragene betales til forsikringsforetagendet eller selvstændige pensionskasser, der er institutionelle enheder, adskilt fra både arbejdsgivere og arbejdstagere. Forsikringsforetagenderne eller de selvstændige pensionskasser er ansvarlige for administrationen af kapitalmidlerne og for betalingen af de sociale ydelser. Den anden kategori består af ordninger, hvor arbejdsgiverne henlægger særlige reserver til betaling af sociale ydelser. Disse reserver er adskilt fra de andre reserver, men de udgør ikke institutionelle enheder, adskilt fra arbejdsgiverne, og benævnes ikke-selvstændige pensionskasser.

Arbejdsgiveradministrerede ikke-fondsbaserede sociale forsikringsordninger

- Herved forstås ordninger, hvor arbejdsgivere af egne midler betaler sociale ydelser til deres ansatte, tidligere ansatte eller forsørgelsesberettigede personer, uden at de hensætter særlige reserver til dette formål.

Anden forsikring

- Anden forsikring sikrer individuelle institutionelle enheder, som er udsat for bestemte risici, økonomisk mod følgerne af bestemte begivenheder. Det er også en form for finansiel formidling, hvor midler, der indbetales af forsikringstagerne, investeres i finansielle eller andre aktiver, der fungerer som tekniske reserver til opfyldelse af krav, som opstår, hvis de i forsikringspolicerne definerede begivenheder indtræder.

Øvrige forsikringer, som husholdningerne har tegnet, kan dække de samme risici eller behov, som er dækket af sociale forsikringsordninger. Andre forsikringer, der er tegnet af husholdningerne, adskiller sig dog fra sociale forsikringsordninger ved, at de tegnes på den enkelte husholdnings eget initiativ og i egen interesse, uafhængigt af deres arbejdsgivere eller offentlig forvaltning og service.

Anden livsforsikring

- Det er kun husholdninger, residente eller ikke-residente, der kan tegne andre livsforsikringer. Forsikringstageren foretager regelmæssige indbetalinger til et forsikringsforetagende, som til gengæld garanterer at levere en ydelse på et givet tidspunkt eller tidligere, hvis forsikringstageren dør inden da. Hvis forsikringstageren opsigter forsikringen før den aftalte udløbsdato, er han berettiget til en del af forsikringsydelsen. Der udbetales således altid en ydelse til forsikringstageren eller hans efterladte. Forsikringer, hvor der udbetales en ydelse, hvis den forsikrede dør inden for et givet tidsrum, men ellers ikke, betragtes ikke som anden livsforsikring, men som anden skadesforsikring. På grund af forsikrings-selskabernes bogføringspraksis kan det være vanskeligt at skelne en sådan tidsbegrænset forsikring fra anden livsforsikring. Af praktiske grunde kan det derfor være nødvendigt at behandle denne form for forsikring på samme måde som livsforsikringer.

En livsforsikringsydelse kan udbetales som et engangsbetrag eller som en annuitet. Ydelsen kan være fast eller være afhængig af det afkast, der i forsikringens løbetid er opnået ved at investere præmieindbetalingerne (forsikring med bonustilskrivning). En sådan forsikring med bonustilskrivning kan også være udformet således, at ydelsen varierer alt efter værdien af en særlig fond.

Anden skadesforsikring

- Alle former for institutionelle enheder kan tegne andre skadesforsikringer. Anden skadesforsikring omfatter tidsbegrænset forsikring og forsikring mod enhver anden risiko end død, f.eks. ulykke, sygdom eller brand. Ydelserne udbetales normalt som engangsbetrag, men kan også udbetales som annuiteter. I forbindelse med anden skadesforsikring kommer der ikke altid en forsikringsydelse til udbetaling. Antallet af skadelidte vil som hovedregel være langt mindre end antallet af forsikringstagerne. For den enkelte forsikringstager er der ikke nogen forbindelse mellem den indbetalte præmie og udbetalte ydelse, heller ikke på længere sigt.

Genforsikring

10. Et forsikringsforetagende vil ofte overføre en del af de risici, det har påtaget sig, til andre forsikringsforetagender. Disse transaktioner mellem forsikringsforetagender kaldes genforsikring.

Genforsikring anvendes både inden for livsforsikring og skadesforsikring. Forsikringsselskaber, som påtager sig genforsikring, kan være specialiseret i genforsikring, eller de kan både arbejde med genforsikring og indgå forsikringsaftaler direkte med forsikringstagere.

Hjælpevirksomhed i forbindelse med forsikring

11. Herunder henhører enheder, som hovedsagelig udøver aktiviteter i nær tilknytning til forsikring, men som ikke selv påtager sig risici. Begrebet omfatter især:

- a) forsikringsmæglere
- b) private non-profit institutioner rettet mod forsikringsforetagender og pensionskasser
- c) enheder, hvis hovedaktivitet er at være tilsynsmyndighed over for forsikringsforetagender, pensionskasser og forsikringsmarkeder.

BEHANDLING I KONTOSYSTEMET

12. Af hensyn til fremstillingens klarhed er den følgende beskrivelse af de forskellige forsikringstyper koncentreret om tilfælde, der kun indbefatter residente enheder. I slutningen af hvert afsnit behandles de særlige forhold, der gør sig gældende for ikke-residente enheder.

Socialforsikring

Sociale forsikringsordninger

13. Den produktion, som de, der er beskæftiget med at administrere disse ordninger, tegner sig for, er en del af produktionen i offentlig forvaltning og service og værdiansættes efter produktionsomkostningerne. Der beregnes følgelig ikke noget administrationsgebyr for offentlige sociale sikringsordninger.

Arbejdsgiverbidrag til offentlige sociale sikringsordninger (D.121) falder ind under aflønning af ansatte og registreres på indkomstdannelseskontoen som betalt af arbejdsgiverens sektor og på kontoen for allokering af primær indkomst som modtaget af husholdningssektoren. Arbejdsgiverbidragene optræder igen på sekundærindkomstfordelingskontoen som en del af faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.6111) og registreres som betalt af husholdningssektoren og som modtaget af offentlig forvaltning og service. Lønmodtagerbidrag (D.6112) og bidrag fra selvstændige og ikke-beskæftigede (D.6113) registreres også på sekundærindkomstfordelingskontoen som betalt af husholdningssektoren og modtaget af offentlig forvaltning og service. Kontante socialsikringsydelse (D.621) registreres på sekundærindkomstfordelingskontoen som betalt af offentlig forvaltning og service og modtaget af husholdningerne, mens socialsikringsydelser i naturalier registreres som D.6311 og D.6312 på kontoen for indkomstfordeling i form af naturalieydelser som betalt af sektoren offentlig forvaltning og service og modtaget af husholdningerne.

14. De enheder, der administrerer offentlige sociale sikringsordninger, klassificeres i delsektor S.1314 »Sociale kasser og fonde«. Aktiviteten klassificeres i henhold til NACE rev. 1, undergruppe 75.30 »Socialforsikring«.

Når en resident arbejder for en ikke-resident arbejdsgiver, bogføres arbejdsgiverbidrag som betalt af udlandet på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler. Hvis den ansatte også deltager i en social sikringsordning administreret af en ikke-resident offentlig enhed, opføres alle mellemværender, der normalt vedrører den offentlige sektor, som modtaget eller betalt af udlandet og registreres på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler. I ENS finder sociale overførsler i naturalier imidlertid kun sted mellem residente enheder. Alle ydelser fra ikke-residente sociale sikringsordninger til residente er derfor pr. definition sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier (D.62).

Når en ikke-resident arbejder for en resident arbejdsgiver, registreres arbejdsgiverbidraget som modtaget af udlandet på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler. Hvis den ikke-residente ansatte er omfattet af en social sikringsordning administreret af en ikke-resident offentlig enhed, registreres transaktionerne mellem den ansatte og den offentlige sektor på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler. Alle ydelser til ikke-residente ansatte er pr. definition sociale ydelser bortset fra sociale overførsler i naturalier (D.62).

I tabel A.III.1 er vist et eksempel på strømme, som er registreret i forbindelse med offentlige sociale sikringsordninger.

Private fondsbaserede sociale forsikringsordninger

15. Ordninger finansieret af selvstændige fonde og kasser behandles anderledes end ordninger finansieret af ikke-selvstændige fonde og kasser. Ved selvstændige fonde og kasser beregnes et administrationsgebyr som

samlede faktisk indtjente bidrag

plus samlede tillægsbidrag (A)

minus forfaldne ydelser

minus stigning (plus fald) i pensionskassernes reserver.

16. Alle fire elementer registreres, eksklusiv kapitalgevinster og -tab. De samlede tillægsbidrag er identiske med formueindkomst henført til forsikringstagerne, dvs. indkomst indtjent af private sociale forsikringsfonde ved investering af deres tekniske reserver og pensionsreserver. ENS betragter disse reserver som tilhørende forsikringstagerne, som derfor modtager indkomsten fra disse reserver. Administrationsgebyret registreres som produktion (P.1) for de selvstændige fonde og kasser og som konsumudgifter (P.3) for husholdningssektoren.

Administrationsgebyr beregnes ikke for ikke-selvstændige fonde og kasser. Omkostningerne ved at administrere disse fonde indgår i de øvrige omkostninger på arbejdsgivernes produktionskonto.

17. De øvrige transaktioner gælder både for selvstændige og ikke-selvstændige fonde og kasser. De faktiske arbejdsgiverbidrag (D.121) bogføres som en del af aflønning af ansatte og som betalt af arbejdsgiversektoren på indkomstdannelseskontoen og som modtaget af ansattes husholdninger på kontoen for allokering af primær indkomst. Arbejdsgiversektoren kan være en hvilken som helst institutionel sektor, herunder offentlig forvaltning og service og husholdninger (som arbejdsgivere). Formueindkomst henført til forsikringstagerne (indgår i D.4) er bogført på kontoen for allokering af primær indkomst som betalt af fondens sektor og som modtaget af husholdningssektoren. Residente selvstændige fonde og kasser hører til i delsektoren forsikringselskaber og pensionskasser (S.125). Ikke-selvstændige fonde og kasser hører naturligvis til i samme sektor som pågældende arbejdsgiver. I NACE rev. 1 er pensionskassernes aktivitet klassificeret under 66.02 »Pensionsforsikring«.

18. De faktiske arbejdsgiverbidrag registreres igen på sekundærindkomstfordelingskontoen som en del af D.6111 og som betalt af husholdninger og modtaget af fondens sektor. Lønmodtagerbidrag (D.6112) og bidrag fra selvstændige og ikke-beskæftigede (D.6113) registreres også på sekundærindkomstfordelingskontoen som betalt af husholdningssektoren og som modtaget af fondens sektor. De bidrag, der betales af ansatte, selvstændige og ikke-beskæftigede svarer til de direkte betalinger plus formueindkomst henført til forsikringstagerne, minus administrationsgebyr (sidstnævnte er nul for ikke-selvstændige fonde og kasser). Private fondsbaserede sociale ydelser og pensioner er bogført på sekundærindkomstfordelingskontoen som betalt af fonde og kasser og modtaget af husholdninger. Alle private sociale ydelser er pr. definition en del af de under D.62 hørende sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier.

19. Posteringen på den finansielle konto består af to elementer:

- a) Præmie- og erstatningsreserver (F.62), der indbefatter forskellen mellem betalte bidrag og indtjente bidrag og mellem forfaldne ydelser og betalte ydelser⁽¹⁾. Konventionelt bogføres dette elementer som en (evt. negativ) ændring under fonde og kassers passiver og husholdningers aktiver.

⁽¹⁾ Faktisk indtjente bidrag, som dækker de risikoforpligtelser, der er indgået i den løbende periode, afviger normalt fra faktisk betalte.

- b) Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver (F.612) bogføres også som en (evt. negativ) ændring i pensionskassernes passiver og husholdningernes reserver. Dette element svarer til pensionsbidragene fra arbejdsgivere og ansatte som registreret på sekundærindkomstfordelingskontoen, minus udbetalte pensioner.
20. Som en følge af posteringen på den finansielle konto optræder F.612 og F.62 på statuskontiene for husholdningssektoren (som et aktiv) og for pensionskassens sektor (som et passiv).

På kontoen for anvendelse af disponibel indkomst registreres en korrektion for ændringen i husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver (D.8) som modtaget af husholdningerne og som betalt af fondene og kasserne. Denne post svarer til det andet element i posteringen på den finansielle konto.

Arbejdsgivere og offentlig forvaltning og service foretager undertiden ekstraordinære indbetalinger til private sociale forsikringsfonde for at øge disse fondes reserver. Sådanne indbetalinger registreres på kapitalkontoen som andre kapitaloverførsler (D.99) og som betalt af arbejdsgiversektoren eller den offentlige forvaltning og service og modtaget af fondens sektor. Da husholdningerne anses for at eje sociale forsikringsfondes reserver, er det nødvendigt at foretage en korrektion mellem fondens sektor og husholdningssektoren. Denne korrektion registreres som andre kapitaloverførsler (D.99), der betales af fondens sektor og modtages af husholdningssektoren.

21. Hvis en resident ansat arbejder for en ikke-resident arbejdsgiver, registreres det faktiske arbejdsgiverbidrag (D.121) som en del af aflønningen af ansatte og som betalt af udlandet og modtaget af husholdningerne. Er arbejdsgiveren ikke-resident, vil enhver ikke-selvstændig social forsikringsfond ligeledes være ikke-resident, mens en selvstændig fond kan være resident eller ikke-resident. Hvis den ansatte er omfattet af en ikke-resident fond, bogføres alle strømmene mellem husholdningssektoren og fondssektoren som transaktioner mellem husholdningssektoren og udlandet. Administrationsgebyret (i tilfælde af selvstændige, ikke-residente fonde) bogføres under import af tjenester (P.72). Ændringen i nettoformuen i forsikringstekniske reserver (F.6) angives på udlandets finansielle konto, mens øvrige strømme bogføres på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.
22. Hvis en ikke-resident ansat arbejder for en resident arbejdsgiver, bliver det faktiske arbejdsgiverbidrag (D.121) registreret som en del af aflønningen af ansatte og som betalt af arbejdsgiversektoren og modtaget af udlandet. Hvis den ikke-residente ansatte er omfattet af en resident socialforsikringsordning, registreres alle administrationsgebyrer som eksport af tjenester (P.62). Alle andre strømme mellem fonden og den ansatte angives som foretaget mellem fondens sektor og udlandet.

Særlig når det drejer sig om ikke-residente enheder, er alle de nødvendige data ikke altid til rådighed. Beregningerne af nogle af de poster, der skal registreres, vil således blive foretaget på basis af skøn.

I tabel A.III.2 er vist et eksempel på strømme, som er registreret i forbindelse med private sociale forsikringsordninger.

Arbejdsgiveradministrerede ikke-fondsbaseede sociale forsikringsordninger

23. På samme måde som med ordninger finansieret af ikke-selvstændige fonde og kasser er omkostningerne ved administrationen af ikke-fondsbaseede sociale forsikringsordninger medtaget sammen med de andre omkostningselementer på arbejdsgiverens produktionskonto. Der beregnes således intet administrationsgebyr.

Da ikke-fondsbaseede sociale forsikringsordninger ikke udgør en institutionel enhed adskilt fra de arbejdsgivere, der administrerer dem, foregår alle transaktioner mellem arbejdsgiversektoren og husholdningssektoren.

24. ENS betragter en arbejdsgiver, der administrerer en ikke-fondsbaseeret ordning, som ydende et imputeret bidrag til ordningen på vegne af sine ansatte. Dette imputerede bidrag til sociale ordninger

(D.122) er en del af aflønningen af ansatte og opføres som betalt af arbejdsgiveren på indkomstdannelseskontoen og som modtaget af husholdningerne på kontoen for allokering af primær indkomst. Det imputerede arbejdsgiverbidrag bogføres igen på sekundærindkomstfordelingskontoen under D.612 som betalt af husholdningerne og modtaget af arbejdsgiveren. Størrelsen af dette beløb beregnes i forhold til arbejdsgiverens fremtidige forpligtelser med hensyn til ydelserne. I praksis sættes bidraget imidlertid sædvanligvis lig med de i den løbende periode betalte ydelser (minus lønmodtagerbidrag til sociale ordninger).

25. Ansattes eventuelle faktiske bidrag bogføres som en del af D.6112 og som betalt af husholdningerne og modtaget af arbejdsgiversektoren. På sekundærindkomstfordelingskontoen bogføres også pensioner og andre ydelser som en del af D.62 og som modtaget af husholdningerne og betalt af arbejdsgiveren.

Ikke-fondsbaseerede sociale forsikringsordninger hører naturligvis til den samme institutionelle sektor som den pågældende arbejdsgiver. NACE rev. 1 betragter dem som en hjælpeaktivitet.

26. Hvis en resident arbejder for en ikke-resident arbejdsgiver, der administrerer en ikke-fondsbaseeret social forsikringsordning, sker alle transaktioner mellem husholdningssektoren og udlandet, og de registreres på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler. Hvis en ikke-resident arbejder for en resident arbejdsgiver, der administrerer en sådan ordning, sker alle transaktioner mellem udlandet og arbejdsgiverens sektor, og de bogføres på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

I tabel A.III.3 er vist et eksempel på strømme registreret for arbejdsgiveradministrerede ikke-fondsbaseerede sociale forsikringsordninger.

Anden forsikring

27. Produktion af andre forsikringstjenester, både livs- og skadeforsikringer, beregnes som

faktisk indtjente præmier

plus tillægspræmier (B)

minus forfaldne erstatninger

minus stigning (plus fald) i de tekniske reserver til dækning af løbende risici og i de tekniske bonusreserver.

28. De faktiske indtjente præmier er de præmier, der skal dække risikoen i den løbende periode. Faktisk indtjente præmier er sædvanligvis ikke lig med faktisk betalte præmier, da sidstnævnte ofte omfatter risici både i den løbende og i de efterfølgende perioder.

Tillægspræmier er lig med formueindkomst henført til forsikringstagere, der er forsikringsselskabernes samlede indkomst indtjent ved investering af forsikringstekniske reserver, eksklusiv al indkomst fra forsikringsselskabernes egenkapital. Forsikringstekniske reserver indeholder to elementer: a) præmie- og erstatningsreserver, der opstår som forskellen mellem indtjente præmier og betalte præmier og mellem betalte erstatninger og forfaldne erstatninger og b) tekniske reserver til dækning af løbende risici og tekniske bonusreserver. Sidstnævnte elementer gælder kun for livsforsikring. Forsikringstekniske reserver investeres hovedsagelig i finansielle aktiver, der sikrer en indkomst i form af renter eller udbytte. Disse reserver kan dog også investeres i fast ejendom, i hvilket tilfælde indkomst indtjenes som en restindkomst.

29. Forfaldne erstatninger vedrører begivenheder, der indtræffer i den løbende periode. Ofte skal erstatninger først betales senere i forhold til den indtrufne begivenhed. Forfaldne erstatninger er derfor ikke lig med betalte erstatninger.

Ændringer i tekniske reserver til dækning af løbende risici og i tekniske bonusreserver omfatter hensættelser til tekniske reserver til dækning af løbende risici og tekniske bonusreserver med henblik på opbygning af den under forsikringerne garanterede kapital. Disse hensættelser vedrører udelukkende livsforsikringer.

Alle fire poster i ligning (B) skal beregnes eksklusive kapitalgevinster og -tab.

Anden livsforsikring

30. Den samlede produktion af anden livsforsikring beregnes efter ligning (B) og bogføres som P.1 på produktionskontoen for delsektoren forsikringsselskaber og pensionskasser. Medmindre den forbruges af ikke-residente husholdninger, anvendes produktionen af anden livsforsikring udelukkende som residente husholdningers konsum. Produktionen af andre livsforsikringstjenester fordeles mellem husholdningssektoren og udlandet i forhold til de præmier, der er betalt af residente og ikke-residente husholdninger. Livsforsikringstjenester forbrugt af residente bogføres som en del af husholdningernes udgifter til konsum (P.3), mens tjenester forbrugt af ikke-residente indgår i eksporten af tjenester (P.62).
31. Yderligere to transaktioner registreres for anden livsforsikring. På kontoen for allokering af primær indkomst registreres formueindkomst henført til forsikringstagerne (indgår i D.4), som betalt af forsikringsforetagendernes sektor og modtaget af husholdningerne. På den finansielle konto bogføres posten husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver som en (evt. negativ) ændring i husholdningernes aktiver og livsforsikringsforetagendernes passiver. Ændringen i husholdningernes nettoformue skyldes alle ændringerne i livsforsikringsforetagendernes reserver, dvs. tekniske reserver til dækning af løbende risici og tekniske bonusreserver. Ændringen i nettoformuen svarer derfor til de faktisk betalte præmier (ikke indtjente) plus tillægspræmier minus modtagne erstatninger (ikke forfaldne) og minus administrationsgebyr.
32. På grund af denne postering på den finansielle konto bogføres F.611 også i statuskontiene for husholdningssektoren (som et aktiv) og i forsikringssektoren (som et passiv).

Som tilfældet er med administrationsgebyrer, fordeles formueindkomst henført til forsikringstagere (= tillægspræmier) mellem husholdningssektoren og udlandet i forhold til præmierne.

Institutionelt klassificeres livsforsikringsforetagender under S.125 Forsikringsselskaber og pensionskasser. Aktiviteten klassificeres i henhold til NACE rev. 1, undergruppe 66.01 »Livsforsikring«.

33. Når et resident livsforsikringsforetagende yder tjenester til ikke-residente husholdninger, registreres administrationsgebyret som eksport af tjenester (P.62). Formueindkomst henført til forsikringstagere bogføres som betalt af forsikringssektoren og modtaget af udlandet på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler. Ændringen i residente husholdningers nettoformue i livsforsikringsreserver opføres på udlandets finansielle konto som en ændring i udlandets aktiver og i forsikringssektorens passiver.

Når residente husholdninger tegner en forsikring hos ikke-residente livsforsikringsforetagender, er proceduren i princippet ligetil: administrationsgebyret registreres som import af tjenester (P.72), tilskrevet formueindkomst bogføres på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler som betalt af udlandet og modtaget af husholdningerne, og ændringen i nettoformuen opføres som en ændring i husholdningernes aktiver og udlandets passiver. Imidlertid er de nødvendige data til beregning af disse poster normalt ikke tilgængelige. Sædvanligvis kendes kun betalte præmier. Det er derfor nødvendigt at foretage en række skøn ved f.eks. til beregning af de præmier, som residente husholdninger betaler til ikke-residente livsforsikringsforetagender, at anvende relationen administrationsgebyr/præmier og tilskrevet formueindkomst/præmier for residente livsforsikringsforetagender.

I tabel A.III.4 er vist et eksempel på strømme for anden livsforsikring.

Skadesforsikring

34. Skadesforsikringsforetagenders produktion (P.1) beregnes efter ligning (B) og bogføres på produktionskontoen for delsektoren forsikringselskaber og pensionskasser. Skadesforsikringstjenester kan anvendes af enhver resident sektor som forbrug i produktionen (P.2), og af husholdningssektoren som konsum, når de indgår i husholdningssektorens udgifter til konsum (P.3) eller som eksport (P.62). Skadesforsikringstjenester anvendt til forbrug i produktionen fordeles på erhverv.

Ligning (B) skal anvendes til at beregne den samlede værdi af produktionen af skadesforsikringstjenester. Produktionen skal fordeles mellem brugersektorer og erhverv i forhold til de faktiske præmier betalt af hver enkelt sektor. Mens alle residente sektorer undtagen husholdningerne udelukkende anvender skadesforsikringstjenester som forbrug i produktionen, anvender husholdningssektoren dem både til konsum og forbrug i produktionen. Husholdningers anvendelse af skadesforsikringstjenester fordeles på forbrug i produktionen og konsum i forhold til faktisk betalte præmier. Præmier, der har tydelig relation til personlige foretagenders produktive aktivitet, betragtes som forbrug i produktionen, mens de øvrige præmier indbetalt af husholdninger betragtes som konsum.

35. På kontoen for allokering af primær indkomst registreres formueindkomst henført til forsikringstagere som en del af D.4 og som betalt af forsikringssektoren og modtaget af forsikringstagersektoren. Ideelt set skulle formueindkomst, der tilfalder forsikringstagere, fordeles mellem sektorer i forhold til de reserver, der kan henføres til hver enkelt forsikringstagersektor, men dette lader sig næppe gøre i praksis. Formueindkomst, henført til forsikringstagere, skal derfor fordeles efter hver forsikringstagersektors faktisk indbetalte præmier.
36. På sekundærindkomstfordelingskontoen bogføres indtjente nettopræmier som betalt af alle forsikringstagersektorer og modtaget af forsikringssektoren. Indtjente nettopræmier beregnes som faktisk indtjente præmier plus formueindkomst henført til forsikringstagerne minus værdien af forbrugte tjenester. I ligning (B) svarer indtjente nettopræmier til forfaldne erstatninger⁽¹⁾. På sekundærindkomstfordelingskontoen bogføres også forfaldne erstatninger som betalt af forsikringssektoren og modtaget af alle forsikringstagersektorer. Både indtjente nettopræmier og forfaldne erstatninger er en del af D.7 Andre løbende overførsler.

Nogle erstatninger skyldes skader, som forårsages af forsikringstageren på tredjemand eller dennes ejendom. I sådanne tilfælde registreres gyldige krav som betalt direkte af forsikringselskabet til de skadelidte parter og ikke indirekte via forsikringstageren.

37. På den finansielle konto angives forsikringstagerens nettoformue i skadesforsikringsreserverne som en ændring i forsikringstagersektorernes aktiver og som en ændring i forsikringssektorens passiver. Ændringen i nettoformuen, klassificeret som F.62, skyldes præmie- og erstatningsreserver. F.62 optræder også som et passiv i skadesforsikringselskabernes balance og som et aktiv i forsikringstagerens statuskonti.

Skadesforsikringsforetagenderne hører ind under NACE rev. 1, undergruppe 66.03 »Anden forsikringsvirksomhed«. Den institutionelle sektor er S.125 »Forsikringselskaber og pensionskasser«.

38. Når ikke-residente enheder tegner en forsikring hos residente skadesforsikringsforetagender, bogføres administrationsgebyret som eksport af tjenester (P.62). Formueindkomst henført til forsikringstagere, indtjente nettopræmier og forfaldne erstatninger registreres alle på udlandets finansieringskonto for primære indkomster og løbende overførsler, mens forsikringstagerens nettoformue i skadesforsikringsreserver bogføres på udlandets finansieringskonto. I dette tilfælde er beregningerne for udlandet ikke sværere at foretage end for sektorerne for residente forsikringstagere.

Når residente enheder forsikres af ikke-residente skadesforsikringsforetagender, er tilvejebringelse af data langt vanskeligere. Kun data vedrørende betalte præmier og erstatninger er normalt til rådighed.

⁽¹⁾ Forfaldne erstatninger er de beløb, der er forfaldne til betaling til skadelidte. Forfaldne erstatninger er således ikke det samme som erstatningsforpligtelser på forsikringsforetagenders konti, da sidstnævnte også omfatter administrationsudgifter til erstatninger, der i nationalregnskabet indgår under enten forbrug i produktionen eller aflønning af ansatte.

Der anvendes derfor en forenklet metode, der ser bort fra skadesforsikringsreserver og den efterfølgende formueindkomst. Administrationsgebyr, der registreres som import af tjenester (P.72), beregnes som betalte præmier minus modtagne erstatninger⁽¹⁾. Både betalte nettopræmier og modtagne erstatninger bogføres på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

I tabel A.III.5 er vist et eksempel på strømme, som er registreret i forbindelse med skadesforsikring.

Genforsikring

39. ENS registrerer genforsikringstransaktionerne på en enklere måde end direkte forsikringstransaktioner (sidstnævnte er transaktioner mellem forsikringsforetagender og almindelige forsikringstagere). I stedet for at angive de pågældende strømme (indtjente præmier, forfaldne erstatninger, provision etc.) hver for sig angives genforsikringsaktiviteter blot som en tjeneste ydet af et genforsikringsforetagende til forsikringsforetagendet. Værdien af denne tjenesteydelse måles som balancen af alle strømme mellem genforsikringsforetagendet og forsikringsforetagendet.

For residente livs- og skadesforsikringsforetagender angives ydede genforsikringstjenester som produktion (P.1), mens modtagne genforsikringstjenester angives som forbrug i produktionen (P.2). Genforsikringstjenester ydet af residente genforsikringsforetagender til ikke-residente forsikringsforetagender bogføres som eksport af tjenester (P.62), mens tjenester ydet af ikke-residente genforsikringsforetagender til residente forsikringsforetagender registreres som import af tjenester (P.72).

40. I forbindelse med forsikringsforetagender kan oplysninger vedrørende produktion og forbrug i produktionen af genforsikringstjenester indhentes i forsikringsstatistikker. Det kan være sværere at beregne importen og eksporten af genforsikringstjenester, især afhængigt af, om der foreligger pålidelige betalingsbalancestatistikker. Imidlertid kan balancen i forhold til udlandet vedrørende genforsikringstjenester let udledes af forsikringsstatistikker.

Genforsikringstransaktioner mellem residente forsikringsforetagender er ofte konsoliderede. For imidlertid at sikre overensstemmelse med EU's forsikringsdirektiver anbefaler ENS, at genforsikringstjenester registreres uden konsolidering. Hvadenten genforsikringstjenester mellem residente konsolideres eller ej, påvirkes omfanget af produktionen af forsikringstjenester, mens saldposter såsom værditilvækst, overskud af produktion og opsparing ikke påvirkes.

Hjælpevirksomhed i forbindelse med forsikring

41. Produktionen af hjælpetjenester vedrørende forsikring værdiansættes på grundlag af de opkrævede gebyrer eller provisioner. Ved non-profit institutioner, der fungerer som erhvervmæssige sammenslutninger for forsikringsforetagender og pensionskasser, værdiansættes produktionen ud fra bidragene indbetalt af medlemmerne af sammenslutningerne. Denne produktion anvender medlemmerne af sammenslutningerne som forbrug i produktionen.

Institutionelle enheder, der primært er involveret i hjælpeaktiviteter vedrørende forsikring, klassificeres under S.124 »Finansiell hjælpevirksomhed«. Aktiviteten klassificeres i henhold til NACE rev. 1, undergruppe 67.20 »Servicevirksomhed i forbindelse med forsikring og pensionsforsikring«.

⁽¹⁾ Hvis data vedrørende indtjente præmier og forfaldne erstatninger er til rådighed, bør disse anvendes, frem for betalte præmier og modtagne erstatninger.

Tabel A.III.2 — Private fondsbaserede socialforsikringsordninger (fortsat)

Anvendelse

Tilgang

I alt	Posterings		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11 Ikke-finansielle selskaber	S.12 Finansielle selskaber	S.13 Offentlig forvaltning og service	S.14 Husholdninger	S.15 NPIH	S.1	Posterings		I alt
	Vare- og tjeneste-konto	Udlandet													Udlandet	Vare- og tjeneste-konto	
11			11		11									11	0		11
1			1		1									1	1		1

A.III.3 — Ikke-fondsbaserede arbejdsgiveradministrerede socialforsikringsordninger

Anvendelse

Tilgang

I alt	Posterings		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11 Ikke-finansielle selskaber	S.12 Finansielle selskaber	S.13 Offentlig forvaltning og service	S.14 Husholdninger	S.15 NPIH	S.1	Posterings		I alt
	Vare- og tjeneste-konto	Udlandet													Udlandet	Vare- og tjeneste-konto	
19		0	19	1	0	5	1	12						19	0		19
19		0	19	1	0	5	1	12				19	1	19	0		19

Tabel A.III.4 — Anden livsforsikring

Tilgang

Anvendelse

I alt	Posteringer		S.1 Samlet øko- nomi	S.15 NPIH	S.14 Hus- hold- ninger	S.13 Offentlig forvalt- ning og service	S.12 Finan- sielle selska- ber	S.11 Ikke- finan- sielle selska- ber	Transaktioner og saldo- poster	S.11 Ikke- finan- sielle selska- ber	S.12 Finan- sielle selska- ber	S.13 Offentlig forvalt- ning og service	S.14 Hus- hold- ninger	S.15 NPIH	S.1 Samlet øko- nomi	Posteringer		I alt
	Vare- og tjeneste- konto	Udlan- det														Udlan- det	Vare- og tjeneste- konto	
0	0	0							<i>Udlandskonto</i>							0	0	0
0	0	0							P.6 Eksport af varer og tjenester P.7 Import af varer og tjenester <i>Produktionskonto</i>							0	0	0
4	4	4	4						P.1 Produktion <i>Primærendkomstfordelings- konto</i>							4		4
7			7				7		D.44 Formueindkomst henført til forsikringstagere <i>Konto for anvendelse af dis- ponibel indkomst</i>		7					7	0	7
4		0	4		4				P.3 Udgifter til konsum <i>Finansiel konto</i>				4			4	0	4
22		0	22		22				F.611 Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver				22			22	0	22

A.III.5 — Anden skadesforsikring

Anvendelse

Tilgang

I alt	Posterings		S.1 Samlet øko- nomi	S.15 NPIH	S.14 Hus- hold- ninger	S.13 Offentlig forvalt- ning og service	S.12 Finan- sielle selska- ber	S.11 Ikke- finan- sielle selska- ber	S.11 Ikke- finan- sielle selska- ber	S.12 Finan- sielle selska- ber	S.13 Offentlig forvalt- ning og service	S.14 Hus- hold- ninger	S.15 NPIH	S.1 Samlet øko- nomi	Posterings		I alt
	Vare- og tjeneste- konto	Udlan- det													Udlan- det	Vare- og tjeneste- konto	
0	0	0													0	0	0
0	0	0													0	0	0
6	6	6	6				6								6	4	6
4	0	0	4	0	3	0	0	1							4	4	4
6			6				6								6	0	6
45	2	2	43	0	31	4	0	8							45	3	45
45	0	0	45				45								45	0	45
2			2		2										2	2	2
2	0	0	2	0	2	0	0	0							2	0	2

BILAG IV

KLASSIFIKATION OG KONTI

KLASSIFIKATION

KLASSIFIKATION AF INSTITUTIONELLE SEKTORER (S)

S.1	Den samlede økonomi
<i>S.11</i>	<i>Ikke-finansielle selskaber</i>
S.11001	Offentlige ikke-finansielle selskaber
S.11002	Private nationalt kontrollerede ikke-finansielle selskaber
S.11003	Udenlandsk kontrollerede ikke-finansielle selskaber
<i>S.12</i>	<i>Finansielle selskaber</i>
S.121	Centralbanken
S.122	Andre monetære finansielle institutioner
S.12201	Offentlige
S.12202	Private nationalt kontrollerede
S.12203	Udenlandsk kontrollerede
S.123	Andre finansielle formidlere undtagen forsikringselskaber og pensionskasser
S.12301	Offentlige
S.12302	Private nationalt kontrollerede
S.12303	Udenlandsk kontrollerede
S.124	Finansielle hjælpeenheder
S.12401	Offentlige
S.12402	Private nationalt kontrollerede
S.12403	Udenlandsk kontrollerede
S.125	Forsikringselskaber og pensionskasser
S.12501	Offentlige
S.12502	Private nationalt kontrollerede
S.12503	Udenlandsk kontrollerede
<i>S.13</i>	<i>Offentlig forvaltning og service</i>
S.1311	Statslig forvaltning og service
S.1312	Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau
S.1313	Kommunal forvaltning og service
S.1314	Sociale kasser og fonde
<i>S.14</i>	<i>Husholdninger</i>
S.141 + S.142	Arbejdsgivere (inklusive selvstændige uden ansatte)
S.143	Lønmodtagere
S.1441	Modtagere af formueindkomst
S.1442	Pensionsmodtagere
S.1443	Modtagere af andre overførselsindkomster
S.145	Andre husholdninger
<i>S.15</i>	<i>Non-profit institutioner rettet mod husholdninger</i>
S.2	Udlandet
S.21	Den Europæiske Union
S.211	EU-medlemsstaterne
S.212	EU-institutionerne
S.22	Tredjelande og internationale organisationer

KLASSIFIKATION AF TRANSAKTIONER OG ANDRE STRØMME

Transaktioner i produkter (varer og tjenester) (P)

P.1	Produktion
P.11	Markedsmæssig produktion
P.119	Indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM)
P.12	Produktion til eget brug
P.13	Anden ikke-markedsmæssig produktion
P.2	Forbrug i produktionen
P.3	Udgifter til konsum
P.31	Udgifter til individuelt konsum
P.32	Udgifter til kollektivt konsum
P.4	Faktisk konsum
P.41	Faktisk individuelt konsum
P.42	Faktisk kollektivt konsum
P.5	Bruttoinvesteringer
P.51	Faste bruttoinvesteringer
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver
P.5111	Anskaffelser af nye materielle faste aktiver
P.5112	Anskaffelser af eksisterende materielle faste aktiver
P.5113	Afhændelser af eksisterende materielle faste aktiver
P.512	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver
P.5121	Anskaffelser af nye immaterielle faste aktiver
P.5122	Anskaffelser af eksisterende immaterielle faste aktiver
P.5123	Afhændelser af eksisterende immaterielle faste aktiver
P.513	Forøgelse af værdien af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver
P.5131	Væsentlige forbedringer af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver
P.5132	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikke-finansielle ikke-producerede aktiver
P.52	Lagerændringer
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande
P.6	Eksport af varer og tjenester
P.61	Eksport af varer
P.62	Eksport af tjenester
P.7	Import af varer og tjenester
P.71	Import af varer
P.72	Import af tjenester

Fordelingstransaktioner (D)

D.1	Aflønning af ansatte
D.11	Løn
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.2	Produktions- og importskatter
D.21	Produktskatter
D.211	Moms

D.212	Importskatter og told eksklusive moms
D.2121	Told mv.
D.2122	Importskatter eksklusive moms og told
D.214	Produktskatter undtagen moms og importskatter
D.29	Andre produktionsskatter
D.3	Subsidier
D.31	Produktsubsidier
D.311	Importsubsidier
D.319	Andre produktsubsidier
D.39	Andre produktionssubsidier
D.4	Formueindkomst
D.41	Renter
D.42	Udloddet selskabsudbytte
D.421	Udbytte
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer
D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere
D.45	Jordrente mv.
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.
D.51	Indkomstskatter
D.59	Andre løbende skatter
D.6	Sociale bidrag og ydelser
D.61	Bidrag til sociale ordninger
D.611	Faktiske bidrag til sociale ordninger
D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.61111	Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.61112	Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.6112	Lønmodtagerbidrag til sociale ordninger
D.61121	Obligatoriske lønmodtagerbidrag til sociale ordninger
D.61122	Frivillige lønmodtagerbidrag til sociale ordninger
D.6113	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger
D.61131	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes obligatoriske bidrag til sociale ordninger
D.61132	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes frivillige bidrag til sociale ordninger
D.612	Imputerede bidrag til sociale ordninger
D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier
D.621	Kontante socialsikringsydelser
D.622	Private fondsbaserede sociale ydelser
D.623	Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til lønmodtagere
D.624	Kontante sociale bistandsydelser
D.63	Sociale overførsler i naturalier
D.631	Sociale ydelser i naturalier
D.6311	Socialsikringsydelser, refusioner
D.6312	Andre socialsikringsydelser i naturalier
D.6313	Sociale bistandsydelser i naturalier
D.632	Overførsler af individuelle ikke-markedsmæssige varer og tjenester
D.7	Andre løbende overførsler
D.71	Skadeforsikringspræmier, netto
D.72	Skadeforsikringserstatninger
D.73	Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service

D.74	Løbende internationalt samarbejde
D.75	Diverse løbende overførsler
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver
D.9	Kapitaloverførsler
D.91	Kapitalskatter
D.92	Investeringsstilskud
D.99	Andre kapitaloverførsler

Transaktioner i finansielle instrumenter (F)
(Nettoændringer i finansielle aktiver/passiver)

F.1	Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR)
F.11	Monetært guld
F.12	Særlige trækningsrettigheder (SDR)
F.2	Sedler og mønt samt indskud
F.21	Sedler og mønt
F.22	Transferable indskud
F.29	Andre indskud
F.3	Værdipapirer undtagen aktier
F.33	Værdipapirer undtagen aktier, eksklusive finansielle derivater
F.331	Kortfristede værdipapirer undtagen aktier, eksklusive finansielle derivater
F.332	Langfristede værdipapirer undtagen aktier, eksklusive finansielle derivater
F.34	Finansielle derivater
F.4	Lån^{a)}
F.41	Kortfristede lån
F.42	Langfristede lån
F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser^{a)}
F.51	Åktier og andre ejerandelsbeviser, eksklusive andele i investeringsforeninger
F.511	Børsnoterede aktier
F.512	Ikke-børsnoterede aktier
F.513	Andre ejerandelsbeviser
F.52	Andele i investeringsforeninger
F.6	Forsikringstekniske reserver
F.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver
F.611	Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver
F.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver
F.62	Præmie- og erstatningsreserver
F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender^{a)}
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger

Andre akkumulationsposter (K)

K.1	Forbrug af fast realkapital
K.2	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver
K.21	Anskaffelser minus afhændelser af jord og anden naturkapital
K.211	Anskaffelser af jord og anden naturkapital
K.212	Afhændelser af jord og andre materielle ikke-producerede aktiver

^{a)} Memorandumpost F.m: Direkte udenlandske investeringer.

K.22	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver
K.221	Anskaffelser af immaterielle ikke-producerede aktiver
K.222	Afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver
K.3	Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver
K.4	Økonomisk opståen af producerede aktiver
K.5	Naturlig vækst i ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer
K.6	Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver
K.61	Udtømmelse af naturressourcer
K.62	Anden økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver
K.7	Tab ved katastrofer
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur
K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver
K.12.21	Monetarisering/demonetarisering af guld
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld

KLASSIFIKATION AF SALDOPOSTER^{b)} (B)

B.1	Værditilvækst/B.1* Nationalprodukt
B.2	Overskud af produktionen
B.3	Blandet indkomst
B.4	Virksomhedsindkomst
B.5	Primær indkomst/B.5* Nationalindkomst
B.6	Disponibel indkomst
B.7	Korrigeret disponibel indkomst
B.8	Opsparing
B.9	Fordringserhvervelse, netto
B.10	Ændringer i nettoformue
B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler ^{c)} ^{d)}
B.10.2	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status

^{b)} Alle saldoposter kan opgøres før eller efter fradrag af forbrug af fast realkapital. Koden for saldpост opgjort brutto består af koden for posten plus bogstavet »g«. Tilsvarende angiver bogstavet »n« i forbindelse med en kode nettoværdien.

^{c)} »Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler« er ikke en saldpост i kontosystemet. Det er totalen af højre side af kapitalkontoen. Da det imidlertid er en betydningsfuld bestanddel af ændringer i nettoformue, kodes den sammen med sidstnævnte aggregats andre bestanddele.

^{d)} »Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler« for udlandet vedrører ændringer i nettoformue forårsaget af løbende saldo over for udlandet og kapitaloverførsler.

B.10.3	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab
B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab
B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab
B.11	Udlandskontoens vare- og tjenestebalance
B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster
B.90	Nettoformue
BF.90	Finansielle aktiver, netto

KLASSIFIKATION AF AKTIVER (A)

Ikke-finansielle aktiver (AN)

AN.1	Producerede aktiver
AN.11	Faste aktiver
AN.111	Materielle faste aktiver
AN.1111	Boliger
AN.1112	Andre bygninger og anlæg
AN.11121	Erhvervsbygninger
AN.11122	Andre anlæg
AN.1113	Maskiner og udstyr
AN.11131	Transportmidler
AN.11132	Andre maskiner og udstyr
AN.1114	Avlede/dyrkede aktiver
AN.11141	Stambesætninger af avlsdyr, malkedyr, trækdyr osv.
AN.11142	Vingårde, frugtplantager og andre træplantager, som giver tilbagevendende produkter
AN.112	Immaterielle faste aktiver
AN.1121	Mineralefterforskning
AN.1122	Edb-software
AN.1123	Originalværker inden for underholdning, litteratur og kunst
AN.1129	Andre immaterielle faste aktiver
AN.12	Lagerbeholdninger
AN.121	Materialer
AN.122	Produkter under fremstilling
AN.1221	Produkter under fremstilling (avlede/dyrkede aktiver)
AN.1222	Andre produkter under fremstilling
AN.123	Færdigvarer
AN.124	Handelsvarer
AN.13	Værdigenstande
AN.131	Ædelmetaller og -stene
AN.132	Antikviteter og andre kunstgenstande
AN.139	Andre værdigenstande
AN.2	Ikke-producerede aktiver
AN.21	Naturkapital
AN.211	Jord
AN.2111	Jord under bygninger og anlæg
AN.2112	Jord under opdyrkning
AN.2113	Rekreative arealer og tilhørende overfladevand
AN.2119	Andet jord og tilhørende overfladevand
AN.212	Aktiver i undergrunden

AN.2121	Kul, olie og naturgasforekomster
AN.2122	Metalliske mineralforekomster
AN.2123	Ikke-metalliske mineralforekomster
AN.213	Ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer
AN.214	Vandressourcer
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver
AN.221	Patenterede størrelser
AN.222	Lejekontrakter og andre omsættelige kontrakter
AN.223	Købt goodwill
AN.229	Andre immaterielle ikke-producerede aktiver

Finansielle aktiver/passiver (AF)

AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)
AF.11	Monetært guld
AF.12	Særlige trækningsrettigheder (SDR)
AF.2	Sedler og mønt samt indskud
AF.21	Sedler og mønt
AF.22	Transferable indskud
AF.29	Andre indskud
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier
AF.33	Værdipapirer undtagen aktier, eksklusive finansielle derivater
AF.331	Kortfristede værdipapirer undtagen aktier, eksklusive finansielle derivater
AF.332	Langfristede værdipapirer undtagen aktier, eksklusive finansielle derivater
AF.34	Finansielle derivater
AF.4	Lån^e
AF.41	Kortfristede lån
AF.42	Langfristede lån
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser^e
AF.51	Aktier og andre ejerandelsbeviser, eksklusive andele i investeringsforeninger
AF.511	Børsnoterede aktier, eksklusive andele i investeringsforeninger
AF.512	Ikke-børsnoterede aktier, eksklusive andele i investeringsforeninger
AF.513	Andre ejerandelsbeviser
AF.52	Andele i investeringsforeninger
AF.6	Forsikringstekniske reserver
AF.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver
AF.611	Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver
AF.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver
AF.62	Præmie- og erstatningsreserver
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender
AF.71	Handelskreditter og forudbetalinger
AF.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger

^e) Memorandumpost AF.m: Direkte udenlandske investeringer.

GRUPPERING OG KODNING AF ERHVERV (A), PRODUKTER (P) OG INVESTERINGER
(INVESTERINGER I FAST REALKAPITAL) (PI)

A60

Kode	Beskrivelse	NACE Rev.1 Reference
01	Landbrug, jagt og servicevirksomhed i forbindelse hermed	01
02	Skovbrug, skovning og servicevirksomhed i forbindelse hermed	02
05	Fiskeri, fiskeavl og dambrug; servicevirksomhed i forbindelse med fiskeri	05
10	Udvinding af kul og brunkul; udvinding af tørv	10
11	Udvinding af råolie og naturgas; servicevirksomhed i forbindelse med olie- og gasudvinding undtagen efterforskning	11
12	Brydning af uran- og thoriummalme	12
13	Brydning af metalholdige malme	13
14	Anden råstofudvinding	14
15	Fremstilling af næringsmidler og drikkevarer	15
16	Fremstilling af tobaksprodukter	16
17	Fremstilling af tekstiler	17
18	Fremstilling af beklædningsartikler; beredning og farvning af pelskind	18
19	Garverier, fremstilling af tasker, kufferter, fodtøj mv.	19
20	Fremstilling af træ og varer af træ og kork undtagen møbler; fremstilling af strå og flettematerialer	20
21	Fremstilling af papirmasse, papir og papirvarer	21
22	Forlagsvirksomhed, trykning og reproduktion af indspillede medier	22
23	Fremstilling af koks, raffinerede olieprodukter og nukleart brændsel	23
24	Fremstilling af kemiske produkter	24
25	Fremstilling af gummi- og plastprodukter	25
26	Fremstilling af andre ikke-metalholdige mineralske produkter	26
27	Fremstilling af metal	27
28	Jern- og metalvareindustri	28
29	Fremstilling af maskiner og udstyr i.a.n.	29
30	Fremstilling af kontormaskiner og edb-udstyr	30
31	Fremstilling af elektriske maskiner og apparater i.a.n.	31
32	Fremstilling af telemateriel	32
33	Fremstilling af medicinske instrumenter, præcisionsinstrumenter og optiske instrumenter samt ure	33
34	Fremstilling af motorkøretøjer, påhængsvogne og sættevogne	34
35	Fremstilling af andre transportmidler	35
36	Fremstilling af møbler; fremstillingsvirksomhed i.a.n.	36
37	Genbrug	37
40	Elektricitets-, gas- og vandforsyning	40
41	Indvinding, rensning og distribution af vand	41
45	Bygge- og anlægsvirksomhed	45
50	Handel med, vedligeholdelse og reparation af motorkøretøjer og motorcykler; servicestationer	50

Kode	Beskrivelse	NACE Rev.1 Reference
51	Engroshandel og agenturhandel undtagen med motorkøretøjer og motorcykler	51
52	Detailhandel undtagen med motorkøretøjer og motorcykler; reparation af varer til personlig brug eller husholdningsbrug	52
55	Hotel- og restaurationsvirksomhed	55
60	Landtransport; rørtransport	60
61	Skibsfart	61
62	Lufttransport	62
63	Hjælpevirksomhed i forbindelse med transport; rejsebureauvirksomhed og transportformidling	63
64	Post og telekommunikation	64
65	Bank- og finansieringsvirksomhed undtagen forsikring og pensionsforsikring	65
66	Forsikring og pensionsforsikring bortset fra lovpligtig socialforsikring	66
67	Servicevirksomhed i forbindelse med pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	67
70	Virksomhed i forbindelse med fast ejendom	70
71	Udlejning af maskiner og udstyr uden betjeningspersonale samt varer til personlig brug og husholdningsbrug	71
72	Databehandling og virksomhed i forbindelse hermed	72
73	Forskning og udvikling	73
74	Anden forretningsservice	74
75	Offentlig administration og forsvar; lovpligtig socialforsikring	75
80	Undervisning	80
85	Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	85
90	Kloakvæsen, renovationsvæsen og renholdelse mv.	90
91	Organisationer og foreninger i.a.n.	91
92	Forlystelser, kultur og sport	92
93	Anden servicevirksomhed	93
95	Private husholdninger med ansat medhjælp	95
99	Eksterritoriale organer	99

A31

Kode	Beskrivelse	NACE Rev.1 Reference
AA	Landbrug, jagt og skovbrug	A
BB	Fiskeri	B
CA	Udvinding af energiråstoffer	CA
CB	Råstofudvinding undtagen af energiråstoffer	CB
DA	Fremstilling af nærings- og nydelsesmidler	DA
DB	Fremstilling af tekstiler og beklædningsartikler	DB
DC	Fremstilling af læder og lædervarer	DC
DD	Fremstilling af træ og træprodukter	DD
DE	Fremstilling af papirmasse, papir og papirvarer; forlagsvirksomhed og trykning	DE
DF	Fremstilling af koks, raffinerede olieprodukter og nukleart brændsel	DF
DG	Fremstilling af kemiske produkter og kemofibre	DG

Kode	Beskrivelse	NACE Rev.1 Reference
DH	Fremstilling af gummi- og plastprodukter	DH
DI	Fremstilling af andre ikke-metalholdige mineralske produkter	DI
DJ	Fremstilling af forarbejdning af jern og metal	DJ
DK	Fremstilling af maskiner og udstyr i.a.n.	DK
DL	Fremstilling af elektrisk og elektronisk apparatur	DL
DM	Fremstilling af transportmidler	DM
DN	Fremstillingsvirksomhed i.a.n.	DN
EE	Elektricitets-, gas- og vandforsyning	E
FF	Bygge- og anlægsvirksomhed	F
GG	Engroshandel og detailhandel; reparation af motorkøretøjer, motorcykler og varer til personlig brug eller til husholdninger	G
HH	Hotel- og restaurationsvirksomhed	H
II	Transport, oplagringsvirksomhed og kommunikation	I
JJ	Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	J
KK	Fast ejendom, udlejning og forretningsservice	K
LL	Offentlig administration og forsvar; lovpligtig socialforsikring	L
MM	Undervisning	M
NN	Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	N
OO	Andre kollektive, sociale og personlige tjenesteydelser	O
PP	Private husholdninger med ansat medhjælp	P
QQ	Eksterritoriale organer	Q

A17

Kode	Beskrivelse	NACE Rev.1 Reference
A	Landbrug, jagt og skovbrug	A
B	Fiskeri	B
C	Råstofudvinding	C
D	Fremstillingsvirksomhed	D
E	Elektricitets-, gas- og vandforsyning	E
F	Bygge- og anlægsvirksomhed	F
G	Engroshandel og detailhandel; reparation af motorkøretøjer	G
H	Hotel- og restaurationsvirksomhed	H
I	Transport, oplagringsvirksomhed og kommunikation	I
J	Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	J
K	Fast ejendom, udlejning og forretningsservice	K
L	Offentlig administration og forsvar; lovpligtig socialforsikring	L
M	Undervisning	M
N	Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	N
O	Andre kollektive, sociale og personlige tjenesteydelser	O
P	Private husholdninger med ansat medhjælp	P
Q	Eksterritoriale organer	Q

P60

Kode	Beskrivelse	CPA Reference
01	Produkter fra landbrug og jagt samt tilhørende tjenesteydelser	01
02	Produkter fra skovbrug, skovning og tjenesteydelser i forbindelse hermed	02
05	Fisk og andre fiskeprodukter, tjenesteydelser i forbindelse med fiskeri	05
10	Stenkul og brunkul; tørv	10
11	Råolie og naturgas; tjenesteydelser i forbindelse med olie- og gasudvinding undtagen efterforskning	11
12	Uran- og thoriummalm	12
13	Metalmalm	13
14	Produkter af anden råstofudvinding	14
15	Næringsmidler og drikkevarer	15
16	Tobaksprodukter	16
17	Tekstiler	17
18	Beklædningsartikler; pelsskind	18
19	Læder og lædervarer	19
20	Træ og varer af træ og kork (undtagen møbler), varer af strå og flettematerialer	20
21	Papirmasse, papir og papirvarer	21
22	Trykt materiale og indspillede medier	22
23	Koks, raffinerede olieprodukter og nukleart brændsel	23
24	Kemiske produkter og kemofibre	24
25	Gummi- og plastprodukter	25
26	Andre ikke-metallholdige mineralske produkter	26
27	Metal	27
28	Færdige metalprodukter, undtagen maskiner og udstyr	28
29	Maskiner og udstyr i.a.n.	29
30	Kontormaskiner og edb-udstyr	30
31	Elektriske maskiner og apparater i.a.n.	31
32	Telemateriel	32
33	Medicinske instrumenter, præcisionsinstrumenter og optiske instrumenter samt ure	33
34	Motorkøretøjer, påhængsvogne og sættevogne	34
35	Andre transportmidler	35
36	Møbler; andre færdigvarer i.a.n.	36
37	Genindvundne sekundære råmaterialer	37
40	Elektricitet, gas, damp og varmt vand	40
41	Indvundet og rensset vand, distribution af vand	41
45	Bygge- og anlægsarbejder	45
50	Handel med, vedligeholdelse og reparation af motorkøretøjer og motorcykler; engroshandel med motorbrændstof	50
51	Engroshandel og agenturhandel undtagen med motorkøretøjer og motorcykler	51
52	Detailhandel undtagen med motorkøretøjer og motorcykler; reparation af varer til personlig brug eller husholdningsbrug	52
55	Hotel- og restaurationsvirksomhed	55
60	Landtransport, rørtransport	60
61	Skibsfart	61
62	Lufttransport	62

Kode	Beskrivelse	CPA Reference
63	Hjælpevirksomhed i forbindelse med transport; rejsebureauvirksomhed og transportformidling	63
64	Post og telekommunikation	64
65	Bank- og finansieringsvirksomhed, undtagen forsikring og pensionsforsikring	65
66	Forsikring og pensionsforsikring bortset fra lovpligtig socialsikring	66
67	Servicevirksomhed i forbindelse med pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	67
70	Virksomhed i forbindelse med fast ejendom	70
71	Udlejning af maskineri og udstyr uden betjeningspersonale og af varer til personligt brug eller husholdningsbrug	71
72	Databehandling og virksomhed i forbindelse hermed	72
73	Forskning og udvikling	73
74	Anden forretningsservice	74
75	Offentlig administration og forsvar; lovpligtig socialsikring	75
80	Undervisning	80
85	Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	85
90	Kloakvæsen, renovationsvæsen og rengøring mv.	90
91	Organisationer og foreninger i.a.n.	91
92	Forlystelser, kultur og sport services	92
93	Anden servicevirksomhed	93
95	Private husholdninger med ansat medhjælp	95
99	Tjenester fra ekterritoriale organer	99

P31

Kode	Beskrivelse	CPA Reference
AA	Produkter fra landbrug, jagt og skovbrug	A
BB	Fisk	B
CA	Stenkul og brunkul; tørv; råolie og naturgas; uran og thorium	CA
CB	Metalmalm og produkter af anden råstofudvinding	CB
DA	Nærings- og nydelsesmidler	DA
DB	Tekstiler og tekstilprodukter	DB
DC	Læder og lædervarer	DC
DD	Træ og træprodukter	DD
DE	Papirmasse, papir og papirvarer; indspillede medier; trykning	DE
DF	Koks, raffinerede olieprodukter og nukleart brændsel	DF
DG	Kemiske produkter og kemofibre	DG
DH	Gummi- og plastprodukter	DH
DI	Andre ikke-metallholdige mineralske produkter	DI
DJ	Metal og færdige metalprodukter	DJ
DK	Maskiner og udstyr i.a.n.	DK
DL	Elektrisk og optisk udstyr	DL
DM	Transportmidler	DM

Kode	Beskrivelse	CPA Reference
DN	Andre færdigvarer i.a.n.	DN
EE	Elektricitet, gas, damp og varmt vand	E
FF	Bygge- og anlægsarbejder	F
GG	Engroshandel og detailhandel; reparation af motorkøretøjer, motorcykler og varer til personlig brug eller til husholdningsbrug	G
HH	Hotel- og restaurationsvirksomhed	H
II	Transport, oplagingsvirksomhed og kommunikation	I
JJ	Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	J
KK	Fast ejendom, udlejning og forretningsservice	K
LL	Offentlig administration og forsvar; lovpligtig socialsikring	L
MM	Undervisning	M
NN	Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	N
OO	Andre kollektive, sociale og personlige tjenesteydelser	O
PP	Private husholdninger med ansat medhjælp	P
QQ	Tjenester fra eksterriale organer	Q

P17

Kode	Beskrivelse	CPA Reference
A	Produkter fra landbrug, jagt og skovbrug	A
B	Fisk	B
C	Produkter fra råstofudvinding	C
D	Færdigvarer	D
E	Elektricitet, gas, damp og varmt vand	E
F	Bygge- og anlægsarbejder	F
G	Engroshandel og detailhandel; reparation af motorkøretøjer	G
H	Hotel- og restaurationsvirksomhed	H
I	Transport, oplagingsvirksomhed og kommunikation	I
J	Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	J
K	Fast ejendom, udlejning og forretningsservice	K
L	Offentlig administration og forsvar; lovpligtig socialsikring	L
M	Undervisning	M
N	Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	N
O	Andre kollektive, sociale og personlige tjenesteydelser	O
P	Private husholdninger med ansat medhjælp	P
Q	Tjenester fra eksterriale organer	Q

A6-A3

A6		
Kode	Beskrivelse	NACE Rev.1 Reference
1	Landbrug, jagt og skovbrug; fiskeri	A+B
2	Råstofudvinding og fremstillingsvirksomhed, herunder energi	C+D+E
3	Bygge- og anlægsvirksomhed	F
4	Engros- og detailhandel, reparation af motorkøretøjer, motorcykler og varer til personlig brug eller til husholdninger; hotel- og restaurationsvirksomhed; transport, oplagingsvirksomhed og kommunikation	G+H+I
5	Bank- og finansieringsvirksomhed, fast ejendom, udlejning og forretningsservice	J+K
6	Andre tjenesteydelser	L-P

A3		
Kode	Beskrivelse	NACE Rev.1 Reference
1	Landbrug, jagt og skovbrug; fiskeri	A+B
2	Råstofudvinding og fremstillingsvirksomhed, herunder energi samt bygge- og anlægsvirksomhed	C+D+E+F
3	Tjenesteydelser	G-P

P6-P3

P6		
Kode	Beskrivelse	CPA Reference
1	Produkter fra landbrug, jagt og skovbrug samt fisk	A+B
2	Produkter fra råstofudvinding samt færdigvarer og energi	C+D+E
3	Bygge- og anlægsarbejder	F
4	Engros- og detailhandel, reparation, hotel- og restaurationsvirksomhed, transport og kommunikation	G+H+I
5	Bank- og finansieringsvirksomhed, fast ejendom, udlejning og forretningsservice	J+K
6	Andre tjenesteydelser	L-P

P3		
Kode	Beskrivelse	CPA Reference
1	Produkter fra landbrug, jagt og skovbrug samt fisk	A+B
2	Produkter fra råstofudvinding, færdigvarer, energi og bygge- og anlægsarbejder	C+D+E+F
3	Tjenesteydelser	G-P

Pi6-Pi3

Pi6		
Kode	Beskrivelse	CPA Reference
1	Produkter fra landbrug, jagt og skovbrug samt fisk Udstyr:	01+02+05 —
2	Metalprodukter og maskiner	28-33+36
3	Transportmidler	34+35
	Bygge-og anlægsarbejder:	45
4	heraf boliger	—
5	heraf andre bygge- og anlægsarbejder	—
6	Andre varer	Øvrige hovedgrupper

Pi3		
Kode	Beskrivelse	CPA Reference
1	Metalprodukter og maskiner, transportmidler	28-36
2	Bygge- og anlægsarbejder	45
3	Andre varer	Øvrige hovedgrupper

KLASSIFIKATION AF PRIVAT KONSUM EFTER FORMÅL (COICOP) (ET- OG TOCIFRET NIVEAU)(*)

1. **Næringsmidler, drikkevarer og tobak**
  - 1.1 Næringsmidler
  - 1.2 Drikkevarer
  - 1.3 Tobak
2. **Beklædningsartikler og fodtøj**
  - 2.1 Beklædningsartikler
  - 2.2 Fodtøj
3. **Bolig, vand, el, gas og andet brændsel**
  - 3.1 Egentlig boligudgift
  - 3.2 Boligvedligeholdelse
  - 3.3 Anden servicevirksomhed i forbindelse med boligen
  - 3.4 El, gas og andet brændsel
4. **Boligudstyr og husholdningstjenester**
  - 4.1 Møbler, boligudstyr og indretning, tæpper og anden gulvbelægning samt reparationer
  - 4.2 Boligtekstiler
  - 4.3 Varme- og kogeapparater; køleskabe, vaskemaskiner og andre store husholdningsmaskiner, herunder installation og reparationer
  - 4.4 Service og køkkenudstyr
  - 4.5 Værktøj og udstyr til hus og have
  - 4.6 Varer og tjenesteydelser i forbindelse med husholdningstjenester
5. **Sundhed**
  - 5.1 Medicin og farmaceutiske produkter samt terapeutiske apparater og udstyr
  - 5.2 Medicinske og paramedicinske tjenester uden for hospitaler
  - 5.3 Hospitaler
  - 5.4 Ulykkes- og sygeforsikring
6. **Transport**
  - 6.1 Anskaffelse af køretøjer
  - 6.2 Drift af køretøjer
  - 6.3 Transporttjenester
7. **Fritid, underholdning og kultur**
  - 7.1 Apparater og tilbehør, herunder reparationer
  - 7.2 Tjenester i forbindelse med fritid og kultur
  - 7.3 Aviser, bøger og blade
8. **Uddannelse**
  - 8.1 Undervisning
  - 8.2 Undervisningsmaterialer
  - 8.3 Servicevirksomhed i forbindelse med uddannelse
9. **Hoteller, caféer og restauranter**
  - 9.1 Restaurationsvirksomhed
  - 9.2 Indlogering

(*) Denne klassifikation er for tiden under revision.

10. Andre varer og tjenester

- 10.1 Personlig pleje
- 10.2 Personlige effekter i.a.n.
- 10.3 Kommunikation
- 10.4 Sociale tjenester
- 10.5 Finansielle tjenester i.a.n.
- 10.6 Andre tjenester i.a.n.

KLASSIFIKATION AF DET OFFENTLIGES UDGIFTER EFTER FORMÅL (COFOG)(*)**01. Generelle offentlige tjenester**

- 01.1 Udøvende og lovgivende organer, skatte- og finansvæsen, udenrigstjenesten med undtagelse af økonomisk bistand til udlandet
- 01.2 Økonomisk bistand til udlandet
- 01.3 Grundforskning
- 01.4 Generelle tjenester
- 01.5 Generelle offentlige tjenester i.a.n.

02. Forsvar

- 02.1 Administration og drift af det militære forsvar og civilforsvaret
- 02.2 Militær bistand til udlandet
- 02.3 Forsvarsrelateret anvendt forskning og eksperimentel udvikling
- 02.4 Forsvar i.a.n.

03. Offentlig orden og sikkerhed

- 03.1 Politi og brandvæsen
- 03.2 Domstole
- 03.3 Fængselsvæsen
- 03.4 Offentlig orden og sikkerhed i.a.n.

04. Uddannelse

- 04.1 Førskoleundervisning og undervisning på 1. undervisningsniveau (ISCED-niveau 0 og 1)
- 04.2 Undervisning på 2. niveau, 1. og 2. trin (ISCED-niveau 2 og 3)
- 04.3 Undervisning på 3. niveau (ISCED-niveau 5, 6 og 7)
- 04.4 Undervisning, der ikke kan klassificeres efter niveau (ISCED-niveau 9)
- 04.5 Tilknyttede tjenester
- 04.6 Uddannelse i.a.n.

05. Sundhedsvæsen

- 05.1 Hospitaler
- 05.2 Klinikker samt praktiserende læger, tandlæger og paramedicinere
- 05.3 Det offentlige sundhedsvæsen
- 05.4 Medicin, protoster, medicinsk udstyr og andre ordinerede sundhedsrelaterede produkter
- 05.5 Anvendt forskning og eksperimentel udvikling i forbindelse med sundhedssektoren
- 05.6 Sundhedsvæsen i.a.n.

06. Social sikring og forsorg

- 06.1 Social sikring
- 06.2 Forsorg
- 06.3 Social sikring og forsorg i.a.n.

(*) Denne klassifikation er for tiden under revision.

- 07. **Boliger og by- og egnsudvikling**
  - 07.1 Boliger og by- og egnsudvikling
  - 07.2 Vandforsyning
  - 07.3 Sanitære foranstaltninger, herunder forureningsbekæmpelse og -kontrol
  - 07.4 Vejbelysning
  - 07.5 Boliger og by- og egnsudvikling i.a.n.
- 08. **Rekreative, kulturelle og religiøse aktiviteter**
  - 08.0 Rekreative, kulturelle og religiøse aktiviteter
- 09. **Brændsel og energi**
  - 09.1 Brændsel
  - 09.2 El og andre energikilder
  - 09.3 Brændsel og energi i.a.n.
- 10. **Landbrug, skovbrug, fiskeri og jagt**
  - 10.1 Landbrug
  - 10.2 Skovbrug
  - 10.3 Fiskeri og jagt
  - 10.4 Landbrugsforskning og eksperimentel udvikling i.a.n.
  - 10.5 Landbrug, skovbrug, fiskeri og jagt i.a.n.
- 11. **Minedrift, undtagen brændsel; fremstillingsvirksomhed; bygge- og anlægsvirksomhed**
  - 11.1 Minesdrift, undtagen udvinding af brændsel
  - 11.2 Fremstillingsvirksomhed
  - 11.3 Bygge- og anlægsvirksomhed
  - 11.4 Minesdrift i.a.n.; fremstillingsvirksomhed, i.a.n.; bygge- og anlægsvirksomhed i.a.n.
- 12. **Transport og kommunikation**
  - 12.1 Veje
  - 12.2 Vandveje
  - 12.3 Jernbaner
  - 12.4 Lufttransport
  - 12.5 Rørledninger og andre transportsystemer
  - 12.6 Transport i.a.n.
  - 12.7 Kommunikation
  - 12.8 Transport og kommunikation i.a.n.
- 13. **Andre tjenester af økonomisk art**
  - 13.1 Distributionsvirksomhed, herunder oplagrings- og pakhvirksomhed; hotel- og restaurationsvirksomhed
  - 13.2 Turistvirksomhed
  - 13.3 Udviklingsprojekter
  - 13.4 Generelle økonomiske og kommercielle tjenester, bortset fra tjenester vedrørende arbejdsmarkedet
  - 13.5 Generelle tjenester vedrørende arbejdsmarkedet
  - 13.6 Andre økonomiske tjenester i.a.n.
- 14. **Udgifter, der ikke er klassificeret efter hovedgruppe**
  - 14.0 Udgifter, der ikke er klassificeret efter hovedgruppe

KONTI

Tabel A.IV.1 — Konto 0: Konto for varer og tjenester

Tilgang		Anvendelse	
P.1	Produktion	3 595	P.2 Forbrug i produktionen 1 904
P.11	Markedsmæssig produktion	3 048	
P.12	Produktion til eget brug	171	P.3/P.4 Udgifter til konsum Faktisk konsum 1 371
			P.31/P.41 Udgifter til individuelt konsum Faktisk individuelt konsum 1 215
P.13	Anden ikke-markedsmæssig produktion	376	P.32/P.42 Udgifter til kollektivt konsum Faktisk kollektivt konsum 156
D.21	Produktskatter	141	
D.31	Produktsubsidier	-8	P.51 Faste bruttoinvesteringer 376
			P.511 Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver 303
P.7	Import af varer og tjenester	497	P.5111 Anskaffelser af nye materielle faste aktiver 305
P.71	Import af varer	392	P.5112 Anskaffelser af eksisterende materielle faste ak- tiver 11
P.72	Import af tjenester	105	P.5113 Afhændelser af eksisterende materielle faste aktiver -13
			P.512 Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver 51
			P.5121 Anskaffelser af nye immaterielle faste aktiver 53
			P.5122 Anskaffelser af eksisterende immaterielle faste aktiver 6
			P.5123 Afhændelser af eksisterende immaterielle faste aktiver -8
			P.513 Forøgelse af værdien af ikke-producerede ikke- finansielle aktiver 22
			P.5131 Væsentlige forbedringer af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver 5
			P.5132 Omkostninger ved overdragelse af ejendoms- retten til ikke-producerede ikke-finansielle aktiver 17
			P.52 Lagerændringer 28
			P.53 Anskaffelser minus afhændelser af værdigen- stande 10
			P.6 Eksport af varer og tjenester 536
			P.61 Eksport af varer 462
			P.62 Eksport af tjenester 74

Tabel A.IV.2 — Samlede konti for den samlede økonomi

I: Produktionskonto

Anvendelse		Tilgang	
P.2	Forbrug i produktionen	1 904	P.1 Produktion 3 595
			P.11 Markedsmæssig produktion 3 048
			P.12 Produktion til eget brug 171

Anvendelse		Tilgang	
		P.13	Anden ikke-markedsmæssig produktion 376
		D.21- D.31	Produktskatter minus produktsubsidier 133
B.1*g	<i>Bruttonationalprodukt</i>	1 824	
K.1	Forbrug af fast realkapital	222	
B.1*n	<i>Nettonationalprodukt</i>	1 602	

II: Indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskonti

II.1: Primærindkomstfordelingskonto

II.1.1: Indkomstdannelseskonto

Anvendelse		Tilgang	
D.1	Aflønning af ansatte	762	B.1* Nationalprodukt 1 602
D.11	Løn	569	
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	193	
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	174	
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	19	
D.2	Produktions- og importskatter	235	
D.21	Produktskatter	141	
D.211	Moms	121	
D.212	Importskatter og told eksklusive moms	17	
D.2121	Told mv.	17	
D.2122	Importskatter eksklusive moms og told	0	
D.214	Produktskatter undtagen moms og importskatter	3	
D.29	Andre produktionsskatter	94	
D.3	Subsidier	-44	
D.31	Produktsubsidier	-8	
D.311	Importsubsidier	0	
D.319	Andre produktsubsidier	-8	
D.39	Andre produktionssubsidier	-36	
B.2	<i>Overskud af produktionen</i>	217	
B.3	<i>Blandet indkomst</i>	432	

II.1.2: Konto for allokering af primær indkomst

Anvendelse		Tilgang	
D.4	Formueindkomst	380	B.2 Overskud af produktionen 217
D.41	Renter	206	B.3 Blandet indkomst 432
D.42	Udloddet selskabsudbytte	84	
D.421	Udbytte	60	D.1 Aflønning af ansatte 766
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	24	D.11 Løn 573
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0	D.12 Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 193
D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	25	D.121 Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 174
D.45	Jordrente mv.	65	D.122 Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 19
			D.2 Produktions- og importskatter 235
			D.21 Produktskatter 141
			D.211 Moms 121
			D.212 Importskatter og told eksklusive moms 17
			D.2121 Told mv. 17
			D.2122 Importskatter eksklusive moms og told 0
			D.214 Produktskatter undtagen moms og importskatter 3
			D.29 Andre produktionsskatter 94
			D.3 Subsidier -44
			D.31 Produktsubsidier -8
			D.311 Importsubsidier 0
			D.319 Andre produktsubsidier -8
			D.39 Andre produktionssubsidier -36
			D.4 Formueindkomst 407
			D.41 Renter 200
			P.119 Markedsmæssig produktion 0
			D.42 Udloddet selskabsudbytte 103
			D.421 Udbytte 46
			D.422 Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber 57
			D.43 Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer 14
			D.44 Formueindkomst henført til forsikringstagere 25
			D.45 Jordrente mv. 65
B.5*	Nationalindkomst	1 633	

II.1.2.1: Konto for virksomhedsindkomst

Anvendelse		Tilgang		
D.4	Formueindkomst	217	B.2 <i>Overskud af produktionen</i>	217
D.41	Renter	147	B.3 <i>Blandet indkomst</i>	432
D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	25		
D.45	Jordrente mv.	45	D.4 Formueindkomst	247
			D.41 Renter	150
			P.119 Markedsmæssig produktion	0
			D.42 Udlodder selskabsudbytte	37
			D.421 Udbytte	37
			D.422 Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0
			D.43 Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	11
			D.44 Formueindkomst henført til forsikringstagere	5
			D.45 Jordrente mv.	44
B.4	<i>Virksomhedsindkomst</i>	679		

II.1.2.2: Konto for allokering af anden primær indkomst

Anvendelse		Tilgang		
D.4	Formueindkomst	163	B.4 <i>Virksomhedsindkomst</i>	679
D.41	Renter	59		
D.42	Udlodder selskabsudbytte	84	D.1 Aflønning af ansatte	766
D.421	Udbytte	60	D.11 Løn	573
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	24	D.12 Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	193
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0	D.121 Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	174
D.45	Jordrente mv.	20	D.122 Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	19
			D.2 Produktions- og importskatter	235
			D.21 Produktskatter	141
			D.211 Moms	121
			D.212 Importskatter og told eksklusive moms	17
			D.2121 Told mv.	17
			D.2122 Importskatter eksklusive moms og told	0
			D.214 Produktskatter undtagen moms og importskatter	3
			D.29 Andre produktionsskatter	94

Anvendelse		Tilgang	
		D.3	Subsidier -44
		D.31	Produktsubsidier -8
		D.311	Importsubsidier 0
		D.319	Andre produktsubsidier -8
		D.39	Andre produktionssubsidier -36
		D.4	Formueindkomst 160
		D.41	Renter 50
		D.42	Udloddet selskabsudbytte 66
		D.421	Udbytte 9
		D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber 57
		D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer 3
		D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere 20
		D.45	Jordrente mv. 21
B.5*	Nationalindkomst	1 633	

II.2: Sekundærindkomstfordelingskonto

Anvendelse		Tilgang	
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv. 212	B.5*	Nationalindkomst 1 633
D.51	Indkomstskatter 203		
D.59	Andre løbende skatter 9	D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv. 213
		D.51	Indkomstskatter 204
D.61	Bidrag til sociale ordninger 322	D.59	Andre løbende skatter 9
D.611	Faktiske bidrag til sociale ordninger 303	D.61	Bidrag til sociale ordninger 322
D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 174	D.611	Faktiske bidrag til sociale ordninger 303
D.61111	Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 160	D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 174
D.61112	Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 14	D.61111	Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 160
D.6112	Lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 97	D.61112	Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 14
D.61121	Obligatoriske lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 85	D.6112	Lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 97
D.61122	Frivillige lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 12	D.61121	Obligatoriske lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 85
D.6113	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger 32	D.61122	Frivillige lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 12
D.61131	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes obligatoriske bidrag til sociale ordninger 22	D.6113	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger 32
D.61132	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes frivillige bidrag til sociale ordninger 10	D.61131	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes obligatoriske bidrag til sociale ordninger 22
D.612	Imputerede bidrag til sociale ordninger 19	D.61132	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes frivillige bidrag til sociale ordninger 10

Anvendelse		Tilgang	
		D.612	Imputerede bidrag til sociale ordninger 19
D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier 332		
D.621	Kontante socialsikringsydelser 232	D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier 332
D.622	Private fondsbaserede sociale ydelser 29	D.621	Kontante socialsikringsydelser 232
D.623	Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til lønmodtagere 19	D.622	Private fondsbaserede sociale ydelser 29
D.624	Kontante sociale bistandsydelser 52	D.623	Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til lønmodtagere 19
		D.624	Kontante sociale bistandsydelser 52
D.7	Andre løbende overførsler 269		
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto 43	D.7	Andre løbende overførsler 239
D.72	Skadesforsikringerstatninger 45	D.71	Skadesforsikringspræmier, netto 45
D.73	Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service 96	D.72	Skadesforsikringerstatninger 42
D.74	Løbende internationalt samarbejde 31	D.73	Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service 96
D.75	Diverse løbende overførsler 54	D.74	Løbende internationalt samarbejde 1
		D.75	Diverse løbende overførsler 55
B.6	<i>Disponibel indkomst</i> 1 604		

II.3: Konto for indkomstfordeling via naturalieydelser

Anvendelse		Tilgang	
D.63	Sociale overførsler i naturalier 219	B.6	<i>Disponibel indkomst</i> 1 604
D.631	Sociale ydelser i naturalier 162		
D.6311	Socialsikringsydelser, refusioner 78	D.63	Sociale overførsler i naturalier 219
D.6312	Andre socialsikringsydelser i naturalier 65	D.631	Sociale ydelser i naturalier 162
D.6313	Sociale bistandsydelser i naturalier 19	D.6311	Socialsikringsydelser, refusioner 78
D.632	Overførsler af individuelle ikke-markedsmæssige varer og tjenester 57	D.6312	Andre socialsikringsydelser i naturalier 65
		D.6313	Sociale bistandsydelser i naturalier 19
		D.632	Overførsler af individuelle ikke-markedsmæssige varer og tjenester 57
B.7	<i>Korrigeret disponibel indkomst</i> 1 604		

II.4: Indkomstanvendelseskonto

II.4.1: Konto for anvendelse af disponibel indkomst

Anvendelse		Tilgang	
P.3	Udgifter til konsum 1 371	B.6	<i>Disponibel indkomst</i> 1 604
P.31	Udgifter til individuelt konsum 1 215		
P.32	Udgifter til kollektivt konsum 156	D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser 11
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser 11		
B.8	<i>Opsparing</i> 233		

II.4.2: Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst

Anvendelse		Tilgang	
P.4	Faktisk konsum	1 371	B.7 <i>Korrigeret disponibel indkomst</i> 1 604
P.41	Faktisk individuelt konsum	1 215	
P.42	Faktisk kollektivt konsum	156	D.8 Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser 11
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser	11	
B.8	<i>Opsparing</i>	233	

III: Akkumulationskonti

III.1: *Kapitalkonto*

III.1.1: Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
B.10.1	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler</i>	230	B.8n <i>Opsparing, netto</i> 233
			D.9 Modtagne kapitaloverførsler 62
			D.91 Kapitalskatter 2
			D.92 Investeringsstilskud 23
			D.99 Andre kapitaloverførsler 37
			D.9 Betalte kapitaloverførsler -65
			D.91 Kapitalskatter -2
			D.92 Investeringsstilskud -27
			D.99 Betalte kapitaloverførsler -36

III.1.2: Konto for erhvervelser af ikke-finansielle aktiver

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
P.51	Faste bruttoinvesteringer	376	B.10.1 <i>Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler</i> 230
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver	303	
P.5111	Anskaffelser af nye materielle faste aktiver	305	
P.5112	Anskaffelser af eksisterende materielle faste aktiver	11	
P.5113	Afhændelser af eksisterende materielle faste aktiver	-13	
P.512	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver	51	
P.5121	Anskaffelser af nye immaterielle faste aktiver	53	
P.5122	Anskaffelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	6	
P.5123	Afhændelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	-8	

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
P.513	Forøgelse af værdien af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	22	
P.5131	Væsentlige forbedringer af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	5	
P.5132	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	17	
K.1	Forbrug af fast realkapital	-222	
P.52	Lagerændringer	28	
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	10	
K.2	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver	0	
K.21	Anskaffelser minus afhændelser af jord og anden naturkapital	0	
K.22	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver	0	
B.9	<i>Fordringserhvervelse, netto</i>	38	

III.2: *Finansiel konto*

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	641	F Nettoændringer i finansielle passiver 603
F.1	Monetært guld og særlige trækingsrettigheder (SDR)	-1	
F.2	Sedler og mønt samt indskud	119	F.2 Sedler og mønt samt indskud 132
F.21	Sedler og mønt	34	F.21 Sedler og mønt 35
F.22	Transferable indskud	62	F.22 Transferable indskud 65
F.29	Andre indskud	23	F.29 Andre indskud 32
F.3	Værdipapirer undtagen aktier	138	F.3 Værdipapirer undtagen aktier 123
F.4	Lån	244	F.4 Lån 217
F.41	Kortfristede lån	83	F.41 Kortfristede lån 76
F.42	Langfristede lån	161	F.42 Langfristede lån 141
F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	44	F.5 Aktier og andre ejerandelsbeviser 43
F.6	Forsikringstekniske reserver	36	F.6 Forsikringstekniske reserver 36

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver	33	F.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver	33
F.611	Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver	22	F.611	Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver	22
F.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver	11	F.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver	11
F.62	Præmie- og erstatningsreserver	3	F.62	Præmie- og erstatningsreserver	3
F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	61	F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	52
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	18	F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	18
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	43	F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	34
			B.9	<i>Fordringserhvervelse, netto</i>	38

III.3: *Konti for andre ændringer i status*III.3.1: *Konto for andre mængdemæssige ændringer i status*

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN	Ikke-finansielle aktiver	10	AF	Finansielle aktiver/passiver	-2
AN.1	Producerede aktiver	-7	K.7	Tab ved katastrofer	0
K.4	Økonomisk opståen af producerede aktiver	3	K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.7	Tab ved katastrofer	-9	K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	-2
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0	K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	1	K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	-2	K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	0	K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	-2			
K.12.21	Monetarisering/demonetarisering af guld	-2	heraf:		
			AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
heraf:			AF.4	Lån	-4
AN.11	Faste aktiver	-4	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0
AN.12	Lagerbeholdninger	-1	AF.6	Forsikringstekniske reserver	2
AN.13	Værdigenstande	-2	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	17			

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue
K.3	Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver	24	
K.5	Naturlig vækst i ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer	4	
K.6	Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	-9	
K.61	Udtømmelse af naturressourcer	-8	
K.62	Anden økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	-1	
K.7	Tab ved katastrofer	-2	
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0	
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0	
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0	
K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	0	
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0	
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0	
heraf:			
AN.21	Naturkapital	17	
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0	
AF	Finansielle aktiver/passiver	5	
K.7	Tab ved katastrofer	0	
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0	
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	3	
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	2	
K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	0	
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	2	
K.12.21	Monetarisering/demonetarisering af guld	2	
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0	
heraf:			
AF.1	Monetært guld og trækingsrettigheder (SDR)	7	
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0	
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0	
AF.4	Lån	-4	
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0	
AF.6	Forsikringstekniske reserver	2	
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0	
			B.10.2 Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status

III.3.2: Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver

Ændringer i passiver og nettoformue

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab		K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	280	AF	Finansielle aktiver/passiver	76
AN.1	Producerede aktiver	126	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AN.11	Faste aktiver	111	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	42
AN.12	Lagerbeholdninger	7	AF.4	Lån	0
AN.13	Værdigenstande	8	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	34
AN.2	Ikke-producerede aktiver	154	AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AN.21	Naturkapital	152	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	2			
AF	Finansielle aktiver/passiver	84			
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	12			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	40			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	31			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0			
			B.10.3	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab	288

III.3.2.1: Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver

Ændringer i passiver og nettoformue

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab		K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	198	AF	Finansielle aktiver/passiver	126
AN.1	Producerede aktiver	121	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	29
AN.11	Faste aktiver	111	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	26
AN.12	Lagerbeholdninger	5	AF.4	Lån	29
AN.13	Værdigenstande	5	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	28
AN.2	Ikke-producerede aktiver	78	AF.6	Forsikringstekniske reserver	7
AN.21	Naturkapital	76	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	6
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	1			
AF	Finansielle aktiver/passiver	136			

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	15		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	30		
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	25		
AF.4	Lån	28		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	26		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	7		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	5		
			B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab 208

III.3.2.2: Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab		K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab
AN	Ikke-finansielle aktiver	81	AF	Finansielle aktiver/passiver - 50
AN.1	Producerede aktiver	5	AF.2	Sedler og mønt samt indskud - 29
AN.11	Faste aktiver	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier 16
AN.12	Lagerbeholdninger	3	AF.4	Lån - 29
AN.13	Værdigenstande	2	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser 6
AN.2	Ikke-producerede aktiver	77	AF.6	Forsikringstekniske reserver - 7
AN.21	Naturkapital	76	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender - 6
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	1		
AF	Finansielle aktiver/passiver	- 52		
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	- 3		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 30		
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	15		
AF.4	Lån	- 28		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	5		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	- 7		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	- 5		
			B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab 80

IV: Statuskonti

IV.1: *Primostatuskonto*

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikke-finansielle aktiver	9 922	AF	Finansielle aktiver/passiver	6 298
AN.1	Producerede aktiver	6 047	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1 471
AN.11	Faste aktiver	5 544	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1 311
AN.12	Lagerbeholdninger	231	AF.4	Lån	1 437
AN.13	Værdigenstande	272	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	1 406
AN.2	Ikke-producerede aktiver	3 875	AF.6	Forsikringstekniske reserver	371
AN.21	Naturkapital	3 809	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	302
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	66			
AF	Finansielle aktiver/passiver	6 792			
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	770			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1 482			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1 263			
AF.4	Lån	1 384			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	1 296			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	370			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	227			
			B.90	<i>Nettoformue</i>	10 416

IV.2: *Ændringer i statuskonto*

Aktiver			Passiver og nettoformue		
Ændringer i aktiver i alt			Ændringer i passiver i alt		
AN	Ikke-finansielle aktiver	482	AF	Finansielle aktiver/passiver	677
AN.1	Producerede aktiver	289	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	132
AN.11	Faste aktiver	239	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	165
AN.12	Lagerbeholdninger	34	AF.4	Lån	213
AN.13	Værdigenstande	16	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	77
AN.2	Ikke-producerede aktiver	193	AF.6	Forsikringstekniske reserver	38
AN.21	Naturkapital	191	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	52
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	2			
AF	Finansielle aktiver/passiver	730			
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	18			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	119			

Aktiver			Passiver og nettoformue	
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	178		
AF.4	Lån	240		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	75		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	38		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	61		
			B.10	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af:</i> 535
			B.10.1	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparring og kapitaloverførsler</i> 230
			B.10.2	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status</i> 17
			B.10.3	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab</i> 288
			B.10.31	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab</i> 208
			B.10.32	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab</i> 80

IV.3: *Ultimostatuskonto*

Aktiver			Passiver og nettoformue	
AN	Ikke-finansielle aktiver	10 404	AF	Finansielle aktiver/passiver 6 975
AN.1	Producerede aktiver	6 336	AF.2	Sedler og mønt samt indskud 1 603
AN.11	Faste aktiver	5 783	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier 1 476
AN.12	Lagerbeholdninger	265	AF.4	Lån 1 650
AN.13	Værdigenstande	288	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser 1 483
AN.2	Ikke-producerede aktiver	4 068	AF.6	Forsikringstekniske reserver 409
AN.21	Naturkapital	4 000	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender 354
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	68		
AF	Finansielle aktiver/passiver	7 522		
AF.1	Monetært guld og trækingsrettigheder (SDR)	788		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1 601		
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1 441		
AF.4	Lån	1 624		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	1 371		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	408		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	288		
			B.90	<i>Nettoformue</i> 10 951

Tabel A.IV.3 — Samlede konti for ikke-finansielle selskaber

I: Produktionskonto

Anvendelse		Tilgang		
P.2	Forbrug i produktionen	881	P.1 Produktion	1 753
			P.11 Markedsmæssig produktion	1 722
			P.12 Produktion til eget brug	31
B.1g	Værditilvækst, brutto	872		
K.1	Forbrug af fast realkapital	137		
B.1n	Værditilvækst, netto	735		

II: Indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskonti

II.1: Primærindkomstfordelingskonto

II.1.1: Indkomstdannelseskonto

Anvendelse		Tilgang		
D.1	Aflønning af ansatte	545	B.1n Værditilvækst, netto	735
D.11	Løn	421		
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	124		
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	112		
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	12		
D.29	Andre produktionsskatter	86		
D.39	Andre produktionssubsidier	- 35		
B.2	Overskud af produktionen	139		

II.1.2: Konto for allokering af primær indkomst

Anvendelse		Tilgang		
D.4	Formueindkomst	145	B.2 Overskud af produktionen	139
D.41	Renter	66		
D.42	Udloddet selskabsudbytte	48	D.4 Formueindkomst	78
D.421	Udbytte	24	D.41 Renter	25
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	24	D.42 Udloddet selskabsudbytte	3
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0	D.421 Udbytte	3
D.45	Jordrente mv.	31	D.422 Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0
			D.43 Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	4
			D.44 Formueindkomst henført til forsikringstagere	5
			D.45 Jordrente mv.	41
B.5	Primær indkomst	72		

II.1.2.1: Konto for virksomhedsindkomst

Anvendelse		Tilgang	
D.4	Formueindkomst	97	B.2 <i>Overskud af produktionen</i> 139
D.41	Renter	66	
D.45	Jordrente mv.	31	D.4 Formueindkomst 78
			D.41 Renter 25
			D.42 Udloddet selskabsudbytte 3
			D.421 Udbytte 3
			D.422 Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber 0
			D.43 Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer 4
			D.44 Formueindkomst henført til forsikringstagere 5
			D.45 Jordrente mv. 41
B.4	<i>Virksomhedsindkomst</i>	120	

II.1.2.2: Konto for allokering af anden primær indkomst

Anvendelse		Tilgang	
D.4	Formueindkomst	48	B.4 <i>Virksomhedsindkomst</i> 120
D.42	Udloddet selskabsudbytte	48	
D.421	Udbytte	24	
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	24	
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0	
B.5	<i>Primær indkomst</i>	72	

II.2: *Sekundærindkomstfordelingskonto*

Anvendelse		Tilgang	
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	24	B.5 <i>Primær indkomst</i> 72
D.51	Indkomstskatter	20	
D.59	Andre løbende skatter	4	D.61 Bidrag til sociale ordninger 14
			D.611 Faktiske bidrag til sociale ordninger 2
D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier	13	D.6111 Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 1
D.622	Private fondsbaserede sociale ydelser	1	D.61111 Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 1
D.623	Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til lønmodtagere	12	D.61112 Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 0
			D.6112 Lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 1
D.7	Andre løbende overførsler	11	D.61121 Obligatoriske lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 1
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	8	D.61122 Frivillige lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 0
D.75	Diverse løbende overførsler	3	D.612 Imputerede bidrag til sociale ordninger 12

Anvendelse		Tilgang		
		D.7	Andre løbende overførsler	10
		D.72	Skadesforsikringserstatninger	6
		D.75	Diverse løbende overførsler	4
B.6	Disponibel indkomst	48		

II.4: Indkomstanvendelseskonto

II.4.1: Konto for anvendelse af disponibel indkomst

Anvendelse		Tilgang		
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser	0		
		B.6	Disponibel indkomst	48
B.8	Opsparing	48		

III: Akkumulationskonti

III.1: Kapitalkonto

III.1.1: Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue		
B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	65		
		B.8n	Opsparing, netto	48
		D.9	Modtagne kapitaloverførsler	33
		D.92	Investeringsstilskud	23
		D.99	Andre kapitaloverførsler	10
		D.9	Betalte kapitaloverførsler	-16
		D.91	Kapitalskatter	0
		D.99	Andre kapitaloverførsler	-16

III.1.2: Konto for erhvervelser af ikke-finansielle aktiver

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue		
P.51	Faste bruttoinvesteringer	250		
		B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	65
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver	209		
P.5111	Anskaffelser af nye materielle faste aktiver	211		
P.5112	Anskaffelser af eksisterende materielle faste aktiver	4		
P.5113	Afhændelser af eksisterende materielle faste aktiver	-6		
P.512	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver	21		
P.5121	Anskaffelser af nye immaterielle faste aktiver	21		
P.5122	Anskaffelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	1		
P.5123	Afhændelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	-1		

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
P.513	Forøgelse af værdien af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	20	
P.5131	Væsentlige forbedringer af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	3	
P.5132	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	17	
K.1	Forbrug af fast realkapital	-137	
P.52	Lagerændringer	26	
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	2	
K.2	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver	-7	
K.21	Anskaffelser minus afhændelser af jord og anden naturkapital	-6	
K.22	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver	-1	
B.9	<i>Fordringserhvervelse, netto</i>	-69	

III.2: *Finansiel konto*

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	71	F Nettoændringer i finansielle passiver 140
F.2	Sedler og mønt samt indskud	17	F.2 Sedler og mønt samt indskud 0
F.21	Sedler og mønt	5	F.22 Transferable indskud 0
F.22	Transferable indskud	10	F.29 Andre indskud 0
F.29	Andre indskud	2	F.3 Værdipapirer undtagen aktier 6
F.3	Værdipapirer undtagen aktier	18	F.4 Lån 71
F.4	Lån	27	F.41 Kortfristede lån 16
F.41	Kortfristede lån	16	F.42 Langfristede lån 55
F.42	Langfristede lån	11	F.5 Aktier og andre ejerandelsbeviser 26
F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	2	F.6 Forsikringstekniske reserver 0
F.6	Forsikringstekniske reserver	0	F.61 Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver 0
F.62	Præmie- og erstatningsreserver	0	F.612 Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver 0

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	7	F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	37
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	6	F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	8
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	1	F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	29
			B.9	<i>Fordringserhvervelse, netto</i>	-69

III.3: *Konti for andre ændringer i status*

III.3.1: Konto for andre mængdemæssige ændringer i status

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN	Ikke-finansielle aktiver	12	AF	Finansielle aktiver/passiver	-3
AN.1	Producerede aktiver	-2	K.7	Tab ved katastrofer	0
K.4	Økonomisk opstaen af producerede aktiver	0	K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.7	Tab ved katastrofer	-5	K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	-4
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	-1	K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	1
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	1	K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	1
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	3	K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	3	K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0	heraf:		
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
heraf:			AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AN.11		-1	AF.4	Lån	-3
AN.12	Lagerbeholdninger	-1	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0
AN.13	Værdigenstande	0	AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	14	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
K.3	Økonomisk opstaen af ikke-producerede aktiver	24			
K.5	Naturlig vækst i ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer	0			
K.6	Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	-7			
K.61	Udtømmelse af naturressourcer	-6			
K.62	Anden økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	-1			
K.7	Tab ved katastrofer	0			
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	-4			
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0			

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	1		
K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	1		
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0		
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0		
heraf:				
AN.21	Naturkapital	14		
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0		
AF	Finansielle aktiver/passiver	2		
K.7	Tab ved katastrofer	0		
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0		
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	0		
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	2		
K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	2		
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0		
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0		
heraf:				
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0		
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0		
AF.4	Lån	0		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	2		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0		
			B.10.2	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status
				17

III.3.2: Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab		K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab
AN	Ikke-finansielle aktiver	144	AF	Finansielle aktiver/passiver
AN.1	Producerede aktiver	63	AF.2	Sedler og mønt samt indskud
AN.11	Faste aktiver	58	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier
AN.12	Lagerbeholdninger	4	AF.4	Lån
AN.13	Værdigenstande	1	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser
AN.2	Ikke-producerede aktiver	81	AF.6	Forsikringstekniske reserver
AN.21	Naturkapital	80	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	1		

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
AF	Finansielle aktiver/passiver	8		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0		
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	3		
AF.4	Lån	0		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	5		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0		
			B.10.3	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab</i> 134

III.3.2.1: Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab		K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab
AN	Ikke-finansielle aktiver	101	AF	Finansielle aktiver/passiver
AN.1	Producerede aktiver	60	AF.2	Sedler og mønt samt indskud
AN.11	Faste aktiver	58	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier
AN.12	Lagerbeholdninger	2	AF.4	Lån
AN.13	Værdigenstande	1	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser
AN.2	Ikke-producerede aktiver	41	AF.6	Forsikringstekniske reserver
AN.21	Naturkapital	40	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	1		
AF	Finansielle aktiver/passiver	18		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	8		
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	2		
AF.4	Lån	1		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	4		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	1		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	3		
			B.10.31	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab</i> 82

III.3.2.2: Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab		K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab
AN	Ikke-finansielle aktiver	43	AF	Finansielle aktiver/passiver
				-18

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN.1	Producerede aktiver	3	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	-1
AN.11	Faste aktiver	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1
AN.12	Lagerbeholdninger	3	AF.4	Lån	-18
AN.13	Værdigenstande	0	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	3
AN.2	Ikke-producerede aktiver	40	AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AN.21	Naturkapital	40	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	-3
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	-10			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	-8			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1			
AF.4	Lån	-1			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	1			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	-1			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	-3			
			B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab	51

IV: Statuskonti

IV.1: Primostatuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikke-finansielle aktiver	5 041	AF	Finansielle aktiver/passiver	1 817
AN.1	Producerede aktiver	3 001	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	40
AN.11	Faste aktiver	2 878	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	44
AN.12	Lagerbeholdninger	85	AF.4	Lån	897
AN.13	Værdigenstande	38	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	687
AN.2	Ikke-producerede aktiver	2 040	AF.6	Forsikringstekniske reserver	12
AN.21	Naturkapital	1 989	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	137
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	51			
AF	Finansielle aktiver/passiver	897			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	382			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	90			
AF.4	Lån	50			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	200			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	25			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	150			
			B.90	Nettoformue	4 121

IV.2: *Ændringer i statuskonto*

Aktiver			Passiver og nettoformue		
Ændringer i aktiver i alt			Ændringer i passiver i alt		
AN	Ikke-finansielle aktiver	290	AF	Finansielle aktiver/passiver	155
AN.1	Producerede aktiver	182	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AN.11	Faste aktiver	150	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	7
AN.12	Lagerbeholdninger	29	AF.4	Lån	68
AN.13	Værdigenstande	3	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	42
AN.2	Ikke-producerede aktiver	108	AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AN.21	Naturkapital	108	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	37
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	81			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	17			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	21			
AF.4	Lån	27			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	9			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	7			
			B.10	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af:</i>	216
			B.10.1	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler</i>	65
			B.10.2	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status</i>	17
			B.10.3	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab</i>	134
			B.10.31	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab</i>	82
			B.10.32	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab</i>	51

IV.3: *Ultimostatuskonto*

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikke-finansielle aktiver	5 331	AF	Finansielle aktiver/passiver	1 972
			AF.2	Sedler og mønt samt indskud	40
AN.1	Producerede aktiver	3 183	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	51
AN.11	Faste aktiver	3 028	AF.4	Lån	965
AN.12	Lagerbeholdninger	114	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	729
AN.13	Værdigenstande	41	AF.6	Forsikringstekniske reserver	12
AN.2	Ikke-producerede aktiver	2 148	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	174
AN.21	Naturkapital	2 097			
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	51			

Aktiver			Passiver og nettoformue	
AF	Finansielle aktiver/passiver	978		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	399		
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	111		
AF.4	Lån	77		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	209		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	25		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	157		
			B.90	Nettoformue 4 337

Tabel A.IV.4 — Samlede konti for finansielle selskaber

I. Produktionskonto

Anvendelse		Tilgang	
P.2	Forbrug i produktionen	29	P.1 Produktion 102
			P.11 Markedsmæssig produktion 102
			P.12 Produktion til eget brug 0
B.1g	Værditilvækst, brutto	73	
K.1	Forbrug af fast realkapital	10	
B.1n	Værditilvækst, netto	63	

II. Indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskonti

II.1. Primærindkomstfordelingskonto

II.1.1. Indkomstdannelseskonto

Anvendelse		Tilgang	
D.1	Aflønning af ansatte	15	B.1n Værditilvækst, netto 63
D.11	Løn	10	
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	5	
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	4	
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	1	
D.29	Andre produktionsskatter	3	
D.39	Andre produktionssubsidier	0	
B.2	Overskud af produktionen	45	

II.1.2. Konto for allokering af primær indkomst

Anvendelse		Tilgang	
D.4	Formueindkomst	138	B.2 Overskud af produktionen 45
D.41	Renter	77	
D.42	Udlodder selskabsudbytte	36	D.4 Formueindkomst 160

Anvendelse		Tilgang	
D.421	Udbytte	36	D.41 Renter 125
			P.119 Markedsmæssig produktion -48
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0	D.42 Udloddet selskabsudbytte 25
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0	D.421 Udbytte 25
D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	25	D.422 Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber 0
D.45	Jordrente mv.	0	D.43 Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer 7
			D.44 Formueindkomst henført til forsikringstagere 0
			D.45 Jordrente mv. 3
B.5	Primær indkomst	19	

II.1.2.1. Konto for virksomhedsindkomst

Anvendelse		Tilgang	
D.4	Formueindkomst	102	B.2 Overskud af produktionen 45
D.41	Renter	77	
D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	25	D.4 Formueindkomst 160
D.45	Jordrente mv.	0	D.41 Renter 125
			P.119 Markedsmæssig produktion -48
			D.42 Udloddet selskabsudbytte 25
			D.421 Udbytte 25
			D.422 Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber 0
			D.43 Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer 7
			D.44 Formueindkomst henført til forsikringstagere 0
			D.45 Jordrente mv. 3
B.4	Virksomhedsindkomst	55	

II.1.2.2. Konto for allokering af anden primær indkomst

Anvendelse		Tilgang	
D.4	Formueindkomst	36	B.4 Virksomhedsindkomst 55
D.42	Udloddet selskabsudbytte	36	
D.421	Udbytte	36	
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0	
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0	
B.5	Primær indkomst	19	

II.2: *Sekundærindkomstfordelingskonto*

Anvendelse			Tilgang		
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	10	B.5	<i>Primær indkomst</i>	19
D.51	Indkomstskatter	7			
D.59	Andre løbende skatter	3	D.61	Bidrag til sociale ordninger	39
			D.611	Faktiske bidrag til sociale ordninger	38
D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier	29	D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	18
D.622	Private fondsbaserede sociale ydelser	28	D.61111	Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	15
D.623	Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til lønmodtagere	1	D.61112	Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	3
			D.6112	Lønmodtagerbidrag til sociale ordninger	20
D.7	Andre løbende overførsler	46	D.61121	Obligatoriske lønmodtagerbidrag til sociale ordninger	15
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	0	D.61122	Frivillige lønmodtagerbidrag til sociale ordninger	5
D.72	Skadesforsikringserstatninger	45	D.612	Imputerede bidrag til sociale ordninger	1
D.75	Diverse løbende overførsler	1			
			D.7	Andre løbende overførsler	49
			D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	45
			D.72	Skadesforsikringserstatninger	0
			D.75	Diverse løbende overførsler	4
B.6	<i>Disponibel indkomst</i>	22			

II.4: *Indkomstanvendelseskonto*

II.4.1: Konto for anvendelse af disponibel indkomst

Anvendelse			Tilgang		
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser	11	B.6	<i>Disponibel indkomst</i>	22
B.8	<i>Opsparing</i>	11			

III: *Akkumulationskonti*III.1: *Kapitalkonto*

III.1.1: Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
B.10.1	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler</i>	4	B.8n	<i>Opsparing, netto</i>	11
			D.9	Modtagne kapitaloverførsler	0
			D.92	Investeringsstilskud	0
			D.99	Andre kapitaloverførsler	0
			D.9	Betalte kapitaloverførsler	-7
			D.91	Kapitalskatter	0
			D.99	Andre kapitaloverførsler	-7

III.1.2: Konto for erhvervelser af ikke-finansielle aktiver

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
P.51	Faste bruttoinvesteringer	9	B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	4
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver	8			
P.5111	Anskaffelser af nye materielle faste aktiver	7			
P.5112	Anskaffelser af eksisterende materielle faste aktiver	1			
P.5113	Afhændelser af eksisterende materielle faste aktiver	0			
P.512	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver	1			
P.5121	Anskaffelser af nye immaterielle faste aktiver	1			
P.5122	Anskaffelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	0			
P.5123	Afhændelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	0			
P.513	Forøgelse af værdien af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0			
P.5131	Væsentlige forbedringer af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0			
P.5132	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0			
K.1	Forbrug af fast realkapital	-10			
P.52	Lagerændringer	0			
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	0			
K.2	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver	0			
K.21	Anskaffelser minus afhændelser af jord og anden naturkapital	0			
K.22	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
B.9	Fordringserhvervelse, netto	5			

III.2: Finansiell konto

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	237	F	Nettoændringer i finansielle passiver	232
F.1	Monetært guld og særlige trækingsrettigheder (SDR)	-1			
F.2	Sedler og mønt samt indskud	15	F.2	Sedler og mønt samt indskud	130
F.21	Sedler og mønt	15	F.21	Sedler og mønt	35
F.22	Transferable indskud	0	F.22	Transferable indskud	63

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F.29	Andre indskud	0	F.29	Andre indskud	32
F.3	Værdipapirer undtagen aktier	53	F.3	Værdipapirer undtagen aktier	53
F.4	Lån	167	F.4	Lån	0
F.41	Kortfristede lån	63	F.41	Kortfristede lån	0
F.42	Langfristede lån	104	F.42	Langfristede lån	0
F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	3	F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	13
F.6	Forsikringstekniske reserver	0	F.6	Forsikringstekniske reserver	36
F.62	Præmie- og erstatningsreserver	0	F.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver	33
			F.611	Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver	22
F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0	F.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver	11
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	0	F.62	Præmie- og erstatningsreserver	3
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	0			
			F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
			F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	0
			F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	0
			B.9	<i>Fordringserbuervelse, netto</i>	5

III.3: *Konti for andre ændringer i status*

III.3.1: Konto for andre mængdemæssige ændringer i status

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN	Ikke-finansielle aktiver	-2	AF	Finansielle aktiver/passiver	2
AN.1	Producerede aktiver	-2	K.7	Tab ved katastrofer	0
K.4	Økonomisk opståen af producerede aktiver	0	K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.7	Tab ved katastrofer	0	K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	2
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0	K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0	K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	-2	K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	0	K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	-2			
K.12.21	Monetarisering/demonetarisering af guld	-2	heraf:		
			AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
			AF.4	Lån	0
heraf:			AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0
AN.11	Faste aktiver	0	AF.6	Forsikringstekniske reserver	2
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
AN.13	Værdigenstande	-2			
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0			
K.3	Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver	0			
K.5	Naturlig vækst i ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer	0			
K.6	Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	0			
K.61	Udtømmelse af naturressourcer	0			
K.62	Anden økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	0			
K.7	Tab ved katastrofer	0			
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0			
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0			
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0			
K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	0			
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0			
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0			
heraf:					
AN.21	Naturkapital	0			
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	0			
K.7	Tab ved katastrofer	0			
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	-3			
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	1			
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	2			
K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	0			
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	2			
K.12.21	Monetarisering/demonetarisering af guld	2			
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0			
heraf:					
AF.1	Monetært guld og særlige trækingsrettigheder (SDR)	7			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0			

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	-3		
AF.4	Lån	-4		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0		
			B.10.2	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status</i>
				-4

III.3.2. Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab		K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab
AN	Ikke-finansielle aktiver	4	AF	Finansielle aktiver/passiver
				51
AN.1	Producerede aktiver	2	AF.2	Sedler og mønt samt indskud
				0
AN.11	Faste aktiver	2	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier
				34
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.4	Lån
				0
AN.13	Værdigenstande	0	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser
				17
AN.2	Ikke-producerede aktiver	2	AF.6	Forsikringstekniske reserver
				0
AN.21	Naturkapital	1	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender
				0
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0		
AF	Finansielle aktiver/passiver	57		
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	11		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0		
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	30		
AF.4	Lån	0		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	16		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0		
			B.10.3	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab</i>
				10

III.3.2.1. Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab		K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab
AN	Ikke-finansielle aktiver	3	AF	Finansielle aktiver/passiver
				68
AN.1	Producerede aktiver	2	AF.2	Sedler og mønt samt indskud
				26

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN.11	Faste aktiver	2	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	21
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.4	Lån	0
AN.13	Værdigenstande	0	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	14
AN.2	Ikke-producerede aktiver	1	AF.6	Forsikringstekniske reserver	7
AN.21	Naturkapital	1	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	70			
AF.1	Monetært guld og trækingsrettigheder (SDR)	14			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	19			
AF.4	Lån	24			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	13			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	1			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0			
			B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab	5

III.3.2.2. Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab		K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	1	AF	Finansielle aktiver/passiver	-17
AN.1	Producerede aktiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	-26
AN.11	Faste aktiver	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	13
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.4	Lån	0
AN.13	Værdigenstande	0	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	3
AN.2	Ikke-producerede aktiver	1	AF.6	Forsikringstekniske reserver	-7
AN.21	Naturkapital	1	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	-13			
AF.1	Monetært guld og trækingsrettigheder (SDR)	-3			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	11			
AF.4	Lån	-24			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	3			

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
AF.6	Forsikringstekniske reserver	- 1		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0		
			B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab 5

IV. Statuskonti

IV.1. Primostatuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue	
AN	Ikke-finansielle aktiver	144	AF	Finansielle aktiver/passiver 3 384
AN.1	Producerede aktiver	104	AF.2	Sedler og mønt samt indskud 1 281
AN.11	Faste aktiver	99	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier 1 053
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.4	Lån 0
AN.13	Værdigenstande	5	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser 715
AN.2	Ikke-producerede aktiver	40	AF.6	Forsikringstekniske reserver 335
AN.21	Naturkapital	37	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender 0
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	3		
AF	Finansielle aktiver/passiver	3 508		
AF.1	Monetært guld og trækingsrettigheder (SDR)	690		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0		
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	950		
AF.4	Lån	1 187		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	651		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	30		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0		
			B.90	Nettoformue 268

IV.2: Ændringer i statuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue	
Ændringer i aktiver i alt			Ændringer i passiver i alt	
AN	Ikke-finansielle aktiver	1	AF	Finansielle aktiver/passiver 285
AN.1	Producerede aktiver	- 1	AF.2	Sedler og mønt samt indskud 130
AN.11	Faste aktiver	1	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier 87
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.4	Lån 0
AN.13	Værdigenstande	- 2	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser 30
AN.2	Ikke-producerede aktiver	2	AF.6	Forsikringstekniske reserver 38
AN.21	Naturkapital	1	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender 0

Aktiver		Passiver og nettoformue	
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0	
AF	Finansielle aktiver/passiver	294	
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	17	
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	15	
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	80	
AF.4	Lån	163	
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	19	
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0	
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0	
			B.10 <i>Ændringer i nettoformue forårsaget af</i> 10
			B.10.1 <i>Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparring og kapitaloverførsler</i> 4
			B.10.2 <i>Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status</i> -4
			B.10.3 <i>Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab</i> 10
			B.10.31 <i>Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab</i> 5
			B.10.32 <i>Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab</i> 5

IV.3: *Ultimostatuskonto*

Aktiver		Passiver og nettoformue	
AN	Ikke-finansielle aktiver	145	AF Finansielle aktiver/passiver 3 669
AN.1	Producerede aktiver	103	AF.2 Sedler og mønt samt indskud 1 411
AN.11	Faste aktiver	100	AF.3 Værdipapirer undtagen aktier 1 140
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.4 Lån 0
AN.13	Værdigenstande	3	AF.5 Aktier og andre ejerandelsbeviser 745
AN.2	Ikke-producerede aktiver	42	AF.6 Forsikringstekniske reserver 373
AN.21	Naturkapital	38	AF.7 Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender 0
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	3	
AF	Finansielle aktiver/passiver	3 802	
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	707	
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	15	
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1 030	
AF.4	Lån	1 350	
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	670	
AF.6	Forsikringstekniske reserver	30	
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0	
			B.90 <i>Nettoformue</i> 278

Tabel A.IV.5 — Samlede konti for offentlig forvaltning og service

I. Produktionskonto

Anvendelse		Tilgang		
P.2	Forbrug i produktionen	246	P.1 Produktion	434
			P.11 Markedsmæssig produktion	74
			P.12 Produktion til eget brug	0
			P.13 Anden ikke-markedsmæssig produktion	360
B.1g	Værditilvækst, brutto	188		
K.1	Forbrug af fast realkapital	30		
B.1n	Værditilvækst, netto	158		

II. Indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskonti

II.1. Primærindkomstfordelingskonto

II.1.1. Indkomstdannelseskonto

Anvendelse		Tilgang		
D.1	Aflønning af ansatte	140	B.1n Værditilvækst, netto	158
D.11	Løn	87		
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	53		
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	48		
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	5		
D.29	Andre produktionsskatter	2		
D.39	Andre produktionssubsidier	0		
B.2	Overskud af produktionen	16		

II.1.2. Konto for allokering af primær indkomst

Anvendelse		Tilgang		
D.4	Formueindkomst	46	B.2 Overskud af produktionen	16
D.41	Renter	39		
D.42	Udloddet selskabsudbytte	0	D.2 Produktions- og importskatter	235
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0	D.21 Produktskatter	141
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0	D.211 Moms	121
D.45	Jordrente mv.	7	D.212 Importskatter og told eksklusive moms	17
			D.2121 Told mv.	17
			D.2122 Importskatter eksklusive moms og told	0
			D.214 Produktskatter undtagen moms og importskatter	3
			D.29 Andre produktionsskatter	94

Anvendelse		Tilgang	
		D.3	Subsidier -44
		D.31	Produktsubsidier -8
		D.311	Importsubsidier 0
		D.319	Andre produktsubsidier -8
		D.39	Andre produktionssubsidier -36
		D.4	Formueindkomst 30
		D.41	Renter 12
		D.42	Udloddet selskabsudbytte 18
		D.421	Udbytte 5
		D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber 13
		D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer 0
		D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere 0
		D.45	Jordrente mv. 0
B.5	Primær indkomst 191		

II.1.2.1. Konto for virksomhedsindkomst

Anvendelse		Tilgang	
D.4	Formueindkomst 9	B.2	Overskud af produktionen 16
D.41	Renter 2		
D.45	Jordrente mv. 7	D.4	Formueindkomst 4
		D.41	Renter 0
		D.42	Udloddet selskabsudbytte 4
		D.421	Udbytte 4
		D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber 0
		D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer 0
		D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere 0
		D.45	Jordrente mv. 0
B.4	Virksomhedsindkomst 11		

II.1.2.2. Konto for allokering af anden primær indkomst

Anvendelse		Tilgang	
D.4	Formueindkomst 37	B.4	Virksomhedsindkomst 11
D.41	Renter 37		
		D.2	Produktions- og importskatter 235
		D.21	Produktskatter 141
		D.211	Moms 121

Anvendelse	Tilgang
	D.212 Importskatter og told eksklusive moms 17
	D.2121 Told mv. 17
	D.2122 Importskatter eksklusive moms og told 0
	D.214 Produktskatter undtagen moms og importskatter 3
	D.29 Andre produktionsskatter 94
	D.3 Subsidier -44
	D.31 Produktsubsidier -8
	D.311 Importsubsidier 0
	D.319 Andre produktsubsidier -8
	D.39 Andre produktionssubsidier -36
	D.4 Formueindkomst 26
	D.41 Renter 12
	D.42 Udloddet selskabsudbytte 14
	D.421 Udbytte 1
	D.422 Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber 13
B.5 Primær indkomst 191	

II.2. Sekundærindkomstfordelingskonto

Anvendelse	Tilgang
D.5 Løbende indkomst- og formueskatter mv. 0	B.5 Primær indkomst 191
D.59 Andre løbende skatter 0	
	D.5 Løbende indkomst- og formueskatter mv. 213
D.62 Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier 289	D.51 Indkomstskatter 204
D.621 Kontante socialsikringsydelser 232	D.59 Andre løbende skatter 9
D.622 Private fondsbaserede sociale ydelser 0	
D.623 Ikke-fondsbaserede ydelser til lønmodtagere 5	D.61 Bidrag til sociale ordninger 268
D.624 Kontante sociale bistandsydelser 52	D.611 Faktiske bidrag til sociale ordninger 263
	D.6111 Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 155
D.7 Andre løbende overførsler 139	D.61111 Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 144
D.71 Skadesforsikringspræmier, netto 4	D.61112 Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 11
D.73 Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service 96	D.6112 Lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 76
D.74 Løbende internationalt samarbejde 31	D.61121 Obligatoriske lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 69
D.75 Diverse løbende overførsler 8	D.61122 Frivillige lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 7
	D.6113 Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger 32
	D.61131 Selvstændiges og ikke-beskæftigedes obligatoriske bidrag til sociale ordninger 22

Anvendelse		Tilgang		
		D.61132	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes frivillige bidrag til sociale ordninger	10
		D.612	Imputerede bidrag til sociale ordninger	5
		D.7	Andre løbende overførsler	108
		D.72	Skadesforsikringserstatninger	1
		D.73	Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service	96
		D.74	Løbende internationalt samarbejde	1
		D.75	Diverse løbende overførsler	10
B.6	Disponibel indkomst	352		

II.3. Konto for indkomstfordeling via naturalieydelser

Anvendelse		Tilgang		
D.63	Sociale overførsler i naturalier	206	B.6 Disponibel indkomst	352
D.631	Sociale ydelser i naturalier	162		
D.6311	Socialsikringsydelser, refusioner	78		
D.6312	Andre socialsikringsydelser i naturalier	65		
D.6313	Sociale bistandsydelser i naturalier	19		
D.632	Overførsler af individuelle ikke-markedsmæssige varer og tjenester	44		
B.7	Korrigeret disponibel indkomst	146		

II.4. Indkomstanvendelseskonto

II.4.1. Konto for anvendelse af disponibel indkomst

Anvendelse		Tilgang		
P.3	Udgifter til konsum	362	B.6 Disponibel indkomst	352
P.31	Udgifter til individuelt konsum	206		
P.32	Udgifter til kollektivt konsum	156		
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser	0		
B.8	Opsparing	-10		

II.4.2. Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst

Anvendelse		Tilgang		
P.4	Faktisk konsum	156	B.7 Korrigeret disponibel indkomst	146
P.42	Faktisk kollektivt konsum	156		
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser	0		
B.8	Opsparing	-10		

III. Akkumulationskonti

III.1. Kapitalkonto

III.1.1. Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	-38	
			B.8n Opsparing, netto -10
			D.9 Modtagne kapitaloverførsler 6
			D.91 Kapitalskatter 2
			D.92 Investeringstilskud 0
			D.99 Andre kapitaloverførsler 4
			D.9 Betalte kapitaloverførsler -34
			D.91 Kapitalskatter 0
			D.92 Investeringstilskud -27
			D.99 Andre kapitaloverførsler -7

III.1.2. Konto for erhvervelser af ikke-finansielle aktiver

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
P.51	Faste bruttoinvesteringer	37	B.10.1 Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler -38
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver	23	
P.5111	Anskaffelser af nye materielle faste aktiver	24	
P.5112	Anskaffelser af eksisterende materielle faste aktiver	1	
P.5113	Afhændelser af eksisterende materielle faste aktiver	-2	
P.512	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver	12	
P.5121	Anskaffelser af nye immaterielle faste aktiver	12	
P.5122	Anskaffelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	2	
P.5123	Afhændelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	-2	
P.513	Forøgelse af værdien af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	2	
P.5131	Væsentlige forbedringer af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	2	
P.5132	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0	
K.1	Forbrug af fast realkapital	-30	
P.52	Lagerændringer	0	
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	3	

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
K.2	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver	2		
K.21	Anskaffelser minus afhændelser af jord og anden naturkapital	2		
K.22	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver	0		
B.9	<i>Fordringserhvervelse, netto</i>	-50		

III.2. *Finansiel konto*

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	120	F	Nettoændringer i finansielle passiver	170
F.1	Monetært guld og særlige trækingsrettigheder (SDR)	0			
F.2	Sedler og mønt samt indskud	7	F.2	Sedler og mønt samt indskud	2
F.21	Sedler og mønt	2	F.21	Sedler og mønt	0
F.22	Transferable indskud	4	F.22	Transferable indskud	2
F.29	Andre indskud	1	F.29	Andre indskud	0
F.3	Værdipapirer undtagen aktier	26	F.3	Værdipapirer undtagen aktier	64
F.4	Lån	45	F.4	Lån	94
F.41	Kortfristede lån	1	F.41	Kortfristede lån	32
F.42	Langfristede lån	44	F.42	Langfristede lån	62
F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	36	F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0
F.6	Forsikringstekniske reserver	0	F.6	Forsikringstekniske reserver	0
F.62	Præmie- og erstatningsreserver	0	F.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver	0
			F.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskasse-reserver	0
F.7	Andre ikke-betalte mellemværender	6			
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	1	F.7	Andre ikke-betalte mellemværender	10
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	5	F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	6
			F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	4
			B.9	<i>Fordringserhvervelse, netto</i>	-50

III.3. *Konti for andre ændringer i status*III.3.1. *Konto for andre mængdemæssige ændringer i status*

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue			
AN	Ikke-finansielle aktiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	-1
AN.1	Producerede aktiver	-3	K.7	Tab ved katastrofer	0
K.4	Økonomisk opståen af producerede aktiver	3	K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.7	Tab ved katastrofer	-4	K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	1	K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	-1
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0	K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	-1
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	-3	K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	-3	K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0			
K.12.21	Monetarisering/demonetarisering af guld	0	heraf:		
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
			AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
heraf:			AF.4	Lån	-1
AN.11	Faste aktiver	-3	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AN.13	Værdigenstande	0	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	3			
K.3	Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver	0			
K.5	Naturlig vækst i ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer	4			
K.6	Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	-2			
K.61	Udtømmelse af naturressourcer	-2			
K.62	Anden økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	0			
K.7	Tab ved katastrofer	-2			
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	4			
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0			
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	-1			
K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	-1			
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0			
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0			
heraf:					
AN.21	Naturkapital	3			
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
AF	Finansielle aktiver/passiver	1		
K.7	Tab ved katastrofer	0		
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	3		
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	0		
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	-2		
K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	-2		
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0		
K.12.21	Monetarisering/demonetarisering af guld	0		
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0		
heraf:				
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	0		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0		
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	3		
AF.4	Lån	0		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	-2		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0		
			B.10.2	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status 2

III.3.2. Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab		K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab
AN	Ikke-finansielle aktiver	44	AF	Finansielle aktiver/passiver 7
AN.1	Producerede aktiver	20	AF.2	Sedler og mønt samt indskud 0
AN.11	Faste aktiver	18	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier 7
AN.12	Lagerbeholdninger	1	AF.4	Lån 0
AN.13	Værdigenstande	1	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser 0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	23	AF.6	Forsikringstekniske reserver 0
AN.21	Naturkapital	23	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender 0
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0		
AF	Finansielle aktiver/passiver	2		
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	1		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0		
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0		

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
AF.4	Lån	0		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0		
			B.10.3	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab</i>
				38

III.3.2.1. Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab		K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab
AN	Ikke-finansielle aktiver	32	AF	Finansielle aktiver/passiver
				14
AN.1	Producerede aktiver	20	AF.2	Sedler og mønt samt indskud
				2
AN.11	Faste aktiver	18	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier
				4
AN.12	Lagerbeholdninger	1	AF.4	Lån
				7
AN.13	Værdigenstande	1	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser
				0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	12	AF.6	Forsikringstekniske reserver
				0
AN.21	Naturkapital	12	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender
				0
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0		
AF	Finansielle aktiver/passiver	8		
AF.1	Monetært guld og trækingsrettigheder (SDR)	2		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	3		
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0		
AF.4	Lån	2		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0		
			B.10.31	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab</i>
				26

III.3.2.2. Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab		K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab
AN	Ikke-finansielle aktiver	12	AF	Finansielle aktiver/passiver
				-7
AN.1	Producerede aktiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud
				-2
AN.11	Faste aktiver	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier
				3

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.4	Lån	-7
AN.13	Værdigenstande	0	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	12	AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AN.21	Naturkapital	12	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	-6			
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	0			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	-3			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0			
AF.4	Lån	-2			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0			
			B.10.32	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab</i>	12

IV. Statuskonti

IV.1. Primostatuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikke-finansielle aktiver	1 591	AF	Finansielle aktiver/passiver	687
AN.1	Producerede aktiver	1 001	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	102
AN.11	Faste aktiver	913	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	212
AN.12	Lagerbeholdninger	47	AF.4	Lån	328
AN.13	Værdigenstande	41	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	4
AN.2	Ikke-producerede aktiver	590	AF.6	Forsikringstekniske reserver	19
AN.21	Naturkapital	578	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	22
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	12			
AF	Finansielle aktiver/passiver	396			
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	80			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	150			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0			
AF.4	Lån	115			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	12			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	20			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	19			
			B.90	<i>Nettoformue</i>	1 300

IV.2. Ændringer i statuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue		
Ændringer i aktiver i alt			Ændringer i passiver i alt		
AN	Ikke-finansielle aktiver	56	AF	Finansielle aktiver/passiver	176
AN.1	Producerede aktiver	25	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	2
AN.11	Faste aktiver	20	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	71
AN.12	Lagerbeholdninger	1	AF.4	Lån	93
AN.13	Værdigenstande	4	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	30	AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AN.21	Naturkapital	30	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	10
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	123			
AF.1	Monetært guld og trækingsrettigheder (SDR)	1			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	7			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	29			
AF.4	Lån	45			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	34			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	6			
			B.10	Ændringer i nettoformue forårsaget af:	2
			B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	-38
			B.10.2	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status	2
			B.10.3	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab	38
			B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab	26
			B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab	12

IV.3. Ultimostatuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikke-finansielle aktiver	1 647	AF	Finansielle aktiver/passiver	863
AN.1	Producerede aktiver	1 026	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	104
AN.11	Faste aktiver	933	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	283
AN.12	Lagerbeholdninger	48	AF.4	Lån	421
AN.13	Værdigenstande	45	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	4
AN.2	Ikke-producerede aktiver	620	AF.6	Forsikringstekniske reserver	19
AN.21	Naturkapital	608	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	32

Aktiver			Passiver og nettoformue	
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	12		
AF	Finansielle aktiver/passiver	519		
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	81		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	157		
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	29		
AF.4	Lån	160		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	46		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	20		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	25		
			B.90	Nettoformue
				1 302

Tabel A.IV.6 — Samlede konti for husholdninger

I. Produktionskonto

Anvendelse			Tilgang	
P.2	Forbrug i produktionen	694	P.1	Produktion
				1 269
			P.11	Markedsmæssig produktion
				1 129
			P.12	Produktion til eget brug
				140
B.1g	Værditilvækst, brutto	575		
K.1	Forbrug af fast realkapital	42		
B.1n	Værditilvækst, netto	533		

II. Indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskonti

II.1. Primærindkomstfordelingskonto

II.1.1. Indkomstdannelseskonto

Anvendelse			Tilgang	
D.1	Aflønning af ansatte	39	B.1n	Værditilvækst
				533
D.11	Løn	39		
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0		
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0		
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0		
D.29	Andre produktionsskatter	3		
D.39	Andre produktionssubsidier	-1		
B.2	Overskud af produktionen	60		
B.3	Blandet indkomst	432		

II.1.2. Konto for allokering af primær indkomst

Anvendelse		Tilgang	
D.4	Formueindkomst	44	B.2 <i>Overskud af produktionen</i> 60
D.41	Renter	17	B.3 <i>Blandet indkomst</i> 432
D.45	Jordrente mv.	27	
			D.1 Aflønning af ansatte 766
			D.11 Løn 573
			D.12 Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 193
			D.121 Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 174
			D.122 Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 19
			D.4 Formueindkomst 134
			D.41 Renter 33
			D.42 Udloppet selskabsudbytte 57
			D.421 Udbytte 13
			D.422 Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber 44
			D.43 Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer 3
			D.44 Formueindkomst henført til forsikringstagere 20
			D.45 Jordrente mv. 21
B.5	<i>Primær indkomst</i>	1 348	

II.1.2.1. Konto for virksomhedsindkomst

Anvendelse		Tilgang	
D.4	Formueindkomst	7	B.2 <i>Overskud af produktionen</i> 60
D.41	Renter	0	B.3 <i>Blandet indkomst</i> 432
D.45	Jordrente mv.	7	
			D.4 Formueindkomst 5
			D.41 Renter 0
			D.42 Udloppet selskabsudbytte 5
			D.421 Udbytte 5
			D.422 Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber 0
			D.44 Formueindkomst henført til forsikringstagere 0
B.4	<i>Virksomhedsindkomst</i>	490	

II.1.2.2. Konto for allokering af anden primær indkomst

Anvendelse		Tilgang	
D.4	Formueindkomst	37	B.4 <i>Virksomhedsindkomst</i> 490
D.41	Renter	17	
D.45	Jordrente mv.	20	D.1 Aflønning af ansatte 766

Anvendelse		Tilgang	
		D.11	Løn 573
		D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 193
		D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 174
		D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 19
		D.4	Formueindkomst 129
		D.41	Renter 33
		D.42	Udloddet selskabsudbytte 52
		D.421	Udbytte 8
		D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber 44
		D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer 3
		D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere 20
		D.45	Jordrente mv. 21
B.5	Primær indkomst 1 348		

II.2. Sekundærindkomstfordelingskonto

Anvendelse		Tilgang	
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv. 178	B.5	Primær indkomst 1 348
D.51	Indkomstskatter 176		
D.59	Andre løbende skatter 2	D.61	Bidrag til sociale ordninger 0
		D.611	Faktiske bidrag til sociale ordninger 0
D.61	Bidrag til sociale ordninger 322	D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 0
D.611	Faktiske bidrag til sociale ordninger 303	D.61111	Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 0
D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 174	D.61112	Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 0
D.61111	Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 160	D.61112	Lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 0
D.61112	Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 14	D.61121	Obligatoriske lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 0
D.6112	Lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 97	D.61122	Frivillige lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 0
D.61121	Obligatoriske lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 85		
D.61122	Frivillige lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 12	D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier 332
D.6113	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger 32	D.621	Kontante socialsikringsydelser 232
D.61131	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes obligatoriske bidrag til sociale ordninger 22	D.622	Private fondsbaserede sociale ydelser 29
D.61132	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes frivillige bidrag til sociale ordninger 10	D.623	Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til lønmodtagere 19
D.612	Imputerede bidrag til sociale ordninger 19	D.624	Kontante sociale bistandsydelser 52

Anvendelse		Tilgang	
D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier	0	D.7 Andre løbende overførsler 36
D.622	Private fondsbaserede sociale ydelser	0	D.72 Skadesforsikringserstatninger 35
			D.75 Diverse løbende overførsler 1
D.7	Andre løbende overførsler	71	
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	31	
D.75	Diverse løbende overførsler	40	
B.6	<i>Disponibel indkomst</i>	1 145	

II.3. Konto for indkomstfordeling via naturalieydelser

Anvendelse		Tilgang	
		B.6	<i>Disponibel indkomst</i> 1 145
		D.63	Sociale overførsler i naturalier 219
		D.631	Sociale ydelser i naturalier 162
		D.6311	Socialsikringsydelser, refusioner 78
		D.6312	Andre socialsikringsydelser i naturalier 65
		D.6313	Sociale bistandsydelser i naturalier 19
		D.632	Overførsler af individuelle ikke-markedsmæssige varer og tjenester 57
B.7	<i>Korrigeret disponibel indkomst</i>	1 364	

II.4. Indkomstanvendelseskonto

II.4.1. Konto for anvendelse af disponibel indkomst

Anvendelse		Tilgang	
P.3	Udgifter til konsum	996	B.6 <i>Disponibel indkomst</i> 1 145
P.31	Udgifter til individuelt konsum	996	
		D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser 11
B.8	<i>Opsparing</i>	160	

II.4.2. Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst

Anvendelse		Tilgang	
P.4	Faktisk konsum	1 215	B.7 <i>Korrigeret disponibel indkomst</i> 1 364
P.41	Faktisk individuelt konsum	1 215	
		D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser 11
B.8	<i>Opsparing</i>	160	

III. Akkumulationskonti

III.1. Kapitalkonto

III.1.1. Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparring og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparring og kapitaloverførsler	178	B.8n Opsparing, netto 160
			D.9 Modtagne kapitaloverførsler 23
			D.92 Investeringstilskud 0
			D.99 Andre kapitaloverførsler 23
			D.9 Betalte kapitaloverførsler -5
			D.91 Kapitalskatter -2
			D.99 Andre kapitaloverførsler -3

III.1.2. Konto for erhvervelser af ikke-finansielle aktiver

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
P.51	Faste bruttoinvesteringer	61	B.10.1 Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparring og kapitaloverførsler 178
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver	49	
P.5111	Anskaffelser af nye materielle faste aktiver	50	
P.5112	Anskaffelser af eksisterende materielle faste aktiver	4	
P.5113	Afhændelser af eksisterende materielle faste aktiver	-5	
P.512	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver	12	
P.5121	Anskaffelser af nye immaterielle faste aktiver	9	
P.5122	Anskaffelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	3	
P.5123	Afhændelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	0	
P.513	Forøgelse af værdien af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0	
P.5131	Væsentlige forbedringer af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0	
P.5132	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0	
K.1	Forbrug af fast realkapital	-42	
P.52	Lagerændringer	2	
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	5	
K.2	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver	4	

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
K.21	Anskaffelser minus afhændelser af jord og anden naturkapital	3		
K.22	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver	1		
B.9	<i>Fordringserhvervelse, netto</i>	148		

III.2. *Finansiel konto*

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	181	F	Nettoændringer i finansielle passiver	33
F.2	Sedler og mønt samt indskud	68	F.2	Sedler og mønt samt indskud	0
F.21	Sedler og mønt	10	F.22	Transferable indskud	0
F.22	Transferable indskud	41	F.29	Andre indskud	0
F.29	Andre indskud	17			
			F.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
F.3	Værdipapirer undtagen aktier	29			
			F.4	Lån	28
F.4	Lån	5	F.41	Kortfristede lån	11
F.41	Kortfristede lån	3	F.42	Langfristede lån	17
F.42	Langfristede lån	2			
			F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	5
F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	3	F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	4
			F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	1
F.6	Forsikringstekniske reserver	36			
F.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver	33			
F.611	Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver	22			
F.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver	11			
F.62	Præmie- og erstatningsreserver	3			
F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	40			
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	11			
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	29			
			B.9	<i>Fordringserhvervelse, netto</i>	148

III.3. *Konti for andre ændringer i status*

III.3.1. Konto for andre mængdemæssige ændringer i status

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN	Ikke-finansielle aktiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
AN.1	Producerede aktiver	0	K.7	Tab ved katastrofer	0
K.4	Økonomisk opståen af producerede aktiver	0	K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.7	Tab ved katastrofer	0	K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0	K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0	K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0	K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	0	K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0			
K.12.21	Monetarisering/demonetarisering af guld	0	heraf:		
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
			AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
			AF.4	Lån	0
heraf:			AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
AN.11	Faste aktiver	0			
AN.12	Lagerbeholdninger	0			
AN.13	Værdigenstande	0			
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0			
K.3	Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver	0			
K.5	Naturlig vækst i ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer	0			
K.6	Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	0			
K.61	Udtømmelse af naturressourcer	0			
K.62	Anden økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	0			
K.7	Tab ved katastrofer	0			
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0			
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0			
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0			
K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	0			
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0			
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0			
heraf:					
AN.21	Naturkapital	0			
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
AF	Finansielle aktiver/passiver	2	
K.7	Tab ved katastrofer	0	
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0	
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	2	
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0	
K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	0	
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0	
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0	
heraf:			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0	
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0	
AF.4	Lån	0	
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0	
AF.6	Forsikringstekniske reserver	2	
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0	
			B.10.2 <i>Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status</i> 2

III.3.2. Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue			
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab	K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab		
AN	Ikke-finansielle aktiver	80	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
AN.1	Producerede aktiver	35	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AN.11	Faste aktiver	28	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AN.12	Lagerbeholdninger	2	AF.4	Lån	0
AN.13	Værdigenstande	5	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	45			
AN.21	Naturkapital	45			
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	16			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	6			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	10			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0			
			B.10.3 <i>Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab</i>		96

III.3.2.1. Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue			
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab	K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab		
AN	Ikke-finansielle aktiver	56	AF	Finansielle aktiver/passiver	6
AN.1	Producerede aktiver	34	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AN.11	Faste aktiver	28	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AN.12	Lagerbeholdninger	2	AF.4	Lån	3
AN.13	Værdigenstande	4	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	22	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	2
AN.21	Naturkapital	22			
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	36			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	17			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	4			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	8			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	6			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	1			
			B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab	87

III.3.2.2. Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue			
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab	K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab		
AN	Ikke-finansielle aktiver	24	AF	Finansielle aktiver/passiver	-6
AN.1	Producerede aktiver	1	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AN.11	Faste aktiver	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.4	Lån	-3
AN.13	Værdigenstande	1	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	-2
AN.2	Ikke-producerede aktiver	22			
AN.21	Naturkapital	22			
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	-20			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	-17			

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	2		
AF.4	Lån	0		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	2		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	-6		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	-1		
			B.10.32	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/tab</i>
				9

IV. Statuskonti

IV.1. Primostatuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikke-finansielle aktiver	2 822	AF	Finansielle aktiver/passiver	289
AN.1	Producerede aktiver	1 698	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	10
AN.11	Faste aktiver	1 423	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	2
AN.12	Lagerbeholdninger	97	AF.4	Lån	169
AN.13	Værdigenstande	178	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	108
AN.2	Ikke-producerede aktiver	1 124			
AN.21	Naturkapital	1 124			
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	1 819			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	840			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	198			
AF.4	Lån	24			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	411			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	291			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	55			
			B.90	<i>Nettoformue</i>	4 352

IV.2. Ændringer i statuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue		
	Ændringer i aktiver i alt			Ændringer i passiver i alt	
AN	Ikke-finansielle aktiver	110	AF	Finansielle aktiver/passiver	33
AN.1	Producerede aktiver	61	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AN.11	Faste aktiver	47	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0

Aktiver		Passiver og nettoformue		
AN.12	Lagerbeholdninger	4	AF.4 Lån	28
AN.13	Værdigenstande	10	AF.7 Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	5
AN.2	Ikke-producerede aktiver	49		
AN.21	Naturkapital	48		
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	1		
AF	Finansielle aktiver/passiver	199		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	68		
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	35		
AF.4	Lån	5		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	13		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	38		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	40		
			B.10 Ændringer i nettoformue, forårsaget af	276
			B.10.1 Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	178
			B.10.2 Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status	2
			B.10.3 Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab	96
			B.10.31 Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab	87
			B.10.32 Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab	9

IV.3. *Ultimostatuskonto*

Aktiver		Passiver og nettoformue			
AN	Ikke-finansielle aktiver	2 932	AF	Finansielle aktiver/passiver	322
AN.1	Producerede aktiver	1 759	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	10
AN.11	Faste aktiver	1 470	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	2
AN.12	Lagerbeholdninger	101	AF.4	Lån	197
AN.13	Værdigenstande	188	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	113
AN.2	Ikke-producerede aktiver	1 173			
AN.21	Naturkapital	1 172			
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	1			
AF	Finansielle aktiver/passiver	2 018			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	908			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	233			
AF.4	Lån	29			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	424			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	329			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	95			
			B.90	Nettoformue	4 628

Tabel A.IV.7 — Samlede konti for non-profit institutioner rettet mod husholdninger

I. Produktionskonto

Anvendelse		Tilgang		
P.2	Forburg i produktionen	6	P.1 Produktion	37
			P.11 Markedsmæssig produktion	21
			P.12 Produktion til eget brug	0
			P.13 Anden ikke-markedsmæssig produktion	16
B.1g	Værditilvækst, brutto	31		
K.1	Forbrug af fast realkapital	3		
B.1n	Værditilvækst, netto	28		

II. Indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskonti

II.1. Primærindkomstfordelingskonto

II.1.1. Indkomstdannelseskonto

Anvendelse		Tilgang		
D.1	Aflønning af ansatte	23	B.1n Værditilvækst, netto	28
D.11	Løn	12		
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	11		
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	10		
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	1		
D.29	Andre produktionsskatter	0		
D.39	Andre produktionssubsidier	0		
B.2	Overskud af produktionen	5		

II.1.2. Konto for allokering af primær indkomst

Anvendelse		Tilgang		
D.4	Formueindkomst	7	B.2 Overskud af produktionen	5
D.41	Renter	7		
D.42	Udloddet selskabsudbytte	0	D.4 Formueindkomst	5
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0	D.41 Renter	5
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0	D.42 Udloddet selskabsudbytte	0
D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	0	D.421 Udbytte	0
D.45	Jordrente mv.	0	D.422 Udtræk af indkomsten fra kvasi-selskaber	0
			D.43 Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0
			D.44 Formueindkomst henført til forsikringstagere	0
			D.45 Jordrente mv.	0
B.5	Primær indkomst	3		

II.1.2.1. Konto for virksomhedsindkomst

Anvendelse		Tilgang	
D.4	Formueindkomst	2	B.2 <i>Overskud af produktionen</i> 5
D.41	Renter	2	
D.45	Jordrente mv.	0	D.4 Formueindkomst 0
			D.41 Renter 0
			D.42 Udloddet selskabsudbytte 0
			D.421 Udbytte 0
			D.422 Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber 0
B.4	<i>Virksomhedsindkomst</i>	3	

II.1.2.2. Konto for allokering af anden primær indkomst

Anvendelse		Tilgang	
D.4	Formueindkomst	5	B.4 <i>Virksomhedsindkomst</i> 3
D.41	Renter	5	
D.45	Jordrente mv.	0	D.4 Formueindkomst 5
			D.41 Renter 5
			D.42 Udloddet selskabsudbytte 0
			D.421 Udbytte 0
			D.422 Udstræk af indkomst fra kvasi-selskaber 0
			D.43 Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer 0
			D.44 Formueindkomst henført til forsikringstagere 0
			D.45 Jordrente mv. 0
B.5	<i>Primærindkomst</i>	3	

II.2. Sekundærindkomstfordelingskonto

Anvendelse		Tilgang	
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	0	B.5 <i>Primær indkomst</i> 3
D.59	Andre løbende skatter	0	
			D.61 Bidrag til sociale ordninger 1
D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier	1	D.611 Faktiske bidrag til sociale ordninger 0
D.622	Private fondsbaseerede sociale ydelser	0	D.6111 Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 0
D.623	Ikke-fondsbaseerede sociale ydelser til lønmodtagere	1	D.61111 Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 0
			D.61112 Lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 0
D.7	Andre løbende overførsler	2	D.61121 Obligatoriske lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 0
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	0	D.61122 Frivillige lønmodtagerbidrag til sociale ordninger 0
D.75	Diverse løbende overførsler	2	D.612 Imputerede bidrag til sociale ordninger 1

Anvendelse		Tilgang	
		D.7	Andre løbende overførsler 36
		D.72	Skadeforsikringserstatninger 0
		D.75	Diverse løbende overførsler 36
B.6	Disponibel indkomst 37		

II.3. Konto for indkomstfordeling via naturalieydelse

Anvendelse		Tilgang	
D.63	Sociale overførsler i naturalier 13	B.6	Disponibel indkomst 37
D.631	Sociale ydelser i naturalier 0		
D.6313	Sociale bistandsydelse i naturalier 0		
D.632	Overførsler af individuelle ikke-markedsmæssige varer og tjenester 13		
B.7	Korrigeret disponibel indkomst 24		

II.4. Indkomstanvendelseskonto

II.4.1. Konto for anvendelse af disponibel indkomst

Anvendelse		Tilgang	
P.3	Udgifter til konsum 13	B.6	Disponibel indkomst 37
P.31	Udgifter til individuelt konsum 13		
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver 0		
B.8	Opsparing 24		

II.4.2. Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst

Anvendelse		Tilgang	
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver 0	B.7	Korrigeret disponibel indkomst 24
B.8	Opsparing 24		

III. Akkumulationskonti

III.1. Kapitalkonto

III.1.1. Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler 21	B.8n	Opsparing, netto 24
		D.9	Modtagne kapitaloverførsler 0
		D.92	Investeringsstilskud 0
		D.99	Andre kapitaloverførsler 0

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
		D.9	Betalte kapitaloverførsler -3
		D.91	Kapitalskatter 0
		D.99	Andre kapitaloverførsler -3

III.1.2. Konto for erhvervelser af ikke-finansielle aktiver

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
P.51	Faste bruttoinvesteringer	19	B.10.1 Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparring og kapitaloverførsler 21
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver	14	
P.5111	Anskaffelser af nye materielle faste aktiver	13	
P.5112	Anskaffelser af eksisterende materielle faste aktiver	1	
P.5113	Afhændelser af eksisterende materielle faste aktiver	0	
P.512	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver	5	
P.5121	Anskaffelser af nye immaterielle faste aktiver	10	
P.5122	Anskaffelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	0	
P.5123	Afhændelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	-5	
P.513	Forøgelse af værdien af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0	
P.5131	Væsentlige forbedringer af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0	
P.5132	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0	
K.1	Forbrug af fast realkapital	-3	
P.52	Lagerændringer	0	
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigensstande	0	
K.2	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle producerede aktiver	1	
K.21	Anskaffelser minus afhændelser af jord og anden naturkapital	1	
K.22	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver	0	
B.9	Fordringserhvervelse, netto	4	

III.2. Finansiell konto

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	32	F Nettoændringer i finansielle passiver 28
F.2	Sedler og mønt samt indskud	12	F.2 Sedler og mønt samt indskud 0
F.21	Sedler og mønt	2	F.22 Transferable indskud 0
F.22	Transferable indskud	7	F.29 Sedler og mønt 0

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F.29	Andre indskud	3			
			F.3	Værdipapierer undtagen aktier	0
F.3	Værdipapierer undtagen aktier	12			
			F.4	Lån	24
F.4	Lån	0	F.41	Kortfristede lån	17
F.41	Kortfristede lån	0	F.42	Langfristede lån	7
F.42	Langfristede lån	0			
			F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	4
F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0	F.6	Forsikringstekniske reserver	0
F.6	Forsikringstekniske reserver	0	F.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskasserereserver	0
F.62	Præmie- og erstatningsreserver	0	F.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskasserereserver	0
F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	8	F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
F.71	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0	F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	0
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	8	F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	0
			B.9	<i>Fordringserhvervelse, netto</i>	4

III.3. Konti for andre ændringer i status

III.3.1. Konto for andre mængdemæssige ændringer i status

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN	Ikke-finansielle aktiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
AN.1	Producerede aktiver	0	K.7	Tab ved katastrofer	0
K.4	Økonomisk opståen af producerede aktiver	0	K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.7	Tab ved katastrofer	0	K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0	K.12	Ændringer i klassifikationer og -struktur	0
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0	K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0	K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	0	K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0			
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0	heraf:		0
			AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
			AF.3	Værdipapierer undtagen aktier	0
heraf:		0	AF.4	Lån	0
AN.11	Faste aktiver				
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0
AN.13	Værdigenstande	0	AF.6	Forsikringstekniske reserver	0

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
K.3	Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver	0			
K.5	Naturlig vækst i ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer	0			
K.6	Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	0			
K.61	Udtømmelse af naturressourcer	0			
K.62	Anden økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	0			
K.7	Tab ved katastrofer	0			
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0			
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0			
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0			
K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	0			
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0			
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0			
heraf:		0			
AN.21	Naturkapital				
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	0			
K.7	Tab ved katastrofer	0			
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0			
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	0			
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0			
K.12.1	Ændringer i sektorklassifikation og -struktur	0			
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0			
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0			
heraf:		0			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud				
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0			
			B.10.2	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status	0

III.3.2. Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab		K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	8	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
AN.1	Producerede aktiver	5	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AN.11	Faste aktiver	5	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.4	Lån	0
AN.13	Værdigenstande	0	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	3	AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AN.21	Naturkapital	3	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	1			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	1			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0			
			B.10.3	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab	10

III.3.2.1. Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab		K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	7	AF	Finansielle aktiver/passiver	2
AN.1	Producerede aktiver	5	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1
AN.11	Faste aktiver	5	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.4	Lån	1
AN.13	Værdigenstande	0	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	2	AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AN.21	Naturkapital	2	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	1
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	3			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	2			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1			
AF.4	Lån	0			

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0		
			B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab
				8

III.3.2.2. Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab		K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab
AN	Ikke-finansielle aktiver	2	AF	Finansielle aktiver/passiver
				-2
AN.1	Producerede aktiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud
				-1
AN.11	Faste aktiver	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier
				0
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.4	Lån
				-1
AN.13	Værdigenstande	0	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser
				0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	2	AF.6	Forsikringstekniske reserver
				0
AN.21	Naturkapital	2	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender
				-1
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0		
AF	Finansielle aktiver/passiver	-2		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	-2		
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0		
AF.4	Lån	0		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0		
AF.7		0		
			B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab
				2

IV. Statuskonti

IV.1. Primostatuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue	
AN	Ikke-finansielle aktiver	324	AF	Finansielle aktiver/passiver
				121
AN.1	Producerede aktiver	243	AF.2	Sedler og mønt samt indskud
				38
AN.11	Faste aktiver	231	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier
				0
AN.12	Lagerbeholdninger	2	AF.4	Lån
				43
AN.13	Værdigenstande	10	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser
				0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	81	AF.6	Forsikringstekniske reserver
				5
AN.21	Naturkapital	81	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender
				35

Aktiver			Passiver og nettoformue	
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0		
AF	Finansielle aktiver/passiver	172		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	110		
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	25		
AF.4	Lån	8		
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	22		
AF.6	Forsikringstekniske reserver	4		
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	3		
			B.90	<i>Nettoformue</i> 375

IV.2: Ændringer i statuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue		
Ændringer i aktiver i alt			Ændringer i passiver i alt		
AN	Ikke-finansielle aktiver	25	AF	Finansielle aktiver/passiver	28
AN.1	Producerede aktiver	21	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AN.11	Faste aktiver	21	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.4	Lån	24
AN.13	Værdigenstande	0	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	4
AN.2	Ikke-producerede aktiver	4	AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AN.21	Naturkapital	4	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	33			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	12			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	13			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	1			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	8			
			B.10	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af:</i>	31
			B.10.1	<i>Ændringer af nettoformue forårsaget af opsparring og kapitaloverførsler</i>	21
			B.10.2	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status</i>	0
			B.10.3	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab</i>	10
			B.10.31	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab</i>	8
			B.10.32	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab</i>	2

IV.3. *Ultimostatuskonto*

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikke-finansielle aktiver	349	AF	Finansielle aktiver/passiver	149
AN.1	Producerede aktiver	264	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	38
AN.11	Faste aktiver	252	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AN.12	Lagerbeholdninger	2	AF.4	Lån	67
AN.13	Værdigenstande	10	AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	4
AN.2	Ikke-producerede aktiver	85	AF.6	Forsikringstekniske reserver	5
AN.21	Naturkapital	85	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	35
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	205			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	122			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	38			
AF.4	Lån	8			
AF.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	23			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	4			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	11			
			B.90	<i>Nettoformue</i>	406

BILAG B

FRESENDELSESPROGRAM FOR NATIONALREGNSKABSDATA

Oversigt over tabeller

Indsendes første gang	Frist t + måneder	Periode	Indhold	Tabel nr.
1999	4	95-98	Vigtigste aggregater, på årsbasis	1
1999	4	95-98	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	1
1999	8	95-98	Vigtigste aggregater for det offentlige	2
2000	9	95-99	Tabeller fordelt på erhverv	3
2000	9	95-99	Eksport og import fordelt på EU-lande/tredjelande	4
2000	9	95-99	Husholdningernes endelige konsumudgifter fordelt på formål	5
2000	9	95-99	Finansielle konto fordelt på sektorer (transaktioner)	6
2000	9	95-99	Statuskonti for finansielle aktiver og passiver	7
2000	12	95-99	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	8
2000	12	95-99	Detaljerede data om skatter og bidrag til sociale ordninger	9
2000	24	95-98	Tabeller fordelt på regioner, NUTS II, A17	10
2001	12	95-00	Udgifter i offentlig forvaltning og service	11
2001	24	95-99	Tabeller fordelt på region, NUTS III, A3	12
2001	24	95-99	Husholdningernes konti fordelt på regioner, NUTS II	13
2001	24	95-99	Faste aktiver for samlet økonomi fordelt på produkter, Pi3	14
2002	36	95-99	Tilgangstabel i basispriser inkl. omregning til køberpriser, A60 × P60	15
2002	36	95-99	Anvendelsestabel i køberpriser, A60 × P60	16
2002	36	95 (*)	Symmetrisk input-output tabel i basispriser, P60 × P60, på femårsbasis	17
2002	36	95 (*)	Symmetrisk input-output tabel for den indenlandske produktion i basispriser, P60 × P60, på femårsbasis	18
2002	36	95 (*)	Symmetrisk input-output tabel for importen i basispriser, P60 × P60, på femårsbasis	19
2003	36	00	Krydsklassificering af faste aktiver fordelt på erhverv og produkt, A31 × Pi3, på femårsbasis	20
2003	36	00	Krydsklassificering af produktionskontoen fordelt på erhverv og sektor, A60 × 5 sektorer (S11, S12, S13, S14, S15), på femårsbasis	21
2003	36	00	Krydsklassificering af faste bruttoinvesteringer fordelt på erhverv og produkt, A31 × P60, på femårsbasis	22
Se tabel	Se tabel	Se tabel	Tilbageskrivninger	23

t = referenceår.

(*) Den femårige tabel for år 2000 skal leveres i 2003.

Tabel 1 — Vigtigste aggregater — opgjort på kvartals- og årsbasis

Kode	Variabler	Opdeling+	Løbende priser	Faste priser
Værditilvækst og bruttonationalprodukt				
B.1g	1. Bruttoværditilvækst i basispriser	A6	x	x
D.21-D.31	2. Produktskatter minus produktsubsidier		x	x
P.119	3. FISIM		x	x
B.1*g	4. Bruttonationalprodukt i markedspriser		x	x
Udgifter i forbindelse med bruttonationalproduktet				
P.3	5. Konsumudgifter i alt		x	x
P.3	6. a) Husholdningernes dl konsumudgifter (indenlandsk begreb)		x	x
P.3	6. b) Husholdningernes dl konsumudgifter (nationalt begreb)		x	x
P.3	7. NPISH'ers dl konsumudgifter		x	x
P.3	8. Konsumudgifter i offentlig forvaltning og service		x	x
P.31	a) Individuelle konsumudgifter		x	x
P.32	b) Kollektive konsumudgifter		x	x
P.4	9. Husholdningernes faktiske konsum		x	x
P.41	a) Faktisk individuelt konsum		x	x
P.5	10. Bruttoinvesteringer		x	x
P.51	a) Faste bruttoinvesteringer	Pi6	x	x
P.52	b) Lagerændringer		x	x
P.53	c) Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande		x	x
P.6	11. Eksport af varer (fob) og tjenester		x	x
P.7	12. Import af varer (fob) og tjenester		x	x
Indkomst, opsparing og fordringserhvervelse, netto				
B.5	13. Primær indkomst		x	x
B.5*g	14. Bruttonationalindkomst i markedspriser		x	(x)
K.1	15. Forbrug af fast realkapital		x	x
B.5*n	16. Nettonationalindkomst i markedspriser		x	x
D.5, D.6, D.7	17. Løbende overførsler, netto, fra udlandet		x	
B.6n	18. Disponibel indkomst, netto		x	(x)
B.8n	19. Opsparing, netto		x	
D.9	20. Kapitaloverførsler, netto, fra udlandet		x	
B.9	21. Fordringserhvervelse, netto		x	

Kode	Variabler	Opdeling+	Løbende priser	Faste priser
Befolkning, beskæftigelse, aflønning af ansatte				
	22. Befolknings- og beskæftigelsesdata			
	a) Samlet befolkning (1 000)			
	b) Arbejdsløse (1 000)			
	c) Beskæftigelse, nationalt og indenlandsk begreb (1 000)			
	— selvstændige	A6 **		
	— ansatte	A6 **		
D.1	23. Aflønning af ansatte, nationalt og indenlandsk begreb	A6 **	x	
D.11	a) Bruttolønninger	A6 **	x	

+ For den samlede økonomi, medmindre andet er angivet.

** A6 kun i forbindelse med det indenlandske begreb.

(x) reale værdier.

Tabel 2 — Vigtigste aggregater for det offentlige

P.1	Produktion
P.11+P.12	— Markedsmæssig produktion og produktion til egen anvendelse
P.13	— Anden ikke-markedsmæssig produktion
P.2	Forbrug i produktionen
B.1g	Værditilvækst, brutto
K.1	Forbrug af fast realkapital
B.1n	Værditilvækst, netto
D.1	Aflønning af ansatte, betalt
D.29-D.39	Andre produktionsskatter, betalt — Andre produktionssubsidier, modtaget
B.2n	Overskud af produktion, netto
D.2	Produktions- og importskatter, modtaget
D.4	Formueindkomst, modtaget
D.3	Subsidier, betalt
D.4	Formueindkomst, betalt
D.41	— Renter
D.42+D.43+D.44+D.45	— Andet
B.5n	Primær indkomst, netto
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter o.l., modtaget
D.61	Bidrag til sociale ordninger, modtaget
D.611	— Faktiske bidrag til sociale ordninger
D.612	— Imputerede bidrag til sociale ordninger
D.7	Andre løbende overførsler, modtaget
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter, o.l., betalt
D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier, betalt
D.7	Andre løbende overførsler, betalt

B.6n	Disponibel indkomst, netto
P.3	Konsumudgifter
P.31	— Individuelle konsumudgifter
P.32	— Kollektive konsumudgifter
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser
B.8	Opsparing, netto
K.1	Forbrug af fast realkapital
D.9	Kapitaloverførsler, modtaget
D.91	— Kapitalskatter
D.92+D.99	— Andet
D.9	Kapitaloverførsler, betalt
P.5	Bruttoinvesteringer
P.51	— Faste bruttoinvesteringer
P.52+P.53+K.2	— Lagerændringer og anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande og anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver
B.9	Fordringserhvervelse, netto

Tabel 3 — Tabeller fordelt på erhverv — opgjort på årsbasis

Kode	Variabler	Opdeling	Løbende priser	Faste priser
Værditilvækst				
P.1	1. Produktion i basispriser fordelt på erhverv	A31	x	
P.2	2. Forbrug i produktionen i køberpriser fordelt på erhverv	A31	x	
B.1g	3. Bruttoværditilvækst i basispriser fordelt på erhverv	A31	x	x
K.1	4. Forbrug af fast realkapital fordelt på erhverv	A31	x	x
Investeringer				
P.5	5. Bruttoinvesteringer fordelt på erhverv			
P.51	a) Faste bruttoinvesteringer fordelt på erhverv	A31	x	x
P.52	b) Lagerændringer fordelt på erhverv(*)	A31	x	x
P.53	c) Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande fordelt på erhverv	A31	x	x
Beskæftigelse og aflønning af ansatte, indenlandsk begreb				
	6. Beskæftigelse fordelt på erhverv (1 000)			
	a) selvstændige fordelt på erhverv	A31		
	b) ansatte fordelt på erhverv	A31		
	c) udførte arbejdstimer fordelt på erhverv(*)	A31		
D.1	7. Aflønning af ansatte fordelt på erhverv	A31	x	
D.11	a) Lønninger fordelt på erhverv	A31	x	

(*) Indtil 2003 frivillig.

Tabel 4 — Eksport og import, EU-lande/tredjelande

Kode	Variabler	Opdeling	Løbende priser	Faste priser
P.6	1. Eksport af varer og tjenester	samlet økonomi	x	x
	a) EU-lande		x	x
	b) tredjelande		x	x
P.7	2. Import af varer og tjenester		x	x
	a) EU-lande		x	x
	b) tredjelande		x	x

Tabel 5 — Husholdningernes endelige konsumudgifter fordelt på formål

Kode	Variabler	Opdeling	Løbende priser	Faste priser
P.3	Husholdningernes endelige konsumudgifter fordelt på formål	COICOP 2 cifre	x	x

Tabel 9 — Skatter fordelt på art og modtagende delsektorer

SNA-kode	Offentlig forvaltning og service	Statslig forvaltning og service	Offentlig forvaltning og service på del- statsniveau	Kommu- nal for- valtning og service	Sociale kasser og fonde	EU-insti- tutionerne	I alt
Skatteindtægter fordelt på sektor							
D.5 Løbende indkomst- og formueskatter o.l.						—	
D.51 Indkomstskatter						—	
D.51a Skatter af personlige indkomster eller husstandsindkomster						—	
...						—	
D.51b Selskabsskatter						—	
...						—	
D.51c Kapitalvindingsskatter						—	
...						—	
D.51d Skatter af lotteri- eller spillegevinster						—	
...						—	
D.59 Andre løbende skatter						—	
D.59.1 Løbende kapitalsskatter						—	
D.59.1a Løbende ejendomsskatter						—	
...						—	
D.59.1b Løbende skatter af nettoformue						—	
...						—	
D.59.1c Løbende skatter af andre aktiver						—	
...						—	
D.59.2 Diverse løbende skatter						—	
D.59.2a Kopskat						—	
...						—	
D.59.2b Skatter af udgifter						—	
...						—	
D.59.2c Gebyrer betalt af husholdninger for pas, kørekort, jagttegn o.l.						—	
...						—	
D.59.2d Skatter af internationale transaktioner						—	
...						—	
D.2 Produktions- og importskatter							
D.21 Produktskatter							
D.211 Merværdiafgift							
...							
D.212 Importskatter og told eksklusive moms							
D.2121 Told mv.							
...							
D.2122 Importskatter eksklusive moms og told							
D.2122a Omsætningsafgifter							
...							
D.2122b Forbrugsskatter							
...							
D.2122c Skatter af specifikke tjenester							
...							

SNA-kode	Offentlig forvaltning og service	Statslig forvaltning og service	Offentlig forvaltning og service på del- statsniveau	Kommun- al for- valtning og service	Sociale kasser og fonde	EU-insti- tutionerne	I alt
D.2122d							
...							
D.2122e							
Skatter, som følger af valutakursdifferen- tiering							
...							
D.214							
Produktskatter undtagen moms- og importskatter							
D.214a							
Omsætningsafgifter							
...							
D.214b							
Forbrugskatter							
...							
D.214c							
Skatter af specifikke tjenester							
...							
D.214d							
Skatter af finans- og kapitaltransaktioner							
...							
D.214e							
Fiskale monopolers udbytte							
...							
D.29							
Andre produktionsskatter							
D.29a							
Skatter af udbetalt lønsum og antallet af ansatte							
...							
D.29b							
Skatter af jord, ejendomme o.l.							
...							
D.29c							
Afgifter i forbindelse med erhvervsmæssige tilladelser og autorisationer							
...							
D.29d							
Skatter på brugen af faste aktiver eller andre aktiviteter							
...							
D.29e							
Stempelafgifter							
...							
D.29f							
Skatter på forurening							
...							
D.29g							
Skatter af internationale transaktioner							
...							
D.91						—	
Kapitalskatter						—	
D.91a						—	
Kapitalafgifter						—	
...						—	
D.91b						—	
Skatter af kapitaloverførsler						—	
...						—	
Skatteindtægter i alt						—	
D.611						—	
Faktiske bidrag til sociale ordninger						—	
D.6111						—	
— Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger						—	
D.6112						—	
— Ansattes bidrag til sociale ordninger						—	
D.6113						—	
Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger						—	
Skatter og sociale bidrag i alt						—	

Tabel 10 — Tabeller fordelt på erhverv og region (NUTS II), løbende priser

Kode	Variabler	Opdeling	t+ måneder
B1.g	1. Bruttoværditilvækst i basispriser	A17	24
B1.g	2. Bruttoværditilvækst i basispriser	—	18
D.1	3. Aflønning af ansatte	A17	24
P.51	4. Faste bruttoinvesteringer	A17	24
	5. Beskæftigelse		
	— I alt	A17	24
	— Ansatte	A17	24

Tabel 11 — Udgifter i offentlig forvaltning og service fordelt på formål

	Konsum-udgifter	heraf aflønning af ansatte	Subsidier	Formueindkomst (konsolideret)	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier	Andre løbende overførsler (konsoliderede)	Bruttoinvesteringer	Kapitaloverførsler (konsoliderede)	Udgifter i alt
	P.3	D.1	D.3	D.4	D.62	D.7	P.5	D.9	
1	Generelle offentlige tjenester								
2	Forsvar								
3	Offentlig orden og sikkerhed								
4	Undervisning								
5	Sundhedsvæsen								
6	Sociale foranstaltninger								
7	Boligforhold								
8	Rekreative, kulturelle og religiøse tjenester								
9	Brændstof- og energiforsyning								
10	Landbrug, skovbrug, fiskeri og jagt								
11	Råstofudvinding, undtagen energiråstofudvinding; fremstillingsvirksomhed; bygge- og anlægsvirksomhed								
12	Transport, postvæsen og telekommunikation								
13	Andre erhvervsøkonomiske tjenester								
14	Udgifter ikke opdelt i hovedgrupper								
	I ALT								

Tabel 12 — Tabeller fordelt på erhverv og region (NUTS III), løbende priser

Kode	Variabler	Opdeling	t + måneder
B1.g	1. Bruttoværdilvækst i basispriser	A3	24
	2. Beskæftigelse		
	— I alt	A3	18
	— Ansatte	A3	18

Tabel 13 — Husholdningernes konti fordelt på region (NUTS II), løbende priser

Husholdningernes konto for allokering af primær indkomst

	Anvendelse		Tilgang
D.4	Formueindkomst	B.2/B.3	Overskud i produktionen/blandet indkomst
		D.1	Aflønning af ansatte
B.5	Primær indkomst	D.4	Formueindkomst

Husholdningernes sekundære indkomstfordelingskonto

	Anvendelse		Tilgang
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter o.l.	B.5	Primær indkomst
D.61	Bidrag til sociale ordninger	D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier
D.7	Andre løbende overførsler	D.7	Andre løbende overførsler
B.6	Disponibel indkomst		

Tabel 14 — Faste aktiver for samlet økonomi fordelt på produkter

Kode	Variabel liste	Opdeling
AN.11	Faste aktiver	Pi 3

Tabel 15 — Tilgangstabel i basispriser inklusive omregning til køberpriser
priser: løbende og faste
n = 60, m = 60

	1	2	3	...	n	$\Sigma(1)$	Import cif	Tilgang i basispriser i alt	Handels- og transportavancer	Produktskatter minus produktsubsidier	Tilgang i køberpriser i alt
	1	2	3	...	n	(1)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Produkter (CPA)	(1)						a) intra-EU b) extra-EU				
(Korrektionsposter)											
$\Sigma(1)$	(2)								0		
I alt, heraf: Markedsfølgende produktion Til egen endelig anvendelse Anden ikke-markedsfølgende produktion	(3)						0 0		0 0		

Tabel 16 — Anvendelsestabell i køberpriser
 priser: løbende og faste
 n = 60, m = 60

	1 2 3 ...	Erhverv (NACE) ... n	$\Sigma(1)$	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	$\Sigma(3)$	$\Sigma(1)+\Sigma(3)$
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1						
2						
3						
...						
...						
m						
Produkter (CPA)				Endelig anvendelse i køberpriser: Endelig konsumudgift: a) husholdninger b) NPISH (t+12 sammen med a)) c) det offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste bruttoinvesteringer e) ændringer i lagerbeholdninger og beholdninger af værdigenstande f) eksport — intra-EU — extra-EU		Anvendelse i alt
(Korrektionsposter)						
$\Sigma(1)$		Forbrug i produktionen fordelt på erhverv i alt		Endelig anvendelse fordelt på art i alt		Anvendelse i alt
Aflønning af ansatte Andre produktionsskatter, netto		Elementer i værditilvæksten fordelt på erhverv				
Forbrug af fast realkapital Overskud af produktion		Værditilvækst fordelt på erhverv				
$\Sigma(3)$						
$\Sigma(1)+\Sigma(3)$		Produktion i basispriser fordelt på erhverv				

Tabel 17 — Symmetrisk input-output tabel i basispriser (produkt/produkt)

priser: løbende og faste

n = 60

1 2 3 ...	Produkter (CPA) ... n	$\Sigma (1)$	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	$\Sigma (3)$	$\Sigma (1) + \Sigma (3)$
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . . n	(1) Forbrug i produktionen i basispriser (produkt/ produkt)		Endelig anvendelse i basispriser: Endelig konsumudgift: a) husholdninger b) NPISH c) det offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste bruttoinvesteringer e) ændringer i lagerbeholdninger og beholdninger af værdigenstande f) eksport — intra-EU — extra-EU		
$\Sigma (1)$	Forbrug i produktionen i basispriser fordelt på produkter i alt		Endelig anvendelse i basispriser fordelt på art		Anvendelse i alt i basispriser
Produktskatter Produktsubsidier (-)	Produktskatter, netto, fordelt på produkter		Produktskatter, netto, fordelt på den endelige anvendelses art		Produktskatter, netto, i alt
$\Sigma (1) + (3)$	Forbrug i produktionen i køberpriser fordelt på produkter i alt		Endelig anvendelse i køberpriser fordelt på art i alt		Anvendelse i køberpriser i alt
Aflønning af ansatte Andre produktionskatter, netto Forbrug af fast realkapital Overskud af produktion, netto	Elementer i værditilvæksten fordelt på produkter				
$\Sigma (5)$	Værditilvækst fordelt på produkter				
$\Sigma (1) + (3) + \Sigma (5)$	Produktion i basispriser fordelt på produkter				
Import	Import cif fordelt på produkter				
(7) + (8)	Tilgang i basispriser fordelt på produkter				
Faste investeringer Fast kapital Arbejdskraftinput					

Tabel 18 — Symmetrisk input-output tabel for den indenlandske produktion (produkt/produkt)

priser: løbende og faste

n = 60

1 2 3 ...	Produkter (CPA)	Σ (1)	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	Σ (3)	Σ (1)+Σ (3)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . . . n	Indenlandsk produktion: forbrug i produktionen i basispriser (produkt/produkt)		Indenlandsk produktion: Endelig anvendelse i basispriser: Endelig konsumudgift: a) husholdninger b) NPISH c) det offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste bruttoinvesteringer e) ændringer i lagerbeholdninger og beholdninger af værdigenstande f) eksport — intra-EU — extra-EU		
Σ (1)	Forbrug i produktionen af den indenlandske produktion fordelt på produkter		Endelig anvendelse af den indenlandske produktion		Indenlandsk produktion i alt
Anvendelse af importerede produkter	Forbrug i produktionen af importerede produkter fordelt på produkter, cif		Endelig anvendelse af importerede produkter, cif		Import i alt
Produktskatter, netto	Nettoskatter på produkter til forbrug i produktionen fordelt på produkter		Nettoskatter på produkter til endelig anvendelse		Produktskatter, netto, i alt
Σ (1)+(3)+(4)	Forbrug i produktionen i køberpriser fordelt på produkter		Endelig anvendelse fordelt på art, i køberpriser		Anvendelse i alt
Aflønning af ansatte Andre produktionsskatter, netto Forbrug af fast realkapital Overskud af produktion, netto	Elementer i værditilvæksten fordelt på produkter				
Σ (6)	Værditilvækst fordelt på produkter				
Σ (1)+(3)+(4)+Σ (6)	Produktion i basispriser fordelt på produkter				
Faste investeringer Fast kapital Arbejdskraftinput					

Tabel 19 — Symmetrisk input-output tabel for import (produkt/produkt), cif
 priser: løbende og faste
 n = 60

	1	2	3	...	n	$\Sigma(1)$	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	$\Sigma(3)$	$\Sigma(1)+\Sigma(3)$		
	Produkter (CPA)					(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
	1	2	3	.	.	.	Import: Endelig anvendelse i basispriser: Endelig konsumudgift: a) husholdninger b) NPISH c) det offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste bruttoinvesteringer e) ændringer i lagerbeholdninger og beholdninger af værdigenstande f) eksport — intra-EU — extra-EU	(4)			
	1	2	3	.	.	.					
	Produkter (CPA)	(1)					Import: forbrug i produktionen i basispriser (produkt/produkt)				
$\Sigma(1)$	(2)	Forbrug i produktionen af import i basispriser fordelt på produkter i alt						Endelig anvendelse af import i basispriser		Import i alt	

Tabel 20 — Krydsklassificering af faste aktiver fordelt på erhverv og produkt

Erhverv:	A 31 NACE rev. 1
Produkt:	Pi3 CPA
Variabler:	faste aktiver, brutto faste aktiver, netto
Priser:	løbende genanskaffelsespriser historiske priser faste gensanskaffelsespriser

Tabel 21 — Krydsklassificering af produktionskontoen fordelt på erhverv og sektor

Erhverv:	A 60 NACE rev. 1
Sektor:	S 11 S 12 S 13 S 14 S 15
Variabler:	produktion — markeds­mæssig — egen endelig anvendelse — anden ikke-markeds­mæssig forbrug i produktionen bruttoværditilvækst — aflønning af ansatte — andre produktions­skatter minus produktions­subsidier — overskud af produktion, netto — realkapitalforbrug
Priser:	løbende

Tabel 22 — Krydsklassificering af faste bruttoinvesteringer fordelt på erhverv og produkt

Erhverv:	A 31 NACE rev. 1
Produkter:	P 60 CPA
Variabler:	faste bruttoinvesteringer
Priser:	løbende og faste

Tabel 23 — Tilbageskrivninger

Foreslåede tabeller	årlig		kvartalsvis	
	periode	fremsendelse	periode	fremsendelse
	88-94	Apr-99	88-94	Apr-99
Tabel 1: Vigtigste aggregater	70-87	Dec-99	80-87	Dec-99
Tabel 2: Vigtigste aggregater for det offentlige	70-94	Dec-99		
Tabel 3: Tabeller efter erhverv	70-94	Dec-00		
Tabel 5: Husholdningernes endelige konsumudgift efter formål	80-94	Dec-00		
Tabel 8: Ikke-finansielle konti efter sektor	90-94	Dec-99		
	80-89	Dec-00		
Tabel 11: Det offentliges udgifter efter formål	90-94	Dec-01		

**UNDTAGELSESBESTEMMELSER FOR DE TABELLER SOM SKAL LEVERES I FORBINDELSE MED SPØRGESKEMAET »ENS-95«
FORDELT PÅ LANDE**

1. ØSTRIG

1.1. Undtagelser for tabeller

Tabel nr.	Tabel	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Frist: t+9 måneder	1999
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Tilbageregning: data for årene 88-94 indberettes i december 2000	2000
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Tilbageregning: data for årene 70-87 genberegnes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Frist: t+12 måneder	1999
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Tilbageregning: data for årene 88-94 indberettes i december 2000	2000
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Tilbageregning: data for årene 70-87 genberegnes ikke	2005
2	Vigtigste aggregater for det offentlige	Frist: t+9 måneder	1999
2	Vigtigste aggregater for det offentlige	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 88-94	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Frist: t+12 måneder	1999
3	Tabeller fordelt på erhverv	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 88-94	2005
5	Husholdningernes endelige konsumudgifter fordelt på formål	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 88-94	2005
11	Udgifter i offentlig forvaltning og service	Tilbageregning: data for årene 90-94 genberegnes ikke	2005
12	Tabeller fordelt på region, NUTS III, A3	Første dataindberetning 2002	2002
13	Husholdningernes konti fordelt på regioner, NUTS II	Første dataindberetning 2005	2005
15	Tilgangstabel i basispriser inklusive omregning til køberpriser, A60×P60	Første dataindberetning 2003 og kun på toårsbasis	2003
16	Anvendelsestabel i køberpriser, A60×P60	Første dataindberetning 2003 og kun på toårsbasis	2003
17	Symmetrisk input-output tabel i basispriser, P60×P60, på femårsbasis	Første dataindberetning 2003	2003
18	Symmetrisk input-output tabel for den indenlandske produktion i basispriser, P60×P60, på femårsbasis	Første dataindberetning 2003	2003
19	Symmetrisk input-output tabel for importen i basispriser, P60×P60, på femårsbasis	Første dataindberetning 2003	2003

1.2. Undtagelser for enkelte variabler/sektorer i tabellerne

Tabel nr.	Tabel	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Individuelle konsumudgifter	Beregnes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Kollektive konsumudgifter	Beregnes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Faktisk individuelt konsum	Beregnes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	Beregnes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Samlet befolkning	Frist: t+9 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Individuelle konsumudgifter	Frist: t+12 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Kollektive konsumudgifter	Frist: t+12 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Faktisk individuelt konsum	Frist: t+12 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	Første dataindberetning 2003	2003
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Samlet befolkning	Frist: t+9 måneder	2005
3 8	Tabeller fordelt på erhverv Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Forbrug af fast realkapital fordelt på erhverv eller sektor	Første dataindberetning 2002	2002
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Opdeling af selskaber efter ejer	Første dataindberetning 2005	2005
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Opdeling af private husholdninger efter grupper	Første dataindberetning 2005	2005
16	Anvendelsestabel i køberpriser, A60×P60	Forbrug af fast realkapital fordelt på erhverv	Første dataindberetning 2003	2003
18	Symmetrisk input-output tabel for den indenlandske produktion i basispriser, P60×P60, på femårsbasis			

2. DANMARK

2.1. Undtagelser for tabeller

Tabel nr.	Tabel	Undtagelser	Indtil
6	Finansielle konti efter sektor (transaktioner)	Frist: t+13 måneder	2005
7	Statuskonti for finansielle aktiver og passiver	Frist: t+13 måneder	2005
20	Krydsklassificering af faste aktiver efter erhverv og produkt, A31×Pi3, på femårsbasis	Første dataindberetning 2005	2005

2.2. Undtagelser for enkelte variabler/sektorer i tabellerne

Tablel nr.	Tablel	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis, på kvartalsbasis	Beskæftigelse	Kun det indenlandske begreb	2005
3	Tabeller efter erhverv	Lønninger efter erhverv	Indberettes ikke	2005
3	Tabeller efter erhverv	Realkapitalforbrug efter erhverv	Frist: t + 36 måneder	2005
3	Tabeller efter erhverv	Faste bruttoinvesteringer efter erhverv	Frist: t + 36 måneder	2005
3	Tabeller efter erhverv	Lagerændringer efter erhverv	Frist: t + 36 måneder	2005
3	Tabeller efter erhverv	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande efter erhverv	Frist: t + 36 måneder	2005
3	Tabeller efter erhverv	Selvstændige efter erhverv	Frist: t + 36 måneder	2005
3	Tabeller efter erhverv	Ansatte efter erhverv	Frist: t + 36 måneder	2005
3	Tabeller efter erhverv	Udførte arbejdstimer efter erhverv	Frist: t + 36 måneder	2005
3	Tabeller efter erhverv	Aflønning af ansatte efter erhverv	Frist: t + 36 måneder	2005
9	Detaljerede data om skatter og bidrag til sociale ordninger	Omsætningsafgifter (Importerede produkter) Omsætningsafgifter (Indenlandske produkter)	Begge variabler under et	2005
9	Detaljerede data om skatter og bidrag til sociale ordninger	Forbrugsskatter (Importerede produkter) Forbrugsskatter (Indenlandske produkter)	Begge variabler under et	2005
9	Detaljerede data om skatter og bidrag til sociale ordninger	Skatter af specifikke tjenester (Importerede produkter) Skatter af specifikke tjenester (Indenlandske produkter)	Begge variabler under et	2005
17	Symmetrisk input-output tabel i basispriser, P60×P60, på femårsbasis	Realkapitalforbrug Overskud af produktion, netto	Begge variabler under et — P60	2005
18	Symmetrisk input-output tabel for den indenlandske produktion i basispriser, P60×P60, på femårsbasis			
19	Symmetrisk input-output tabel for importen i basispriser, P60×P60, på femårsbasis			
21	Krydsklassificering af produktionskontoen efter erhverv og sektor, A60 × fem sektorer (S11, S12, S13, S14, S15), på femårsbasis			

Tabel nr.	Tabel	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
17	Symmetrisk input-output tabel i basispriser, P60×P60, på femårsbasis	Faste investeringer	Kun P31	2005
18	Symmetrisk input-output tabel for den indenlandske produktion i basispriser, P60×P60, på femårsbasis			
19	Symmetrisk input-output tabel for importen i basispriser, P60×P60, på femårsbasis			
17	Symmetrisk input-output tabel i basispriser, P60×P60, på femårsbasis	Fast realkapital	Indberettes ikke	2005
18	Symmetrisk input-output tabel for den indenlandske produktion i basispriser, P60×P60, på femårsbasis			
19	Symmetrisk input-output tabel for importen i basispriser, P60×P60, på femårsbasis			
21	Krydsklassificering af produktionskontoen efter erhverv og sektor, A60 × fem sektorer (S11, S12, S13, S14, S15), på femårsbasis	Private husholdninger NPISH	Begge sektorer under et	2005

3 TYSKLAND

3.1. Undtagelser for tabeller

Tabel nr.	Tabel	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 91-94	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 91-94	2005
2	Vigtigste aggregater for det offentlige	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 91-94	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 91-94	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	t+9 måneder kun A17, A3T kun med en tidsfrist på t+21 måneder	2005
5	Husholdningernes endelige konsumudgifter fordelt på formål	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 91-94	2005
5	Husholdningernes endelige konsumudgifter fordelt på formål	delvis kun encifrede positioner	2005
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 91-94	2005
9	Detaljerede data om skatter og bidrag til sociale ordninger	ingen bogstaver i slutningen af koden	2005
10	Tabeller fordelt på regioner NUTS II, A17	kun NUTS I og A6	2005
11	Udgifter i offentlig forvaltning og service	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 91-94	2005
12	Tabeller fordelt på region, NUTS III, A3	Frist: t+30 måneder, kun på toårsbasis	2005

Tabel nr.	Tabel	Undtagelser	Indtil
13	Husholdningernes konti fordelt på regioner, NUTS II	Frist: t+30 måneder, kun NUTS I	2005
15	Tilgangstabel i basispriser inklusive omregning til køberpriser, A60×P60	kun på toårsbasis	2005
16	Anvendelsestabel i køberpriser, A60×P60	kun på toårsbasis	2005
21	Krydsklassificering af produktionskontoen fordelt på erhverv og sektor, A60 × 5 sektorer (S11, S12, S13, S14, S15), på femårsbasis	ikke faste priser	2005

3.2. Undtagelser for enkelte variabler/sektorer i tabellerne

Tabel nr.	Tabel	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis, på kvartalsbasis	Faste bruttoinvesteringer	Pi6: ikke kvartalsdata, årlige data med frist på t+12 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis, på kvartalsbasis	Samlet befolkning	Frist: t+12 måneder	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande fordelt på erhverv Lagerændringer fordelt på erhverv	begge variabler samlet, ikke efter erhverv	2005
6	Finansielle konti fordelt på sektorer (transaktioner)	Sektoren offentlig forvaltning og service	S1311/S1312 og S1313 kun samlet	2005
7	Statuskonti for finansielle aktiver og passiver			
10	Tabeller fordelt på regioner, NUTS II, A17	Faste bruttoinvesteringer	Frist: t+30 måneder	2005

4. GRÆKENLAND

4.1. Undtagelser for tabeller

Tabel nr.	Tabel	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Første dataindberetning 2000	2000
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Tilbageregning: data for årene 88-94 indberettes i december 2000	2000
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Tilbageregning: data for årene 80-87 genberegnes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Frist: t+9 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis, på kvartalsbasis	Første dataindberetning 2000	2000
2	Vigtigste aggregater for det offentlige	Frist t+9 måneder	2005

Tabel nr.	Tabel	Undtagelser	Indtil
3	Tabeller fordelt på erhverv	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 88-94	2005
5	Husholdningernes endelige konsumudgifter fordelt på formål	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 88-94	2005
6	Finansielle konti fordelt på sektorer (transaktioner)	Første dataindberetning: endeligt svar foreligger endnu ikke	2005
6	Finansielle konti fordelt på sektorer (transaktioner)	Frist: endeligt svar foreligger endnu ikke	2005
7	Statuskonti for finansielle aktiver og passiver	Første dataindberetning 2005	2005
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 88-94	2005
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Tilbageregning: data for årene 80-87 genberegnes ikke	2005
11	Udgifter i offentlig forvaltning og service	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 88-94	2005
20	Krydsklassificering af faste aktiver fordelt på erhverv og produkt, A31 x Pi3, på femårsbasis	Første dataindberetning 2005	2005

4.2. Undtagelser for enkelte variabler/sektorer i tabellerne

Tabel nr.	Tabel	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
3	Tabeller fordelt på erhverv	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	Første dataindberetning 2005	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	udførte arbejdstimer fordelt på erhverv	Første dataindberetning 2005	2005
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Opdeling af selskaber efter ejer	Første dataindberetning 2005	2005
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Opdeling af private husholdninger efter grupper	Første dataindberetning 2005	2005

5. SPANIEN

5.1. Undtagelser for tabeller

Tabel nr.	Tabel	Undtagelser	Indtil
11	Udgifter for offentlig forvaltning og service	Frist: t+21 måneder	2005

5.2. Undtagelser for enkelte variabler/sektorer i tabellerne

Tabel nr.	Tabel	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	NPISH'ers konsumudgifter	indberettes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Opdeling af de offentlige konsumudgifter i individuelle og kollektive	indberettes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Faktisk konsum	indberettes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Faktisk individuelt konsum	indberettes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	Sammen med lagerændringer	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	NPISH'ers dl konsumafgifter	Frist: t+9 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Opdeling af de offentlige konsumudgifter i individuelle og kollektive	Frist: t+9 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Faktisk konsum	Frist: t+9 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Faktisk individuelt konsum	Frist: t+9 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	Første dataindberetning 2005	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Forbrug af fast realkapital fordelt på erhverv	Første dataindberetning 2005	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande fordelt på erhverv	Første dataindberetning 2005	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Udførte arbejdstimer fordelt på erhverv	Første dataindberetning 2005	2005
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	Første dataindberetning 2005	2005
9	Detaljerede data om skatter og bidrag til sociale ordninger	Opdeling af løbende indkomst- og formueskatter mv., skatter på import eksklusive moms og andre produktions-skatter for delsektorer for offentlig forvaltning og service på delstatsniveau (S1312) og kommunal forvaltning og service (S1313)	Frist: t+21 måneder	2005
16	Anvendelsestabel i køberpriser, A60×P60	Forbrug af fast realkapital fordelt på erhverv (A60)	Første dataindberetning 2005	2005
17	Symmetrisk input-output tabel i basispriser, P60×P60, på femårsbasis	Forbrug af fast realkapital (P60)	Første dataindberetning 2005	2005
18	Symmetrisk input-output tabel for den indenlandske produktion i basispriser, P60×P60, på femårsbasis			
19	Symmetrisk input-output tabel for importen i basispriser, P60×P60, på femårsbasis			

Tabel nr.	Tabel	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
17	Symmetrisk input-output tabel i basispriser, P60×P60, på femårsbasis	Beholdninger af faste aktiver (P60)	Første dataindberetning 2005	2005
18	Symmetrisk input-output tabel for den indenlandske produktion i basispriser, P60×P60, på femårsbasis			
19	Symmetrisk input-output tabel for importen i basispriser, P60×P60, på femårsbasis			

6. FRANKRIG

6.1. Undtagelser for tabeller

Tabel nr.	Tabel	Undtagelser	Indtil
10	Tabeller fordelt på regioner, NUTS II, A17	Frist: t+36 måneder	2005
12	Tabeller fordelt på region, NUTS III, A3	Frist: t+36 måneder	2005
13	Husholdningernes konti fordelt på regioner, NUTS II	Frist: t+42 måneder	2005

6.2. Undtagelser for enkelte variabler/sektorer i tabellerne

Tabel nr.	Tabel	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
3	Tabeller fordelt på erhverv	alle variabler	Opdeling i brancher beregnes for homogene brancher	2005
10	Tabeller fordelt på regioner, NUTS II, A17			
12	Tabeller fordelt på region, NUTS III, A3			
15	Tilgangstabel i basispriser inklusive omregning til køberpriser, A60×P60			
16	Anvendelsestabel i køberpriser, A60×P60			
20	Krydsklassificering af faste aktiver fordelt på erhverv og produkt, A31×P13, på femårsbasis			
21	Krydsklassificering af produktionskontoen fordelt på erhverv og sektor, A60 × fem sektorer (S11, S12, S13, S14, S15), på femårsbasis			
22	Krydsklassificering af faste bruttoinvesteringer fordelt på erhverv og produkt, A31×P60, på femårsbasis			

7. IRLAND

7.1. Undtagelser for tabeller

Tabel nr.	Tabel	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Første dataindberetning 2002	2002
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Tilbageregning: data for årene 88-94 genberegnes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Tilbageregning: data for årene 80-87 genberegnes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Frist: t+6 måneder	2002
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 85-94	2005
2	Vigtigste aggregater for det offentlige	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 85-94	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Første dataindberetning 2005	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Tilbageregning: data for årene 70-94 genberegnes ikke	2005
5	Husholdningernes endelige konsumudgifter fordelt på formål	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 85-94	2005
6	Finansielle konti fordelt på sektorer (transaktioner)	Første dataindberetning 2005	2005
7	Statuskonti for finansielle aktiver og passiver	Første dataindberetning 2005	2005
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Første dataindberetning 2005	2005
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Tilbageregning: data for årene 90-94 genberegnes ikke	2005
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Tilbageregning: data for årene 80-89 genberegnes ikke	2005
15	Tilgangstabel i basispriser inklusive omregning til køberpriser, A60×P60	Første dataindberetning 2005	2005
16	Anvendelsestabel i køberpriser, A60×P60	Første dataindberetning 2005	2005
17	Symmetrisk input-output tabel i basispriser, P60×P60, på femårsbasis	Første dataindberetning 2005	2005
18	Symmetrisk input-output tabel for den indenlandske produktion i basispriser, P60×P60, på femårsbasis	Første dataindberetning 2005	2005
19	Symmetrisk input-output tabel for importen i basispriser, P60×P60, på femårsbasis	Første dataindberetning 2005	2005
20	Krydsklassificering af faste aktiver fordelt på erhverv og produkt, A31×Pi3, på femårsbasis	Første dataindberetning 2005	2005
21	Krydsklassificering af produktionskontoen fordelt på erhverv og sektor, A60×fem sektorer (S11, S12, S13, S14, S15), på femårsbasis	Første dataindberetning 2005	2005
22	Krydsklassificering af faste bruttoinvesteringer fordelt på erhverv og produkt, A31×P60, på femårsbasis	Første dataindberetning 2005	2005

7.2. Undtagelser for enkelte variabler/sektorer i tabellerne

Tabel nr.	Tabel	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis, på kvartalsbasis	NPISH'ers konsumudgifter	indberettes ikke	2005
2	Vigtigste aggregater for det offentlige	P52+P53+K2	indberettes ikke	2003

8. ITALIEN

8.1. Undtagelser for tabeller

Tabel nr.	Tabel	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Frist: t+6 måneder	1999
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Tilbageregning: data for årene 80-87 indberettes i december 2000	2000
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Tilbageregning: data for årene 70-87 indberettes i december 2000	2000
2	Vigtigste aggregater for det offentlige	Tilbageregning: data for årene 70-94 indberettes ikke	2005
2	Vigtigste aggregater for det offentlige	Tilbageregning: data for årene 80-94 indberettes i december 2001	2001
2	Vigtigste aggregater for det offentlige	Frist: t+9 måneder	2005
20	Krydsklassificering af faste aktiver fordelt på erhverv og produkt, A31×Pi3, på femårsbasis	Beregnes ikke	2005
22	Krydsklassificering af faste bruttoinvesteringer fordelt på erhverv og produkt, A31×P60, på femårsbasis	Første dataindberetning 2005	2005

8.2. Undtagelser for enkelte variabler/sektorer i tabellerne

Tabel nr.	Tabel	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Individuelle konsumudgifter for offentlige forvaltning og service	Frist: t+16 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Kollektive konsumudgifter	Frist: t+16 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Faktisk konsum	Frist: t+16 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Faktisk individuelt konsum	Frist: t+16 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	Sammen med lager ændringer	2005

Tabel nr.	Tabel	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Forbrug af fast realkapital	Første dataindberetning december 2001	2001
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	National indkomst, netto	Første dataindberetning december 2001	2001
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Individuelle konsumudgifter for offentlig forvaltning og service	Frist: t+9 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Kollektive konsumudgifter	Frist: t+9 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Faktisk konsum	Frist: t+9 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Faktisk individuelt konsum	Frist: t+9 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	sammen med lagerændringer	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Forbrug af fast realkapital fordelt på erhverv	Opdeling A17, første indberetning 2002	2002
3	Tabeller fordelt på erhverv	Forbrug af fast realkapital fordelt på erhverv	Opdeling A31, første indberetning 2005	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande fordelt på erhverv	Sammen med lagerændringer	2005
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande fordelt på erhverv	Sammen med lagerændringer	2005

9. LUXEMBOURG

9.1. Undtagelser for tabeller

Tabel nr.	Tabel	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Tilbageregning: data for årene 95-98 genberegnes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Tilbageregning: data for årene 88-94 genberegnes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Tilbageregning: data for årene 80-87 genberegnes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 80-87	2005
2	Vigtigste aggregater for det offentlige	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 90-94	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 80-94	2005

Tabel nr.	Tabel	Undtagelser	Indtil
6	Finansielle konti fordelt på sektorer (transaktioner)	Første dataindberetning 2005	2005
7	Statuskonti for finansielle aktiver og passiver	Første dataindberetning 2005	2005
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Tilbageregning: data for årene 90-94 genberegnes ikke	2005
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Tilbageregning: data for årene 80-89 genberegnes ikke	2005
10	Tabeller fordelt på regioner, NUTS II, A17	Beregnes ikke	2005
11	Udgifter i offentlig forvaltning og service	Tilbageregning: data for årene 90-94 genberegnes ikke	2005
12	Tabeller fordelt på region, NUTS III, A3	Beregnes ikke	2005
13	Husholdningernes konti fordelt på regioner, NUTS II	Beregnes ikke	2005

9.2. Undtagelser for enkelte variabler/sektorer i tabellerne

Tabel nr.	Tabel	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Faste bruttoinvesteringer	Opdeling Pi3	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Primær indkomst	Frist: t+9 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Bruttonationalindkomst i markedspriser	Frist: t+9 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Forbrug af fast realkapital	Frist: t+9 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Nettonationalindkomst i markedspriser	Frist: t+9 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Løbende overførsler, netto, fra udlandet	Frist: t+9 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Disponibel indkomst, netto	Frist: t+9 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Opsparing, netto	Frist: t+9 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Kapitaloverførsler, netto, fra udlandet	Frist: t+9 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Fordringserhvervelse, netto	Frist: t+9 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	Første dataindberetning 2005	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Faste bruttoinvesteringer	Ingen opdeling Pi3	2005

Tabel nr.	Tabel	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Forbrug af fast realkapital	Første dataindberetning 2005	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Nettonationalindkomst i markedspriser	Første dataindberetning 2005	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Løbende overførsler, netto, fra udlandet	Første dataindberetning 2005	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Disponibel indkomst, netto	Første dataindberetning 2005	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Opsparing, netto	Første dataindberetning 2005	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Kapitaloverførsler, netto, fra udlandet	Første dataindberetning 2005	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Fordringserhvervelse, netto	Første dataindberetning 2005	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	Første dataindberetning 2005	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	Frist t+36 måneder	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	Første dataindberetning 2005	2005
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	S11, S12, S14+45, S211, S212	Første dataindberetning 2005	2005
20	Krydsklassificering af faste aktiver fordelt på erhverv og produkt, A31×Pi3, på femårsbasis	Tabel med historiske kostpriser	Første dataindberetning 2005	2005

10. NEDERLANDENE

10.1. Undtagelser for tabeller

Tabel nr.	Tabel	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Tilbageregning: data for årene 86-94 indberettes i oktober 2001	2001
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Tilbageregning: data for årene 80-85 indberettes i marts 2002	2002
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Tilbageregning: data for årene 86-94 indberettes i juli 2001	2001
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Tilbageregning: data for årene 70-85 indberettes i december 2001	2001
2	Vigtigste aggregater for det offentlige	Tilbageregning: data for årene 86-94 indberettes i juli 2001	2001

Tabel nr.	Tabel	Undtagelser	Indtil
2	Vigtigste aggregater for det offentlige	Tilbageregning: data for årene 70-85 indberettes i december 2001	2001
3	Tabeller fordelt på erhverv	Tilbageregning: data for årene 86-94 indberettes i juli 2001	2001
3	Tabeller fordelt på erhverv	Tilbageregning: data for årene 70-85 indberettes i december 2001	2001
5	Husholdningernes endelige konsumudgifter fordelt på formål	Tilbageregning: data for årene 86-94 indberettes i juli 2001	2001
5	Husholdningernes endelige konsumudgifter fordelt på formål	Tilbageregning: data for årene 80-85 indberettes i december 2001	2001
7	Statuskonti for finansielle aktiver og passiver	Frist: t+19 måneder	2003
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Tilbageregning: data for årene 86-94 indberettes i juli 2001 data for årene 80-85 indberettes i december 2001	2001
10	Tabeller fordelt på regioner, NUTS II, A17	Frist: t+30 måneder	2005
13	Husholdningernes konti fordelt på regioner, NUTS II	Frist: t+36 måneder	2005

10.2. Undtagelser for enkelte variable/sektorer i tabellerne

Tabel nr.	Tabel	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
10	Tabeller fordelt på regioner, NUTS II, A17	Faste bruttoinvesteringer fordelt på regioner	Beregnes ikke	2005
10	Tabeller fordelt på regioner, NUTS II, A17	Samlet beskæftigelse fordelt på regioner	Beregnes ikke	2005
12	Tabeller fordelt på regioner, NUTS III, A3			

11. PORTUGAL

11.1. Undtagelser for tabeller

Tabel nr.	Tabel	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Tilbageregning: data for årene 88-94 indberettes i december 1999	1999
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis	Tilbageregning: genberegning at data kun for årene 77-94, indberettes i december 2000	2005/ 2000
2	Vigtigste aggregater for det offentlige	Tilbageregning: genberegning at data kun for årene 77-94, indberettes i december 2000	2005/ 2000

Tabel nr.	Tabel	Undtagelser	Indtil
3	Tabeller fordelt på erhverv	Tilbageregning; genberegning af data kun for årene 77-94	2005
5	Husholdningernes endelige konsumudgifter fordelt på formål	Frist: t+12 måneder	2005
5	Husholdningernes endelige konsumudgifter fordelt på formål	Tilbageregning; beregnes ikke	2005
6	Finansielle konti fordelt på sektorer (transaktioner)	Frist: t+12 måneder	2005
7	Statuskonti for finansielle aktiver og passiver	Frist: t+12 måneder	2005
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Tilbageregning; data for årene 90-94 indberettes i december 1999	1999
11	Udgifter i offentlig forvaltning og service	Tilbageregning; beregnes ikke	2005

12. FINLAND

12.1. Undtagelser

Tabel nr.	Tabel	Undtagelser for tabeller	Indtil
2	Vigtigste aggregater for det offentlige	Tilbageregning; genberegning af data kun for årene 75-94	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Tilbageregning; genberegning af data kun for årene 75-94	2005

12.2. Undtagelser for enkelte variabler/sektorer i tabellerne

Tabel nr.	Tabel	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Individuelle konsumudgifter	Beregnes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Kollektive konsumudgifter	Beregnes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Faktisk individuelt konsum	Beregnes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Faktisk konsum	Beregnes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis	Lagerændringer	Beregnes ikke	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis, på kvartalsbasis	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	Beregnes ikke	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	Beregnes ikke	2005

Tabel nr.	Tabel	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
15	Tilgangstabel i basispriser inklusive omregning til køberpriser, A60×P60	Alle	Opdeling A31 og P31	2005
16	Anvendelsestabel i køberpriser, A60×P60	Alle	Kun i løbende priser	
17	Symmetrisk input-output tabel i basispriser, P60×P60, på femårsbasis	Alle		
18	Symmetrisk input-output tabel for den indenlandske produktion i basispriser, P60×P60, på femårsbasis	Alle		
19	Symmetrisk input-output tabel for importen i basispriser, P60×P60, på femårsbasis	Alle		
21	Krydsklassificering af produktionskontoen fordelt på erhverv og sektor, A60 × fem sektorer (S11, S12, S13, S14, S15), på femårsbasis	Alle	Opdeling A31	2005

13. SVERIGE

13.1. Undtagelser for tabeller

Tabel nr.	Tabel	Undtagelser	Indtil
2	Vigtigste aggregater for det offentlige	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 80-94	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Frist: t+12 måneder	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Tilbageregning: genberegning af data kun for årene 80-94	2005
6	Finansielle konti fordelt på sektorer (transaktioner)	Frist: t+12 måneder	2005
7	Statuskonti for finansielle aktiver og passiver	Frist: t+12 måneder	2005
11	Udgifter i offentlig forvaltning og service	Frist: t+16 måneder	2005

13.2. Undtagelser for enkelte variabler/sektorer i tabellerne

Tabel nr.	Tabel	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis, på kvartalsbasis	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	Første dataindberetning 2005	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis, på kvartalsbasis	Opdeling af de offentlige konsumudgifter i individuelle og kollektive	Frist: t+16 måneder	2005
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis, på kvartalsbasis	Husholdningernes faktiske konsum	Frist: t+16 måneder	2005

Table nr.	Table	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis, på kvartalsbasis	Faktisk individuel konsum	Frist: t + 16 måneder	2005
2	Vigtigste aggregater for det offentlige	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	Første dataindberetning 2005	2005
2	Vigtigste aggregater for det offentlige	Opdeling af de offentlige konsumudgifter i individuelle og kollektive	Frist: t + 16 måneder	2005
2	Vigtigste aggregater for det offentlige	Husholdningernes faktiske konsum	Frist: t + 16 måneder	2005
2	Vigtigste aggregater for det offentlige	Faktisk individuelt konsum	Frist: t + 16 måneder	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	Første dataindberetning 2005	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Opdeling A31	Frist: t + 12 måneder	2005
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	Første dataindberetning 2005	2005
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Opdeling af de offentlige konsumudgifter i individuelle og kollektive	Frist: t + 16 måneder	2005
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Husholdningernes faktiske konsum	Frist: t + 16 måneder	2005
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Faktisk individuelt konsum	Frist: t + 16 måneder	2005

14. DET FORENEDE KONGERIGE

14.1. Undtagelser for enkelte variabler/sektorer i tabellerne

Table nr.	Table	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
1	Vigtigste aggregater, på årsbasis, på kvartalsbasis	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande og eksport og import af varer og tjenesteydelser	Eksklusive MFI'ers transaktioner i guld som værdiopbevaringsmiddel	2005
3	Tabeller fordelt på erhverv	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	Eksklusive MFI'ers transaktioner i guld som værdiopbevaringsmiddel	2005
4	Eksport og import fordelt på EU-lande/tredjelande	Eksport og import fordelt på EU-lande/tredjelande	Eksklusive MFI'ers transaktioner i guld som værdiopbevaringsmiddel	2005
6	Finansielle konti fordelt på sektorer (transaktioner)	Monetært guld og SDR	Inklusive MFI'ers transaktioner i guld som værdiopbevaringsmiddel	2005

Tabel nr.	Tabel	Variabler/sektorer	Undtagelser	Indtil
6	Finansielle konti fordelt på sektorer (transaktioner)	Finansielle hjælpeenheder	Medregnes i ikke-finansielle selskaber	2002
7	Statuskonti for finansielle aktiver og passiver	Monetært guld og SDR	Inklusive MFI'ers transaktioner i guld som værdiopbevaringsmiddel	2005
7	Statuskonti for finansielle aktiver og passiver	Finansielle hjælpeenheder	Medregnes i ikke-finansielle selskaber	2002
8	Ikke-finansielle konti fordelt på sektorer	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande og eksport og import af varer og tjenesteydelser	Eksklusive MFI'ers transaktioner i guld som værdiopbevaringsmiddel	2005
10	Tabeller fordelt på regioner, NUTS II, A17	BNP	For NUTS II kun A17	2001